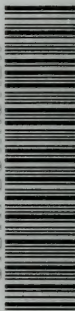

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 12 02 04 01 013 7

HB Ohannes, Sakizli
169 Mebadi-'i 'ilm-i servet-i
038 milel
1880

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

21/48

Ohannes, Sakizli

مَبَادِئُ

عِلْمِ ثَرَوَاتِ مِلِكْ

Mebādi-i ilm-i servet-i
milal مؤلفی

مکتب ملکیمہ شاہانہ علم ثروت ملل و اصول اداره ملکیمہ معلی
و دیوان محسبات مدعی عمومی

ساقزلی اوچانس

معارف نظارتک رخصتیلہ طبع اولنشد

درسعادت

(مهران) مطبعہ سی — باب عالی جادہ سندہ — نومرو ۷

۱۲۹۷

کافہ حقوق مؤلفنہ نائدد

HB

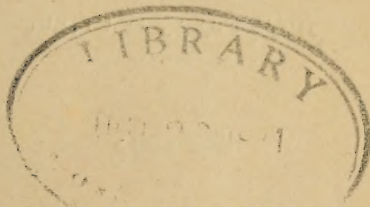
169

038

1880

مِیَادِی

عِلْمِ نَرَوْتِ مِلْکِ

مقدمه

علوم سیاسیه و ادبیه دن مقصد، نوع بشرک خصائص
مادیه و معنویه سنی تحقیق ایله اصلاح احوالندن عبارتدر.
علم ثروت ملل دخی بو علملر جمله سندندر و بونلر کبی، بی
ادمک اصلاح حالته و حصول سعادتته مدار اوله جق قوانین
طبیعیه بی تجسس و اثبات ایدر. انجق بو مقصدده بر طریق
مخصوص ایله دلالت ایلر. علوم سیاسیه، جمعیت بشریه جه
امنیت و عدالتک حصه و لیچون انسانلرک نه صورتله اجتماع
و اشتراک ایلدکلرینی بیلدیرر. علم اخلاق، انسانک وظائف
و حق و وقتی تعریف ایدر. علم ثروت ملل ایسه افراد بشرک
سعی و عملندن، یعنی چالشمه سندن و بواسته ایله حصول
راحت و سعادتندن بحث ایلر.

جمعیت بشریه، کافه اجسام مرکبه کبی، بعض قوانین
طبیعیه یه تابعدر و بو قوانینه اتباعاً نشوونما بولور، یا خود منقرض

اولور. اشبو قوانین مخصوصه نك اقدمی ، انسانك محافظه
نفسی چون چالشمله مكف اولمسی وهر درلو احتیاجاتی مجرد
چالشمله ایفا ایده بيلم سیدر. اشته انسانك بویولده وقوع بولان
سعی واقدملری الك زیاده منفعتبخش اولمق ایچون نصل
صرف اولنملیدر ، چالشمله لری نك ثمره سی اولان ثروت نه قواعد
کلیه یه مبنی متزاید اولور ، تحصیل ثروت یولنده ترقیلرینه
مانع اولان احوال ندن عبارتدر و بونلرک دفعی نه کبی اسبابه
متوقفدر . بومسئله لرك کافه سنك حل علم ثروت ملله عانددر.
حاصلی علم ثروت ، جمعیت بشریه نك منافع ماده سنی اداره
ایدن قوانین طبیعییه نی اختراع دکل ، یالکز کشف و اثبات ایدر.
مثلا چالشمق و تصرفه رعایت ایتمك اساسنی عقل سلیم حکمنه
توفیقاً توصیه ایتدیکی صره ده ، شو اساس مهمه خلافتنده
حرکت ایدن اشخاص واقوامك نه استحصالی ثروته ، نه ده
ثروت موجوده لرینی محافظه یه مقتدر اوله بیلدجکنی دلائل
قاطعیه ایله ظاهره اخراج ایدر. مع هذا معلومدرکه هیچ برقوم
افرادى عمومأ عطیات و سه فهاسته مائل دکلدر. هر مملکت
اهالیسی از چوق مدنیته مألوف اولنجه ، فطرت بشریه و منفعت

شخصیه‌لری سائقه‌سیله صورت تعیش‌لرینی اصلاح واسباب
 راحت‌لرینی ائکماله مستعد وارزوکش اولورلر. علم ثروت دخی
 هر جمعیت بشریه‌ده از چوق مشهود اولان شو سوق طبیعی
 و غیرت فطریه‌نک که کافه ترقیات مدینه‌نک منشأئیدر،
 تقویه‌سی لزومی کویستر و افرادک کسب ثروت املیه‌مصروف
 اولان مساعیسنده موفقیت حصولیچون، سرستی اعمال قاعده
 اساسیه‌سنی ارائه ایلر.

علم ثروت ملل، هیئت اجتماعیه‌نک منافع ماده‌سنجه
 جاری اولان احکام طبیعیه‌نی تعلیم ایتدیکنه نظراً عوام
 و خواصدن هیچ کیمسه بو علمک مطالعه‌سنندن مستغنی عد
 اولنه‌ماز. زیرا عمله، اصناف، تجار و سائر افراد ناس، معاملات
 یومیه‌لرنده و تعیش و اخذ و اعطالرنده ظهور ایدن تبدلاتک تابع
 اولدیغی قواعدی بیلمک، منافع و احتیاجات ماده‌لرنجه خیرلی،
 یامضر اوله‌جق شیلری تفریقه‌مقصدراولمق و ثروت و سعادت‌لرنک
 اسباب ترقی و تدنیسی حقنده برطاقم یا کاش فکریله ذاهب
 اولمامق نقدر لازم ایسه، امور حکومتی اداره ایدنلرک، یعنی
 خلقک شو منافع ماده‌سنک رؤیت و تنظیمی کندی رأی

ومعلوماترینه محول اولنلرکده، انلره متعلق اولان قواعد صحیحجهیه توفیق حرکت ایتلمی او درجه وبلکه دهها زیاده شایان اعتنادر.

لکن علم ثروتک اهمیت ومحسناتی یالکزشخاص وملل منفردیه منحصر دکل، عموم ملل واقوامه، یعنی بالجمله هیئت بشریهیه شاملدر.

کچمش زمانلرده برادماک کندی کاروکسبنده ایلولمسی مجرد قومشوسنک واقراننک زیانیله حاصل اولور دیوژان اولندیغی کبی، برملتکده طریق ثروتده ترقیسی دیگرلرینک اضرارینه منوط عد اولنورایدی. علم ثروت بالعکس برادماک کسب ثروت ایتمی قومشوسنک واقراننک صاحب ثروت اولمسنه وبناء علیه برملتک دخی ترقیسی دیگرلرینک ترقیاتنه مربوط اولدیغی اثبات ایدر. یعنی برینک منفعتنه سکتته عارض اولمسی دیگرلرینکده اخلال منافعی وبرینک ایلولمسی دیگرلرینکده ترقیسی انتاج ایلدیکنی تین ایتدیررکه بوصورته بین الاقوام اشتراک منافع قاعدهسنک صحیحاً جریانی وحسن امتراج وائتلافک لزومی ظاهر اولور.

بین الملل وقتیه منتشر اولان شوطن باطلاک و بوندن تولد
ایدن پک چوق فناقلرک اصل سببی، ثروت معناسنک حقیقی
بینه میوب مجرد التون و کموش کبی بعض ذی قیمت اشیا
و بوندن معمول نقود و مسکوکا ته حصر ایدلمسی و بناء عالیه بر
ملتک ثروتی، هر نه طریق ایله اولور ایسه اولسون، التون و کموش
جلب و ادخار ایتکله حاصل اولور اعتقادنده بولنلمسی ایدی.
بو ذهابک بطلان و مضر تی ایسه علم ثروتجه تمامیه ثبوت
بولمشدر.

بو قضیه یه دفعه کسب اطلاع ایتک ایچون ایکی بلده
تصور اولنه ییلور که بزده اهالینک اسباب معیشتی ناقص و مأوی
و مسکنلری محافظه وجوده غیر کافی و داخل و خارج بلده ده
امنیت و وسائط اختلاطیه مفقود اولسون. دیکرنده ایسه اهالی
حوایج ضروریه لرینی لایقینه استینفا و اسباب یسار لرینی تأمین
ایلد کد نصره. فضله اوله رق استحصال ایتدکاری محصولاتی
دخی طرق منتظمه واسطه سیله بلاد واق و ام سائر یه نقل
و فروخت ایتسونلر. بو ایکی بلده دن ولو که برنجیسنک حاکمی
خزینه لر طوایسی التون و کموشه مالک فرض اولنسه، یا خود

اوراده امثالی کورلمدک دفينه لر بولنديغی خبر ویراسه بيله،
ینه اوبلده اهاالیسنک فقرحاله و دیگرینک زنگیندکنه حکم
ایتمکده کیمسه تردد ایتمز. قالیفورنیا معدنلرینک حین کشفنده
نوعما یرلردن التون طوپلایان خلق براراق نان پارهیه محتاج اولمق
درجه سنده بولندیلر.

واقعا ملتریننده شدت لزومی علم ثروته مثبت اولان شو
حسن امتزاج ماده سنک هنوز درجه مطلوبه ده حصول پذیر
اولمدیغی اشکاردر. لیکن ملاحظه اولنورسه که علم ثروت انجق
شوصوک و قتلرده بین الناس منتشر اولمش و کشف ایتدیگی
قواعدک حصول فعلیاتی، اعصار قدیمه دنبری عالمه مستولی
اولان برطاقم افکار باطله نیک ازاله سنه محتاج ایکن بوجمله ایله
ینه ملل متمدنه بی بربرینه یاقلشدیره جق صورتده ترقیاتی استلزام
ایلمشدر. احوالده نتایج حاصله نیک اهمیتی اعتراف اولنوروبو
علمک انتشارینه اقدام ایتمک لزومی برقاتدها تحمق ایدر.
علم ثروتک، بوندن تقریبا یوز یکریمی سنه اول، هیچ بر اثری
یوقدی. او وقتلرده فرانسه لی دو قوتور «کنه» وانک کشاد
ایتدیگی مسالکه سالک اولوب «فیر یوقرات» و «اقونومیست» نامیله

مشهور اولان بر صنف سیاسيون وبعده فرانسه وکلاسندن «تورغو» علم ثروتک اساسلندن بعضيلريني وضع ايتديلر. فقط او زمانلرده علم ثروت «اقونومی پوليتيق» تسمیه اولنه رق علوم سیاسیه ایله قاریشق بر علم شکلنده ایدی و مؤخرأ علم اداره ملکیده دن آیرلدی ایسه ده هر نصله سه او اسمی محافظه ایلدی .

بعده انکاتر دهه «ادام اسمیت» تاریخ میلادک ۱۷۷۶ سنه سنده ثروت ملله دائر نشر ایتدیکی کتابده ، ایلک دفعه اوله رق علم ثروتی حدود مخصوصه سی ایچنده تجدد وقواعد عمومیه سنی ایضاح و تقریر ایتدی و بوجهته علم ثروتک مؤسسی عنوان و شهرتی احراز ایتک شرفنه نائل اولدی . اندن صکره فرانسه ده «ژان یاتیسست سائی» بر طاقم مسائلی ده ا حل و تشریح و علم ثروته متعلق قوانین طبیعییه یی رتبه و صنوحه ایصال ایلدی .

اشته او وقتد نبری علم ثروت ، دائره معینه سندن چیه میه رق توسع و انتشار ایتدی . بو کونکی کونده اوروپا ملت لرینک کافه سی ، بوندن بر قیاح سنه مقدم مکتبلرده نامی بیله ایشدلیان بر علمی هر درلو وسائط ایله نشره ساعی اولدقلری کپی ، سایه

ترقیاتوایہٗ حصرت پادشاہیدہ، بونک صورت رسمیدہ تدریس
وتدرسی بزده دخی مکتت مدیکہٗ شاہانہ لرینک کشادیہ
میسراولدی۔ کہ عصر ہمایونلرینک ال کوزل اٹارندن عد
اولنسه سرادر۔

اشبو کتابک صورت ترتیبہ کلنجہ، علم ثروت مللہ
متعلق اولان قواعد بش باب اوزرینہ ترتیب اولندی . ثروتک
صورت استحصالنہ دائر اولان برنجی بابده، اعمال بشریہ نک
صور مختلفہ سنی متضمن اولان صنایعدن، ثروتک وسائط
استحصالیہ سیلہ بونلرہ تعلق ایدن مواددن واستحصال ثروتہ مدار
اولان اسباب سائرہ دن بحث اولندی . تداول ثروتہ متعلق
اولان ایکنجی بابہ، مبادلات ومخارج قاعدہ لری، قیمت وفیئات
بختلری، مسکوکات ایلہ وسائط مبادلانک ماہیت و کیفیتلری
واعتبار مالی ایلہ بونک واسطہٗ جریانی اولان تاسیسات
متنوعہ نک تعریفی وسر بسٹی مبادلات قاعدہ سیر درج قلندی .
ثروتک تقسیم وتوزیعی صورتلرینی متضمن اولان اوچننجی
بابده، اجرت، فائض ایلہ ایجار وایراد ارض مسئلہ لرینہ تفرع
ایدن خصوصیات ایضاح اولندی . ثروتک صورت صرف

واستھلاکندن بحث ایدن دردنجی بآبدہ، علم ثروت ملادن
 منشعب اولوب ایوم برفن مخصوص حالی کسب ایش
 اولان مسائل مالیه، یعنی ویرکو وایله دیون واسـتقرضات
 عمومیہ عائد اولان مواد بر صورت مجملہ ده بیان فلندی .
 خاتمہ مقامندہ علاوه اولانان بشنجی بآبدہ دخی نفوس اهالی
 تکثرینک ترقی حاصلات ایله لزوم تناسبندن منبعث اولان
 مسئلہ مشهوره ایله «سویالیزم» و «قومونیزم» مسأله کارینک
 اساس وماهیتی ووظائف حکومتک علم ثروته تعلق ایدن
 جہتلی شرح اولندی .

واقعا موضوع بحث اتخاذ ایتدیکمن علمه داعر السنہ
 مختلفہ ده نشر اولمش اولان متعدد تألیفاتدن برینک، ساده جہ
 ترجمہ سیله اکتفا اونہ بیلور و بوصولت سهواتی ده موجب
 اوور ایدی . لیکن بو تألیفاتدن هر بری هانکی مات ایچون
 یازلمش ایسه بالطبع انک احوال و احتیاجات حاضرہ سنہ
 تطبیقاً یا پالمش ، یا خود علمک بر جہت مخصوصہ سنہ اعتنا
 اولنہ رق اکا کوره ترتیب ایداش اولسیله واکثریسیلده
 یا غایت مفصل ویا پک مختصر صورتده تنظیم اولمش

بولنمسیله بونلردن برینک مأخذ اتخاذدن ایسه، تألیفات
 مختلفه نك خلاصه مندرجاتنی جمع و ترتیبده دهها زیاده
 محسنات مطالعه اولندی. بناء علیه «بودریلیار» و «ژوزف غارینه»
 کبی زمانغز مؤلفلردن بعضیلرینک ائاری اساس اتخاذ اولانه رق
 مباحث علمیه نك بر طاقمی بونلردن نقل اولندی. مع هذا
 بزجه زیاده اهمیتلی کورینان مسائل خیلجه تفصیل اولندیغی
 کبی، قواعد اساسیه نك بیاننده، علم ثروت مطالعه سیله مألوف
 اولیان ذواته ممکن مرتبه قناعت کله جک درجه ده تدقیقات
 و تشریحاته کیریشلمکدن دخی کیر و ط-ورلمدی. بو کبی
 تفصیلات ایسه قواعد علمیه یه لایقیله کسب اطلاع ایچ-ون
 الزم ایکن بونلره انجق مفصل کتابلرده تصادف اولندیغی
 مستغنی بیاندر.

کتابک صورت تحریرنده دخی علما مطلوب اولان
 صحت تعبیراته رعایت اولنمقوله برابر، ممکن مرتبه ساده
 و اچق عباره لرا استعمالنه اعتنا اولندی. هر حالده صورت
 ترتیب و تحریرنجه کوریه جک قصور لرینک، دهها مکمل

اثاره بر مقدمه اوله جنی مطالعه سیله ارباب معارف عندنده
معفوطیله جنی امید اولنور .

مبادی علم ثروت ملل

برنجی باب

ثروتک صورت استحصالی

برنجی فصل

ثروت

حوائج بشریہ مدنیہ برابرتی ایدر۔۔ فائدہ نیک تعریفی . قیتک تعریفی . فائدہ وقیت
خاصہ لینی جامع اولان شہلہ ثروت اطلاق اولنور۔۔ ثروت معنویہ نیک تعریفی و بو بابده
ظہور ایدن مسئلہ . علم ثروت انجق قابل تصرف و مبادلہ اولان مواددن بحث ایدر .

بنی آدمک یرادیلشی اقتضاسنجہ مادی و معنوی پک چوق
احتیاجاتی واردر کہ بونلری انجق چالشمقلہ استیفا ایدہ بیلور .
واقعا انسان ابتدا محافظہ نفسی ایچون چالشور . لکن
مدنیہ ایلرولدکجہ ، ترقی قانون طبیعیسنک اثری اولهرق ،
احتیاجاتی دخی توسع ایدر . شویله کہ حوائج ضروریہ سنی ،
یعنی یه جک و کیه جکنی و مسکننی تدارک ایتد کدنصرکہ بونلری
اصلاح ، تزید و تزیین ایتک ، امنیت تحتندہ یشامق و تحصیل
معرفت ایلک کبی ، حوائج و تلذذات جدیدہ یه مائل اولهرق
داثرہ رفاهیت و سعادتنی توسیعه سعی ایدر . اجدادمن
زمانده کی کچنمہ ل شمدی بزه پک ناقص و کفایتسز کورینور .
هر کون اویله اختراعاندن استغاده و اویله اسباب تعیش ایلہ

اعتیاد ایتمکده بزرگه اسلافزک خاطر و خیالنه کله مز ایدی .
 ایوم متمدن ملتدره بیانی عمله نک صورت تعیشی ، مدنیته
 مألوف اولیان اقوام افرادینه و بلکه اسکی زمانلر حکمدارانته
 بیله حیرت و غبطه ویره جک درجه ده در . « اومروس » ک
 تعریفنه نظراً « ایتاقه » جزیره سی حاکی مشهور « اوتیسوس » ک
 تناول ایلدیکی طعام ، بو کونکی کونده اولسه اولسه
 برکوی کهیاسنه شایان عد اولنه بیلور .

بنی آدم صفت ممتازه سی اولان حریت و اصلاح حاله قابلیت
 اقتضاسندن اوله رق متوالیاً ترقی ایدن احتیاجاتی ، عالم طبیعته
 حدسز حسابسز کشف و استحصال ایده کلدیکی اشیای
 نافعده واسطه سیله استیفایه موفق اولور .

اشته بر شیک حوائج بشریه بی ایفایه صلاحیتنه فائده دینلور .
 بغدادیک و اتمکک فائده سی انسانی طویورمق ، چوقه نک ،
 البسه نک فائده سی وجودمزی اورتمک و صغوقدن محافظه
 اتمک ، برکتبک فائده سی بر علم و یابرفن تحصیلنه مدار اولمقدر .
 اتمک ، البسه و کتاب ، انسانک مادی و یامعنوی امال و احتیاجاتندن
 برینک استیفاسنه مدار اولدیغی ایچون فائده لیدر .

حد ذاتنده فائده سی اولان شیلردن بعضیسی مجان و عومه
 صائدر . کیسه یه تخصیص و تملیکی قابل اوله ماز - هوا ،
 صو ، شمسک ضیماسی و حرارتی کبی که بونلردن هر کس
 زحمتسزجه و مجاناً استفاده ایدر . لیکن اشیای نافعده نک
 اکثری بو قبیلدن اولیبوب استحصالی چالشمنغه وزجت

ومشقه توقف ایدر . بو جهتله انی استحصالی ایدن ، یعنی میدانه چیقاران ادمك مالی اولور و آخره ترك ايله مقابلنده سائر اشیاى نافعہ آله بیلور . یعنی قابل مبادلہ اولور . حتی نفعی عمومہ عائد اولان شیلر بیلہ بعضاً قابل مبادلہ اولوق ممکندر . مثلاً صو ، بجان ونفعی عام اولان شیردن ایکن ، قلی اولان بر محله نقل اولنور ایسه ، قابل مبادلہ اولور .

عمومہ عائد اولیان اشیاى نافعہ دن بری بر شخص طرفندن تصرف اولنوق و بناء علیه انكله اشیاى سائرہ اننق ممکن اولدیغی حالده ، دیگر بر حیثیت کسب ایدر که اکاده قیمت دینلور . بو تقدیرجه قیمت ، اشیاك مبادلہ طریقہله مقابلنده سائر شیلر انه بیلک خاصه سیدر . بوندن معلوم اولور که بر شیئك فائده سی اولوبده قیمتی اولماق ممکندر - صو و هواکی . اما قیمتی اولیان اشیا به بدل ، کیسه بشقه برشی ویرمیه جکندن قیمتی اولان بالجمله اشیاك فائده سی دخی اولوق ضرور ایدر . بو جهتله قیمت كرك فائده یی ، كرك مبادلہ یه صلاحیتی جامعدر . (*)

شو تفصیلاته نظراً فائده و قیمت ، ثروتك برر خاصه سندن عبارتدر . فائده کلمه سی اشیاك احتیاجات و امال بشریه یه نسبتی کوسترر . قیمت ایسه ، اشیاى نافعہ نك حین مبادلده یکدیگرینه اولان نسبتی ایما ایدر . اشته بو ایکی خاصه یی جمع ایدن شیلره ثروت اطلاق اولنور . بناء علیه بر شیئه ثروت دینله بیلک ایچون ، فائده دن بشقه ، قیمتده اولوق

(*) قیمتك ماهیت و شرائطندن فصل مخصوصنده تفصیلاً بحث اولنجه قدر .

لازمدر . مثلاً انسانلرجه اسباب حیاتیه دن اولان هـوا
وضیادن نافع بر شی تصور اولنه ماز ایسه ده بونک کبی
شیلر تصرف و مبادله یه صالح اولدیغندن ثروتدن عد
اولنه مازلر . مگر که صو ایچون یوقاریده بیان اولدیغنی کبی ،
بعض اسباب مخصوصه و فوق العاده دنطولایی قابل مبادله
اولسونلر .

واقعا هـوا و ضیا کبی ، نفعی عام اولان شیلره ثروت
طبیعیه اطلاق اولنه ییلور . لکن تعریف آتجه التباس
محدوری شویله طورسون ، تصرف و مبادله اولنه میان شیلر
قاعده علم ثروتک دائره تدقیقاتنه داخل اوله ماق طبیعیدر .
برده انسانه نافع اولان شیلرک هپسی ، اتمک ، قاش ، خانه
و اراضی کبی اشیای مادیه دن دکلدر . برقسیمیده ، خصائص
عقلیه و فضائل اخلاق کبی ، معنویات قبیلندندر .

ارباب علمدن بعضیلری ثروت معناسنی پک ککش طوته رق
معنویات قبیلندن اولان شیلره ده ثروت اطلاق ایتشلر ایسه ده
اکثریسنک رأینه کوره ثروتی ماده حصوله کلان و تقدیر
و مبادله اولنه ییلان شیلره حصر ایلمک قاعده علمیه دهها
موافقدر . واقعا او مثللو محاسن و فضائل بشریه ، ترقی مدینه
و ثروت مادیه نک تکثرینه مدار قوی اولدیغنی جهتله ثروتک
اسباب اصلیه سندن عد اولنه ییلور . لکن بونلر اساساً علم اخلاق
و علم حکمت کبی علومه متعلق شیلردر . اکر بونلرک جمله سنه

ثروت نامی ویریه جک اولسه ، علم ثروت کافه علوم ادیبی استعاب ایتسی لازم کلور .

«جون استوارت میل» بویخته «ادام اسمیت» کوینه انکله ره ارباب عنندن «مالتوس» ک رأینی الترام ایله شو یولده بیان مطالعه ایدر . هر کسک معلومیدر که زنکین اولق بشقه شیدر . عالم ، شجیع ، فاضل اولق بشقه شیدر . علوم و فنونک ، شجاعتمک و سائر فضائل بشریه تک اسبابی تحری ایتک ، ثروتک اسبابی تحری دیمک اولدیغنی هر کس تسلیم ایدر . بوشیلر بیننده هیچ مناسبت یوق دیمک دکدر . حتی بربرینه اولان تأثیرلی فعلاً مثبتدر . لکن ماهیتلی بسبتون بشقه در . علم اخلاق اربابی ، مزایای معنویه ایله اکتفا ایدرک بویوزدن انواع تلذذات روحانیه نائل اولان ادمی حقیقه زنکن عد ایتسه لر و بونک عکسی اوله رق ، اغنیادن اولوبده امراض جسمانیه دن و یا سوء استعمالدن طولانی محسنات دنیویه دن استفاده مجالی اولمیان ادم دخی ، برکدیرمش اولدیغنی خزیندک ایچنده ، ینه فقیردر دیسه لر ، بجادر . لکن عوام ناسکبی ، علم ثروت اربابنک دخی نظرنده زنکینلک ، نقود ، اراضی ، عقارت و سائر اوله رق چوق قیمته مالک اولمقدر . خصوصاً که شو ثروت معنویه بی تقدیر ایتک نصل قابل اولور . بر ملت افرادینک حائز اولدیغنی معلومات ، کوزلک ، ایشکنارلق ، حسن طبیعت ، عدالت و سائر فضائلک ولو پک ناقص بر دفترینی تنظیم ایتکی عقل سلیم قبول ایتز . «مالتوس» ک دخی قول صحیحی اوزره اشیای ماده ، بهاسیله تقدیر اولنور

و قاجه بالغ اولور ایسه ، ثروت ملیه اوراده ده تزايد ایتش
عد اولنه بیلور . لکن بر عالم و یابرادیب مشهورک کشقیات
و اثارینی ، نشر اولنان تألیفاتنک بهاسی اوزره تقدیر ایتک ،
قدر و حیثیتلرینی و ابنای وطنلرنجه باعث اولدقلری شرف
وتلذذی پک ادنی بر مقیاس ایله اولچمک اولور .

شبهه یوقدر که حکیم لریک ، دعوا و کیلرینک ، اهل
موسیقینک و سائر علوم و فنون نفیسه اربابنک ایفا ایلدکلری
خدمات و اثار نافعہ و مرغوبه لری ، محصولات سائره ، یاخود
بونلرک واسطه استحصالی اولان مسکوکات ایله مبادله اولنور .
بوصورتده حاصل اولان بدل و اجر تک تعیین شرائطی
باخصه علم ثروت ملله عائد مواد دندر . لکن شو اموال
معنویه دینلان شیر فی نفس الامر اموال عادییه تطبیق اولنه ماز
و بالکثر ثروت مادییه تأثیر لری حسبیه و اکا تعلق ایدن
جهتلرنجه علم ثروت نقطه نظرندن مطالعه اولنق ایجاب
ایدر . مثلاً ماده تقدیر اولنه بیله جک بر صورته افراغ
اولنوبده ارباب علمک تألیفاتی ، بر موجودک ماکنه سی ،
بر شاعرک دیوانی کبی ، میدان اخذ و اعطایه قونیلور و مبادله
اولنور ایسه او حالده ، ثروتدن معدود اولان اموال سائره کبی ،
ثروتک مبنی علمی ایلان قواعدہ تابع اولور لری .

خلاصه ، انسانک سعی و عملیه حصوله کلان و هم فائده سی ،
هم قیمتی اولان شیرله ثروت اطلاق اولنور . بونلر بر مملکتده
مبدول اولنجه او مملکتده زنکین دینله بیلور . علم ثروتک دائره
خریاتی دخی انجق تصرف اولنه بیلان و قابل مبادله اولان
موادی محیطدر .

ایکنجی فصل

صنعتک ماهیتی

صنعتک تعریفی ۰ - ثروت لفظنک معناسی حقننده فیزیوقرات کروهنک ذاهب اولدقلری خطا . صنایع مختلفهده صور اجرائیه مختلف ایسهده جمله سنک غایتی فائده و قیمت حصولنه منجر اولور . - صنایعهده استحصالی ثروت ماده سنک شرط کلیسی .

ثروتک تعریف اولنان معناسندن مستیمان اولور که استحصالی ثروت ، انسانلرجه فائده سی و قیمتی اولیمان شیلیری نافع و قیمتدار ایملک ، یاخود بر شینک ذاتاً حائز اولدیغی فائده سنی و قیمتی آرترمقدن عبارتدر . چونکه بنی آدم بر ذره بی بیله وجوده کتورمکه مقتدر دکلدنر . انجق اجسام موجوده و قوای طبیعیه پی کندی سعی ایله جمع و ترکیب ایدرک اشیانک شکل و صورتنی ، محلی و سائر کیفیاتنی تبدیل و بو طریق ایله یکیدن فائده و قیمت احداث ایدر . بناء علیه هر درلو اعمالک نتیجه حاصله سی ، شکل و کیفیتی تبدیل اولنان جسمک حصولی دکل ، بو صورتله اکا منضم اولان فائده نک و قیمتک استحصالنن عبارتدر . اشته بو یولده اجرا اولنان عملیاتک جمله سنه صنعت اطلاق اولنور .

بو اساسه مقدا کسب اطلاع اولنه مامسندن ثروتک التون و کوشندن عبارت اولدیغی ظن اولنور ایدی . « فیزیوقرات » لرشو فکر باطلی جرح ایتکلله برابر ، ثروتک

مجرد زراعتله حاصل اوله یله جکی ذعنه ذاعب اولدیله و بوکا دلیل اولق اوزره دیدیلر که ثروت، تکثر اشیا ایله حاصل اولور . بوايه زراعتله مخصوص بر کیفیتدر . فابریقه جملق ، یکیدن قیمت استحصالنه مدار اولسه یله ، بو قیمت زائده انجق اعمال مصروفه نك مقابلی دیمکدر . او جهته له تزید ثروتی موجب اولماز .

مؤخرأ « ادام اسمیت » و اخلافی بو خطایی تصحیح ایله ثروتك اصل منشائی سعی و عمل و بونك ثمره حقیقیه سی ده انجق فائده و قیمت حصولی اولدیغنی اثبات ایلدیلر .

واقعا كرك زراعتك ، كرك سائر صنعتلردن هر برینك کندینه مخصوص مواد و آلاتی و صور و وسائط اعمالیه سی واردر . اما جله سنك عملیاتی نتیجه واحده یه منجر اولور . شویله که چفجی ، ترلاسنه بر مقدار ارپه و بغدای زرع ایدوب آلات و حیواناتی و ارض و هواده کی قوتلر واسطه سیله بر قاچ مثلی ارپه و بغدای حاصل ایتدکه انجق یکی باشند فائده و قیمت پیدا اتمش اولور . كذلك دکرمانجی ، صو و یا روزکار ، یاخود واپور قوتیله ایشلیان دکرماننده بغدایی او کودوب اونه تحویل ایلدکه و انجکی ده اوندن اعمال اولنان خوری فرونه سالوب و اتشك تأثیریه پیشیروب اتمك یابدقه ، بغدایه و اونه یکیدن فائده و قیمت ویرمش اولورلر . فابریقه جی دخی پامبوغی و یوکی ماکنه سنه قویوب بعض آلات و عملیات مخصوصه ایله قاشه تبدیل ایتدکه ، بوک و پامبوغك فائده سی و قیمتنی آرترمش اولور .

بو حالده چفجی ایله دیگر ارباب صنعت بیننده کی فرق ، استعمال ایتدکلی آلات و وسائطده قاور . چفجی ، صپان و او کوزلیله طوپراغی سوروب ، قوای طبیعیه دن استفاده ایدر . دکرمانجی و فابریقه جینک ادوات و عملیاتی بشقه طرزده ایسه ده نهایتنده جهه سنک کوردیکی ایش ، تخمک ، بغدادیک ، یوکلک و سائر اشیانک شکل و هیئتنی تحویل ایله بر مقدار دهه فائده و قیمت حصولنی نتیجه ویرر .

کذلک بالقجی و معدنجی ، دکزده و طوپراغک انسنده قالدقچه انسانه فائده سی اولیان بالق و معدنلری میدانه چیقارملریله بونلری انسانک حوائجنه یرایه جق و قابل مبادله اوله جق بر حاله قورلر . یعنی یو صنف صنعتکارلر دخی ، دیگرلری کبی ، فائده و قیمت استحصال ایش اولورلر .

اهل تجارت دخی هر درلو اشیایی بر محلدن الوب بار کیر ، عربه ، کی و واپور کبی وسائط نقلیه ایله او شیرله احتیاجی اولان و طالبی بولنان محللره ایصال ایلدکده ، کمندی آلات مخصوصه سی حکمنده اولان شو وسائطی استعمال ایدرک او اشیانک فائده سی و قیمتنی تکثیر ایش اولور .

بناء علیه استحصال ثروتی منج اولان شو اعمالک جهه سنه علم ثروتجه « صنعت » تعبیر اولمندیغی کبی ، عامللرینه « صنعتکار » و یا « مستحصل » و بونلرک کافه سنک ثمره اعمالنده « محصول » اطلاق اولمق بجادر .

بعض صنایعه ده (اتمکجیلک و ترزیلک کبی) احتیاجات بشریه یه طوغریدن طوغری به صرف اولنان شیرلر استحصال

قلنور ، بعضی سنده دخی اشیاك او درجهیه وارمسی ایچون اقتصاً ایدن عملیات اولیه اجرا اولنور . مثلاً بغدای ، اكله صالح اولمزدن اول ، اون وبعده اتمك شكلنه قونیلور . یوك وپامبوق ، ییقانمق ، طرانمق ، ایلك باهلق ، طوقنمق وقاشه تحویل اولندقدن صكره بچیلوب ديكلمك كبی بر چوق عملیات كورمدكجه البسه مقامنده استعمال اولنه ماز . انجق بو عملیاتك هر بری ، اتمك والبسه اعمالندن مطلوب اولان فائدهك حصولی ایچون ازم اولوب ، یوك وبعدايك فائده سنی و قیمتی بر درجه آرتمسبله انلری اجرا ایدن صنعتكارانندن هر برینك استحصال ایتدیكى ثروت ، یوك وبعدايه بر مقدار علاوه اولنان فائده و قیمتدن عبارتدر . بو مثللو صنایعك محصولاتی ده اكثریا مستقلاً استعمال اولنه ییلور . مثلاً یوك ، پامبوق وهر نوع ایلك ، قاش اعمالندن بشقه ایشلرده یارار . لکن ديكر صنعتلر ایچون مواد اصلیه استحصالنه ، مثلاً ترزی ایچون چوقه ، چلمنكر ایچون دمیر ، بویاجی ایچون چوید و طوغرامه جی ایچون كراسته تداركنه منحصر اولان صنایع دخی ، اساساً نتیجه حاصلهیه نظراً سائرلرندن تفریق اولنه ماز وجهه سی استحصال ثروته مدار اولور .

ثروت ، صنعت اجرا سیله حاصل اولور ایسه ده هانگی صنعتدن اولور ایسه اولسون ، هر صنعتكارك حقیقته استحصال ثروت اتمسی ، حصوله كتوردیكى قیمتك ، مصارف استحصالیه سندن ، یعنی صرف ایتدیكى قیمتدن زیاده اولمسبله مشروطدر . بویله اولیوبده استحصال ثروته ایدیلان

مصارف، قيمت حاصله به معادل اولور . مثلا بر چفتلك، يا خود بر فابريقه صاحبي، اون بيك غروش صرف ايتديكي حالده انجق اون بيك غروشلق امتعه و اموال حاصل ايدر ايسه، نه او صنعتكارك ثروت شخصيه سي، نه ده جمعيتك ثروت عموميه سيه سي تزايد ايتمش اولور . مصارف استحصاليه حاصل اولان قيمتن دن اولور ايسه، يهوده بر مقدار قيمت ضايع ايدلش و هم صنعتكارك ثروت مخصوصه سي، هم ثروت عموميه بر مقدار تناقص ايتمش اولور . بو حال ايسه يالكز بر نوع صنايعه مخصوص اوليوب اسباب مختلفه دن طولاني هر صنعتده ظهور ايده بيلور . مثلا طن اولنامليدر كه فابريقه اشيا سي، خام اشيا دن بهالي صانلديغي اچون فابريقه جيلق مجرد زراعتدن زباده تزايد ثروتي موجب اولور . فابريقه جينك ده استحصالي ثروت ايتسي، عيني اهل زراعت كبي، حاصل ايتديكي قيمتك، صرف ايتديكي قيمتي تجاوز ايتسنه منوطدر . فابريقه جي دخی ائينه، آلات، مواد اصليه، عمله اجرتي و سائره شكلنده صرف ايتديكي قيمتن فضله نه مقدار قيمت استحصالي ايده بيلور ايسه، حاصل ايتديكي ثروت اندن عبارتدر .

اشته ثروتك تكثيري و صنايعك ترقيسي قاعده مشروحه به تابع اولسيه كرك اشخاص، كرك اقوام، ك از امك و قيمت صرفيله ك چوق ثروت استحصالي ايده بيله جكلري ايشلري اختيار و ترجيح و ايشلدكلري صنايعده مصارف استحصاليه بي ممكن مرتبه تقليله اعتنا ايلك لزومي ظاهر اولور .

اوپنچی فصل

صنایع اقسامی

صنایع، زراعت، فابریقه جیلیق، یاخود صنایع اعمالیه و تجارت ناملریله اوچ بیسوک قسمة تقسیم اولنور. بونلار هر برینک احوال و محسنات مخصوصه سی. - انسانلر دایر و قوعبولان اعمالک بیانی و علم ثروته درجه تعلق. - صنایع مختلفه دن بعضیسنک اساساً دیگرلرینه ترجیحی جائز دکلدن. صنعت حقیقته بر در و صنایعک جمله سی بر برینه مربوط و محتاجدر.

صنایع مختلفه، هر برنده استعمال اولنان آلات و وسائطه کوره اوتهدنبری چغجیلک، فابریقه جیلیق و تجارت نامیله، باشلوجه اوچ قسمة تقسیم اولمشدر. واقعا افراد بشرک بر قسمی روی زمینی اعمار ایله اوغراشوب انواع حیوانات، نباتات و حیوانات یتشدیرمکه سعی ایدر، یاخود درون ارضده مستور معدنلرک اخراجی، اورمانلردن اودون قطعی و یا بالقجیلیق و آوجیلیق ایله مشغول اولور. بو نوع صنایعه زراعت و حراثت، یاخود صنایع ارضیه تعبیر اولمشدر. انجق معدنجیلک و آوجیلیق کبی صنعتلر زراعتیه قیاس اولنهمیه جغندن بعض ارباب علم بونلری بشقه بر قسم عد ایدرک صنایع اخراجیه تسمیه ایتلردر.

بر طاقم اهل حرفت دخی ارباب زراعتک، یاخود صنایع اخراجیه اصحابنک تدارک ایتدکلری خام محصولاتی الوب ایشلر، یعنی او اشیا و محصولاتک صور و اشکالی

دكشديروب درلو درلو شكل و صورتہ دوكر . مثلا يو كی و پامبوغی قاشه و ايشلماش معدنری انواع اشيايه وادواته تحویل ایلر . بو مقوله ايشلرده فابریقه جیلق ، یاخود عادیاً صنعت دینلور . انجق فصل سابقده کوسترلیدیکی کبی ، بونلر صنایع سائردهن قاعده تفریق اولنه میه جفندن صنعت لفظنک بونلره حصر ایللمسی علماً جائز اوله نماز . خانه و سائر ابنیه ، طرق و وهاب و دمیر یوللر انشاسنک و سائر انشآتدخی آیری بر قسم اعتبارله صنایع انشائییه تعبیر اولنمسنی درمیان ایدلر اولمشدر . بو ایکنجی قسم صنایعه ، یعنی فابریقه جیلقله صنایع انشائییه عوماً «صنایع اعمالیه» اطلاق اولنه ییلور .

بعض صنعتکارلر دخی صنایع ارضیه و اعمالیه اربابنک حاصل ایتدکلری اشیاپی الوب ، لزوم و احتیاجی اولان برله کوندرلر که بونلرده تجار دینلور . شو قدر که تجارتدن اصل مقصد نقلیات دکل ، اجرای مبادلات اولدیغندن عربه جیلق و فابریقلق کبی صنعتلره تجارت نامی و برلیه رک صنایع نقلیه اطلاق اولنمقده در .

زراعت و فلاحه ، روی زمینده اک چوق نفوس اهالی بی اشغال ایدن صنعتدر . کافه اشیاپی نافعتهنک منشائی ارضدر . هر نوع اعمال بشریه ارض اوزرنده وانک واسطه سیله اجرا اولنور . بالجمله انسانلری و حیواناتی بسلیان و بو جهتله نفوس بشرک عددینی تحدید ایدن ینه ارضدر . لیکن زراعت ، تاریخچه صنایعک اقدمی دکلدر . اقوام مختلفه اجرای فلاحه ایتزدن اول ، آوجیلقله تعیش

ایتمشدر . چیفتجیلکک آلات اصلیه سی اولان بل وصیانک وجودی دخی صنایع اعمالیه نک زراعتدن اول ظهورینه دلالت ایدر .

فقط صنایع اعمالیه نک لایقیله ترقی ایتسی بک چوق زمانره توقف ایتشدر . چونکه بونلرک ایلریلسی ، نفوس اهالینک تکثرینه ، احتیاجات بشریه نک تعدد وتوسعه نه و اسباب مدینتک ترقیسیله انتشارینه محتاجدر . صنایع اعمالیه ، تواریح قدیمده زراعتله برلکده اجرا قلمور ومستقلاً اربابی اولیوب هر کسک کیدیکی قبا البسه وقوللانیدیغی عادی اشیا ، زراعتک خالی وقتلرنده عاتله جه اعمال اولنور ایدی . حتی شوخال بو کونکی کونده بیله چوق برده مشاهده اولمقدهدر .

صنعت اعمالیه انجق طوپراغک محصولاتی کرکی کبی فضله براقیدیغی وقتده زراعتدن آریلهرق برصنعت مستقله حکمنه کیره بیلشدر . بوایه ترقی مدینته فوق العاده تأثیری اولان بر وقعه مهمهیه ، یعنی بلاد وقصباتک تأسیسه مصادف اولمشدر . چونکه اهالی اراضی وسیعه اوزرینه طامغلق زراعتده چاره سز اولدیغی کبی ، صنایع اعمالیه نکده اقتضا سی اهالی بی بیوک جمعله طوپلامق و بو مرکزله اختلاط واشتراك وتعاطی افکار سایه سنده اعمال ومساعی بشریه بی بر قاندها متمرقلقده .

تجارته کلنجه ، بونکده فوایدی حرف سائره محسانندن اشاعی قلماز . تجار صنفی محال ومواقع مختلفه بیننده حاصلاتک مبادله سته توسط ایدر . اگر هر کس محتاج اولدیغی بیک درلو

اشیایی طوغریدن طوغری به مستحصللرندن آلمغه مجبور اولیدی بتون عمری بونلری آراغغه واکثرندن صرف نظر ایتکه مجبور اولور ایدی . تجار، اشیایی مبدول اولدیغی محللردن آلوب قلتی اولان پرزه ارسال ایدر . صائیلق اولان شیرلی صاتون المغه وطلب اولنانلری صاتمغه دائما حاضردر . الدیغی ماللری تاوقت احتیاجه قدر حفظ ایله تمام احتیاج زماننده مستهلکله عرضه ایدر . مستحصللرک فضلله اولهرق حاصل ایتدکلری اموالک فروختنی تأمین وجهلنک معاملاتنی تسهیل ایله . اشته تجار دنیلان متوسطلر اموال وامتعهنک مبادلاتنه واسطه اولدقلری کبی ، معاملات نقدیده واسطه اولان صرافلر دخی تجارندن معدوددر .

شمدی به قدر تعداد اولنان صنعتلر انسانک غیرلی اجسام واشیایه متعلق ایشلردر که بونلرک جله سی علم تروت ملل قواعدینه تابعدر . لیکن اعمال بشریه بونلردن عبارت دکلدر . برچوق اعمال دها واردرکه بالخاصه انسانلر حقنده مصروف اولهرق نوع بشرک تعلیمه و تربیه سنه ، افکار و اخلاقنک اصلاح و تهذیبسه ، قوای عقلیه و بدنیه سننک محافظه سنه و منافع مشترکه لرینک و قایه سنه مدار اولور . بویولده اشتغال ایدن اشخاصک بر قسمی علوم ادبیه ، طبیعیه و ریاضیه اربابی ، معلمین ، اطبا و امثالیدر . بر قسمیده داخل مملکتده عدالت ، امنیت ، انتظام و اسایشک محافظه سیله مشغول اولان هیئت حکام و مأمورین ملکیه و عسکریه در . انسانلر حقنده مصروف اولان اعمال اصحابندن

بعضی می ده انسانلری ، ظرافت و حسن طبیعتله الفت
 ایتدیره جک ، حسیات قلبیه لرینی اعلا و قوه خیالیله لرینی توسیع
 ایده جک و یا انشراح درونلرینی موجب اوله جق اثار جمیله
 و تلذذات معنویه استحصالنه چالشور لر که رسم ، شعر و موسیقی کبی
 فنون نفیسه اربایدنر . اشبو اعمال و فنون مختلفه ، ملل متمدنه
 افرادینک اسباب امنیت و راحتلرینی اکیله و هنر و معرفتلرینی
 تزئیده درجه فائقه ده مدار اولسایله ثروت عمومیه جه تأثیرات
 کلیمه لر می ملدنر . لیکن قواعد و شرائط اساسیه و صور اجرائیه-
 لرینک علم ثروته تعلق یوقدر . معافیله بومقوله اعمالدن علم روتجه
 بسبتون صرف نظر اولنه ماز . برچوجک تحصیل فنون و معارف
 ایتمنه مصروف اولان همت ایلروده استحصال ثروته مدار
 اولور . امنیت عمومیه اولدقجه حصول ثروت میسر اولماز .
 کذلک برملته حمت و استقامتک و سائر محاسن اخلاقک و حتی
 رسم و ادبیات کبی فنلرک ترقیات صنایعیه به تأثیر ایشکار اولنه ماز .
 علی الخصوص ارباب علومک کشفیات و مخترعاتی هر نوع
 اموالک سهولت و اهوینتله حصولی مؤدی اوله رق ، ترقی
 صنایعدن مقصود اولان رفاهیت و سعادت حالک رفته رفته
 بالجمله صنوف اهالییه مشمول اولسنی مستلزمدر . بناء علیه
 شوا عمالک استحصال ثروته طوقمان جهتلرندن صره سی کلدکجه
 بحث اولنه جقدر .

اشبو تفصیلات ایجابجه صنایعدن بعضیسنی دیگر لرینه
 اساساً ترجیح ایتمک جائز دکدر . بالفرض زراعت ، نوع
 بشرک مدار تعیشی اولدیغی ایچون بر مملکتک معموربتنی

مطلقاً زراعت و فلاحتک ترقیسنه حصر ایتمک عملاً تصویب اولنه ماز . واقعا صنایع ارضیه ، هیئت بشریه نیک اسباب اعاشه سنک حصونه مدار اولدیغی کبی ، سائر صنعتلر واسطه سیاه شکل آخره افراغ ، یا خود محال سائر به نقل ایله مبادله اولنان اشیایه مأخذ اولق حسیله اهمیتی منکر دکلدن . لیکن صنایع سائر نیک ده زراعتیه اولان تأثیراتی شایان مطالعه در . زراعتک تفیض ایتمی ، صنایع سائر محصولات کبی ، محصولات ارضیه نیک ده کثرت و سهولتله صرفنک تأمین ایدلسنه توقف ایدن . زراعتک فضله محصولاتک محل صرفی ایسه بیوک شهر و قصبه لر در . بویله تروت و یساره نائل اولان اهالی جمععلری دخی صنعت اعمالیه و تجاریه نیک ترقی ایتدیگی محله ده تشکل ایدن . بوندن ماعدا ، ایپلک ، بویا و درلو یاغیر اعمالیه صالح اولان نباتات کبی بر طاقم مزروعات تشویق اولنق و انتشار ایتمک ایچون شهرلرک و فابریقه لرک وجودی الزمدر . کذلک طوپراغک هر موقعه لایقیله ایشلدلسی سرمایه به محتاجدر - که بوده اعمال بشریه نیک هر جهته مصروف اولدیغی ، یعنی فابریقه لرک و تجارتک ده ایلر یلدیگی مملکتلره مخصوصدر . (*)

صنایع اعمالیه بی ، یا خود تجارتی زراعتیه ترجیح ایله

(*) ایتالیاده مقدمات زراعت بیک کیروده قامش ایکن از وقت ظرفنده کرکی کبی توسع ایتمی ، میلان ، پیرا و فلورنجه کبی شهرلرک تجارت بحریه و فابریقه لر سایه سنده کسب تروت ایتمی تعاقب و اندن نشأت ایتدی . کذلک فلنک اسکامی کبی زراعتیه غیر صالح اولان اراضی ، غانده ، آنور و سائر شهرلرک رئل اولدقلری معهوریت سایه سنده ، بیک بیوک مصرفلر اختیار اولنورق زراعتک انک زاده ایلر یلدیگی ممالک صده سنه کچدی . انمکتلر ده دخی تجارت و فابریقه لر ترقی به باشلادیغی وقتده ، زراعت دخی اوپانوب و کتدیجه انلرله برابر ایلر یلدیوب بوکونکی مرتبه غلبایه واصل اولدی .

انلرك ترقیسنه حصر افكار ایتك دخی طوغری دكلدر .
 زیرا صنایعك كافیسی اساساً برینه مر بو طدر . حتی حقیقت
 حالده یکدیگرندن تفریق اولنسه ماز و صنعت بردر دینلسه
 جائزدر . صنایعك بروجه مشروح اوچه ، یا بشه تقسیمی
 انجق هر برینك صورت جریانی و احوال مخصوصه سنی
 تحقیق و توضیح مدار اوله بیلور . یوقسه قاعده اهمیت
 یوقدر . بونلردن هر برینك حدودینی تماماً تعیین ایتك بيله
 قابل دكلدر . مثلاً پنبیر و تره یاغی یاغی ق زراعتنه متفرع
 اعمالدن عد اولنه یور . قالدی که بونلر حقیقه زراعتنه می ،
 یوقسه صنایع اعمالیه می داخل اولمق لازمکلور - بیلنه مز .
 و لو اعمال بشریه دهاپك چوق صنفلره تقسیم اولنسه ،
 ینه التباسدن قور تلمق ممکن دكلدر . دیگر طرفدن ، دکرمانجی
 و فرونجی صنایع اعمالیه اصحابندن عد اولندیغی حالده ، پامبوق
 و کتان کبی نتیجه صالح محصوللر زراعتنه نسبت ایدیله یور .
 حالبو که دکرمانجی و فرونجینك عملیاتی ، عینیه زراعت کبی ،
 ما کولات تدارکنه منحصر و بونلرك منافعیده البته منافع
 زراعتنه مر بو طدر . كذلك پامبوق و کتان حاصل ایدنلرك
 ایشی منسوجات و ملبوسات اعمالنه متعلقدر و منفعتلریده البته
 صنایع اعمالیه منافعندن آریله ماز . بالجمله صنایعك برینه اولان
 ارتباط و اشتراکی بو امثال ایله ده ظاهر اولور . خلاصه کلام ،
 انسانك کافه اعمالی ، هر هانیکي قسمدن اولور ایسه اولسون ،
 برینه معاون و هر صنعت دیگرلینه از چوق محتاج اولوب
 انلردن مستفید اولور . برینه عارض اولان نقیصه دیگرلینه ده

تأثیر ایدر . ثروت عمومیہ نك تزايدی حقیقت حالده هر مملکتك
استعداد مخصوصه و قابلیت طبیعیہ سنه كوره عموماً صنایعك
سر بستجه اجرا اولنمسیله و اوسایه ده مملکتك بجه فائده لی اولنلرك
ك زیاده ترقی بولمسیله حاصل اولور .

دردنچی فصل

سعی و عمل

استحصال ثروته مدار اولان وسائط ثلثه نك برنجیسی سعی و عمل ، اینجیسی سرمایہ
 و اوچنجیسی ارض ایله وسائط طبیعیہ در • - سعیک تعریفی • حد ذاتده مولد ثروت اولان اعمال
 و مساعی ایله اولیانلر • اعمال صنایعیہ نك ده استحصال ثروته مدار اولدی بر صورت معقولده
 صرف اولنسنه متوقفدر • - صنایعه انسانك حائز اولدیغی اوصاف ثلثه •

سعی ، یعنی چالشتمق ، استحصال ثروت ماده سنك برنجی
 شرطیدر • انجق انسان بالکز کندی چالشمسيله دفع احتیاجه
 و مازمه سنی تدار که نادرأ موفق اوله ییلور • الك عادی صنعتمک
 اجراسی بر طاقم آلات و وسائط سائرہ استعمالنه متوقفدر •
 وحشی ادملر بيله اکل ایتدکلری حیواناتی طوتمق ایچون
 اوق ، یای و آغ کبی آتہ و بونلری اعمال ایده بیلک اوزره
 بعض اشیا و ادواته محتاج درلر • حتی او اشیا بی اعمال ایچون
 قوللاندکلری اجسامک خصائص طبیعیہ سنندن دخی استفاده
 ایدرلر • کذلک بر چلنکر ، اجرای صنعت ایچون ، دکاندن
 بشقه دمیر چبوقلری ، کور ، کورک ، اورس و چکچ کبی
 آلات متعدده تدار کنه و آتش و هوانک قوتنی استعماله مجبوردر •
 مدنیت ایلریلدکجه ، انسانلر علم و معرفتلیله برابر ، قوه
 استحصالیله زینی ده تکشیر ایدرک بر یاندن اراضی بی ،
 اورمانلری ، انواع معادن ، نباتات و حیواناتی ضبط و تصرفه

و واپور و القریق كسی قوای طبیعیہی استعمالہ موفق
اولورل . دیگر طرفدن ده یکیدن صنایعہ صرف اولنہرق
استحصال ثروته مدار اولہجق اشیاك جنس و مقدارینی
تزیید ایدرل .

بو تقدیرجہ ثروتك وسائط استحصالیہسی اوج نوعہ
تقسیم اولنہیلور کہ بری انسانك سعی ، یاخود چالشہسی ،
دیگری سرمایہ و اوچنجیسی وسائط طبیعیہ ، یعنی بالجملہ اجسام
موجودہ ایلہ قوای طبیعیہدر .

بو وسائط ثلثہدن ، وسائط طبیعیہ ، ارض ایلہ هوا و صوکی
ارضہ منسوب اولان شیلردر . انسانك سعی بو وسائط
اوزرینہ مصروف اولمدقجہ ، اجرای صنعت ممکن اولہماز .
کذلک ہر صنعت بر مقدار سرمایہ بہ محتاجدر . سرمایہ ،
بین الناس مستعمل اولان معناسی اوزرہ ، بالکز نقودہ منحصر
دکل ، استحصال ثروته صرف اولنق ایچون تہیہ ایدیلان
اسباب ثروتك جہلہسنہ شاملدر . مثلاً چقجی ، تخم تدارك
ایمدقجہ ، چاپہ و صپان کی ادواتی و او کوزلری اولمدقجہ
چقجیلک ایدہمز . فابریقہجی دخی ایشلیہجکی خام اشیایی ،
کندی صنعتنہ مخصوص اولان آلاتی و فابریقہ ابنیہسیلہ
مشملاتنی تدارك ایمدقجہ اجرای صنعت ایلیہمز . حاصلی ، عادی
و دمیر یوللر ، عربہلر ، قنالر ، سفینہلر و بونلری تحریک ایدن
یلکینلر و واپور ماکنہلری اولمدقجہ تجارت قابل اولماز .
اشتہ بو وسائطك کافہسی ، استحصال ثروته صرف اولنق

اوزره تدارك اولمش و تراكم ايتـديرلمش شـيلر اولديغندن
سرمایه دن معدوددر .

سعی و عمل ، انسانك بالجمله قواى عقليه ، ماده و معنويه سنك
استحصال احتیاجاتنه ، یعنی بر فائده حصولنه صرفی دیمکدر .
حتی انسان مرتبه فائده ده قوه اعمالیه بی حائز بر آلت محیره
عد اولنه بیلور .

بناء علیه چالشفق قاعده سی بالکز عادیاً عمله دینلان
کونده لکجی طاقنه مخصوص دکل ، بالجمله افراد بشره ،
یعنی کافه صنوف اهالی به شاملدر . ارباب علوم و فنون ،
کاتبیر ، بیوک و کوچک مأمورلر ، حاصلی هر کس صور مختلفه ده
فائده استحصال ایدن برر عامل حکمنده در . لکن بوزکله کافه
اعمال و مساعی بشریه استحصال ثروتی مستلزم عد اولمشق
لازم کلز . مقدم بیان اولنان اساس اقتضاسنجه ، سعی
و همتلری انسانلر حقنده مصروف اولان فنون متنوعه
اربابنک اعمال و خدماتی مولد ثروت عد اولمشق ایچون ،
صنایع عادیه ائاری کبی ، ماده تقدیر و مبادلله اولنه بیلک
شرطدر . برادمک دوستنه قدا کارلق و ابنای جنسنه شفقت
و مروت یوانده ایفا ایتدیکی خدمت ، بشقه نقطه نظر دن
باقلدقده نقدر شایان تقدیر اولور ایسه اولسون ، استحصال
ثروتی موجب عد اولنه ماز .

اما بر شئیك اعمالنده سهوات و مصرفجه اهویتی موجب
اولمشق اوزره ارباب اختراعك ایجاد ایتدیکی آلات و یا صور
اعمالیه جدیده اوقیلدن دکلدر . بونلرک ثروتجه حسن تأثیری

شویله طورسون ، حد ذاته ، اموال سائره کبی قیمتی اولدیغنه ، یعنی اموال سائره ایله مبادله و تقدیر اولنه بیله چکنه نظرأ ، استحصالی ثروتی مستانزم اولدیغی مسلدنر . كذلك امنیت وانتظام عمومینک محافظه سی وظیفه سیله مکلف اولان حکومت مأمورلرینک الدقلری معاش ، ایفا ایلدکلری خدمت ایله متناسب اولنجه ، بونلر کده مساعی و خدماتی مولد ثروت عد اولمق لازمکلور .

قاعدة و نفس الامرده استحصالی ثروته مدار اولیمان فنون مختلفه دن صرف نظر ، صنایع عادیه ده مصروف اولان اعمال دخی مطلقا استحصالی ثروتی مستانزم اولمق ایجاب ایتمز . چالشمه بر واسطه دن عبارتدر . اصل مقصد ایسه ثروتک حصولی ماده سیدر . بناء علیه اعمال صنایعیه ، بر صورت معقوله ده مصروف اولماز ایسه ، استحصالی ثروتی موجب اولمدقدن بشقه ، ضرری ده منتج اولمق طبیعیدر . مثلا بر بنانک هدمیه یکیدن انشاسی ، بر چوق عملیه و اصحاب حرفته ایش تدارک ایده چکندن بو مثللو اعمال بین الناس خیرلی و فائده لی ظن اولنور . لکن بو ذهاب محض خطادر . واقعا او بنانک صاحبی ، انی یقوب یکیدن انشا ایدن عملیه یی کچندیرمش اوله جفی منکر دکلدنر . انجق اگر بنایی هدم ایش اولسه ، یقوب یکیدن یا مقی ایچون اقتضا ایدن مبلغی آخر صورته و سائر احتیاجاتنه صرف ایده چک وینه بر طاقم عمله بوندن استفاده ایش اوله جقدی . بو حالده بر طاقم عمله نک قزانمدیغنی دیگر طاقی قزانه جقدی . قالدیکه بنانک هدمیه یکیدن

انشایی تقدیرنده ، اسکی بنانک مجدداً ایشسه یاره یه جـحق
انقاضندن ماعداسنک قیمتی ضایع ایدلمش و بناء علیه کرک بنا
صاحبی ، کرک هیئت اجتماعیسه او راده ده متضرر اولمش
اوله جقدر .

تلف و سرف یولنده مصروف اولان هر درلو اعمال ،
اضاعه ثروتی منتج اولدیغی کبی ، استحصالی ثروت ایچون
صاحباً مقتضی اولان مقداردن زیاده صرف اولنان مساعی
دخی ضایع ایدلمش اولور . مثلاً بر چفتجی ، ترلاسی بر چفت
او کوز وایکی ادم ایله ایشلمه بیله جکی امثالیه معلوم ایکن ایکی
چفت حیوان ودرت ادم قوللانور ایسه ، فضله قوللاندیغی
حیواناتک مصرفنی وادمک اجرتنی تلف ایش اولور . کذلک
اگر بر صنعتکارک استعمال ایتدیکی مواد اصلیه درجه کفایه ده
ممانتی وسائر لازمکلان خصائصی اولماق حسبیه استحصالی
ایتدیکی اشیا هیچ برایشسه یاره میه جق شیلر اولوبده هیچ
صائیه ماز ، یاخود بونلری استهلاک ایده جک اولانلرک مزاج
وطبیعتنه توافق ایتمک ویا زیاده عمله اجرتی ویرمک ، یاخود
اشیای اصلیه فاحش فیئاله اشتر اولمش اولمق حسبیه سائر
ارباب صنایعه رقابت اولنه میدرق ، اموال مستحصله نک
زیانسزجه فروحتی قابل اولمازسه ، حتی الک نفیس اشیا بیله
اکا لزوم و احتیاجی اولمان ، قدری بیلیمیان و یا انی اشترایه
قدرتی اولمان بر پرده صائیلغه چیقاریلورسه و محال سائر دن
دها اهن فیئاله اشتر اولنه بیله جک اشیانک بر چوق زحمت
و مصرف اختیار یله طوغریدن طوغری به حصولنه تشبث

قلنور ایسه ، بو احوالك كافه سنده صرف اولنان اعمال
ومساعی استحصالی روتی مستلزم اولدقدن بشقه ، ضرری ده
مؤدی اولور .

اعمال صناعیه یه انسان اوچ صفتله اشتراك ایدر . بونلرك
بری ، یاپیله جق ایشك جهت فنیه سنی مطالعه وموقوف
اولدیغی معلوماتی تطبیق ایدنلرك صفتیدر كه بالجمله موجود ،
مهندس وقالفه لر بو صفتی حائزدر لر . بونلر فنون صناعیه
اربابیدر .

ایکنجیسی ، عملیات صناعیه یی درعهده ایدنلره عائددر كه
بونلر صنعتیه مقتضی اولان مواد اصلیه ونقود وآلات
وادواتی ، یعنی سرمایه یی ، تدارك ايله صور اعمالیه یی ترتیب
وتنظیم ، عملیه یی استخدام وایشی نظارت ومسؤولیتلری تحتنده
اداره ایدر لر .

اوچنجیسی ، تشبثات صناعیه یی درعهده ایدنلرك
اداره سنده اوله رق چالشانلردر كه عادیاً عمله تعبیر اولنور لر .
اجرای اعمال ایدن اشخصك كافه سی بو اوچ صفتدن برینی
جائزدر . انجق بو صفتلر كاه آیری آیری اشخاصه عائد اولور ،
كاه ایکیسی ویا اوچی بر اشخصده اجتماع ایدر . مثلاً بر معمار ،
رسمی حیقاردیغی بنانك انشاسنی درعهده ایدر ایسه ، ایکی
صفتی بردن احراز ایدر . اكر بعض اعمالیده بالذات اجرا
ایلر ایسه ، شو اوصاف ثلثه نك جمله سنی حائز اولور .

بشنجی فصل

سرستیء اعمال قاعده سی

سرستیء اعمال قاعدهء اساسیه سنک ماعت و محسناتی . - اسارت اصولی علم ثروتجه مقبول اوله مدیفنک اسبابی . - رقابت اساسنک اهمیت . رقابت صنایعک محرکیدر . قیم اشبابی و تمتمات صنایعی تعیین و حاصلاتی تعدیل ایدر . - سرستیء رقابت حقدده ایراد اولنسان اعتراضاته جواب .

سرستیء اعمال علم ثروتک قاعدهء اساسیه سی حکمنده در .
 بو قاعده دن مقصد هر کسک هانکی صنعتی ترجیح ایدر سه ،
 انی ایشلکه و اختیار ایتدیکی یولده چالشمغه ، معمولات
 و محصولاته ، کار و ضرری کندیسنه عائد اولق اوزره ،
 دیلدیکی کبی تعیین فیئات ایلکه و بو معمولات و محصولاتی
 داخل و خارج مملکتده منفعت مخصوصه سنه اک خیرلی عد
 ایتدیکی صورتده مبادله یه صلاحیتی اولمقدر . « فیر یوقرات »
 کروهنک « لسه فر ، لسه پاسه » قول مشهوری اشبو سرستیء
 اعمال قاعده سنک ایکی جهتتی ، یعنی سرستیء اعمال و سرستیء
 مبادلات معنالینی متضمن ایدی . شمذیلک شو جهتلرک برنجیسندن
 بحث ایدلم .

سرستیء اعمال صنایعک روحی مثابه سنده در . چونکه
 « میشل شیوالیه » نک عین حکمت و حقیقت اولان افاده سی
 وجهله ، « اجرای صنعت یالکز بر قوه بدنیه صرفه دن
 و بعض عملیات ماده دن عبارت دکدر . اول باول عقل

بشرك عالم طبیعتہ حکم و تأثیری دیمکدر . عقل بشر ایسه
 باخصاصه حریتله متصفدر و ترقی ایلك ایچون سر بسنجہ حرکت
 ایده بیلیدر . « صنایعك سر بستلیکی ، هر كسك انتخاب
 ایتدیکی ایسه حصر نفس ایلمنی ایجاب ایدر که بو حالدہ
 هر صنعت صاحبی ، قوای ذاتیه سندن و جلب منفعت املیه
 وقوعبوله جق اقداماتندن الك زیاده استفادہ ایلكه مقتدر
 اولور . صنعتنی ایلمتک ایچون درلو چاره لر دوشنور .
 قابلیت مخصوصه سی دخی امکان درجه سنده نشوونما بولور .
 بو تقدیرده بالجمله محصولات کثرت و اھوینتله حصوله کلور
 و جنس لریده اصلاح اونور . حاصلی ترقیات صنایعیه نك
 کافه سی بومبعدن نشأت ایدر .

کله لیکه سر بستی اعمال صنع و تحدید اولندیغی حالدہ ،
 ارباب صنایع ، منفعت مخصوصه لرجه الك خیرلی عدا ایتدکلی
 صورتده اجرای صنعت ایده مدکلرندن و هوس ایله تشبث
 ایتدکلی ایشلرده برر درلو مانعیه تصادف ایلدکلرندن
 تردد و عطالتہ کرفنار اولورلر . قوه ابتدائیہ لرینه ضعف
 کلور . ثروت عمومیہ دخی تدنی ایتسه بیلہ ، ترقی ایتک ممکن
 اولماز . صنایعده انحصار و امتیازلر - که سر بستی اعمال
 قاعده سنك اخلالی دیمکدر - بونلر دخی مستحصللرجه بطاأت
 و یقیدی بی مستازمدر . امتیازدن استفادہ ایلمن صنعتکارلر ،
 از چوق بر تمعه نائل اوله جقلرندن امین اولملریله و کندی
 صنعتلری اثارینه خلقک هر حالدہ محتاج اولدیغنی بیلملریله
 نه محصوللرینک اصلاحنی ، نه تهوین فیئاتنی وظیفه ایدنورلر .

بالعکس بونلرک منفعتی، ماللرک به‌ایلیغی، مختصرات جدیده‌نک
 وصنایعجه ترقیاتک منعی جهتمنده حاصل اولور. بو صورتله
 ترقیات عمومیه بر قاج کشینک منفعتنه فدا ایدلمش اولور.
 افراد اهالی چالشمنه ترغیب و صنایع حایه اولمنق نتیله
 اداره‌جه اتخاذ اولنان تدابیر دخی حکمسنز و بلکه مضر در.
 اصحاب صنایعک کندی منافع مخصوصه‌لرینه متعلق
 خصوصانده اک صاعلم بول، ایشی انلره حواله ایتمکدر.
 زراع صنغی اهالینک اسباب تعیشنی تدارک ایتک وظیفه‌سیله
 مکلف ایکن بونلره بالفرض سنه آتیه تخمین محافظه ایتک
 و مستقبلی احتیاجات حاضره‌یه فدا ایتماک لزومنی توصیه‌یه
 حاجت کورلمیور و بو بولده نظاملر یاپلمیور. معافیله زراع،
 اک از محصول الدقلری سنه‌لرده بیله، شوو وظیفه مهمده قصور
 ایتمورلر. اکثر صنایع سائرده دخی حال بویله در. اداره‌جه
 بر تدبیر یوقدر که منفعت شخصییه نک یرینی طوته بیلسون
 و اندن زیاده مؤثر اولسون. بالعکس حکومت بر ایشی
 در عهده ایتدیکی آنده، بالجمله افراد کندیلرینی مسؤلیتدن
 قورتمش عد ایدرلر. و افرادک مسؤلیت افکارینه زوال کلنجه،
 حیثیت ذاتیه‌لری واستحصالی ثروت جهتمنده دخی غیرت
 و قابلیتلی منقرض اولور.

فقط انسان اول باول کندی نفسنه، یعنی منشاء سعی
 و عملی اولان قوای مادیه و معنویه‌سنه مالک اولمق لازمدر.
 بو جهتله اسارت اصولنک علم ثروت نظرنده قرین صواب عد
 اولنده‌یه جغی بدیهیدر. زیرا اسیرلک انسانده هم منفعت

شخصیه ، همده اثر حریقی اولان مسؤولیت حسنی امحا ایدر .
 سربستهجه چالشان عاملک کرک نفسی ، کرک عیال و اولادینی
 مضایقهیه گرفتار ایتمک اندیشهسی و کسب ثروت املی ایله
 صرف ایدهجکی غیرت و مسامحی ، برکونه دوشنبهسی اولمیوب
 و درجهٔ سعی و عملنه کوره مکافات کورمیدهجکی بیلوب انجق
 آخرک منفعتیچون و بلکه مجازات قورقوسیمه چالشان عملنه
 سعی و اقدامنه قیاس قبول ایتمز . انسالده منفعت شخصیه
 و مسؤولیت حسبی اولیجه ، کورهجکی ایشک ده هرجهتمه
 ناقص اولهجنی تجربه ایله معلومدر .

سربستیٔ اعمالك نتیجهٔ طبیعیهسی رقابتدر . چونکه
 هرکس حائز اولدیغی قوتی دیلهدیکی صورتده صرف ایلمکده
 مختار اولیجه ، برچوق اشخاصک برصنعتنه سالک اولمی
 و جملهسنک مقصودی اولان منافع محدود اولمق حسیمه
 بینرنده مسابقت ظهور ایتمسی ضروریدر . بو حالده رقابت
 برمسلمکده چالشان متعدد اشخاص بیننده ، محصولاتلرینک
 نفاست ، متانت و فیئانجه اهویتی جهتمده یکدیگره تفوق
 ارزوسندن عبارتدر . بو ایسه صنایع عادییه مخصوص
 بر کیفیت دکلدر . حتی کافهٔ صنوف اهالی بیننده بالضع جاری
 اولهرق محسنات کلیمسی ارباب فنون و علوم و مأمورین
 میانده و هر نوع اعمالده مشاهده اولتور .

رقابت ، ارباب صنایعی صرف ما حاصل اقتداره سوق
 ایدر . هر بر مال و محصولک زمان احتیاجده و ممکن مرتبه
 مکمل صورتده تدارکنی تأمین ایلم و صور اعمالیه نک کوندن

کونه اصلاح و امکانی ، اصول جدیده اختراعنی مستلزم اولور . شویله که رقابت سائقه سیمه ، صنایع اربابندن کیمی بر مالک حصولیچون صرف اولنان امک و زحمتی تقلیل و مصارف واقعه نی تخفیف ایده جک بر آلت ایجاد ایدر . کیمی علم کیمیابی مصنوعاتک اصلاحنه و تسهیل عملیاتنه صرف ایلر . بر دیکری اشیانک نقلیچون قصه واهون بر طریق کشف ایدر . اشته بوجهته رقابت ، ترقیات صنایعنه ک محرمکی مشابه سنده در .

کذلک ارباب صنایعک ملیونلرجه بازار اخذ و اعطایه چیقار دیغی اموالک قیمتیجه یکدیگرینه اولان نسبتی و شرائط مبادله لری رقابت سایه سنده تعین ایدر . اصحاب صنعتک تمتعاتی رقابتک تأثیریه دائرهء اعتدال ایچنده قالور . بر مدت انی تجاوز ایتسه بیله ، جریانته مانع اولان اسباب مندفع اولدوقده ینه حد اعتدالی بولور . بوسورتله اشیا فیئاتی الک اهون درجه سنه تنزل ایتکله استفادهء عمومیه حاصل اولور . شبهه بوقدر که قاعدهء رقابتک خارجنده اوله رق اشیانک شرائط مبادله سنک تعیینی و صنعتکارانک تحدید تمتعی یولنده هر نقدر صرف ذهن و ابراز مهارت و اقتدار اولنسه ، عبسه اشتغال اولمش اولور .

برده رقابت ، عموماً صنایعده حیرتله مشاهده اولنان انتظام طبیعینک سبب مستقلیدر . شویله که هر بر ایشک اهلنه احالسه کبی بر امر مهم - که دنیانک عالم لری بر یره کلسه بویله بر توجیهاتک بحق اجرا سندن عاجز اولورلر - محضاً

رقابت ايله ، يعنى هر كسك ممكن مرتبه فتمتع اولوق ايچون
 اك سهولتله اجرا ايله يله جكي ايشلره ميل و رغبت ايتمسييله ،
 كمنديلكنندن حاصل اولور . رقابت ، جمعيت بشريه نك
 وقت وقت ومحل بمحل تزايد و ياتدني ايدن احتياجانته كوره
 حاصلاتي تشويق و تكثير ، ياخود تعديل وتنقيص ايدر .
 كرك طوغر بجه استهلاك اولنان محصولاتي حاصل ايدن ، كرك
 بربرينه تابع اولان صنعتلرك محصوللريني وقتيله و كفايت
 ايله جك مقدارده تهيه وعمله ايله سرمايه بي و ثروتك سائر اسباب
 حصولي ، تداركي مطلوب اولان محصولانك كترتي نسبتنده
 جمع و ترتيب ايلر . بعضاً احتياجانك بردن بره ترقيه يوز
 طومتسييله محصولانك كفايت ايتديكي ، ياخود بونك عكسي
 اوله رق بر محمله حد لزومندن زياده محصولات تراكم ايتديكي
 حاده ، فيئات اشيمانك ترقيسندن استقاده ايتك و تدنيسندن
 متضرر اولماق اوزره انتباهده بولنان مستحصلاي حاصلاتي
 تزايد و يا قصر و تحديد بولنه سوق ايدرك احتياجات ايله
 حاصلات بيننده موازنه بي اعاده ايدر .

حاصلي رقابت ، صنايعك محركي مثابه سنده اولديغي كي ،
 قيم اشيمانك و تمتعات صنايعك حد صحيحني تعيين و عموماً
 حاصلاتي قواعد طبيعيه به توفيقاً تنظيم و تعديل ايدن
 بر قوتدر كه سائر هيج بر قاعده ونظام انك برينه قائم اوله بيلمك
 احتمالي تصور اولنه ماز .

سربستي رقابت قاعده سنه اعتراض ايدنلر اكسك دكلدر .
 واقعا علم و تربيه نقصانك اثرى اوله رق رقابتك سوء استعمال

اولندیغی و بعض تجار و صاتیجیلرک کویا اوجوز مال صاتمق بهانه سیله حیله لی، بوزوق و قاریشق ماللری مشتری به سورمکی ووزن و بهاده مشتری بی الداتمنغی اعتیاد ایتدکلی معلومدر . قالدیکه ترقی صنایع و ثروت ماده سنک شرائط اساسیه سنندن اولان قاعدهء رقابتک منع و تحدیدی شواحوال متأسفنه نك دفعنه مدار عد اولنه ماز . بونک چارهء صحیحی اخلاق و افکار عمومیه نك اصلاحی و حتی رقابتک سربستیجه جریاننه مانع اولان اسبابک ازاله سی یولنده ارائلق اقتضا ایدر .

رقابت قاعده سنک قطعیاً محذور دن سالم اولدیغی ادعا اولنه ماز . چونکه احوال بشریه به متعلق اموردن هیچ بری نقصان دن عاری دکدر . انجق رقابته اسناد ایدیلان بهالیلغک و حیللرک چوق کره سربستیء معاملاتنه ایقاع اولنان موانعدن نشأت ایتدیکی شویله طورسون ، حیله بی استقامته ترجیح ایدن و ماللرینک جنس و دکرندن ایده جکلری استفاده بی مشتری لرینی الداتمق طریقنده ارایان تجار و صاتیجیلر نهایت خلقجه معلوم اوله جغندن از وقتده مشتری لرینک امنیتی کندیلرندن منسلب اولمق طبیعیدر . بونک عکسی، طوغریلقله معامله ایدن تجارک کسب ایده جکی اعتبار و حسن صیت ایله اک چوق مشتری بی واک صاغلرینی جلب ایده جکلری بدیهیدر . بوجهتهله تجارلق ناموسندن و حیثیت شخصیه اندیشه سنندن قطع نظر ، ساده جه منفعتلرینی تمیزه مقتدر اولان ارباب تجارت بیننده اخذ و اعطا اصول استقامته توفیق ایدیلور . مال متمدنه نك و خصوصیه انکلتزه کبی سربستیء اعمال یولنده و علم ثروته

دائر معلوماتده اك زياده ايلريلمش اولان ملتلك احواليده
بوني تصديق ايدر .

اشيای مضره صاتانلر ، خلیقی آخر صورتله اضرار
ایدنلر کبی ، قانوناً مجازات اولمق طبیعیدر . لکن شوراسی
محققدر که اداره نك ، اهالی بی قایرمق اوزره سربستی رقابته
مداخله سنك و بوبابده حکومته اتخاذ اولمان تدابیر مانعه نك
فائده سی یوقدر .

مشرینك ، یعنی هر معامله ده متضرر اوله بیلدجك شخصك
منافعی ، ضابطه مأمورینك اندن زیاده کوزته بیلسی فرض
اولته ماز . بالعکس مشترینك الدائماسنده طوغریدن طوغری به
منفعتلری اولیمان مأمورین حکومتك تجویز اهمال ایتلری
وقیدسز طوغریلری مأمول و بلیکه تاجرك حيله سنه
اشتراکی ده ارتسکاب ایتلری ممکندر . حاصلی حکومتك رقابته
مداخله سی سوء استعمالاتی منع ایتیبوب اخذ واعطانك شرائط
صحیحه سی حقنده خلیقی اغفال ایتمکه وارباب اخذ واعطایی
حيله کارلغه میل ایتدیرمکه حد ذاننده مضرتی موجبدر .

التنجی فصل

سربستیء اعماله عارض اولان موانع

امتیازات طبیعییه و موضوعه . امتیازات موضوعه نك اندفاعی علم ثروتیجه ملتر مدره . اشخاصه عائد امتیازات . ممالک عثمانیه ده و فرانسه ده اصناف صنعتکاران حقنده و قتیله جاری اولان اصول و نظامات . حکومته عائد امتیازلر . توتون اخذ و اعطاسی . اویون کاغدی ، باروت و کهرجله اعمالی . سناین حربیه انشاسی . حکومتجه صنعت اجراسنك و صنایعه مداخله نك مخدر لرلی .

سربستیء اعمال قاعده سی فعلیاتده بر چوق موانعه تصادف ایدر . بو موانعك بر قسمی كرك انسانلرك درجه متفاوته ده اولان ذکا و استعدادندن ، كرك اراضینك ینه درجات مختلفه ده بولنان قوه منبته سندن ، معدنلر و طاش اوچاقلری کبی ، حاوی اولدیغی اسباب ثروتدن و بعد و مسافه کبی احوال طبیعیه دن منبعثدر كه بونلرك کافه سی موانع طبیعیه دندرلر .

بر قسمیده موانع موضوعه در . یعنی انسانلرجه وضع اولنان و هر قومك قوانین و نظامات جاریه و اخلاق ، عادات و افکار مرعیه سنك اثری اولان موانعدر .

موانع طبیعیه و موضوعه نك تولید ایتدیگی احوال استثنائییه به انحصار ، یا خود امتیاز دینلور . شویله که هر مستحصل ، یا خود هر بایع که اسباب طبیعیه و یا موضوعه دن ناشی فوق العاده تمتعات استحصالیه مقتدر اولور ، انحصار و امتیازه نائلدر .

موانع طبیعیہ ایلہ بونلردن تولد ایندن امتیازات اساساً ازالہ اولنہ ماز . اَجْبَق افراد بشر میانندہ قوہ ذہنیہ ومہارتلرنجہ ظاہر اولان تفاوت ، انتشار علوم ومدنیۃ واراضیء مختلفہ بینندہ مبتلاک درجہ سندن نشأت ایندن فرق دخی اصول حرارتک اصلاحیہ تعدیل اولنہ بیلور . برده بو قسم امتیازاتک کافہ سی ، کرک بر ادمک استعداد و هنری کبی مزیت طبیعیہ دن عبارت اولسون ، کرک قوای عقلیہ سمنک ثمرہ سی اولان مخترعاتنہ و ایجاد و اعمال ایتدیکی شیلرہ عائد بولنسون ، بونلرک منحصراً تصرف واستعمالی حریت ومالکیت قاعدہ لاینہ مستند اولسیلہ حکومتجہ وقانوناً جایہ اراستق لازمدر . كذلك افراد عہدہ سندن بولنان اراضینک ، معدن (*) واورمانلرک و سائر بو مثلوا اشیانک تصرفندن تولد ایندن امتیازلر قاعدہ ملکیتہ مبتنی اولدیغی جہتہ بونلرہ رعایت واجبدر .

موانع ، یاخود امتیازات موضوعہ ایسہ ، انسانک اثر صنعی وبالخاصہ قوانین ونظاماتک ثمرہ سی اولدیغندن هر وقت تعدیل والغا اولنہ بیلور . حتی علم ثروتک الکی زیادہ ملترمی اولان مقاصدک بریدہ ، بو قبیلندن اولان امتیازاتک اندفاعی مادہ سیدر .

موانع موضوعہ نک بر طاقی بر شخص واحد ویا بر صنف اشخاصک منفعتیچون ، یاخود عملیات صنایعیہ نک تنسیق

(*) معدنلر اکتزہدہ ارض صاحبہ عائددر . فرانسدہ مہری مالی اعتبار اولنوب انلری ایشلیک ایچون الکی مقتدر عد اولنانلرہ احالہ وموقتاً ملک اولنور . برده دخی فرانسدہ اصولی معادن نظامجہ اساس اتخاذ اولنشدور .

و تنظیمی و صنایعک و قایه سی نیتیه احداث اولنان ، بعضی سیده هیئت عمومیه تک محافظه منافی مقصدینه مبنی حکومته عائد اولمق اوزره موضوع اولان موانعدر .

اشخاص منفعتیچون وضع اولنان موانع و بونلردن تکون ایدن امتیازات ، برایشک ید واحد ، یاخود انحصار طریقله بر شخصه ، یاخود بر شرکته احاله سی ، بعض صنایعی اجرایه بالکن بعض اشخاصک مأذون ایدلمسی و بونلرک تحدید عددی و تعیین معاملاتی ماده لر بدر .

صنایعک رخصتسز اجرا اولنه مامسی بولنده احداث اولنان تحدیدات اساساً رقابته و سرستیء اعماله مخالف اولمسیله علم و روجه کلیاً مضر عد اولنور . وقتیه ککافه ممالک تمدنده اجرا اولدیغی کبی ، اصنافک نظام تحتنه المنسنه ممالک عثمانیه ده دخی تشبث اولمشدر . شویله که هر صنف ارباب صنایعک اجراسنه مأذون اولدیغی اعمال ، نظامات مخصوصه ابله تعیین اولنوردی و هر صنعت (مصر عتیقه دخی جاری اولدیغی کبی) نظاماً پلردن اولاده انتقال ایدر ایدی . کیسه بر مدت چراقلق و قالفهلق ایتمدکجه ، حتی قیومجیلق و امثالی اولان صنایعده مهارتی اوسته باشیلره تصدیق ایتمدکجه ، اوستهلق رتبه سنی احراز ایده مز ایدی . اوسته اولمق ایسه ، اوسته باشیلرک تطیب خاطر یولنده بعض تکلفات و مصارفاته متوقف ایدی . هر صنعتک لوجه اوطه سی ناعیله کهیا و اوسته باشیلردن مرکب و اوصنعتک

نظام مخصوصی اجرا ایترمکه مأمور بر هیئت اداره سی وار
ایدیکه حقیقت حالده اصحاب صنایعی قایر مقدرن زیاده، ازجاج
ایدرایدی . دیگر طرفدن کدك اصولی اقتضاسنجه اجرای صنعته
مخصوص اولان محللر معین و محدود اولدیغندن سر بستی
صنایع بوجهته لده تحدید ایدلش وانگجیلک، قصابلق وبقاللق
کبی احتیاجات ضروریه متعلق صنعتلر بر قاچ شخص یدنده
عادنا انحصار حکمنه کیرمشیدی . بر کدك اشتراسی مبالغ کلیمه
متوقف اولمسیمه بو مصرفلر دخی طبیعتیه ارزاق فیئانه
منضم اولور ایدی . واقعا شو اصول امتیازیه نك نتیجه سی
اولان سوء استعمالك منعی چون ارزاقه نرخ ، یعنی بر فی
رسمی وضع اولندرق اندن یوکسك فیئانه امتعه صانان ،
یا خود وزنجه مشتری بی الداتانلر شدیداً مجازات اولنور ایدی .
فقط اصنافك ، قباحتیمه نسبت قبول ایتیمه جك صورتده
کوردیکی مجازات دخی انحصارك سوء نتایجی منعه کافی
اوله ماز ایدی .

اصناف نظاماتك بوزلمسندن متأسف اولنلر اوروپا
وخصوصیمه فرانسه نك احوال سابقه وحالیمه سنی مطالعه
ایتلیدر . قرون وسطاده ایتالیا نك « میلان » شهرنده ، سر بستی
صنایع کاملاً جاری ایدی . بو محلك منسوجاتی او وقتلرده
متانت ونفاس تیمه مشهور اوله رق ممالک سائرده کلیمه
صرف اولنور ایدی . و « میلان » شهری بویوزدن زیاده سیمه
کسب ثروت و قدرت ایتش ایدی . مؤخرأ اصنافك نظامه
ربطی کرک ایتالیا ده ، کرک سائر ممالک اوروپاده ، اصول

اتخاذ اولنه رق کتمد بجه تقویت بولدی . علی الخصوص فرانسه ده « ژورانده » و « متریز » نامیه متشکل اولان اصنافک تنظیماتی ، تاریخ هجرتک ۱۱۹۱ (میلادک ۱۷۷۶) سنه سنه قدر دوام ایدرک فرانسه و کلاس مندن و علم ثروت اربابندن « تورغو » نک اوتاریخده اصدار ایتدیکی مشهور امر نامه لرایله فسخ اولندی . صنایع حقنده اقدبجه جاری اولان تنسیقات ایسه ، ینه فرانسه و کلای عظامندن « قولبر » ک اثری ایدی . بو تنسیقات ، ممالک شاهانه اصناف نظاماتندن دهها مکمل صورتده یاپلمشیدی . صنایعک اصلاحی و یکیدن احمیاسی نیت خالصه سیله هر صنعتبجه ممالک سائرده مستعمل اولان ک اعلا صور اعمالیه کمال اعتنا ایله تحقیق فلمشیدی . اصلاحات و ترقیات مطلوبه بویله جه جانب حکومتدن تعیین اولنان اصوله امتثال ایله حاصل اوله جغنی ظن اولندیغندن بو خطانک نتیجه طبیعیه سی اوله رق بر طاقم نظامات دقیقه و شدیدیه وضع اولمشیدی . فرانسه نک باشلی بلده لرینک کافه سنه صنعت اجراسی بر قاچ اوسته یه حصر اولنوب هر برینک مأذون اولدیغنی ایش واستعمال ایده جکی اشیای اصلیه مدققانه تعیین قلمش ، اوسته اولادندن بشقه سی ، یاخود اجنبیلر (یعنی ریلدن اولمیانلر) جراقلغه قبول اولنماق ، چراقلقدن اوسته لغه چقیق ایچون نمونه مهارت اوله رق بر اثر تصنیعنه و بو وسیله ایله بر طاقم آغر تکالیف اعطاسنه مجبور اولمق ، قادیلر قطعاً کندی حسابنه چالشه مامق کبی ، صنایع انواع قیوده تابع ایدلمشیدی . کیسه استدیکی صنعتی و اجراسنه

مأذون بولندیغی صنعتیده استدیگی صورتده اجرا ایتمکده مختار دکلدی . موسیو « دونوآیه » نك تعریفجه « فابریقه معمولاتنك ادارهسی ، اصحابنه دکل ، حکومته عائد ایدی . چاشمق صلاحیتی حکومتجه توجیه اولنور ، اعمال اولنه جق اشیا ، استعمال اولنه جق مواد اصلیه ، صور اعمالیه ، حاصلی معمولاتك شکلنه وارنجیه قدر ، هر برشی جانب حکومتدن تعیین قنور ایدی . کوزل ایش کورمك ، معمولاتی اصلاح ایتك کافی دکلدی . نظاماته توفیقاً ایشمك لازم ایدی ... مستهلکلك مرزاجنه دکل ، قانونك احکامنه متابعت ملترم ایدی . بیکرجه مقتشیر ، قومیسرلر ، معاینه جیلر ، اهل خبره وغاردیانلر ، قانونك تنفيذ احکامنه مأمور ایلدشیدی . نظامه توفیق معامله ایتیمان فابریقه لده ، ماکنه ل قیردیریلور ، معمولات احراق اولنور ایدی . اصلاحاته مجازات ترتیب اولنور وموجدلردن جزای نقدی النور ایدی » . شو حالدده ارباب اختراع ، ایجاد ایتدکلی شیئی اصنافدن برینه ترک ایتك ، یاخود ممالک سائریه النجا ایتك مجبوریتنده بولنورلر ایدی . بوندن بشقه ، اصنافدن هر برینه کندی امتیازات مخصوصه سنی محافظه ایچون دیکرلرینه اقامه ایتدیگی دعوالرک مصارف کلیه سی و نظامات مخصوصه لرینك تمامی اجرا سینه نظارت ایدن حکومت مأمورلرینك عوائدی ده بالطبع اشیا فیئاتنك ترقیسی و خلقك برقاندھا اضرارینی موجب اولور ایدی . کذلک حکومتجه مقصود اولان اصلاحاتك تأمین ایچون ، خلاف نظام یاپلش اولان مصنوعات علی ملأ الناس پارچه لندقدن

واحراف اولندقدن بشقه ، صانعاری ده علماً تکدیر وتشهیر قلمق کبی مجازات شدیدیه اوغرار ایدی .

« تورغو » نك وسائر سرستیء اعمال طرفدارانك اثرهتی و علم ثروت قواعدینك انتشاری ثمره سی اوله رق اصول مشروحه نك فرانسه ده وممالك سائرده الغاسی اوزرینه صنایع کوریلان ترقیات ، تنسیق صنایع اصولنك بطلان ومضرتنی اثبات ایتمکله ممالك مختلفه ده بعض اثری هنوز باقی ایسه ده اساساً مروجی قلمامشدر .

صنایعک صورت رسمیه ده اربابی بیننده تقسیمی وعملیاتک تعیینی کبی تنسیقانك اجراسی حقیقت حالده عديم الامکاندر . مثلاً مقدا فرانسه ده اولدیغی کبی ، بر ایاق قابنك یالکز ثلثنی تعمیره مأذون اولان اسکیمینك ، اصل قوندره جینك دائره امتیازینی تجاوز ایدوب ایتمدیکنی تحقیق وتجاوزاتی منع ایتمک ، حد مأذونیتلری رسماً تعیین اولان اصناف بیننده اختلافات ومنازعاتک اوکی القمق قابل میدر . خصوصاً صنایع دائره سنده هر کون مشهودمز اولان اصلاحات ومخترعات قارشوسنده صنایعک تصنیف وتقسیمی وصور اعمالیه لاینقطع تغیر ایتمدیکی حالده بونلردن بعضیسنك منعی ایله دیکرلرینك ترویجی فصل ممکن اولور . حاصلی سرستیء اعمال ورقابت قاعده سنك اخلائندن هم اصحاب صنایعک ، هم مستهلکرك متضرر اولدیغی شویله طورسون ، بر ادملك اختیار ایتمدیکی مسلكدن وقوای عقلیه ومادیه سنی اجرای صنعت یولنده دیله دیکی کبی استعمالدن منع اولنسی قاعدهء عدالته ده مغایر

اوله جغندن احوال مشروحه قديمه نك مضر و غدری موجب اولديغی قابل انكار دكلدر .

حكومتك بعض اموری كنديسنه حصر ايتسندن ایلری كلان امتیازلر یا اچیقندن اچيغه واردات عمومیه نك تزییدی مقصدیله وضع اولنور كه برحاله فوق العاده برویركو دیمكدر . یا خود حقوق و منافع عمومیه نك محافظه سی ایچون احداث اولنور .

واردات عمومیه نك تزییدی ایچون وضع اولنان امتیازات، طوز، توتون و او یون کاغدی اعمال و فروختی کبی بعض معاملات صنایعیه نك حصرأ حکومته محول اولسندن نشأت ایلر . شو صو ك ایکی نوع انحصار حقمنده صحت عمومیه و محاسن اخلاقدن منبعث بعض اسباب و دلائله ده استناد اولنور ایسه ده بولنردن اصل مقصد واردات حصولندن عبارت اولسایله اکر او اشیانك صورت متخذده اداره سندن دولجه الك زیاده استفاده اولنديغی مثبت ایسه ، علم ثروتجه بو کابرشی ذیلهمز .

بو قسم امتیازاتدن ، باروت و کهرچله اعمالی و سفاین حریه انشایی کبی ، امنیت عمومیه ده متعلق اسبابدن طولایی الیوم حکومته حصر اولنان اعمال ، سرستی صنایع قاعده - سنه توفیقاً اجرا اولنديغی حالده ، البته اهونیتی موجب اولور . دولتردن اکثرینك سفاین حریه تدارک ایچون علی اخصوص انکلتره فابریقه لرینه مراجعت ایتلری بونی اثبات ایلر . مع مافیله بو مثللو خصوصیات ، اداره نك رأی

و تمیزینه تعلق ایتمکله مطلقاً علم ثروت قواعدینه تابع عد اولنه ماز .

بوندن ماعدا حکومته بعضاً عادی فابریقه ل کسادی کبی تشبثات صنایعیه کیرشلمدیکنک امثالی وارد . فقط ترقیات صنایعیه طوغریدن طوغرییه واسطه ورهبر اولوق حکومته مترتب اموردن اولدیغی ازاده اشتباهدر . زیرا حکومتک بو کبی تشبثاتنده استخدام اولنان مأمورین هر نقدر اصحاب درایت و معلوماتدن اولسه ل و غیرت و حیثه قصور ایتمه ل ، ینه منفعت شخصی لری سائقه سیله ، یعنی کسب ثروت ایتمک امیددی و یا مملکتی غائب ایتمک قورقوسیه چالشان افراد صنعتکارانه قیاس اولنه مازل . دولت فابریقه لری فضله مأمور و عمله استخدامی ، مواد اصلیه و لوازم سائره نک اک اهون بها ایله اشترای اولنه مامسی ، یا خود آز چسوق اتلاف ایلمسی و وسائط صنایعیه دن کرکی کبی استفاده قلنه مامسی کبی بر طاقم محاذیره تابعدر . برده خلقتک لاینق طع تحول ایدن احتیاجات و تمایلاتنه ، بر دائره رسمیه شکلنده اداره اولنان تأسیساتک متمادیاً توفیق حرکت ایتمسی پک مشکلدر . بوسبیلره مبنیدر که دولت فابریقه لری نک معمولاتی پک نفیس بیزه اولسه ، هر مصرفی حساب اولنور ایسه ، دائماً بهالی چیقدیغی تبین ایدر . دولجه معدن ایشلدلمسی دخی صنعت اجرایی دیمک اولسیه محاذیر مسروده نک بونده دخی وارد اولدیغی تجربه ایله مصدقدر .

حكومتجه صنعت اجراسنك باشلی بر محذوریده، رقابتی منع
 و او یوانده چالشان اصحاب صنایه ایرات فتور ایتمسی و امتیاز
 اصولنك اذهان عامهده ترویجینی مستلزم اولمسیدر .
 اكثر ممالك متدنده خلقجه مرعی اولان افكار ، منفعت
 عامه نك محافظه سیچون حكومتك مداخله سی هر شیئه شامل
 اولقی مرکزنده در . حكومتك بر طاقم مداخلات زائده سی
 و اكثر ممالك اهالیسنك رخاوت و عطالتی بوسه بیدن ایلمی
 كلور . شو مداخله اصولی ایسه محاذیر کلیه دن خالی دكلدر .
 چونكه افراد اهالیسنك شوق و غیرتی كسر ایدر . جمعیت
 بشریه نك اسباب حیاتیه سندن اولان افرادك قوه ابتدائیة سنه
 ضعف كتورر و مصارف عمومیه نك بیهوده تزیادینی موجب
 اولور . دیگر طرفندن مأمورین و خدمه دولتجه سوء
 استعمالته و اصنافجه دسایس اعمالنه وسیله اولور . الحاصل
 حكومت كندیسنه عائد اولیمان بر طاقم امور دن طولایی مسؤل
 طوتله رقی دولتك كویا افراد اهالی بی طوغریدن طوغری به
 زنیكینلتمكه مأمور و مقتدر اولمسی كبی افكار باطله و مضره بی
 تولید ایلمر . (*)

(*) بوقضیه همه حقدنه وظائف حكومت فصلنده کی تفصیلاته مراجعت اولنه .

یدنجی فصل

تقسیم اعمال قاعده سی

تقسیم اعمال صنایع تاثیرات عجیبه سی و بونک سبیلری . - تقسیم اعمالک منشائی مبادلہ در . -
 بوقاعده نك هر هیئت اجتماعیه ده مشهود اولان فوائدی . - عموم هیئت بشری ده دخی سر بسقی
 جریانته مانع اولق مغایر حکمت و طبیعتدره . - صنایعده اعمالک تقسیمی حقتنده اعتراضات .

صنعتده تقسیم اعمال ، عملده دن هر برینک یالکز و بر دوزی به بر ،
 یا خود بر قاچ نوع ایش ایله مشغول اولمیدر . اعمالک بو صورتله
 تقسیمی اصلونک قوای استحصالیه بی تزئیده نه درجه مدار
 اولدیغنی اثبات ایچون ، « ژان باتیست سائی » شو مثالی
 کتور مشدر . او یون کاغدی یاپیلان فابریقه زده هر بر کاغذ
 اوزرنده یتش درلو عملیات اجرا اولدیغنی حالده ، اوتوز عمله
 بر کونده اون بشیک او یون کاغدی اعمال ایده بیلور . حالبو که
 یالکز بر ادم ، هر نقدر مهارت و ملکه سی اولور ایسه اولسون ،
 بو عملیاتک کافه سنی منفرداً اجرا ایده جک اولسه ، کونده ایکی
 دانه او یون کاغذندن زیاده اعمال ایده مز .

« ادام اسمیت » دخی دیر که برطوپلو ایکنه فابریقه سنده
 اون عمله ، غیر مکمل آلات ایله ، اون سه کز نوع عملیات اجرا
 ایدرک قرق سه کز بیک ایکنه اعمال ایدرلر . که ایشجی باشنه
 درتیک سه کز یوز دانه دیملر . ا کر بو عملیاتک کافه سنی یالکز
 بر ادم اجرا ایده جک اولسه ، کوچ ایله بکرمی دانه اعمالنه
 مقتدر اولور .

« ادام احمیت » تقسیم اعمال اصولك شوقوه غریبده سنی

اوج سببه حل ایدر .

اولاً ، بو اصولده چالشان عمله ، ایشنی ، آلاتنی و یرینی تبدیل ایتدیکندن ویکی برایشه باشلانلدیغی اناده طبیعتیه ، واقع اولان نأیاته محل قلدیغندن اضاعه وقت اولماز .

ثانیاً ، انسانك كرك الی ، كرك ذهنی دائماً بر سیاقده تکرر ایدن ساده بر ایشده فوق العاده ملکه کسب ایدر . مثلاً چکیمچ ایشمنده ماهر اولان بر چلنکر ، ا کسر اعمالیه مألوف اولدیغی حالده ، کونده فنا یاپیش اوله رق ایکی اوچیسوز ا کسردن زیاده اعمال ایده من . ا کسر یاقمقله مألوف اولوب فقط بونی مستقلاً صنعت ایدنماش اولان دیگر بر دمیرچی ، کونده سکز یوزدن بیک عدده قدر اعمال ایده ییلور . متمادیاً بو ایش ایله اشتغال ایدن دلی قانلی ایشچی ایسه ، کونده ایکی بیک بشیوز ا کسردن زیاده یاپه ییلور . بو صورتله حاصل اولان مهارته پیانو چالمق فی و حروف مرتبکی ده مثال اوله ییلور .

ثالثاً ، اعمالك تقسیمی ، الك قولای واك قصد صور اعمالیه نك كشفنی مؤدی اولور . زیرا عمله نك وقتی دائماً بر ایشه مصروف اولدیغی حالده انی تسهیل و تسریع ایده جك وسائلطی تحری ایتسی طبیعیدر . واقعا فابریقه زوده مستعمل اولان بر طاقم آلات وماکنه لر ، عادی عمله نك اختراع ایتدیکی شیلردر .

بو اوچ سببه علاوه اوله رق ایکی سبب ده ابراد اولنور که بری تقسیم اعمال قاعده سنک ، عمله نک قابلیت مخصوصه لرینه کوره استخدانی و قوای مصرفه نک مطلوب اولان نتیجه نسبت و تطبیق ایدلسنی تسهیل ایتسیدر . مثلاً یوقاریده ذکر اولنان طویلو ایکنه فابریقه لرنده اک مشکل ایشلر اک ماهر عمایه احاله اولنور . ایکنه لری کاغده کچورمک کبی زحمتسز ایشلر قادیلره و چوجقلره کوردیریلور . اگر بو عملیاتک جله سی بر ادمه تحمیل اولنسه ، او ادم مهارتی وار ایسه ، ایشک اک قولای و بوق ایسه ، اک مشکل قسمی ده اجرایه مجبور اوله جغندن عمله اجرتی و بناء علیه مصارف استحصالیه تزیاد ایتک و قوای مصرفه دن تمامیه استفاده اولنمه مابق طبیعیدر .

بشجی درجه ده ابراد اولنان بر سبب دخی ، اعمال لایقی وجهله تقسیم اولنم دیغی حالده آلات ، ماکنه لر ، فابریقه ابنیه سی و الحاصل سرمایه دن اولان شیلردن هیچ بری بوش قالمیوب کافه سندن مهما امکن استفاده قلمسیدر .

حاصلی صنایعه ده تقسیم اعمال اصولی ایشلری ساده - لشدیروب ، کوزجه و قولایجه کورلمسنه مدار اولور و مصرفی ده تنقیص ایتکله محصولاتک هم حسن و نفاسستی ، همده کثرت و اهوینیتی تأمین ایدر .

تقسیم اعمال اصولنک منشائی مبادله در . مبادله ، هر نه سببه مبنی اولور ایسه اولسون ، واقع اوله ماز ایسه ، تقسیم اعمال

دخی توسع ایتمز و بونك نتیجه سی اولدوق ، حاصلات محدود
 قالور . بو تقدیرده ، اعمالك انقسامنی موجب اولان باشلی
 سبب ، اشیانك مبادله ، یعنی فروخت اولنه جق پرلری
 بولنمسیدر . مثلاً ، مقدمجه ایراد اولنان مثالده کورلدیکی
 کبی ، اگر اوتوز عمله تقسیم اعمال اصولنجه برکونده اون
 بشبیک اویون کاغدی اعمال ایدیور ایسه ، دیمکدرکه اوفابریقه
 صاحبی بوقدر مالی فروخت ایده بیله یور . چونکه اگر
 اون یسک ، یا اون بشبیک کاغدن زیاده صانه میسه جق
 اولسیدی عمله سنك بر قسمنه اذن ویرر و بو حالده هر برینه
 دهها چوق درلوایش کوردرمکه مجبور اولور ایدی . اشته
 کوچك قصبه و کویلرده تقسیم اعمال اصولنك جاری اولمامسی
 و بالفرض بویله پرلرده برادمك قصابلق ، بقاللق و اتکجیلکی ،
 یا خود اجزاجیللق ، حکیمك و جراحلقی برلکده اجرا ایتمسی
 بوسببه منیدر . زیرا اگر بو اعمال تقسیم اولنه جق اولسه ،
 بونلرک هر برینی آبری آبری درعهده ایده جك اصحاب صنایعی
 یکندیره جك قدر صاتش و مشتری بولنه ماز . تقسیم اعمالی
 تحدید ، یا خود توسیع ایدن سبیلردن بریده سرمایه در . چونکه
 اعمال ، کرکی کبی تقسیم اولنه بونك ایچون ، چوق عمله لازم
 و بونلرک اجرا ایده جکی عملیات متعدده دخی واسع برمحله ،
 کلیتی مواد اصلیه یه ، ماکنه لره و اخاصل برچوق سرمایه
 محتاجدر .

تقسیم اعمال ، قواعد طبیعه دن اواق حسیلله هر جمعیت

افرادینه و عموماً هیئت بشریه یهده شاملدر وشایان استغراب اولان نتایجی ، فابریقه لوده نمایان اولدیغی کبی ، هر نوع اعمالده ، یعنی زراعت و تجارتده ، اداره ملکیه و علوم و فنون متنوعهده و بتون عالم مدنیتده واقعدر .

چونکه هر جمعیتک افرادی برر درلو و برر درجه استعداد ایله متصف اولدیغندن هر بری بر نوع ، یعنی اک زیاده میل ابتدیکی و حسن اجرا سنه مقتدر اوله بیله چکی ایش ایله اشتغال ایدرک او ایشده قابلیت درجه سنده ترقی ایدر و فوق العاده استعداد مالک اولنر بو صورتله امثالنه تفوق ایده . بیلور . حاصلی عملیاتک هر جزوی صورت مطلوبهده اجرا اولنور و کمال مرتبه سنه وارمق قابل اولور . تقسیم اعمال سایه سنده در که اموالک کافه سی متعدد صنعتکار یندن کچهرک دها کوزل اعمال اولنور و دها اهون چیقار . یالکز بر ساعتک اعمالی یوز نوعدن زیاده عملیاته محتاجدر که بونلرک هر بری مستقلا بر صنعت حکمنده در .

وجودعزک احتیاجاتنه نظراً مناسب و اهون البسه تدارک ایده بیلدیگمزک ده باشلی بر سببی ، ائو بمزک هر بر جزوی بی بشقه بشقه ارباب صنایعک اعمال ایتسیدر . یالکز بر طاقم البسه نک اعمالی نیجه اصحاب صنعتک انضمام اعمالنه توقف ایدور . قویون یتشدر بر زراعتک حاصل ابتدیکی بوکی او شکله قویمق ، نیجه صنایع مختلفه یه و بونلر ایچون لازم اولان آلاتک اعمالی دخی نقدر عمله نک همته محتاجدر . بورالری ملاحظه اولنجه ، شو عملیاتک کافه سنی یالکز بر ادم در عهد ایدرک بر طاقم البسه یایمق ایستسه ،

آیلره و بلكه سنه لاره چالشغه مجبور اولدجی اكلاشیلور .
 حاصلی بر ادمك محتاج اولدیغی اشیمانك بر چوغنی یالکز
 باشنه تدارکنه قالمشیمی بیوك بر خطا اولدجی بونكله ندین
 ایدر .

صنایع عادیه کبی ، علومك ده بر مملکتده ممکن مرتبه فیض
 بولسی هر شعبه سنك ، اربابی بیننده تقسیم اولنه رق ، آیری
 آیری تدقیق و تعمیق اولمنسه متوقفدر . بالفرض علوم طبیعیه
 ایلیش اولدیغی مملکتلرده ، بر چوق شعبه لره منقسم
 اوله رق بولردن هر برینك مطالعه سنه اربابی آیری آیری
 حصر نفس ایدر و هر برینك دائره سی توسیع اولدقجه ، یکی
 باشدن اقسام متعدده یه تقسیم اولنور . مثلاً فن طبابتده ،
 کوز و قولاق خسته لکلرینك و سائر امراضك ارباب مخصوص
 صه سی ظهور ایدرک هر بری تقسیم اعمال قاعده سی اقتضا
 سنجه فن مخصوصنده زیاده سیله کسب مهارت اتمکله فن
 طبابت کوندن کونه ایلی کیدر .

بناء علیه هر مملکتده مدنیت ترقی ایتدکجه اعمال مختلفه
 تشعب ایدوب تقسیم اعمال قاعده سیده اونستیده ترقی ایدر .

کلام تقسیم اعمال قاعده سنك هیئت انسانیه یه متعلق اولان
 جهتیه . هر مملکتك اقلیم و حاصلاتی و قابلیت و محسنات
 موقعیه سی ، مقتضای طبیعت ، بربرندن فرقلی و ارض
 و هوانك تأثیراتی هر یرده برر صورتده واقع و قطعات
 ارضك هر بری کندینه مخصوص معدن و اورمانلره ،

نباتات و حیواناته مالک و اهل یسمنک استعداد و احتیاج لریده متنوع اولسه یله ممالک مختلفه بیننده اعمالک تقسیمی بر اثر حکمتدر - که هر بر قوم، بوقاعده سایه سنده ، دیگر لرینه عائد فوائده مخصوصه دن استفاده ایده بیلور . بو حال اقتضاسنجیه هر مملکت ، سائر لرینه از چوق محتاجدر و محال ، ولایات و ممالک مختلفه بیننده تجارت دخی بوندن تحدث ایشدر . فقط ممالک مختلفه نك استحصال ثروتجه یکدیگریله اولان شو مربوطیت و مشارکت طبیعیه سندن مهمما ممکن استفاده اولنه . بیلک ایچون ، مبادلاتک امنیت و سربستی اوزره جریان ایتسی لازمدر . نه چاره که ملتدر میاننده اوتهدنبری مشهود اولان اغراض و مخاصماتک و ثروت و مبادله یه دائر جاری اولان افکار سخیفه نك اثری اوله رق ، هر ملت دیگرندن قطع علاقه ابله انلره محتاج اولماق و مجرد کنندی محصولاتیه اداره اولنق یولنه کیدوب ، بو مقصدک حصولیچون بین الملل سربستیء اخذ واعطایه انواع موانع ایقاع ایدلشدر .

سربستیء مبادلات قضیه سندن ایلریده بر تفصیل بحث اولنه جغندن شمذیلک یالکز شو قدری بیان اولنور که علم ثروت نظرنده ، جنسیت و ملیت جهتیه اختلاف و مخاصمه مغایر حکمت و طبیعت و هر طرفه باعث مضرتدر . هر مملکت دیگر لرینه نظراً بر بازارگاه اخذ واعطادر که نقدر کسب وسعت ایتسه ، دخولی نقدر تسهیل اولنسه ، عموم محصولات حقنده اوقدر خیری اولور . بو بازارگاه طبیعینی سد ایتک ، بین

الممالك تقسیم اعمال و مشاركت قاعده لربنك محسناتنی طایماق
و كندینی ده انلردن محروم ایلكدر .

ممالك مختلفه بیننده تقسیم اعمال قاعده سنك اهمیت اودرجه-
ده در که اگر بوقاعده جاری اولسه ایدی ، الیوم پك آز
مصرفه نائل اولدیغیز برطاقم فوائد وتلذذاتدن کلیاً محروم
اولوردق . فرضاً بر قنجان قهوه استانبولده برقاچ پارهیه
ایچله بیلدیکی حالده ، در خاطر ایلملیدر که قهوه یمنده ،
یاخود « بره زلیلیا » ده ویا « مارتینك » اطه سنده حاصل
اولوب سفینه تحمیللاً در سعاده قدر کلك و قنجانك
یا بیلدیغی طوپراق ایله ظرفك معمول اولدیغی معدن او شکله
قوناق و شکر دخی امر بقاده حصوله کلوب استانبولده
استعمال اولنه بیلک ایچون ، نیجه عملیات صنایعهیه و نقلیاته
محتاج اولمشلردر . بو عملیات ایسه برر محل و مملکت
بعیده ده اجرا اولمش و بر چوق زراع و سائر عملنك ،
سفینه طائفه سنك ، فابریقه جیلرک و تجارک سعی و همتنه توقف
ایتمشدر . كذلك طوپراغک قنجان و کوشک ظرف شکله
وضعی ایچون لازم اولان صور اعمالیه ، بونلری کشف
و اصلاح ایتش اولان ارباب فنونک اتریدر . دیمک اولور که
شور قنجان قهوه نك استانبولده استهلاک اولنه بیلسی
آسیا و امریقا اقوامنك ، فرانسه و انکلیز لک و بلکه دها
سائر لربنك اشتراک و انضمام اعمالیه میسر اوله بلمشدر .

قواعد کلیه نك هیچ بری محذوردن سالم اولدیغی کی ،

تقسیم اعمال قاعده سنک دخی هیچ محذوری بوق دینله مز .
 لکن محذوری محسنات عظیمه سنه نسبتله جزؤ ایدر . بو قاعده به
 تعریض وادیسنده دینلشددر که تقسیم اعمال اصولی اشخاصک
 قوای استحصالیه سنی قصر و تجدید ایدر . شویله که
 بو اصولده ایشلیان عمله بالکز بر نوع ایش ایله اعتیاد
 ابتدیکندن بتون عمری ، مثلا چرخ چو بر مکله ، یا خود چیموی
 میخلامقله ویا ایکنه نک یکر می قسمندن برینی یا مقله مشغول
 اولان ادم ، عادتا بر ماکنه حکمنه کیرر و او ایشدن بشقه
 هیچ بر ایش لندن کلز اولور . حالبو که مدنیجه اک کیرو
 قلمش اولان مملکتلرده بیله ، عادی بر کویلی ، قولبه سنی
 کندیبسی یاپار . ترلا سنی زرع ایدر . او کوزلرینه باقار .
 عربه سنی و چفت آتانی اعمال و تعمیر ایتمکی بیلور .

واقعا او یله بالکز بر ایش ایله اشتغال ایدن عمله ایچون
 صنعتنی ترک ایتمکه مجبور اولوق مغدوریتی موجبدر . زیرا
 بشقه بر ایش بولسه بیله ، انده دخی ملکه کسب ایتمسی خیلی
 وقته وزحمته توقف ایدر .

شو قدر وار که عمله نک او یله بردن بره بوشده قلمسی
 مطلقا تقسیم اعمال اصولانه حل اولمق جائز دکلدرد . بونک
 اصل سببی ، صنایعجه مخترعات و اصلاحاتک نتایج ضروریه سنندن
 اوله رق ، بر مدت اولیکی قدر عمله به احتیاج قلماسی ، یا خود
 عمله نک مقداری اعمال موجوده به نسبتله یک زیاده چوغالوب
 بینلرنده رقابتک اشتداد ایلمسیدر . فقط اصلاحات صنایعیه ،

ایلیده تعریف اولنه جنی اوزره ، بالاخره اجورات
یکوننک تزیادینی و بناء علیه دهها چوق عمله استخدامی منتج
اولنه جنی کبی ، تقسیم اعمال اصولیده فابریقه لک تکثیریه
توسع ایده جکندن اعمال تقسیم اولندقیجه بالطبع دهها زیاده
عملهیه احتیاج مس ایدر واولکی صنعتنه دوام ایده میان عمله
اکا ممائل بر چوق ایشر بوله ییلور .

تقسیم اعمال قاعده سی حقننده دیگر بر اعتراض ایراد
اولنور . او ده قاعدهء مجوئه نك صنایعی اشوری تشته
دوشرمسیدر . شویله که احوال جاریده جزوی بر تبدل
ظهور ایسه ، بر طاقم عمله ایشندن کوجندن فاله رق رخنه-
دار اولور . هر بر شخص یالکز بر نوع اشیا اعمالی تحصیل
ایتمش اولدیغندن یالکز بر مالک معطل اولمسندن ویا سائر
بر سبیدن طولایی او مال حقننده طلب ازاله جق اولور ایسه ،
انک عاملی ، بشقه بر صنعت تحصیل اینجه یه قدر ، ضرورته
کرفتار اولور . لکن بو دخی ، ایلك اعتراضه دائر بیان
اولنسان سبیلره مبنی ، موقت بر محذوردر . تقسیم اعمال هر
درلو وهر درجه استعداد و مهارتی اولان عملنک استخدامی
تسهیل و تأمین ایتمسینه و بالجمله اموالک تنزل فیئاتی و اعمال
مختلفه حقننده طلب و احتیاجی تزیید ایله عمله اجر تلیرنک ده
ارتمننی استلزام ایلمسینه عموم عمله حقننده دخی فائده لیدر .

سکرنجی فصل

سرمایه ایله تصرف قاعده سی

سرمایه نقوددن عبارت اولیوب استحصال ثروته صرف اولنه جق اموالک کافه سنه شاملدره. ثابت سرمایه ایله متداول اولان سرمایه ۰ - سرمایه مادی و سرمایه معنوی ۰ - سرمایه نک منبعی امساک و تصرفدره. تصرفک ماهیت و کیفیاتی ۰

صنایعک اجرایی ، سعی و عملدن و وسائط طبیعیهدن بشقه ، بر واسطه یه دهامحتاجدر که انسر استحصال ثروت ممکن اوله ماز . بو واسطه ایسه سبقت ایدن اعمالک ثمره سی اوله رقینه استحصال ثروته صرف اولنق ایچون حفظ و ادخار ایدلش اولان محصولاتدر . بو یولده تراکم ایدن اشیانک جمله سنه « سرمایه » اطلاق اولنور .

سرمایه لفظی لسان عادیده اکثریا نقود و مسکوکات معناسنه قوللانیلور . لکن ثروت ، نقددن عبارت اولدیغی کبی ، سرمایه دخی نقده منحصر دکلدر . حتی اقیچه اکثریا سرمایه نک خدمت مخصوصه سی بالذات ایفا ایده مز . یعنی طوغریجه استحصال ثروته استعمال اولنه ماز . بو یولده ایسه یاره مق ایچون اشیای سائر یه تبدیلی لازمکلور . مثلا چغچیمینک سرمایه سی اکدیکی تخم و قوللاندیغی چفت آلات و حیواناتی ایله بر مقدارده نقددر . بو اقیچه بالکنر عمله

اجرتك تأديه سنه عيناً صرف اولنور. آخر صورتله استحصال
 ثروته واسطه اوله بيملى اشياى ساثره يه تحويلنه متوققدر .
 سرمایه نك استحصال ثروته خدمتى ، صنايعجه لازم
 اولان ابنيه ، آلات و ادواتى و حصوله كمتوريله جك اشيا نك
 اجزای اصليه سنى تدارك ايتمكن و عمله نك كچمسنه مدار
 اولقندن عبارتدر . بو حالحه ثروت عموميه نك ، مأكولات
 و ملبوسات ، مفروشات ، مساكن و انواع تزینات كچي ،
 طوغريدن طوغرى به استهلاك اولنوب استحصال ثروته
 صرف اولنيمان قسمى و اصحاب صنايع ايله غوم اهانك امر
 تعيشارينه صرف ايتدكلى نقود ، سرمایه دن معدود دكلدر .
 بناءعليه سرمایه ، اشيا نك جنسيه دكل ، جهت استعماليله
 اتصاف ايدر . اكر ثروت مستحصله يكي دن استحصال ثروته
 قوللانيلور ، يا خود او بولده قوللانلق اوزره حفظ اولنور
 ايسه ، سرمایه در . طوغريدن طوغرى به ايفاي حوائجه
 صرف اولنور ايسه ، سرمایه دكلدر .

سرمایه ايكي قسمه تقسيم اولنور . برى ثابت اولان
 سرمایه و برى ده تداول ايدن سرمایه در .
 سرمایه نك او قسمه متداول ديلنور كه استحصال ثروت
 معاملاتنه صرف اولندقجه سرمایه حالندن چيقار ، يعنى يته
 او ايشده سرمایه مقامنده برده استعمال اولنه ماز . مواد
 اصليه نك جمله سى بوقبيلدندر . مثلاً اياق قابى اعمالنه صرف
 اولنان سختيان و قماش ياپيلان ايلك ، يته او اياق قابنك و او

قاشك اعمالنه قوللا نیله ماز . كذلك عملیه ویریلان کونده لك بردها وایش ایچون صرف اولنه ماز . واقعا ایلمکدن بایلان قاش ، برترزینک و عمله نك ال دیغی اجرت ، بونلرک یئنده یننه سرمایه صفتنی ال ییلور . یعنی ینه استحصالی ثروتده استعمال اولنه ییلور . لکن بوتقدیرده ، او قاش و اقچه بر سرمایه جدید اولور . بونوع اشیا به متداول سرمایه تسمیه اولندیغنی سببی شودر که دائماً تجدید اولنق ایجاب ایتدیکندن بر یاندن صرف و اعمال اولندیغنه فروخت اولنور ، دیگر طرفدن یرینه اونوع اشیا ی سائره استعمال اولنورق متمادیاً الدن اله کچر .

ثابت دنیلان سرمایه ایسه از چوق دوام و بقای اولان سرمایه در . بوقسمدن اولان اشیا بر کره استحصالی ثروتده استعمال اولنمقاه سرمایه حالنی غائب ایتز ودها بر چوق معاملات استحصالیده استعمال اولندییلور . صنایعه مخصوص ابنیه ، آلات و ماکنهلر بوقبیلدندر . بر معدنک ایشلتدیلمسی و بر طریق ویا قانالک کشادی ایچون اجراسی لازمکلان عملیات دخی بوقسم سرمایه داخل اولنق ایجاب ایدر .

« ادام اسمیت » هرملتك ثروت عمومیه سنی بروجه آتی تقسیم ایتشدر .

اولا ، طوغریدن طوغری به استهلاک اولنان ثروت که بر کونه تمتع و ایراد کتورمز . مثلاً خلقک تعیشنه مخصوص اولان ذخایر و ارزاق ، ما کولات ، مشروبات و مفروشات ،

اقامت اولئان خانهل و اسباب تعیشه صرف اولئان نقود و واردات .

ثانیاً ، سرمایهنك ثابت اولان قسمی كه صاحبی تبدیل ایتكسزین ، بر ایراد ، یا بر تمتع حاصل ایدر و باشلیجه شود درت نوع اشیا دن عبارتندر .

برنجیسی ، اعمال صنایعیه بی تسهیل ایدن ماسکنهل ، دستکاهلر و سائر هر نوع آلات و ادوات .

ایکنجیسی ، دكان و مغازه و فایزقهلر ، اخور و انبار کبی چفتلك ابنیه سی و كرك صاحبند ، كرك مستأجرینه ایراد و تمتع كتورن بالجمله مساکن و انشآت .

اوچنجیسی ، اراضیجه اجرا اولئان اصلاحات .

دردنجیسی ، افراد ملتك كسب ایتدیگی هنر و معرفت .

ثالثاً ، متداول اولان سرمایهنك كه درت قسمی شاملدر .

برنجیسی ، مسكوكاندر كه آتیده ذكر اولئان دیگر اوچ

قسم اشیمانك تداولنه و انلری استهلاك ایدنلر بیننده تقسیمه واسطه اولور .

ایکنجیسی ، چفتجی و قصابلرك ، حبوبات تجاریهنك

و سائرهنك بدنده بولئان ارزاق و ذخایرك جهل سیدر كه فروختندن بر تمتع حصولنه انتظار اولنور .

اوچنجیسی ، ملبوسات ، مفروشات و انشآتیه مخصوص

اوله رق هنوز خام اشیمیا حالنده بولئان ، یا خود از چوق ایشلمش اولان مواددر كه دهها شو اوچ شكلك هیچ برینه

کیرمش اولمیوب ، فابریقه جیلرک ، تجارک و کراسه ته جی ،
مر انغوز ، طوغرامه جی و دیوار جی اصنافنک و سائر اصحاب
صنایعک یدنده بولنور .

در دنجیسی ، اعمال و اجمال اولنمش اولوب فقط استهلاک
ایده جک اولنلره هنوز انتقال ایتش اولمیان اش یادر که حالا
فابریقه جینک و تجارک یدنده در - چلنکر ، مر انغوز و قیومجی
وسائر اصناف دکالرنده انظار ناسه عرض اولنمان شیر کی .

سرمایه برده مادی و معنوی اولق اوزره ، ایکی یه تقسیم
اولنمشدر . اولجه ایضاح اولندیغی اوزره ، سرمایه معنویدن
عد اولنمان علوم و فنون و حسن اخلاق و ادب کی شیر له علم
ثروت قواعدینک شموی یوقسه ده علومدن تولد ایدن کشفیات
و مخترعات صنایعیه بر یاندن اصلاحات جدیدیه برر مبدأ
اوله رق ، ثروت عمومیه نک لاعلی تعیین توسع ایتسنک الک بیوک
سببیدر . بوندن ماعدا سرمایه معنوی ، سعی و عملده ثبات
و تصرفه رعایت کی محسنا تیده مستلزم اولسایله سرمایه
مادینک بر قاندها تکثیرینه مدار اولور . الحاصل سرمایه
معنویسی منقرض اولان اقوامده ، سرمایه مادی دخی تزیاد
ایده مدکن بشقه ، منابع ثروت یواش یواش توکنمکه یوز
طوتار .

سرمایه نک حصولی تصرف ، یعنی امساک و حسن اداره یه
متوقفدر . یعنی بر شخصک حصوله کتوردیکی ثروتک هپسنی
نفسینک و عائله سنک احتیاجاتنه صرف ایتمیوب ، حاصلاتیه

استهلا کاتی بیننده کی فرقی بر صورت مفیده ده استعمال ایتک اوزره حفظ ایتسیله حاصل اولور . یوقسه هرکس استحصالی ایتدیکی ثروتی ، یاخود آخربنک حصوله کتوردیکی ثروتدن الدیغی وارداتی کاملاً استهلاک ایلسه ، سرمایه تزیاید ایتز . (*)

بوصورتلرده تصرف واداره اولنان سرمایه ، چفتجینک کله جک سنه زرع ایتک ایچون حفظ ایتدیکی حیویات ویتشدردیکی حیوانات ، فابریقه جینک اعمال ایتدیکی اشیا واشترا ایلدیکی ادوات ، برادمک کسب ایتدیکی هنر و معلومات و عمله و مأمورینک اجرت و معاشندن ارتروب بریانه قویدیغی اقیچه کبی ، هر نوع اشیا شکلنده اوله بیلور . سرمایه نیک اکثریا نقود شکلنده کورنمنسک سبی ، هرکسک تصرفاتی ، صرف ایده جکی وقته دکین نقد اوله رق صافلا . مسیدر . بویله هر مملکتده استعمالی تأخر ایدرک برمدت استحصالی ثروته یاره میان سرمایه لک یکونی مبالغ کلیه به بالغ اولور . فقط شوراسی شایان دقتدرکه تصرف ایله حاصل اولان سرمایه مجرد صرف اولنمق ایچون حفظ اولنور . یوقسه تصرفدن مقصد ، صرفدن امتناع دکلدن . حسن اداره و تصرف اولنان سرمایه ، هر صنعتده مقتضی اولان آلاتک تعمیر و تجدیدی ، معامله استحصالیه ائناسنده استهلاک اولنان مواد

(*) سرمایه وراثت وهیسه طریقیلده استحصالی اولنسه بیلور . لکن یونلرکده اصلی ازانیلور ایسه ینه صورت مشروحه ده پیدا ایدلش اولدیغی تبیین ایدر . مکرکه غضب و سرتقله ایدلش اولسون .

اصلیه نك اكمال نقصانی وعمله اجر تنك تسویه سی کبی شیلره
صرف اولنق شرطدر .

بناء علیه تصرف قاعده سی حقیقت حالده صرف معناسنی
شاملدر . خلقجه معتبر اولان افکاره کوره تصرف ، تراکم
وادخار دیمکدر . تصرف ایله مالوف اولان ادم بالکز
کندی نفسنی قایر مق قیدنده بولندیغی وچوق مصرف ابدن
ادم ایسه ، پاره سنی برطاقم اصحاب صنایعه تقسیم ایلدیکی
ملاحظه سیله اهل تصرفه طمعکار نظریله باقیلور . وهر
نه بولده اولور ایسه اولسون ، چوق مصرف ابدن ادم ،
اهل ثواب عد اولنور . بوخطانک سببی مسرفک صرفیاتی
میدانده اولسی واهل تصرفک صرفیاتی ایسه کوزه
کورنماسیدر . برده استحصال ثروتی موجب اولان صرفیات
ایله عادی مصارف بیننده کی فرقک مطالعه اولنماسیدر .
واقعاً ما کولات و مفروشاته وعموماً سفاهته دائر اولان
مصرف ، استحصال ثروت بولنده ایلیلان صرفیاته شوو جهله
مشاهددر که سرمایه ، استحصال ثروت معاملاتنده دخی ، آلتک
آشمنندن ، مواد اصلیه استعمالندن وعمله اجر تنك تأدییه سندنطو-
لابی استهلاک اولنور . انجق عادی صرفیاتده ، اقدجه موجود
اولان ثروت ضایع اولور وپردها یرینه کلز . صنایعه
ایسه ، صرفیات برطرفدن دوام ایتدکجه دیگر طرفدن
برطاقم عمله ، صرفیاتدن طولابی ظهور ابدن نقصانی اکاله
چالشور . وختام عملیاتده ثروت موجوده تزیاید ایتمش
اولور .

برده بو مسئله ده خلقك ذهني ترده دوشورن سبب ،
 سرمايه نك نكدن عبارت ظن اولنميدر . اكثر صرفيات اقچه
 ايله ايضا اولنديغندن واقچه ماده محو اولنديغندن استحصال
 ثروتى موجب اوليان صرفياتده صاحبنك يدندن چيقان اقچه
 تجار واصنافك انه كچر وبو جهتله بركونه تلفات وقوعه
 كلز ظن اولنور . قالديكه حقيقت حالده تلف ايديلان
 شى ، صرفياته واسطه اولان اقچه دكل ، انكله النان مأكولات
 ومفروشات وسائر اشـيادر . الحاصل تصرفه رعايت ،
 اشخاص واقوامك تكثر ثروتى وثمره سز مصرف ، فقر
 حالى مستلزمدر .

بونفصيلاتدن معلوم اولور كه تصرف قاعده سى صرفياته
 مانع دكلدر . بالعكس تصرفه على العموم رعايت اولنان
 ومجمع صنايع اولان بر بلده ده ذوق وصفيايه مائل اولان
 محللردن زياده صرفيات وقوعبولور وبونلك بيننده كى
 فرق ، انجق حاصل اولان نتيجه ده قالور .

مع هذا « ادام اسميت » ك قولنجه امساك وتصرف احتياجى
 اقوام متمدنه او قدر قوتليدر كه افكار ناسك اسراف
 جهتنه بودرجه تمايلى ، واقوامى هنوز فقر حاله گرفتار
 ايده مامشدر .

طقوزنجی فصل

سرمایه به دائر بعض تفصیلات

متداول اولان سرمایه ایله ثابت سرمایه نك صورت استعمالی . - سرمایه
تكثر ايتدكجه اعمال بشريه نك دائره سی ده اونسبته تومع ايدر . - سهی ایله سرمایه
دائما اجتماع واشتراکه میالدر . بونلرك اجتماعده مشهود اولان صور مختلفه . -
قلت سرمایه نك بعض مضرات مخصوصه سی .

معلوم اولدیکه هر اهل صنعتك معاملاتى بعض اشیا
وآلات مخصوصه استعمال وکنديسنگ وسائر اشخاصك
اعمالندن ووسائط سائرهن استفاده ايدرك صرف ايتدیكى
قيمتلر ایله هیچ اولماز ایسه او قدر قیمتی اولان بر محصول پیدا
ایتمکدن عبارتدر .

بو تقدیرجه ، سرمایه دائما بر باندن صرف اولنور ،
دیگر طرفدن یکیدن تولد وتمادیاً تجدد ايدر . شوبله که
بر محصولك صانتلیسه تحویلنه پشینجه صرف اولنش اولان
قيمت اله یکدیكى کبی ، یکیدن صرف اولنه ییلور ووبوله جه
بر مقدار سرمایه بر سنه ده دفعاتله استحصالی ثروته قولانیله-
یلور . مثلاً اتمکچی ، اتمك اعمالنده قولاندیغی اونى ویاقدیغی
اودونى هر کون السوب صرف ایده ییله چکی کبی ، یاپدیغی
اتمکچی ده یومیه صانه بیله چکندن سرمایه سنگ بو قسمی سنه ده

اوپچیزو الشمس بش دفعه صرف اولنوب یکیدن اله کچمش اولور .

بوراده بر سؤال وارد اولور . اکر یکیدن حصوله کلان قیمت یالکز پشین صرف اولنان سرمایه نك تأدیة سنه یاریور ایسه ، دیمك اولور که فضله بر قیمت استحصالی اولنیمور و معاملات صنایعیه بیهوده اجرا اولنه یور . بوکا شو وجهله جواب ویریلور که بر صنعتکار بر سنه ظرفنده یالکز سنه باشنده کی سرمایه سنی برینه کتوروب یدنده فضله بر شی قالدیغی بیله فرض اولنسه ، کرک کنیدیسی ، کرک صنعتك اثری اولان اشیانك حصولنده مدخلی بولنان بالجمله مستحصلاار اومت اچنده تعیش ایتش واصل سرمایه ینه برینه کلدکن صکره جله سنك کچنملری اچون استهلاک ایتش اولدقلری شیلرک قیمتی حاصل ایدلمش اولور . قالدیکه چالشمله سرمایه برلشدیکی حالده شو بیان اولنان نتیجه دن بشقه ، برده صرف تمتع حاصل اولنك احتمالی واردر .

سرمایه نك بر دوزیه صرف اولنوب تجدد ایتسی متداول سرمایه ده واقع اولور . سرمایه ثابت ، وقت وقت تعمیر و تجدیده محتاج ایسه ده دیگرینه نسبتله اوزون مدت طیانور و آزر آزر تلف اولور .

هر صنعت کرک ثابت ، کرک متداول سرمایه به محتاجدر . فقط هر برنده بوایکی نوع سرمایه دن هانکی سنك زیاده استعمالی خیرلی اوله جغی سؤالنه صورت مطلقه ده جواب ویریله مز . هر صنعتکار ، ایشنك نوعنه واقتضاسنه کوره ، صرف ابتدیکی

ثابت و متداول سرمایه‌نک مقصدارینی حقیقه تعیینه کمال درجه اعتنا ایتلمیدر . زیرا لزومندن فضله ، یاخود نقصان سرمایه استعمالی ایشک حصوله و ترقیسنمه مانع اولدیغی کبی ، متداول و ثابت سرمایه لکده بر برینه نسبتله چوققلغی و یا آزلغی مضررتی منج اولور . حتی صاحب صنعتک خرابنه سبب دخی اوله . بیلور - مثلا سرمایه سنک بیوک قسمنی دکاننک تزییناتنه صرف ایدرک ثابت سرمایه شکله قویان صنعتکار کبی . سرمایه ثابت نقدرطیانسه ، او قدر فائده لی اولور . بوجهته اراضیجه اجرا اولنان اصلاحات ، ارضک قوه انباتیه سنی و محصولات و وارداتی تکثیره مدت مدیده مدار اوله رق قیمتنی ده تزیید ایتدیکندن بو یولده صرف اولنان سرمایه نک اک زیاده طیاننه جغنی واک اوزون وقت متمر اوله جغنی تخمین ایدنلر اولمشدر .

سرمایه نک تعریف اولنان ماهیتی اقتضاسنجه انسانک استحصال ثروتده سرمایه سنر هیچ برایش کوره میه جکی ظاهر اولور . شو قدر که بعض صنایع آز سرمایه ایله اجرا اولنه . بیلور . بعضیسنمیده کلیتی سرمایه یه محتاجدر . مثلا ترزی ایکنه ، اپلک و برمقص ایله ایشنی کورز . فقط بونکده ، بردکاندن بشقه ، بیجه جکی قاشی اولجه تدارک ایتسی و اعمال ایتدیکی البسه نک ائماننی اله کتورنجیه قدر کچنه بیلمسی لازمدر . وحشیت حالنده بیله ، سرمایه دن بسبتون صرف نظر اولنه ماز . انجق بو حالده هر بر شخص ، حس ایتدیکی احتیاجی

بالذات ايضا ايدر . بالفرض آجقديغي وقت ، اوقني الوب بر حيوان اورر و دفع احتياج ايدر . اما تقسيم اعمال آز چوق جاري اولان جمعيتلرده ، هيج كيمسه محتاج اولديغي اشيا نك جله سني باليكز باشنه تدارك ايده مديكندن اترك فضلهء محصولاتني كندی ثمرهء اعالي ، يا خود ثمرهء اعمالنك ائمانی ايله استحصاله و بو حالده پشين اوله رق بر خيلي سرمايه صرفنه مجبور اولور . سرمايه نك هر نوع اعمالده شدت لزومندن استنباط اولنه . بيلور كه سرمايه تكثير ايتدكجه اعمال بشريه نك دخی دائره سي توسع ايدر . چونكه انسان سرمايه سز چالسه مديغي كبي ، چالشمق دخی منضم اولدقجه سرمايه نك هيج بر فائده سي اوله . ماز . مثلا چقنجي صيانسز واو كوزسز بر ايش كوره مز . لکن صيان واو كوزده چقنجينك انه كچمدكجه بر ايشه ياره ماز . بناء عليه هر زرده كه بر مقدار سرمايه اداره و تصرف اولنور ايسه - مكر كه صاحبي اني دفن ايتسون - در حال اني مساعي بشريه يه كشاده اولان طريقلردن برينه صرف ايتكه سعي اولنور و بويله يكيدن حاصل اولان سرمايه اعمال جديده بي دعوت ايدر ك ، يا يكي باشدن بر صنعت احداثده ، يا خود عمليات صنايعيه نك اكمال نواقصنده قوللانيلور . بو قضيه وحشيلك حالندن بدأ ايله بو كونيكي مدنيت درجه سنه كلنجيه قدر احوال عالمده تدريجاً واقع اولان انقلابات و ترقيات ايله مثبتدر . شويله كه حال وحشيتده الك آز سرمايه محتاج اولان آوجيلقدن بشقه هيج بر صنعتك اجراسي ممكن اولماز . طوپراغي ايشلك ايسه تصور بيله اولنه ماز . بالفرض

بعض ناقص آلات ایله طوپراق قازلق قابل اولسه ، حیوانات اولدیغندن اندن ایلری کیدبله مز . زراعتله محصول یتشدر . مک ، برسنه اولجه سرمایه صرفنه متوقف اولسیه ولو بونک ایچون بر مقدار سرمایه حاصل ایدلسه ییله ، الده بولسان آلات ، قلت سرمایه دنناشی غیر مکمل اوله جغندن زراعت ترقی ایده مز وفلاحجه ترقیات واصلاحات اجرایی مجرد سرمایه نک مبذول اولدیغی محارده ممکن اولور .

صنایع سائر نکه ده صورت جریان و ترقیسی بومر کرده در . از جمله فابریقه جیلق ، برچوق معلومات مکتسبه و خیلی سائر سرمایه به محتاج اولدیغندن اقوام مختلفه ده اک صکره نشوونما بولان صنعتدر . وبونک مدنیتده کپرو قلمش اولان اقوامده پک آز اثری کوریلور . کثرتله سرمایه مالک اولان ممالکده ایسه ، فابریقه جیلق نوعندن اولان اعمالک وسعت وجسامتی ذهنیره حیرت ویره جک درجه لره واصل اولشدر . چالشمه ایله سرمایه یکدیگرینه بودرجه مربوط و محتاج اولدیغی حالده بونلرک بربرینه التحاقه میلی قولای فهم اولنور . حالبوکه سرمایه ایله چالشمه بیننده تضاد اولدیغی بعضیلری ادعا ایتش و اصحاب سرمایه ایله عملنک منافی بربرینه مخالف اولق فکری منتشر اولشدر . اشته بوندن بیوک برخطا اوله ماز . زیرا سرمایه ایله سعی و عمل ، ماهیتاری اقتضاسیجه بربرینه تابع و دائما اجتماع و اشتراک مستعد اولوب بو جهتله اتفاقلری ضروریدر . واقعا سرمایه سی برقره دن عبارت اولان سقا ؛ نه سرمایه و نه ده چالشمه

جهتجه آخره محتاج اولیوب كندی سرمایہ سیله كندیسی چالشور . لکن بو حال دخی سرمایہ و چالشمنك انجق بر شخصده اجتماعی اثبات ایدر و بالکن سوقاق صاتیجیلخی کبی اوفاق تفك صنعتلرده واقعدر . بر ادم بالذات استهلاک ایدہ یله جکی مقدار دن زیاده سرمایہ یه دسترس اولدیخی کبی ، آخرك سعی و عملنه مر اجعتله ، یعنی عمله دینلان ابنای جنسنك معاونتی طلبه مجبور اولور و بومعاونته مقابل ، انلره یومیه ، هفته لقی و آیلقی نامیله بر اجرت ویرر . بو تقدیرده ایشی در عهده ایدن كندیسی اولور . یاخود سرمایہ سنی كندیسی قوللامیوب دیگر برایش صاحبنه ، بر مدت معینه انقضاسنده اعاده اولنق و اودخی سرمایہ دن استفاده ایتدیکی مدتجه كندیسنه فائض نامنده بر اجرت ویرمك شرطیله اقراض ایدر و یاخود بر آخرك تحت اداره سنده اولان برایشه سرمایہ سیله حصه دار اولوب او تشبثدن ظهور ایده جك تمتع و ضرره اشتراك ایلر . سرمایہ نك صرفجه صور مختلفه نك جله سنی جامع اولان شو اوچ صورتده دخی ، چالشمنه ایله اشتراك ایتدیکی بدیهیدر . چالشمنه سندن بشقه اسباب ثروتی اولیان آدم دخی ، عینی سرمایہ صاحبی کبی ، اوچ صورتله جبر نقصان و كندی چالشمنی آخرك سرمایہ سنه تشریک ایدر . یعنی یبرایش صاحبی معیننده چالشور ، یا كندیسنده مفقود اولان سرمایہ نی بر گذشته اعطاسیله قرضاً تدارك ایلر ، یاخود بر سرمایہ صاحبنه مر اجعتله ، ظهور ایده جك تمتع

وضرر بینلرنده تقسیم اولنق اوزره ، انک سرمایه سیله
کندی چالشمه سنک برلشیدیرلمسی حقنده موافقتی استحصال
ایلر .

شو اوچ طرز معامله دن برنجیسنده ، عمله ضرره اوغرامق
قورقو وتهلکه سنندن وارسته در . فقط بوصورتده عمله یه
ویرله جک اجرت ، آخرک سرمایه سنی استقراض طریقله
کندی حسابنه ایستلمکه موفق اولنلرک قزانجندن دون اولق
طبیعیدر . زیرا اویله بشقه سنک سرمایه سنی استعمال ایلك
اقتداری ، استقامت و اهلیمت جهتیه اقراننه تفوقه دلالت
ایدر و بوتقدیرده مسؤلیت دخی پک آخر اولوب بیوک ضررله
اوغرامق محتملدر . بو حال اوچنجی شقده دخی موجوددر .
اصحاب سرمایه نکه ده عمله دن زیاده تمعانه نائلیتی ، اعمال
مسبوقه لریله تراکم ایتدیردکلی سرمایه نک وهر آن گرفتار
اولدقلی مسؤلیتک قارشولغنی اولق حسبیه طبیعی و موافق
حقانیتدر .

کثرت سرمایه نک محسناتی بالکنز اعمال مختلفه نک توسیع
دائره سنندن عبارت دکلدر . حتی هر مملکتده ذاتاً جاری اولان
اعمالک برقاندھا مثر اولسنی مستلزمدر . آز سرمایه سی اولان
ملتلرک افرادی داخل و خارج مملکتده مشتریلرینه ، ماللرینک
تأدییه بدلی ایچون اوزون وعده و تسهیلات سائره ویره -
مدکلرندن کلی سرمایه مالک اولان اقوامک مادوننده قالورلی

وبلكه مواد اصلیه نك انمانی و عمه اجر ترینی^۱ تسویه ایچون
 اولجه صرفی لازمکلان سرمایه بی ده بوله مدقلرندن ، کندیلرینه
 سپارش اولمان اشیمانك بدانی یشینجه طلبه مجبور اولورل .
 سرمایه قلمنك دهها آغر بر محذوری ، سرمایه سی آز اولان
 ممالکده ، صنایعجه قوه ابتدائیه نك ضعفیدر . شو حالده
 اختراعات و اصلاحات صنایعدهن استفاده اولنه ماز . هیچ
 بر تشابه جسات اولنماز . صنایع ، مسلك قدیمندن قورتیله -
 میوب معمولات و محصولات ارضیه ، اهالینك چکدیکی زحمت
 نسبتنده اصلاح اولنه ماز . آلات و صور اعمالیه اسکی و ناقص
 اولدیغندن صنایع ترقی ایده جک یرده ، بولندیغنی راده ده
 قالور وال امکانه توقف ایدنلردن ماعدا محصولات غیر مکمل
 و کافه سی بهالی اولور .

سرمایه ندرتنك بر نتیجه و خیمه سیمیده ، عمه اجر ترینك
 دوشکنلیکیدر . چونکه قوه ابتدائیه لری توسع ایتماش
 اولان ملتلرده ، اعمال بشریه نك مصروف اوله جغنی مسالك
 دخی محدود اولدیغندن اختیاری و یا ضروری اوله رق
 بر چوق بوش کرن ادملر بولنور . و اعمالك قلمنده تمتعات
 عمومیه دن هر کسك حصه مصیبه سیمیده قلیل اولوق طبیعی
 اولسیله اجر تریلر دون اولور .

نهایت ، سرمایه بختنده شایان دقت بر کیفیت دخی
 واردر . یعنی سرمایه نك قوتی بالکز کثرتنده دکل ، بوشده
 براغلیه رق بر دوزیه صرف اولنسنده در . مثلا فرانسه نك
 متراکم سرمایه سی ممالک مجتمعه امریقاده موجود اولان

سرمایه دن زیاده اولقی مأمول ایکن امر یقاده سرمایه دها
 مبدولدر . دها از سرمایه ایله فرانسه ده کوریلاندن چوق
 زیاده ایش کوریلور . بونک سببی ، سرمایه کیسه نك یاننده
 ثمره سز قالمیوب پک سهولته محل صرفنی بولمیدر . بو ایسه
 سرمایه نك تقسیم وتداولنه مدار اولان تأسیسات اعتباریه
 واسطه سیاه حاصل اولور که ایلریده بونلردن بشقه جه بحث
 اولنه جقدر .

اوننجی فصل

ما كنه ل

ما كنه لرك خاصیتی و صنایعیه تأثیرات عظیمه سی . - عموماً اصلاحات صنایعیه نك نوع بشر حقتنده اجرا ایلدكاری تأثیرات ماده و معنویه . - ما كنه ل حقتنده بیان اولنان اعتراضاتك اساساً بطلانی . ما كنه ل اعالیه فائده لی اولدیغی كبی، عمله نك دخی استفاد، سنی مستلزمدر . - شوقدر كه بالجمله مخترعات كبی، عمله نك ایشنی موقتاً تعطیل ایدر . بو محذورك دفعی ایچون تكلیف اولنان چاره لر .

سرمایه نك باشلی بر شكلی ده ما كنه در . بونلر انسانك امك وزجتی اكسلدیكی حالده اجرا ایلدیكی عملیاتك دهامشر اولمسنه مدار اولور .

انسانك صنعتده ایلک استعمال ایلدیكی آلات اللریدر . انجق بوآلات اصلیه یه قوای طبیعیه و بالجمله اجسام موجوده علاوه اولنه رق ذاتاً محدود اولان اقتداری الی غیر النهایه تزید اولنه یلور . اشته استحصال ثروتده انسانك یرینه ایش كورن ، یاخود قوه اعمالیه انسانیه بی تزید ایدن وسائطه ما كنه اطلاق اولنور و بونلره دثر بیان اولنه جق مطالعات، عموماً كشیفات و مخترعانه و هر نوع صور استحصالیه . یه، یعنی حاصلاتده نفاست، سرعت و اهونیتی مستلزم اولان كافة اصلاحاته شاملدر . ما كنه لرك بو مقوله مخترعات و اصلاحاتدن تفریقی علم ثرونجه قابل اوله ماز . زیرا جمله سنك

نتیجہ سی قوای موجودہ بی دہا مؤثر صورتہ قوللانمقدن ،
یعنی دہا چایق و دہا از مصرفہ ایش کوردرمکدن عبارتدر .
ماکنه ل سایہ سنده ظہور ایدن ترقیات صناعیہ بی تقدیر
ایده بیلک ایچون بعض امثال ایراد ایدهلم . صو و ہوا دکر-
مانلرینک ایجادندن اول ، بونلرک خدمتی اسیرلرہ محول ایدی .
ایمدی الک عادی صو دکرمانی یومیہ یوزاللی آدہک اوکتدیہی
بغدای طحن ایده بیلور وا کر سندنہ اوچیوز کون ایشلسہ
یومیہ قرق بش غروش قدر مصرفی اولور . یوزاللی آدمک
مصرفی ایسہ لاقل بیک اوچیوز اللی غروشہ بالغ اولہ جغندن
دکرمان جہتندہ بیک اوچیوز بش غروش تصرف حاصل
اولور - کہ یوز کیلہ بغدای اوزرینہ تقسیم اولنسہ ، بغدایک
تقریباً نصف قیمتہ معادل اولور . بو مثالی ایراد ایدن
« میشل شوالیہ » پارس جوارندہ کائن « سن مور »
دکرماندن بحثلہ دیر کہ بو دکرماندہ بالکز یکرمی عملہنک
تحت نظارتندہ اولان قرق دکرمان طاشی ایلہ ، یکرمی درت
ساعتدہ یدییوز یکرمی « ہکتولترہ » ، یعنی ایکی بیک یوز یتش
کیلہ - کہ یتش ایکی بیک کشینک اکلنہ کفایت ایده جک مقدار
بغدای طحن ایدیلور . بو حسابجہ اعصار سابقہ دہہ بالکز یکرمی
بش کشی بہ کفایت ایده جک بغدای طحن ایتک ایچون برادم
لازم ایکن شمدی بر آدم اوچیمیک التیوز کشینک محتاج
اولدیغی دقیقہ حاصل ایده بیلہ بور . یعنی اوقات قدیمہ بہ
نسبتلہ ، دکرمانچیلک صنعتندہ انسانک قوہ استحصالیہ سی
یوز قرق درت کرہ تزیاد ایتش اولیور . بوندن ماعداسکی

زمانده عملهك وحتی حكمدارانك اكل ابتدیكی سیاه غلته ایله شمردی ممالك متمدنه ده اك عادی عملهك ییدیكی اتمك بیننده کلی فرق واردر .

هنوز اسکی اصولده دمیر اعمال اولمان یرلرده ، برادم کونده تقریباً درت اوقه ایکی یوز یتش درهم دمیر حاصل ایده . بیلکده در . صنایعك اثار ترقیسندن اولهرق یاپیلان بیوك اوجاقلرده ، معدن کوری ایله ایشلدلیكی حالده ، یومیه سکز بیكدن اون درت بیک اوقهیه قدر دوکمه دمیر اعمال اولنه . یورکه بر شخصك یومیه حاصل ابتدیكی دمیر یوز اون یدی اوقهیه چیمقایور . یعنی بو کونکی کونده بر دمیرچی ، کچمش زمانلره نسبتله ، یکریمی بس قات زیاده دمیر اعمالنه مقدر اوله یور .

ایپلك اعمالنده ایدیلان ترقیات کلیه ، بوندن انجق یوز اون سنه مقدم ایلك دفعه اولهرق بو صنعتده اختراع براتی المش اولان « ریچارد آرقرایت » ایله بش سنه صکره واپور ما کنه لرینی عموماً استعمال اولنه جق برحاله کتورن « وات » نام انکلیزلرک اثر همتیدر . بونلرک اختراعاتی سایه سنده شمیدیکی پامبوق فابریقه لرینک برایشجیسی ، اسکی آلات ایله پامبوق اکران ایشجییه نسبتله یدی ، سکز یوز دفعه زیاده ایپلك حاصل ایدر . همده یکی اصولده یاپیلان ایپلك دهها دوز کون و کوزلدر .

فن طباعته کوریلان ترقیات دخی تقسیم اعمال قاعده سنك و واپور قوتیله متحرک ما کنه لرک اثریدر . شویله که حروف

ینه علمه معرفتیله ترتیب اولمقله برابر، باشنده بالکنز ایکی کشی
 طور دیغی حالده، بریاندن بیاض کاغدی آلوب و حروف
 مرتبه اوزرینه کندیلهکندن هر کبی سوروب، دیگر طرفدن
 مضبوع صحیفه یی چیقاران ما کنه ل واردر که ساعتده بش،
 الی بیکدن اون، اون ایکی بیک نسخه یه قدر و بلکه دهها زیاده
 طبع ایدر. (*) بو قدر شیئک، اسکی وقتلرده اولدیغی کبی،
 ال یازوسی اوله رق وجوده کتورلسی عجبا نقدر میضه
 محتاجدر.

ما کنه لک باشلی اثری محصولاتک تیکثرینی و تهوین
 فیئاتی موجب اولمقدر. بوندن مستبان اولور که ما کنه ل
 سایه سنده هر کسک حصه محنت و مشقتی ازالور و مدیتدن
 مقصود اولان فوائد ماده و معنویه دن هر کسک بهره دار
 اولسی ممکن اولور. جمعیت بشریه نک ترقیسنه باشلیجه مانع
 اولان سبب، محصولاتک غلای بهاسیدر. ما کنه ل و کافه
 صور اصلاحیه ایسه، بو مانعه یی کتدیجه دفع ایتمکده در.
 وقتیه انکلتیره نک پامبوق فاریقه لرنده انجق انکلتیره اها -
 لیسچون ادم باشنه بر بچق کراه قدر قاش یاپلور ایدی.
 ۱۲۹۵ (۱۸۷۸) ده ممالک سائریه نقل اولنان بالکنز پامبوق
 منسوجاتنک طولا مقداری، اوچ ملیار تیموز بو قدر ملیون
 « یارده » یه بالغ اولمش، یعنی سکسان بر دفعه کره ارضک
 محیطنه معادل بولمشدر. فیئانیده اولنه نسبتله اون ایکیده

(*) مؤخرأ حروف کندیلهکندن ترتیب و طابع ایتمک اوزره برماکنه دخی ایجاد اولدیغی
 هر ویدر.

بر راده سنده تنزل ایتشد. مندل و جوراب کبی نافع و طهارته مدار اولان اشیایی که بوندن بر قاج یوز سنه مقدم اغنیا یله استعمال ایتز ایش ، شمدی ملیون لرحه نفوس ، جزوی فیئاته اشترایده بیلکده در .

ماکنهل سایه سنده و قوعبولان ترقیات صنایعه نك تأثیر یله انسانلرك احوال معنویه سیده اصلاح اولمشدر . دکرمانلرك ایجاد ی ، ازمنه قدیمه ده هوانده بغدادی دوکک ، یا خودال ایله دکرمان چوبرمک ایشلرنده قوللانیلان زواللواسیرلره احتیاج بر اقامش وانلرك یرینه سر بسججه چالشان و بعضاً ثروت و اعتباره مظهر اولان دکرمانجیلر قائم اولمشدر . یلیکن استعمالی ، اسکی وقتلرده کورک حکمک جزاسیله محکوم اولان اسرایی نیجه محن و مشاقدن قور تارمشدر . بونک کبی التون و کوش بالدیز ایچون شمدی مستعمل اولان اصول ، مضرتی معلوم اولان حیوه استعمالنه لزوم بر اقامش ودها بر چوق صنایعه ده موجب استتکراه و مضر صحت اولان عملیات ، یا صور اعمالیه جدیده ایله بشقه قالبه دوکمش ، یا خود نوع انسان بو کبی اعمالدن بسبتون خلاص اولمشدر .

ماکنه و اصلاحات سائره ، اعمالک تقسیمی تسهیل ایتمکله اکثر ممالکده قادینلرك دخی بو واسطه ایله بر چوق آغروچتین ایشلر- دن رهایاب اوله رق اداره بیتیمه زینه و اولادلرینک تربیه سنه باقلری ، یا خود صنایعدن کندیلرینه یا قشان ایشلر ایله اشتغال ایلری ممکن اولمشدر- که بوراسی ده بشقه جه ذکره شایاندر . حاصلی پوصله ، دوربین ، تلغراف و واپور کبی مخترعات

مهمه نك محسوماتندن صرف نظر ، يالكر صنعت طباعتك ، جمعيت بشريه جه منبع فيض و حيات اولان علومك انتشاريني نه مرتبه تسهيل ايتديكي و نيجه افكار باطله نك ازاله سيله تهذيب اخلاقه مدار اولان معلومات نافعته نك اشاعه سني مستلزم اولديغي ادني مطالعه ايله تقدير اولنه بيلور .

ماکنه لرك تأثيرات کليه سني و قواي استحصاله نك صرفجه حصولنه سبب اولديغي تصرفاني کيسه انكار ايده ميوب انجق ماکنه لره شو يولده اعتراض ايدنر اولمشدر که ارباب صنايعدن بعضيسنك موجب منفعتي اوله رق حاصل اولان تصرفدن ، مقابلنده سائر لري متضرر اولور . يعني ماکنه واسطه سيله تصرف ايديلان ايشدن بر طاقم عمله محروم قالور و نهايتنده ثروت عموميه ، تصرف اولنان اعمال نسبتنده ضايع ايدلمش اولور . بواعتراضك اساسي ابتدا عدله موافق دکلدرد . زيرا بر ادمك سائر لردن کوزل ايش کورم سني منع ايتمک جائز اوله نماز . کندلک بر ادمك ديگرندن اهون فيئاته استحصالنه موفق اولديغي شيدن عمومك استفاده سني منع ايلک دخی مقرون عدالت دکلدرد . کله لکه جمعيت بشريه نك ماکنه لر احداثدن متضرر اولمسيده صحیح دکلدرد . بو قضيه بي اثبات اچون « فره دريق باستيا » نك سرد ايلديكي امثله و ادله نك ذکر ي کافيدير . شوبله که بر صنعتکار ، قوللانديغي ايکي عمله يه يوميه بشر غروش و برر ايکن بر ماکنه ايجاد ايتمسيله ايشي يالكر برينه کورد يروب ديگرينه اذن و پرسه ، ظاهراً بر ادم بوشده قالور . فقط بوکا مقابل صاحب صنعتك پدنده

بش غروش تصرف حاصل اولور که بوده ینه بر ایشجینک یومیه سمنه صرف اولنه جقدر . بو تقدیرده ، بر طرفدن اجرته طالب بر ایشجی و دیگر طرفدن اجرت اوله رق عرض اولنان بر بشلاک موجود دیمک اولیور . یعنی عرض و طالب بیننده اولان نسبت تغیر ایتیمور . بونکله برابر او صنعتکار ، مقدا اون غروشله حاصل ایتدیکی ثروتی شمیدی نصفیه استحصاله موفق اولمش اوله یور . بوندن تکون ایدن تمتع ایسه ، هیئت اجتماعیه مجاناً بخش اولمش بر فائده دیمک اولدیغندن اولکنندن از امک ایله ثروت عمومیه تزیاید ایتمش اوله یور . بو فضله تمتع ابتدا موجودک ، یاخود ایجاد اولنان شیئی استعمال ایدن سرمایه دارک مکفاتی اولق اوزره کندیلرینه مخصوص اولور . لیکن رقابت قاعده سی اقتضاسیجه بر مدت صکره موجود ، یاخود فابریقه جی ، حاصل ایتدیکی مالک فیئاتی ، تصرفی نسبتنده تزییله مجبور اولدیغندن او فضله ارتق بونلرده قالیوب او مالک مشتریلرینه وانی استهلاک ایدنلره ، یعنی غلمده داخل اوله رق ، عموم افراد جمعیه عائد اولور و هر کس مقدم اون غروشله الیغی مالی دهها اوجوز الور . بو صورته تصرف اولنان ثروت ، اجورات بکونته منضم اوله رق ، ما کنه نك ایجادندن طولایی بوشده قان ایشجی به ودهها سائرلرینه یکی باشندن اجرت تدارک ایدمش اولور .

شو اعتراضی ، ثروته دائر مسائلک هنوز کرکی کی ایضاح اولمیدیغی وقتلرده ابتدا فرانسه نك ال فظین حکماسندن

اولان «مونته-کیو» افکار قدیمه به اتباعاً سرد ایش و مؤخرأ «سیسموندی» دخی بو بحثی تکرار ایله دیمشدر که احتیاجات ملل محدود اولمسیله استهلاکات عمومیه، موجود اولان اسباب استحصالیه بی تجاوز ایدر ایسه، اختراعات، جمعیت حقنده عین نعمتدر. لکن استهلاکات، حاصلاته معا. دل اولور ایسه اختراع، عادتاً مصائبدن عد اولملیدر. بو اعتراض دخی مجروحدر. اول امرده انسانک حوائجی، حد معینده دورمیسوب دائماً ترقیه مائلددر. بریاندن نفوس اهالی تکثر ایتکده، دیگر طرفدن ماکنه لک تعمیم واصلاحی، اشیانک تنی بهاسنی، استهلاکاتک ارتمنی و بوده بالمقابل حاصلاتک بر قاندها چوغالسنی مستلزم اولمقدهدر. حاصلاتک مخرجلری، یعنی اخراج و صرف اولدیغنی محللر حقنده ایلریده بیان اولنه جق قاعده اقتضاسیجه مستحصللرک هر بری مستهلک صفتنی ده حائز اولدیغندن حاصلات ایله مستهلکاتک مجموعلری بر برینه تقابل ایتک طبیعیدر. ماکنه لک، عملنک ایشمنز قالمیرینی و بناء علیه هیئت اجتماعیهنک اضرارینی موجب اولدیغنی اثبات ایچون فن طباعت و ایپلک فابریقه لری مثال کتورلمشدر که - بو ایکی صنعت عمله سنک مقداری، ماکنه لک ایجادندن بری، بر ایله بیک نسبتنده ارتمشدر. بو حال دمیر یوللرده و واپورلرده دخی کو- رلنکدهدر. جهانک معلومیدر که واپورلک احداثندن اول بوغاز ایچننده ایشلیان قالیقچیلرک عددی، الیوم واپورلرده

مستخدم عمل حساب اولمدیغی حالده ینه شمدیگی قدر دکلدی .
بو ایسه مجرد واپور استعمالنک نتیجه سیدر .

بونکله برابر بعض حاصلات بر اراق احتیاج درجه -
سندن زیاده اولسه بیله ، یوقاریده شرح اولمدیغی اوزره ،
ماکنه لدن حاصل اولان منفعتدن عموم هیئت اجتماعیه مستفید
اوله جفندن و بو جهته صنایعه صرف اولنه جق سرمایه نك
یکونی تزیاید ایده چکنندن او حالده دخی ماکنه لر مضر عد
اولنه ماز .

لیکن ماکنه احدائی بعضاً بو سببله آچیقده قالان عمله نك ،
بشقه بر ایشده پر اشنجیه قدر ، مضایقه یه کرفنار اولسنی
موجب اوله بیله جکی انکار اولنه ماز . فقط کشفیات علمیه نك
صنایعه تطبیقی سرمایه یه محتاج و سرمایه نك اوله هنوز تجربه
اولنماش شیلرده تهلیکه یه قونلسی تانی بی و ترددی موجب
اولدیغی کبی ، اصول قدیمه نکهده ترکی قولایجه اختیار
اولمدیغندن مخترعات جدیده نك اوتهدنبری تدر یجاً فعله چیقما .
رلدیغی صنایع مختلفه نك روشی و صورت ترقیسیله ثابتدر .
بو حال ایسه بر صنعتله مألوف اولان عمله نك بردنبره بوشده
قلمسنه مانع اولور و عمله حقننده ماکنه ایجادنده مطالعه
اولنان مخدوری تخفیف ایدر . مع هذا صنایع ایلیریلدکجه
مخترعات مهمه نك و باشلی ماکنه لک ایجاددی کوجاشوب هله
بعض صنایعهده ایش تمامیه ماکنه لره کوردیریلرک انسانک
مدخلی ماکنه یه ساده جه بر نظارته منحصر اولسنه نظراً

قرن سابقده بو جهندن بعض محالده وقوعبولان فناقلرك
تكرر ايتيدجكي ماملدر .

هر نه حال ايسه ، ماكنه لرك شو موقت محذوري اچون
محسنات عظيمه سي رد اولنه ماز . واقعا بو محذوري دفع اچون
چاره ارانلديغي صروده ماكنه لرك كلياً منغي ، افكار سقيمه
اصحابندن بعضيلري تكليف ايتشلردر . لکن بو صورتك
حسب المدينه قبول اولنه ميه جغي اشكاردر . چـونـكه ماكنه
ياپلسون ديمك ، هر درلو اخـتراعات ، اصـلاحت و تـرقـياتي
منع ايله عقل بشري نوعما حجز ايتمكدر . بوندن بشقه ،
انكـلـتـره لي ار باب علم ثروتدن « ريقاردو » نك مطالعه سي
وجهـله ماكنه استعمالني منعـه قـالـقـشمق ، بونلره صرف
اولنه جق سرمايه نك خارجه نقلنه سببیت و برمكدر . كه
بوصورت عمله حقمده ماكنه احداثدن دهـا زياده مضردر .
بعضيلريده ماكنه لردن اك زياده عمله ايشني كورنلري ، ياخود
اك يكيلريني منع ايلمكي اخطار ايتشلردر . حالبوكه منع
اولنه جق ماكنه لره هانكيلردر – تفريق و تعيين ايتك ممكن
دكلدر . واپور ماكنه لري يساق اولنور ايسه ، هوا و صو
ايله ايشـليـانلرك ابقاسنه سبب كوريله مز . او تقديرجه ، بل
ايله ايشليان اون آدمك ايشني كورن صيانكده مستنناطوتيلوب
طوتلامسي بر مسئله حكمنه كيرر . بويولده درميان اولنان
چاره لرك بريده ، موجودك ويا ايجاد اولنان شئي استعمال ايدن
فابريقه جينك ، ياخود حكومتك ماكنه احداثندن متضرر
اولنلرك ضرريني تضمين ايتسيدر . انجق بالكرز واپور

ماكنه سنك ودمير بولارك ايجادندن طولايي نقدر ادمك تضمينات
المسي اقتضا ايده چكي ، ياخود تضمين طلبنه قاقشه چني تفكر
اولنور ايسه ، بوصورتك امكانسزايي اكلاشيلور . بونده
بر عدالت مسئله سيده واردر كه موجودي ، چكديكي بورغخلغه
وزحمتاره بدل ، برده تضمينات اعطاسنه اجبار ايتك وعموم
ناسي انك اثر اختراعي اولان منافعدن محروم ايتك مسئله سيدير .
عمله نك حكومتجه تضمينه كلنجه ، بوصورت بوشده قالان
عمله به اعانه ديمكدر . واقعا دولتك مالي افراد اهالينك ثمره
اعمالندن عبارت اولديغي و بولارك ده اكثرى فقرا دن بولنديغي
خاطردن چيقارلماق لازمكلور ايسه ده بعض احوال
استثنائيه ده حسب الانسانيه ، ياخود انتظام عموميه نك محا-
فظه سي اغورنده ، اچيقده قالان عمله نك انشات عموميه ده
استخدامي ، ياخود اخر صورتله موقتاً قايملسي تجويز اولنه .
پيلور . لکن بوده بر چاره موقتدر ومخاطره دن سالم دكلدر .
بو بابه بشقه چاره لر ارايلىق دخی عبئدر .

خلاصه ، ماكنه ايجادی وعموماً اختراع حتی نفس الامر ده
اعتراضدن وارسته در . وبونك منعیده دائره امكانده دكلدر .
عمله نك بر صنعتدن ديكرينه انتقالندن موقتاً تولد ايدن محاذير
ايسه ، صنايعك ترقيسيله از وقتده مندفع اولور وبر مملكته
سربستى صنايعه نقدر رعايت اولنور وصنایع نقدر
ايلر ييلش اولور ايسه ، موقتاً اچيقده قالان عمله نك ده ، هم
تصرفات مسبوقة ليله بوش قالدقنرى مدتجه كچينه بيللرى ،
همده يكيدن كار وكسب تدار كنه موفقيتلى او قدر تسهيل
ايدمش اولور .

اون برنجی فصل

وسائط نقلیه

وسائط اختلاطیه نك صنایع و محصولاتجه اهمیتى وسائر فوائد معنویه سی .- وسائط مختلفه نقلیه نك بر بریله مقایسه سی .- ده پر یول و قانالرك دولت ویا قومانیالرجه اتشاسی وایشلتدیلمسی . قومپانیا اصولنك ترجیعنه لزوم کوسترن اسباب .

طرق عادیه ایله دمیر بوللر وسائر هر نوع وسائط اختلاطیه و نقلیه بیوك وقوتلی آلات حکمنده اولماریله بونلر حقیقت حالده ماكنه لردن معدود وماكنه لك بیان اولنان محسناتی حائزدر . مع مافیه بونوع آلاتك اهمیت مخصوصه سنه نظراً بونلره دائر بعض تفصیلاته لزوم کورینور .

وسائط نقلیه دن مقصد ، بعد و مسافه دن تیکون ایدن موانعك رفعی ایله مبادلانك تسهیلیدر . بونلرك صنایعه اودرجه تأثیری واردر که اکثریا ساحل دریاده واقع محللر نقلیاتجه طبیعتدن مظهر اولدقلری تسهیلاته مبنی ، تجارت و صنایع سائر نك منشائی اولدیغی تاریخ مطالعه سیله معلومدر . عموماً بوللر انسانلرك واشیمانك بر محلدن دیکرینه برأ و بحرأ ، نهر و قاناللر واسطه سیله نقل وارسالنه واسطه اولمسیله محال بعیده یی بر برینه یا قلاشدیردیغی کبی ، محصولاتك ده فروختنی تسهیل ایدر . چونکه محصولاتك بهاسنه منضم اولان بارکیر ، عربه وسائره مصرفنی تهوین ایلر و بو حالده هم بر برندن

اوزاق محل و مملكتك برك برنده يتشميان محصولاتدن ديكرينك استفاده سني ، همده هر محصولدن دهها چوق صائيله بيلمسني موجب اولور . بناء عليه وسائط نقليه ، كافه صنايعك بر معين قويسيدر كه تعدد و توسع ايتد بجه بالمله صنايع دخی نشو و نما بولور . نقلیات قولايلخی اولميان يرلرده ، صنايع احتياج ضروري درجه سندن زياده ايلريلز . حاصلات او دائره ايجنده قالور . اندن زياده محصول يتشسه بيلاه ، مجلنده قلوب چورر و يقين يرلرده ضرورت چكن اهالي بهده فائده سي اولماز و اولاددن اولاده برسماقده انتقال ايده . كلان صورت تعيشدن بشقه بر حال تصور و مدنيتك اسباب ترقيسني تخيل ايتك بيلاه محال اوله رق ، اهالي قيد ضرورتدن قورتلهماز .

وسائط نقليه نك بر باشلي اثر يده امنيتك حصول و تقررينه مدار اولمقدر . وقتيله ممالك متمدنهك كافه سنده اوزاقجه يرله سياحت ، بيوك كلفتر اختيارينه و نفسني مخا . طره به قومغه متوقف ايدي . يوله چيتمزدن اول وصيتنامه . سني يامق ، چوق يرده عادت حكمنده ايدي . شمدي دمير يوللر ايله يولجلىق ايتمكده دركار اولان سرعت و راحتدن بشقه ، تهلكه دخی آزدر . فرانسسه وانكلتره ده دمير يوللرده كشت و كذار ايدين نفوسدن قضاء تلف ، ياخود مجروح اولنلرك عموم يولجيله نسبتي ، ايكي مليونده بر راده لرنده در . بوندن ماعدا يوللر ، داخل مملكتده انضباط وانتظامك محافظه سني تسهيل ايدر و اعمالك تكثيريني موجب اولمسيله

اکثریاً ایشسزلك و ضرورت نمره سی اوله رق سرسریلك
و حیدودلغی کمدینه ایش ایدنمش اولان اشخاصی، ناموسیله
وامنیت اوزره چالشوب کچنمک یولنه سوق ایدر .

حاصلی ، مقدا آیله محتاج اولان یولجیلق ، شممدی
بر قاق کونه توقف ایدیور . که بو دخی تصرفات کلیه یی
مستازم در . انکلیرلرک قولنجه « وقت نقددر » . وسائط
سریعه نقلیه مملکتلری بر برینه تقریب ایله نوعاً دنیایی
کچولتمش و عمر بشری تمدید ایشدر . واقعا نفوس و اشیا
نقلنی موجب اولان معاملاتک کافه سننده بو وسائط ایله
حاصل اولان سهولته نظراً شممدیلرده بر کون ، اسکی زمانلره
نسبتله ، برآی اعتبار اولنسه بجادر .

وسائط نقلیه نك توسیع دائره مدنیت جهتمنده مستازم
اولدیغی محسناتی ده پک مهمدر . زیرا کرک ممالک مستقله
میاننده ، کرک بر مملکتک بر برندن بخیبر اولان ایالتلری
بیننده ، اشیانک مداوله سیله برابر ، افکار مختلفه دخی تعاطی
و مبادله اولنور . انسانلر بر برینی طاییدقجه دوستلغه مستعد
اولورلر . بو صورتله بر طاقم افکار و اهیمه و خصمانه تعدیل
اولنور . منافع مشترکه ظاهره چیقار و هر ملت دیگرلرینک
تجربه سنندن و معلومات و سائر محاسن احوالندن حصه یاب
اوله رق حسن ائتلاف و هر نوع ترقیات مدینه مظهر
تسهیلات اولور .

وسائط احتملاطیه ده دائر تکون ایدن مسائلک باشلیجه لری ،

وسائط مختلفه دن هانكیسی شیان ترجیح اولدیغی و حکومت طرفندن می ، یوقسه خصوصی قومپانیال معرفتیه می یاپیلوب ایشلدنك خیرلی اوله جغی مسئله لیدر .

وسائط نقلیه نك بعضیسی چاپلر ، كوللر و دكزلر کبی ، وسائط طبیعیه دنلر . بعضیسیده ، اکثر طرق بریه کبی ، انسانك اثر صنعتیدر . بو وسائط مختلفه نك مقایسه سننده کوزه دهلجك جهتلر پك چوق اولدیغندن بوماده مشکلاتدن خالی دکلدنر . صو واسطه سیله اولان نقلیاتده - که اکثریا وسائط طبیعیه بی متضمندر ، اصل واسطه مجاناً استحصالی اولنور . بو سببه مبنیدر که اعصار قدیمده نهراً اجرای نقلیات پك مستعمل ومسافات بعیده به نقل اشیا نهزله منحصر ایدی . قالدیکه نهزلر ، خصوصیه واپور قوتنك کشفندن اول ، معین ومنتظم صورتده ابفای معاملات تجارتیه کافی اوله ماز ایدی . صولرک ، مومنه کوره طغیانی ، چکلمسی و بوز طومسی ، نهزک مجراسنده تصادف اولنان قیالقی و قومسالر واقندی به قارشو کیتک مشکلاتی کبی موانعدن قورتلقی اوزره قاناللر ، یعنی جدوللر انشا اولندی و بو واسطه ایله فوائد کلیه اله کتورلدی . فقط قناللر دخی ، قپورلی کچمک ایچون وقت اضاعه سی وجدوللرک تطهیر اولندیغی ، یاخود سزندی پیدا اولدیغی و صویک ظوندیغی وقت ، ضروری تعطیل ایلمسی کبی محاذیردن وارسته اوله ماز . قناللرک طرق بریه به نظراً باشلی فائده سی ، آغر یوکلرک نقلی زیاده سیله تسهیل ایتسیدر . عادی بر بار کیر ، کوزلجه باقیلان بر یول

اوزرنده ، سکز یوز اوقه یه یقین یوک چکه بیلور . فرانسه نك شمالی قناللرنده و بلجیقاده ، بعضاً بر بار کیر بونک یوز قاتی حوله یه قوشیلور . مصرف جهته کلنجه ، فرانسه ده «ماقادام» اصولی اوزره باپاش منتظم بر یولده بیك کیلوغرام ، یعنی یدی یوز سکسان اوقه قدر یوک ، بهر کیلومتروده ، اقلی یکر می بش ساتیمه نقل اولنور . حالبوکه حسن حالده بولنان بر قنال اوزرنده کثرتله نقل اولنان وزیاده دفته محتاج اولمیان عادی ماللرک مصارف نقلیه سی بر بچق ساتیمی کچمز . بو حسابجه فرانسه ده حوله لی ماللر ، طرق بر یه ده ابدیلان مصرفله ، قنال اوزرندن تقریباً اون اوچ کره زیاده مسافه سی اولان محله ره نقل اولنه بیله یور . شو حالده قناللرک زراعت و معدنچیلک کبی ، محصولات یو کده آغر اولان و چوق یر طوتان صنایع حقنده نه درجه منفعت بخش اوله جنی دخی تعریفه محتاج دکدر . ممالک مجتمعه امریقاده ایسه الیوم اسباب نقلیه اودرجه مکملدر که قناللر ایله دمیر یوللرک رقابتی سایه سنده بیك کیلوغرام بغدای بهر کیلومتروده قنال ایله یارم و دمیر یول ایله بر ساتیمه نقل اولنه یور . که حقیقهً شایان استغرابدر .

دمیر یوللر طرق متنوعه نك الك مکملیدر و قناللرک محذور . لرندن عاریدر . بونلرده یولچیلر وسطی سرعتله ساعتده قرق کیلومتر و یوکلر اون بش کیلومتر و مسافه قطع ایدر . انجق دمیر یوللرک انشاسی مصارف کلیه یه محتاج اولسه یله نقلیاتی قناللر و بعض نهرلر قدر اوجوز اوله ماز . شمدیکی حالده اوروپا و امریقاده نهر و قناللر ، خصوصیه حوله لی

اشیا نقلنده ، دمیر بولاره رقابت اتمکده درلر . دمیر بولار بهالی چیقدیغی جهتله محسنت کایه سیله برابر ، هر یرده عادی بولاره ترجیح اولنه ماز . مثلاً زراعت وسائر صنایعک هنوز اوزاغه نقل اولنه جق محصولاتی اولمیان محللرده برچوق مصرف ایله دمیر بولار انشاسندن ایسه ، ابتدا عادی شوسه ، یاخود «تراموای» بولاری یا پلوق کار عاقل عد اولنور .

قنلارک و دمیر بولارک جانب حکومتدن ، یاخود قومپانیار طرفندن یا بیلوب ایشلدلمسی مسئله سی ، ارباب فن بیننده خیلی اختلافی موجب اولمش و ممالک مختلفه ده بوکا دائر برقاچ صورت اختیار و اجرا اولمشدر . بلچیقاده دمیر بولارک همان کافه سی دولجه انشا ایدیلوب ایشلتدیرلمکده در . امر یقاده بیوک قنلار و دمیر بولار انشاسنه حکومت اشترک ایشدر . انکلتره . ده اوتهدنبری قومپانیاره مراجعت اولمش و فرانسه ده دخی حکومت بعض اعمالات اجرایی و قومپانیاره اعانه اعطایی بولنده مداخله ایش و بعض خطلری انشا ایدرک موقتاً و تجربه طریقله اداره سنی درعهده ایشدر . المانیاده دخی اصول مختلفه اجرا اولنه دقدنصرکه مؤخرأ بالجمله دمیر بولارک طرف حکومتدن اشتراسی ، اسباب سیاسییه مبنی تصویب اولمشدر .

وسائط نقلیه نك حکومتجه انشاسی طرفدارانك قولجه ، طرق جدیده ككشادی قومپانیارده احاله اولنسه ، ینه

انحصار حالندن قورتلهماز . بو حالده كرك اعمالاتك رصانتي ، كرك انتظام واجورات نقلیهك اهو نيتي جهتنده حكومت ، قومپانيالردن زياده امنيتبخش اوله جغندن شو انحصارك اكا عائد اولسنده محسمات كورينور . ديكر طرفدن دمير بوللر انحصار . دن قورتلق ممكن اولميه جغني اعتراف اولمقله برابر ، دنيلور كه قومپانيالر فاحش اجرتلر الهامق اچون ، نقلیه اجـورتاتك نهايت درجه سني تعيين ايدين تعرفه لر ياپيله بيلور . هله دولتيجه اجرا اولنان اعمالاتك متاتجه قومپانيا اعمالاته تفوق ايده چكي تسليم اولمقدن بشقه ، دها بهالي چيقه جغني ويوللرك جكو . متجه ايشلدلسيده دها مصرفلي اوله جغني اتيان اولنور . يولچيلرك سلامت وامنيتي بختنه كلنجه ، دولت اداره سنده دها از تاامينات كوريلور . زيرا احاد ناسدن متضرر اولنلر بر شركت ايله محاكمه اوله بيلورلر . لكن مأمورين دولت قارشو سنده عاجز قالورلر . بو دلائلدن ماعدا شوراسيده ذكر اولنده بيلور كه قومپانيالرك حائز اوله جغني انحصار ، سائر خطلرك ، قناللرك ، زهراً و بحرأ سير سفاينك وطرق عاديتهك رقابتيه بعض مرتبه تحديد اولنور و برده بو مقوله انشا آتي دولت در عهده ايدوبده نقلیه اجرتلرينك اهو نيتندن يولچيلره استفاده ايتيرديكي حانده مصارفي ، ويركو طريقيه تسويه ايتمش ، يعني فوائدنن متساويأ حصه مند اولميا نلره دخي تحمیل ايلش اولور . واقعا بيسوك دمير يول شركتلرينك حقيقه بر نوع انحصاره نائل اولملييله رقابت قاعده سمنك

بو نوع اعمالده، صنایع سائره کبی محسناتی کوریلهمامکده در .
 لیکن قومپانیال لهنده ایراد اولنان دلائلک قوتنه نظراً و هله
 بو مقوله تشبثاتک اجرا سیچون مکمل و متفنن صنوف مأمورینه
 مالک اولیان دولتله رجه ، قومپانیا اصولنک ترجیحی هر حالده
 جای تردد اوله ماز .

اون ایکنجی فصل

ارض ایله زراعته متعلق مسائل

ارضك تعريف وکيفيات مخصوصه سی • محصولات ارضیه، صرف اولان اعمال و سرمایه نسبتنده تکثر ایتمز • بیوک وکی چک چفتیچولک مسئله سی • بیوک چفتیچولک محسناقی انکلتره نك مثال اتخا ذیلیه اعظام ایلمشدر • بومسه ایله یه دائرشایان دقت اولان بعضی تحقیقات • اورمانلرک صورت اداره سی •

علم ثروتجه ارض لفظندن مقصد یالکز قابل زراعت اولان طوپراقلر دکلدر • بوتعبیر ارضه تعلقی اولان بالجمه وسائط طبیعیہ بی، یعنی معدنلری، طاش اوجاقلرینی، اورمان و مرعی، اقلر صولر و کوللری، حاصلی صنایع مختلفه نك اجرا اولندیغی مواقعک کافه سنی شاملدر •

اصل ارضک ثروته متعلق خصائصی مقدماتک قاریشق صورتده تلقن اولنور ایدی • بوبابده ایدیلان تدقیقات اقتضاسنجه ارضده ایکی صفت کوریلور • که ابتدا، ذاتاً حائز اولدیغی قوه انباتیه طبیعیہ سی وبعده، انسانک اجرا ایتمدیکی عملیات و وجوده کتوردیکی اصلاحات ایله انده حاصل اولان قوه استحصالیه در •

ارضه برنجی جهتدن نظر اولنور ایسه، قابل تملک اولان برواسطه طبیعیہ دن عبارت کورینسور • ایکنجی جهتدن باقیلور ایسه، عادتاً بر سرمایه عد اولنه ییلور • حتی بعضی ارباب علم، ارضی سرمایه دن عد ایدرک وسائط استحصالیه بی،

چالشمنه و سرمایه‌دن عبارت اولمق اوزره ، ایکی‌یه تقسیم ایتشلردر . واقعا ارض ، بر مخزن سرمایه اعتبار اولنه بیلور که بیکلرجه سنه لردنبری بر برینی تعاقب ایدن ذریتئر مساعی واقعه لری نمره سنی ، انواع اصلاحات شکلنده اوله رق اورایه دفن ایتشلردر . لیکن بونلری ارضك قوای اصلیه سنندن تفریق قابل دکلدر . هر حالده ارضك خصائص مستقله و مهمه سنه نظراً آیری بر نوع سرمایه کبی طوتیله رق صورت مخصوصه ده تدقیق کیفیاتی موافق مصلحتدر . ارضك خصائص مجوئه سنندن بری ، محدود اولمیدر . کرك زراعتیه صالح اولان اراضینک ، کرك معدن و اورمانلرک مقدار و وسعتی معیندر . کذلک بو محدودیتک اثری اوله رق ارض ، شخصاً و منفرداً تملک اولمق قابلدر . که بودخی ، ایلریده تفصیل اولنه جنی و جهله ، مدنیتک باشلی بر اساسیدر . برده ، ارضك قطعات مختلفه سی ، درجات متفاوته ده قوتی اولان ماکنه لر کبی ، قوای غیر متساویه بی حائزدرلر . بر مقدار اراضی ایله دیکری بیننده ، کرك طوپراغک جنسندن و یا اقلیمک تأثیرندن ، کرك بیوک بر شهره یقینلغندن ، یا خود سائر مساعد و یا غیر مساعد احوالدن طولایی فرق کلی بولنور .

ارضك بو یله محدود و قوای مختلفه بی حائز اولسندن ناشی تصرفی ، انسانک قوای ذاتیه سی کبی ، بر انحصار طبیعی بی استزام ایدر . طبیعتدن و یا اصلاحندن طولایی پک منبت ، یا خود بعض محصولات مخصوصه یه صالح اولان اراضی و معادن

صاحبگیری ، محصولی صلی ایله جـک محللر بولند قجه ، بر منفعت طبیعیه نائل اولور لکه بونک ماهیت و نتایجی اراضیدن النان ایراد بختده بیان اولنه جقدر .

سعی ایله سرمایه ارضه صور مختلفه ده منضم اولور . سرمایه صو یوللری ، خندقـلر ، چیتلر ، انواع مغروسات و ابنیه ، چغجی ادواتی ، حیوانات ، کوبره ، تخم و سائرہ شکنده اوله رق ارضه علاوه ، یا خود انکله مزج اولنور . چالشه دخی مساعی بدنیه و عقلیه صورتنده طوپراغه قایلور وانکله ترکیب ایدر .

چالشه و سرمایه نك ارضه تعلقنده بر جهت مهمه واردر . بوده ارضـك محصولاتی بر درجه یه کلدکن صکره ، صرف اولنان اعمال و سرمایه نسبتنده تزیاید ایتماسیدر . مثلاً ، ذاتاً منبت ، اولان بر محل ، حرأت اولندیغی حالده بر محصول ویرر ایسه ، خفیججه قازلدقده ، ایکی ویرر ، چاپه اوریلور ایسه ، اون و صمان ایله سوریلور ایسه ، یکر می ویرر ودها مکمل صورتده زراعت اولنور ، یعنی اعمال مصروفه حسن اداره و مقیدار کافی سرمایه صرف ایدیـلور ایسه ، اوتوز ویرر . بوندن صکره ده محصولات آرتلق ممکن ایسه ده ایکی ، اوچ قات زیاده سرمایه صرفیله ایکی ، اوچ قاتدها محصول انهماز . اولسه اولسه ، صرف اولنان سرمایه نك نصف ، یا خود ربعه معادل محصول انهمیلور . بو یولده دها دوام اولنور ایسه ،

سرمایه انجق اله کتوریلور ونهایت مصرف بیه اچمنغه باشلار .

اشته انکلتره لی « مالتوس » ک اثر تدقیقاتی اولوب علم ثروت عالمنده عظیم تأثری موجب اولمش اولان تکثر نفوس مسئله سی ، اهالینک ، ارزاقدن زیاده سرعتله تزايد ایتمسندن ظهور ایده جک تهله کهل ، یعنی ارضک وسعت ومحصولاتجه ، محدود اولمق خاصه سی اوزرینه مبتنیدر . (*)

ارضه وزراعته دائر تکون ایتمش اولان مسائلدن بری ، بر ملکده اراضینک افراد اهالی بیننده اوفاق ویا بیوک قسملره منقسم اولسی وحرث اولنان اراضی دخی کوچک ، یاخود بیوک قطعه لدن عبارت بولمسی مسئله سیدر . بوشقلرک هانکیسی ترجیح اولمق لازمکله جکنه دائر علم ثروت اربابی بیننده پک چوق مباحثات جریان ایتمشدر .

واقعا سعی ایله سرمایه تشبثات جسمیه مصرف اولنجه دهامتر اولمق قواعد کلیه دن اولسیله وسعت اوزره اجرا اولنان زراعتدن دخی او نسبتده استفاده اولنه جخی ظن اولنه بیلور .

فقط بوقاعده نک تمامیه اراضیه تطبیق اولنه میسه جخی یوقا - ریده کورلدی . علی الانفراد تملک وحرث اولنسان اراضینک جسماتی ، هربرک اقلینه ، اداب مملکته ویتشدریلان محصو - لانتک نوعنه ودها سائر اسبابه کوره تبدل ایدر . بوبابده هر نه حد تعیین اولنسه ، بعض احوال واردرکه انلره شمولی

(*) بو مسئله حقده فصل مخصوصنه مراجعت اولنه .

اوله‌ماز . مثلاً نفوس کثیره مجمعی اولان شهرلرک جوارینده کی اراضی ، بولردن اوزاق یرله نسبتله اکثریا کوچک حصه‌له منقسم اولمق ، بوستان و سبزئله اولان محللر ايله حبوبات زرع اولنان اراضی بزوسعتده اوله‌ماق و پک محصـولدار اولان طوپراقلر سائرلرندن زیاده پارچه‌لمغه مستعد بولمق طبیعیدر . بناء علیه بو خصوصده اتخاذ اولنه جق اک صاعلم قاعده ، مسئله‌بی هر مملکتک احوال مخصوصه سنه و منافع کلیده‌ک الجا آتته کوره ایجاب حالی تعیین ایدن طبیعت مصلحته حواله ایلکدر . سر بسـتی معاملات قاعده‌سی ، علم ثروته متعلق مسائل سائرده اسباب متضاده‌بی تألیف ایدرک جمعیت بشریه‌ک ترفیه حالنه مقتضی اولان قوای مختلفه بیننده بر موازنه‌ه سالنه حاصل ایتدیکی کبی ، بومسئله‌ده دخی نتائج خیریه‌بی مستلزم اوله‌جغه اشتباه اولنه‌ماز .

مع هذا بوماده‌ده ترویج اولنان مختلف رأیلرک مختصراً بیانی فائده‌دن خالی دکلدرد .

مسئلهٔ مجوئده ابتدا ، هانکی اراضی بیوک و هانکیسی کوچک عد اولنه جغئک بیلیمسی اقتضا ایدر . اکثریا اون بش هکتاردن ، یعنی تقریباً یوزالتمش دوغمدن اشاغی اولان اراضی کوچک ، اون اوچدن اوتوز هکتاره ، یعنی یوز قرقدن اوچ یوزیکرمی دوغمه قدر اولنلر اورته و اون هکتاردن - که یوز اون دوغمدن - زیاده بولنلر بیوک اراضی اعتبار اولنشدرد .

بیوک چغنجیلک اصوالی الترام ایدنلر شو فوائدی ابراد

ایدلر که اراضی وسیع، کلی سرمایه سی و فن زراعت و قوفی اولان ذوات معرفتیله اداره اولنور . بویله اراضیده تقسیم اعمال قاعده سنک اجرایی و ماکنه استعمالیده ممکن اولور . حیوانات کلیتله یتشدیریلور و اینیه و سائر یه صرف اولنان سرمایه ، حرثت اولنان اراضینک جسمانته نسبتله دهه فائده لی صورتده صرف اولنسیله مصارف استحصالیدهه کرکی کبی تصرف حاصل اولور . کوچک چقجیلکی ترجیح ایدلر دخی دیرلر که زراع، متصرف اولدقلری اراضینک تفرعات احوالنه تمامیه واقف دیرلر . هر طرفنی قارش قارش اولچمش و معاینه ایتش اولدقلرندن هر بر محلهندن نه صورتله استفاده ایده جکلرینی بیلورلر . کومس حیواناتیله سبزواته زیاده اعتنا ایدرک بونلردن خیلی واردات الورلر . چولوق چو جکلرینی عملیاته تشریک ایله انلرک خدمتندن استفاده ایدرلر . حاصلی نظارتلری کافیه تفرعانه شامل اوله رق ایشلرینی کندی اللریله کوررلر . اورته اراضی بی ترویج ایدلر دخی اراضی جسمیه لهنده بیان اولنان اسبابی میدانه قویوب بوندن ماعدا ، اورته اراضیده محصولات ، ترلازدن از مصرفله نقل اولنور ، حاصلات ، متنوع و غمله و چفت حیواناتیده متمدیاً مشغول اولور و یوک چققلرکده اولدیغی کبی ، وقت وقت آغر اجرته فضله ادم قوللانق مجبوریتی یوقدر دیرلر . یوک اراضی طرفدارانی اکثریا انکلتره بی مثال کتوررک بونلرک محسنانی مبالغه لی صورتده کوسترمشلردر . حالبوکه

انكلتره نك غيرى محلارده ، مثلا المانيا و اسپانيا و ممالك عثمانيه ده دخى امثالى اولديغى كې ، بيوك چقملكلرك زراعت چقنده حسن تأثيردن زياده مضرتى كورلمشدر . زيرا اصحاب املاك اكثرى پايختمه و بيوك شهرلده اقامت و اراضيلرينك وارداتنى المقله اكتفا ايدرلر . بو واردات ايسه ، اكثر يا اقمديلرينك منافعه منفعت مخصوصه لرينى تقديم ايدن مأمورين و خدمه واسطه سيله استحصال اولنور . اراضى دخى بونلرك عهدهء اداره سمنده و جاهل و فقير مستأجرلر يندنه قالمه رق خرابيتدن قورتلهماز .

لكن بو مسئله ده اصل دقت اولنه جق نقطه ، اراضينك وسعتى دكل ، صرف اولنان سرمايه نك درجهء كفايه ده بولمسيدر . بك چوق بيوك چقملكلر سرمايه سزلكدن يوز اوستنه قالمش اولديغى حالده برطاقم اوفاق واورته اراضينك ، مقدار كافى سرمايه صرف اولنديغى اچون ، فوق الغايه حاصلات و پرديكى امثال عديده ايله مشتمدر .

انكلتره ده ترقى صنابع سابه سمنده سرمايه مبدول اولديغندن و بالكلز مرعى اخاذينه صالح برچوق اراضىء وسيعه بولنديغندن بيوك چقملكلرك تعددى طبيعيدر . بوقسه انكلتره نك زراعت جهتمدن نائل اولديغى فوائد و سعادت حالى ، تصرف املاك خصوصمنده زادكان صمنفك حائز اولديغى امتيازاته حل ايتك محض خطا در . حتى كوچك اراضى اصحابى اوراده بيله ظن اولنديغى قدر نادر دكلدر . انكلتره ده اراضينك صورت تقسيمى شو و جهله در كه اصحاب

اراضینك مجموعی ایکی یوز اللی بیک نفوسدن عبارت اولدیغی حالده صنوف زادکاندن اولان اصحاب اراضینك و سائر اراضیء جسمیه متصرفلرینك عددی نهایت ایکی بیسکه بالغ اوله یور . بونلر اراضی و واردات ارضیه مجموعنك برثلشنه مالک درلر و ایچلرندن انجق اللی قدری اراضی و واردات فوق العاده به مالک اولان بیوک زادکاندر . قالدیکه حراثت اولنان اراضی ایکی یوز بیری ملیون و ایشلماش اراضی دخی ضم اولندقده مجموعی اوچیوز اوتوز ملیون دونمه و بونك بکون وارداتی التمش ملیون لیرا استرلینه بالغ اوله یور . اشبو املاک و وارداتك ثلثانی قصور اصحاب اراضی به تقسیم اولنور ایسه ، بهرینه سکز یوز سکسان یدیشر و بالکز ایشلمش اراضی اوله رق بشیوز سکسان سکز دونم طوپراق ایله یوز التمش لیرا واردات اصابت ایدر . لکن بو ایکی یوز قرق سکز بیک شخصه طائد اولان اراضینك وسعتی درجات مختلفه ده اوله جغندن ایچلرنده بالکز اللی ، سکسان و یوز لیرا ایرادی اولان برطاقم اراضی صاحب لری بولمنق طبیعیدر . کذلک انکلترده اراضینك الدن اله کچمدیکی حقنده کی اعتدالده اصلی یوقدر . ایکی یوز بکر میدن ایکی بیک ایکی یوز دونملک اراضینك کل یوم النوب صانتلدیغی مشهوددر . زراعته ک معمور اولان ایالاتده بیوک واورته اراضی مخلوطدر و بوقیلدن اولان « لانقاستر » ایالنده اورته و بلکه کوچک اراضی دهها زیاده در . شـ. وراسی دخی شایان دقتدر که بر مملکتده تملک اولنان اراضینك بیوک ، یا خود کوچک قطعهره منقسم اولسی ، مطلقا

بشقه بشقه حراثت اولنان اراضينك ده او صورتده انقسامي
 ايجاب ايتز . مثلا ايرلاندهده اراضي اكثر يا قطعات جسيه دن
 عبارت اولديغي حالده منفرداً حراثت اولنان اراضي ، مستأجر
 ثاني وثالث يدينه كچمكله پك كوچك پارچه لره منقسم
 اولمشدر . علم ثروتجه اصل ارانيله جق جهت ايسه ، حراثت
 اولنان اراضي جهتميدر .

علم ثروت اربابندن موس-يو « هيووليت پاسي » حرائنجه
 ميدانه قونيلان شو اصول ثلثه نك جهت رجحانيتني هر پرينك
 مصارف استحصاليه سي بعد التزويل وپرديكي حاصلات صا-
 فيه نك مقدارنده ارايه رق ، اك بيوك اراضينك بهر هكتارده
 بربري اوزرينه درتيوز اون طقوز واورته اراضيدن اك
 وسعتليسنك درتيوز بش و كوچك اراضينك ايسه درتيوز
 سكسان طقوز ليتره يه (*) معادل حاصلات صافيه پراقدينغي
 حساب ايتمشدر .

« موس-يو پاسي » برده كوچك اراضي حقمنده ايراد
 اولنان باشلي اعتراضه ، يعنى ارضك قوه منبته سنك محا-
 فظه سي كوبره استعمالنه متوقف اولديغي حالده اوافق ارا-
 ضيده مقدار كلي حيوانات بسلنه مامسي سوزينه شو وجهله
 جواب وپرمشدر كه انكلترهده وسعت اراضي به نسبتله ممالك
 سائر دن زياده حيوانات يتشديرلسي مجرد بعض احوال
 موقعيه دن نشأت ايدر . بوقسه بر اقليم وموقعده بولنان
 بيوك و كوچك اراضي مقايسه اولنجه ، كوچك اراضيده آز

(*) يوز ليتره تقريباً اوج كيله يه معادلدر .

قویون بولندیغی حالده کوبره ویرن حیوانانك مجموعی زیاده اولدیغی تبین ایدر . مثلا بلچیقانك اوفاق اراضی به منقسم اولان «آنور» و «فلاندر اوریاتسال» ایالتلرنده ، یوز هکتار ایشلمش اراضیده ، بربری اوزرینه حساب اولندوقده ، یتش درت رأس بیوک حیوان واون درت رأس قویون موجوددر . جسم چفتلکری شامل اولان «نامور» و «هینو» ایالتلرنده ایسه ، ینه بهر هکتاره ، مقدار وسطی اولهرق ، اوتوز رأس بیوک حیوان ایله قرق بش قویون اصابت ایدر . ایمدی بر رأس بیوک حیوان ، قاعده سی وجهله ، اون قویونه معادل طوتلندوقده کوچك چفتلکرده کوبره ویرن حیوانانك عددی یتش التی به وجسیم چفتلکله - ده ایسه ، بالکز اوتوز بشه بالغ اولور . فرانسه نك شمال ایالتنده دخی بو بابده اجرا اولنان تحقیقات ینه او نتیجه یی ویرمشدر .

هر نه حال ایسه ، بیوک ، اورته و کوچك اراضیدن هر برینك منکر اولمیان محسنات مخصوصه سنی ، افراد اهالی و هیئت عمومی حقمده اک خیرلی صورتده جمع ایتک ایچون اصحابنك رأی و تمیزندن بشقه بر اساس ارا نلما لیدر .

زراعتك بر قسم مهمی اولان اورمانلرك اداره سی بحشه کلنجه بونلر هر مملکتده باشلی اسباب ثروتدن اولدیغی حالده استفاده سی اوزون مدته توقف ایتسیله و اداره سی بالکز افراده ترك اولنسه ، احتیاجات حاضره ایجابجه اکثریا منفعت عمومی نك فدا اولندیغی کورلمسیله اورمانلرك حق

تصرفی قریہ و ناحیہ لڑہ و ہیئت حکومتہ عائد اولدق لزومی
ارباب علم ثروتجه دخی مصدق اولان مواددندر . هر یرده
اورمانلرک محافظه سی ؛ صورت اداره سی و استعمالی منافع
عمومیه نك تأمین یوانده نظامات مخصوصه یه هر بو طدر .

اون اوچنجی فصل

اراضینک صورت اداره سی

اراضینک اداره نتیجه جاری اولان اصول . اولاً ، اراضینک صاحبی طرفندن ایشلمسی .
ثانیاً ، اراضینک ایباره ویرلمسی . اوزون مدتله ایجار صورتی اولکی صورتدن نکره اگ زیاده
شایان قبول عد اولنور . ثالثاً ، اورتاقچیلیق اصولی . بواصولک روم ایلده صورت
جریانی . بونک باشلی محذوری ، زیاده مصرفه محتاج اولوب زراعتجه اگ زیاده فائده سی
اوله حق مزروعاته مانع اولماید .

اراضی اگ زیاده ثمره بخش اولق ایچون نه اصول اوزره
اداره اولمق وایشلمک لازم کلدیکی مسئله سی دخی شایان
مطالعهدر . بویولده اوچ صورت جاریدر که هر برینی دیگر -
رینه ترجیحاً التزام ایدنلر واردر . فقط بوبخنده دخی هریره
تطبيق اولنه حق برقاعدهء مطلقه وضعی قابل دکلدر .

بواوچ اصولدن بری ، صاحب ارضک طوپراغنی بالذات
ایشلمسیدر . ایکنجیسی اراضینک ، براجرت معینه مقابلنده
آخره ایجار اولنسی و اوچنجیسی ده اصل زراع ایله اصحاب
اراضی اشتراک ایدرک محصولاتک عیناً واکثریا مناصفة تقسیم
اولنمیدر که بوسببه مبنی اورتاقچیلیق ، یاخود یاریجیلیق تعبیر
اولنور .

برنجی اصول همان بالجمله فن زراعت اربابی عنندنه
مقبول و مستحسندر . ککوچک اراضی حقنده بیان اولنان
محسنتک اکثری بواصولده دخی واقعدر . بونک فوائدی

شو نقطه ده اجتماع ایدر که ارض صاحبی کندی ملکینک
 اعمارینه دها زیاده غیر تکش اولور وهر نه قدر محصول آلسه ،
 کافه تمتعاتی کنیدیسنه عائد اولور .

اراضینک طوغریدن طوغری به اصحابی طرفندن اداره
 اولنسی صورتی باشلیجه بلجیقا ، اسویچره ، المانیا و فرانسه نك
 بعض طرفلرنده جاریدر . اورالده اراضی اکثریا غیر
 مثبت اولدیغی حالده فن حراثت حقیقهً تعجب اولنه جق
 درجه لرده ایبری کیمشدر . فقط بو صورت عموماً هر پرده
 اجرا اولنمق ممکن دکلدردر . زیرا اراضی ، بونلری حسن
 اداره ده اک زیاده منفعتی اولان اصحابی یدنده بیله کوزلجه
 اعمار اولنمق ایچون ، معلومات و سرمایه لازمدر . اکر
 بو معلومات و سرمایه مفقود اولور ، زراعت امنیت تحتنده
 بولماز ، ویرکولک صورت توزیع و تحصیل یولنده اولماز
 ووسائط نقلیه ناقص اولور ایسه ، اراضی صاحببری یالکیز
 اقوات بومیه لرینی تدارک ایله اکتفا ایدرک ، صورت مجبو -
 نه دن مأمول اولان فائده نك استحصالی میسر اولماز . برده
 هر طوپراق صاحبی و خصوصیه بیوک چفتلیکر اصحابی ،
 ترقی زراعتک موقوف علیهی اولان معلوماتی تحصیله حصر
 وقت ایتمک ممکن دکلدردر . هر صنعتک ، اهلی واسطه سیله
 اجرایی ایسه تقسیم اعمال قاعده سنجه صنایعک شرائط
 ترقیسندردر . بو حالده اراضینک ، اصحابی طرفندن ایشلدلمسی
 اصولی بالطبع قاعدهً مطلقه حکمنده طوتیله ماز .

اراضی بی ایجار ایتمک صورتی ، برنجی درجده ذکر اولنان اصولن صکره ، الکیزاده شایان قبول عد اولمشدر . زیرا مستأجر ، زراعته مطلوب اولان معلوماتی حائز اولمق طبیعی اولدقدن بشقه ، ارضک اعماری طوغریدن طوغری به کندی منفعتی اقتضاسندن اولور و هر نقدر فضله محصول یتشدیرسه ، صاحب ملکه ویره چکی ایجار بدلی تزیاید ائیمه . رکه ، کندیسنه عائد اولور . انجق بو اصولدن کرکی کبی استفاده اولمق ایچون ، ایجار مدتی اوزونجه اولمق لازمدر . یوقسه ، مستأجر ارضدن همان استفاده ایتمکه باقهرق طوپراغی زیاده جه یورار و فائده سی اوزون مدته کوربله چک اصلحانه تشبندن اجتناب ایدر .

انکلترده اراضی اکثریا یکریمی بر ویایکریمی یدی سنه مدته ایجار اولندیغندن مستأجرلی ، عادی زراع کبی اولمیوب کشفیات عملیهی تطبیق واجرا و سرمایه دخی صرف ایدرکه اکا کوره اراضیدن استفاده ایدرلر . سائر ممالکده ایسه ، اصحاب اراضی اکثریا مستأجر طرفندن اجرا اولنان اصلا . حاندن برآن اول فائده لئمک ایچون اراضیلرینی قصه وعده ایله ایجار ایدرلر - که بونک مضرتی میدانده در . بوکا چاره اولمق اوزره فرانسه ده ، مدت ایجار منقضیه اولدقده کرایه ، مقاوله ننگ عقدنده تعیین اولنان بر مقدار اچه ضم اولنهرق تمدید مقاوله ایدلک و ملک صاحبی ده وعده حلولنده ارا - ضیسنی ، ینه اولجه تعیین اولنان بر مقدار تضمینات اعطاسیله استرداد ایده بیلک صورتی توصیه اولمشدر .

بزدہ مدت ایجار اس کثرتاً بش ، الی سنہ دن عبارتدر .
 شو قدر کہ بو مدنک انقضاسنہ ، مستأجرک صرف ایش
 اولدیغی سرمایہ و پردہ قالان محصول کشف اولنہرق قیمت
 مخمنہ سی ملک صاحبی طرفدن تضمین ، یاخود مستأجر جدیدہ
 دور اولنور .

اشبو ایجار اراضی اصولی اسقوچیاہدہ عموماً جاریدر .
 مملکتک ارض و هواسی حرائتہ غیر مساعد اولدیغی حالہ
 زراعتک اورالده کوریلان ترقیاتی باشلیجہ ایجار اصولنہ
 حل اولنور .

اورتاقجیلیق ، یاخود یاریجیلیق اصولنہ کلنجہ ، بوندہ
 کویلو ، صاحب ملکہ عیناً و یا نقداً بر اجرت معینہ ویرہ -
 جک پردہ ، محصولاتدن ایرتسی سنہ اچون اقتضایدن سرمایہ
 بعدالتنزیل ، باقیسنک بر قسمی واکثرتاً یاریسنی اعطا ایدر .
 فقط محصولات هر پردہ نصفیت اوزرہ تقسیم اولنماز .
 صاحب ملکک وزراعتک حصہ سی محلنہ کورہ تزیاید و تناقص
 ایدر . سرمایہ دخی بعض محلارده کاملاً اراضی صاحبی
 طرفدن ویریلور ، بعضیسنہ ملک صاحبی نصف سرمایہ بی ،
 یاخود بر قسم معیننی ویرر . مثلاً حیوانات ابلہ تخم ، چفتلک
 صاحبی و سائر آلات زراعت ، اورتاقجی طرفدن تدارک
 اولنور .

بو اصول خصوصیلہ ایتالیانک «توسقانه» جہتندہ
 نتائج حسنہ حاصل ایشدر . اورالده اورتاقجیلر

ا کثریا قونطر اتلیدر . لکن شرائط مقاوله یا لکنز تفرعاندہ تبدیل ایدر . باشلی شرائط حقندہ عادت قدیمہ بہ رعایت اولنور . حتی اور تاقجیلردن ، قومشولرینہ نسبتہ زیادہ برشی طلب ایدن چفتلک صاحبی اودرجه مذموم اولور کہ اهل عرض اور تاقجی بولہماز اولور . « پیمونته » طرفلرندہ ایسہ ، کویلولر ، ساکن اولدقلم چفتلک عادت مال موروثلری نظریلہ باقرلر . شرائط مقاولہ بی تجدید ایتک خاطرلرینہ پیلہ کلز و شرائط قدیمہ ایلہ ، بلامقاولہ و بلاتعهد ، او اراضی اوزرندہ اجداددن اولادہ کچنوب کیدرلر .

بزده دخی اور تاقجیلق بو منوال اوزرہ جریان ایدر . روم ایلینک بیوک چفتلک لکنرندہ یاریجیلر کندلی او کوزلریلہ چفت سـوررلر و هر مصرف کندیلرینہ عاندر . انجق حیواناتک یمی اولان بورچاق داخل اولمیهرق ، محصـولاتک کافه سنی ، طرف دولتدن النان عشر و ایرتسی سنه نک تخمی چیققدن صـکرہ چفتلک صاحبی ایلہ ا کثریا مناصفہ تقسیم ایدرلر ، یاخود محصولات نصفیت اوزرہ تقسیم اولندقدن صکرہ سنہ آتیہ تخمی مال صاحبی طرفندن اعطا اولنور . برده یاریجیلر صوباشی دنیلان چفتلک کهیاسنہ صوباشیلق نامیلہ برکیلہ حنطہ و شعیروررلر . شاید آفات سماویہ دن طولانی مزروعات حصولہ کلز ایسہ ، چفتلک متصرفی نہ یاریجینک تخمی ویرمکه مجبوردر .

یاریجیلرک ساکن اولدیغی خانلر متصرف طرفندن انشا

ولدی الحاجة تعمیر و توسیع اولنور . فقط کرا نامیله سنوی بش ، اون ویا اون بش غروش النور . یاریجیلرک تعیشی مصر اتمکنه منحصر اولدیغندن مال صاحبی بهر دوئم ایچون برکیله مصر بغدادی البوب قصورینی فتوۃ المره ترک ایدر .

یاریجیلرک باغلیریده واردر که هر دوئم ایچون سنوی اون ، یکرمی و او توز غروش چقتلک متصرفنه کرا و پررلر . بیوک چقتلکلکرده یاریجیلردن ماعدا ، آیلاقجیلر واردر . بونلر یاریجیلردن برینک بلا ولد و فائنده ، یاخود حیواناتی تلف اوله رق اداره سنه سگته کلدکده انلرک برینه کچمک اوزره ملازم مقامنده درلر و بر و یا ایکی چفت او کوزلری اولدیغندن بالکز کندی تعیشلریچون مصر زرع ایدرلر . بهر دوئم مصر محلی ایچون متصرف طرفندن برکیله مصر و یریلور و مصر زرعی ، حیوانات سائره کبی ، حیواناته محتاج اولدیغندن آیلاقجیلر بالکز چاپهلق ایچون چوجقارینی براقوب کندیلری ذخیره نقلیه و کراجیلقله کچنورلر . آیلاقجیلر کده خانهلری متصرف طرفندن انشا و تعمیر اولنمیسه هر بری سنوی یوز غروش قدر خانه کراسی و پرر .

برده بو چقتلکلکرده متصرفک بکلک نامیله بش ، اون چفتی دخی بولنور و بونلر آیلاقجیلر واسطه سیله اداره اولنور . تخم ، حیوانات و سائر سرمایهنک کافه سی چقتلک صاحبی طرفندن تدارک اولنوب آیلاقجیلره بالکز خدمتلری مقابلنده حاصلاتدن اونده ایکی و یرلکدن بشقه ، طعامیه نامیله ، سنوی التی کیله قاریشق ذخیره دخی اعطا اولنور و بعض

اصحاب اراضی بلك چفتجیلرینی، عیناً حصه و بره جك یرده، خدمتچی کبی اجرت ایله استخدام ایدرلر. اصول مشروحه باشلیجه بانیه و سلانیک و لایتلرنده جاریدر. (*)

اورتاقچیلیق اصولنی بالجه ار باب عملدن اك زیاده التزام ایدن «سیسموندی» در. «ژان باتیست سائی» ك افكارنجیه بو اصولده پك آز سرمایه صرف اولندیغندن ونه صاحب ارض، نه اورتاقچی مصرف ایتمکی اختیار ایتمدیکنندن بو یولده اجرای حراثت اولنان مملکتلر سفالتمدن قورتله ماز. «سیسموندی» ایسه، اورتاقچیلیق حالی شونك ایچون مسعود عدایتشدر که اورتاقچی سرمایه صاحبی اولدیغنی حالده تملك اراضی به مخصوص اولان فوائد و نلذذاته نائل اولیور و «سن دومنك» اطه سنی مثال اوله رق ذکر ایدر که اوراده اسیرلکدن ازاد ایدیلان زنجیلر، بو اصول سایه سنده ایشکندار و غیرتلی بر قوم اولمشدر. «سیسموندی» نك اورتاقچیلغنی بو درجه ترویج ایلمسی، بونك ایتالیاده مشاهدده اولنان اثار حسنه سنه مبنیدر.

واقعا اورتاقچیلیق، اراضی صاحبی ایله زراع بیننده بر نوع شرکت دیمك اولمسيله اورتاقچینك احوال حاضره و آتیه سنی تأمینه مدار و امر تعیشنده استقراری موجب اولور. اور - تاقچینك، مستأجر کبی، رقابتدن قورقوسی یوقدر. دیگر

(*) روم ایلینك بعض جهتلرنده یارییلقدن ماعدا اوچله، درتله و بشله اصوللریده جاری اولوب بونلر اکثریا سیره و میوه حاصل اولان محلله مخصوصدر.

طرفدن ، ایشلمدیکی اراضینک اصلاحندن نشأت ایده‌جک تمتعک بر حصه‌سی کندینه عائد اوله‌جغندن بونک ایچون لازمکلان مصارف وفداکارلغی اختیار ایده‌یله‌جکی انکار اولنه‌ماز . قالدیکه بو یولده زراعت اجرایی اساساً محذور . دن سالم دکلدیر . بو محاذیرک باشلیجه‌سنی « ادام اسمیت » میدانله قویتمش و ذکری سبقت ایدن موسیو « پایی » درجه و وضوحه ایصال ایتشدیر . شویله که اورناقجی ، حاصلات صافیته‌نک نصفی ، یاخود اکا یقین بر مقدار معلومنی ارض صاحبنه ترک ایده‌جک اولدیغندن کندیسنجه ارنیله‌جق شی ، بر محل معینده ، مصارف بعد التزئیل ، باقی قاله‌جق محصولک کثرتی دکل ، مصارف استحصالیه‌نک یکون حاصلات قیمتنه نسبتیدر واک زیاده منفعتنی موجب اولان حاصلات ، از مصرفه محتاج اولنلردیر . زیاده مصرفه محتاج اولنلر هر نه مقدار فضله تمتع ویرر ایسه ویرسون ، کندیسنجه مقبول اوله‌ماز . مثلاً چاودار اکلدیکی حالده بهر اون دوغده ، ایکوز غروش مصرفله بشیوز التمش غروشلق محصول النان بر محل فرض اولنسون که اوراده بغدادی زرع اولندیغنی تقدیرده ینه اون دوئم محل ، بشیوز اللی غروش مصرفله بیک یوز اللی غروشلق محصول ترک ایتسون - بویله بر محلهه مستأجر ایچون حنطه زرعی البته مر جحدر . زیرا ملک صاحبنه ویردیکی بدلی نقداً ایفا ایتدیکنندن التییوز غروش صرف تمتع ویرن محصولی ، بالکز اوچ یوز التمش غروش تمتع ویرن محصوله ترجیح ایلسی طبیعیدر .

یاریجی ایسہ ، بشقہ طرز حساب اتمکہ مجبوردر . چاودار
 اکدیکی حالده مجموع حاصلات قینک - کہ بشیوز التمش
 غروشک - کمندینہ عائد اولان نصفندن مصارف استحصالیہ
 تنزیل اولدوقده کمندینہ سسکسان غروش قالور . بغدادی
 زر عنده ایسہ ، کندی حصہ سی اولان بشیوز یتش بش غروشدن
 بشیوز اللی غروش مصارفی اشغی وارادوقده تمعی بکرمی
 بش غروشہ تنزل ایدر . بو حالده چاودار زر عنی ترجیح
 ایدہ جکی اشکاردر . هله کتان ، کنویر وقولزه کبی ،
 حاصلات صافیہ سنک نصفندن زیادہ سی مصرفہ کیدن
 مزروعاتہ اصلا یناشہ ماز . بو مثللو محصولات ، اراضینک
 وسعتنہ نسبتلہ زیادہ سیمیلہ تمتع ویردیکی حالده یاریجی بوکا
 رغبت ایدہ جک اولسہ ، محصولات اراضی صاحبی ایلہ حین
 تقسیمده کندی النده هیچ برشی قلماز .

اشته بوسیبہ ، بنی الک چوق تمتع بر اقدیغی جهتہ زراعته
 الک مفید اولسی لازمکلان محصولاتک زر عنہ اور تاقجی ،
 کمندنجہ ضرر کلی بی اختیار اتمدکجه تشبث ایلیمہ مز . کرچه
 اور تاقجیلغسک جاری اولدیغی محللرده مخدور لوی پکده حس
 اولنیمور ایسده سببی شودر کہ اورالده یتشدیریلان محصولات
 از وقت ظرفنده واز مصرفله حاصل اولان شیلردن عبارتدر .
 باغ ، طوتلق وزیتونلقلر کبی کہ همان باد هوا و کندیلکنندن
 ممر اولور ونسبتله از محصول ویرن ودها زیادہ عملیاتہ محتاج
 اولان حبوبات و نباتاتک ایجاب اتمدیکی مصرف وزجتک
 اولدغسنہ مدار اولور . واسع مرغاری اولوب اوتی صابیلان ،

یا خود حیوانات رعی ایدیلان محللر، زیاده سرمایه به و همت و کلفته محتاج اولدیغندن اورالده دخی اورتاقچی متنفع اوله- بیلور . لیکن بحر سفید سواحلندن ایجری به طوغری کیدلدیجه و باشلی محصولی اوزوم و شرابدن عبارت اولان پرلردن اوزاقلندقیجه اورتاقچیلقه کچینن زراعتک فقر حالی میدانه چیقار و بونلرک ترقی زراعتنه واسطه اوله میه جغی ا کلاشیلور .

بو صورتده پشین مصارفه محتاج اولان محصولات ، چاره سز ایجار اصولیجه زراعت اولنن محللره قالور - که اورالده اراضینک حرائنه دائر شراط، ارض صاحبی ایله مستأجر بیننده سر بسججه مذا کره اولنه بیلور و مستأجر، استحصال اولنه جق محصولاتک نوعی دیله دیکی کبی تعیینده مختاردر .

مع هذا اورتاقچیلق اصولی، جاری اولدیغی مملکتلرده اختیار ری و محدث برشی اولمیوب او مملکتلرک احوالنه نظراً محسنانندن خالی دکلدر . اوروپانک اکثر ممالکنده اسیرلک حالندن ایلری کلمش بر اصولدر که اسبارت ایله حریت تامه بیننده بر حال متوسط عد اولنه بیلور و تقریر ایتش اولدیغی محللرده سرمایه مندول اولدیغندن اکر چفتلک صاحببری، زراع ایله اشتراک ایدرک اراضینک محتاج اولدیغی برطاقم اصلا- حات اساسیه نی اجرا ایتیه جک اولسه لر، زراعتک ماده و معناً یک سفیل بز حاله دوچار اوله جقبری بدیهیدر .

اورتاقچیلق اصولی بعض مملکتلرجه بر احتیاج صورتنده

كوسترن اسباب مشروحه ، زراعتہ صرف اولنان سرما-
 يه نك زايديله دفع اولمق قابل و بو اصول ناقصه نك كتمدكجه
 منقرض اولديغى دخی محققدر . بر چوق يرلده اور تاقجیلار
 ترفیه حال ایتدكجه اراضیه به متصرف اولمق املنی اظهار
 ایتكده درل واصحاب املاك دخی صورت معینه ده واردات
 پیدا ایتكی ، اور تاقجیلق اصولنك مصرف وتهلکه لرینه ترجیح
 ایلرله هر مملكتك احوال وعادات قدیمه سنمن نشأت ايله
 لزوم تحتنه كيرمش اولان شو اصولك ، مرور زمان ايله ،
 بر طرفدن زراعتك ، اراضیه به مالك اوله رق طو پراقلرینی
 بالذات حراثت ایتسی ، دیگر طرفدن اراضینك ایجار ایدلمسی
 صورتلرینه منقلب اولمسی مأمولدر . هله طرفینك رضاسیله
 بو یولده ایديله جك تبدلات ، ثروت عمومیه نك ترقیسنه
 بر علامت صحیحه وبر واسطه قویه اوله جفنده شبهه بو قدر .
 زراعتك ترقی عمومیه ایسه ، سرمایه نك تکرثرینه سبب
 مستقل اولان سربستی اعمال قاعده سنك و حق ملکیتك تقرر
 ایتسنه منوط وصنایع سائرهنك شرائط ترقیسنه تابعدر .

اون دردنجی فصل

حق ملکیت

حق ملکیت ، فطرت بشریه دن منبعث اولوب اساساً موافق حکمتدر . - تصرف املاک واراضی بو حقه بر صورت مخصوصه سی دیمک اولوب جمعیت بشریه تک منافع عمومیه سنده موافقدر . - ملکیت شخصیه قاعده سی وقوه ونیسستارک بو باده کی ادعاری . - وراثت اصولی و حق ملکیتک متممی اولان اسباب سائره .

سعی و عمله متعلق قواعد و مسائل سبقت ایدن فصللرده بیان اولندی . فقط استحصال ثروت ماده سنجسه ، بعض شرائط کلیه دخی واردر که انلر اولمدقجه هیچ بر جمعیتده ترقی ثروت و بلکه اجرای صنایع قابل اولماز . بو اسبابک باشلیجه سی تملک حقیدر . علم حکمت اصطلاحاتجه « انا و غیر انا » (یعنی بن و بدن بشقه سی) بر بردن آیری اولدیغی کبی ، بکا و غیره تائد اولان شیر کده تفریقنی ایجاب ایدر . اشته حق ملکیت ، انسانک مشروعا کندیسنه تائد اولان شیرلی ، هیچ بر طرفدن دخل و تعرض اولنماق اوزره کمال سربستی ایله استعمال ایده بیلمسی حقیدر . بو حق ایسه ، فطرت بشریه دن منبعث بر امر لازمدر که امر یقسانک قبائل و حشیه سندن باشلیهرق هر جمعیت بشریه ده آز چوق اثری کوریلور و مظهر اولدیغی تأمینات ، مدنیتک ترقیسی نسبتنده تراید ایدر .

اوروپا حكماى حق تملكى اعتراضدن قورتارمق اچون بوكا قانون مدنى بى منشاء عد ايتشلر وقانونه ده مدار تملك اولمق اوزره متصرف اول حقنى ، يعنى صاحبسز اولان شئى ابتدا ضبط ايله احتياجنه قوللانان ادمك امتياز طبيعىسى اساس اتخاذا ايتشلر ايدى .

قرن سابق « اقونوميست » لرى ابتدا حق تملكى انسانك سعوى اوزرينه تاسيس ايله بو حقه برقات ده تقويت و يرديلر وسعوى ده انسانك قواى ماديه وعقليه سنه ، يعنى صفت حرينه ربط ايدرك ، بتون علم ثروتى بو اساس اوزرينه بنا ايتديلر . بو صورتده ، انسانك قواى طبيعىه سى - كه بونلرك استعمالنده مخير اولمى حرينى ايمان ايدر - اك خاص مالى ديمك اولديغى كې ، بو واسطه ايله حصوله كتوردىكى شيلره ده مالك اولمى وبونلرى ايتدىكى كې صرف ايله بيلمى لازمكلور وسعينك ثمره سى ، ايستر درحال استهلاك اولنسون ، ايستر تصرف و اداره اولنهرق سرمايه شكلمده تراكم ايتديرلسون ، مجرد كنديسنه هاند اولمق و كنديسنك بكنديكى صورتده صرف اولنه بيلمك اقتضا ايدر .

بو اسبابه مبنى چالشمك ثمره سى اولان هر نوع سرمايه واشماى سائر نك تملكى مقرون حكمت وعدالت اولديغى كې ، حق ملكيتك بر صورت مخصوصه سى اولان ملكيت ارضيه ، يعنى تصرف املاك دخى قاعده عدالته موافق در . بوجه ايله برابر ، ملكيت ارضيه آريجه

بر طاقم اعتراضاته هدف اولشدر . حق تملك كويا افراد بشری آو اولامق و ارضك محصولات طبیعیه سنی طوپلامق حقندن محروم ایتشدر . که عاداتا غصب دیمکدر دیو ادما اولمشدر . حالبوکه غصب ، مجرد آخره منسوب اولان شیئی جبراً المق ، یاخود قیمتی اولان اشیایی فضولی ضبط ایتکدر . متصرف اولك ضبطنه کچن خالی اراضی ایسه صاحابسز ایدی . سائر وسائط طبیعیه کبی ، قیمتی یوقدی واصلاحی ایچون صرف اولنان امکدر و سرمایهز ایله کسب قیمت ایدی . حتی اراضی خالیه اکثریا چالی چرپیدن ، حیوانات مضره ایله مسکون اورمانلردن و منشاء امراض اولان بطاقلقردن عبارت اولمسيله بونلری ابتدا حرث ایدنلرک ، هر نوع ابتداعات اربابی کبی ، نیجه مشقت و تهلکه لره اوغرامش اولدقلرنده شبهه یوقدر . فرانسه حکمای ادباسندن «میشله» دیر که طوپراغی طوپراق ایدن انساندر . یعنی طوپراق انسانک سعی و همتیه قیمتدار اولور . اسپانیوللر امر یقاده کشف ایتدکلری اراضی خالیه بی چیت ایچنه الوب تطهیر وزرعه ایتدار ایدنلره مکافات و پررل ایدی . اگر فرانسه نك قرن سابق فیلسوفلرندن «ژان ژاق روسو» کبی ، ابتدا طوپراغی تصرف التمه الانلره لغنت اوقومش اولسه ایدیلر ، اورالر دخی ، «اسکیو» لک ملکیتی کبی ، چالی و قوریلقدن بشقه بر شی حاصل ایتز ایدی .

قاعدہ ملکیت ، حقه مقرون اولدیغی کبی ، جمعیت بشر به نك منافع کلیه سنه ده موافقدر . چفتجی ، زرع ایتدیکی

اولور و متصرفی بر نوع مستأجر حکمنده بولنور ایسه ، بو جهته حاصل اولان قرار سزاق و امنیت سزلك دخی ترقی ثروت و مدنیته سوء تأثیر اتدن خالی اوله ماز . ملکیت شخصییه ، مدنیته ک قوی و الك مؤثر محرکیدر . ممالک مجتمعه امریقانک « او حیو » قطععه سی اها لیبی بوندن طقسان سنه مقدم بشیک نفوسدن عبارت ایکن ۱۲۶۶ ده بر ملیون طقوز یوز بیسه بالغ اولدی . بو ترقینک باشلی بر سببی ده ، اراضی خالیه جانب میریدن اهون فیئاته فروخت اولمقله برابر ، حق ملکیتک تأمین ایدلمش اولمیدر . « مونسکیو » نک قولجه « اراضی ، منبتلکی نسبتنده دکل ، حریتی نسبتنده حرث اولنور . » انکلین « ارتوریونغ » دخی دیمشدر که « بر ادمک چبلاق بر قیالغه تملکنی تأمین ایدیکز ، او انی بئجه شککنه قور . » حاصلی ، حق تملک مظهر تأمینات اولدقجه اعمال مختلفه و بناء علیه ثروت مملکت تزايد ایدهمیه جکندن ملکیت ، سعی و عمل و ثروت بر برینه تابع و ضامندر .

اموال و املاکک هبه و مبادله و وراثت طریقله اخره انتقالی دخی ، اسباب مشروحدن طولایی ، حقه مقرون و منفعت عمومیه بی مستلزمدر . انسان بو صلاحیتلری حائز اولماز ایسه ، حق ملکیت ناقص اولور و یالکز لفظده قالور . بر ادم ، مالک اولدیغی شیئی آخره مجاناً ویره مز ایسه ، او شیئک حقیقت حالده مالکی عد اولنه ماز . کندک مالنی آخرک

مالی مقابلنده ترك ايده جك اولان ادم ، كرك شرائط مبادله يي تعيينده ، كرك او مالی ترك ايتكدن صرف نظر ايلمكده مختار اولمق ، حق ملكيتك نتايج لازمه سندنذر . وراثت قاعده سي دخي اولاد صاحبي استحصال و تكثير ثروته برقات دهها ترغيب ايتكله تصرفه ميلي آرتر و ثروت عموميه نك توسعي اچون بر مشوق قويدر . وصيت و وراثت طريقيه اولاد و اخلافي مال و ملكنه حصه دار ايتك صلاحيتي اولسه ، هر كس يوم جديد رزق جديد يولنده كوني كونه كچنمكي دوشنوب ، آتي به صرف افكار ايتككه محل قلماز . تصرفات نقصان بولور و سرمايه ده تزايد ايده مز . واقعا حق توارث و بوباده ملل مختلفه ده تعيين ايلمش اولان درجات و پك اوزاق اقربانك حقوق ارثيه سي بعض مرتبه مذاكراتي موجب اولمش ايسده ده حقوق ارثيه ، متوفانك اراده سننه موافق عد اولنديغندن و توريث حقيده حریت بشريه نك اثار فعليه سندن اولسندن بوماده اساساً باعث اعتراض اوله ماز .

ملكيت قاعده سنجه ازم اولان اسبابك بريده ، املاك قولايجه الدن اله كچه بيلميدر . اراضي ، اك زياده اداره سننه مقتدر اولنلرك تحت تصرفه كيروپده حراثت اصولنك احتياجات مملكته و ترقيات عليه به كوره تبدل و تجدد ايده . بيلسي اچون ، املاك و اراضينك فراغ و انتقاليه عائد اولان معاملات ممكن مرتبه تسهيل اولمق لازمدر .

املاك ترهيني بخشه كلنجه ، ملك صاحبنك اكثر يا بو

بابده حائز اولدیغی امتیازات قانونیه نك ترقی زراعتجه
 مضرتی تبین ایتمش اولمغله بو قبیلدن اولان استئنا آنك ده الغا
 سی ازم وایلریده تعریف اولنه جغنی اوزره ، بر مکمل استغلال
 اراضی اصولنك تأسسی اسپانندن معدوددر .

اون بشنچی فصل

امنیت عمومی و ثروتک سائر اسباب کلیه استحصالیه سی

امنیت عمومیہ نك ثروتیہ اہمیتی . - معارفك وحسن آداب و اخلاقك ثروتہ تأثیری . -
اشتراك اصولنك قوه مؤثرہ سی . فقط بوقوت ہر ایشدہ تشبثات شخصیه یرنہ قائم
اولہ ماز . - اشتراكدن تولد ایدن انحصار لر . - سربستی اشتراك قاعدہ سی وانونیم
شرکتار .

استحصال ثروتك وعلى الاطلاق مدنيتك شرائط اصلیه .
سندن بریدہ ، امنیت عمومیہ در . بوندن مقصد ، ہر كسك كرك
شخصیہ و قوای ذاتیہ سنجہ ، كرك محصولات و مصنوعاتنجہ
تعرض واضرار دن مصون اولدیغنی یقیناً بیلسی و سرمایہ .
سنہ ، مال و ملکنہ و بونلرك وارداتنہ ، سرقت و غارتدن ،
اصحاب نفوذ و ارباب تزویرك غلبہ سندن ، حكومتنجہ ایقاع
اولنہ ییلن از عاجاتدن ، حكومت نامنہ خلاف نظام و پركو
و عائدات طرح و تحصیلندن ، اجنبینك تعرضاتندن و داخلی
اختلالاتدن سالم اوله رقی ، نائل اوله جفنه صورت دائمه
وقوبه ده اعتقاد ایلسیدر . بو اعتقادك حصولی ایسه قوه
ضابطه نك ، محاكمك و اداره ملكیہ نك حسن تنسیقنه توقف
ایتمسیره امنیت تعبیری عدالت ، انضباط ، انتظام ، اسایش
و حریت معنارینی شاملدر . انسانلر باشلیجه شوفوائد
عظیمه یی بینلرنده حصوله كتورمك ایچون وارداتلرندن
بر مقدارینی و پركو نامیله حكومتہ ترك ایدر لر . حكومتك

دخی ایلك وظیفه سی امنیت عمومیہ نك تأسیس و محافظہ -
 سیدر . چونکہ امنیت بر کمال اولور ایسه ، اهالی
 چالشہرق و سرمایہ سنی آرتہرق ، اسباب سعادتنی اگالدہ
 بر کونہ موانعہ تصادف ایتمز . هر کس استعداد و معرفتدن
 همان استفادہ یہ سعی ایدر . اراضی خالیہ معمور اولور
 و تشبثات صنایعہ تعدد و ترقی ایدر . امنیت عمومیہ یہ خلل
 کلنجہ ، بالعکس سرمایہ صاحبہری سرمایہ زینی اورتہدن
 چکرل و مالزینی تہلکہ یہ قومقندن ایسه ، ایراد و نمانسندن
 واز کچرل . وقتیلہ امنیتسزایکدن ناشی هر مملکتدہ خلق ،
 تدارک ایتدیکی ثروتی کموش و التونہ تحویل و او صورتدہ
 ادخار و دفن ایدر ایدی . حتی قرون وسطادہ ، بویلہ دفینہل
 واردات دولتک بر قسمی عد اولورودی . حاصلی امنیت
 هر جمعیت بشریہ نك اسباب حیاتیہ سندن در - کہ حصولی میسر
 اولدیغی حالده ترقیات سائرہ ، اهالینک استحصالی یسار
 و سعادتہ میل طبیعیلری ایلہ قولایجہ حاصل اولور . الحالہ
 ہندہ ثروت و معمورتدہ بزه تقدم ایدن اوروپا ملتہلرینک
 ترقیسی ، فرط استعدادلرندن و سائر سببلردن ایسه ، امنیت
 مادہ سنہ حمل اولمق کر کدر .

انقلابات داخلیہ امنیتسزایکی مستلزم اسبابدن اولسایلہ
 ملت و دولتلرچہ دائمًا بونلرک ، اصلاحات حکیمانہ ایلہ ،
 منعنہ چالشلیق لازمدر . ککذلک محاربات خارجیہ نك مہما
 امکان اوکی انہرق مصالحہ نك تأمین استقراری منافع ملیہ نك
 اقدامیدر .

الحاصل امنیتک فقطدانی ملل مختلفه بیننده مبادت و خصوصتی موجب اولان افکار مضره دن دخی نشأت ایتدیکندن خصوصیه بر وطنده یاشایان اقوام بیننده حسن الفت و امتزاج ، سعادت عمومیته نک اسباب اصلیه سندن عد اولملیدر .

معرفت دخی انسانک استحصال ثروته قابلیتینی تزید ایدر . بونی اثبات ایتک اوزون بخشله محتاج دکلدر . زیرا چالشان ادمک مساعی مصرفه سنی اداره ایدن ، قوه عقلیه و معنویه سیدر . بوقوت زیاده اولور ایسه ، الک عادی اعمالده یله عاملک مهارتیده زیاده اولور . علم صاحبی اولان صنعتکار عادات و اصول باطله دن وارسته اوله رق ، صاعلم و مضبوط بولده چالشور . صنعتک اصلاحنه مقتضی اولان شیلمری بیلور و علم و تجربه نک اثارینی صنعتنه تطبیقه مقتدر اولور . هله علوم طبیعیه و ریاضیه نک صنایعه تطبیقاتنک و بوندن تولد ایدن مخترعاتک فوایدی حساب اولنه ماز . بو کونکی کونده هیچ برصنعت یوقدر که کشفیات علمیه نک اثری اولسون ، یاخود علوم واسطه سیله کوندن کونه تبدیل اولسون .

محاسن آداب و اخلاقک دخی صنایعه تأثیری منکر دکلدر . حسن ادب ایله متصف اولان ایشجی سوء استعمالدن صاف قنهرق صحت و قوتنی محافظه ایدر . تنبلاک ، خواردهلق ، بکرپلاک کبی معائبه مائل اولان ایشجی ایسه ، وقتنی تلف

ووجودینی افنا ایدر ووقتندن اول ایشسه یاره میه جق حاله کرفتار اولور . بالعکس چالشان ، اداره سنی ییلن واهل عرض اولان ادم ، معاملاتنده تسهیلات واعتباره مظهر اولور واولاد وعیالنی دها راحتله کچندیردکن بشقه ، آتیلرینی ده تأمین ایتک و خسته لک و سائر فلاکت ظهورنده یوقسلاغه دوشرممک ایچون بر مقدار شیده تصرف ایده بیلور .

اشته علم و حسن اخلاق ، اهالی بی غیرت ، دور اندیشک و حسن اطوار ایله الفت ایتدیرمسيله ورفاهیت حاللرینی مستلزم اولمسيله هم داخل مملکتده اسایش عمومینک بقاسنه مدار اولور ، همده وظائف حکومتی تسهیل و برطاقم مصرفلری تخفیف ایدر . بر ملت ، سائر زینه نسبتله داخل انضباطک محافظه سی ویا توسیع ممالک سوداسی اغورنده قوه جسمیه طومتغه محتاج اولماز ایسه ، او یولده استخدام ایده جکی بر چوق نفوسک چالشمه سندن استفاده وانلره تخصیص ایده جکی مبالغی بشقه شیلره صرف ایدر . (*) کذلک بر مملکتده اهالی ک استقا . مت اخلاقی ثمره سی اوله رق هر کسک سوزی معتبر اولور و محکمه یه مراجعت نادرأ وقوعبولور ایسه ، برخیلی وقت و مصارف محاکمه و سائره قزانلش اولور .

بنابرین جهات سائر دن صرف نظر ، علم ثروت قاعده . سنجه انسانلرک اعمال و مسعی واقعه لری ممکن مرتبه متر اولوق ایچون ، فضائل عقلیه تحصیلنه چالشملری لازم کلدیکی کبی ،

(*) شمندیکی حالده اوروپا دولتلری سنوی یکریمی اوتوز ملیار غروش مصرف اختیار یاه انک زیاده ایشه یارار ادملرون مرکب اولوق اوزره ، دوت ملیون نفری متجاوز اردولر بملکتده و بر قاق یوز ملیار غروش دخی آلات حربیه تدارکنه صرف ایتمکده درلر .

محاسن اخلاق اکتسابانہ بلکہ دہا زیادہ غیرت ایلمری واجبہ دندر .

متعدد اشخاصک بر امر خیری و بر منفعت مشترکہ بی حصولہ کتورمک ایچون اتفاقلری ، قوہ استحالیہ لرینی تزید بولندہ الک مؤثر و سائظدن بریدر . ذاتا ہر عائله و متعدد عائلهک اجتماعندن تشکل ایدن ہر قوم و جمعیت بر رشرت مشابه سندنہ اولوب بونلرک افرادی منافع عمومیہ لرینی بو صورتلہ مکملہ استحصال ایدرلر . علم ثروتہ تعلق اولان شرکتلر تجارت ، مالیہ ، زراعت و صنایع سائرہ شرکتلر ایدرکہ ایکی بیوک قسمہ تقسیم اولنہ بیلور . برندہ ، عددی محدود اولان بعض اشخاص ، مال و قدرتلرینی اورتہ بہ قویہرق مقصد مشترکک حصولنہ بر لکدہ جالشورلر . دیگرندہ ، سرمایہ بی بر چوق ادملر وضع ایدر . انجق ادارہ سی برویا متعدد مدیرلرہ احالہ اولنور . «قوللکینیف» دنیلان شرکتلرایلک قسمہ و «انونیم» صورتندہ تشکل ایدنلر ایکنجیسنہ داخلدر .

اشتہ بو اصول سایہ سندنہ درکہ بیوک معدنلرک ایشلملسی ، قانال و دمیر یوللر ککشادی ، بانکلر و سیغورطہ قومپا . نیازی تشکیلی ممکن اولمشدر . اشتراک اصولی اولمسہ ، بوامور جسیہ ہجبر وقتندہ حصولہ کلہ مزدی . زیرا منفرداً بیوک بردمیر یولی ، یاخود تحت البحر بر تلغراف خطی یابدیر . مغہ کیمک ثروت و اقتداری کفایت ایدر وایتسہ بیلہ ، بویلہ ایشلرہ بتون ثروتنی صرف ایتمکی کیم اختیارایلر . بوایشلر ایسہ زمانمزدہ ایکی اوچویوزیک شریکک ، یعنی حصہ دارک

اجتماعیه حاصل اوله یور . چونکه بونلر بیوک بر تشبئه حصه ایدمک املیه ، ثروتلرینک جزوی بر قسمی تهلککیه قوبورلر . اشتراك اصولی بودرجه لده توسع ایتش اولسه ، سوبش قمانک کشادی و انکلتزه ایله امریقا بینده تلغراف بحری احدائی و « آلپ » طاغیرینک دلنسی و دها سائر انار جسمیه نصل و جود بولور و نصل تصور اولنه بیلور ایدی .

بناء علیه اشتراك بر قوه محیره در که انسانک اقتدارینی فوق الغایه تزید ایدر . اعمال بشریه دائره سنده همان هیچ بر ایش یوقدر که بوقوت اولدقجه انسانک الندن قورتلسون . مع هذا اشتراك قاعده سی هر شیده اعمال منفرده یرینه قائم وهر ایشده جاری اوله یله جکنه ذاهب اولماملیدر . واقعا بو قاعده بر طرفدن انسانلرک و سرمایه نك قوتنی تزید ایدر ایسه ده دیگر طرفدن منفعت شخصیه نك قوه مشوقه سنیدن عاریدر . انسان کندی نفسی و فاملیاسی ایچون چالشجه و فوائد مستحصله حصراً کمدیسنه عائد اولنجه ، سعی و عملی بالطبع دها مؤثر اولور . بناء علیه مشارکت صورتنده اولان تشبئاتک سبب تفوقی اتفاقک اثری اولان قوتنده در . لکن معامله ده سرعت ، مصارفده حسن اداره و کافه تفرعات اموره زیاده جه دقت ، تشبئات شخصیه نك محسنات مخصوصه سیدر . برده تجربه اولمشدر که شرکت مدیرلی هر نقدر اوصافی لازمه پی حائز اولور ایسه اولسونلر ، فوق الحد جسماتی اولان

امورده اداره جه بعض قصور لک وسوء استعمالات و تلفاتک اوکی التیق قابل اولیور .

اشترک اصولی افرادک اقتدارینی تجاوز ایدن امورده مخصوص و بو جهتهده فوائدی هر ایشه شاملدر . سرمایه به ، ماکنه استعمالنه و تقسیم اعمال قاعده سندن استفاده به منوط اولان امورده دخی دائما محسناتی کوریلور . کذلک سیغورطه یوانده یاپیلان ایشلرده - که سرمایه جه ظهور ایده جک مخا طرات متعدد شرکا بیننده تقسیم اولنه ییلور - مشارکتک لزومی بلهیدر . بو اساس اوزرینه در که حریق و دکن قضاسی کبی مصائبدن نشأت ایدن زیانتری اوده مک و بر ادم شو قدر یاشدن یوقاری معمر اولدیغی ، یاخود وفات ابتدیکی تقدیرده ، کندیسی و اولادی بر مقدار سرمایه به و خسته تک و ایشسزک زمانرنده اعانه به نائل اولق ایچون سیغورطه ، یعنی تأمین شرکتری تشکل ایشدر . هله مخاطره لی و بخته معلق ایشلر - که بونره بر ادم بالکن کندیسنه کونوره ک تشبث ایده مز - مطلقا مشارکته محتاجدر . انکلیرلر و امریقا لیلر اقطار غیر معلومه به سیاحتلره و بعض جسم و سائط نقلیه انشاسی کبی غایت بیوک ایشلره ، مشارکت قوتیه موفق اوله رق بو یولده بین الملل تمیز ایش و ثروت و مکنت ، شرف و شهرت احراز ایشلردر .

اشترک اساسک ، نوع بشرک اصلاح احوالی امرنده دها نه درجه لره قدر منفعت بخش اوله جغی بیننه مز . بونک الک صوک ظهور ایدن اثر مهمی انکلتره ، فرانسه و المانیاده

تشکیل اولین عمله شرکتهای که ایشچی گروهی، یعنی سرمایه‌داران محروم اولین صنوف اهالی ایله اصحاب سرمایه‌داران یعنی فعلاً تألیفه برقیو اچشدن . لیکن بونترده دخی ایدیلان تجربه‌لر ایله مصدق‌در که چالشمه، سرمایه‌سز ممتراوله‌ماز و بو شرکته‌لرده موفقیت حصولی ایچون مجرد عمله یومیه‌سندن کسه‌رک و تصرف ایدرک، یاخود اعتبار قزانهرق سرمایه تدارک ایتک، ایشک اداره‌سی مأذونیت کافیه‌ی حائز بر مدیره محول اولمق، عملیه ویریله‌جک اجرت هر کسک ایقا ایتدیگی خدمت درجه‌سنه تطبیق اولمق و شرکت هیئت اعضا‌سنک قوای منفرده‌لرینک توسیعنه مانع اولیوب حتی بو اساسه خاصه رعایت ایتک الزمدر .

بومسلاک جدید فرانسه‌ده و ممالک سائرده قانون تجارتک تعدیلنی منج اولمش و بویله شرکته‌لرک تأسیسنی تسهیل ایده‌جک یکی بر مشارکت شکلنه مساع کوسترلمشدر که بونده سرمایه یکونی شرکت اعضا‌سنک تزاید و تناقص ایتسنه کوره تغیر ایده‌یلور . بو صورت بزده دخی اسکی اصنافک اصلاح حالی یولنده محسناتی موجب اوله ییلوردی . فقط الیوم جاری اولان قانون تجارت حکمنجه او مثللو شرکته‌لرک تشکیلی قابل دکلدر .

مشارکت ماده‌سنک بعضاً انحصاره نتیجه ویردیگی اعتراض مقامنده بیان اولمشدر . مثلاً بر مملکتک دمیر یول شرکته‌لری، یاخود بر نوع معدن‌لرینی ایشلدن شرکته‌لر، بینلرنده اتفاق

عقدیہ فیثات واجوارتی فاحش رادہ لڑہ ایصال ایدہ بیلور لڑ
 دینلشدر . دمیریولر حقندہ طرق سائرہ نک رقابتی واجورات
 نقلیہ یہ حد منتها تعینی بو محمدورک دفعنہ کرکی کبی مدار
 اولور . معدن ایشلری کبی تشبثات صنایعہ دہ دخی بوکا ، داخلی
 وخارجی رقابتدن محق ومؤثر برچارہ بولنہ ماز . مثلاً کمور
 معدنی قومپانیالری بیندہ اتفاق حصولک منع مضرتی انجق
 رقابت و سربستی مبادلات قاعدہ سنہ رعایتہ ، یعنی اومثلو
 محصولات اجنبیہ نک سربسجہ دخولیلہ حاصل اولدیغی
 مجربدر .

مشارکت بحشہ ختام ویرمزدن اول ، شوراسنی اخطار
 ایتک لازمدر کہ بو اصولک ممکن مرتبہ فائدہ سی کورملک
 ایچون ، کمال سربستی ایله جریان ایدہ بیلمسی اقتضا ایدر .
 قانوننامہ تجارتک «انونیم» شرکتلر حقندہ مأذونیت استحصالی
 شرطی بوقبیلدن اولان موانعدن در کہ انواع محاذیری تبین
 ایتکلہ فرانسدہ وسائر ممالکدہ لغو ایدلشدر . زیرا تجربہ ایله
 ثابت اولمشدر کہ شرکت نظاماتک حین تدقیقندہ ، مأمورین
 دولت امور صنایعہ وتجاریہ یہ متعلق معاملات ایله کرکی کبی مألوف
 اولمدقلرندن شرکتلر بر طاقم قیود و تکلفات زائدہ یہ اتباع
 ایتک کہ مجبور ایدیلور واستحصال رخصت معاملہ سنندن طولانی
 انواع مشکلات وتأخرات وقوعہ کلور . علی الخصوص
 شرکت نظامنامہ لڑینی رسماً تدقیقندن باشلیجہ مقصد ،
 «انونیم» شرکتلرک مدیرلری یالکز اداره جہمتدن
 مسؤل اولملریلہ حصہ اشترایده جک اولان عوام ناسک

وقایه منافعندن عبارت اولدیغی حالده، بونك عكسی اوله رق خلق،
 شرکت نظامانك حكومتجه تصدیقنی، تشبث اولنان ایشده
 موفقیت حصولنه برضمان صحیح عد ایدرك وارتنق شرکت
 مدیرلینك درجه اعتبار واستقامتترینه وایشك ایلری کیتك
 وتمتع ویرمك احتمالاتنه باقیمه رق شرکت حصه لینی بلا تردد
 اشترا ایدرلر . بو سببلره مبنی استحصالی رخصت قیدینك
 لغویله عموم شرکتلرجه مقتضی کورینان تأمیناتی حاوی نشر
 اولنان قانونه توفیقاً « انونیم » شرکتلرک دخی بلا استئذان
 تشکل ایتلرینه اکثر مالک اوروپاده مساعده اولمشدر .

ایکینجی باب

ثروتک تداولی

اون نتیجی فصل

مبادلہ

مبادلہ قاعدہ سنک اہمیتی و توضیح نتائیجی • - حاصلات بر بر یلہ مبادلہ اولنور و یکدیگریاہ مبادلہ اولنان اشیانک قیتلری مساوی اولق طبیعیدر • - مخرج قاعدہ سنک تعریفی • بوقاعدہ اقتضاسنجہ عموم محمولاتده مطلوب اولان مقدارن زیادہ مبدولیت تصور اولنہ ماز و بالجملة صنایع اصحابنک و ملل واقوامک منافی مشترک اولدیغی ثابت اولور •

معلومز اولدیکه ثروت بالذات چالشمقلہ ، یاخود مبادلہ طریقیلہ استحصال اولنور •

اشبو مبادلہ قاعدہ سی که مدنیتدن بی بهره اولان اقوامده مفقود حکمنده در ، مدنیتله برابر ترقی ایدر • جمعیت بشریه نك ابتدای تشکلنده مشترکاً اجرای اعمال اولنور و تدارک اولنان محصولات افراد جمعیتک جملہ سنہ طائد اولور - نته کیم امریقا - نك « پرو » و « مکسیکو » ممالکمنده و محال سائرده امثالی کورلشدر • وحشیت حالنده ایسه ، هر برفرد ، نفسنه لازم اولان شیلری کندی باشنه تدارک ایدر • لیکن بو صورت بالکز کوچک قوملرده و صنایعک پک محدود اولدیغی زمانده جاری اوله ییلور • جمعیتجه اسباب مدنیہ و تأمینیه نك

استحصال واستكمالی لزومی حس اولنجه مبادله اصولی دخی، امنیت و حریت سایه سمنده، بالجمله صنایعه و افراد اهالیك كافه افعاله شامل اولور. شویله كه هر جمعیت مدینه دده بر شخصك يالكز كندی چالش مسیله استحصال ایلدیكى اشیمانك مقداری، مبادله طریقله تدارك ایلدیكى اسباب ثروته نسبتله لاشی حكمنده قالور.

مبادله اصولك فائده سیله اهمیتی تقدیر ایچون، جمعیت افرادندن ك ادناسنه وارنجیه قدر، هر كسك ابنای جنسنه ایفا ایتدیكى خدماته قارشو، انلردن نقدر زیاده استفاده ایلدیكى ملاحظه اولنمق كافیدر. «فره دریق باستیما» نك بو باده كتوردیكى مثال، حقیقت حالی ككوزجله تعریف ایتدیكندن خلاصه ایزاد اولنور.

«باستیما» دیر كه «جمعیتك اشاغی صنفلرندن بر شخصك، مثلا بر كویلو طوغرامه جینك حالنه نظر اولنسون. بو ادم بتون كون تحته رنده لك، سفره و طولاب یامقله مشغولدر و حالندن دخی شكایت ایدر. قالدیكه جمعیت بشریه یه ایفا ایتدیكى شو خدماتی، كندیسنك مظهر اولدیغی فوائد ايله مقایسه اولنسه، بونلر ايله اصلا نسبت قبول ایتیه جیكي ظاهر اولور. ابتدا هر صباح قالقوب كینور. بو كیدیكى اوروبا هر نقدر ساده اولور ایسه اولسون، ینه تداركى پك چوق اعمال، نقلیات و كشقیاته توقف ایتمشدر. مثلا امریقالیلرك یامبوق، هندلیلرك چوید، فرانسزلرك بوك و كتمان یتشدیر. مسنه، بره زیلیالیلرك دری و مشین اعمال ایلسنه و بتون بو اشیمانك

متعدد شهر لره نقلیه اورازده ایشلمسنه ، ایپلک یاپلمسنه و طو-
قنوب بویانمسنه محتاجدر . بعده طعام ایدر . یدیکی اتمک
هر صباح قیوسنه کتورلمک ایچون اراضی اچلق ، اطرافنه
چیت چویرلمک ، سورلمک ، کوبره لیمک ، نخم زرع اولنلق ،
محصولات ، سرقت وغارتدن محافظه قلنلق ، بر چوق خلق
بینده اولدقجه امنیت حاصل اوللق ، بغدادی طحن ایدلمک
واتمک یاپیلوب پشورلمک ، دمیر ، چلیک ، اودون و طاش
ایشلموب آلات شکلنه قونلق و بر طاقم اصحاب صنایع حیوا-
نات قوتسندن و دیگرزی اقان صولردن و قوای سائرهدن
استفاده ایتک لازم کلمشدر - که بو شیرک هر بری حدسز
حسابسز اعماله متوقفدر . بوادم چوجغنی مکتبه کوندر - که
اوراده تحصیل اولنمان علوم نقدر مختصر اولسه ، بنه تصور
اولنه ماز درجهده تحقیقات ، مطالعات و معلومات ایله ترتیب
اولنه بیلشدر . طیشاری چیققدقه قالدیرم دوشمنش سواقاقرده
کزینور . مال و ملکی حقمنده بر کونه منازعه ظهور ایدر
ایسه ، محافظه حقوقی ایچون دعوا و کیلاری ، حتی احقاق
اولنلق اوزره حاکمیر والدیغی اعلامک اجرا ایچون ضابطه
عدلیه مأمورلی بولور - که بونلر کده وجودی پک چوق
ترقیات و معلومات مکتسبه یه و اسباب تعیسه محتاجدر .
اگر یوجلیق ایده جک اولور ایسه ، باقار که وقتی ضایع
اولماق و کم دیسنه زیاده زجت چکدیر مامک ایچون سائر
ادمیر طوپراغی تسویه ایتشدر ؛ دره لری طولدیر مشلر ، طاغلری

ابند بر مشلر، چایلری بر برینه الحاق ایتمشلر، قوم طاشلری، یاخود دمیر چبوقلر اوزرینه عربهل قویمشلر و بونلری تحریک ایچون حیوان و واپور قوتنی استعماله موفق اولمشلردر. اکر شو محسنات طوغرامه جینک کندی چالشمسیه بالذات استحصال ایده بیله جکی منافعہ قیاس اولنور ایسه، دنیه بیلور که بر کونده استهلاک ایتدیکی شیلری کندی باشنه قالجه بیک ییلده تدارک ایده مز ایدی. شوراسی دها غریبدر که سائر انسانلرک جله - سی ده عینیه کندی حالنده در. یعنی هربری کندی حاصل ایده بیله جکی شیلرک ملیونلرجه زیاده سنی استهلاک ایتدیکی حالده هیچ بری دیگرندن برشی غصب ایتامشدر و اکر او طوغرامه جی لایقیله حساب طوتمش اولسه، کندی ادنی صنعتیه ایتدیکی شیلرک هپسنگ بدانی اوده مش اولدیغی تبین ایدر. « شو نتایج عجیبه پی ظهوره کتورن انجق بر قاعدهء طبیعیه در. حکومتک بونده مدخلی، باشلیجه اشخاص بیننده مقاولاتک تأمین اجراسندن و امنیت و حریت عامه نك وقایه سندن عبارتدر. نتایج مستحصله ایسه، مجرد اشخاص منفرده نك منفعت مخصوصه لری یولنده مصروف اولان اقداملری ثمره سیدر.

مبادله قاعده سنك حقیقتی بیلنمدیکنندن بوکا متعلق احوالک محاکمه سنده پك چوق خطاره دو شمشدر. مبادله ایکی شخصک قیمته معادل عد ایتدکلری اشیایی تعاطی ایتسی معامله سیدر. بوشیلر ایسه، مادی بر محصولدن و یا بر مقدار چالشمه دن،

یا خود بر خدمت‌مدن عبارت‌در . بوناردن هر برینک دیگر لاندن
 بریله مبادله‌سی قابل‌در . بو مبادله عیناً دخی اجرا اولنه بیلور
 ایسه‌ده اکثریا مسکوکات واسطه‌سیله واقع اولور . فقط
 بونکله مبادله‌نک ماهیتی دکشمز . زیرا اچمه دخی بر محصول‌در .
 اگرچه عادیماً مستعمل اولان تعبیراته کوره اچمه‌یه بدل
 دیگر بر محصول اعطایی معامله‌سنه ، صائمق و دیگر بر محصوله
 قارشو اچمه اعطاس‌سنه ، صاتون المق اطلاق اولنور . لکن
 بو ایکی معامله بیننده اساساً فرق یوقدر . محصولی ویرن ،
 اچمه صاتون الدی و محصولی آلان ، اچمه صاتندی دیمکدر .

شوقدر که اچمه بر مال متوسط اولوب طلب اولنان بالجمله اموال
 سائرّه‌یه بدل قبول اولندیغندن اچمه ایله اولان مبادله موقت
 و دیگر بر مبادله‌نک مقدمه‌سی حکمندهر . شویله که بالفرض
 قوندره‌جی ، یا خود دولیکر کندی محصولتی و یا امک و خدمتی
 ابتدا اچمه‌یه مقابل اعطا و ایفا ایدوب بعده اچمه‌پی سائر
 محصولات و اعمال ایله تبدیل ایدر . مثلاً انکله ما کولات
 والبسه الور ، یا خود قالفه‌سنک اجرتی ویرر . بو تقدیرده ،
 التون و کموش شو مبادلاته واسطه اولدقدن صکره ارادن
 چیقجه ، حقیقته بر بریله مبادله اولنان شیلر محصولات ، اعمال
 و خدماتدن عبارت اولدیغی ظاهر اولور . بناء علیه « ژان
 بانست سائی » لک تعبیری اوزره « محصولات سائر محصولات
 ایله مبادله اولنور » . یا خود سائر لرینک تعبیرنجه اعمال و خد-
 مات سائر اعمال و خدمات ایله ، حاصلی هر قیمت دیگر بر قیمتله
 تبدیل قلنور . بو تعبیراتک جمله‌سی بر معنایی متضمندر و جمله -

سندن مقصد ، هر محصول و هر سعی و خدمتک او قیمتده اولان سائر محصولات و اعمال و خدمات ايله دکشلدیکنی کوسترمکدن عبارتدر .

بنابراین مسکوکات (مکرکه مجرد ادخار و یادفن اولنق ایچون جمع اولسون) مبادلاتک متهاسی دکل ، انجق مبادلات آتیهیه برواسطه در . بو حالده صاتیلوب النان شیلرک صورت استعمالدن صرف نظر ، نه اقچه و پروب مقابلنده بر محصول الان ادم محصولی ویرندن زیاده متضرر ونهده اقچهیی آلان دیگرندن زیاده مستفید اولمش عد اولنه ییلور . ایکی کشی بی اجرای مبادلهیه سوق ایدن سبب ، هرایکیسنگ منفعیدر . زیدک بر مقدار چوقه سی و عمروک بر التونی اولدیغی حالده زید چوقه سنی او التونه قارشو ترک ایدر ایسه ، دیمکدر که چوقه بی التونه ترجیح ایدیور . کذلک عمرو التوننی زیدک چوقه سنه بدل ویرر ایسه ، دیمکدر که او چوقه بی التونه مرجح طوته . یور . یوقسه نه بری چوقه سندن ، نه دیمکری التونندن وازکچر ایدی . بناء علیه ایکی طرف دخی مبادله دن استفاده ایدیور . واکر شو معاملهیه برکونه جبر وزید ، یاخود عمرو طرفندن بر حیله قارشماز و طرفین بیننده سر بستجه بازارلق اولنه رق ، مداخله قانونیه ايله فیئات طبیعیه تحریف ایلماز ایسه ، هرایکی طرفک استفاده سی ، یاخود مبادله اولمان هرایکی شئیئک قیمتی یکدیگره معادل عد اولنق لازم کلور .

شوقدر وار که عمرو الدیغی چوقه دن البسه یا پدیروب انی طوغریدن طوغرییه استعمال ایده جک . زیدایسه ، الدیغی التونی

طوغریجه استهلاک ایده میسه جکدر . بالفرض بقاله و یروب
 بر مقدار یاغ اله جقدر . چونکه کندیسنجه مبادله دن اصل
 مقصود اولان شی التون دکل ، انکله تدارک ایده بیله جکی
 یاغدر . بو مثالده دخی حقیقه بربریله مبادله اولنان اشیا زیدک
 ثمره اعمالی اولان چوقه ایله بقالک یاغیدر . زیرا اکر دنیاده التون
 اولسه ایدی زید چوقه سنی طوغریجه بقاله کوتوروب اکا
 بدل یاغ طلب ایتمکه مجبور اولوردی . التون ایسه بو معا -
 له یی تسهیل ایتمکی ، یعنی چوقه ایله یاغک مبادله سنه واسطه
 اولدیغی کبی ، دهانجه مبادلاته مدار اولق اوزره همتادیا الدن اله
 تداول ایده جکدر .

اشته « ژان باتیست سائی » ک محصولاتک « مخرجی »
 حقنده تأسیس ایتمش اولدیغی قاعده ، محصولاتک بربریله مبادله
 اولندیغی اساسی اوزرینه مبتنیدر .
 علم ثروته « مخرج » لفظندن مقصد ، هر درلو محصول -
 لاتک صرف و فروخت اولنه بیله جکی محالدر - که بو مخرجلر
 اولدقجه مبادله دخی قابل اوله ماز . برمال استحصال واکمال
 اولندیغی آنده ، قیمتی درجه سننده اموال سائره یه بر مخرج ،
 یعنی او قیمتده اوله رق سائر ماللرک صرف و فروخته بر یول اچار .
 زیرا اومالی حصوله کتورن ادم ، انی همان صاتمق ایستر - که
 قیمتی یدنده نماسز قالمسون واکا بدل اقیجه دخی السسه ، انیده
 النده نماسز طوتمامق ایچون ، دفع ایتمک ایستر . اقیجه یی
 دفع ایتمک ایسه ، دیگر برمال ایله مبادله ایتمکله اولور . بوندن

مستبان اولور کہ برمالک استحصالیله برابر سائر ماللره برمخرج پیدا اولور . بوجهته حاصلات آرتدقجه صرفیات واستهلاک کاتک دخی ارتمسی ضروریدر . برمخلده حاصلات ایوم کچن سنه دن ایکی قات زیاده اولور ایسه ، اومحکک جله صرفیاتیده ایکی قاتنه چیمقار . زیرا اومحل مستحصلازی اموال سائره به مخرج اولان حاصلاتلرینی تکثیر ایتش اولملریله هر برینک قوه اشتراک یه سی دخی بالطبع اولکینک ایکی قاتنه بالغ اولور . بناء علیه عموم حاصلاتده لزومندن زیاده مبدولیت تصور اولنه ماز و محصولاتک عموماً تکثرنده محذور مطالعه ایتک عبئدر . ماداهکه هر مستحصلاک حاصل ایتدیکی مالی همان فروخت ، یعنی سائر ماللر ایله مبادله ایتک اقدام منافعیدر ، صاتلق استمیلان ماللر قیمتده اموال سائره طالبی بولنه یور دیمکدر . احتیاجندن فضله اوله رق بیک غروشلق بغدادی حاصل ایدن چفتجی ، اولیکی حالنه نسبتله فضله اوله رق بیک غروشلق سائر ماله طالبدر . هم بیک غروشلق مالی صاتیجی ، هم بیک غروشلق اموال سائره بی آلچیدر . اما بعض اموالک کثرتندن طولایی ، صاتله مامسی - که اکثریا تجارتجه بحران ظهورینک سببیدر - عموم حاصلاتک زیاده لکندن دکل ، صورت مطلوبه به ده اداره اولمدیغندن نشأت ایدر . مثلاً صاتله جغنی مخلده قطعاً لزومی ، یاخود رواجی اولمیان بر مال حاصل ایدیلور و یا دیگر بر مملکتدن اورایه نقل اولنور ایسه ، صاتله میوب قالمق احتمالی واردر . لیکن بونک سببی ، یالکز او ماله احتیاج اولمامسیدر . یوقسه اگر خلقک محتاج اولدیغنی وبکنمیدیکی

اموالدن اولیدی مادام که اکا بدل اشیاى سائره آلق ایستیان واردر - که او زائد ماللرک مستحصلیدر - البته مقابله بنده دیگر بر مال ویرن ، یا خود یکیدن استحصالی ایدنلر بولنور ایدی و او مستحصل خلقک احتیاجاتندن هیچ برینه یارایه جوق بر شی استحصالی ایدمه جک اولسه بیله ، هیچ اولماز ایسه کندی نفسی ایچون بیه جک و سائره حاصل ایدمه بیلور ایدی . دیمک اولور که مستحصل ، حاصل ایدمه جکی شیک تعیننده خطا ایش و لازم اولان بر شیئی حاصل ایدمه - جک یرده ، لزومی اولیان شیئی حاصل ایشدر . بو ایسه حاصلاتک فضله اولسنی دکل ، احتیاجه توافق ایددیکنی اثبات ایدر .

بوندن شو نتیجه استنتاج اولنه بیلور که هر بر صنعت ، صنایع سائره نک ، مثلا زراعت ، فابریقه لک و فابریقه لر ، زراعتک ترقیسندن استفاده ایدر . زیرا بونلرک جمله سی بر برینه مخرج حکمنده در . شویله که بالکز بر صنعته و برجنس محصوله ، مثلا باغ محصولنه سگمه کله جک اولور ایسه ، یعنی صنایع و سائر اصناف دخی متضرر اولورلر . زیرا فلا - کترده اولان باغچیلر ، اولنه نسبتله اکسک یعنی و سائره اولورلر . یعنی و سائر اشیاىی حاصل ایدنلر دخی ده ازقاش ، ذخیره و سائره اشترا ایدرلر و بو صورتله ارباب صنایع عموماً ضرر دیده اولور .

ینه بو سببلره منی ، شهرلر اهلالیسی ، اهل قرانک و کویلولر دخی ، شهر اهلالیسنک سعادت حالندن منتفع اولورلر .

کذلك بر مملکتک ایالاتی و کافه ملل واقوام بر برینه مخرج اولملریله یعنی هر بری زیاده محصول و ثروت استحصال ایتدیجه دیگر لری اکا زیاده مال صساته یله جکی کبی، لزوم و احتیاجی اولان محصولات دخی اورادن کترتله واه و نتیجه تدارک ایده بیلملریله جمله سی یکدیگریک رفاهیت حالی و معمور ربتی ارزو اقلیدر لر. خلاصه، جمعیت بشریه اعمال، محصولات و خدمات همادیه مبادله سیله قائمدر و هر شخصک فائده سنندن و یا ضرر نندن سائر لری دخی متنفع، و یا خود متضرر اولدیغندن زنکینلر فقرانک، فقرا اغنیانک و جمعیتک ککافه صنوف مختلفه سی بر برینک نائل سعادت حال اولسنده منفعت لری وارد ر.

اشته قانون طبیعی اقتضاسنندن اوله ر ق منفعت عمومی، هر کسک کندی فائده مخصوصه و شخصیه سی ایچون صرف ایتدیکی مساعیدن تولد ایدر. بر شخصک، یا خود بر ملتک منفعتی دیگرینک مضرتنی موجبدر کبی و قتيله اک بیوک حکمایه بیه سرایت ایتش اولان افکارک بطلانی علم ثروتجه ثابت اولور و محصولات مجرد محصولات سائر ايله اشترا اولندیغنی جهته بر قومک ضرری دیگرینک استفاده سنی موجب اوله. میوب بالعکس خسارینی مؤدی اوله جغنی رتبه وضوحه و اصل اولور.

چالشق صلاحیتی سربست اولمق اقتضا ایتدیکی کبی، امر مبادله دخی سربست اولمق لازمدر. زیرا، مقدا دخی بیان اولندیغنی اوزره، سربستی مبادلات، سربستی اعمالک

بر جهت اولدیغی کبی ، حق ملکیتک دخی نتایج لازمه سندندر .
 انسان ثمره اعمالی اشیاى سائره ايله سربسجه مبادله ایده مرز
 ایسه ، چالشق صلاحیتنی تمامیه حائز وسعی و عملنک اثری
 اولان اموالده صاحب عد اولنه ماز . فقط بو قاعده نك تفصیلات
 و تطبیقاتنه کیرشلمزدن اول ، قیمتہ ، فیئانه و مسکو کانه تفرع
 ایدن مسائلی تدقیق ایتک اقتضا ایدر .

اوز يدنجى فصل

قيمت

علم ثروتيه قيمت، انجق مبادله ايله تعين ايدن قيمتدور. وفيثاتك غيرى اولوب، بر شينك اشيائى سائرهي استحصاليه صلاحيتي ديمكدر. - اشيائك قيمتي اولاي، فائده سندن، ثانياً، قابل تصرف و مبادله اولسندن، ثالثاً، استحصاليه تصادف اولنان، مشكلاتدن و درجه ندرتدن نشأت ايدور. - قيمت بر ايدن عبارت اولغله، بونك صحیح بر اولجيسي اوله ماز.

مادامكه مبادله، جمعيت بشريه نك ثروته متعلق معاملاتده اس حرکتي كيبسدر، يعنى هر صنعت آتش و برش اوزرينه مؤسسدر و هر كس سععي و عملي اثاريله دكل، بونلره بدل بشقه لرينك اثر صنعتي اولان شيلري الهرق تعيش ايدور، قيمت اشيا مسئله سنك پك زياده اهميتي اولمق طبيعيدر. - زيرا ثروته آزچوق طوقنور هر نه معامله اجرا ايدلسه، قيمت حقتده صحیح و باغير صحیح بر فكره و قاعده به اسناد اولنه جفندن بونده جزؤي بر خطا سائر بر چوق خطا لزي انتاج ايدور. كذلك قيمت مسئله سنك علم ثروجه اهميته نظرأ بو كادائر ياكش بر ذهاب، كافه مسائل سائرده دخی ياكلفه سبب اولور و بو حالده هيچ برشي حقتده بر فكر واضح ايدنك ممکن اولماز. - اشيائك قيمتي صورت مجرده ده دخی تصور اولنه بيلور. - فقط ثروته دائر معاملاتك اساسي اولان قيمت انجق مبادله ايله تعين ايدن قيمتدور. بونده علم ثروجه ارا نيلان جهت، بر شينك حكمت، يا خود اخلاقجه اولان قدری دكلدر. - قيمت

لفظندن مراد، «ادام اسمیک» و سائر لک «مبادله قیمتی» تعبیر
 ایتدکری حیثیتدر . یعنی مقابلنده سائر برشی اله بیلک قوتیدر .
 شو قدر که فیئات معناسیمله بونی بر برینه قارشدر ماملیدر .
 فیئات بر شیئک اچمه ایله تقدیر اولنان دکریدر ، حین مبادلهده
 اوشیئک مقابلنده اچمه اولهرق ویریلان بدلدر . قیمت ایسه ،
 بر شیئک النوب صاتیله بیلن سائر شیلری استحصال و اشترايه
 صلاحیتیدر . اشیانک فائده سی احتیاجات و امال بشریه ایله
 محصولاتک بیننده کی نسبتی کوستردیکی کبی ، قیمت دخی بر برله
 مبادله اولنه بیلن اشیانک بیننده کی نسبتی بیان ایدر . مثلا
 بر کیله بغدادیک مقابلنده قاچ ارشون چوقه الله بیلور ایسه ،
 قیمتی او قدر چوقه قیمتته معادلدر . مبادلاتده واسطه اولان
 مسکوکات موجود اولسه بیله ، ینه بونسبت باقیدر . زیرا
 اکر اچمه اولسه بیدی ینه محصولات متنوعه بر برله مبادله
 اولنه بیلور ایدی و بو حالده ، هانکیسی مقابلنده انسانترجه
 ارزو و طلب اولنان شیلردن اک چوغی استحصال اولنه بیلور
 ایسه ، او محصول اک قیمتلیسی اولوردی . بناء علیه قیمت ،
 فیئاتک غیریدر . قیمت او یله بر نسبت ایما ایدر که فیئات بو
 نسبتک اچمه ایله تقدیر اولنان مقداریدر .

بو حالده بر شیئک قیمتی دنیلور ایسه ، دائما نک بشقه
 بر شیئه ، یا خود بشقه شیره نسبتله اولان دکری ا کلا شلیق
 لازمدر . بر محصول ، بشقه بر محصولک از بر مقدار یله و بر
 دیگرینک مقدار کایسیمله مبادله اولنور . مثلا بر قات البسه یه
 مقابل ، خلیجه بغدادی و یک آز مجوهرات الله بیلور . كذلك

بر شيك قيمتي بعض اشياي سائره قياساً تزايد و بعضيسنه
 نظراً تدني ايدر . اكر بو سنه آز بغدادى ادراك ايدر ايسه ،
 برقات البسيه قارشو كچن سنه دن ا كسك اتمك و يريلور و اكر
 دمير دن النان رسوم تخفيف اولنور ، يا خود دمير معمولاتي
 يكي بر صورت اعماليه ايجاد اولمسن دن طولايي ده ا هون
 چيقا چق اولور ايسه ، ينه او البسه كچن سنه دن زياده دمير
 معمولاتي له مبادله قلمنور . بو تقديرده ، البسه نك قيمتي آرتديمي ،
 ا كسلديمي - بوني تعيين اتمك ممكن دكلدر . شو قدر دنيله
 ييلور كه البسه نك قيمتي دميره نسبتله تزايد ، اتمكه نسبتله تدني
 ايتدی . لکن بر حال دخي تصور اولنه ييلور كه انده البسه نك
 قيمتجه ظهور ايدن تبدل حقيقي اوزره معلوم اوله ييلور .
 يعني اكر عارض اولان سبب اتمك و دميره متعلق اوليوبده
 بالكر البسيه مخصوص اولور ، مثلاً برماكنه ايجاد اولنه رق
 چوقه اعمالی تسهيل ايديلور ايسه ، البسه نك قيمتي ارتق اتمك
 و دميره نسبتله دكل ، بالجمله اموال و محصولاته نسبتله تنزل
 اتمش اولور و بو حالده البسه نك قيمتي ، يعني قوه اشترايه سي ،
 حقيقهً تنزل ايتدی ديمك جائز اولور . عموماً اصلاحات
 صناعيه نك نتيجه سي سعيك قيمتي تزييد اتمكدر . چونكه
 چالشمك دخي بازار معاملاتده بر قيمتي واردر كه هر شيك
 قيمتي كبي ، سائر اشيا ايله اولچيلور . ده آز اتمك و زجت
 مقابلنده هر درلو محصولاتدن ده زياده سي استحصال اولنه .
 بيلديكي تقديرده چالشمه نك قيمتي حقيقهً تزايد اتمش اولور ،
 بو تشریحاتدن شوراسي ده مستبان اولور كه قيمت بر

نسبتدن عبارت اولدیغی ایچون ، بالجمله اشیانک قیمتی برلکده ترقی و یا تدنی ایتک قابل دکلدرد . فیئات عموماً ترقی ایده بیلور لکن هر شیئک قیمتی بردن تزايد ایتک ممکن اولماز . زیرا بالفرض بغدادک قیمتی چوقه نک قیمتنه نظراً تزايد ایدر ایسه ، چوقه نک قیمتی بغدادک قیمتنه نسبتله تنزل ایتدی دیمکدر . سائر اشیا حقیقده دخی حال بویله در . هر شیئک تزايد قیمتی بر دیگرینک تنزل قیمتینی ایما ایدر و تنزلی دخی دیگرلرینک تزايد قیمتیه واقسع اولور . « جون استوارت میل » ک قوالجه ، یکدیگریله مبادله اولنان اشیانک عموماً قیمتی آرتدی دیمک ، عینی بر قاچ یوز اغاچک جـله سی بر بردن زیاده یو کسلدی دیمکه بکزر - که معناسز بر سوزدر .

قیمتک معنا وماهیتی بوصورتله تعیین اولندقدن صکره بقالم اشیانک کسب قیمت ایتسی نه اسبابه متوقفدر . اولاً ، اشیانک قیمتی فائده سندن ، یعنی انسانک بر احتیاجنی ، یاخود برارزوسنی ایفایه مدار اولمق حیثیتسندن نشأت ایدر . چونکه هیچ بر احتیاجه صرف اولنه میان شیئنه کسه رغبت ایتز . ثانیاً ، برمحصول ، اکا مالک اولنلرک غیریه به دخی نافع اولمق ایچون قابل تخصیص و تصرف و مبادله یه صالح اولمیدر . هوا ، صو ، روز کار کبی قوای طبیعیه هر کسه عائد اولدیغندن انلرده بوخاصه مفقوددر . ثالثاً ، اشیانک قیمتینی ایجاب ایدن سبب (نافع و قابل مبادله اولدیغی حالده) استحصالی از چوق صعوبتی مستلزم و امک و سرمایه صرفنه محتاج بولنمیدر - که

بويولده صرف اولمان امك و سرمايه «مصارف استحصاليه»
 تعبير اولنور . صو و هوا هر پرده بولنديغندن انسانلرجه
 نقدر فائدهسى اولور ايسه اولسون، قيمتى اوله ماز . مجوهرات
 ايسه ، انجق زينه مدار اولديغى حالده استحصالنده اولان
 صعوبتن ناشى ذى قيمتدر .

فقط كافه اشيانك استحصالنده تصادف اولمان مشكلات
 بدرجده دكلدر . بعضاً اشيانك فايث ندرتندن و مقدارى
 محدود اولسندن ايلرى كلور . مجوهرات، اسكى يازمه كتابلر،
 كار قديم مصنوعات و كافه اثار عتيقه كى شيلرك طبيعى برقيتى
 واردر كه بونلرى تصنيع، يا خود كشف ايتك زحمت و مصا -
 رفتن دكل، باشليجه ندرتندن نشأت ايدر . بويله طبيعى و دائمى
 قيمتى اولان شيلرك مقدار موجودى تزويد اولنه ماز و مصارف
 استحصاليهسى اوزره صائلسه ، اكا طالب اولنلرك جله سنه
 يتشديريله جك قدر حاصل ايديله مز . بوجهته بونلرك قيمتى
 مصارف استحصاليه سندن ايسه ، عرض و طلب قاعده سنه
 تابعدر . عموماً بر انحصار طبيعى بى حائز اولان شيلر، مثلاً
 بر شهرك مواقع معتبره سى و ارض و هواجه محسنات مخصوص -
 صه سى اولان اراضى بوقسمدن عد اولنه بيلور . ليكن اشيانك
 اك بيوك قسمى بو قبيلدن دكلدر . اكثر محصولاتك استحصالى
 انجق امك و سرمايه صرفنه محتاج اولوب تكثيرنه همان
 نهايت يوق كيدر . اشياى معموله نك جله سى بوقسمه دا -
 خلددر . مثلاً ، چوقه دن ياپلش البسه نك قيمتى ، يوكك
 قلت و كثرته ده تابع ايسه ده باشليجه قو يونى يتشديرن ،

پیاغیسنی نقل و تطهیر ایدن و طوقیان ، قاش و البسه حالسه قویان ادملرک اعمالندن نشأت ایدر . بو ایکی قسمک اراسنده دیکر بر نوع اشیا دخی واردر که محصولات ارضیه و عموماً طوپراقدن چیقان خام اشیادر . واقعا بونلرک بدرجه دن زیاده سی حاصل ایدلرک مراد اولنور ایسه ، مصارف استحصالیه سی حددن اشوری تزیاد ایدر . مع هذا احتیاجاته کفایت ایده جک مقداری اهو نجه وجوده کله ییلور . بناء علیه بو قسم محصولاتک قیمتی دخی ، اکثر اوقاتده ، ایکنجی قسم اشیا نلرک قیمتی کبی ، اساساً مصارف استحصالیه لری اوزرینه تقرر ایدر .

قیمتک تعریف اولنان ماهیتنه نظرأ بر کونه مقیاسی اوله - ییلور می - سؤالی جای تدقیقدر . «ادام اسمیت» قیمتہ سععی ، یعنی چاشمہ بی ، اساس تعیین ایتشدر . واقعا قیمت حصولی دائماً چاشمہ متوقف ایسه ده سععی قیمتک اولچیسسی اوله ماز . «ادام اسمیت» شوجه تله یا کمشدر که سععی ، ثابت و معین برشی عد ایدرک هر قیمت ، هر وقت و هر محله بو نکلہ اولچله ییلور ظن ایتشدر . قالدیکه بویله بر مقیاس یوقدر و اوله ماز . بر قیمت انجق دیکر بر قیمتله اولچله ییلور . مادامکه قیمت ، اموالک بر برینه نسبتندن عبارتدر بو نسبت ، احتیاجات بشریه و بونلرک ایفاسیچون لازم اولان شیلرک مقدارینه کوره دکشدکجه ، مقیاس عد اولنان قیمت دخی بالطبع تبدل ایدر . سعیک قیمتہ مقیاس اوله مامسنه بر دلیل دخی شودر که یوقاریده کورلدیکی کبی ، هر قیمت

یالکز سعیدن تولد ایتمز . چالشه نك قیمتی ، نفوس اهالینك قلت و کثرته صنایعك نوعنه ، ایجاب وقت و حال و محله و بر طاقم احوال عارضه یه کوره تحول ایدر . بعضیلریده ، مقیاس قیمت اولمق اوزره بغدادی تکلیف ایتمشردر - که بوده جائز دکلدر چونکه بغدادی قیمتی ، مدت مدیده اوزرینه حساب اولندقده محصولات سائره یه نسبتله آز تبدیل ایتمدیکی قبول اولنسه بیله ، بته بر محلدن و بر موسمدن دیکرینه و محصولاتك قلت و وفرتنه کوره ترقی و تدنی ایدر . بوجهته صحیح و مقرر بر مقیاس اوله ماز . اچجه بیله بو اسبابه تابعدر . زیرا مسکو - کات قیمتده دخی ، التون و کوشك قلت و کثرته کوره ترقی و تنزل و قوعبولور . برده ایکی شیئك قیمتی ، انجق بر وقتده و بر محله اولور ایسه ، حقیله مقایسه اولنه یلور . بالفرض ایکی ملتك ثروتی تمامیه یکدیگرینه تطبیق اولمق ممکن دکلدر . بر مملکتك « ایکی عصرده » مالک اولدیغی ثروتی حقنده اولان مقایسات دخی پك تقریبدر . بوسبیلره مینی « ژان بانست سائی » ك دیدیکی کبی ، قیمتك مقیاس صحیحنی ارامق تربیع دائره مسئله سنی حله چالشهغه بکزر .

بنابرین ، قیمت حقنده بالهندسه صحیح بر مقیاس بولنه . ماز . انجق هر شیئك قیمتی ، اکثر احوالده و اوقات و محال محدودده ، اچجه ایله اولدقجه اولچیه یلور . مسکوکات بحشده کوربله جکی کبی ، التون ایله کوش ، مقیاس قیمت عد اولمق ایچون لازم اولان شرائطی اشیای سائره دن زیاده جامع اولدقترینه مبنیدر که اوتهدنبری کافه ممالک تمدنهده مقیاس حکمنده قبول اولنه کلشدر .

اون سگزنجی فصل

فیئات

فیئات بر شیتک اچیه ایله تقدیر اولنان بدیدر . فیء صحیح ، یاخود فیء اصلی مصارف استحصالیه فیء ، یعنی اعمال مصروفه نك اجرتی ، سرمایه نك فائض و ایجاری ، ارضك ایرادینی و ویرکونی متضمندر . - عرض و طلب قاعده سنك فیئاته صورت تأثیری . - فیئات اساساً مصارف استحصالیه په تابعدر . - مسکوکاتك فیئاته تأثیری . - ارزاقه نرخ وضعی فائده سز و مضر دن .

معلوم اولدیکه مسکوکات ، قیمتک مقیاس صحیح و مقرری اوله ماز . لکن مبادلاتده هر درلو محصولانك قیمتی ، تقریبی اوله رق ، اچیه ایله تقدیر اولنه بیلور . اشته بر شیتک اچیه ایله بیان اولنان قیمت مقدره سنه فیء جاری و یا پیاسه فیئاتی ، یاخود ساده جه «فیئات» دنیلور که ، تعبیر اخرله ، بر محصولی صاتمق ، یاخود صاتون المق ایچون عادیاً ویریلان اچیه مقداریدر .

«ژان باتیست سائی» محصولانك ، مستحصلی بدندن چقدیغی وقت حائز اولدیغی فیئاتنه «فیء صحیح» ، یاخود «فیء اصلی» اطلاق ایتشدر . بو فیء اصلی - که اشیانك شکل و محلی دکشدبکه تبدل ایدر - مصارف استحصالیه نك تضمن ایتدیکی امك و مصرفلرک بدلیدر .

مصارف استحصالیه اولا ، عمله نك و معاملات صنایعیه بی

در عهدہ ايدنلرك اجرت ومكافاتي . ثانياً ، سرمايه نك فانص
وايجاريني . ثالثاً ، ارضك وسائر وسائط طبيعیه نك ايراديني .
رابعاً ، حكومته عائد اولان ويركوبى متضمندر .

عمله اجرتى تعبيرندن يالكز اشيانك طوغريدن طوغرى به
اعمالنه صرف اولنان مبالغ اكلاشمامليدر . مثلاً چوقه نك مصارف
استحصاليه سندن اولان اجرت ، انى نسج ايدنلرك اجرت سندن
عبارت دكلدر . واقعا فابريقه جى يالكز بونلرك اجرتى
طوغريدن طوغرى به نأديه ايدر . لکن يوكى اكرن وطراپانلرك
وچوبانلرك اجرت نيده كنديسى اوده مشدر . كذلك فابريقه -
سنده بولنان ما كنه لرى اعمال ايدنلرك ، دو كنه جى ، طاشجى ،
معدنجى وديوارجيلرك ، فابريقه يى انشا ايدن سائر اهلى
صنعتك ومواد اصليه يى اعمال اولنه جى - غنى يره ومعمول اولان
اشياني صائيله جى محله نقل ايدنلرك اجرت لرى دخى مصارف
استحصاليه يه ادخال اولنقى لازمدر . مصارف استحصاليه يى
تركيب ايدن شو اجزاي مختلفه نك كثر وتنوعى ايچون در كه
فيئات اصليه يى تماميله حساب ايتك غايته مشكلدر . ارضك
ايرادى ايسه مصارف استحصاليه يه دائماً داخل دكلدر وفصل
مخصوصنده ايضاح اولنه جى - اوزره محصولات ارضيه نك
مصارف استحصاليه سنده منضم اولماز .

فيئات جاريه ، پياسه نك احوالنه كوره ، مصارف
استحصاليه يه مساوى ، ياخود اندن يوكسك ويا اشاغى
اوله ييلور . فيئات جاريه ، صاتان وآلان كيسه لرك حسن
رضاسيه تعين ايدر وقيمت كبي ، قابل ترقى و تدبير . بو

تحولات ، بر طرفدن موجود اولان محصولاتک احتیاج و طلبه نسبتله کثرت و یا قلتنه ، یعنی عرض و طلب قاعده سنک تأثیراته و دیگر طرفدن دخی ، مصارف استحصالیه نک مقدارینه تابعدر .

علم ثروت اصطلاحاتجه « عرض و طلب » تعبیری ، بر محصولی صائمق استیانلر ایله المق استیانلردن ، کرک برنجی طاقک انی سر بستجه عرض ایتسندن و ایکنجی طاقک دخی سر بستجه اکا طالب اولسندن طولایی ، هر ایکی طاقم بیننده تگون ایدن بر نوع مسابقت دیمکدر .

فقط عرض دیمکله یالکز صائمق اوزره پیاسه ده بولنان شیر دکل ، قریباً صائیلغه چیقاریله جق اشیا دخی اکلاشیلور . مثلاً الان استانبول دکانلرنده بیک طوپ ایـکلی قاش موجود اولدیغی فرض اولنور ایسه ، بو کونلره ده هر که فابریقه ـ سندن ، یاخود اورو پادن کله رک صائیلغه چیقاریله جق اولان بشـیوز طوپ قاش دخی عرضه داخل اولور . هکذا طلب دینلده مراد ، اهـالینک ارزو ایلمدیکی شیرک کافه سی دیمک دکلدر . بو ارزو معقول اولمق ، یعنی طالب اولدیغی شیئی المغه ارزو صاحبنک اقتداری بولمق شرطدر . بالفرض یالکز جزوی بر معاشه نائل اولان ادم برکوش حقه طاقی المق امل ایدر ایسه ، انی اشترا ایده میه جکنندن بو ارزو سنک پیاسه جه بر کونه حکم و تأثیری اوله ماز . اما شدت هوسندن ناشی بر قاج آیلغندن بر مقدار شی آرتروب بوکا تخصیص

ايدہ جك اولور ايسه ، اووقت شو املی طلب عمومى به داخل اولور .

عرض و طلبك پياسه به تأثيرى پك چوق سيبيره مبنى تزايد ايدر ويا محو اولور . محصولاتك قلت و كثرى ، بونلرى المى ، ياخود صائمق استياتلرك درجه احتياجى ، وسائط نقلیه نك وجود و فقدانى ، محصولاتك نوع و جنسى و محافظه . سنجه اولان سهولت و صعوبت ، بايع و مشتريلرك مقدار ثروتى و بونلردن ماعدا ، محصولات ارضيه نك مأمول اولان كثر و يافلتى واخذ و اعطاجه مساعد ويا مضر اوله جق بروقه به انتظار اولنسى و بويولده شائعاتك ظهورى و مودانك انتشارى كې برطاقم احوال حادثه دخی عرض و طلبى تزايد ويا تقليله سبب اولور .

اشيانك فيئاتى ، عرض ويا طلب اولنان مقدار بنه كوره اينوب چيقار ، يعنى عرض اولنان مقدارى مطلوب اولان مقدار دن زياده اولور ايسه ، فيئات دوشر و عكسى تقديرنده ، يو كسلور . بوجهته اشيانك مقدار موجوديله فيئات جاريه سى بيننده كى نسبت بر قاعده به ربط اولنمق ايستلمش ايسه ده بويله بر نسبتك تعيينى ممكن دكلدر . چونكه بر محصول حقنده اولان طلبك عرضه غالب اولسى ، يعنى او محصولك صاتيلغه چيقا . رلمش اولان مقدار دن زياده سنى فيئات جاريه سيلاه المغه رغبت ايدنلر بولنسى فرض اولنسه ، مشتريلر بر برينه رقابت ايدنه . جكندن مالك فيئاتى واقعا ترقى ايدر . ليكن بو ترقينك درجه سنى تعيين ايتك قابل دكلدر . وهله اوليده ظن اولنه .

یلور که بر مالک فیئاتی ، طلب اولنوبده پیاسهده بولنیمان
 فضلهسی نسبتنده تزیاید ایتلی . مثلاً ، اگر پیاسهده اکسلان
 مقدار طلب اولنان مقدارک ثلثی درجهسنده ایسه ، فیئات
 دخی برثلث رادهسنده ترقی ایللیدر . حالبوکه فیئات برثلث
 درجهسنده ترقی ایتدیکی حالده طلبکده بریاندن تزیاید ایتسی
 ممکن در . بوتقدیرده ، مشتریلر پیننده رقابت دوام ایدر واکر
 اومحصول ، بغدادی کپی ، هرنه فیئاتده اولور ایسه اولسون ،
 استهلاکی ضروری اولان اشیا نوعندن ایسه ، محصولک ثلث
 درجهسنده اکسلکی فیئاتنی ایکی ، اوچ ودرت قاتنه چیقاره .
 ییلور (*) . بونک عکسی اولهرق ، محصولک فیئاتنی هنوز
 اکسلان مقداری نسبتنده تزیاید ایتزدن اول ، مشتریلر پیننده
 رقابت برطرف اولمق دخی قابلدر . زیرا فیئات هنوز ثلث
 درجهسنه واصل اولمزدن ، برطاقم مشتریلرک امل وخواهشی ،
 یاخود اقداری درجهسنی کچه ییلور . شو حاله نظراً فیئات
 نرده طورمق اقتضا ایدر دنیلور ایسه ، یاطلب برثلث درجه-
 سنده اکسلهرك ، یاخود عرض اولنان اشیمایه برثلث مقداری
 دها ضم اولنهرق ، عرض وطلبک موازنهسنی بولدیغی
 درجهده طورمق لازمکلور . بو ایکی سبیدن برینک ظهوریله

(*) انکلیز مؤلفلرندن «طوق» ، تاریخ فیئات نامیله یازدیغی کتابده دیرکه بغدادی
 وسائر احتیاجات ضرورییه متعلق اشیاده موجودک آچیغی ، یعنی نقصانی ، فیئاتک او
 آچیغی نسبتنده دکل ، چوق زیاده ترقیسنی مسلزم اولور . انکلترده حبوباتک آچیغی ،
 سنن سابقهیه نسبتله مطلوب اولان مقدار وسطینک برسدسندن برثلثی رادهلرنده
 حساب اولندیغی وقت ، بو اچیغک بر جزوی خارجدن کلان محصولات ایله قیاندیغی حالده
 ینه حبوباتک فیئاتنی یوزده یوز وایکییوز رادهسنده ودها زیاده ترقی ایتشدور . اگر
 محصولات آچیغی یالکز برثلث درجهسنده اولسه واولکی سندن قالمش ذخیره بولنیوب
 ادخالات دخی اولسه ، بغدادیک فیئاتنی بش التی وبلکه اون قاتنه بالغ اوله ییلور .

طلب عرضه مساوى اولديغى كېي ، ارتق فيئات ترقى ايتيويوب
 او نقطه ده تقرر ايدر . شمدى عكس قضيه بى تصوير ايدهلم .
 طلبدن زياده عرض واقع اولور ايسه ، ساتانلر بيننده
 رقابت حاصل اوله رق محصولك فضله عرض اولنان مقدارى
 فضله طلب ظهوريله ساتايه بيلور . بوده محصولك فيئاتى
 تنزل ايتكله حاصل اولور - كه بو حاليده انى دها چوق ادم
 اشترا ايده بيلور ، يا خود موجود اولان مشتريلر دها زياده سنى
 الور . فقط شو حالى ايجاب ايدن تنزل فيئات هر محصول
 حقه ده بر راده ده واقع اولماز . مثلا ، احتياجلرينه ال ويره -
 جك قدر اتمك المش اولنلر ، بغدادى فيئاتك اهو نلدىكى ايجون
 اندن زياده سنى اشترا ايتزلر . بو يوزدن تصرف ايتدكلى
 اقبه بى لوازم سائره تداركنه صرف ايتكى ترجيح ايدرلر .
 بومثلاو محصولات فيئاتك تنزلى طور مق ، يعنى بولنديغى
 درجه دن دها اشاغى ايتماك بر شرطه متوقفدر . او ده
 حيو بات حاصل ايدنلرك ، يا خود ساتانلرك ، ايلريده فيئاتك
 ترقى ايده جكى وقت ساتيلغه چيقار مق اوزره ، بر مقصدار بى
 پياسه دن چكوب حفظ ايتلريدر . حاصلى ، ايستر فيئاتك
 تنزلدن نشاى طلبك تزايد ايتسيه اولسون ، ايستر عرض اولنان
 اشيدان بر مقدارينك پياسه دن چكلمسيه اولسون ، عرض
 و طلب بيننده بيه حال موازنه و قوعبولور و فيئات مطلما
 عرض و طلبك موازنه سيه تقرر ايتديكمندن بونلرك بيننده
 بر نسبت ثابته ارامق عبث ايله اشتمغال قيلنندن اولديغى
 ظاهر در .

عرض و طالب قاعده سنك فیثات جاریه نك ترقیسنه و تنزلنه
 تأثیر بی انکار اولنه ماز . فقط انکلتره ارباب علم ثروتندن
 « ریتاردو » فیثاتك یالکز مصارف استحصالیه ایله تقرر
 ایندیکنی اثبات ایتك اوزره دیمشدر که « کیسه فداکارلق
 یولنده و آخره باد هوا و یرمک اوزره هیچ بر شی حاصل
 ایتمز . هر کس بر تمتع امیدیله چالشور . بنساء علیه بر
 شیئك فیثاتی مصارف استحصالیه سنی اوده مز ایسه ، اوشی
 ارتق حاصل ایدن بولنه ماز . دیگر طرفدن مشتری دخی
 اشیایی صاناتك خاطر یچون اشترا ایتمز و هر نه مصرفله حاصل
 اولمش ایسه ، اندن زیاده فیثاتله اشترا ایتماکه سعی ایدر .
 واقعا بواساس اکثر اشیائك فیثاتی حقمده صحیحدر . انجق
 فیثاتك ترقیسنی و تنزلی موجب اولان اسبابك جمله سنی جامع
 اولدیغی ایچون صورت مطلقه ده قبول اولنه ماز . زیرا ،
 اولجه تعریف اولندیغی اوزره ، برطاقم اشیاء واردر که بر کونه
 سعی اسلترام ایتدیکی ، یاخود مصارف استحصالیه سی جزوی
 اولندیغی حالده ، قیمتی یالکز ندر تندن نشأت ایدر . مصارف
 استحصالیه اساسی عموماً امتیاز و انحصار تحتنده بولنان شیلره
 تطبیق اولنه ماز . امتیازات طبیعییه و موضوعه نك ایسه
 انواعی پك چوق و فیثاته اولان تأثیر بی بعضاً پك زیاده در .
 واقعا فابریقه لره متعلق اعمالده مستحصللر بر برینه صو کسز
 رقابت ایده بیله جکلرندن مصارف استحصالیه قاعده سی بونده
 جاریدر . لکن حاصلات ارضیه نك محدود اولسی جهتیه
 بولنده رقابت بر درجه یه قدر ممکن اولور . مثلاً باغلر

ومعدنلر محال محدودده واقعدر. بونلرك محصولاتقى ده بالطبع محدود اولسايلاه «ريقاردو» نك بيان ايتديكى قاعدهيه تابع اولماز.

امتيازات موضوعه نك دخى، مثلا اختراع بر انلرينك ومولفينه ويريلان امتيازلك وبعض محصولاتك ادخال ويا اخراجنى منع، ياخود تصعيب ايدن بعض نظاماتك وصنابع واصنافك منفعتى ايجون ارائه اولنان مساعداتك اشيا فيئاتيجه اولان نأثيرى بديهيدر. كه بونلرك هيچ برى قاعدهء مجبوته نك تحتنه كيره مز.

خلاصه، فيئات اشيايى تعيين ايدن اسباب بر صورت جامعهده بيان اولنه بيلك ايجون كرك عرض و طلب، كرك مصارف استحصاليه اساسلى برلشدرلك لازمدر. شو قدر وار كه مصارف استحصاليه بر نقطهء مركزيه مشابه سنده اولوب كافهء محصولات و اعمال و خدماتك فيئاتى دائما كا تقربه ميالدر. ياخود «جون استوارت عيل» ك افادهسى اوزره مصارف استحصاليه تسويهء دريا كيدر. فيئات هر نقدرتعوج ايتسه، يعنى وقت وقت اينوب چقسه، ينه او حذا باقيدر.

شمدىيه قدر مسكوكاتك معمول اولديغى معدنلرك قيمتهده ظهور ايدن تحولاتك فيئات حقهده اولان نأثيرندن بحث او. لنيهرق، فيئاتك تعيين ماهيتهده سهولت اولمق ايجون، مسكو. كاتك قيمتى تغير اتمز فرض اولندي. حالبو كه قيمتك ترقى وتنزلى حقهده بيان اولنان سبيلر، التون وكوش كبي سكه

اعمال اولنسان اشیا حقمده دخی جاریدر و فیئاتک تغیری ،
اشیای سائرہ قیمتک تغیراتنه تابع اولدیغی کبی مسکوکت
قیمتک دخی تزیاید و تنزلنه تابعدر . مثلاً یوک قاشلرک فیئاتی
یوک حاصلاتک قلتی حالنده ترقی ایدر . التون ویا کوشکده
کرتی حالنده اولکی مقدار یوک قاش ، دها چوق اقچه ایله
انه ییلور . بو تقدیرده ، اشیای سائرہنک قیمتی تبدل ایتدیکی
ویالکز التون و کوشک قیمتی تنزل ایتدیکی حالده فیئات
ترقی ایتش اولور . اشته بونده دخی فیئات و قیمت معنایینک
فرقی بدین ایدر . مسکوکتک قیمتی تغیر ایلدوبده ، ینه سائر
محصولاتک قیمتی کرک اولکی رادهده قالمق ، کرک اسباب
سائرہدن طولایی ترقی ویا تنزل ایتک ممکندر . مثلاً مسکو-
کتک قیمتی اونده بر درجه سنده تنزل ایدر ایسه ، مقدم یوز
غروشه النان شی ، شمدی یوزاون غروشه النور و محصولات
سائرہنک فیئاتیده او نسبتده ترقی ایدر . لیکن قیمتلری تغیر
ایتش اولماز . بالعکس مسکوکتک قیمتی یوزده اون راده سنده
ترقی ایتدیکی حالده سائر اشیادن بعضیسنک قیمتی ده اورادهده
ترقی ایده جک اولسه ، او شیلرک اولجه یوز غروشه النان
مقداری ینه یوز غروشه النور . بو مثالده اشیا نک قیمتی تغیر
ایتدیکی حالده فیئاتی دکشمش اولماز .

بوندن استدلال اولنه ییلور که ثروت ماده سنده اصل
اهمیت فیئاتده دکلدر . زیرا فیئات التون و کوشک قلت ویا
کثرتنه کوره ارتوب اکسله ییلور . بو بابده الک مهم اولان
ماده ، جمعیت بشریه نک اسباب یسارندن معدود اولان شیلرک ،

يعنى ثروتك مبذوليتيدر . اكر بر ملتك عموم ثروتى اشيمانك
 فيئانى اوزرينه تقدير اولمور ايسه ، تمتع و ضررى و ثرونجه
 ترقيسى ، يا خود انقراضى صحتله حساب اولنمه ماز . بوندن
 الى سنه مقدم استام بولده اتمك اوقه سى بكرمى سكر پارويه
 ايمش . بوندن اتمك قيمتى ، او وقتدنبرى ، ايكي بچق قاتنه
 چيقمش اولديغنه حكيم اتمك صحيح اولماز . زيرا او وقت
 التون وكوش مسكوكانك قلندن ناشى شمى به نسبتله چوق
 زياده قيمتى اولديغنه نظراً شمى مسكوكانك او قيمته معادل
 اولان مقداريله بر اوقه دن زياده اتمك النهيله چكى شبهه سزدر .

عرض و طلب قاعده سنك ، مصارف استحصاله نك
 و مسكوكانك قلت و يا اكثر نك قيئانه تأثيرى بر كونه موانعه
 تصادف اتمديكى ، يعنى سربستى رقابت جارى اولديغى
 صورتده ، اشيمانك فيئانى دخى حد طبيعى سنى بولور . اشيمانك
 فيئانى تعين ايدن قاعده رقابتدر ديتلمسنه سبب بودر . بناء
 عليه حكومتك اشيا فيئانه مداخله سندن بر كونه فائده حاصل
 اوله ماز . قيمت ايله فيئانك تعريف اولنان ماهيتندن قولايجه اكله
 شيلور كه اشيا فيئانك جانب اداره دن حقيقتى اوزره تعينى
 ممكن دكلدر . فيئانك صابجى واليجى بيننده سربستجه مذاكره سنى
 منع ايله ارزاق و امتعه به نرخ ، يعنى فيئات رسميه وضعى ،
 مبادله قاعده سنى اخلاص ايدر و ارزاق و اشيمانك ، مستحصلر
 ايله مستهلكر بيننده ، اصول حقانيتك خلافنده اوله رق
 تعاطيسى مستلزم اولور .

اشیایه بو صورتله وضع اولنان نرخ ، فیئات طبیعیه سندن یادون و یا زیاده اولوق ضروریدر . بناء علیه یا مشتری نیک صاتیجی یه ، یا خود صاتیجینک مشتری یه ، اشیانک فیئات طبیعیه سندن فضله بر شی ویرمسنی ایجاب ایتدیرر . اگر قونیلان نرخ فیئات طبیعیه دن یوکسک ایه ، مستهلک کر علی العموم متضرر اولورلر . اگر اندن دون ایه ، صاتیجیلر ضرری اختیار ایتیه چکنندن حاصلاته ساکنته کلور . خصوصیه مخاطره و یا بحران زمانلرنده حاصلات تناقص ایتدیکنندن و موجود اولان مقداریده صاتیلغه چیقارلمدیغندن مستهلک کر احتیاجلرینی اکیال ایده مز اولورلر . دیگر طرفدن اصحاب اقتدار ، قطلق قورقولندن ، نرخه تابع اولان امتعه دن نقدر بوله یلورلر ایه ، همان صاتون الوب قدرتی تعلق ایتیانلر کلیاً محروم قالورلر . فقط اکثریا واقع اولدیغی اوزره ، تعیین اولنان فیئاتک مضر تندن کندیلرینی وقایه ایچسون ، ایجی و صاتیجیلر بر طاقم خیله لره سلوک ایدرک نرخ اصولی تأثیرسنز و اجراسنز قالور .

فیئات رسمیه تعیینی ، بالکنز دمیر یوللر کبی ، امتیاز نختنده ایشلر حقنده بر تدبیر معقولدر . واقعا دمیر یول شرکتلرینک نقل ایتدکلی اشیا و یولجیلرک مقدارینی ارتمق ایچسون نقلیه اجرتنی ممکن مرتبه تهوین ایتدکده منفعتلری وار ایه ده حائز اولدقلی امتیازه نظراً اجوراته حکومته بر حد تعیینی موافق مصلحتدر .

فیئاتک سر بسجیه جاری اولسندن استفاده ایده بیلک

ایچون بايع و مشتريلرك كندی منفعتمرينى محافظه يه اعتنا
 ايتلریده شرطدر . مفردات اوزره اولان آتش و يرش لرده
 چوق کره کورلديكى کي ، اعتماد اقتضاسندن ، قيدسزلق
 و مسيله کدن و سائر سببلردن ناشی ، اشيمانك فيئاتی طبیعت
 مصلحتیه ، یعنی عرض و طلبه و مصارف تحصیلیه ايله قیمت
 مسکوکاته کوره تعین ایتز . طوپدن النوب صائیلان اموال
 حقنده بو حال نادر ظهور ایدر . بویه بوجك اخذ و اعطالرده
 تجار منافعی کوزتمکده قصور ایتز و سفاهتله مألوف بر ادمك
 دکاندن الدیغی اشیا حقنده بازارلق بيله ایتکه تنزل ایتامسی کي
 خطالرده بولماز . . بو مثللو اسبابك ایسه ، اموال فيئاتك
 حد طبیعسنى تجاوز ایتسنه ، ظن اولندیغندن زیاده مدار
 اولدیغی مجربدر .

اون طقوزنجی فصل

مسکوکات

سکه نك اثبات لزومی و شرائط مقتضیه سی • التون و كوشك مقياس قيم و واسطه مبادلات اتعاذ اولئسی بوشرائطی بالخاصه حائز اولسنه میندر • ثروت مسكوكاتدن عبارت دكلور • حتی تهیل مبادلات ایچون كفايت ایدهك مقیدارندن زیاده سی ثروت عمومیه نك ترایدینی موجب اولماز • عرض و طلب قاعده سنك مسكوكاته تطبیقی • مصارف استحصالیه نك مسكوكات فیثائنه صورت تأثیری •

سکه ، یاخود اقچه بختك اهمیتی افضا سنجه بشقه چه تدقیقی لازمدر • مقدا دخی بیان اولندیکه قیمتلر بر بریله اولچیلور • برماله بدل دیگر بر مالک ، ایکی اوچ یا درت دثلی و بریلور ایسه ، اولکنك دیگرندن ایکی ، اوچ ، یا درت قات زیاده قدری وار دیمك اولور • اشیا قیمتك نسبتی بوضورتله تعین ایدر و هر درلو اعمال و اموال بویله چه بر بریله مبادله اولنه ییلور • بو احواله نظراً « تورغو » بحق دیمشدر که « هر مال اقچه در و هر صحیح اقچه دخی اول باول برمالدر • » قالدیکه کافه اشیانك بر بریله عیناً مبادله سی محاذیر عیدده دن سالم اوله ماز • بر مقدار یوك ، یاخود پامبوغه مالک اولان ادم ، مقابلنده بغدادی المق ایسه تر ایسه ، ابتدا مالنی نقل ایتمك کلفتنی و بر طاقم مصارفی اختیار ایدرک بر چفجی به کوتورمکه مجبوردر • لکن چفجینك بغدادی وار ایسه ده یوك و پامبوغه دکل ، بلکه البسه به احتیاجی اولور • یوك و پامبوغ صحاحی البسه تدارك ایتمك ایچون ،

ترزى به مراجعت ايسه ، بونك ده يوك و پامبوغه طالب اولما-
 مق احتمالى واردر . قابريقه جي به مراجعت ايسه ، قابريقه جي
 يوك و پامبوغى ممنوناً المق ايستر ، اما مقابلنده ويره جك بغدادى
 بولنيه جق اولور . بو حالده يوك و پامبوق صاحبي دهها نيجه
 يرلر طولاشمق ، نقدر وقت ضايع ايتك و نيجه مشكلاته او-
 غرامق لازم كله ييلور . صورت مشروحه ده وقوع بولان
 مبادلات اراسنده ، بر چوق اموالك بوزلمسى ده محتملدر .
 بوندن بشقه ، بر محصولك ديكريله نسبتى نصل تعين
 اولنه ييلور . واكلال كسوره مدار اوله جق بر شى موجود
 اولمديغندن بازارلرده نقدر كوچلك چكلور . برده امتعه نك
 اكثرى باهيچ بر صورتده ، يا خود امتعه سائر ايله تمامى تمامه
 اولچيه بيله جك يولده قابل تقسيم اولمديغندن بو بوزدن
 دخى بر چوق مشكلات ظهوره كلور . مثلاً بر كتابه ويا بر
 ساعتده مقابل بر قيون المق اقتضا ايدر ايسه ، مبادله نصل
 ممكن اولور ، دهها نه مقدار اشيا علاوه اولمق اقتضا ايدر
 و بو كسوراتك نوع و مقدارى نصل تعين ايديله ييلور . بو نيجه
 مشكلات ايچنده ، صنايعك و تجارتك ايلر يليسى ممكن اوله ميه-
 جنى كبي ، مستهلكرك دخى محتاج اولدقلى شيليرى پك
 چوق زحمتله وينه ناقص اوله رق تدارك ايديله جكلرى
 بديهيدر . اشته بو سبيله مبنى ، اقوام مختلفه ده سهولتله
 استعمال اولنه جق بر واسطه مبادلات تحريسنه ، منافع عموميه-
 نك سوقيله ، بالطبع مجبوريت كله رك بعض اشياى سائره ي

تجربه ايتدکن صـکره جلهسی بر ايکی نوعی انتخاب ايله بولنری آلت مبادله اتخاذ ايتشلردر .

شو تعريفـدن ، قيمته مقياس اوله جق اشـميانك نه كونه خصائصی جامع اولسی لازمكـه جکی استنباط اولنه بيلـور . اول امرده بو اشـميانك حدذاتنده قيمتی اولمق ، يعنی يالـنـكـز اسم ايله و اعتباری اوله رق دكل ، حقیقهٴ قيمتی بولنمق اقتضا ايدر . چونكه نظام و مقاوله ايله بر شينهٴ قيمت و بريله مز . بعده ، بو قيمت باقی ودائی اولمق لازمدرـ كه آلم ايله صاتم اراسنده تغير ايتسون . بناء عليه سكه اتخاذ اولنه جق اشيا ، هم هوانك و صويك تاثيرات كيميوپه سندن و سورنمه دن بوزلاملی ، همده ، محصولات ارضيه كبی ، سـنـهـدن سنهيه فيئاتی تزايد و تدنی ایدن ، يا خود اشياي معموله كبی ، صور اعماليه و مصـاـرف استحصالیه سی تغير ايتدكـه قيمتی ده تبدل ایدن اشيا دن اوليه رق ، مقدار موجودی و تحصيلنده کی مشـكـلات ممکن مرتبه بر راده ده قلملی واوقات و ملل مختلفه ده قيمتی محافظه ايدـه بيلـك ايـچـون اشـوری كثرله حاصل اولمامقـله برابر ، بونجه مبادلاته واسطه اوله بيلـك ايـچـون ، مجوهرات كبی ، پـكـده نادر اولمامليدر . كذلك اشياي مجوهره نك هر قطعه سی مجانس و قابل تقسيم اولمق ، يعنی انـكـله هر نوع و هر مقدار اشيا اشترا اولنه بيلـك ايـچـون يارچه لنه بيلـوب هر پارچه سی برجنسـدن اوله رق قيمته بيلرننده کی نسبت دکشمامك لازمدرـ التون كبی كه اليوم متداول اولان بر عثمانلی ليراسنده درت بيـك سنه مقدم اخراج اولمش التون پارچه لوی بولنمق ممکن

در . النون بر کره تصفیه اولندقدن صکره ارتق « بره زیلیا » .
 دن ، « سبیریا » ویا « مکسیقو » دن ، یاخود « ساقسونیه » .
 دن چیقدیغنی اک ماهر قیومجی فرق ایده مز .
 برده قیمته مقیاس اوله جق اشیا ، ممکن مرتبه آزمصرف
 وزجت و مخاطره ایله نقل اولنه بیلمک ، یعنی آزیر طوتوق
 ایچون ، یوکده خفیف ، بهاده آغر اولوق شرطدر .
 الحاصل مقدار وجنسی هر کس سهولتله تحقیق ایده بیلمک
 وبونک ایچون دخی اوزرینه قیمتی مبین تمغا ضرب اولنه
 بیلمک لازمدر .

بوخصائصی جمع ایدن اشیا هر کسک مقبولی اوله جغمندن
 الدن اله ومملکتدن مملکته قولایجه تداول ایدر واششیای
 سائرهیه ترجیحاً النوب ویریلور .

التون وکوش شو تعداد اولنان خصائصی ، سائر هر نوع
 اشیادن زیاده حائز اولمسيله اعصار قدیمه دنبری واسطه مبا -
 دلات اتخاذا اولنه کلمشدر . الماس ومجوهرات سائره نک دخی
 بو ایکی نوع اشیا به بعض مرتبه مشابهتی وار ایسه ده بونلر
 نه قابل تقسیم ونه ده تمغا وضعنه صالحدر . مثلاً یوز بیک
 غروشلق بر الماس ، بر برینه مساوی یوز بیک پارچه به تقسیم
 ایله هر برینک اوزرینه قیمتی اشارت اولنوق ممکن دکلدر . (*)
 التون وکوش ، چینده و بعض ممالک سائره ده توز ،
 یاخود کلچه شکلنده اولوق اقیچه کی قوللانیلور . اکثریا بو

(*) تاریخ مطالعه سندن معلومدر که برچوق اشیا ، خصائص مشروحه دن بعضیسی
 حائز اولدیغی ایچون اقیچه مقامنده استعمال اولنشدر . ایوم میذول اولان بعض معدنلر ،
 نادر اولدیغی زمانلرده ، سکه پرینه قوللانیلور ایدی . ایکی اسپارته ده ، دیر اقیچه وآشده

معدنر ، سكه شكلنه قونلديغى حالده واسطه مبادله مقامنه قائم اولور . سائر شكل و صورتده بولنان التون و كوش بو حيثى حائز اوليوب عادى مال حكمندهدر .

مسكوكات شكلنده اولميان التون و كوش ، خصائص كيمويه سى اقتضاسنجه علوم و صنايعه متعلق بر طاقم آلات و تزينات اعمالنه صرف اولنور . فقط سكه شكلنه وضع اولنور ايسه ، اوزرينه حكومتجه بر تمغا اوريلور كه وزن و عيارىنى بيلدیرسون . عيار ايسه ، اعمالنى تسهيل ايتك و سكه يه ممانت و يرمك ايچون معادن سائر دن علاوه اولنان جزؤك مقدار يدر . بو صورتده مسكوكات ، حكومتك كفاتى التنده تداول ايدر . حكومتك تمغاسى ايسه ، يالكر قيمتى تصديق ايدوب يوقسه سكه يه قيمت ويره مز .

روسيه ده « پلاتينا » دن دخى سكه ضرب اولمشدر . لكن بونك قيمتى ، التون و كوشك قيمتى قدر ثابت اوليوب حتى بك زياده تحولاته تابع اولديغى تبين ايتديكندن واسكى

برالتي قلايدن معمول سكه ضرب اولندى . رومانلر باقراقچه اعمال ايتدیلر . حبش ملكتمده ، طوز و بيرا اچه مقامنده استعمال اولنور ايدى . « ترنو و » ده مورينه بالغنك قوريسى ، اوروبا و امريقانك جهت شباليه سنده كورك انواعى ، روسيه ده ، بيوك « پترو » دورينه قدر ، مشين و بعض محللرده شكر و ممالك مجتمعه امريقادن « ويرجينا » ده ، توتون ، اچه مقامنده متداول اولدى . حتى بر ارالتي توتونك مجبورى اولهرق تداولى معازات شديده تختنده امر اولندى . كذلك اصداق بحريه هندستان و افريقانك بعض محللرنده و امريقانك اقوام وحشيه سى بيننده ، « قاقاو » چركدى ده ، بوندن كسان سنه اولنه قدر مكسيقاده ، اچه يرينه قائم اولش ايدى . قرون وسطيه انكلترده آت ، اوكون و قو يون كى حيوانات و اسيرلر بيله ، اچه مقامنده النوب و بريلور ايدى كه بولنره جانلى اچه تعبير اولنور ايدى .

« پلاتينا » نك يكيسی قدر قيمتی اولدیغندن سكه پرینه استعمال
لندن صرف نظر اولندی .

باقر دخی یا لکزجه ، یاخود آز چوق سائر معدنلره ،
مثلا توج ایله مخلوط اوله رق ، اوافقلق مقامنده قوللانیلور .
فقط ایلریده ایضاح اولنه چی اوزره سكه نحاسیه اصل
مسکوکاندن معدود دکدر .

قیمت و مسکوکات حقنده سبق ایدن ایضاحاتدن ا کلا-
شلدی که سائر هر شئیك قیمتی کبی ، سكه نك ده قیمتی معمول
اولدیغی اجزانیك فائده سندن ، مصارف استحصالیه سندن ،
مبادلات و معاملات اخذ و اعطاده استعمالی جهتیه خلقجه حاصل
اولان احتیاجدن و بو احتیاجك درجه سنه کوره وقوعبولان
عرض و طلبدن نشأت ایدیور . فقط سكه نك ماهیت مخصوصه-
سی اقتضاسنجیه بو بابه برقات دها تدقیقاته کیر شئك اقتضا
ایدر .

التون و کموش مسکوکاتك مبادلاته آلت اولوب برمال عمومی
متوسط حکمنده بولمق و قیم اشیا ایچون بوندن مناسب بر
مقیاس بولنه مامق جهتلیله حائز اولدیغی امتیازات و محسماته
حقیه کسب اطلاع اولنه مامسی ، دنیانك احوال سیه اسیه سنه
دخی کلیاً تأثیر ایش اولان بیوک بیوک خطاره سبب اولمشدر .
بو ایسه ، شو ذهاب باطلدن ایلری کلشدر که کویا ثروت
مسکوکاندن و بونلرک اعمال اولدیغی معدنلردن عبارتدر
و مجرد التون و کموش ایله حاصل اولور . بونلر بر مملکتده

نهایتسز تراکم ایتدیرلمک دخی ممکندر و نه قدر تراکم ایتدیریلور ایسه ، او قدر خیرلی اولور و بناء علیه حکومتک بو باده لندن کلانی دریغ ایتماسی لازمدر . اشته بو افکار سقیمه ازمنه سابقه ده بتون عالمه مستولی اولمش وحتی حالا بونک سوء تأثیراتندن قورتملق قابل اوله ماشدر .

« ادام اسمیت » بو خصوصده یرلشمش اولان افکارک منشائی تحری ایتدیکی صره ده دیرکه « سکه هم آلت مبادلات ، همده مقیاس قیمت اولسمیه خلق او یله ظن ایتشدر که اقیچه ثروت دیمکدر ، یاخود ثروت التون وکوشک کثرتندن عبارتندر . زیرا اقیچه آلت مبادلات اولدیغندن بر ادم بوکا دسترس اولور ایسه ، سائر اشیا دن زیاده بونک ایله کندیسینه لازم اولان شیلری تدارک ایده ییلور . خلق هر دقیقه کورپور که ازم اولان شی اقیچه ، یاخود پاره در . پاره سی اولدقدن صکره قصور شیلرک تدارکنده کیسه مشکلات چکمیور . دیگر طرفدن ، اقیچه مقیاس قیم اولدیغندن اموال سائرهنک جمله سی ، بونلره مقابل ویریله جک اقیچه مقدار یله اولچیله یور . زنکی ادمه چسوق پاره سی واردر ، فقرا یه ایسه ، پاره سی یوقدر دنیله یور . خلقجه زنکیلمک ، پاره قرانمق دیمک اوله یور . حاصلی عوام ناس لساننده اقیچه و ثروت بر معنایی افاده ایدیور . »

بو خطا ، هر شخصک منفعت مخصوصه سنی آیری آیری دو شتمکله حاصل اولان بر نتیجه نک عموم هیئت اجتماعیه تطبیقندن نشأت ایدیور . واقعا یالکز بر ادمک ، یاخود بر

قاچ كسینك ديكړلندن اون قات زیاده التون و كوشی اولسه ،
 البته انلك بریکیلردن اون قات زیاده زنکین اولملری
 لازم کلور . لیکن بر مملکتده قاچ كشی وار ایسه ،
 جمله سنه عائد اولق اوزره اون قات زیاده التون و كوش
 مسكوكات حاصل اولور ایسه ، بو حوالده هر کس واقعا وزن
 و ثقلجه زیاده ماله متصرف اولور ، اما اون قات زیاده قیمتیه
 مالک اولماز . بر محله مسكوكات ، مبادلات ایچون اولان
 احتیاجدن زیاده اولور ایسه ، طالبندن زیاده انی عرض
 ایدنلر ظهور ایدر و بو حوالده قیمتى ، یعنی قوه اشتراکیه سی
 قاعده طبعیه سی اقتضا سنجه تدنی ایدر . اكا مالک اولنلر
 وانسکله تجارت ایدنلر انک خارجه نقلنده فائده کوررلر و کرک
 کلجه ، کرک سکه شکلنده اولسون ، نروده قیمتى زیاده ایسه ،
 اورایه کوندررلر . التون و كوش ، ثروت عمومیه نك کرچه
 بر جزوی ایسه ده کوچك بر جزو ایدر . ثروت مجرد بونلردن
 عبارت دکلدردر . مسكوكاتك کثرتیه بر مملکت زنکین اولماز .
 حتی اچه نك کثرتى ، معاملات تجارتك و مبادلاتك طور -
 غونلغندن دخى نشأت ایده یلیدیکنندن مملکتك سعادت حالنده
 دلالت ایتز . فقط بو بحثده سرمایه ايله مسكوكاتی بر برینه
 قارشدیر ماملیدر . بر طاقم ایشکندار ارباب صنایعك بر مملکتده
 کلوب اوراده اجرای صنعت ایتلری فائده دن خالی اولیه -
 جغى کبی ، اجنبى سرمایه سنك جلبنده دخى مملکتجه منفعت
 اوله جغنده اشتباه یوقدر . سرمایه ، ولونقود شکلنده اولسون ،
 مادامکه - فصل مخصوصنده تصریح اولمادیغى وجهله -

اعمال صنایعیه صرف اولنه جقدر ، بوضورتده ایستر درون مملکتده حاصل اولسون ، ایستر خارجدن جلب ایدلسون ، سرماییه مخصوص اولان محسماتی استلزام ایتمی طبیعیدر . برده اعمال نافعہ ایچون دیار اجنبیه دن سرماییه نقدی جلبی ، درون مملکتده اوامال سایه سنده تزیاید ایده جک مبادلاته نسبتله مسکوکاتکده تزیایدینی ایجاب ایدر و بوحالده نقداً مملکتده کیرن سرماییه نیک بر جزئی ، واسطه مبادلات حکمنده اوله رق ، تدولده قالور . بوقسه مسکوکاتک تسهیل معاملات و مبادلات ایچون اقتضا ایدن مقیدارندن زیاده سی ارزو اولنه جق شی دکدر . عموم ملل تمدنه حقمده خیرلی اولان صورت دخی التون و مکوشک دنیاچه تدریجاً تزیاید ایتمیدر . چونکه اکر التون و مکوش معدنلرینک حاصلاتی بر دنبره طوره جق اولسه ، موجود اولان مسکوکات دهها اداره ایله قوللا- نیلور و قیمتی ترقی ایدر . فقط مبادلاته کفایت ایتدیکجه ، بوندن برکونه مضرت ظهور ایتمز . حالبوکه بالعکس التون و مکوش دفعهً تکثر ایده جک اولسه ، صنایعده و بعض آلات و اشیا اعمالنده دهاچوق استعمال اولنور . مسکوکاتک قیمتی دخی تنزل و اشیا سائرهنک قیمتی ترقی ایدرک دها چوق اچمه ایله دهها ازمال النور . بو حالدن اصحاب دیون استفاده ایدوب اله جقلیلر متضرر اولور و معاملاتده موقت بر قاریشقلق ظهور ایدر . کلهلم که التون و مکوش حاصلاتک تزیایدی دوام ایده جک اولور ایسه ، بونلردن اعمال اولنان مسکوکات بردرجه قیمتدن دوشه نیلور که ارتق مبادلاته واسطه اوله .

میه رق ، عالم اخذ و اعطا اولیله کوزل برآلت مبادله دن محروم اولور . بناء علیه شو ایکی شقندن بری مطلقا اختیار اولنق لازم کلسه ، اولکنک ، یعنی بوندن بویله التون و کوش حاصل اولماق شقنک ترجیحی اقتضا ایده جکنده اشقیاه اولنه ماز .

حاصلی هر ملت تسهیل مبادلا یچون بر مقدار مسکو کانه محتاجدر . لکن اموالی سهولت و سرعتله تداول ایتدیره جک درجه دن زیاده مسکو کاتک وجودی ، ثروت عمومیه نك تزیادینی موجب اولماز . بوقضیه بی لایقیله میدانه چیقارمق ایچون براز دها تشریح مسئله ایده لم . مسکو کاتک فیئاتی اشیای سائره فیئاتی کبی ، عرض و طلب قاعده سنه تابعدر . انجق بوقاعده مسکو کاته بویله تطبیق اولنق لازمکلور . بوقسه استنتاج اولنان نتیجه خطادن سالم اوله ماز . ابتدا عرض جهتی تدقیق ایده لم . مقدمجه بیان اولندی که برمالک عرض اولنان مقدارندن مراد ، صاتیلغه چیقاریلان قسمیدر . واقعا شو صاتمق تعبیری مسکو کاتک غیری اموال حقنده مستعمل ایسه ده اولجه تعریف اولندیغی وجهله ، حقیقت حالده اقیچه دخی ، سائر اموال کبی ، النوب صاتیلور . بر محصول اقیچه ایله اشترا اولندقده ، اقیچه صاتیلدی و او محصول صاتیلقدده ، اقیچه اشترا اولندی دیمکدر . بوتقدیرجه اشیای سائره حقنده بیان اولندیغی کبی ، مسکو کاتک حقنده دخی عرض لفظندن مقصد ، مسکو کاتک سائر امواله بدل تکلیف اولنان مقداری ، یعنی عموم اهالی نك تصرفنده بولنان کافه مسکو کاتک صاتیلغه چیقاریلان و اموال سائرهبه بدل ویرمک استیلان قسمیدر . بناء علیه شونک بونک

ادخار ايتديكى واحتياطاً صاقلادىغى ، ياخود طوپراغە دفن ايتديكى نقود، مقدار معروضه داخل دكلدر . حاصلى مسكو- كآجە عرضدن مراد ، انجق بر وقت معينده تداولده بولنان مسكوكانك مقداريدر . باقەلده و افراد نزدنده بولنان هر نوع التون و كموش اشيمانك و نقودك سكه فيئانه تاثيرى يوقدر . برده شوراسنه دقت اولمليدركه تجارت و صنايعك رواج بولديغى بر وقتده ، او ترقى نسبتنده وانك ممتد اولديغى مدت ايچنده ، وسائط مبادله نك تزايد ايتسى اچقه فيئاننى آر ترميوب شو قدر كه تنزلنه مانع اولور . مثلاً اسهام ميريه نك كليته فائضى ويرلديكى و (بعض ممالكده وقوع بولديغى اوزره) اراضى ايجارينك عموماً بر موسم مخصوصده تأديه اولنسدىغى زمانده و بوكا مماثل احوال سائرده مسكوكانك دفعه تكثيرندن اسعارك متأثر اولماسى بو سببه مبنيدر . بويله زياده صرفيات وقوع بولان زمانلرده فضله مسكوكات تداوله چيقيمه جق اولسه ، ياموعود اولان تأديات ، نقد يرينه ، بشقه بر واسطه ايله ايفا اولمق ، ياخود مسكوكات دهاسرعتله تداول ايدرك مقدار موجودى دهاسرعتله معاملاتنه واسطه اولمق لازم كلور . اكر بوايكى صورتك هيج برى واقع اولماز ايسه ، اشيمانك فيئاننى موقتاً ترقى ايتك ايجاب ايدر .

طلب جهتنه كلنجه ، اشياى سائرە حقمنده اولان طلب ايله اچقه طلبنده شو فرق واردر كه سائر اشيا بالكلز احتياج راده سنده تدارك اولنديغندن بولنره دائر وقوع بولان طلب هر كسك احتياجيله محدوددر . اچقه ايسه ، سائر هر درلو

اشیائک واسطه استحصالی اولمسیله لاعلی التعین طلب اولنم بیلور
 و بوکا دائر واقع اولان طلب یالکز طالبک اقتداریله ، یعنی
 اچمه یه بدل ویره جک بر شیئی قالماقله مقیددر . واقعا صا -
 تجیلر ، ماللرینک بدلی عد ایتدکاری فیئاتی بولماز ایسه لر ،
 صائمقدن امتناع ایدرلر . لیکن بونک سببی ، انجق فیئانک
 ایلریده یو کسهل جکنی امید ایتلریدر . یوقسه فیئانک دوشکونلکی
 دوام ایده جکنی حس ایتسه لر ، ماللرینی بهمه حال صاترلر .
 بو صورتده عرض وطلب قاعده سنک مسکوکانه تطبیق
 بختنده جای تدقیق ، مسکوکات ایله بالجمله اموال سائرهنک
 نسبتیدر . مسکوکات ، اموال سائرهنک جمله سنی تضمن
 ایتدیکندن بر طرفدن مسکوکاتک غیری اولان بالجمله اموال
 ودیگر طرفدن یالکز مسکوکات ، بر بریله مبادله اولنه جق شیلر
 مقامنده ، مقایسه اولنمق لازمکلور . اچمه عرض ایدن هر بر شخص
 اشیای سائرهنه طالب و اشیای سائرهنی عرض ایدنلر اچمه یه
 طالب اولمسیله صاتیلغه چیقاریلان اموالک مجموعی ، مسکو -
 کانه نسبتله طلب حکمنده در . کذلک متداول اولان مسکوکاتک
 مجموعی ، سائر امواله نسبتله طلب مشابه سنده در . حاصلی هر
 بری دیگرینه نسبتله هم عرض ، همده طلب عد اولنه بیلور .
 بو حالده فرض ایده لیکه بالجمله ممالک عثمانیه اهالیسنک
 متصرف اولدیغی نقود بردن بره ایکی قاتنه بالغ اولسون .
 ممالک شاهانه ده مبادله اولنه جق اموالک مقداری تزیاید ایش
 اولیه جغندن و حالبوکه اموال موجوده اولکنیک ایکی مثلی
 مسکوکات ایله مبادله قلمه جغندن مقدم برغروشله النان شی ،

شمعی ایکی غروش ایله انه بیلور . یعنی بالکز محصولات
 و خدمات ایله مسکوکاتک بیننده کی نسبت دکشمش اولور .
 واقعا فیئات عموماً ترقی ایدر . لکن بوندن کیسه یه بر فائده
 حاصل اولماز . مسکوکاتک قیمتی نه درجه تنزل ایدر ایسه ،
 عموماً اموالک فیئاتی دخی او درجه ده ترقی ایلر و اشیا فیئاتک
 ترقیسی ، یاخود مسکوکات قیمتک تنزلی دخی تمامیه مسکو-
 کاتک تکثری درجه سنده واقع اولور . ا کر مسکوکاته بر مثلی
 دها منضم اولور ایسه ، فیئات ایکی فائده چیقار . مسکوکات
 بالکز بر ربع ، یاخود بر ثلث راده سنده تزیاید ایدر ایسه ،
 اشیا فیئاتنه دخی بر ربعی و یا بر ثلثی منضم اولور . بویله بر
 نسبت تعیین اولنه بیلسی ایسه ، مسکوکاته مخصوص بر
 کیفیتدر . مقدمجه کورلدی که اموال عادیه فیئاتک ترقی
 و تدنیسی ، موجودینک قلت و کثرتی نسبتنده وقوع بولماز .
 بعضیسی عرض اولنان مقدارینک اچیغی درجه سنندن زیاده
 و اکثری اندن از بهایه چیقار . چونکه اموال عادیه ده طلب ،
 مجرد او اموال مخصوصه حقه ده اولان ارزو و احتیاجدن
 نشأت ایدر . بو احتیاج ایسه آرتوب ا کسیره بیلور و او
 ماللرک استحصالیچون صرف اولنه جق شیئک مقصداری محدود
 اولدیغندن انلری استحصالی اقتصاری درجات متفاوته ده
 اولوق طبیعیدر . اچمه ایسه ، هر شیئک اشتراسنه صالح
 اولنسیله بونده ظهور ایدن طلب ، نقدر صاتیلق اشیا وار
 ایسه ، کافه سنه شاملدر . بنا برین اموالک مجموعی ، هر حالده
 تداولده بولنان مسکوکاتک مجموعیه مبادله اولنه جغندن قیمتی

دخى تداول ايدن مسكوكاتك قيمته تماميله معادل وموازن اولور .

بو تشریحاته کوره ، ظن اولنه پیلور که بر محله و بر وقتده ساتیلان بالجمله اموال ، اوراده و او آنده بولمان بالجمله مسکوکات ایله مبادلله اولنور . یعنی موجود اولان اشیا قیمتده ، پیاسه ده مسکوکات بولمق لازمدر . لیکن حقیقت حال بویله دکدر . واقعا صرف اولنان مسکوکاتک قیمتی ، بولنرله اشترای اولنان اموالک قیمتنه هر حالده مساویدر . لیکن مسکوکاتک تداوله چیقان مقدار یله صرف اولنان مقداری بر دکدر . مسکوکات ایدن اله انتقال ایتدیکندن بولنرک هر بری بر قاچ کره صرف اولنهرق ، اشیاى مختلفه اشترای سنه واسطه اولور . تا که پیاسه ده موجود اولان اشیا نیک جله سی اشترای اولنسون . بو صورتده هر بر سکه ، قاچ کره معامله ده صرف اولنور ایسه ، او عدد اوزرینه حساب اولنمیدر . اموالک اکثری ده بر قاچ دفعه زیاده سنه حساب اولمق لازمدر . چونکه بر چوق اشیا صوک درجه ده کی شکلنه قولنجیه قدر ، متعدد عامل و باعلر ایدن کچدیکی شویله طورسون ، بر مال بر قاچ کره فروخت و اشترای اولنور و استهلاک اولنجیه دق ، بر مقدار تمتع ایله ، بر قاچ دفعه فروخت اولنور . شویله که اکر مسکوکاتک هر بر عددی ، بر بری اوزرینه ، بالفرض اون کره ایدن اله کچدیکی حالده بر ملیون غروش لاق مال ساتاش ایسه ، بو اموالک تداولی ایچون اقتضا ایدن مسکوکاتک مقداری یوز بیک غروش

اولمق اقمنا ايدر ويوز بيك غروشلق مسكوكات موجود اولوبده هر بر نقد مسكوك ، بر آي ظرفنده ، اون كره دن اله كچر ايسه ، هر آي ساتيلان اشيانك قيمتي بر مليون غروشه بالغ اولمق لازمكلور .

شوقدر وار كه كرك مسكوكات فيئاتنك ، مقدار موجودينه تابعيتي ، كرك مسكوكاتك اموال سائره ايله نسبتتي حقتنده بيان اولنان قاعدهلر ، مسكوكاتدن بشقه وسائط مبادلله اولمديغي حالده صحيجدر . يوقسه ، نقد حكمنده تداول اين اوراق كبي ، سائر وسائط اشترايه موجود اولور ايسه ، بو قاعدهلر تمايله تطبيق اولنه مامق و فيئات ايله مسكوكات و مسكوكات ايله اموال عادييه بيننده كي مناسبت تغير ايتك طبعيدر .

بوندن قطع نظر ، شوراسيده معلومدر كه اشيانك قيمتي بالكر عرض و طلب قاعدهسي اوزره تعين ايتز . موقماً عرض و طلبه كوره ، اساساً ودائمي صورتده مصارف استحصاليله نسبتله تقرر ايدر . مسكوكات دخي بو قاعدهء كليهنه مستثنا دكلدر . انجق مسكوكات ايله اشياي سائره بيننده شو فرق واردر كه اموال سائره نك مصارف استحصاليله سي ، مقدار موجودي دكشمه بيله ، فيئاته تاثير ايدر . مسكوكاتده ايسه ، مصارف استحصاليله نك فيئاته تاثيري مجرد مقدار موجودينك دكشمه متوقفدر . التون و كوشك مصارف استحصاليله سي تناقص ايسه بيله ، بر مملكتمده متداول اولان مقداري تزايد اينجيه دك بو تناقص ، اقمه فيئاتنك تنزاني موجب اولماز .

چونكه تعريف اولنديغى اوزره ، مسكوكات قيمتك اينوب چقمسى مجرد مقدار موجودنده ظهور ايدن تزايد و تناقص نسبتنده وقوعبولور . فقط التون و كوشكده مصارف استحصال ليدسى ، عاقبت تغير مقدارينى استلزام ايدر . زيرا قيمتى ، فيئات طبيعیه سندن ، يعنى مصارف استحصاله سنك ايجاب ايتديكى فيئاتدن يوقارى چيقار ايسه ، بومعدنلك اخراجى تمتعى موجب اولمسيله معدنجيلكه صرف اولنان سرمايه نك و اخراجانك مقدارى آرتهرق ، مسكوكا نجه عرض غالب اولور و قيمتى تنزل ايدر . اكر بالعكس مصارف استحصاله سندن اشاغى دوشر ايسه ، معدنجيلار ايشلرينى قصر ايدرلر . آز محصول و بون معدنلر بللكه بسبتون ترك اولنور . و سنوى عرض اولنان مقدارى آزالنجه حين تداولده آشمقدن و اسباب مختلفه ايله تلف اولمقدن ناشى موجوديده پيدرپى آزالور و قيمتى ينه يرينى بولور . بناء عليه نهايتنده مسكوكانك فيئاتنى دخى تعيين ايدن ، مصارف استحصاله اولديغى محققدر .

انجق التون و كوش هر يرده حاصل اولمديغندن بر مملكته خارجدن ادخال اولنديغى حالده ، اورايه ممالك اجنبيه دن كلان اموال سائره كبي ، بونلرك دخى مصارف استحصاله سى مصارف نقليه سنده متضمندر .

یکرمنجی فصل

سکه ایله انک اعمال اولندیغی التون و کوش

مسکوکات قیتریه غیر مسکوک التون و کوشک قیتریه بیننده اولان نسبت ۰- مسکوکاتک
تغییر عیاری ۰- التون و کوش معدنلریسک حساب اولنان حاصلاتی ۰ اشیا قیتریه
اوحاصلات نسبتنده تراید ایتمدیسنک سبیلری ۰

التون و کوش کلچه و اشیاى معموله، قیمته سائر اموالک
تابع اولدیغی اسبابه تابعدر . مسکوکات ایله کلچه شکلنده
اولان التون و کوشک قیتریه نسبتنه کلچه، بر درهم خالص
التون و یا کوش، بر درهم خالص التون و یا کوش سکه یه
تماماً معادلدر . یالکز سکه نك قیمته مصارف اعمالیه سی منضم
اولور . یوقسه، مسکوکاتک مجاناً ضرب اولدیغی مملکتلر-
ده، سکه و کلچه شکلنده اولان التون و کوشک قیمته
بر برندن فرقی یوقدر . اگر بر مملکتده، یوکی مجاناً نسج
ایتمک اوزره حکومت فابریقه لر آچه جق اولسه، اوراده
طوقنلماش یوک ایله اندن یاپیلان قاشک بر فیئانده اوله جغی
بدیهیدر . مسکوکات دخی، حین اعمالنده، التون و کوشک
صاحبندن مصارف اعمالیه النماز ایسه، عینی بو قاش کبیدر .
اگر مسکوکات شکلنده اولان التون و کوشک قیتریه، کلچه
قیمتندن زیاده اولور ایسه، اهالی ضربخانه یه کلچه کتوروب
سکه ضرب ایتریرر . بالعکس مسکوکاتک قیتریه اندن دون

اولور ايسه ، مسكوكات اذابه اولنور و يا ممالك اجنبيهه
 كوندريلور . حاصلى قيمتى ، هر حالده ، عادى التون و كوش
 قيمتيله موازنه سنى بولور . مسكوكات و اشياى مموله دن اولمان
 التون و كوش بر جنس شيلر اولديغندن و سكه كلچه يه و كلچه
 سكه يه دائماً قولايجه و آز مصرفه تحويل اولنه يلمديكندن
 قيمتلى بجه حال بر برينه مساوى اولور . اشته بو سبيله
 مبنى بر مملكتده متداول اولان مسكوكات ، مصارف استحصال
 ليه سنك ايجاب ايتديكى قيمتى تقريباً محافظه ايتكله برابر ،
 مبادله اولنان كافه اموالك تداولنه كفايت ايده جك مقدار دن
 نه زياده ، نه ده ا كسك اولور .

مسكوكاتك غير مسكوك التون و كوشه و اشياى سائره يه
 نسبتله اولان قيمتى حقنده اعصار سابقه ده جارى اولان ياكلش
 افكارك نتايجندن بريده مسكوكات عيار ينك تغييرى ايدى .
 كرك ممالك اوروپاده ، كرك بزده ، بوتديير مضره بالدفعات
 مراجعت اولمشدر . بويله بر خطايه كرفقار اولمسنك سببى
 شودر كه اقچه اموال سائره نك مقياسى اولمسيه قيمتى لايتغيردر
 و اموالك قيمتى چقدىغى ، يا خود اينديكى حالده مسكوكاتك
 دكل ، مجرد اموال سائره نك قيمتى تغيير ايدور ديوا اعتقاد
 اولمسي ايدى . بو جهته حكومتلر ظن ايتديلر كه ثروت
 موجوده لر ينى تزويد ايتك كندى اللرنه در . يعنى ، يوز بيك
 غرو شلق مسكوكانه بشيوز بيك غروش نامى ويريلور و اوبله
 جه اعلان اولنور ايسه ، ثروت عموميه بش قات تزويد ايتش
 اولور . حقيقت ماده ايسه ، فعلياتده ظاهره چيقيمشدر .

مسکوکاتک قیمت حقیقیه سی تنزیل اولندقجه اشیمای سائره نك فیئاتی هر دفعه ترقی ایشدر و مسکوکات جبراً یوکسک بر فیئات ایله قبول ایتدیرلمک استملدیکی حالده یا تجار مالی اخفا ایش ، یا مشتریلریله کیزی بازارلغه کیرشمش ، یا خود فیئاتک بر جزوینی کتم ایده جک صورتده بعض شرائط عقد اولمشدر . هر شیئک فیئاتی ، مسکوکاتک تنزل قیمتی نسبتنده تزیاد ایتدیکندن بونک نتیجه طبعیه سی اوله رق ، ویر کولری دخی ایکی قاننه ابلاغه مجبوریت حاصل اولمشدر .

اوروپا مالیکی کبی ، ممالک عثمانیه ده دخی وقت وقت دون عیار ایله مسکوکات ضرب اولمشدر . صووک دفعه اوله رق اشاغی عیارده کیلان سکه ، ادرنه مصالحه سنه نتیجه ویرن روسیه محاربه سی اوزرینه ضرب اولنان بشلک والتیلقدر که مسکوکات مغشوشه تعبیر اولنور . (*)

مع مافیله ، التون و کموش معدنلرینک اوتهدنبری ثروت عمومیه حقنده اولان تأثیراتی انکار اولنه ماز . التون و کموشک حد ذاتنده قیمتی و واسطه مبادله اولمق خاصیتی جهتمیله ثرونجه اولان اهمیت شویله طورسون ، التون و کموش معدنلرینک کشفی ، اسباب سائریه منضم اوله رق ، دنیاده معمولات صناعیه و معاملات تجاریه نك رواجنی و ظهور ایتدیکی محللرده فوق

(*) بشلکاردن نقطه لی تعبیر اولنانلرک عیاری بیکده ۱۷۵ و نقطه سز دنیانلرک عیاری بیکده ۲۲۵ زاده سنده در . التیلغک و کسوراتنک عیاری ایسه ، بیکده ۴۴۵ دن عبارتدر . اشیو مسکوکات مغشوشه نك احساسی مسکوکات عثمانیه حقنده مؤخرأ صادر اولان قرارنامه ایله تقرر ایشدر .

العاده بر عمران و سعادت حال حصولی مؤدی اولمشدر .
 « فالیفورینا » و « اوسٹریلیا » نك معدن ككشف اولئان
 جھتلرنده كی غیر مسكون بادیهلر ، سكرز اون سنه ظرفنده
 شلمش ، اورالده بیوك قصبه و شهرلر یاپلمش و ترقیات مدنیه نك
 كافه ائاری بر سرعت غریبه ایله رونما اولمشدر .

امریقا معدنلری تاریخ هجرینك اوتجی و میلادك اون
 النجی قرننده ظهور ایتدی . بوندن قرقبش سنه مقدم ،
 روسیه نك التون معدنلری ، ۱۲۶۵ سنه هجریه سنده ،
 فالیفورینا و ۱۲۶۸ ده دخی اوسٹریلیا معدنلری كشف اولندی .
 امریقا معدنلرندن ابتدا اخراج اولئان التون و كوش ، بر قاق سنه
 ایچنده ، اولجه موجود اولان مقدارینك اون ایکی قاتنه بالغ
 اولدی . معدنلردن اخراج اولئان التون و كوش امریقا معدنلرینك
 كشفندن بدأ ایله اللی سنه قدر سنوی تقریباً ایکی یوز
 یتش ملیون غروشه و اندن صكره اوچ یوز التمش ملیونه
 واردی . و ۱۱۶۵ دن ۱۲۱۵ تاریخنده كك ، اخراجات هر سنه
 سكرز یوز اون ملیونی تجاوز ایتدی . لئكن التون و كوش
 حاصلاتنك اك كثرله ظهور ایتدیكی زمان ۱۲۱۵ دن ۱۲۲۵
 سنه سی بینده كی مدتدر كه بومدت ظرفنده اخراجات ، سنوی
 بر ملیار یوز یكرمی بش ملیونه تخمین اولنور .

لئكن نظره اولیده ظن اولنه جخی كبی ، اموال و اعمالك
 فیئاتی بونسبتده تزايد ایتدی . حساب اولمشدر كه التون
 و كوشك قوه اشترائیسی ، ممالك اوروپاده قرن سابقده ،
 شمديكمنك ایکی مثلی ، هجرتك اون برنجی ، اوتجی ، طقوزنجی

وسکزنجی قرنلرنده ، الی قاتی ، اوچنجی قرننده ، سکرز قاتی وایکنجیسنده ، اون برقاتی راده لرنده ایدی . بعضیلرینک دخی قولنجہ ، امریقانک کشفندن اولنه نسبتله بو کون او اشیایی الہ بیلک ایچون ، الی مثل التون و درت مثل مکوش و یرمک ایجاب ایدر . او تنجی قرنہ ، امریقا معدنلرینک کشفی ، اوروپاده صنایعک واخذ واعطانک هنوز اویاندیغی ووسائط مبادلہیہ زیادہ سیلہ احتیاج مس ایتدیکی بروقتہ تصا۔ دف ایتدی . التون و مکوش مبدول اولدیغندن اشیایی متنوعہ اعمانده پک چوق استعمال اولندی وامید برونک کشفی اورو۔ پانک ، آسیا قطعہ سیلہ مناسباتنی تزید ایدرک برخیلی التون و مکوش آسیایہ نقل اولندی . بوسبیلر اوروپاجہ اشیای فیانک مخاطره بی دعوت ایدہ جک درجہ لردہ ترقیسنہ مانع اولدی .

شوصوک و قتلردہ اخراج اولنان معدنلرک مقداری ، اولنه نسبتله چوق زیادہ در . ۱۲۶۵ سنہ سی اخراجاتی ، بر ملیار بشیموز اوتوز ملیونہ و قالیفورنیا ایلہ اوسترالیا معدنلرینک حاصلاتی ، درت بچق ملیار غروشه بالغ اولدی .

التون و مکوشک متمادیاً تنزل قیمتنی مستلزم اولان شو معدن حاصلاتنک کثرتہ مقابل ، مسکوکات قیمتک زیادہ سیلہ دو شمشنہ مانع اولان برچوق سبیلر واردر کہ باشلیجہ لری ، نفوس اہالینک تزایدی ، صنایعک ترقیسنی ومعاملاتک چوغالمسی ، التون و مکوشدن خانہ اشیایی و معمولات سائرہ اعمالی ، وسائط

اختلاطیه‌نک و ملل مختلفه بیننده جریان ایدن معاملاتک کسب
سهولت ایتسیله التون و کوشک مفقود ، یاخود نادر اولدیغی
محلله نقلی ، التون و کوشک ، وولتک ، بالدیزلی اشیمانک و مسکو-
کاتک آشمسی (*) و صرمه لی وایشلمه لی قاشارده قوللانیلان
صرمه ونل و پوللرک بوزیلوب ضایع اولمسی ، مسکوکاتک
دفن ایدلمسی و حریق و دکرزده تلف اولمسیدر. (**)

(*) بویوزدن مسکوکاتجه اولان تلفات اولیری بیکه یکریمی انی وه مؤخرأ مسکوکاتک
دها کوزجه اعمال اولنمندن ، یالکز بیکه اون انی زاده سنده اولدیغی حساب اولنشدیر .

(**) فرانسسه ده برنجی ناپولیون زماننده آ حرفیه ضرب اولنان ۳/۲۸۶/۹۳۲
فرانقلق اون ساننیم قیتلی مسکوکاتدن مؤخرأ تداولدن قالدیرلدیغی وقت ، ایکی ملیوندن
زیاده ظهور ایتدی .

یکرمی برنجی فصل

مقیاس قیم مسئله‌سی

التون ایله کوشک مقیاس قیم اولمق حیثینجه مقایسه‌سی .- التون وکوش مسکوکات بینده نسبت نظامیه تعینی جائز اوله‌ماز . ایکی مقیاس استعمالک محذوری .- اسکله‌ده ، فرانسه‌ده و مالک ساژده جاری اولان اصول سکه .- توحید مسکوکات مسئله‌سی . ۱۲۸۲ مقاله نامه‌سی . ۱۲۸۴ سنه‌سی پارس قونفرانسک نتیجه مذاکراتی .

التون وکوشک متساویاً مسکوکات مقامنده استعماله صالح اولسی ، بعض مسائل تولید ایشدر که مؤخرأ کشف اولنان التون معدنلری بو بحثه برقات دها اهمیت ویرمشدر . یعنی ، بوایکی جسم معدنیک هانکیسی ترجیحاً سکه مقامنده قوللا- نملیدر . یوقسه ایکیسک برانکده استعمالی می دها فائده‌لیدر و بو تقدیرده ، بونلرک بربرینه نظرأ قیمتی ، برنسبت معینه‌یه ربط اولمق قابل‌میدر .

بعض ممالکده ، التون وکوش بینده برنسبت تعیین او- لهرق ، ایکیسیده مقیاس قیم عد اولمش وبعضیسنده بالکز بری مقیاس عمومی ، یاخود مسکوکاچه واحد قیاسی اتخاذ اولمشدر . بو ایکنجی صورتدن مقصد ، مقیاس اتخاذ اولنمیانک سکه مقامنده استعمال ونداوانی منع ایتک دکلدر . کرک التون ، کرک کوشک احتیاجات اخذ واعطاجه حائز اولدیغی محسنتات مخصوصه اقتضاسنجه نه برنسک ، نه دیکرینک بتون بتون

تركى ممكن اوله ماز . التونك وزناً خفيف و بهاده آغر اولمى
 حسبيله نقلی دها قولای اولدیغی کبی ، چاپق صایلمور
 و بو جهته تادیات دها سرعتله وقوعبولور و نحاس کبی
 سائر بر جسم معدنی ایله مناسب درجه ده قارشیدیر لدیغی حالده
 آشمسی کوچ اولور . التون سکه نك آشمسی ، کوشك آشمسندن
 درت کره اکسیدر . بوجه تله التون مر جحدر . دیگر
 طرفدن ، اوافق تادیات ایچون ، کوش سکه دها الویر شلمیدر .
 بو مسئله ده اصل مقصد ، تادیاتده قیمتک ممکن مرتبه صحته
 تقدیر اولنه بیلمسیدر . اگر هر کس ، اچه ویره جک اولدیغی
 حالده ، دیله دیکی کبی ، التون ویا کوش سکه ویره یله جک
 اولسه ، بونرک قیمتجه نسبتنک تغیرندن استفاده ایدرک
 هانکیسنگ قیمتی دون ایسه ، اونوع سکه ویره جکی بدیهیدر .
 اشته بو حقسزلنگ و معاملاتجه بوندن ظهور ایده جک قا -
 ریشقلنگ اوکی التوق ایچون ، التون و کوشدن بری سکه نظامیه
 اتخاذ اولنه رق دیگرینک اکا تابع اولمى لازمدر . بو حالده
 ایکسندن هانکیسی مقیاس اصلی و عمومی عد اولتوق مناسبدر .
 بوسواله شمدی به قدر صورت قطعیه ده جواب ویر یله مامشدر .
 معاملات تجارتک درجه و سعتنه کوره و اسباب سائر به مبنی ،
 بعض ممالکده التون و بعضیسنده کوش مسکوکات ترجیح
 اولنه کلشدر . بو بابده اک باشلی سبب رجحان ، هر برینک
 قیمتجه درجه تغیریدر . چونکه قیمتی ثابت اولمیان شی مقیاس
 صحیح اوله ماز . معاملات ، انتظام تحتنده جریان ایتک و وعده لی
 مقاولات صاعلم بر اساسه مبتنی اولتوق ایچون مسکوکاتک

قیمتی ، ممکن اولدیغی قدر ثابت اولورق آز تغیر ایتک ازمدر .
 قالدیکه التون و مکوشک هانکیسی بو خاصه‌یی دیکرندن زیاده
 حائز اولدیغی پکده معلوم اوله مامشدر . علم ثروت اربابندن
 بعضیلرینک تحقیقاتنه کوره التونک و بعضیسینک رأینه کوره
 مکوشک قیمتده دهها چوق تغیرات ظهوره کلور . شمّدی‌یه
 قدر وقوعبولان التون و مکوش حاصلاتنه نظراً اوزون مدتله
 ایچنده التون و قصه مدتله مکوش ، قیمتنی بالنسبه بمحافظه
 ایتشدر . بوندن بویله ده هر بوندن نه نسبتده حاصل اوله‌جغی
 بیلمه مدیکندن بومسئله‌نک حلی ممکنسنز کورینور . بناء علیه
 بعض دولتلر التونک و بعضیسی مکوشک محسّناتنی ملاحظه
 ایدرک بونلردن برینی مقیاس عمومی انخاذا ایش و بعضیسی
 ایکسینده مقیاس و سکه نظامیه عد ایتشدر .

التون ایله مکوشک قیمت ، هر نه قدر اشیای سائر یه قیاس
 اولدوقده آز تغیر ایتدیگی تبین ایدر ایسه‌ده بر برینه نسبتله
 ترقی و تدنی ایلر . مثلاً التونک قیمت تدنی ایتدیگی حالده
 اموال سائر دن انکله اشترااً اولنه‌یله‌جک مقدر دهها آز
 اوله‌جغی کبی ، التونک مکوش ایله مبادله‌سی تقدیرنده مقابلنده
 انه‌جق مکوش دخی آز اولور - نه‌کیم « قالیفورنیا »
 معدنلرینک کشفی اوزرینه واقع اولمشدر . اکر بونلرک بیننده
 بر نسبت رسمیه تعیین اولنور . مثلاً مکوش مجیدیه بر لیرای
 عثمانی قیمتده اولوق اوزره ضرب اولنوب بر لیرا مقابلنده
 مکوش مجیدیه‌لک بش‌عددی نظاماً انوب و بر یله‌جک اولور

ایسه ، یا التونك ، یا کوشك مقداری اتمسایله قیمتی تنزل
 ایدیکی تقدیرده ، قیجه بربرینه نسبتی ، نسبت موضوعه
 نظامیه سنه توافق اتمز . او حالده مثلا التونك قیمتی کوشه
 نسبتله تزايد ایدرک ، بر لیراده بولمان التون مقدارینك بش
 مجیدیه ده بولمان کوش مقدارندن زیاده قیمتی اولور ایسه ،
 بوندن ایکی نتیجه حاصل اولور . اولاً ، بش مجیدیه رسماً بر لیرایه
 معادل عد اولندیغی ایچون هر کس بورجنه ایستر بر لیرا ،
 ایستر بش مجیدیه ویرمکده مخیر اوله جغندن اصحاب دیون ، فرق
 قیمتدن استفاده اتمک اوزره ، مجیدیه ایله ایفای دین ایدر . ثانیاً ،
 بر لیرانك قیمتی بش مجیدیه قیمتندن زیاده اوله جنی جهته موجود
 اولان لیرال اذابه اولنور . زیرا لیراشکلنده اولان التوندن ایسه
 کلچه شکلنده بولمان التون ایله دهها زیاده مجیدیه اشتر اولنه .
 بیلور . اکر بونك عکسی اوله رق کوشك قیمتی تزايد ایدر
 ایسه ، بو حاللر عینیه کوش حقیقه واقع اولور . بو تقدیر -
 جه التون و کوش مسکوکاتدن هانکیسی بورجلونك ایشنه
 کلور ایسه ، تداول ایدن سکه او اوله جغندن هر ایکی نوعك
 قیمتی اینوب چقدقجه ، یابری و یادیگری مقیاس عمومی مقامنده
 تداول ایدر و هر دفعه سنده دخی ، استعمال و تداولدن موقماً
 ساقط اولانك مصارف اعمالیه سی ضایع ایدلش اولور .

بو تدقیقاته کوره التون و کوش بیننده رسماً بر نسبت
 تعیین اولنهرق ایکیسیده مقیاس قیم عد اولنور ایسه ، بو
 حالده مسکوکانك قیمتی دهها زیاده تحول اتمک لازم کلور .

چونکه یالکز بری مقیاس عمومی اتخاذ اولنسه ، قیمتی یالکز انک مصارف استحصالیه سنک تغیراته تابع اولور .

اگر التون و کموشدن بری مقیاس عمومی مقامنده قبول اولنوبده پینرنده نسبت نظامیه تعیین اولنماز و دیگرندن دخی سکه قطع اولنوب فقط پیاسه فیئاتی اوزره تداول ایتمسه مساعده اولنور ایسه ، ایکی نوع اچجه استعمالنک مضرتی ممکن مرتبه تعدیل ایدلمش اولور . بو تقدیرده ، بهاسی زیاده اولان هانکیسی ایسه ، اشیای تجاریه مثابه سنده آلنوب صا- تیلور . لیکن انکلتره (*) کبی ، التونی مقیاس عمومی اتخاذ ایدن دولتر ، کموشک تداولدن چکلمسنی منع ایچون ، بشقه بر چاره بولمشردر . انکلتره دولتی کموشی ده سکه نظامیه عد ایدوب انجق بونی یالکز اکیال کسوره تخصیص ایتش ، یعنی حین تأدیاتده کیسه نک قرق شلینلیدن زیاده کموش قبول ایتکه اجبار اولنه مامسنی نظامه ربط ایشدر . بو تد- بیرک نتیجه سی اوله رق انکلتره ده کموش اچجده ، قیمت حقیقیه- سندن بر آز زیاده فیئات وضع ایدلمشدر (**). شوپله که یکرمی شلینک بر لیرا استرلین قدر قیمت حقیقیه سی بو قدر . زیرا بوپله اولسه ، کموشک قیمتی آرتوبده التونک قیمتی بر آز تجاوز ایلدیکی حالده هر کس فرقسدن استفاده ایچون

(*) التون ایله کموش بینده نسبت نظامیه وضعی جائز اولیسه جعی انکلتره ده چوقدن اکلاشیله رق ۱۲۳۱ (۱۸۱۶) تاریخنده بواصول ترک اولنوب شیدیکی اصول سکه تأسیس اولندی .

(**) انکلیر لیراسنک عیاری بیکده $\frac{2}{3}$ ۹۱۶ و کموش شلینک عیاری بیکده ۹۲۵ در .

ككوش مسكوكاتى اذابه ايلكه باشلار . ديكر طرفدن ده ، سكه شكلنده اولان ككوشك قىمتى زياده اوله جنى جهتهله سكه ضرب اولمق اوزره ضربخانهيه بر چوق ككوش كتورنلر اولور . اشته بوندن ظهور ايده جك محذورلك اوكى الملق ايچون ككوش مسكوكاتك ، كسورات اكلانه ومبالغ جزويه نأديه سنه كفايت ايده يله جك مقدار دن زياده سى اعمال اولنماسنه دقت اولنور .

بعض دولتر - ۱۲۶۶ سنه سندنبرى فلنكده و بر مدت بلچيقاده اجرا اولنديغى كى - التونك وقت وقت كليته كشف و اخراج اولنديغى و بو جهتهله قىمتك بردنبره تنزل ايتديكى كورهلك ككوشى مقياس عمومى اخذ ايتلر والتونى سكه مقامنده استعمالدن اسقاط ايتلردر . بو اصولده يالكن ككوش ، سكه نظاميه و مقياس واحد اولمق اوزره حكومتك تحت نظارتنده ضرب اولنوب التونك ككوشه نسبتله قىمتى تجارتهه تعين ايدر .

اوسترياده سكه اصولى ككوش مسكوكات اوزرينه مؤسسدر . كذلك فرانسه ده برنجى ناپوليونك قونسلسلغى زماننده تقرر ايتش اولان اصول سكه ايجانبجه ، ككوش اقيمه مقياس واحد عد اولدى واو وقت التون ايله ككوشك قىمتجه نسبتى اون يش بچقده بر راده سنده بولنسيمه اوله جه نسبت نظاميه اولمق اوزره اعلان اولدى . لكن مؤخرأ التون و ككوشك نسبت حقيقيه سى تغير ايتدى . ۱۲۶۵ تاريخنه قدر التونك قىمتى بر آز تر ايد ايتسيمه التون فرانسه دن اخراج اولمغه باشلادى .

« قالیفورنیا » و « اوسترالیا » التون معدنلرینک کشفی ، التونک تنزل قیمتینی و بناء علیه کموشک فرانسه دن اخراج اولمسنی مؤدی اولدی . مؤخرأً فرانسه ده نسبت نظامیه ، اوافق کموش سکه لر حقیقه تبدیل اولنه رق انکلتره یه امتثالا بونلرک منع اخراجی مقصدیله ابتدا الی و یکریمی سانتیمک کموش مسکوکاتک عیاری مقدم ، التون مسکوکات کی ، بیکده ۹۰۰ ایکن سکز بوز اوتوز بشه تنزیل اولندی و ۱۲۸۲ (۱۸۶۵) مقاوله سی اوزرینه ، ایکی و بر فرانقلق کموش مسکوکات دخی بو عیاره ایندیرلدی و بونلرک جمله سی اکل کسوراته حصر ایله ضرب اولنه جق مقدار یده ادم باشنه الی فرانقی تجاوز ایتمک اوزره تحدید قلمدی . الیوم فرانسه ایکی مقیاسلی ممالکدن معدوددر .

روسیه ده دخی کموش سکه مقیاس مقامنده اولقله برابر التون دخی نظاماً تداول ایدر . ممالک شاهانه دخی ایکی مقیاسلی ممالکدندر . التون ایله کموش بیننده کی نسبت تغیر ایتمیله مقاولاتده ، و بریله جک سکه نک جنسی تصریح اولنور . فقط سکه خالصه دنیلور ایسه ، بر یوزلک التون بش یکریمیک مجیدیه یه معادل اولق اوزره ، کرک التون ، کرک کموش مسکوکات اکلشیلور . (*)

بالاده تعریف اولنالردن بشسقه برده ، بالکز وزنیله یاد

(*) اشبو ۱۲۹۶ سنه سی ربیع الاولنک یکریمی یدیسنده نشر اولنان قرارنامه احکامجه بواصول اساساً تغیر ایتمش و مسکوکات عثمانیه ده یوزلک التون واحد قیاسی اتخاذا ایلشدر . عثمانلی التونی انکایر . لهما سی عیارنده در . فرانسه التونک عیاری ایسه بیکده ۹۰۰ ، پاخود اونده طقوزدر . کموش مجیدیه نک عیاری بیکده ۸۳۰ در .

اولمق اوزره ، التون وكموش سكه ضربى اصولى واردر كه «ژان باتيست سائى» ك توصيئه ايلديكى اصولدر . بوده التون وكموش اقبه لك وزن و عيارى اوزرلرنده مسكوك اولمق وايكى نوعدن هانكيسى دها الويرشلى ايسه ، انك استعمالى و بربرينه نسبتله قيمتارينك تعينى تجارته بر اقلقندن عبارتدر . بو اصول ديكرلرينه مر جمع كورينور ايسه ده بعض اعتراضاتى داعى اولمسيله برابر هنوز هيج بر طرفده فعلاً تجربه اولنماشدر . مسكوكات بعض ممالكده مجاناً ضرب اولنور . بعضيسنده دخى التون وكموشك صاحبندن بر مقدار خرج النور . ليكن مجاناً اعمالنده پكده محسنات كورنمز . حتى دنيلور كه مسكو - كات ، انكلترده اولديغى كبي ، مجاناً ضرب اولنه جق اولور ايسه ، مصارف اعماليه سى اهالى طرفندن تسويه اولنش اولور و او حالده اهاليه دن النان و يركونك بو مصرفه عائد اولان فضله سى اوسته و يرلمش اولور . كذلك سكه ضرب ايتدير نر ايچون سائر اهالينك مصرف و يرمسي مقارن حقانيت عد اولنماز . فرانسه ده و بزده سكه ضرب ايتدير نلردن مصارف اعماليه اوله رق جزؤى برشى النور .

سكه بچنده زياده سيله ارز و اولنه جق برشى ده ، بالجمله ممالك مسكوكاتنك عيارى ، وزنى و اقسامى حقمده اتفاق حاصل اولويده معاملات و محاسبات تجارويه نك تسهيلي ماده سيمدر . ممالك مجتمعه امرىقا ، فرانسه يه مخصوص و محسناتى مسلم اولان اصول اعشاريه يى چوقدنبرى قبول ايتشدر . قرانسه ايله

بلجیقا ، ایتالیا و اسویچره بینده ۱۲۸۲ ده مسکوکاته دائر عقد اولنان مقاوله بو مقصدی بر صورت محدودده حاصل ایتدی . بو مقاوله بی عقد ایدن دولتر ، التون و کوش مسکوکاترینک وزن و عیار لریله قطعات و فیئاتی حقمده اتحاد ایتدیلر و اوافق کوش مسکوکاتک مقدارینی ، بالاده کوس سترلیدیکی وجهله ، نفوس اهالی به نسبتله تحدید ایلدیلر . مؤخرأً یونانستان و رومانیه ایله امریقای جنوبی جمهور لری دخی بو اتحاده داخل اولدیلر . اوستریاده یکر می فرانقه معادل سکرز « فلورین » لک و اون فرانقه معادل درت « فلورین » لک التون مسکوکات صرب اولندی . اسوج دولتی دخی اون فرانقلق التون « فارولین » اعمال ایلدی . کذلک اسپانیاده ، ۱۲۸۲ مقاوله نامه سنده وضع اولنان اساسلره تطبیقأً کوش سکه قطع اولندی . ۱۲۸۴ تاریخمنده دخی پارسده عقد اولنان مسکوکات « قونفرانسی » توحید مسکوکات مسلیکننده بر خطوه دهها ایلری کیدلمسینه مدار اولندی . بو قونفرانسنده التونک قاعدهً مقیاس اصلی اتخاذ اولمنسی و فقط کوشک دخی ایجاب حاله کوره موقتاً مقیاس عد اولنه بیلمنسی و یکر می بش فرانقلق التون ، اسکلیز لیراسنه و دول سائرده دن بعضیلرینک التون مسکوکاتنه یقین قیمتده اولمسيله اختیاری اولق اوزره واحد قیاسی اتخاذ اولمنسی قونفرانسجه متفقاً تنسیب اولندی . المانیا دولتی دخی مؤخرأً بر لیرا سترلینه یقین قیمتده یکر می « مارق » لق مسکوکات صرب ایتشدر . مع مافیله بومسئلهیه هنوز حل اولمش نظریله باقله ماز . حتی بر طرفدن التونک ،

معاملات جسميه ايله مألوف اولان اوروپا ملتلىرى و كوشك،
 نفوسجه اكثرته بولنان آسيا و كره ارضك قطعات سائره سى
 اقوامى مياننده مستعمل اولمىله التونك ، ياخود كوشك مقياس
 واحد اولمى حقينده اختلاف وارد . ديكر طرفدن ،
 فرانسه و ايتاليا و سائر «لاتين» دنيلان ملتلىرى ، فرانسه اصولنى
 و انكايىزلى ايله سائىزلى ، انكايىزلى اصولنى التزام ايتكده درلر .
 بوحاله نظراً ايكى مقياس اصولنك مروجى آز قالمش ايسه ده
 اتحاد مسكوكات ماده سنجه يقينده برنتيجه فعليه حصوانه پكده
 انتظار اولنه ماز .

یکرمی ایکسچی فصل

مسکوکات مقابله مستعمل اولان و سائٹ مبادلہ

سکہ نحاسیہ، اصل مسکوکاتک یریشہ قائم اولان برعلامتدن عبارتدر وقت اعتبار یہ سی اوزرہ تداول اجتماعی بعض شرائطہ متوقفدر۔ بانقہ تحویلاتی، قامبالر وسائر اوراق اعتباریہ ایلہ عادی اوراق نقدیہ تک تعریفی۔ امریقادہ اخراج اولنان قوائم نقدیہ ایلہ فرانسیہ تک «آسینیا» لری۔ تداولی مجبوری اولان بانقہ تحویلاتی عادی اوراق نقدیہ دیکندر۔

مسکوکات بالکز التون و کوشدن عبارت دکلدر۔ بر جزویہ، قیمت حقیقیہ سی پک دون اولان و اکثریا باقر و یا توجدن اعمال اولنان سکہ لدر۔ بونلر مسکوکات صحیحہ دن عد اولنہ مازلر۔ انجیق مسکوکاتک بر علامتی حکمنده درلر۔ زیرا ناطق اولدق لری قیمتی، اصل مسکوکات کبی، حد ذاتلرندہ حائر دکلدر۔ یعنی قیمت اعتباریہ لری قیمت اصلیه۔ لرندن چوق اشاغیدر۔ مسکوک باقر و توجک فیسات نظامیہ سی خام باقر و توجک دکرندن بر قاچ قات زیادہ در۔ بونوع مسکوکات اوافق پارہ مقابله تداول ایدر و ایجاد و استعمالنہ سبب، التون و کوشدن پک جزوی قیمتہ سکہ ضربی مشکل اولدق دن بشقہ، پک اوافق اولہ جنی جہتہ قولالانشی دہ زحمتی اولسیدر۔ توج، باقر و «نیکل» دن معمول اولان سکہ لر، کرچہ بونلرلہ اشترآ اولنان اشیمانک قیمتہ معادل قیمتی حائر دکلدر ایسہدہ بر امنیت اثری اولہرق، قیمت اعتباریہ لری اوزرہ

تداول ایدرلر . لکن بویله بر امتیازه نائل اولملری ایکی شرطه متوقفدر که بری معاملات ناسک محتاج اولدیغی مقداری تجاوز ایتمک و دیگری تأدیاتده بونلردن نه قدر شی و یريله جـکی حفته بر حد تعیین اولتمقدـر . ممالک سائره نك اکثرنده ، کوش مسکوکانک الك کوچک کسوراتی نه ایسه ، او مقدارن زیاده باقر اقیچه و یريله مر . بزده باقر اقیچه نك ضرب و صرفی بو صورتله رسماً تحدید اولمش اولمديغندن قیمتی ، اموال عادیه کبی ، اصل مسکوکانه نسبتله لاینقطع تغیر ایدر . اورو پاده ، باقر اقیچه یرینه ، یوسـته پولی استعمالی رفته رفته عدد حکمنه کیرمکده در .

مسکوکات حکمنده تداول ایدن و سائظک بر نوعیده اوراق نقدیه در . بونلر باقر و توج مسکوکاندن شو جهتله فرقلیدرلر که قیمت حقیقیه لری هیچ یوق کبدر و مجرد سکه یرینه قائم اوله جق بر علامت دیمکدر . اوراق نقدیه ایکی قسمدر . بری « بانق نوط » ، یعنی بانقه تحویلاتی و « بونو » و « قامیبال » یا خود « پولیچه » لر و سائر اوراق تجاریه کبی ، وعده سز و یا وعده لی اوله رق ، بدللری نقداً ایضا اولنق اوزره چیقاریلان اورا قدر . دیگر قسمی ایسه ، قیمت اعتباریه سنه مساوی نقد ایله بدلی تأدییه اولمیانلردن . بو ایکنجی قسمدن اولنلرقوائم نقدیه نامیله معروف اولان اوراق اولوب قیمت اصلیه لری کان لم یکن حکمنده اولدیغی حالده تداولی مجبوریدر . ضرورت زمانلرنده اخراج اولنسمیله اکثریا معاملاتک درجه احتیاجندن زیاده چیقاریلور و هیچ

قارشولغى يوقدر ، ياخود اولسه بيله ، سهولته ساتيلور ونقده تحويل اولنور شيلر اولديغندن غير كافيدر . بونوع اوراقك بدلى نقداً موجود اولوبده هر آن باشه باش ، يعنى ناطق اولديغى قيمت اوزره ، نقده تبديل اولنه بيلسه ، عادى اچمه كې تداول ايده جكننده شبهه يوقدر . قالدېكه نقداً قارشولغى بولمق ممكن اولسه ، اخراجنه لزوم كورنمز .

مسكوكاتك ماهيتى هنوز لايقيه معلوم اولديغى زمانلرده اوله ظن اولنور ايدى كه نقد بر مقياس اولنجه و حكومتك ضرب ايتديكى تمغا ، يعنى سكه ، اكا قيمت ويرمكه كافي بولنجه اوراق نقديه دى صحیحاً مسكوكات حيثيتى كسب ايتك و قيمتده مسكوكات صحیحه قيمته معادل اولمق لازمكلور . بونكله برابر اوروپاده قوائم نقديه اخراج ايدن دولتلر ، نشر ايتدكلرى اوراقه ماليت صحیحه سى اولان بعض شيلر قارشولق كوسترمكى لازمه دن عد ايتشلر ايكن كاغد اچمه نك اعمالنده كى سهولت و اهونته دن ناشى چيققاريلان اوراقك مقدارى ، تخصيص اولنان قارشولغى پك چوق تجاوز ايلديكندن قيمته زياده سيله خلال كلشدر . از جمله قرن سابقده فرانسه ارباب امور ماليه سندن اولوب فرط ذكا و فطانتى ، ابقاع ايتديكى زبان و خرابيتلر درجه سنده مشهور اولان « لاو » ، ياخود « لاس » نام ذاتك چياردېغى بانقه اوراقك ندنى قيمتندن ظهور ايدن قارشولقلر ك تواريخ مخصوصه سنده مسطور اولان تفصيلاتى شايبان مطالعه در . امر يقا ممالك

مجموعه‌سى ، انكلىزهدن انفسكاكى انناسمنده ، اوراق نقدديه
مراجعت ايتدى فقط اوراقك قىمى سرعتله تنزل ايدرك ،
۱۱۹۲ (۱۷۷۷) تاريخمنده ، يوز « دولار » لى كوشه بدل
بشيوز دولارلى كاغد وبريلور ايكن اوچ سنه صكره ينه
اومبلغ ايله درت بيك دولارلى اوراق النور ايتدى (*).

لكن اوراق نقدديه حقمنده اك مشهور اولان مثال ، فرانسه
انقلابى هنكامنده « آسينيا » ناميله نشى اولمان اوراقدر كه
اسمى دلالتيله ده اكلاشيله جنى اوزره ، املاك مليه اوزرينه
حواله بولنده اخراج اولنمشيدى . ابتدا اموال مليه ترهين
ايديلهرك درتيوز مليون فرانلق اوراق چيقارلدى . ايرتسى
سنه تداوله چيقاريلان اوراقك يكونى بر مليار ايكيوز مليون
و ۱۲۰۷ (۱۷۹۲) سنه سنمنده ايكي مليار ايكيوز مليونه
بالغ اولدى . و سنه بسنه مقدارى تزايد ايدرك ۱۲۱۰ ده
قرق مليار فرانتى تجاوز ايتدى . بو كاغك قىمى ، ۱۲۰۶ ده
يالكن يوزده اون راده سنمنده تدنى ايتش ايكن ۱۲۰۹ سنه سى
آخرنده يوزده يتمش سكرن درجه سنمنده تناقص ايتدى ونهايت
بونكله هيچ برشى اشترأ اولنه ماز اولدى . (**)

(*) امريكا اعيان مجلسى اعضاسندن برذالك كاغد اولهرق متراكم اولان درت بيچق
مليون غروش معاشنه بدل طقسان طقوز بيك غروشلق سكه خالصه ويرلدىكى روايت اولنور .

(**) « آسينيالرك » محافظه قىمى ايچون نقودك منع تداولى ، كافه اشيايه نرخ
وضعى و « آسينيا » لرى قبوله خلقى اجبار ايتك اوزره آغر مجازات ترقى كى بر طاقم
تدابير شديده به مراجعت اولندى . لكن بونلرك هيچ برفائده سى كوريله ميهرك بر اوللق
بر لبره ، يعنى يوز اللى درهم قدر ساده ياغك التيوز فرانتقه ساتلديغى معاصر لرك شهادتيله
معلومدر .

دولتبر بعضاً طوغریدن طوغری به قائمه اخراج ایدیه جک یرده، بیوک بانقه ژدن تحویلات اوله رق اچمه استمقراضیله کرک تداولده بولمان، کرک یکیدن تداوله چیقاجیق اولان بانقه تحویلاتنک بدلنی تأدیبه ایتمک اوزره بانقه یه مأذونیت ویررلر. او حالده «بانق نوط» لر، تداولی مجبوری اولان عادی اوراق نقدیه حکمنه کیرر. بو معامله، اعتدال دائره سننده و خلقک امنیتنی سبب ایتمه جک صورتده اجرا اولنور ایسه، اوراق پک زیاده قیمتدن دوشمز. انکلتره بانقه سی، ۱۲۱۲ (۱۷۹۷) تاریخندن ۱۲۳۷ (۱۸۲۲) تاریخنه قدر، تأدیبات نقدیه سنی بو صورتله تعطیل ایتدی و بانقه اوراقی، محاربه عمومیه و اک آخر بحران مالی زمانلرنده بیله، یوزده یکریمی بشدن اشاغی دوشمادی. بو تدبیر فرانسه ده دخی، ۱۲۶۴ دن ۱۲۶۶ سنه سننده ک اجرا اولندی و حال وزمان او درجه تهلیکه لی اولدیغندن فرانسه بانقه سنک اوراقی یوزده ایکی، اوچدن زیاده نزل ایتدی. بو ایسه تداوله چیقاریلان اوراقک مقداری حد اعتدالده طوبلق و بانقه نک احوال و محاسباتی صیق صیق خلقه اعلان اولنق کبی تدابیر احتیاطکارانه سایه سننده میسر اولدی. روماده و اوستریاده و مجارستانده یند او وقتلرده بو صورتیه مراجعت اولندیغنی حالده مملکتک نامساعد اولان احوالی اقتضاسنجه انکلتره و فرانسه کبی موفقیت ممکن اوله. مدی و اخراج اولمان اوراق پک زیاده قیمتدن دوشدی.

یکرمی اوچنچی فصل

مسکوکات معدنیه ایله اوراق نقدیه نك تداولی

مسکوکات معدنیه، احوال عادیه ده تداولک احتیاجاتنه کوره کندی کندیشه حد اعتدالی بولور . خارجه نقلنک منعی فائده سز ونا قابلدر . - مسکوکاتجه ظهور ایدن بمرانلر . - اوراق نقدیه نك مسکوکات معدنیه یه نسبتله محسناتی . - اوراق نقدیه دن هرآن ویا قصه بعهه ایله نقده تعویل اولنابلرله اولمیانلر بیننده کی فرقک تعریفی . - اوراق نقدیه قارتولغی اولن خصوصنده اراضی نقدک یرینی طوته ماز .

اچقه مقامنده تداول ایدن اشیا، کرک التون وکوش، کرک اوراق اوله بیله جکندن مسکوکات نقدیه ، یاخود معدنیه نك تداولیه اوراقک تداولنی آیری آیری نظر مطالعه یه المتق لازمدر .

تدقیقات مسبقه ایله ثابت اولدی که التون وکوش اوله رق تداوله چیمقاریلان مسکوکات ، احتیاج درجه سندن اکسک اولور ایسه ، قیمتی ترقی و آندن زیاده اولور ایسه ، قیمتی تنزل ایدر و بو ترقی و تنزل دخی مسکوکاتک عرض اولنان ، یعنی متداول اولان مقدار ینه نسبتله وقوع بولور . بو ایکی قاعده اساساً اوراقک تداولی حقمده دخی جار ایدر که مسئله نك بو جهت آتیده تصریح اولنه جقدر .

هر مملکتده تداول ایچون مقتضی اولان مسکوکات معدنیه ، اوقات عادیه ده ، احوال و احتیاجات محلیه یه کوره کندیلکندن قرارلشوب حد اعتدالی بولور . احتیاجدن فضله مسکوکات

ضرب اولنور ايسه ، ابتدا قىمتى تدنى ايدر . بعده فضله اولان
 مقدارى تداولدن چكلوب يا شونك بونك ياننده ، امانت اوله رق
 بانقه لرده و صرافلر ك صنديغنده محفوظ قالور ، يا اذابه ايديلور ،
 يا خود خارجه نقل اولنور . بونك عكسى اوله رق مسكوكات
 موجوده احتياجه غير كافى اولور ايسه ، قىمتى ترقى ايدر .
 فقط از بر زمان مرورنده ، افراد و صرافلر نزدنده محفوظ
 اولان مسكوكات رفته رفته تداوله كيرر و يا خارجدن مسكو-
 كات ادخال اولنور و بونلردن و يا خود كلچه و اش-يماي سائره
 شكلنده موجود اولان التون و كوشدن سكه ضرب ايتد يريلور .
 الحاصل ، اولجه دخى ايضاح اولنديغى اوزره ، مسكوكات
 حد احتياجى تجاوز ايدوبده قىمتى دوشر ايسه ، بونلرى
 اذابه ، يا خود اخراج ايتك و عكس قضيه ده ، التون و كوش
 اشياي سكه يه تحويل ، يا خود قىمتى دها دون اولان مملكه تلدن
 مسكوكات ادخال ايلك بونوع تجارت اربابنك منفعه تلبينه
 موافق اولور . بو تقديرجه بر مملكه تده متداول اولان مسكو-
 كانك مقدارى ، درجه احتياجه قياساً ، ايستلديكى كې تزيد
 و يا تنقيص ايديله مز . مسكوكات ، مبدول اولديغى ممالكدن
 دها نادر و قىمتلى اولديغى ممالكه جريان ايدرك عاقبت ، صو
 كې ، طبيعى تسويه سنى بولور . واقعا بو حال اخذ و اعطانك
 سربست اولديغى مملكه تدرده دها سهولته واقع اولور .
 لكن تاريخ و تجربه دلالتلريله معلومدر كه ممالك اجنبيه ايله
 مبادلاتى سربست اوليان مملكه تدرده دخى اوله جه ظهور
 ايدر . حتى بعض ممالكده مسكوكات خارجه نقلى جناباتدن

وكموش وسائر نوع مسكوكات حقهده طلب اشورى اشتداد ايدر و بر مقدارى تداولدن النور . عادى وقتلرده مداوايه كفايت ايدن مسكوكات ، معاملاتك بو درجه و فرتى زما - ننده مبادلاته كفايت ايتز اولور . هر كس اقچه طارلغى چكمله باشلار . بانقه لرده ، صرافلرده ديپوزيتو اولمش نقود تو - كنور . فائض واسقونطو فيئاتي ترقى ايدر . الحاصل مسكو - كآنجه بحران حاصل اولور .

بونك عكسى اوله رق امنيت عموميه ، حقلى حقسز برسببه مبنى ، مختل اولور و يا بيوك بر فئالىق ظهورندن قورقولور ايسه ، مسكوكات ميداندىن چكلور . هر كس ممكن اولديغى قدر اقچه تدارك ايتك و اقچه بي الدن چيقارماق قيدينه دوشر . زيرا بو مالى هر حالده سهولته صانه بيله چكندن اميندر .

بعض كره قحط دخی مسكوكآنجه بحرانى دعوت ايدر . ۱۲۶۴ تاريخنده ، انگلتره و فرانسه دن حبوبات اشتراسيچون روسيه و ممالك شريقيه به يك چوق الترن و كموش نقل اولندي و بو حال ، كليته دمير يول حصصسى اخراجى و اشتراسى حقهده خلقه مستولى اولان بيوك بر خواهشه و اسباب سائره به منضم اوله رق ، مالىه جه بر بحران عظيم حصوله كتوردى .

ليكن بونلر موقت حاللردر . اسبابى زائل اولديغى كې ، يوقاريده بيان اولنان موازنه قاعدهسى اقتضاسنجه احوال عاديه عودت ايدرك مسكوكاتك مقدارى دخی لزوم و احتياج درجه سنى بولور .

التون و كوشك واسطه مبادلات اولق حيثيله محسنات
 كئيره سى ميدانده در . انجق مادامكه محصولات نهايت ينه
 محصولات ايله مبادله اولنه يور و التون ايله كوش يالكنز پروا -
 سظه دن عبارت اولوب بو خدمتى ايفا ايتديكى مدتجه ، ثروت
 عموميه يى تزئيده مدار اوليور ، بويله واسطه مبادلات اولان
 اشيانك قيمت اصليه سى نه قدر دون اولسه ، البته او قدر خيرلى
 اولور . واقعا التون و كوشك باشلى محاسناتندن برى ،
 اشتراسنه مدار اولديغى سائر قيمتله معادل حد ذاته در قيمتى
 اولسى ، يعنى بشقه جه بر ضمانه محتاج اولماسيدر . فقط
 بويوك منفعتك تحتند بر محذور واردر كه اوده استحصالك
 امك و زحمته متوقف اولمسيدر . التون و كوش ، ايستر
 داخل مملكتمده بولنان معدنلردن چيقارلسون ، ايستر محصولات
 سائره به بدل ممالك اجنبيه دن جلب اولنسون ، هر حالده
 استحصالى بر چوق اعمال و مشاقه و سرمايه به محتاجدر .
 حالبو كه شو اعمال و سرمايه لر اويولده صرف اولنسه ، بر
 طاقم احتياجات بشريه نك و اسباب سعادت و رفاهيتك
 طوغريدن طوغرى به تحصيلنه صرف اولنه يله چكى دركاردر .
 برده التون و كوشك نقلنده اشياى سائره نك ا كئريسندن زياده
 سهولت وار ايسه ده كليته نقلى ينه كلفت و مشكلاتدن خالى
 اولديغى كئى ، اضاعه وقتى موجب و بر طاقم تقيداته
 و واسطه لره محتاجدر . بوده برخيلى سرمايه لك و اعمال
 و مساعينك دها زياده فائده بخش اوله جق صورتده صرف
 اولنسنه مانعدر . بونلردن ماعدا ، مسكوك اولان التون

و كوش تداول ايتدكجه آشور . بو ايسه هر سمنه بر مقدار
 ثروتك تلف اولمىنى ايجاب ايدر . حساب ايتش لر در كه بوندن
 يوز سگسان سنه اولنه كلنجيه قدر ، مسكوكاڭ آشمسندن طولاني
 واقع اولان زيان ، اوچيوز اتمشده بر راده سمنده ايدى .
 شمديلر ده ايسه ، مسكوكاڭ دها كوزل اعمال اولنديغى اچون
 او قدر اولمىوب اندن اون يدى دفعهه نقصاندر دىنلور .
 التونك اشمنى كوشه نسبتله درتهه بر ايسه ده قيمتى اوزرينه
 حساب اولنور سه ، بوضايعات مجموعتك ينه برخيلي شئيئه
 بالغ اوله جغى معلوم اولور . شو محاذيردن بشقه باشلى
 پرفئالقه ده ، كرك التونك ، كرك كوشك وقت وقت تغير
 قيمتيدر .

اشته بو محذورلك دفعنه مدار اولق اچون اوراق
 اعتباريه ايجاد اولمشدر كه قيمت اصليه سي بوق كيدر وپك
 آز مصرفله تداول ايدر .

اشبو اوراق اعتباريه حقيقتده سكه نك بر علامت ظاهره -
 سي حكمنده در و ثرونجهه اك زياده ترقى ايدن مملكه تدرده
 جاريدر . بونلك قارشولغى التون و كوش اوله رق حاضر
 اولوب حاملارى هر حالده التون و كوش ايله انلرى تبديل
 ايد بيله جكلرندن امين اولملىله التون و كوش مسكوكاڭ
 محذورلندن عارى اولديغى حالده تماميله انلك ايشنى كوررلور .
 بو اوراق اعتباريه سايه سمنده ، انكلكترده اولديغى كبي ،
 معاملاتك يوزده طقساني ميدانده بر اقيجه تداول ايتكسزبن
 تسويه اولنور .

مسكوكات معدنيه ايله اوراق نقديه نك تداولى ۲۱۷

اشته بو مطالعاته مبنيدر كه ريقاردو « اك مكمل مسكوكات اوراق نقديه در » ديمشدر . بوسوزدن مقصد انجق مسكوكات معدنيه نك كرك طريق اعمالنه ، كرك صورت تداولنه نظراً اوراق اعتباريه نك استعمالندن حاصل اولان تصرف وقرانيلان وقتى و سرمايه يى وعموماً معاملاتده حاصل اولان سهولتى ايما ايلمكن عبارتدر .

بو حالده اوراق نقديه نك تداولندن طولايى ظهور ايده . جك احوالى تحقيق ايده بيلك ايچون ، وسائط مبادله سنك كافه سى نقددن عبارت اولان بر مملكتده ، دفعهً بر مقدار اوراق نقديه اخراج اولديغنى فرض ايدهلم . اوراق نقديه نك قيمتى ، مسكوكات معدنيه نك قيمتى كى ، اساساً مصارف استحصال ليه سنه تابع اوله ماز . چونكه قيمت اصليه سى هيچ يوق حكمننده در - مكر كه هرآن نقده تحويل اولنه بيلسون . ناطق اولديغى فيئات اوزره نقده تحويل اولنه ميان اوراقك قيمتى بسبتون اعتبارى وموهومدر . عموماً اوراق اعتباريه قيمت ويره جك ، يا خود قيمتن دوشمنه مانع اوله جق سببلر ، بونلرى اخراج ايدين شخصك ويا هيئت حكومتك ذاتاً حائز اولديغى اعتبار و برده تداولك كوستردىكى احتياجندن زياده اخراج اولنماسنه اعتنا ماده ليدر . ايمدى فرض ايدهلمكه چيقاريلان اوراق نقديه ، متداول اولان مسكوكات نقديه نك نصفى راده . سنده اولسون . بو حالده نشر اولنان اوراق ، ايستر نقده تحويل اولنور نوعدن اولسون ، ايستر اولسون ، تداولده

بولمان وسائط مبادلتهك مقدارى بردنبره بر بچق مثلته ابلاغ
 ايندلمش اولور . بناء عليه ، التون وكوشدن معمول اشيا دخی
 داخل اوله رق ، هر شيك فيئاتي بردن بره ترقى ايدر . بر درهم
 غير مسكوك التون (مسكوكاتك مصارف اعماليه سندن حاصل
 اولان فرق قيمتن صرف نظر) بر درهم مسكوك التوندن
 بهالى اولور وسيم مسكوكات ، اشياى سائره اعمال اولنق
 اوزره اذابه ، يا خود زياده قيمتى اولان ممالكه نقل اولنور -
 تا كه يكونى تداوله علاوه اولمان اوراق نسبتنده تناقص
 ايلسون . بو تقديرده فيئات اشيا اولكى درجه سنه عودت
 ايدوب يالكز تداولدن چيقان مقدار التون مسكوكات يرينه ،
 او مقدار كاغد مسكوكات بولنور . تداوله قونيلان اوراق
 نقديهك مقدارى تزويد اولدقجه ينه شو تعريف اولمان حالك
 عينى واقع اوله رق نهايت بالجمله مسكوكات معدنيه تداولدن
 چيقوب يرينه اوراق نقديه كلور . شو قدر وار كه الك اوافق
 اقچه قيمتنده اوراق اخراجى قابل اولماز ، يا خود مناسب كو -
 رلمز ايسه ، يالكز اوافق اقچه تداولده قالور . شمدي مسكو -
 كات نقديهك يكونى مقدارنده اوراق نقديه اخراج اوله رق
 نقود كاملاً تداولدن چكلكدن صكره ينه اوراق اخراجنه
 دوام اولنور ايسه ، نقده تحويل اولنور اوراق ايله نقده
 تحويل اولنه ميان قوائك بيننده كى فرق عظيم او وقت ظاهر
 اولور . چونكه بوقارنده تفصيل اولمان احوال ، بوبله
 يكيدن اوراق اخراجى اوزرينه ، عينيله تكرر ايدر . يعنى ينه
 التون مسكوكاتك اذابه سى ويا خارجه نقلى تمتعى مسلمانم

اولور وميدانده مسكوكات معدنيه بولميه جغندن اوراق متداوله ، نقده تحويل اولنور نوعدن ايسه ، اهالى فضله اوله رق تداوله كيرمش اولان مقداريني ، اوراقى اخراج ايتمش او ان محله كوتوروب التون وكوشه تبديل ايدر . بناء عليه نقده تحويلي قابل اولان اوراقك احتياجات درجه سندن زيا . ده سنى تداولده بولنديرمق وبوجمهتله بونلك قيمتى ، اوزرنده محرر اولان فيئاندىن اشاغى دوشرمك ممكن اولميه جغى بديهيدر . عادى قوائمك ، يعنى بدلسز اوراقك ايسه اخراجنه ، حكو . متجه تعيين اولنان حددن بشقه بر مانع اولديغندن وشدت مضايقه اكثر يابو حدى تجاوز ايتديرديكندن بونلر بر طرفدن لاعلى التعيين اخراج اولنهرق وچيقتان اوراق بالضرور خلقك يندنه قاهرق ، مقدارى برياندىن آرتديغى كبي ، بوتزا . يدك اثرى اولمق اوزره ، هر مالك فيئاتى دنى ترقى ايدر . يعنى بو نوع قوائمك فيئاتى بر دوزى يه دوشر .

بنابرين اوراق نقديه ، بالاده كوستريلان محسناتى حائز اولمق وحقيقه مسكوكات يرينه قائم اوله بيمك ايچون ، هرآن وهيج اولماز ايسه قصه وعده ايله ، نقده تحويل اولنه . بيمك شرطدر . خيالات اصحابندن بعضيلرى ظن ايتشلردر كه عادى اوراق نقديه چيقاريلوبده مقابلنده ، او اوراقك ناطق اولديغى قيمته معادل قيمته اراضى و املاك ترهين اولنور ايسه ، بو بولده نقدر چوق اوراق چيقارلسه ، باس اولماز . يعنى بونلك قيمتى دنى ايتز وبوصورتله سهولتى بر واسطه

مبادلہ حاصل اولش اولور . اشته بواساس اوزرینہ بر طاقم
تصورات واهیمہ میدانہ قومشاردر وحتی اچپرنندن ، بر مملکتک
بالجملہ املاکنہ بدل ، قائمہ چیقارمق ممکن اولور واهمہسنہ
ذاہب اولمق درجہسنہقدر کیدنلر اولمشدر .

معلومدر کہ فرانسدہ اخراج اولنان « آسینیا » لہ
قارشو ، املاک ملیہ ترہین اولنمشیمدی کہ بالجملہ املاک میریہ
ایلہ کلیسا و مناسترک و دیار اجنئیہ بہ التجا ایتش اولان ذواتک
مصادره اولنان املاکی ، یعنی فرانسه ممالکتک همان نصفی ،
او املاک جہلسنہ داخل ایدی . او وقت شویلہ قیاس
اولندی کہ « آسینیا » لہ بر یاندن دولتہ اعادہ اولنہرق مقا -
بلندہ اراضی طلب اولنہ جق وبتون املاک موجودہ بوصورتہ
اھالیہ توزیع اولنجیمیہ دق ، علی التوالی « آسینیا » اخراج
اولنہ بیلہ جک و دائماً معتدل بر مقصداری تداولده قالہ جقدر .
لکن بوامیدل بوشہ چقدی . ارضدن دھا ثابت قیمتی اولان
برشی واندن قوی بررھن اولہ یلمورمی دیانلرہ جواب ویرلدی
کہ برکاغد پارچہسی برترلادیمک دکلدر و اولسہ بیلہ ، ینہ
اچہ برینی طوتہ ماز . « ژاق لافیت » نام مشہور بانکر برداتہ
دیمش کہ « نقد جیبہ ککیرر . اماسنک عرصہک قولتغہ
صغماز . »

بعضیلرہ ادعا ایتدیلر کہ بویولده ترہین اولنان اراضیدن
ھر « آسینیا » صاحبنہ او قیمتدہ اراضی اعطاسنہ دھا
زیادہ سہولت کوسترلسہ ، یعنی اراضی ، اولہ عموماً ترہین
اولنہ جق بردہ اول امردہ قیمتلری تقدیر اولنوب تام او قیمتدہ

« آسینیا » چیقاراسه و طوپراقلر صنف صنف تقسیم اولنوب دولتجه تنظیم اولنه جق دفتره اوصورتله قید اولنهرق، اوراق صاحبیرینه « آسینیا » لری مقابلنده قیمت مقیده لری اوزره اراضی المق صلاحیتی ویرلسه ایدی، بو اوراق، مسكوكات یرینه قائم اولور ایدی. لیکن بوده ممکن دکلدی. واقعا شو صورتده « آسینیا » لری بلکه اودرجه واوله چاپق قیمتدن دوشمز ایدی. فقط بو تقدیرده بيله، اخراج اولنان اوراق، تداولک کوستردیکی احتیاجی تجاوز ایتدیکی حالده قیمتدن دوشمک طبیعی ایدی. برده اهلینک کوچک بر قسمی اراضی المق اوزره اوراقنی دولته اعادهیه مجبور اولور ایدی. چونکه هرکس اراضی اشتراسنه راغب اوله ماز. مثلاً حکومت، انواع اشیا ولوازم ویرمش اولنلرک، تجارت و کار و کسبلرینی توسیع ایچون، اراضی احتیاجی یوقدر. واقعا اله جقلری اراضی بی صانه بیلورلر. لیکن اوده شبهه لیدر. زیرا هرکس اراضی صائغه میل ایدنجه، اراضینک قیمتی تنزل اتمک لازم کلور. حاصلی اراضی، مسكوكات ایچون مقدا بیان اولنان خصائصی هیچ بر جهته حائز اولمدیغندن مسكوكات مقامنه قائم اوله ماز و کاغددن عبارت اوله جق مسكوكانه بدل و ضمان اتخاذ اولنه ماز. یعنی هیچ بروقت نقدک یرینی طوته ماز.

يكرمى دردنجى فصل

اعتبار مالى

اعتبار مالينك ماعينى . اعتبار حد ذاته بر قوه استحصاليه دكل ايسمه ده باجمله
قواى استحصاليه نك تماماً مثر اولمسنه مدار اولور . - اعتبارك قوه اشتراقيه مى .
مسكوكات يرينه قائم اولان اوراق اعتباريه وسندات تجارويه . بانقه تخويلاتى . امره
محرر - نكات . چكار . تسويه خانه يا خود تقاضخانه معاملاتك تعريفى . - قامبالر
وقاميبو معاملاتك تشریحى . - اعتبارك قيئات اشيايه وتجارتجه حاصل اولان بخرانلره
صورت تأثيرى .

اعتبار مالى، يا خود ساده جه اعتبار، علم ثروت اصطلاحاً -
خججه امنيته مستند اولان معاملاتك جله سنه اطلاق اولنور .
بو معاملاتك عاديسى مستقيم واهل عرض بر آدمك كنديسنه
اعتماد ايند ديكر بر كيسه نك مالى، يته اعاده ايتك اوزره
موقتاً استعمال ايلسيدر . بنا برين اعتبار بر مملكتده جارى
اولق ايچون، اهالينك عموميت اوزره اصحاب استقامتدن
اولمى ومستقرضلر حيت وز كلوتله متصرف وهر كس
سرمايه سندن ومساعى مصرفه سندن ممكن مرتبه استفاده
ايتك امل وغيرتيله مألوف بولمى لازمدر . يعنى اعتبارك
شرائط اساسيه سى طوغريلق، ايشكدارلق وامنيتدر .

اشبو تعريفدن شوراسى ده مستبان اولور كه اعتبار،
بعضيلرينك خطاء ظن ايتدكلى كې، مجددأ سرمايه وجوده
كتورمز . حقيقت حالده بالكر سرمايه نك بر شخصك المدن

آخرینک انہ کچھ منی موجب اولسہ بونک صورت صحیحہ دہ
 جریان ایسی، برطرفدن مقرضک یدندہ اقدجہ تدارک اولمش
 بر سرمایہ بولمنسہ و دیگر طرفدن مستقرضک الیغی سرما-
 یہنی ناسیہلہ تأدیہ ایدہ بیلہ جک مرتبہ دہ قوہ اعمالیہ یی حائز
 اولسنہ توقف ایدر . زیرا بر آدم یدندہ بولنان بر مالی عاریہ
 اخرہ ویرمکلہ او مال تعدد ایتمز . اگرچہ مستقرضک اسباب
 استحصالیہ سی اعتبار سایہ سنندہ تزیاد ایدرک دہاز یادہ آلات،
 مواد اصلیہ و عملہ قوللانمق اقتدارینی قزانور ایسہ دہ دیگر
 طرفدندہ مقرضک اسباب استحصالیہ سی او نسبتدہ اکسیلور .
 مثلاً بیک غروش بر آندہ ہم مقرضک ، ہم مستقرضک یدندہ
 سرمایہ مقامندہ قوللانیلہ ماز .

واقعا بر شخصک استقراض ایدوبدہ کنندی صنعتندہ
 ایشلتدیکی مبالغ ینہ مقرضک ثروتی جملہ سنندن عد اولنور .
 وبو مبلغی قارشولق طوتهرق مقرض دخی اخرنندن او مقدار
 اچجہ استقراض ایدہ بیلور . انجق ایلک مستقرضہ و یریلان
 مبلغک سرمایہ مقامندہ استعمالی منحصرأ اکا عائددر .
 مقرضک ایسہ او مبلغدن درجہ استفادہ سی انجق انی استرداد
 ایتمک حقنہ استنادأ بشقہ بر سرمایہ استقراض ایدہ بیلمکدن
 عبارتدر .

بو تقدیرجہ اعتبار سرمایہ نک الیدن الہ کچھ سنندن
 بشقہ بر شی دکل ایسہ دہ شو بیوک فائده سی واردرککہ
 سرمایہ نک بوشدہ قالمیہرق انی ایشلتککہ و مثر ایلمککہ مقتدر
 اولنارک یدندہ کچھ منہ مدار اولور . اگر بر مملکتدہ هیچ

اعتبار اولماز ، یاخود امنیت اولمديغندن اعتبار کرکی کبی
 تقرر ایده من ایسه ، از چوق سرمایه صاحبی اولان بر طاقم
 اشخاص ، یا مشغولیتری حسیله ، یاخود معلومات و مهارتلی
 اولماق جهتیله سرمایه لرندن استفاده ایده منلر و اوسر مایه لر
 قائده سنر و ثمره سنر قالور ، یاخود بولیه صرف اولنه میدرق
 تلف ایدیلور . کذلک اشیای اصلیه لرنک تدارکی ایچون
 بر پرینه محتاج اولان ارباب صنایع یکدیگره اعتبار اتمز ،
 بالفرض اونجی حاصل ایتدیکی اونی ، اتمکجی به اعتبار
 اتمیوبده مطلقا پشین پاره ایله صاتمق ایسترایسه ، مغازه سنده
 بکلمتکه مجبور اولور . اتمکجی به اولنان اعتبار اونک صرفنی
 تسریع و تسهیل ایدر . یوقسه احتمالدر که اونجی پشینجه
 صرف ایده جک سرمایه سی اولمديغندن موجود اولان مالنی ،
 پشین پاره ایله صاتون الهجق بر ادم بولنجیه دق مغازه سنده
 توقیف ایله یکیدن اون تدارکندن عاجز اولور . بو
 حاده سرمایه سنک بر جزوی و بلکه جمله سی او وقته قدر
 بوشده و ثمره سنر قالور . بو جهته ده اعتبار بالجه صنایعه ده
 کرک وقت اضاعه سنه ، کرک سرمایه نک تعطیلنه محل بر اقااز .
 شو قدر وار که اعتبار ثمر اولمق ایچون ، اصحابنک
 بالذات قوللانه مدقلمری سرمایه ارباب صنایعه و بریلوبده
 استحصال ثروتی موجب اوله جق صورتده صرف اولنمق
 شرطدر . یوقسه سرمایه بی یکیدن استحصال ثروت قوللانیه .
 رق استهلاک ایده جک اشخاصه اولنان اعتبارک هیچ بر فائده سی
 اولدقدن بشقه ، ثروت عمومیه نک تدیننی مستازم اولدیغنده

شبهه یوقدر . مثلاً کندی ایرادیله کچینن بر ادمه تجبارک ویره سییه صاندیغی اون بیک غروشلق مالک بدلی بش سنه صکره تأدیه اولنور ایسه ، بو اون بیک غروش ، بش سنه نك ختامنه قدر ، استحصال ثروته صرف اولنه ماز اولور . واقعا تجار او حالده مالی دهها بهالی صاته جغندن کندیسنجه ضرر کورمز . لکن اگر اچه پشین المنش اولسیندی بش سنه ظرفنده بر قاچ دفعه استحصال ثروته استعمال اولنور ایدی . بناء علیه اچه نك وعده ایله ویرلمسندن طولایی مملکت اون بیک غروشلق بر سرمایه دن بش سنه محروم قالمق و بو سر - مایه نك عمله اجور اتنه صرف اولنه جق ایکن بو صورتله صرف اولندمامسندن عمله مملکت او درجه ده متضرر اولمق لازم کلور .

حاصلی اعتبار ، حد داننده بر قوه استحصالیه دیمک اولدیغندن سرمایه یی تولید ایتمز ایسه ده اعتبار اولدقجه بر مملکتده موجود اولان قوای استحصالیه تماماً مثر و منفعت بخش اوله ماز .

اعتبار یالکن استقراضه ، یعنی آخرک مالی موقتاً استعمال صلاحیتنه منحصر اولمیوب دهها سائر صورتله ده جاریدر . شویله که مسکوکاتک یرینه استعمال اولنان انواع وسائطی تولید ایتمیله او حالده ، مسکوکات کبی ، اشرا صلاحیتنی حائز اولور . اشبو وسائطک باشلیجه لری بیوک بانقه لردن اخراج اولنان و « بانق نوط » دنیلان اوراق نقدیه ، امره

محرر سندات، «چك» لى وقامبيال، ياخود پوليجدردر كه بونلره اوراق اعتباريه، ياخود سندات تجاربه تعبير اولنور. بو اوراق اعتباريه دن الك زياده مسكوكات مقامنه قائم اولمق صلاحيتنى حاز اولنر «بانق نوطلر» در كه، اصل سندات تجاربه كې، «جيرو» يه (*) محتاج اولمقسزىن اچمه مقامنده تداول ايدر و اخراج اولنديغى محله ارائه اولندوقده در حال بدلى نقد اولمق حاملنه تأديه اولنور.

امره محرر، ياخود «آلوردينو» سندل مشترى طرفندن، اشترا ايتديكى مالك قيمتى، بر مدت معينه انقضا سنده صاناتك امر ايتديكى شخصه تأديه ايده جكنى متضمن امضا اولنسان سنداندر. بو تعهد سندنك بيوك محسناتى شو در كه مشترى كنديسيمده تجار دن ايسه، الديغى مالك بدلى نقداً تأديه ايتزدن اول، او مالى آخره فروخت ايده يلمور و بو جهته معامله تنى تكثير و توسيعه مقتدر اولور. نته كيم اكر هر الديغى مالى پشين اوده مكه مجبور اولسه، بو كا مقتدر اوله ماز. ديكر طرفدن اكر بايع، صانديغى مالك بدليه يكيدن مال تدارك ايده بيلمك اچون مشترى دن الديغى سندنك حلول وعده سنى بكمك لازم كلسه، دائره معاملاتنى تحديده مجبور اولور و ايشى سكته لنور. حالبو كه اخذ ايتديكى سندنك، ايستر ايسه، كندى اله جقيليرندن برينه جيرو، يعنى دور ايدهرك بورچنى تسويه ايدر و اكر نقده احتياجى وارايسه، بر صرافه

(*) سندنك وعده سى دخواننده بدللك آخرير شخصه تأديه سى امرىنى حاوى ظهرينه بر عباره تحريره زرينه وضع امضا ايتك معامله سته «جيرو» تعبير اولنور كه نقل حواله ديمكدر.

مراجعتله سندی « اسقونطو » ایتدیرر، یعنی جزوی برشی
فدا ایدرک فروخت ایلر . اشته بوصورتله امره محرر برقطعه
« بونو » ، امضا اولدیغی تاریخ ایله وعده سی ارسمنده ،
معدد معاملاتنه واسطه اوله ییلور و بو معاملاتک هر برنده
استعمال اولنه جق نقودک یرینه قائم اولور .

اعتبار سایه سمنده مسکوکات یرینه قائم اولان و سائطک
بریده « چک » تعبیر اولنان سمدردر که عموماً مستعمل اولدیغی
محللرده مسکوکاته همان حاجت بر اقا زکیدر . اعتبارک قاعده
حکمنه کیرمش اولدیغی یرلرده و از جمله لوندرده ، هر کس
مالک اولدیغی نقودک ، مصارف یومیه و عمله اجرتی کبی
مصرفلره کفایت ایده چک مقدارندن فضله سنی بر بانقه یه
تودیع ایدوب بتون اله جعی ویره چکنی او بانقه واسطه سایه
تسویه ایتدیرر و بورجنی اوده مک ایچون ، اله جقلیسنه او بانقه
اوزرینه بر « چک » اعطا ایدر . داین ایله مدیونک ایکیسیده
اچه زینی بر بانقه یه تودیع ایتش فرض اولنور ایسه ، او حالده
اچه استعمالنه قطعاً حاجت اولقسزین ، ساده جه بانقه
دفترلنده بر معامله قیدیه اجراسیله ، یعنی بورجک بر حسابدن
دیگر حسابه نقلیه ، امر تأدیه حاصل اولور . کذلک اگر
بربلده ده هر کسک صرافی بر اولسه ، اوراده ایدیلان باشلی
تأدیات ایچون اصلاً نقده احتیاج قلماز . فقط حال بویله
اولدیغندن و کیمی بر بانقه یه ، کیمی دیگرینه اچه سنی تسلیم
ایتش اولدیغندن تعدد معاملاتدن قورتلق ایچون لوندرده
بر اصول اتخاذ اولمشدر که بونکله بالجمله بانقلر بر بانقه یه

تحويل اولنمش كيدر . شويله كه هر بانكر كنديسنه تأديه اولنه جق چكلى ، قمنى بانقه اوزرينه كشيده اولنمش ايسه ، اكاارسال ايله بدلنى طلب ايدمچك يرده ، « قلمبرين حاؤس » يعنى تسويه خانه (*) ناميله بر محل اخذ اولنمشدر . هر صراف ديكرلى اوزرينه اخذ ايتش اولديغى چكلى هراخشام او محله كوندر و بو سندات اوراده سائر بانكرلردن كندى اوزرينه كشيده اولنان چكلى ايله مبادله اولنوب يالكرز حاصل اولان فرق حساب نقداً تأديه قلمور . حتى بو فرق بيلاه مسكوكات ايله دكل ، انكلتره بانقهسى اوزرينه چك اعطا . سيلاه تسويه اولنور . بناء عليه لوندركه معاملات يوميهسى كه مليونلرجه ليرالره بالغدر ، بربرى اوزرينه كونده نهايت ايكيوز بيك ليرالق تأديات ايله كوريلور .

چكلى فى الاصل درون شهرده تداوله مخصوص ايكن مؤخرأً محال بعيمه بيننده دخی استعمال اولمغه باشلامشدر .

اوراق اعتباريه ، ياخود تجاريه نك بر نوعيمه قامباللر ، ياخود پوليجه ل اولديغى يوقارنده بيان اولندى . كه محال و ممالك مختلفه بيننده كى معاملاتده مسكوكات يرينه قائم اولديغندن بونلرك اهميت مخصوصهسى واردر .

واقعا مسكوكات ، افراد اهالى بيننده مبادلاته واسطه اولديغى كې ، بر برندن اوزاق يرلر اره سمنده دخی واسطه مبادله در . لكن مسكوكاتك بر محلدن ديكرينه نقلى مصرف

(*) فرانسه ده بوتاسيات « شامپردو قومپاناسيون » يعنى تقاصخانه تسبيه اولنور .

وتهلكه دن خالی اوله‌ماز . اشته بو مصارف و مخاطره دن قور تلمق ایچون قامبیالر ایجاد اولمشدر که محال بعیده و خصوصیه ممالک مختلفه بیننده معاملات نقدیه بو واسطه ایله تسویه اولنور .

قامبیالر بر مبلغ وعده معینه سنده تأدیه سی امرینی متضمن اوله‌رق دائماً بر پیاسه دن دیگر پیاسه اوزرینه کشیده اولنور و هر حالده اوچ کسسه بیننده ، یعنی اولا پولیچه‌یی تنظیم و کشیده ایدن ، ثانیاً اوزرینه کشیده اولنان و ثالثاً حاملی اولان شخص میاننده وقوعبولان بر معامله‌یه دلالت ایدر . شویله که پولیچه‌یی کشیده ایدن کسسه صاندیغی مالک مشتریسنه ، یعنی آخر بر محل و یا مملکتده بولنوبده اوزرینه قامبیال کشیده اولنان شخصه خطاباً قامبیال دروننده محرر مبلغی ، ارائه ایتدیگی دیگر بر کسسه‌یه ، یعنی قامبیال حاملنه تأدیه ایتسنی امر ایدر . مثلاً فرض ایده‌لیکه در سعادت تجارندن بری لوندیره‌یه اون بر بیسک غروشلق حبوبات و بر لوندیره تاجری دخی در سعادته ینه یوز لیرا استرلینک اشیمای معموله کوندرمش اولسون . حبوبات بدلی نقداً استانبوله واشیمای معموله بدلی نقداً لوندیره‌یه کوندریله‌جک برده ، حبوبات ارسال ایتش اولان استانبول تاجری لوندیره‌ده کی مخابری اوزرینه یوز لیرا استرلینک بر قامبیال تنظیم ایدر . در سعادتده بولنان دیگر تاجر دخی ، لوندیره‌ده ، معمولات بدلی اوله‌رق ینه او مقدار اچیه تأدیه ایده‌جک اولدیغندن او قامبیالک بدلی نقداً و یررک انی اشترا ایدر و لوندیره دن

کنديسنه مال کوندرمش اولان شخصه ارسال ايلر . بودخى قامبيالك بدانى ، وعدهسى حلوانده ، در سعاده حبوبات ائماندن طولايى بورجلى اولان لوندره تاجرندن اخذ ايدر . ايسته بوصورتله هم استانبولدن لوندرهيه ، هم لوندره دن استانبوله اولان دين ، بر اقبجه نقل اولتمقسزين تسويه اولمش اولور .

فقط تجارتك كسب وسعت ايتديكى محللرده معاملات عينيله بويولده جارى اولماز . آخر بر مملكتده اقبجه تأديه ايده جك اولان ادم ، او مملكت تجارندن الهجقلى اولان ديكر بر شخص ارايولده اندن قامبيال طلب ايتز . بونوع معاملاتى صنعت ايدمش اولان بر صنف متوسططر واردر كه بانكر ، يعنى صراف ، تسميه اولنور - انلره مر اجعت ايدر . بو بانكرلر قامبيال صاتانلر ايله صاتون النلرك اراسنه كيروب ممالك اجنبيه دن الهجغى اولنلرك قامبيالرينى اشتر ايدر وممالك اجنبيه ده اقبجه تأديه ايده جك اولنلره قامبيال صاتارلر . پارس ويا لوندره اوزرينه قامبيال الموق ايستيان كيمسه صرافه مر ا - جعت ايتدكده ، صراف يا اوكون ديكر بر تاجر دن اشتر ايتمش اولديغى ، يا خود كنديسنك پارس ويا لوندره ده كى ادمى اوزرينه كشيده ايتديكى قامبيالى اكا فروخت ايلر .

يوقاريكى مثاله ايكي طرفك بربرينه دينى مساوى فرض اولندي . حاله - و كه ايكي مملكتك ادخال واخراج ايتديكى اموال بدلندن بر زمانده بربرينه اولان ديون نقديهسى اكثر يا مساوى اولماز . برينك تأديه ايده جكى اموال بدلى ديكرينك ويره جكى بدلدن يا زياده ، يا اكسك اولور . او حالده ايكي

مملکت بیننده کشیده اولنان قامبیاللر قارشولش-دقدن صکره برینک دیکرینه بر مقدار نقد بورجی قالور . شمدی ممالک عثمانیه انکلتره یه نقداً بفرق تأدییه ایدیه جک اولدیغی وقت ، ممالک عثمانیه ده عرض اولنان، یعنی صاتلمق ایستلان قامبیاللر یکوننه نسبتله دهها بیوک مبالغ ایچون قامبیال طالبی ظهور ایدر . بو تقدیرده صرافلر مخابرلرینی، اوزرلرینه کشیده ایتدکلری قامبیاللری وقتیه اوده مکه اقدار ایتک ایچون، بر مقدار مسکوکات ارسالنه مجبور اوله جقئرندن پولیچه صاندقلری کساندن فضله بر اجرت طلب ایدرلرکه کندی زحمتلری بدلندن و سرمایه زینک فأضمندن ماعدا، التون وکوه-شک نقلیه سیله سیغورطه مصارفمک مقابلیدر . بو فضله اجرت « پریم »، یاخود « باش » تعبیر اولنور . بونی قامبیال اشترا ایدنلر ممنوناً ویرر . زیرا نقلیه و سیغورطه مصارفی کلیته معامله ایدن صرافلر ایچون دهها هون دوشر .

اگر شو حالک عکسی اوله رق ممالک عثمانیه تجاری ، انکلتره دن جلب ایتش اولدقلری اموال دن زیاده مال اخراج ایتش اولوبده اورادن بر مقدار فرق اله جقئرلی اولور ایسه ، صاتیلغه عرض اولنان پولیچه لک حاوی اولدیغی مبالغ یکونی، طلب اولنان پولیچه لک مجموع بدلاتندن زیاده اولور . او تقدیرده انکلتره اوزرینه اولان قامبیاللر ناطق اولدقلری بدلدن بر مقدار نقصانته اننه ییلور .

اشته قامبیاللرک صاتلیدیغی محل ایله تأدییه اولنه جغی مخلده کی

قيمتلىرى پىننىدە اولان فرقه « قامبيو » فيئانى اطلاق اولنور .

بوندن اكلاشيلور كه اكر هر مملكتك مسكوكاتى برون وعيارده بولنسه وبوسكه واحده بالفرض عثمانلى ليراسى اولسه ايدى ممالك عثمانيه ايله انكلتره بربرينه تمام برمقدارده بورجلى اولديغى وقت، كرك انكلتره وكرك ممالك عثمانيهده تجارك برطاقى نه مبلغه قدر قامبيال الملق ايستر ايسه ، عبنى اومقدارده قامبيال صاتمق استيان ديكر برطاقم تجار بولنور وهم ممالك عثمانيه اوزرينه يوز ليرالق بر پولچهنك انكلترهده، هم انكلتره اوزرينه يوز ليرالق بر پولچهنك ممالك عثمانيهده، يوز ليرا قيمتى اولور ايدى . يعنى صراف اصطلاحجه، قامبيو فيئانى هر ايكى مملكتده « باشه باش » اولمق لازم كلوردى . اكر ايكى مملكتدن برينك الهجقدن زياده ويره جكى اوليدى، اومملكتده ديكرى اوزرينه يوز ليرالق قامبيال يوز ليرادن زياده يه ساتيلور ، ياخود « باش » ايدردى . شويله كه بو « باش » هيچ بروقتده صرافك جزؤى برتمتعيله التون وكوشك نقليه وسينغورطه مصارفنى تجاوز ايدهميه جكى محققدر . زيرا اكر تجاوز ايده جك اولسه، مديون، قامبيال الهجق يرده ، عيناً مسكوكات ارسالنى ترجيح ايدر ايدى . شووتقديرده الهجقلى اولان مملكتده دخى ، ديكر مملكت اوزرينه چكيلان قامبيالك فيئانى، دروننده محرر اولان قيمتدن اشاغى دوشر ايدى .

لكن ملل مختلفه پىننده اتحاد مسكوكات هنوز ميسر

اولدیغندن بر مملکت ایله دیکرینک مسکوکاتی، حاوی اولدیغی خالص التون و کوش مقداری نسبتنده بر برینه معادل طوتیلور و بوندن تولد ایدن فرق دخی بالطبع « قامبیو » فیائنه تأثیر ایدر . بر لیرای عثمانی یکر می ایکی فرانق یتش بش ساتیمه معادل ایسه « قامبیو » فیائی باشه « باش » اولدیغی وقت ، پارس اوزرینه ۲,۲۷۵ فرانقلق بر قامبیالک استانبولده تمام یوز لیرای عثمانی قیمتی اولوق واستامبول اوزرینه یوز لیرالوق بر قامبیال پارسده تمام ۲,۲۷۵ فرانق ایتمک و قامبیو فیائی بو اساس اوزرینه حساب اولنوق اقتضا ایدر .

شو حاله کوره ظن اولنه بیلور که قامبیالر باش ایتدیگی وقت ، مطلقاً ممالک اجنبیه یه نقداً بر مقدار فرق تأدیه اولنوق و بناء علیه « باش » دنیلان فضله فیئات دخی مجرد او فرقک مصارف نقلیه سنه معادل اولوق اقتضا ایدر . لکن حقیقت ماده بویله دکلدردر . زیرا قامبیالر وعده لی اولدیغندن بورجی اولان تجارک بر قسمی بو وعده لردن استفاده ایله تأدیاتی تأخیر ایده بیلور . « قامبیو » فیائی یو کسک اولدیغی زمان مال اخراج ایدن تجار ، چکدکلری قامبیالرک اشبو فرق قیئانندن بشقه جه منتفع اولورلر . بو کیفیت ایسه تجاری اخراجاته تشویق و ادخالاتی بالعکس تحدید ایدر . بو صورتله اله جق ایله ویره - جک نسبتی از وقت ایچنده تعدیل اولنه روق دیار اجنبیه یه اولان بورج اکثریا اخراجات ایله تسویه اولنور و نقد ار سالنه احتیاج قالماز .

ممالک اجنبیه اوزرینه قامبیالر هانکی مملکتده باش ایدر

ايسه، صراف لساتججه، « قامبيو » او مملكتك عليهنده در
 دنيلور . فقط بو تعبير صحيح دكلدر . چونكه قامبياللك باش
 ايتسى مملكت تجارندن يالكز ديار اجنييهده اجراى تأديت
 ايده جك اولئرلك منفعته مخالفدر . يوقسه اجنييدن الاجقلى
 اولئرله فائده ايدير . بو تعبيرك سببي ، چونكه قامبياللك باش
 ايتسى مملكتدن التون و كموش اخراجنه دلالت ايتديكندن
 وبوايسه، افكار عتيقه يه كوره، مملكتجه مضر عداولنديغندن
 خارجه نقد چيقيه جق اولديغى حالده ، قامبيو فيئاتي
 مملكت عليهنده و بالعكس مملكته نقد كيره جك اولديغى
 تقديرده ، لهنده عداولتمش اولمسيدير .

شوراسيده ايضاح اولمق لازمدر كه بر مملكتده « قامبيو »
 فيئاتي يالكز ديكر بر مملكتله اولان معاملات اخذ واعطايه
 نسبتله دكل ، كافه ممالك سائرله ايله كندى بيشنده كي اله جق
 ويره جكه قياساً تعين ايدير . ممالك عثمانيه نك انكلتره يه بر مقدار
 نقد بورجى اولمسيله انكلتره اوزرينه اولان قامبياللك ممالك
 شاهانهده مطلقاً باش ايتسى لازم كلز . زيرا بعض كره
 سائر محللار كده او صرهده ممالك عثمانيه يه نقد بورجى اوله .
 ييلور . كه ممالك عثمانيه انكلتره يه اولان بورجى . نى او محللار
 اوزرينه قامبيال كشيده سيميله تأديه ايده ييلور . بو جهتله
 هر مملكتده « قامبيو » فيئاتي ، او مملكتك ، ممالك سائرله نك جله .
 سيميله اولان معاملاتى موازنه اولندقدن صكره تبين ايده جك
 فرقه ، يعنى اله جغنك ويا ويره جكنك فضله سنه كوره تقرر
 و تحول ايدير .

مسکوکات حقنده سبق ایدن تدقیقاندن معلوم اولدیکه مسکوکانک اره صره ترقی قیمتی، یاخود اموال سائره فیئاتنک تنزلی و بالعکس مسکوکانک تنزل قیمتیله فیئات اشیانک ترقیسی مجرد تداولده بولنسان مقدارینک ارتوب اکسلسمندن نشأت ایدبور. شویله که بالفرض تداوله فضله مسکوکات ادخال اولنور ایسه، بو فضله، تداولدن چکلنجیمه دک، مسکوکانک قیمتی مصارف استحصالیه نک ایجاب ایتدیکی راده دن اشاغی دوشر و اشیای سائره نک فیئاتیده حد طبیعیسندن یوقاری چیقار. اعتبارک دخی حد ذاته بر قوه اشترایه سی اولدیغی و اوراق اعتباریه نک مسکوکات برینه قائم اوله بیله جکی دخی تحقق ایشدر. بناء علیه بر ادم نقداً مال اشترایه سی ایتدیکی حالده بونک فیئات اشیمیه تأثیر ایده جکی کبی، نقد برینه « بانق نوط » و یردیکی حتی بالکز وعده لی بر « بونو » امضا ایلدیکی تقدیرده دخی، اعتبارک اثری اوله رق، ینه قوه اشترایه سنندن بر مقدار شی صرف ایش اوله جغندن اعتبار اوزرینه وقوع بولان صرفیانک دخی فیئات اشیمیه تأثیری اولق طبیعیدر.

اعتبارک فیئات اشیمیه بوضورتله تأثیری تجارتجه ظهوره کلان احوال بحرانیه ده پک ظاهر اولمسیله بو جهت بشقه جه شایان تدقیقدر. تجارتجه حال بحران اسباب متنوعه دن تولد ایدر. شویله که اختلال داخلی و محاربه کبی وقوعات فوق العاده ائناسنده امنیت عمومیه خللپذیر اولور. اخذ و اعطایه عارض اولان طور غولقدن طولایی مبادلات ازالور. تداول

آغرشور . استهلاكات اكسله كله حاصلات دخى تناقص ايدر
وهيئت اجتماعيه عموماً بر حال اضطراب و خلجانه كرفنار
اولور . بعضاً دخى بو سبيلك خارجنده اوله رق ، بعض
صنوف اهالیده ، بر ويا بر قاچ نوع معاملات و تشبثانه فوق
الغايه بر ميل و خـواهش ظهوره كلـور . مثلاً امتعه دن
بعضيسى حقه نه ، قحط ظهورينه ، يا خود اسباب سائر يه
مبنى ، زياده طلب و قوع بوله جغنى تجار حس ايدر ايسه ،
ايچنرندن بر قسمى مأمول اولان ترقى فيئاتدن استفاده ايچون
مال موجودلر يني تزييد ايتمكه باشلارلر . بويله بر حسك
حصولى ذاتاً اشـيمانك ترقى فيئاتنى موجب اولمغه او حال بر
مدت دوام ايده جك اولور ايسه ، مالرك بهاسى بر دوزى يه
چيقاجق اميديله سائر تجار دخى مال اشتراسنه قيام ايدهرك
فيئات بر قات دهـا يوكلور و بو جهته اسباب معقوليله
نظراً بر مقدار ترقيسى مأمول اولان فيئات ، شو اشترآتك
تأثيريله ، حد معقولى تجاوز ايدر . فقط فيئاتك افراط درجهـ
سنه وارد ينى فرق اولنجه ، ترقيسى بالطبع طورر . و تجار
ارتق اللرنده بولنان اموالى صاتوب تمتع ايتمك زمانى كلـدى
ديهرك همان صاتمغه قالقشـرلر . بو سبيله فيئات دوشـمكه
باشلار . مال صاتمق استيانلر ايسه فيئات دهـا زياده دوشـمزدن
ماللر يني دن چيقارمق ايچون بر بويله بيانغى مسابقمه كيريشـرلر .
حالبو كه اموالك فيئاتى بر ياندىن دوشـديكى زمانده از مشـتريسى
ظهور ايده جكـمـدن فيئات نه قدر سرعته ترقى ايتش ايسه ،
اندىن دهـا زياده سرعته تـدى ايدر و بو صـره ده اللرنده مال

بولنانلر فیئانک درجهٔ تدنسی و او مالک کلیتی درجهٔ سنده
مقصرر اولورلر .

اگر بالفرض اعتبار مالی جاری اولیو بده کافهٔ معاملات
پشین پاره ایله ایفا اولنسه ، او حالده ینسه تعریف اولنان
احوال ظهور ایده یلور . انجق مسکوکاتک مقداری محدود
اولسمله بر جهته زیاده صرف اولندیغنی حالده سائر جهتلره
اکسک صرف اولنمق ضروری اولدیغندن حال بحران
طبیعتیه یالکز بر ایکی نوع اشیا حقنده وقوعبولور و مسکو -
کات کلیتله او جهته آقهرق او نوع اشیمانک فیئاتی ترقی
ایتدیکی حالده ، سائرلرینک فیئاتی تنزل ایدر .

اما معاملات ، اعتبار اوزرینه جریان ایتدیکی تقدیرده
اهالی ، النده بولنان نقود ایله مال المغه قناعت ایتیموب اعتبار -
ریله ده اشترا ایدرلر . بویله ویره سی یه صاتون المق ایسه
توکنمز بر سرمایه دن اچمه صرف ایتک کبی قولای کلدیکندن
بو حالده فیئانک فرلامسی یالکز بر جهتمده دکل ، بر قاچ جهتمده
ظهور ایده یلور . بوهمشلو حالانده اشیمانک بهاسی پک
زیاده یوکسملسمله بعضیلری کلیتلی اچمه قزاندیغندن ، یاخود
قزانیور کبی کورندیکندن اشترآت خواهشی اذهان عامه یی
بر صورتده استیلا ایدر که سائر ارباب اخذ و اعطایه ده سرایت
ایده رک ترقی فیئاتی مأمول ایده جک میدانده بر سبب اولمیان
امواله دخی شامل اولور .

دیگر طرفدن اعتبار مالی بویله وقتنرده فوق الغایه توسع
ایدر . پیاسه یه عارض اولان شو علت ساریه یه مبتلا اولنلر

هم اعتبار ماليارينى اوقات صاديه دن زياده صرف ايدرل و همده پك چوق تمتع ايدورلر كې كورندكلرندن حقيقه دهه زياده اعتباره نائل اولورلر . خصوصاً كه اوارالق اعتبارك واسطه جريانى اولان بانقهر و صرافلر دخی ، افكار عمو . ميه يى استيلا ايدن جرئتك و خلقجه حاصل اولان برنوع مجنوب . نيتك تاثيراتيله اوقات سائرهن زياده وحتى شايان امنيت اولميانلره بيله اعتبار ايتكه مبال اولورلر .

وقتا كه پياسه فيئاتبجه عكس حال ظهور ايدر ، يعنى ترقى فيئات تدني به مبدل اولور ايسه ، فيئات اسكى راده سنده طور ميوب اندنده اشاغى دوشلر . زيرا فيئاتك چقد يغي و هر كسك كدان كسب ثروت ايتديكى زمانده تجار ، ايتديكى قدر اعتبار مالى به نائل اوله ييلديكى كې ، صكره ده هر كس زيان ايدورلر كې كورنديكندن و بعضيلرى حقيقه فلا كترده اولديغندن ذاناً معروف و معتبر اولان تجار بيله اووقته قدر مألوف اولدقلى اعتبارى دخی كوچ ايله بوله بيلورلر . مال الانلك كافهسى ، وعده لى كلش برچوق تعهد لى وار ايكن ايفاي تعهدده پك زياده زحمت چكر . زيرا كيسه اله جغنى وقتيله تحصيل ايده بيله جكندن امين اولديغى جهته لنده كى نقودى الدن چيقارمغى ، يا خود وعدهسى حلول ايتش اولان . اله جغنى تاجيل ايلكى اختيار ايتز .

بواحواله علاوه اولق اوزره اكثر يا برده پياسه به بر خوف عمومى عارض اولور كه هيج برملاحظه مقبوله واسباب معقوله انى تسكينه مدار اوله ماز . حال بحر انك بدايتمده ،

فائض نه قدر يو كسك اولور ايسه اولسون، هر كس استقراض ايتك قيدينه دوشر. نه ايتنده ايسه، اموال موجوده يني، پشين پاره ايله اولدقن صكره، هر نه فيئاته اولور ايسه اولسون، هر كس صاتمغه باقار.

شو تفصيلاتدن اكلاش-يله جغى اوزره فيئانك بحران زمانلرنده حديدن آشورى ابتدا ترقى وبعده تنزل ايتمى مسكوكانه متعلق اسبابدن تولد ايتيوب حالت بحرانينه نك بنديتنده، اعتبار مالينك فوق العاده تزايد وتوسع ايتلسندن و حال عكسنه منقلب اولدقده اعتبارك چكلمسندن ايلرى كليور.

اشته احوال مبسوطه اعتبار مالی به عائد بر محذور ديمكدر .
 يالكز مسكوكانه وقوعبولان بحرانلرى اعتبار مالی و بونك وسائط جريانى اولان بانقه لر تخفيف و تحديده مدار اولور .
 لکن تجارجه ظهور ايدن بحرانك بالعكس اشتداديني موجب اوله بيلور . مع مافيه شو محذور ، اعتبار ماليدن حاصل اولان محسناته نسبت قبول ايدر درجه ده اولديغى كى ، اعتبار ماليدن استفاده اولندقجه ، او محذورك كاملاً بر طرف اوله مامسى دخی طبيعيدر . شو قدر كه تأسيسات اعتباريه مديرلينك حركت و معامله لرنده ابراز ايدنه جكلرى در ايت ،
 رويت و مهارت ايله ممكن مرتبه تعديل اولنه بيلور . بونك ايچون اعتبار مالينك فقدانى وجودينه ترجيح ايتك هر حالده موافق حكمت دكلدر . بويله بر ذهاب دمير بولارك مخاطراتنى ملاحظه ايله انشاسندن صرف نظر ايتكه بکزر .

يكرى بشنجى فصل

بانقه لر

بانقه لرك تعريف معاملاتى و فوائد عموميه سى . - امانت و اسقونطو بانقه لرى . تداول بانقه لرى . بانقه تحويلاتك ماعيت و محسناق . - بانقه تحويلاتنه دائر بعض مسائل . بانقه لر ايتىكلى قدر تحويلات اخراج ايده منزل . تداول بانقه لر ينك موجود نقد يسيه اخراج ايتىكلى تحويلات بيننده . بر نسبت مطلقه تميني قابل دكلدر . - اوقاق تحويلاتك فائده سى و محدودى .

بانقه لر ، (*) معاملات صرافيه و اعتباريه اجرا سچون اشتراك ايتش سرمايه داران جمعيتلر بدر . بونلر ايكي قسمه تقسيم اولنه بيلور . برى دولتجه مؤسس اولان ، يا خود دولتك تحت نظارتنده اداره اولنان عمومى بانقه لر در كه دائما امتيازلى اولور و بالخاصه ، ابراز اولنديغى آنده حاملنه نأديه اولنق اوزره ، تحويلات اخراجى انحصاريني حائزدر لر . ديكر قسمى خصوصى بانقه لر در كه اصحاب سرمايه طرفندن قوانين عموميه به اتباعاً تشكيل اولنور .

بانقه معاملاتى باشلجه مسكوك و غير مسكوك التون و كموش اخذ و اعطاسى . اصحاب سرمايه نك ايشده قوللانيليان اچجه - لر ينك « دينوزيتو » يعنى امانت طريقه قبول و حفظى . تجار

(*) صرافلرك قوللانديغى دستكاهلر ، قديمأ اتدهده « تراپزيتو » و قرون وسطاده ، ايتالياده « بانقو » تعبير اولنور ايتش - كه بولفظلرك ايكيسيده سفوه ديمكدره . حتى ايتالياده بر صرافك معاملاتنه سكته كلديكى حالده سفره سى شكست ايديلور ايتش . افلاس معناسى اولان « بانقاروتا » تعبيرى بوندن مأخوذدر .

حسابنه اقچه تحصيلى و تأديه سى . قامبيو معاملاتى ، يعنى
 سندات تجاربه اخذ و اعطاسى و بوقيلدن اوله رق قامبيو
 فيئاتى فرقتدن استفاده يولنده « آريترار » معاملاتى كه
 اموال و امتعه تجاربه كې ، بعض پياسه لرده قيمتى دون اولان
 قامبيالار اشتراسيله زياده يه طا كې اولان پياسه ده فروختندن
 عبارتدر . قامبيالار و سائر سندات تجاربه نك اسقونطوسى ،
 يعنى سندك بدلندن ، وعده سى حلوانه قدر قالان ايامك فائضيله
 تحصيل مصرفى و يا قامبيو فيئاتى مقابلنده بر مقدار شى
 توقيف اوله رق قصورينك پشين تأديه سى . ابرازنده حاملنه
 نقداً تأديه اولمق اوزره تحويلات نشرى . رهن اوزرينه ،
 يعنى مسكوكات ، شركت سندات و تحويلاتى ، اسهام ميريه ،
 اموال و امتعه مختلفه ، املاك سنداتى و « وارانته » (*)
 و سائره بى تاامينات الهرق ، يا خود آچقندن اوله رق اقچه اقرا-
 ضى . استقراضات عموميه سنداتنك و قومپانيا حصه لرينك
 قومس-يون ايله دولت و يا شركت حسابنه ، يا خود كار
 و ضررى بانقيه عائد اولمق اوزره مقطوعاً اخراج و فروختى
 و اخاصل اسهام ميريه و بيوك شركتلك سنداتى و تحويلاتى
 اوزرينه « بورسه » معاملاتى اجرا سيدر .

بو معاملات مختلفه نك اكثرنده بانقه لى متوسط صفتنى حائر

(*) « وارانته » انكلترده اختراع اولنوب « دوق » تعبير اولنان جسم حوضلى
 انبارلره وضع اولنان امواله مقابل « دوق » اداره سى طرفندن ويريلان علم و خبر
 دركه ارماللك جنس و وزننى و نمونه سنك بولنديغى محلى مبيندر وانلرى اشترابندن
 تاجره « جبرو » طريقيله دور اولنور . دو قلره موضوع اولان كليتلى اموال و امتعه
 ساده جه بو « وارانته » لرواسطه ميله الدين اله انتقال ايدر .

اوله رق تجارت و صنایعه خدمات مهمه ایفا ایدرلر . مثلاً تجارك پیاسه اوزرنده و یا محال بعیده ده الهجقلرینی تحصیل ایتدکلرنده ، انلری بر چوق مصرف ، فائله و تکلفدن قور . تاردقلری کبی ، صندوق معامله لرینی درعهده ایتدکلری حالده دیوزیتو صاحبی اولان تجار بیننده الهجق ویره جکلرینی ، سا . ده جه دفترلرنده بر معامله قلمیه اجراسیله ، یعنی برداین و یا مدیونی دیگرینک برینه اقامه ایتدکله تسویه ایدرلر . کندی سرمایه مخصوصلری ، یا خود کندیلرینه تودیع اولنان سرمایه ایله سندات تجاریه بی اسقونطو و آخر صورتله اچجه اقراض ایتدکلرنده ، اچجه لرینی نمادار ایتک ایستیمان سرمایه داران ایله صنعت واخذ و اعطالرنده استعمال ایده جک سرمایه ارایانلر میاننده ، طرفینه فائده لی بر واسطه اولورلر و افراد اهالی یدنده ثمره تصرفلری اوله رق تراکم ایدن و بر ایشه یارامیان پراکنده سرمایه لریده طویلایوب انلری صورت مفیده ده استعمال ایده جک اولنلره انتقال ایتدیرلرلر . کذلک قامیو معاملاتنده محال بعیده نك بر برینه بورجنی و یکدیگردن اولان الهجغنی ، مسکوکات ارسالنه و بوندن ظهور ایده جک مصارف و مخا . طراته محل بر اقیه رق ، تسویه ایلرلر . اسقونطو صورتنده واقع اولان اقراضاتلریله ده تجاری ، عادی فائض فیئانه نسبتله اهون فیئات ایله اچجه تدارکنه اقدار ایدرلر . خلاصه ، اگر صرافلر اولسه ، اعتبارک صورت واسعه و مؤثره ده جریانی قابل اوله ماز .

فقط یوقاریده تعداد اولنان معاملاتدن ، مقطوعاً استقراض

سنداتی و شرکت حصه‌لری فروختنک التزامی ، خصوصیه بورسه اویونلری، سائر زینه مقیس دکدر . زیرا استقراض و شرکت سنداتنک ابتدا بانقه‌لره طویدن وبعده افراد ناسه پارچه پارچه صاتمسنده نه دولت وشرکتلرجه ونهده خلقجه منفعت صحیحه کوریله بیلور . بویله معاملاتده، بورسه اویونی سایه سنده سنداتنک فیئاتی بر طاقم ساخته و سائطله فرلادیلهرق سرمایه صاحب‌لری نصل جلب و اغفال اولندیغی معلومدر . هله « بورسه » اویونلرینک ثروت و تجارتنجه مضرانی اشکاردر و عادی قاردن فرقی یوقدر . یعنی بر چوق سرمایه نك، استحصال ثروتی مستلزم ایشلره صرفنی منع ایله بر شخصک غائب ایتدیکنی دیکرینک قزاتمسندن بشقه بر نتیجه بی انتاج ایتمز (*).

بانقه‌لر، معاملات مشروحه بی اکثریا مختلطاً اجرا ایدرلر ایسه ده باشلی معامله‌لرینه نظراً اوچ قسمة تقسیم اولنه بیلورلر که بونلر دیپوزیتو، یعنی امانت ، اسقونطو و تداول بانقه‌لریدر . ایلك قسمدن اولان بانقه‌لر قرون وسطیمده اسقونطو و تداول بانقه‌لرندن اول احداث اولمش و « ونديك » ، « جنوه » ،

(* « بورسه » لر حقیقت حالده ارباب اذذ و اعطانک جمعی و هر نوع امتعه و سهام فیئاتنک تعین ایتدیکی محللر اولسیله عادتاً بر بازار حکمنده در و بوجه‌تله بورسه لرك تجارتنجه موجب اولدیغی تسهیلات و محسنات منکر دکدر . هوا معاملاتنه کلنجه بونلرک مضرقی میدانده در . فقط معنی ایچون اتخا اولنان تدابیر هیچ برملکتنده مؤثر اولمیه رق بورسه اویونی عادت حکمنه کیرمشدر . بورسه اویونلری، سرمایه نك امنیت تحتنده اولدرق سائر جهتلره صرف اولندیغی و تیلرده اشتداد ایدر . مع هذا بالجمله دولتلرک بوکونجی کونده بولندیغی احوال مالیه سائاً اصلاح اولمهرق و استقراضات عمومیه به نتیجه ویریلهرق قمارک باشلی بر سب و منبعی اورته دن قالدیرلرلرجه بورسه اویونلرینک دخی معنی مأمول دکدر .

« آمستردام » و « هامبورغ » شهرلېنك تجارتجه ترقى و كسب قدرت ايتلرینه مستقلاً سبب اولمشدر . ديپوزيتو بانقه لرینه توديع اولنان مبالغ ، گاه طلب اولديغى آنده ويا بر مدت معينه حلوننده استرداد اولمق اوزره ويرييلور . گاه بر ايشه صرف اولنجيه قدر بانقه ده حفظ اولمق ، يا خود بانقه نك ويريديكى فائضدن استفاده ايدلك ايچون توديع اولنور . بو جهتهله بانقه مدير لرى ، بو مبالغى معاملات مخصوصه لرینه صرف ايده . بيلك ايچون ، هر بر ديپوزيتونك جهت و شرط توديعنى تدقيق ايتك ، اداره لنده غايت تبصر و انتباه اوزره طور اتمق و دائماً صرفياتك نوع و شرائطنى ديپوزيتو لوك نوع و شرائطنه اتباع ايتدير مك الزمدر . ديپوزيتور ، فائده لى فائده سز ، هر نه يولده استعمال اولنور ايسه اولنسون ، شوراسى شايان وقتدر كه ديپوزيتو معامله سسنده كويا سرمايه ايكيلىشمش كپي معامله اولنور . يعنى بر طرفمدن ديپوزيتو صاحبي توديع ايتديكى مبلغى كندى اسباب ثروتندن عد ايله اكا كوره ايش كورر . ديكر طرفدن بانقه او مبلغى كندى احتياجاته صرف ايدر . شويله كه تداولده جزؤى بر قاريشقلىق ظهور ايتسه ، شوو حال بر چوق كشاكشى و بلكه بيوك فناقلرى منتج اوله ييلور .

بانقه لره توديع اولنان مبالغ موقتاً بوشده قالان سرمايه .
 لردن عبارت اولمسيه خلقجه تصرفه رعايت اولنوب اولنما .
 مسنه ، بانقه نك خلقه ويريديكى امنيتك درجه سنه و مصالح و معاملات جاريه نك احوانه كوره تناقص ويا تزايد ايدر .

معاملاتك طور غونلغی و پولتیقه جه بحران وقوعدن طولانی حاصل اولان امنیتسزلك زمانلرنده دیپوزیتورلر بالطبع تراکم ایدر .

« اسقونطو » ، یاخود سندات تجاریه اشتراسی اکثریا بانقه لریك ائک مهم معاملاتندندر و حقیقت حالده برنوع اقراض معامله سی دیعکدر . فقط بونوع اقراضات ، اسقونطو اولنان سندنک سبب تنظیمی اولان تجارت معامله سیمله و عقد معامله ایدن تجاریک متانتیله تأمین اولمشدر . بانقه لری ، وعده سمنده بدلنی تحصیل ایتمک اوزره بویله پشین اشترایتدکلری سنداتنه قارشو ، یامسکوکات ، یاخود کندی بانقنوط ، یعنی تحویلیرینی اعطا ایدرلر . بو ایکنجی صورت ، بانقه معاملاتك کرکی کبی ترقیسندن صکره مستعمل اولمغه باشلامشدر .

بانقه لری ، اسقونطولرینی تحدید ایتمک ایسترایسه ، اسقونطو فیئاتی ، یاخود قیرمه بهاسنی یوکسلدیرلر و یا بر قاق معتبر تجار اولرندن بشقه سنک امضاسیمله ممضی اولان قامبیللری قیرمازلر . عادی وقتده جاری اولان وعده لری قصابدیرلر و یاخود بعض امضالی قبولدن امتناع ایلرلر . اسقونطولرینی ارترمق مراد ایتدکلری صورته ، بالعکس تسهیلات کویسترلر . اسقونطوی تحدید ایتمک معقول صورتی فیئاتك ترفیعیدر . زیرا صور سائره ، بانقه دن ائجه اقراضنی اعتیاد ایتش اولان تجاری تعطیل تأدیاته مجبور ایده بیلور .

بانقه هر حالده یالکز معتبر امضالی و قصه وعده لی قامبیللری قبول ایتمک لازمدر . که بر طرفدن سرمایه سنی ضایع

ایتمون و دیگر طرفین سرمایه، حین حاجتده اله کچوریله -
 میه جک بر حاله کیر مسون . بو جهتله بانقله اکثریا ایکی ، یا
 اوچ آیدن زیاده وعدهلی قامیبال المازل .

تداول بانقله لینه کلنجه بونلر اک صکره ایجاد اولمشدر .
 وقتیه دیپوزیتو بانقله لی کندیلرینه تودیع اولان مبالغی مین
 علم و خبر اعطا ایدرلر ایمش . بو علم و خبرلر مؤخرأ اصلاحات
 مسوده دن اوله رق بانقله تحویلاتنه ، یا خود بانق نوطه منقلب
 اولدی .

اشبو بانقله تحویلاتی، بر مبلغ معینی هر آن حاملنه تأدیبه ایتک
 وعدینی حاوی اورا قدر که بانقله لر ایچون ، مسکوکات یرینه
 بونلری الان اشخاصک کافه سندن اچجه استقراضنه برواسطه
 دیمکدر . انجق مقرضلرجه ، معامله لرینی تسهیل ایدوب بشقه
 بر مجبوریت وفدا کارلغی موجب اولدیغندن بونوع استقراض
 فائزسنر واقع اولور . مستقرض ایچون ایسه ، تحویلاتک
 بدلای هر آن طلب اولنه یسه جکنندن دیپوزیتو-ولر حقنده لازم
 کلان تدابیر احتیاطیه بونده دخی لازمه دندر . بانقله لر ،
 تحویللرینی هر وقت تأدیبه ایده بیلک ایچون کلیتلی نقد حفظ
 ایتکجه و جزدانلرینه یالکز سهولته و آز وقت طرفنده بدلای
 تحصیل ایده بیله جکلری اورا قدن بشقه اورا قی قبول ایتماکه
 مجبور اولورلر .

اشته بو تحویلات واسطه سیله بانقله لر ، مقابلی اولان مبا-
 لغی مجازاً تصرف و استعمال ایده بیلرله قصه وعدهلی اوراق

تجاریہ بی اہون فیئائله اسقونطو ایتمکہ ، یعنی تعبیر آخرلہ تجارہ اہون فائضلہ اچہ اقراض ایلمکہ مقتدر اولور ل . مسکوکات معدنیہ دن بو صورتلہ ایشسز قالان مبالغ ایسہ ، ہیج کیسہ یہ بر کونہ ضرری مؤدی اولیہرق ، ارباب صنایع وزراعت و تجارتہ اقراض اولنق ممکن اولور .

ثروتک تداولی مادہ سنجہ حقیقہً مخترات غریبہ دن اولان بانق نوطلرک محسناندن بریدہ شودر کہ اوراق تجاریہ وعدہ لی اولسیلہ ایستملدیکی وقت نقدہ تحویل اولنہ ماز و آخرہ نقل اولنق ایچون «جیرو» معاملہ سنہ محتاجدر . حالبو کہ جیرو ایدن شخص ، اوراقک تأدیہ بدلندن مسؤلدر . یعنی تأدیہ ایتمسی امر اولنسان ادم امتناع ایدر ایسہ ، کندبسی تأدیہ یہ مجبوردر . بو مسؤلندن دخی طبیعی احتراز اولنور . بو جہتلہ اوراق تجاریہ نک تداولی دائما محدوددر و بر قاج الدن کچد کدن صکرہ وعدہ سنہ انتظاراً بر صرافک جزدا . نندہ محفوظ قالور . بیوک بانقلر ، سندات تجاریہ بی اسقونطو ابدکلرنده برینه ، یالکز کندی تعهدلی تختندہ بانق نوط اخراج ایدرلر . بو تقدیرده سندات تجاریہ ، اشبو بانق نوطلر ایچون ، بانقلرک سائر جہتلہ اولان اقتدارینه علاوہ بر ضمان جدید اولور و بانق نوطلر کاملاً اہتیبخش اولہ جق صورتندہ او سنداتک برینه قائم اولہرق ابادی ناسدہ سر بسنجہ تداول ایدر . اکر بانق نوطلر یالکز حاملنہ عائد اولسیدی تداولندہ ینہ بعض مرتبہ مشکلات کوریلور ایدی . ہم حاملنہ ، ہم

ارائه سنده تأديه سى مشروط اولديغندن تداولده بر كونه
مشكلاته تصادف ايده مز .

بناء عليه بو مثللو تحويلات نشرى، بعضاً ادعا اولنديغى
كبي، سكه ضربى ديمك دكلدر . سكه، حد ذائنده قيمي اولوق
حسابيله تحويلاته قياس اولنه ماز . مع مافيه بانقه تحويلاتى،
هر آن نقده تبديل اولنه بيلدكجه، قيمي نقدن نه زياده ونه ده
اكسك اوله بيله جكندن عيني نقد مقامنده تداول ايدر . حتى
سكه دن زياده معاملاتك سرعت واهونيتله جرياننى موجب
اولور .

بانقه لوجه تحويلات اخراجى تهلكه دن بتون بتون سالم
دكلدر . زيرا بانقه تحويلاتى، بر امنيتسزلك، يا خود خوف
عمومى ظهورنده، نقده تحويل اولنقى اوزره كليته بانقه ده
اعاده اولنه بيلور . فقط بو مخاطره نك اعظامى دخى جائز
دكلدر . چونكه بانق نوظر معاملات صحىحه استناد اياپاش
اوراق تجارويه بدل اخراج اولندكجه و بانقه لى، منفعتلىرى
ايجابنجه، يالكرز معتبر امضالى و صاغلم اوراقى اسقونظويه
قبول ايتدكجه مخاطره بو قدر . ولو بانقه نك اخراجانى، موجود
اولان سرمايه نقدينك بر قاچ مثلنه بالغ اولسه بيله، خلقجه
عارض اولان خوف و تلاش زائل اولنجيه قدر بو سرمايه
تأديه تحويلاته كفايت ايدر . او صروده اوراق تجارويه نك
وعده لى حلول ايده رك قصور تحويلات دخى تأديه اولنور
وسرمائه نقدى ينه اولكى راده سنى بولور . اولسه اولسه،
واقع اوله جق زباندن اسقونظو تمتعايله بانقه حصه دارانك

سرمایہ سی سکتہ لنور . فقط مخاطرہ نك بو صورتلہ دفعی
بانقہ سرمایہ سنك و افراد دیپوزیتولینك قولایجہ استرداد
اوانہ بیلہ جك یولده استعمالنہ متوقفدر . بو سببہ مبنیدر کہ
اسہام میریہ ، شرکت حصہ لری ، امتعہ مختلفہ و املاک
واراضی ترہینی اوزرینہ اولان اقراضات ، درجات متفاوتہ
بانقہ لرجہ تہلکہ بی دعوت ایدہ بیلور .

دیپوزیتو و اسقونطو بانقہ لری ، سرمایہ مخصوصلری
اولدیغی حالده ، کندیلرینہ تودیع اولنان مبالغی قوللانہرق
و تحویلات اخراج ایدرک صندوق و اسقونطو معاملاتنی ایفا
ایدہ یورلر . لکن شبہہ یوقدر کہ بر سرمایہ مخصوصک
وجودی معاملہ لری نك حقیقہ صاعلم براساس اوزرینہ جریانی
نآمین ایدر . خصوصیلہ بحران زمانلرنده ، تخفیف مخاطرہ یہ
وبلاکہ حصول سلامتینہ مدار اولہ ییلور .

بعض بانقہ ل سرمایہ لری نی اسہام میریہ یہ تحویل ایتشلردر .
بو صورتده ہم اسہام فائضندن استفادہ ، ہمدہ ایجاب ایتدیکی
حالده انلری فروخت ایلہ نقدہ تحویل ایدہ بیلورلر . حتی دولت لری
اکثری ، اسہاملرینك فیئاتی طومتق ایچون کندی بانقہ لری نی
اسہام میریہ اشتراسنہ مجبور ایتشلردر .

بانقہ لری نك اخراج ایتدیکی تحویلات حقنہ ظہور ایتش
اولان مسائلک بری ، بانقہ نك ایتدیکی قدر تحویلات نشریلہ
بونلری تداولده طومتغہ مقدر اولوب اولماسیدر . اوراق
نقدیہ دائر سبقت ایدن تدقیقاتدن معلوم اولسدی کہ ہر آن

نقده تحویل اولنه بیلان اوراق اعتباریه ، مسکوکات معدنیه نك تداولی قاعده سنه تابع اوله رق معاملاتك احتیاجی دائره سنی تجاوز ایتدیگی کبی ، فضیله سی تداولده قاله ماز . بناء علیه تداول احتیاجاتندن زیاده اوله رق نشر اولمان بانق نوطلر بالطبع بانقه یه عودت ایدر و هجج بر بانقه نك ، یا خود بر محلده بولمان متعدد بانقه لرك ، احتیاج معاملات درجه سندن زیاده بانق نوط چیقاره بیلرینك امکانی تصور اولنه ماز .

دیگر بر مسئله ده ، تداول بانقه لرنك موجود نقدیسه اخراج ایتدیگری تحویلاتك مقصداری بیننده بر نسبت تعیینی اقتضا ایدوب ایتامسیدر . موجود نقدینك تحویلات مقدارینك ثلثی راده سنده اولسی ، خصوصیه انکلتزه و فرانسه ده ، قاعده اتخاذ اولمشدر . انجق بو بابه عموماً بر نسبت تعیینی قابل اولدیغی تجربه ایله مثبتدر . اسقوچیا بانقه لرنده بو نسبت یوزده اون و بعضاً یوزده اوچه قدر تنزل ایش و ممالک مجتمعه امریقانك بعض مملکتلرنده ، اون ایکی یه ودها اشافی دوشدیکنك امثالی واردر . فقط بو امثال ، بانقه اصولنك الك سربست جاری اولدیغی واهالینك دخی بانقه معاملاتیه الك زیاده الفت ایتدیگی پرلرده کورلمشدر . حاصلی بو بابه احتیاط ایدلمکه جمهوریت کوسترن سبب ، یا برحالت بحرانیه ظهورندن ، یا خود دفعه خارجه کلیتیجه اچه نقلنه احتیاج وقوعندن ناشی تحویلاتك همان بانقه یه کتوریله رك بدلی ایستلمکده تأدیسه سنه بانقه نك اقتداری کفایت ایتامک قورقوسندن عبارت اولمسیله قاعده دینه بیلور که بر بانقه ،

بولنديغى مملكتك احوال مخصوصه سنه نظراً او مقوله
وقوعاته تصادف ايمك احتمالى نقدر زياده ايسه ، صنديغنده
موجود اولان نقدك دخى ، نشر ايتديكى تحويلاتنه نسبتله ،
او قدر زياده اولسى لازمكلور .

برده بانقه يه سريعاً عودت ايدر مطالعهميله مبالغ
جزويه بي ناطق بانق نوط اخراجى بعض يرلرده منع ايدلمشدر .
حالبوككه مأمولك غيرى اوله رق بيوك مبالغى ناطق بانق
نوطلرك دهها چاپق بانقه يه اعاده اولنديغى بالتجربه معلوم
اولمشدر . اوافق تحويلاتك فائده سى ، كوچك معاملاتده
قوللانيسيله بانق نوطلره مخصوص اولان محسنانك بو معاملاتده
تهده شامل اولمشيدر . فقط بو اوافق تحويلات ، دهها چوق
ادمك و اكثر يا معاملات اعتباريه ايله غير مأنوف اولان عوام
ناسك يدنده تداول ايدمك چكندن بحرانلى بر حال ظهورنده
قاريشقلى آترمسندن و تحويلاتك نقده تبديلى معامله سنك
بانقه جه تعطيلي تقديرنده ، بر طاقم تجزه نك مغدوريتنه سبب
اولسندن قورقيلور .

يكرمى التيجى فصل

فرانسه وانكلتره بانقهلى وسائر تأسيسات اعتباريه .

فرانسه بانقهسى . اسقوجيا وانكلتره بانقهلى . انكلتره بانقهسى حقهده ۱۲۶۰ و ۶۱ تاريخلارنده تنظيم اولنان قانونلار و بونلرك عليبنده ايراد اولنان اعتراضات . ممالك سائره بانقهلى . اعتبار ارضى تأسيساتك تعريف معاملاتق . بلجيقا و المانياده عوامه مخصوص تأسيسات اعتباريه . تصرف صندوقلى . بانقهلك سربستلكى مسئلهسى .

بانقهلردن بحث اولنديغى صرهده انكلتره و فرانسه بانقهلى ذكر اولنماق جائز اوله ماز . فرانسه بانقهسى هم ديپوزيتو ، همده اسقونطو و تداول بانقهسى معاملاتنى ايضا ايدر و تحويلات اخراجى حقهده انحصارى جائزدر . فائضسى ديپوزيتو قبول ايدر . اسقونطو ايتديكى سندانك اوچ امضاسى اولسى و وعده لينك اوچ آبي تجاوز ايتماسى دخى مشروطدر . بوبانقه ۱۲۱۴ (۱۸۰۰) تاريخمنده تأسس ايدرك بيوك حصه داران طرفندن منتخب برهينتك تعيين ايتكده اولنديغى قوميتيه معرفتيله اداره اولنمقده ايكن ، ۱۲۲۱ (۱۸۰۶) تاريخمنده بوقوميتيك يرينه طرف دولتن منصوب بر مدير ايله ايكي مدير ثانى تعيين اولنمسيه بتون بتون دولت بانقهسى صفتتى كسب ايتدى . ۱۲۷۳ (۱۸۵۷) ده دخى بانقهلك سرمايهسى ايكي قاننه ، يعنى يوزسكسان ايكي بچق مليون فرانقه ابلاغ اولدى . و اسقونطو فيئاتنى حين حاجتهده يوزده

فرانسه وانكلتره بانقه لري و تاسيسات سائره ۲۵۳

التيدن زياده يه ابلاغ ايده بيلسـنه مآذونيت ويرلسـدي (*). مدت امتياز يه سي دخي ۱۲۸۳ دن اعتباراً اوتوز سنه دهامـديـد قلندي . فرانسه بانقه سنك بتون سرمايه سي اسهام ميريه يه محولدر .

فرانسه بانقه سنك امتياري ، اصلنده پارسه منحصر ايدي و ۱۲۶۴ (۱۸۴۸) تاريخـنه كلنجيه قدر ايالاته ، يـنه امتياري اوله رق ، جانب دولتدن اون بر بانقه احداثته رخصت ويرلمشيدى كه بونلر دخي ، فرانسه بانقه سي كي ، حاملنه عائد تحويلات اخراجـنه مآذون ايديلر . فقط بو ايالت بانقه لري اوتاريخده فرانسه بانقه سنه الحاق اولنه رق انك شعبه لري حكمنه كيرديلر . مؤخرأ ، يعنى ۱۲۹۰ تاريخـنده ، بوشعبه لرك كفايتسز ليكي جهتميه بانقه شعبه سي اولميان بالجمله ايالاته حكومتله بالاتفاق درت سنه ظرفنده شعبه لري تاسيس اولمسنه مبعوثان ملت هيئتـنجه قرار ويرلمش اولمسيه اليوم فرانسه بانقه سنك شعبه لري طقسانه بالغ اولمشدر . (**)

انكلتره ، اعتبار مالي يه متعلق خصوصانده ، فرانسه يه واوروپانك ممالك سائره سنه تقدم ايده كمشدر . و بانقه يه عائد ايشلرده ممالك سائره نك مافوقنده در .

(*) بومساعده فرانسه ده اسقونطوايله فائضك بيننده بركونه فرق اولوب اولديغي مسئله سي توليد ايدي . زيرا اكر ايكي سي برشيدر ديلورايسه فرانسه ده مراجه يه دائر جاري اولان قانون اخلاص ايديلمش اولور . چونكه بوقانون اقتضاسـنجه مواد تجاريه ده جوژه التيدن زياده فائض ممنوعدر .

(**) فرانسه بانقه سيه شعبه لري نك ، ۱۲۹۵ سنه سي صوكلرنده ، موجود نقديلرنك مجموعي ايكي مليار ۸۰ مليون فرانقه و تداولده بولنان تحويللري نك مجموعي دخي ايكي مليار ۲۱۰ مليونه بالغ ايدي .

انکلتره بانقه سنک محافظه اعتبار و امتیازی مقصدیله ،
تحویلات اخراج ایدن بانقه لک شرکاسی التمدن زیاده اوله -
مامق اوزره ، ۱۱۲۳ (۱۷۰۸) ده بر قانون وضع اولمشیدی .
لیکن بو قانونک حکمی ، او تاریخده هنوز بر نوع استقلال
حالنده بولنان اسقوچیا قطع سنه شامل اوله مدیغندن اسقوچیا
بانقه لری نه شریک لرینک تحدید عددی جهتیه ، نه ده سائر
صورتله حکومتک مدخله سنه تابع اوله رق ، کمال سر بستیه
نائل ایدیلر . و بو سر بستلک سایه سنده ، مجتمعه امر یقسانک
جهت شرقیه سی ممالکنک بانقه لری کبی ، صورت تأسیس
واصول اداره لرینک مکملیتیه کسب شهرت ایتدیلر . بو بانقه لری
ابتدا امتیازی صورتده تشکل ایتشیر ایکن رفته رفته اصول سر -
بستی بی اختیاره قرار ویره رک تا کویله وارانجیه قدر ،
یوزلجه شعبه لری تأسیس ایتدیلر و اهل قرانک امنیتنی جلب
ایدرک خلقی معاملات اعتباریه ایله او درجه کسب الفت
ایتدیر دیلر که کویلولر بو بانقه لری تحویلاتنی التونه ترجیح
ایدرلر و تصرف ایتدک لری بالجمله سرمایه لری انلره تودیع
ایتدک لرندن اکثری سنک بانقه لرده حساب جاریلری واردر .
بو صورتله اسقوچیا بانقه لری مملکتک تداول مسکو کاتجیه
اولان بالجمله احتیاجاتی تسویه ایتدک لری کبی ، بتون بوشده
قالان سرمایه لری اداره و تجارتیه متعلق معامله لرندن ماعدا ،
اراضی و املاک اوزرینه ده اقمه اقراض و معتبر کفالت ایله
آچقدن « قره دی » کشاد ایدرلر و کندیلرینه تودیع اولنان
مبالغ ایچون فائض دخی ویررلر - که بوده دیپوزیتور لجه

بر حال استمقراری مستلزم اوله رق بو یوزدن بانقه لری حقه ده
بالاده کوستریلین فوائدی و خلیقک تصرفاته رغبتنی موجب
اولان اسبابندرن. اشته بو بانقه لری سایه سنده اسقوچیانک احوال
عمومیه سی بتون بتون دکشدی و دنیا نیک از محصول و یرن
مملکتلرنندن بری، الیوم اک معمر واک مکمل صورتده حراثت
اولنان اراضی درجه سنه واصل اولدی (*).

اصل انکلتره یه کلنجه انکلتره بانقه سی، ۱۱۰۹ (۱۶۹۴)
سنه سنده، بالخاصه دولته اعانه ایتک اوزره تأسیس اولندی.
او وقتدنبیری سرمایه سنی اسهام میریه یه تحویل ایلش
وانکلتره دولتی طرفندن برصورت مخصوصه ده حمایه اولنه.
کلشدر. مع مافیله انکلتره بانقه سندن ماعدا، تحویلات
اخراج ایدن بانقه لریک التیدن زیاده شریکی اوله مامق اوزره
مقدمه متخذ اولان اصول، ۱۲۴۲ (۱۸۲۶) تاریخنده فسح
ایدلی و «جوینت استوق» تعبیر اولنان، یعنی حصه دارلر
شرکت دیونندن بربرینه متکفلاً مسؤل اولمق اوزره متشکل
اولان بانقه لریک، عدد شرکاسی محدود اولمامق و فقط لوندره.
دن الشمس بش میلدن، یعنی یوز درت کیلومترودن اکسک
مسافه ده تأسیس ایده مامک اوزره، تشکیلنه رخصت و یرلدی.
۱۲۴۹ (۱۸۳۷) ده یاپیلان قانون ایله ده بالجمله شرکتلریک،
قاج نفر شریکدن مرکب اولور ایسه اولسون، بالکرن حاملنه عائد

(* ۱۲۷۳ تاریخنده اسقوچیا ده درت ملیون نفوس ایچون ۶۱۵ تداول بانقه سی
شعبه سی وار ایدی. بو بانقه لر مؤخرأ بر اشرک کچن کانون تانیسه اسقوچیانک اون بر
سوک بانقه سنک تادیه اولش سرمایه لر یله احتیاط ایچملرینک یکونی اون اوچ بیق ملیون
و دیویز بتولرینک یکونی دخی الشمس اوچ ملیسون ایره استرلیندن زیاده ایدی.

تحويلات اخراج ايتماك شرطيه كرك لوندرده ، كرك انكلتره نك سائر جهتلرنده بانقه شككنده تأسس ايتلرينه مساعده اولندي . انكلتره ده حصه دارانك مسؤليتي محدود اولمق اساسي اوزره بانقه تشكيلنه يالكرز ۱۲۷۴ (۱۸۵۷) تاريخندنبري جواز و يرلمشدر .

انكلتره بانقه سي كه دنيا نك تأسيسات اعتباريه سندن اك قدر تليسيدر ، الان ۱۲۶۰ (۱۸۴۴) سنه سنده « ريقار دو » نك ميدانه قويمش اولديغي اساسه توفيقاً باش و كيل مشهور « سير روبرت پيل » ك وضع ايتديرديكي قانون موجبجه اداره اولتمقده در . بو قانون ايله بانقه ايكي دائره يه تقسيم اولندي . بونلردن بري تحويلات اخراجي دائره سيدر كه دولتك تحت نظارتنده در . ديكرى بانقه معاملاتي دائره سيدر كه اخراجات دائره سنه نظراً مستقل صورتده و خصوصى بر بانقه كبي ، معاملات صرافيه يي اجرا ايدر . اخراجات دائره سي موجود نقدى يي اخذ ايدر ك بو كا و بانقه نك اونه دنبري دولته واقع اولان اقراضاتك قارشولغي اوله رق تحويلات ميريه دن عبارت اولان اون بر مليون ليرايه . كه جمعاً اون درت مليون ليرا استرلين سرمايه سنه مقابل بانق نوط چيقارمسي و بوندن زياده چيقاره جغى هر بر تحويلاك قارشولغي ، النون كلچه ، باخود ليرا استرلين اوله رق ، سنديغنده موجود اولمسي شرط اينلدى . معاملات دائره سنه دخی ، ديكر دائره دن تحويلات اله بيلك ، اچون ، عموم ناس كبي ، اله جغى تحويلاتك بدلاني ليرا استرلين ،

يا خود فيئات معينه سيمه التون كلچه اوله رق ويرمك مجبوريتي
تحميل اولندي .

بوندن ماعددا، كرك تعطيل معامله ايدنلرك يرينه، كرك
يكي باشدن تحويلات اخراج ايتك اوزره، بانقه تأسيسي منع
اولندي . موجود اولان بانقه لرك دخي چيقارمغه مأذون
اوله جق لری تحويلاته برحد نهايه تعين قلندي و تحويلات
نشري صلاحيتي تدريجاً انكلتره بانقه سنه حصر اولنه جق
يولده سائر بعض تدابير دخي اخاذ اولندي . اشبو احكامي
متضمن اولان ۱۸۴۴ و ۴۵ قانونلري انكلتره نك هر طرفنه
واسقوجيا بانقه رينه ده شاملدر . بوتدبير جله سندن مقصد ،
چونكه تا بيوك ناپوليون محاربه لری اثناسنده و صكره لری
انكلتره بانقه سي دولتك دفع احتياجا تيچون فوق الحد تحويلات
اخراج ايدرك بونلرك تداولي مجبوريت التمه المديغندن فيئاتنده
بالطبع ظهور ايدن دوشكوبنلرك و قرار سزلق و بالاخره وقوع
بولان بحران و افلاس لر، بانقه لرك لاعلى التعمين تحويلات
چيقاره بيلك صلاحيتنه حل اولندي و تداولده بولنه جق
تحويلانك مقداري دائما مسكوكات موجوده نسبتنده طوئلق
و تحويلات نشري حقمنده توحيد اساسي وضع اولنلق
ايستلندي . لكن بواصوله قارشو بعض اعتراضات واقع
اولشدر . بو اعتراضلرك خلاصه سي، شو اصول اقتضاسنجه
تحويلانك تداولي برقاعده ثابته يه ربط اولنلق ايستلنلرك
تداولك جريان طبيعيسنه خلل كتورلمش اولميدر . زيرا بانقه لرك ،

بحران زمانگرنده زیاده تحویلات اخراجی کبی بعض خطا .
 لریك بو اصول ایله اوکی الندیغی اعتراف اولنسه بیله، دیگر
 طرفدن اعتبار مالینک تحدیدی جهتیه محسنات کلیه و عظیمه .
 سی محو اولمش اولور . واقعا بحران وقوعنده بعض ارباب
 صنایع و اصحاب سرمایه نك حددن افزون اموال اشتراسی و یا
 اعمالی و یا خود خارجدن ادخالی خواهشنه دوشهرك وار اولان
 نقود و اعتبار لینی او مثلاً تشبثانه صرف ایتدکری صره ده،
 بانکه لرك اسقونطو طریقیه زیاده تحویلات اخراج ایدرك
 بونره ویردیکی تسهیلات، حال بحرانک تمدید و تشدیدینی
 موجب اوله ییلور . لیکن شو خواهش، اموال موجوده نك
 فروختی ارزوسنه مبدل اوله رق حال منعکس اولدیغی زمانده،
 یعنی هر کس اقتدار و اعتبارینی توکتمش اولسلیله اگر اعتبار
 و اعانه یه مظهر اولماز ایسه، بیوک فلاکتلر ظهور ایده جکی
 وقتده، بانکه نك معتبران تجاره اعانه ایتسی ازم ایکن، اصول
 موضوعه اقتضاسیجه تمام او آنده معاملات دائره سی النده
 اولان تحویلاتی اسقونطو طریقیه کاملاً صرف ایتش
 اوله جغندن ارتق اسقونطو معامله سنی تعطیله مجبور اولور
 و بانکه اوله برخه مت مسهمه ایفاسندن عاجز قالوب تجارتک
 بسبتون رخنه دار اولسنه سبب اولور . معترضلرك تعریف
 ایتدکری شو حال ایکی سنه صکره (۱۸۴۷ ده) لوندرده
 عینیه وقوعبولدی و دولت، مصائب عظیمه ظهورینی منع
 ایچون مسؤلیتی اوزرینه الهرق ۱۸۴۴ قانونی موقتاً تعطیل
 ایتکه مجبور اولدی . بانکه اسقونطو معاملاتنه دوام ایلدی

وظهورى منتظر اولان خوف عمومى واقع اولمقسزین برماه
ظرفنده معاملات مجرای طبيعىسنه عودت ايتدى . شـو حال
ايسه اون سنه صكره دخی (۱۸۵۷ ده) تكرر ايتمشر .
انكلتريه بانقه سى دولت خزينه دارى مقامنده در . واردات
دولت تحصيلنه و اكثر ديونك تأديه سنه و خزينه تحويلاتك
فروخته مأموردر . بوندن بشقه املاك و ير كوسى حاصلاتى
اوزرينه هر سنه دولته موقتاً اقچه اقراض ايلر . (*)
ممالك مجتمعه امر يقاده بانقه لري « يكي انكلتريه » نام عمو -
ميسيله معروف اولان بش قطعه ممالك شماليه شرقيه سننده
مقدما زياده سيله نائل سربستى ايديلر واسقوچيا بانقه لري كې
محسنتات كليسه بى موجب اولديلر . لكن مؤخرأ محاربه
داخليه دن طولايى ديون عموميه نك تزايدي اوزرينه ، يعنى
۱۲۸۰ (۱۸۶۳) و ۸۲ (۶۵) تاريخلرنده ، « نيويورق » ده
متخذ اولان اصول بالجمله ممالك مجتمعه بيه تعميم اولندي .
شويله كه هر بر بانقه نك نفوس اهالى ايله متناسب سرمايه سى
اولوب اخراج ايده چكى تحويلات يگونه معادل دولت اسهامى
ديپوزيتو ايتكه مجبوردر . بو تحويلات ايسه حكومت مفتشى
طرفندن قيد و تصديق اولندقدن صكره بانقه بيه تسليم
اولنور . بو اصولده بانقه لك اخراجانى بعض مرتبه تحديد
ايدلش و تحويلاتك امنيت تحتنده ونسق واحد اوزره تداول
ايتمى مراد اولمشر .

(*) انكلتريه بانقه سنك ۱۲۹۵ سنه سى اداخرنده متداول اولان تحويلاتى ۲۹ مليون
دريوز بيك و موجود نقدى سى ۲۶ مليون درتريوز بيك و خصوصى ديپوزيتورينك
يكونى دخی ۲۵ مليون طقوز بيك ليرا استرلين راده لرنده ايدى .

ممالك سائرده از چوق فرانسه وانكلتره اصولنه تطبيق
معامله اولمشدر .

اصل معاملات صرافيه ايله اشتمغال ايدن بانقه دن
ماعداء ، صنايعجه تشبثاتى در عهده ايتك ، يا خود « قومانديت »
طريقه ترقى صنايعه معاونت ايتك اوزره بانقه ل تشكيلنه
دخى قيام اولمشدر . لکن بانقه ل سرمايه لىنى او مثللو تشبثاته
صرف ايله ثابت برحاله قويدقلى ، يعنى ايستمدكلى وقت
نقده تحويل ايدممدكلى حالده ، تهلكه دن سالم اوله مدقلى
تجربه ايله مثبتدر .

برده اعتبار ارضى ناميله برنوع بانقه ل احداثه اوروپاچه
تشبث اولمشدر كه بوتأسيساتدن دخى مقصد ، حد ذاتنده ثابت
اولان بر شىئى ، يعنى ارضى ، نوعاً متداول بر سرمايه حالنه
وضع ايدرك بوتك تحت تأميننده اقچه اقراض و استقراضى
تسهيل ايتك وبوصورتله اهل زراعتى اغر فائضاره اقچه بولمق
مجبوريتندن قورتارمقدر .

بوقبيلدن اولان تأسيسات اعتباريه دن ، فرانسه ده وا كثر
ممالك سائرده ده ، مأمول اولان درجه ده ثمره نافعنه حاصل
اوله مامشدر . چونكه بوتك موقوف عليهى اولان ماده ،
ثابت وغير منقول برهن اوزرينه اوزون وعده ايله عقد
استقراض ايتك وبونكله برابر اقراض اولنان اقچه يى سرعت
و سهولته استرداد ايدم ببتك مسئله سيدر . ا كثر ممالكده ،
املاكك صورت تصرف ، ترهين وانتقالنه ، اشتراسنه وفر وخته

متعلق اولان اصول و قوانینک بالوجوه تعدیل و اصلاحند محتاجدر . بومسئله حل اولنه بیلک ایچون ، برطرفدن اصحاب اراضی و دیگر طرفدن سرمایہ دارلر بیننده امین و معتبر بروا . سطره اوله رق ، بو واسطه هم رهنک تعیین اولنان قیمتی قیمت صحیحہ اولدیغنه تکفل ایتک ، همده مستقرضک تقاسیط جزویہ ایلہ تأدیہ دین ایلمسنی تسهیل ایلہ برابر مقرضه ضرر اصابت ایتکسزین رهنی نقدہ تحویله کسب صلاحیت ایتدیرمک لازمدر .

بو واسطه ایسه یا حکومت و یا بالذات اصحاب املاک ، یا خود حصہ داراندن مرکب برجعیتم اوله ییلور . بو صورتلر المانیا ، بلجیقا ولہستمانده موقع اجراہ قونلش و بو یولده تشکل ایدن تاسیساتدن اورالجه کرکی کبی موفقیت حصوله کمشدر .

اعتبار ارضیہ دائر المانیاده ولہستمانده حکومتک تحت جایہ سنده تشکل ایتش اولان تاسیساتده ، اراضینک قیمتی اهل خبره معرفتیله تقدیر اولندقدن ، یا خود رسماً تقدیر ایتدیرلیوب اھون صورتده تخمین ایتدیرلدکن صکرہ استقراض ایدن صاحب ارضہ « رهننامه » نامیلہ تحویلات ارضیہ و بریلور کہ بونلری الانلر ، شرکت حصہ لری ، یا خود اسھام میریہ کبی ، پیاسه جه فروخت ایلہ بدلاتنی تسویہ دیونہ صرف ایدرلر و یا خود اراضیلرینک اعمارینہ قوللانق اوزره حفظ ایلرلر .

شوراسی شایان دقتدر کہ بونده مقرض ، تحویلاتی و برن

تأسيسات دكلدر . بونلر يالكز اراضينك قيمتى تحقيق وتعيين ايدرلر . اصل مقرض او تأسيساتك چيقارديغى تحويلات ارضيه ني اشترا ايدنلر در . بو تحويلات ايسه هم فائض كتورر ، همده سرمايه لرينى قوللانه جق اولنلره صاغلم بر طريق استفاده كوسترر .

بومعاملاته واسطه اولان هيئت ، رهننامه حاملرينه قارشو فائض ورأس المالك وقتيله تاديه اولنه جغنه تكفل ايدر . زيرا بو هيئتلك مرهون اولان اراضى اوزرينه قانوناً صورت قطعيه ده بر امتيازى واردر . يعنى ايفاي تعهد ايتيانلك اراضيسنى ، هيچ بر تكلفه حاجت اولمقسزىن آخره ايجار ايتكه ، ياخود مزايده طريقيله صائغه مأذوندرلر .

اراضى صاحبي ايسه دينى دفعهً ايفاي ايتز . انجق اوقات معينه سنده ، يوزده درت ويا اوچ بچق راده سنده بر فائض ورأس الماله محسوب اولنق اوزره جزوى بر شى دها وبرمكى رهننامه لرى اخذ ايتديكى صره ده تعهد ايدر وبو فائضى ، رهننامه لرى ينده بولندقجه ، كنديسى الور . اكر بونلرى تداوله چيقاره جق اولور ايسه ، فائض انلك حاملنه عائد او- لور . اشبو فائض هر بر تحويله مربوط التى ايلق « قوپون » - لك قطع وافرزيله حاملى طرفندن اخذ اولنور . اراضى صاحبي ، استقراض ايتديكى سرمايه نك يوزده برى وبر بچغى ، ياخود ايكيلى راده سنده اوله رق ويرديكى اچينك كميته كوره ، يكرمى سكر سنه دن قرق سنه يه قدر مدت ايچنده تعهدات واقعه سنك كاملاً ايفاسنه موفق اولور . دينك بويله

فرانسه وانكلتره بانقه لری و تأسیسات سائره ۲۶۳

جزوی بر فدا کارلقه و رأس الماله محسوب اچمه نك مقدارینه
نسبةً بوقدر از وقت اچمنده تسویه سی، مرکب فائضلی
«آمور تیسمان» قوتیله حاصل اولدیغی بدیهیدر.

بو صورتده اراضی صاحبی، هرالتی آی، همان حس
ایتمه رك دینك بر مقدارینی تسویه ایتمش اولور و تسویه اولنان
مقدارینك ینه بر طرفدن ایفا اولنان فائضی، رأس المالك
تأدیسه سنه مخصوص اولمسایله بوده دینك تسویه سنی تسریع
ایدر بر کیفیتدر.

اشته بو تأسیسات سایه سنده، المانیاده و لهستانده زراع،
گرفتار اولدقلری دیونك التمه ازملکده ایکن، دینلرینی
کاملأ تسویه یه موفق اولمشلردر.

اعتبار ارضینك تأسس ایده بیلمسی هر حالده بالجمله
اراضی صاحب لری نك حقوق تصرفیه لری سهولت و صحته
تعین ایتمسه و ایفای تعهد ایتمائلرک اراضیسی، اموال منقوله
کبی، قولایجه نقده تحویلی اولنه بیلمسه متوقفدر.

تأسیسات اعتباریه نك ذکره شایان بر شکلیده عوام ناسک،
یعنی اکثریا سرمایه و اعتباردن بی بهره اولان اصنافک
و عمله نك اعتبار مالی یه نائلیتلری مقصدیله اشتراك و کفالت
مقابله اساسی اوزرینه تشکل ایدن بانقه لردر. بو مثللو
شرکتلرک زیاده بلجیقا و المانیاده ایلریلشدردر. بلجیقانك
بو یولده اولان بانقه لری شو اساس اوزره تشکل ایتمشدردر که
بر طاقم کوچک نجار و فابریقه جیلر بر اشهرک و یکدیگرینه

متكفل اوله رق بر تأمينات سرمايه سى تشكيل ايتك اوزره هر برى ، طلب ايتديكى اعتبار مالى درجه سنه كوره ، بر مقدار مبلغ وضع ايدر . شركت بو سرمايه ايله اعضاسنك اوراق تجاربه سنى طوغرىدن طوغرى به اسقونطو ايدر و بويه شركتجه مقبول اولان اوراق تجاربه سائر بانقه لى طرفندن دخى قبول اولنور . بو صورتله بر چوق كوچك تجارت اربابى ، او وقته قدر اعتباردن محروم اولديغى ، يا خود پاك آغر شرائطله نائل اعتبار اوله يلمديكى حالده ، شمى شرائط معتدله ايله اچمه استقراضنه مقتدر اولمقده در .

المانياده ، مشهور موسيو « شولج ده ليچ » نام ذانك اثر همتى اوله رق تشكيل ايتش اولان عوامه مخصوص اقراض بانقه لى ده بو اساس اوزرينه مؤسسدر . بونلر هم تصرف صندوقلرينك ، هم اقراضات بانقه لى نك ايشنى كورر . شويله كه بوز ، ايكيوز عمسه و يا دككجى و سائر اوفاق صنعتكارلى اشترك ايدرك اصحاب سرمايه هر اجمعتله مجتمعا بر تعهدنامه امضا ايدرلر و بو صورتله استقراض ايتدكلرى سرمايه ، شركت طرفندن اقراض اولنور . بوندن بشقه ، شركت اعضاسنك حين دخوللرنده يارمشر و آيدن آيه دخى برر « طالر » ، يعنى اون يديشر غروش راده سنده و پردكلرى عواندندن و تصرف ايتدكلرى پراكنده ديوزيتو و اچمه لى نندن برده بر تداول سرمايه سى تشكيل اولنور كه حاصل اولان تمتعات بو سرمايه نسبتنده توزيع قلمور . اداره يه ديپوزيتو اصحابى طرفندن نظارت اولنور . اشبو تأسيسانك عددى ،

فرانسه وانگلتره بانقهرلی و تأسیسات سائرہ ۲۶۵

۱۲۶۷ تاریخندہ ایکیدن عبارت ایکن صکره لوی بیکی تجاوز
ایتمش واقراض ایلدکلی مبالغ دخی ملیار لره بالغ اولمشدر .
تصرف، یاخود امنیت صندوقلری، برملکتده متمادیاً
تصرف و اداره صورتیله حاصل اولان اوفاق و پراکنده
سرمایه لره که بر ایشه یاره مق ایچون هفتقر و بلکه آیلر
و سنه لره تراکم ایتدیرلمکه محتاجدر و احتیاجات حاضره
قارشوسنده صرفندن اجتناب دخی پک مشکدر - بونلرک
تلف اولماسی و ثمره سز قالماسی ایچون احداث اولمش
اولان تأسیسات نافع و خیریه دندر و از جمله انگلتره
و فرانسه ده حکومتجه بعض مرتبه فداکارلغی ایجاب ایتدیکی
حالده پراکنده سرمایه لره منع اضاعه سی خصوصنده زیاده-
سیله فائده سی کورلمشدر . بونلر فرانسه ده دولته مربوط
تأسیساتدن معدوددر . دیپوزیتولر حقیقتمده دولته عائددر
و بونلر ایچون خزینه دن یوزده درت فائض تخصیص قلمشدر .
انگلتره ده بو قبیلدن اولان تأسیسات خصوصیه سر بست
اولغله برابر امثالنه نمونه اولق اوزره حکومتجه برصندوق
تشکیل اولنوب اداره سی پوسته نظارتنه احاله اولمشدر که
او مقوله احداثات سائره یی استیعاب ایتکده در . دیپوزیتولر
اداره دن تعیین اولنان پوسته خانه لره تسلیم اولنور و بر لیرا
استرلینی تجاوز ایمان مبالغ ایچون یوزده ایکی بچق فائض
ویریلور .

حساب اولمشدر که فرانسه ده ، یکر می سنه ظرفنده ،
تصرف صندوقلری اوچ ملیار فرانقدن زیاده دیپوزیتو اخذ

ايتشالردر . ۱۲۸۷ سنه سنده ديپوزيتورل فرانسدهده ۷۲۰
مليون فرانقه و انكلترده بونك ايكي قانته بالغ اولمشيدي .
فرانسدهده بوديپوزيتورل، ۱۸۷۸ سنه ميلاديه سي غاينده، برميليار
فرانقي تجاوز ايتشدر .

هر مملكتده انحصار اصولنه توفيقاً يالكز بر ايسوك بانقه
بولنق، يا خود بانقه لر سر بسججه تشككل ايدوب معاملاتده
دخي سر بست اولق ماده لر يلك چوق مباحث ومذاكراتي
موجب اولمشدر . اصول سر بستى طرفداراني قولججه ،
بانقه لك تحديد عدد ومعاملاتي اساساً سر بستى اعمال اصولاني
مخل ورقابت قاعدهء سالمه سندن صنايع سائرده تولد ايدن
محسنتات كليهنك معاملات صرافيه دخي شامل اولسنه
مانعدر . اخراج اولنه جق بانقه تحويلاتنك تحديد مقداري ،
اسقونطو فيئاتيله اسقونطو اولنه جق اورا قك امضا و وعده -
لرينك و ديپوزيتورل ايله اقراضات شرأطنك تعيني حقنده
شمدي يه قدر فرانسدهده وممالك سائردهده يلك چوق نظامات
يا بلس ايكن يلكه تاثيري كوريله ميوب حتى منعي مراد اوانان
فنالقلري بلكه تشديده سبب اولمشدر . اصول سر بستيدن
ظهور ايدجكي قورقولان نتايج مضره ، بانقه لك حقوق
امتيازيه و قيود تحديديه تحتنده بولنديغي پرلده ، سر بسججه
معامله يه مقتدر اولدقلري محللردن زياده وقوع بولديغي دخي
تبين ايتشدر .

بانقه لرجه اصول امتيازيه بي الترام ايدنلر امر يقا بانقه -

لرینك بیوك بحرانلر ائناسنده كلیتله تعطیل معامله ایتمش اولمیرینی اصول سر بستی یه حل ایدر لر . لکن بونلره جواب ویرلمشدر که سر بستلك اصولی ممالک مجتعه نك انجق بش قطع سندیه جاری اولمش و اورالده پک بیوك محسناتی کورلمشدر . او بش قطعه ممالکده تعطیل تأدیات ممالک مجتعه نك سائر جهت لرینه نسبتله از وقوعه بولمشدر . برده شوو بحرانلرده کرچه متعدد بانقه لر تعطیل معامله ایتمش لر ایسه ده اورالده بانقه لرک کثرت عددی ده ملاحظه اولمیدر . مثلاً ۱۲۵۵ (۱۸۳۹) بحرانلر ائناسنده ۹۵۹ بانقه تأدیات نقدیه سنی تعطیل ایلدی . لکن اوتاریخده ۱۶۵۰ بانقه موجود ایکن او یله بر بحران عظیم اوزرینه ۶۹۱ عددی تهلاکه یی کچروب معامله لرینه دوام ایده یلمیدر .

هر نه حال ایسه بانقه لرک سر بست اولمسندیه کوریلان مخاطره لرک ممکن مرتبه اوکی النسی ، بانقه معاملاتنک حسن اداره سننه و خلقنک معاملات اعتباریه ایله مألوف اولسننه توقف ایدر . که بو شرط لرک قوانین و نظامات ایله حاصل اوله . بیلسی مأمول دکدر . معافیه تجارب واقعه یه نظراً بانقه لرک حساب لری اعلان اولنق و معامله لری حصه داران معرفتیه تفتیش ایتدیلمک کبی ، سائر تجارت شرکت لری حقنده دخی ملترم اولان شرائط احتیاطیه نك انخادی و تحویلات حامل لرینک ده بانقه لرجه وقوعه بولجق سو حرکانه قارشو و قایه لری یولنده بعضی تأمینات مؤثره وضعی لزومی انکار اولنه ماز .

يكرمى يدنجى فصل

سربستىء مبادلات

تجارت داخلية نك سربستلىكى . - داخلى كمركار . ممالك عثمانیه ده قره كمركار نك لغوى . حبوبات اخذ واعطاسنك سربستلىكى و احتكار ماده سنك تدقيق ماعيتى . - تجارت خارجيه نك تشریح معاملات . بونك باشلى فائده سى بر بريله تجارت ايدن هر ايكى مملكت حقنده فضلهء حاصلاتى مستلزم اولمىدر .

سربستىء مبادلات ، سربستىء اعمال قاعده سنك نتايج طبيعیه و اجزای متممه سننددر . چونكه بر ادم حاصل ايتديكى مالى ايتديكى مال ايله ، ايتديكى فيئانده و ايتديكى محمله مبادله ايدهميه جك اولور ايسه ، سربستىء اعمال دنخى حكيمسز قالور .

سربستىء مبادلات سربستىء تجارتي متصمندر و ايكى جهتمدن ، يعنى تجارت داخلية و برده تجارت خارجيه ، يعنى ملتار بيننده و قوعبولان معاملات تجارت جهتمدن مطالعه اولنه بيلور .

سربستىء اعمالك لزوم و فوائدى حقنده مقدا ايراد اولنان دلائلك كافه سى سربستىء مبادلات حقنده دنخى تماميله وارد در . داخل مملكتنده ، سربستىء تجارتي محسنات مخصوصه . - سى ، محصولات و مبادلاتك هر محل و موقعك مستعد اولديغى مرتبه ده ترقى ايلسى و بونلرك ، بر برينك اعمال و محصولاتندن ممكن

مرتبہ استفادہ ایتسیدر . زیرا سربستی^۴ مبادلات حالفندہ ، یکدیگرینہ مخرج اولان محللرک ہر برینہ ماللرینی فروخت ایدہ۔ جک بر چوق یرلر اچلدیغندن ہر برینک سکنہ سی کندی استعدادینہ واقلم و اراضیسنک قابلیت مخصوصہ سنہ کورہ ، بالجملہ قوای استحصالیہ سنی صرف ایلہ کثرت و اہونیت اوزرہ محصولات یتشد پر مکہ چالشور و محال سائرہ نک بالمقابلہ واقع اولہ جق اعمالندن و کثرتلہ حاصل ایدہ جکی اموالندن استفادہ ایدر . بو حالده حاصلات و مبادلات ، جہلہ سنک فائدہ مند اولہ جنی صورتدہ کتدیکجہ فیض بولور . و الحاصل تقسیم اعمال قاعدہ سنک کافہ^۵ محسناتی واقع اولور . کذلک بر مملکدہ متوطن اولان اہالی ، ولو مذہب و قومیتجہ بر بردن فرقلی بیلہ اولسہ ل ، کثرت مبادلات و معاملات سایہ سنندہ بینرندہ حسن امتزاج و ائتلاف و مماثلت افکار و عادات حاصل اولور . بوجہتہ ، مملکتجہ اتحاد اساسی تقویت بولمق ایچون بوندن مؤثر بر چارہ تصور اولنہ ماز .

فقط سربستی^۴ تجارت حقنہ دخی ، ینہ افکار قدیمہ سائقہ سیملہ ، بر طاقم مشکلات ایقاع اولمش و ممالک مختلفہ نک معاملات داخلہ لری ، ملل سائرہ ایلہ اولان مناسبتلری کبی ، اوتہ دنبری بر چوق موانعہ تصادفی ایتش و حالا ایتکدہ در .

داخلاً تجارت و مبادلاتہ حائل اولان موانعک اک بیوکی داخلی کرکلردر کہ بر مملکتک ایالات و قطععات مختلفہ سی بینندہ معاملات تجارتجہ برسد ممانعت دیمکدر . داخلی کرکلر

وقتيله اوروپانك هر طرفنده موجود ايكن ، اليوم لغو او -
 لشمسدر . (*) بومثلو موانع بزده دخي يقين وقتلره قدر
 درلو اسمئر ايله باقى ايدى . بونلرك ائرى اولهرق برقاچ سنه
 مقدم ياپلش اولان بر نظام اقتضاسنجه ممالك عثمانيه نك بر
 محلندن ديكرينه برأ و بجرأ نقل اولنان يرلى محصولات يوزده
 سكر كرك رسمنه تابع اولدقن بشقه ، كرك بو محصولاتن ،
 كرك محصولات اجنييه دن اولهرق هيئت اصليه سي تحويل
 اولانلردن ، اكر معمول اولديغي موادك بعضيسى يوزده
 سكر كرك رسمي ايضا ايتماش ايسه ، يوزده التي وكافه -
 سندن رسم كرك الشمس ايسه ، يوزده درت ويا ايكي دهارسم
 النور و اشيانك شكل و هيئتي تبديل اولدقجه ، هر دفعه سنده ،
 بو يوزده التي ، درت ويا ايكي رسم تكرار استيفاف اولنور
 ايدى . (**) بو صورتده طشره لردن بالفرض درسعادته
 كلان امواله كرك رسمي ايضا ايتديريلهرك و بورسمي و يرمش
 اولان بر محصولك بالفرض درسعادته شكل و هيئتي تحويل
 اولدقن صكره طشره لره ارسالنده بز رسم كرك دها النهرق
 بورسملر اشيا فيئاته منضم اولمسيله مملكت حاصلاتي بالطبع
 تدنى ايدر ، مستهلكر اضرار اولنور و صنايع هيج ترقي

(*) شمالي المايزاده ، ۱۲۴۶ (۱۸۳۰) تاريخنده ، « زولقراين » ناميله كركلرجه
 شايان امتثال اولان بر اتحاد اصولى اتخاذ اولشمسدر كه اشيانك يالكر « زولقراين » ه
 دخلنده رسم كركي استيفاف اولنوب اندن صكره دائره اتحاديه نك هر طرفنده سر بسججه
 تداول ايتسدن و النان رسومك ممالك مختلفه بيننده مقرر اولان اساسه توفيقاً توزيع
 اولنسدن عبارتدر .

(**) دها اوللرى محصولاتك هيئتي تبديل و تغيير ايتدقجه ، هر دفعه سنده تام رسم كرك ،
 يعنى يوزده سكر النور ايدى .

ایده مامک حائده بولنور ایدی . خصوصیه و سائط نقلیه سی هنوز درجه مطلوبه ده بولمیان بر مملکتده شو متعدد مکرم رسومنک حاصلاته نه درجه سو، تأثیری اوله جنی قولایجه فهم اولنه بیلور . یرلی محصولاتک عینی ، ممالک سائره ده ینه او مصرفله حاصل اولسه یله ، بوللرک فقعدانی جهتیله بعض ولایاتدن استانبوله کلان محصولات ، دیار اجنبیه دن ورود ایدن محصولاتدن زیاده مصارف نقلیه یه محتاج اولدیغی حالده برده یوزده اون درده و بلکه اون التیه قدر رسم مکرمه تابع ایدلمسی ، بوللرک ممالک عثمانیه ده کثرتله حصولی منع اولنق دیمک ایدی .

۱۲۹۰ سنه سی مارت ابتدا سندن اعتباراً قره مکرمکری لغو اولندی . فقط ممالک عثمانیه نك بر نقطه سندن دیکرینه بحراً نقل اولمان اشپادن ، سفینه یه تحمیل اولندیغی اسکله ده ، ینه اولکی کبی رسم المنق اصولی ابقا اولنه رق (*) شو تدبیر دن مقصود اولان محسنات تمامیه حاصل اوله ایدی .

داخل مملکتده اشپانک سربستی مداوله سنه مانع اوله . جق درجه ده بازار و پنایر رسملری ، « اوقترا » تعبیر اولمان شهر مکرمکری و بو یولده اشپانک سربستجه نقلنه مانع اولان تدابیر سائره نك کافه سی تجارت داخلیه نك سربستلکنی اخلاخل ایدر . « اوقترا » لر ایسه برنوع داخلی مکرم دیمک اولمسیله اعتراضدن وارسته اولدیغی حالده بعض بیوک و زنکین

(*) بعض اشیا داخلی رسم مکرمکدن اوته دنبری معاف طوتلش اولدیغی کبی ، رسم مکرمکری اولجه ویرلش اولان بغدادیک اونه تحویلتنن صکره ، بحراً ممالک شاهانه نك بر طرفنه ارسالنده اننه کلان مکرمک رسمی دخی مؤخرأ لغو اولمشدر .

شهرلك مالیهجه احتیاجات كثیره سنه قارشولوق اوله رق
بالضروره ابقا اولنه كمشدر .

تجارت داخلیه سربستلكنه تعلق ایدن موادك بریده ،
حبوبات اخذ و اعطاسی حقنده خلقجه مرعی اولان افكار
واهیینهك تأثیرله حكومتك وقوعبولان مداخلاتیدر كه قواعد
علم ثروت منتشر اولدقجه زائل اولمقده در .

اول امرده شوراسی شبهه دن ازاده در كه حبوبات حاصل
ایدنلك صنعت و مشغولیت مخصوصه لری حبوبات تجارتندن
آریله رق ، تقسیم اعمال قاعده سنجه ، زراعتك یالكنز حبوبات
یتش-دیرمسی و تجارك دخی حبوبات اخذ و اعطاسیه اشتغال
ایلسی خیرلیدر . زیرا بو صورت محصولاتك مستهلكره
اهونجه ایصالنی موجب اولور . كویلو محصولنی بالذات
شهره كتوردیكى حالده برقاچ كون نمائب ایدرك بو یوزدن
ضرر دیده اولدقدن بشقه ، یوز كویلونك پارچه پارچه
نقل ایده جكى محصولاتنی بر تاجر دها اهونجه نقل ایده یلور .
كلیله اجرای نقلیات ایدن تجارك مصارف نقلیه سی دها از
اولمسیله هم كویلو یهوده اضاعه وقت ایتمز ، همده مستهلك
محصولاتك تهوین فیئاتندن مستفید اولور . اما تجار كویلودن
دون فیئله الوب بهالی صاتار دینلور ایسه ، بوكا جواب
ویریلور كه تاجر ، حبوباتنی نه ایستدیكى فیئاله اشترآ ، نه ده
ایستدیكى فیئاله فروخت ایتمكده مختاردر . چونكه اشترآ آنده
كندیسنه رقابت ایدن سائر تجار اولدیغنی كبی ، حین فروختنده

دخی فیئانک یو کسکلکی سائر تجارک رقابتی دعوت ایلدیکنندن
 اگ اهورن فیئانله صاتمغه مجبور اولور . لکن بوصورت
 تجارت و رقابتک سربستی جریانی حالنده وقوعبولور .
 محصولاتک انبارده حفظ اولنوب حین احتیاجده صائلسی بختنه ،
 یعنی احتکار مسئله سنه کلنجه ، اگر احتکاردن مراد امتیاز
 و انحصار ایسه ، هر حالده مضر و علم ثروتجدهده شایان
 تقیحدر . اگر بالکن بهاللیق وقتنی بکلیوب محصولاتی انبارده
 صاقلامق معناسنی متضمن ایسه ، هم سربستی اعمال و تجارت
 قاعده سنه ، همده مستهلککک منافع صحیحه سنه موافقدر .
 چونکه زراعتک منفعتی ، حاصل ایتدیکی حبوباتی همان فروخت
 ایتکله حاصل اولدیغی کبی ، مستهلککک دخی قحط و غلا
 و احتیاج زماننده حبوبات بولمقدن بشقه ارادیغی برشی یوقدر .
 تاجر ایسه برچوق کویلردن ، یو کسک فیئانله صاتمق اوزره ،
 طویلادیغی محصولاتی در انبار ایتدکده محافظه سی دها اهورن
 کلور . حبوبات دها کوزل محافظه اولنسه بیلور و تاجر ،
 تمام احتیاج زماننده ، محصولات متراکه سنی صائیلغه چیقارمقله
 خلقسه یوک بر خدمت ایفا ایتش اولور . واقعا اگر تاجر ،
 وقت احتیاجده حبوباتی فروخت ایتهرک حبس ایده بیلسه ،
 احتکارده خاطره کلان محاذیر واقع اولور ایدی . حالبوکه
 تاجرک منفعتی احتیاج وقتنده صاتمقدر . ذاتاً حبوبات ،
 محافظه سی مصارف کلیه به محتاج و بوزلغدهده مستعد محسو .
 لاتدن اولمسایله نهاییسن ادخار و حفظی قابل اوله ماز . بر

مملكتهك بالجملة خوباتنى احتكار طريقه اشترايتك كليتى
 سرمايه متوقف اوله رق يالكز برتاجرك ايشى دكلدر .
 بو حالده سائر تجارك اشتراآتى برياندن كويلرده خوبات
 فيئاتى يوكسليديكى حالده، ديكر طرفدن پياسه فيئاتى، رقابتك
 تأثيريله تنزل ايدر ومحتكرلر، ظن اولنديغى كې، دائما تمتع
 ايتدكن بشقه، چوق دفعه ضرره اوغرارلر .

تجارت خارجيهك، ياخود بين الملل جريان ايدن تجارتهك
 سربستلىكى بحشه نقل كلام اولنجه بونكده محسنتى، بر مملكتهك
 قطعات مختلفه سى بينده سربستى تجارتهك مستلزم اولديغى
 فوائدك عينيدير . فقط محال بعيمده بينده تجارتهك فوائد
 مخصوصه سنى لايقيه ا كلامق اچون تجارت خارجيهك
 صورت واسباب جريانى تدقيق ايدلم .

بر مملكتهك ديكرينه اشيا وامتهه نقلتك سببى، برنده
 احوال موقعيه دن طولايى حصوله كلان بعض محصولاتك
 ديكرنده حاصل اوله ماسيدر . لکن خارجدن اشيا ادخالى
 يالكز بوسيله مېنى دكلدر . بر طاقم محصولات واردر كه محلنده
 اھونجه وسهولته حاصل اولديغى حالده يته خارجدن جلب
 اولنور . بونكده وهله اوليده خاطره كلان سببى، او محصو-
 لاتك خارجدن جلبتك مملكتهكجه استحصالندين اھون اوله جنى
 ماده سى ايسه ده بوكاده برسبب ارانلق ايجاب ايدر .

بر محله، ياخود بر رينه متصل محللرده حصوله كلان
 محصولاتدن بعضيسنك دھا او جوز اولسى ديكرلرندن اكسك

سرمایه، زحمت و وقت صرفیله، یعنی انلردن اکسک
 مصارف استحصالیله ايله حاصل اوله بیلسمندن نشأت ایدر .
 اشبو مصارف استحصالیله قاعده سی - که بر محله، یا خود
 بر برینه مربوط محللرده حصوله کلان اشیمانک قیمت دائمه سی
 اکا تابعدر - آیری آیری مملکتلرده حاصل اولان اشیا ییننده
 جاری اوله ماز . مثلاً بوغاز ایچینک اناطولی جهتمده بر جنس
 مال دهها ازمصرفله استحصال اولنه ییلورایسه، اومالدن روم
 ایلی جهتمده بالطبع حاصل ایدلن . زیرا بوغاز ایچینک ایکی طرفنده
 دخی، درسعادته صائلق اوزره، استحصال اولنه جق عینی
 بر مالک فروختهده، روم ایلی جهتی مستحصلالری اناطولی
 مستحصلالرینه رقابت ایده مرزل و ماللرینی زیان ايله ده صائمیه -
 جقلرندن اگر اومالی حاصل ایتک ایسترایسه اناطولی جهتمه
 کچوب اوراده اجرای صنعت ایدرلر . لیکن محال بعیده ده
 حال بویله واقع اولماز . بر مملکتده بر نوع مال دیگر بومملکت
 نسبتله دهها بهالی ییله چقسه، اومملکتک مستحصلالری بالذات
 دیگرینه کیده مرزل . امنیت و مدنیتجه کندیلرینه قیاساً
 کیروده قالمش اولان ممالکه سرمایه لرینی ده، بیسوک بر منفعت
 کورمدکجه، نقل ایتمزل . شو ییله که اکثراً هر مملکتک
 صنایع و سرمایه اصحابی بر نوع اشیا بی درجات متفاوتده
 مصرفله حاصل ایتدکلری حالده، اکا صرف اولنان اعمال
 و سرمایه یینه اومملکتده قالدور .

بوسبیه مبنی بر مملکتک ایکی نوع اشیا دن هر ایکینی، آخر
 بر مملکتده نظراً اهو نجه حاصل ایتدیکی حالده بونلردن برینی

بشقه بر مملکتده حاصل اولان دیگر نوع اشیا ایله مبادله ایلدکده ادخال ایتدیکی اشیا کندیسینه دهها اهورن کلمک ممکن اولور . بالفرض ممالک عثمانیهده بغدادی و بر نوع قاش روسیهده نسبتله دهها اهورن حاصل ایدلسه و بوا یکی نوع محصول دخی ممالک عثمانیهده یوز کونلک امکله استحصال اولندیغی حالده روسیهده حصولی یوزاللی کونلک امکه محتاج اولسه ، روسیه قاشی ممالک عثمانیهده نقل اولندقدده ، اوراده یوزاللی کونلک چالشمه ایله حصوله کلان مقداری ، بزده یا لکن یوز کونده یاپیلان قاشه معادل بولنور واکر ممالک شاهانهده بغدادی ایله مبادله اولنق ایستلور ایسه ، ینه یوز کونده حاصل اولان بغدادیه بدل ویرلمک ایجاب ایدر . لکن فرض ایتدک که ممالک عثمانیهده یوز کونلک امکله حاصل اولان بغدادی ، روسیهده یوزاللی کونده حاصل اولان بغدادیه معادلدر . بناء علیه روسیه یوز اللی کونده نسج ایتدیکی قاشه بدل ، بزدن کندیسنج ینه یوزاللی کونلک اعماله توقف ایدن مقدار بغدادی اله جغندن بو اخذ و اعطادن مستفید اولماز و بغدادیک مصارف نقلیه سنیده اوسته ویرمش اولور . بو حالده ایکی مملکت بیننده اخذ و اعظما قابل اولماز .

شمدی فرض ایدلم که ممالک شاهانهده یوز کونده یاپیلان قاش روسیهده ینه یوز اللی کونده اعمال اولنوب فقط ممالک عثمانیهده یوز کونده حاصل اولان بغدادی روسیهده ایکی یوز کونده حاصل اوله ییلسون . بو تقدیرده حال دکشور وایکی مملکت بیننده مبادلهیه بر سبب معقول ظهور ایدر . روسیه

یوز اللی کونده پیدا ایتدیکی قاشه بدل ، ممالک شاهانه ده یوز کونده حصوله کلان بغدایی اشترایه طالب اولور . زیرا ممالک شاهانه ده یوز کونلک اعماله محتاج اولان بغدایک حصولی ، روسیه ده ایکی یوز کونلک اعماله توقف ایتدیکنین روسیه ، ممالک عثمانیه دن بغدای اذخال واکا بدل قاش اخراج ایتدکده ، ایکی یوز کونده حاصل ایده بیله جکی شیئی یوز اللی کونلک چالشمه ایله حاصل ایتمش ، یعنی اللی کونلک چالشمه بی قزاقمش اولور . بو یولده واقع اولان تمتعی ده ممالک شاهانه حقنده برکونه ضرری مؤدی اولماز . زیرا ممالک شاهانه ، یوز کونلک امکه توقف ایدن بغداینه مقابل ایدیغی قاشی ده یوز کونده اعمال ایده جکدی . بنا برین ممالک شاهانه نه برشی غائب ایتمش ، نه ده برشی قزاقمش اولور . ممالک عثمانیه شو مبا- دله دن استفاده ایتک ایچون ، روسیه نك تمتعندن بر مقدار شی اشاغی وارلمق ایجاب ایدر . یعنی ممالک شاهانه ، یوز کونده حاصل ایتدیکی بغدای ایله ، ینه او قدر امک صرف ایدرک حاصل ایده بیله جکی ، یاخود روسیه نك یوز اللی کونده استحصال ایده جکی قاشدن بر مقدار زیاده سنی اشترایده . بیلک لازمکلور . شویله که روسیه ایکی یوز کونده حاصل ایتدیکی بغدایی یوز اللی کونلکدن زیاده و ایکی یوز کونلکدن ا کسک امک ایله استحصال ایده بیلسون . بو حالده مبادله واقعه دن یالکیز روسیه دکل ، ممالک شاهانه دخی متتفع اولور .

بو تفصیلاتدن تجارت خارجه نك فائده اصلیه سی استنباط

اولنه بيلور . يعنى بر مملكتك مادهٔ حاصل ايده ميه جكي اشيا
وامتعهدي ، تجارت خارجيه واسطه سيله تدارك ايده يله جكي
شويله طورسون ، بين الممالك تجارنك اثرى اوله رق بالجمله
ملل واقوامك قواى استحصاليه لى دها مؤثر و مؤثر اوله .
جق صورتده صرف اولنور . هر برى حصـولنه مقتدر
اولديغى اشيايى بيله ، الكاهون صورتده استحصال ايده يله ديكي
اشيايه بدل ، خارجدن جلب ايدرك فضله صرف ايده جكي
پر چوق سرمايه وامكلى تصريف ايدر . اكر اليوم بر بيله
تجارت ايدن ايكي مملكتدن هر برى ديكرندن جلب ايتديكي اشيايى
مجرد كنديسى حاصل ايتك ايتيه جك اواسه ، ايكي مملكتده
دخى صرف اولنان اعمال و سرمايه او قدر مؤثر اولماز و ايكيسى
بردن او قدر مال استحصالنه مقتدر اوله ماز . نته كيم هر برى
كرك كنديسى ، كرك ديكر مملكت اچون الك از چالشمغه محتاج
اولان شيلرى حاصل ايتسه . اشته تجارت خارجيه نك
اصل فائده سى بو صورتله ايكي مملكتده فضله حاصلات
وقوع بولسى وعموم حاصلاتك بو طريق ايله تفيض ايتميدر .

یکرمی سکرنجی فصل

موازنه تجارت اصولی

موازنه تجارت اصولنک منشاء اساسی، ثروتک نقددن عبارت اولدیغی اعتقادیدر. -
بواصولک اساساً مجروحیتی. - ادخالات ایله اخراجاتک یکنوی هر حالده معادل وموازن
اولوق طبیعیدر. - موازنه تجارت اصولنک بطلاتی ونتائج وخیمه سی .

اچمه و مبادلنک ماهیت و حقیقتی هنوز معلوم اولدیغی
وقتدرده ظن اولنور ایدی که اخراجاتک ادخالاتدن فضلہ سی
ممالک سائرہ طرفدن نقداً ایفا اولنور و بو فضلہ ادخالات،
ملکک نقود موجوده سنه منضم اوله رق ثروت عمومیہ بو
صورتله تزايد ایدر . بناء علیه ادخالاتدن زیادہ اخراجاتی
اولان مملکت، صانیدیغی ماللرک فضلہ سنه بدل الدیغی مسکو -
کات درجه سنه کسب ثروت ایلر . اخراجاتندن زیادہ مال ادخال
ایدن مملکت ایسه، اوسته اچمه و پررک متضرر اولور . اشته
شو ایکی حالک برنجیسنده، موازنه تجارت او مملکتک لهنده
و ایکنجی شقده دخی، علیهنده عد اولنور ایدی . بواصوله
« موازنه تجارت » اصولی تعبییر اولنور و بو ذهابه کوره
تجارت خارجیہ، اعمال مختلفه نک الک فائده لیبی ظن اولندیغندن
موازنه اصولی « اصول تجاریہ » نامیلده معرفددر . اصول
مشروحه پک چوق زمانلر معتبر طوتیلهرق کافه دول اورو -
بانک تجار تجره پولتیقه لری، « دینلوماسی » معاملات، اداره

مالیه لری و صنایعجه اجرا ایتدک لری تنظیمات بواساس اوزرینه جریان ایتشد . شو تعریفدن معلوم اولور که موازنه تجارت اصولنک منشائی ، بر ملتک اصل ثروتی مسکو کانه حاصل اولدیغی اعتقادیدر . بوفکر ایسه اذهان عامه ده اودرجه برلشمشدر که اصول مجوئه بی اساساً رد ایدنلر بیله ، ینه اثنای مباحثه ده انک تأثیرندن قورتله میورلر . بناء علیه مسکوکات ، مبادله و تجارت خارجیه بحثلرنده کی تفصیلاتدن موازنه تجارت اصولنک بطلانی تبین ایدر ایسه ده بشقه جه تدقیقی فائده دن خالی دکلدر .

موازنه تجارت اصولنک یا کلاشلغی اوجه اسکلاشلق ایچون اول باول شوراسی دوشونلیدر که ایکی کشی بیننده اولان اخذ و اعطا طرفینک منفعت متقابله سنی موجب اولدیغی کبی ، ایکی مملکت میاننده وقوع عبولان مبادلاتک ده اندن بشقه بر نتیجه سی اوله ماز . ایکی مملکتک مبادله ایتدیگی اموالک قیمتی ، ایکی شخص بیننده مبادله اولنان اموالک قیمتی کبی ، بر برینه معادل اولق طبیعیدر . هیچ بر شیئی اشترای ایتیه رک بر شیئی فروخت ایتک ، ایکی کشی اراسنده قابل اولدیغی کبی ، بر مملکتک ، مال ادخال ایدوبده اخراج ایتماسی ، یا خود اخراج ایدوبده ادخال ایتماسی محالدر . ایکی تاجر بر برینه بادهوا مال ویرمز و قیمتی اولمیان شیئه مقابل ، قیمتی بر مال دخی ترک ایتمز . هکنذا ایکی مملکت بر برینه نه بادهوا مال کوندر ، نه ده قیمتسز بر شیئه بدل ، قیمتی بر شی ویرر .

واقعا اموال، آنچه ایله تأدیله اولنور . لکن ویریلان آنچه نك،
 حین مبادله ده، مقابلنده النان مالدن زیاده قیمتی یوقدر .
 مقدمجه تعریف اولندیغی وجهله اشخاص بیننده حقیقت
 حالده مبادله اولنان شیر مال ایلله مسکوکات دکل ، ینه اموال
 ومحصولاتدر . بونک کبی ایکی ملت اراسنده واقع اولان
 اخذواعطاده دخی ، حقیقتی ارا نیلور ایسه ، اموال متنوعه
 در که بربریله مبادله اولنور . مثلاً ممالک عثمانیه دن فرانسه یه
 یوک، تفتیک، توتون وسائر کوندرلدیکی وفرانسه دن ممالک
 شاهانه یه فابریقه معمولاتی کلدیکی حالده بربریله مبادله اولنان
 شیر ، بریاندن کیدن یوک وسائر ایلله دیگر طرفدن کلان
 معمولاتدر . حتی بین الملل جریان ایدن تجارتده اکثر یا عیناً
 مسکوکات نقلنده حاجت قالدیغی قامباللر بخشنده اثبات
 اولندی . فقط بو مبادلات اراسنه مسکوکات دخی کیره جک
 اولسه ، او حالده هانکی مملکتدن اخراج اولنه یور ایسه ،
 مقابلنده بر مال کلمک ضروریدر . بالفرض حبوباته ، قاشه
 احتیاجی اولان وبونلری خارجدن جلب ایدن مملکت خلقی
 البته اوماللره بدل آنچه ویرمک لازمکلور . آنچه سنی صاقلیوب
 ده کندیسجه احتیاج حس ایتدیکی ماللری ادخال ایتماکه
 کیمسه انی اسسکات ایده مز . کذلک مسکوکاتی ادخال ایدن
 ملت ، او اراق سائر شیدن زیاده مسکوکانه لزومی اولدیغی
 ایچون سائر ماله بدل مسکوکات اخذ ایتکی اختیار ایدیور .
 یوقسه نه بری او مالی ، نه دیگری مسکوکاتی الدن چیقارماز
 ایدی . دیمک اولور که مسکوکاتی هم اخراج ، هم ادخال

ايدن مملكت شو آلش و برشدن استفاده ايديور . بناء عليه موازنه تجارت، مسكوكانى اخراج ايدن مملكت عليهنده در ديمك جائز اولديغى كې، انى ادخال ايدن مملكت دخى ديكرندن زياده مستفيد اولدى ديمك صحيح اولماز . بوندن اقدم دخى شرح اولنديغى كې، التون و كموش مسكوكات، هانسكى محمله احتياجيدن افزون بولنور و اوجهتمله قيمتى دون اولور ايسه، اورادن احتياجه نسبتله نادر و بناء عليه بهالى اولديغى محلله انتقال ايدر .

بناء عليه اخراج اولنان اموالك، ادخالات يگوننى تجاوز ايتسندى بر كونه فائده يوقدر . بلكه تجارت خارجيه نك انفاً توضيح اولنان صورت جريانندن معلوم اولنديغى اوزره هر مملتك منفعتى بالعكس ادخالات جهتنده در . يعنى بو طريق ايله هم كنديسنك ماده حاصل ايدى مديكى اشيمايى خارجدن جلب ايتديكندن، همده حاصل ايدى يلدىكى شيليرى ديار اجنيه دن دها اهون صورتله ادخال ايله بونلرك طوغريدن طوغرى به استحصالى حالنده فضله صرف ايدى جكى امك وزحتى قزانديغندن اصل ادخالته اهميت و برك لازمكلور .

موازنه تجارت اصولنى التزام ايدنلر فرض ايدنلر كه كرك جدوللرنده ادخالات و اخراجات بيننده اكثرثا كوريلان فضله و يانقصان مطلقاً تسويه اولنور . بو ايسه صحيح دكلدر . ابتدا كركدن قاچيريلان و دكزده تلف اولان ماللر بو جدوللرك خارجنده قالور . برده كركلرجه جارى اولان تعرفه لده مندرج فيئات رسميه اكثرثا اسكى فيئات اولهرق

تاریخ وضعندبری بر قایح مثلی درجه سنده ترقی و یا تنزل
 ایشدر . مسکوکات قیمتی ده اندبری تغیر ایشدر . كذلك
 پولیچه ایله تسویه اولنان اچمه لر و یولجیلرک اوزرلرنده
 طاشیدقیری مبالغ کلیه ادخالات و اخراجاته دائر نشر
 اولنان دفرزده کورنمز . ادخالاتک بعضاً اخراجاتدن
 چوق زیاده کورنمنک باشلی برسبیده شودرکه اخراج
 اولنان اموالک کمرکله قید اولنان فیئاتی ناقصدر . یعنی
 بالکز اشیانک محلمنده کی قیمتی ارئه ایدر . ادخالات قیمتی ایسه ،
 مستهلرک تمتعاتی ، متوسطلرک دلایله سی ، سیغورطه اجرتلری
 و مصارف نقلیه کی ، اشیانک فیئاتی بوزده اون بش ، یکرمی
 راده لرنده تزید ایدن مصارفک اخراجات فیئانه ضمیمه حاصل
 اولسندن ناشی ، اموالک مکمل فیئاتی بودیمک اولور . الحاصل
 علم ثروت اربانک ادخالات و اخراجاتک یکونی تقریباً موازن
 و مساوی اولوق اقتضا ایتدیکنده متفقدرلر .

موازنه تجارتک بر مملکت لهنده اولسنی التزام ایتک ،
 « ژان باتیست سائی » ک ملاحظه سنجه هر کس ویردیکی
 مالک مقابلنده نقد طلب ایدیور ظن ایلکدر . بویله بر ادعایه
 قالمشوق ایسه معاملات تجارتک منعی دیمکدر . چونکه هانکی
 مملکت ایله تجارت ایدلسه او مملکت احبق مالک اولدیغی اشیایی
 ویره ییلور . اکر اندن دائماً و مطلقاً مسکوکات طلب اولنور
 ایسه ، انک دخی بالمقابله بالکز مسکوکات ایسته مسی لازمکلور .
 جانبو که هر ایکی طرف مجرد بر نوع ماله طالب اولنجه مبادله
 قابل اولماز .

مطالبات مسبوقه بی بر مثال ایله ده ایضاح ایدهلم . فرض ایدهلم که استانبول تجارندن بری فرانسه یه بشیوزیک غروشلق حبوبات کوندردی . فقط او اراق مارسلیمایه روسیه دن کلیتلی حبوبات کلمش اولدیغندن کوندردیکی مالی انجق ایکیوز اللی بیک غروشسه صانه ییلدی . مارسلیمایه کی ادمی دخی بومبلغ ایله پارسدن اشیای معموله اشترآ ودر سعاده ارسال ایدرک بومالار استانبولده اوچیوزیک غروشسه فروخت اولنه . ییلدی . بو حالده عثمانلی تاجرینک ایکیوز بیک غروش ضرر ایتدیکی میدانده طورر ایکن ، موازنه تجارت اصولجه ممالک عثمانیه کویا ایکیوز بیک غروش قزانمش اوله جقدر . کذلک بونک عکسی فرض اولنسه ، یعنی ادخال اولنان اشیای معموله قیمتی اخراج اولنان حبوباتک صاتش فیئانی تجاوز ایش اولسه ، استانبول تاجری ایکیوز بیک غروش قزانمش ایکن ، موازنه اصولنه کوره ، ممالک شاهانه اومقدار متضرر اولدی دیمک لازم کله جکدر .

« باستیا » موازنه تجارت اصولانی خلف طریقیله جرح ایتک اوزره دیرکه فرانسه نک بو اصولده تزید ثروت ایتسی ایچون پک قولای بریول واردر . بوده اخراج اولنسه جق اموالی ، کرکدن امرار ایتدکن صکره همان دکزه اتمقدر . زیرا او حالده فرانسه نک بتون سرمایه سی قدر اخراجانی اولور . ادخالات ایسه محال اوله جغندن فرانسه ، دکزه دو کیلان مالرک مجموع مقدارینه مساوی درجه ده ، تمتع ایش اولور .

موازنه تجارت اصولنک معنیاً ک بیوک محذوری ، ملل

مختلفه دن هر برینک کسب ثروت ایتسی دیگر لوبنک فقر حاله کرفتار اولسنه متوقف اولدیغی اعتقادی ترویج ایتسیدر .
 مادامکه اصل ثروت اچهدن عبارت عد اولنه یور و مسکو کاتک مقداری ده محدوددر ، هر ملتک منفعتی ، موجود اولان نقودک اک چوغنی کنیدیسی جلب ایتکمه منحصر اولمق لازمکلور .
 حقیقت حال ایسه بونک عکسیدر . برملکک کسب ثروت ومعموریت ایتسی مجرد ممالک سائرهنک ثروت ومعموریتنه منوط وملل مختلفه نك هپ برابر ثرونجه ترقی ایده بیله .
 جکلری علماً محقق اولدیغی کبی ، ملل مختلفه نك سنهدن سنه تزیاید ثرونلریله فعلاً ده مثبتیدر . موازنه تجارت اصولنک نتیجه طبعیه سی ، ثروت مستقله عد اولنان مسکو کاتک منع اخراجی وخارجدن جلپی ایچون ، ملکک خرایتتی موجب برطاقم اصول ونظامات احداث ایتک وتجارت طریقیهله خارجدن جلب اولنه میان ثروتی جبراً استحصاله سعی ایدرک بین الملل مخاعسات ومحاربات ابقاع ایتک و بربرینک تخریبته چالشمق کبی سیئاتک ملتله فاعده کلمه اتخاذ اولنمیدر .
 «دوقتور کنه» ، «تورغو» ، «ادام اسمیت» و «سای» بوافکار مضره بی جرح ایتکله دولترک اساس پولتیقه سنی تبدیل وتصحیح و اقوام مختلفه بیننده عداوت یرینه ، اشتراک منافع فکرینک قائم اولسنه واسطه اولشلردر .

یکرمی طقوزنجی فصل

صنایع داخلیمہ نک جایہ سی

حمایہ اصولنک تعریف و محاذیر کلیہ سی • - کمرک رسومنک اساساً ترویجی یولنده درمیان اولنان دلائلک بطلانی • - حمایہ اصولی صنایع داخلیمہ نک ترقیسنی و عملہ نک اصلاح حالی مستلزم دکلد • - صنایعده هنوز ایله یله مامش اولان ممالک حقننده دخی مدار ترقی عد اولنه ماز • - حمایہ اصولی لهنده ایراد اولنان اسباب سیاسیہ • یواصولک از جمله زراعتہ تطبیقنده کوریلان محاذیر متعدده • - حمایہ مقصدیلہ سیر سفاین حقننده اتخاذ اولنان تدابیر تحدیدیہ • - اصول حمایہ واردات دولتک تزییدی موجب اولدیغی دخی مجربدر • - انکلترده و ممالک سائره ده کمرکلرجه اجرا اولنان اصلاحات • رسوم متقابلہ و معاملہء بالئل اصولی •

صنایع داخلیمہ نک جایہ سی اصولندن مقصد اعمال ملیہ بی، یعنی ملت و مملکتجه اجرا اولنان صنایع، تجارت و سیر سفاین منافعنی اجنبینک رقابتنه قارشو و محافظه ایدرک کویا تسهیل و تشویق و توسیع ایتکدن عبارتدر • بو مقصدک وسائط حصولی دخی کمرکلرجه اتخاذ اولنان بر طاقم تدبیرلدر که محصولات اجنبیمہ نک کاملاً منع ادخالی و یا بونلره آغر رسملر وضعی، بعض اشیانک ادخال و یا اخراجنده امانه، یا خود مکافات اعطاسی و اکثریا اخراجاتی تسهیل ایله اخراجاتی منع ایدرک صورتده تجارت عهدنامہ لری عقدی کبی تدابیردر • ممالک اجنبیمہ ده یرلی محصولاتہ مماثل اوله رق حاصل اولان اشیانک کلیاً منع دخولنه «منوعیت اصولی» دنیلور و محصولات داخلیمہ بی ترویج یولنده اجنبینک محصولات مماثلہ سی اوزربنه

آغرجہ مکړک رسومی وضعنه دخی بالخاصه « جایہ اصولی » اطلاق اولنور . فقط بوصورتلرک ایکیسی ده محصولات اجنبیه نك برلی محصولاته رقابتی منع ایله بین الملل مبادلاتی از چوق تصعب ایتمکدن عبارتدر .

صنایع داخلیہ نك وقایه سی ومملکت حاصلاتنك تشویقی مقصدیله مکړک معاملاتی خارجنده دخی اعانه اعطاسی ویا ویرکودن معافیت ، یاخود انحصار وامتیاز احدائی کبی وساء . نطه ده مراجعت اولنور . بو مثللو تدابیرک سربستی اعمال قاعده سنی از چوق اخلاص ایتمدیکی و صنایع دائره سنه حکو . نتیجه وقوعبولان مداخلاتنك مضرتدن خالی اولیه جغی بوندن اول بیان اولندی . فقط جایہ اصولی دیمکله مشهور اولان اصول ، مکړکلرجه وممالک اجنبیه یه قارشو اجرا اولنان تقیداتی متضمن اولسیله شمدی مسئله نك یالکز بوجهتمندن بحث ایده لم . بر مملکتته ادخال اولته یله جک محصولات اجنبیه نك کرک کلیاً منعی ، کرک محصولات داخلیه ایله رقابت ایده میه جک درجه ده مکړک رسومنه دوچار اولسی ، محافظه سی مراد اولنان صنایع حقنده بر امتیاز احدائی دیمک اولوب بونک نتیجه طبیعیه سی دخی مستهلکری ، یعنی هر کسی ، اضرار ایتمکدن عبارتدر . زیرا جایہ اولنان صنعتک محصولی اجنبیدن کلان انواع محصولدن بهالی چیقیدیغی حالده - که سبب جایه سیده بودر - هر کس مملکت محصولی استهلاک ایتمکه مجبور اوله . جغندن بالجمله عمله ، اهل صنعت و سائر افراد ملت ، اوصنعتک بویله زور ایله محافظه سی اغورنده عادتا بر جریمه اعطاسنه

مجبور ايداش ویرلی محصول ايله اجنبی محصولی بیننده کی فرق فیثات درجه سنده متضرر اولمش اولور . اکر او صنعت ممتازه ، معدنچیلک کبی ، ذاتاً رقابتک محدود اولدیغی صنایعدن اولوبده انحصار شکلنی قولایججه کسب ایدیه بیلور ایسه ، تمتعاتی ارتدقجه مستهلکک دخی ضرری او نسبتده ارتار . اکر زراعت نوعندن ایسه ، جایه اصولی ملک صاحبینک ایرادینی تزییددن بشقه برشیئی مفید اولماز . اصحاب اراضینک فضولی دسترس اولدقلمری تمتع درجه سنده عموم اهالی وجله دن زیاده فقرا و عمله گروهی ضرر دیده اولور .

شوراسیده شایان دقتدر که جایه اصولنده عموماً صنایعه و منافع ملییه ایرات خلل اولندقدن بشقه ، اصل جایه سی مطلوب اولان صنعت دخی حقیقت حالده جایه اولمش اولماز . زیرا جایه یولنده وضع اولنان ممنوعیتک ایلاک اثری اوله رق ، مظهر مساعده اولان صنعتده تمتعات ، حد اعتدالی تجاوز ایدیه چکندن برچوق اعمال و سرمایه او صنعتده جلب ایدیلور . ملکیتک سرمایه سی ایسه بردن بره تزیاید ایتیه چکندن او صنعتده ، موجود سرمایه دن صرف اولنق اقتضا ایدر . بو حالده صنایع سائره و علی الخصوص زراعت ، نائل امتیاز اولان صنعتده صرف اولنان سرمایه دن محروم قالور و بناء علیه سکتهدار اولور . قالدیکه ابتدای امرده تمتع جاذبه سیله تحت جایه ده بولنان صنعتده هجوم ایدن سرمایه دارلی بربريله رقابته کیریشه چکندن تمتعلری دخی براز مدت صکره حد اعتدالی بولور و بلکه اندنده اشافی دوشر . او حالده صنایع حمیه ده

ایشلیان عمله بلمکه دیگر صنایعهده ایشلیانلردن اکسک اجرت المغه باشلار . هر حالده جایه اولنان صنعت یا رقابتدن آزاده بولمسنندن، یاخود داخل مملکتده رقابته تابع اولسه بيله، رقابت خارجیه نك اوکی الممش اولمسندن طولانی جایه اصولنك حاصل ایتدیکی اطمنان ثمره سی و مکرك تعرفه سنك تأمین ایتدیکی امتیازك اثری اوله رق بطائت و بیقیدی یه دوشر و ترقیدن محروم قالور .

اجنبی محصولاتنی بسبتون منع اولنمیوبده یالکز برلی اشیا ايله رقابت ایده میسه جك صورتده رسم مکركه تابع ایدلسه ، بودخی حقیقت حالده برنوع ممنوعیت دیمك اولدیغندن وضع اولنان رسومك آغرلغنه کوره یوقاریده بیان اولنان محاذیرینه از چوقوق واقع اولور .

جایه اصولی ، خارجدن اهنوجمه و کثرتله جلب اولنه . بيله جك محصولاتك مملکتده دخولنی منع ایتسیله نتیجه ضرور . ربه سی ، داخل مملکتده محصولاتجه قلت ایقاعندن و بناءً علیه اشیا نك تزید قیمتندن عبارتدر . اگر یالکز بر صنعت ، مثلاً دمیرجیلک ، جایه ایدیلور ایسه ، یالکز دمیركسب ندرت ایدرك دمیرجیلک ، سائر کافه صنایع وعموم اهالی حقنده غدیری موجب بر امتیازه نائل اولمش اولور . لیکن جایه اصولنده یالکز بر صنعتك دکل ، علی الاطلاق صنایع داخلیه نك تشویقی ملترزم اولسه یاه دمیرده قلت پیدا اولدقندن صکره چوقه ، بغدادی ، حبوبات ، ما کولات وسائر محصولاتده ندرت عارض اولور .

بو تقدیرده كثرت محصولات عموماً قلته محول اولور . واقعا اشیاى مختلفه نك قیمتی بر برینه نسبتله تغیر ایتمش اولماز . لیکن هر محصولك مقداری اكسلور و بناءً علیه افراد ملتك اسباب تعیش و یساری عموماً تناقص ایتمش اولور .

برنجی درجده ، اصول مشروحه ، مواد اصلیه سنی وآلاتی خارجدن جلب ایده جك اولان صنایعی اضرار ایدر . زیرا بومثلو اشیا نك دخولنی منع ایتكله او صنعتلرده مصارف استحصالیه پی تزید ایدر . ایكنجی درجده دخی ، حاصل ایتدكری اشیا پی اخراج ایله ممالك بعیده ده فروخت ایدن ارباب صنایع حقه ده مضر در . زیرا اخراجاته دخی رسم وضع ایتدیکندن و ادخالته یا طوغریدن طوغریه ، یا خود اخراجاته بدل مال كمسنی منع ایدرك طولانیسه ، مانع اولدیغندن اخراجانك توسعنی موجب اوله جق معاملات صنایعیه و تجاریه پی قصر و تحدید ایلر . كرك خارجدن اهنجه جلب اولسه . بيله جك مواد اصلیه نك دخولنی منع اولمسیله ، كرك داخل مملكتده ارزاق و اشیا پی سائر هجه بهالیق واقع اولمسیله و یا خود سائر مملكتلر محصولاتك اغرجه كرك رسومنه تابع ایدلسنه مقابل ، انلكده یرلی محصولاته اغر رسملر وضع ایتلریله صنایع داخلیه محصولات پی بهالی چیقمنغه باشلار و ممالك اجنبیه ده صایله ماز اولور . و بویه هجه كندی ملكنی ملل سائر هجه قارشو قپایان ملت ، ممالك سائر ده كندیسنه كشاده اولان مخرجلری ده غائب ایدر .

حاصلی حیایه اصولی هر مملكتی مقابلهً بالمله مجبور ایدرك

ملل مختلفه بیننده مبادلاتك كتد كجه انقراضنی و بناء علیه هر طرفك اضرارینی نتیجه و برر . بو نتردن ماعدا كركلرجه « بریم » و « درآباق » (*) كبی ، برطاقم معاملاتدن طولایی سو استعمالاته و سیله اولور . فائده سنز و یا مضر اوله جق صورتده تجارت عهد نامه لری عقیدینه لزوم كوستروب بین الملل معاملات تجارتنی بیهوده تشتت و تصعیباته دوشرر و اشیمانك معاینه و ضبطی كبی از عاجانی ، اضاعه وقتی و ملل مختلفه بیننده افكار خصمانه نك ازدیاد و استقرارینی موجب اولور .

جایه اصولنك ترویج و اثبات لزومی ایچون باشلیجه دلائل آتیله ایراد اولنور . ابتدا دینلور كه اكر كركلر اولسه ، اجنبی محصولاتنی ، كآن برسیل كبی ، مملكتی باصه رق حاصلات منقرض اولور .

كرك رسومندن صرف نظر اولنور ایسه ، محصولات اجنبیه نك همان مملكتته طولاجغندن قوروقق ، انجق مبادله قاعده سنك حقیقتی بیلمنامسندن نشأت ایده بیلور . بو بحثه دائر یکی باشدن تفصیلاته كیرشمك زائد اوله جغندن شوغدیری

(*) « بریم » لفظندن مقصد ، بعض اشیانك اخراجنی تشویق ایچون كركلرجه و بریلان اعانه ، یا خود مكافاتدركه او مثلاً اشیا جهانی چقدیقی جهتله ممالك اجنبیهده اشترأ اولنیه جفندن احتیبلرجه اشترأ اولسه بلك ایچون ، انرك ایده كی مصرفك بر قسمنی مملكتك افراد مكلفه سنه تمیلدن عبارتدر . فقط بواصولك مشكلات و سوء استعمالاتی تبین ایشكله مؤخرأ چسوق یرده تركمنه مجبوریت كوردیلهرلك اخراج اولنان اموالك اجزای اصلیه نك حین دخولنده النان رسومك ، ادخالات كركی علم و خبرینك ارانه سی اوزرینه ، حین اخراجنده اعاده سی صورتنه منقلب اولدی كه بوكاده انكایرجه تعبیر ایله « درآباق » دینلور .

تکرار اولنور که محصولات بر بریله مبادله اولنسیله هر مملکتک
 خارجه ارسال ایده بیله جکی اشیا بدلندن زیاده بر شی ادخال
 ایتمسی ممکن دکلدر . ایکی مملکت بیننده کمرک یوق فرض
 اولنسه ، تجارت اجنبیه نك صورت جریانك تعریفندن ا کلا -
 شمش اوله جغی اوزره ، بو مملکتلرک هر بری یالکز مبادله -
 سنده منفعت بوله جغی شیلری یتشدیرمکه حصر سعی ایتمک
 و بونلری خود بخود استحصال ایتدیکی حالده دها بهالی چیقان
 و خارجدن ادخال ایتدیکی تقدیرده دها اهون کلان اشیا بیه
 مبادله ایتمک طبیعیدر . بو حالده بری اشیا به مقابل اجنبیدن
 مال کلسنده استفاده دن بشقه نه محذور و تهلیکه اوله ییلور .
 ملل اجنبیه نك باد هوا ، فتوه و با مرجه بزه هیچ بر مال
 بخش ایتمه جکی معلومدر . انجیق بر مالدن بزه لزومی اولان
 مقصدارن زیاده ادخال اولمش اولسه بیله ، بوندن ادخال
 ایدنلر متضرر اولور . چونکه اومال ، طلب و احتیاجدن
 زیاده مبدول اوله جغندن اشاعی فیئاتله صانیلور . بونک ایسه
 بری اهالی ، ارباب حرفت و عمه حقنده استفاده پی موجب
 اولمقدن بشقه بر نتیجه سی اوله ماز . بناء علیه دیار اجنبیه دن
 کثرت اوزره مال ورودنده مملکت بجه بر کونه محذور و مضرت
 مطالعه ایتمک وهم و خیال دن عبارتدر .

کذلک جایه اصولنده کمرک رسومی صنایع داخلیه نك
 ترقیسنه مدار اولدیغی ادعا اولنور . یعنی محصولات داخلیه نك
 عینی ممالک اجنبیه ده دها اوجوز چیقدیغی حالده اگر بونلرک

سربسته اذخالنه مساعده اولنور ایسه ، او محصولات داخل
 مملکتده حاصل ایدن صنایع محو اولور . بناء علیه او کبی
 محصولات اجنبیه دن یرلی اشیایه رقابتی منع ایده جک درجه ده
 کمرک رسمی النمی صنایع و محصولات داخلیه نك شرط بقا
 و ترقیسیدر دینلور . واقعا شو جایه دن مقصد یالکز موقت
 بر فداکارلق ایله مملکتجه پک زیاده اهمیتی کورینان بر صنعتی
 احداث ، یا خود بقاسنی تأمیندن عبارت ایسه ، ارباب علم
 ثروتدن بعضیسنک مطالعه سنه کوره ، بوکا بر شی دینه مز .
 چونکه اسکر مستثنا اوله رق بویله بر فداکارلق ایله ملت
 ایلریده بعض محسنات استحصالی مأمول ایدر و او صنعت
 احیاییده بوکا بدل بر مدت ظرفنده محموللرینی رقابت
 اجنبیه یه طیانه بیله جک حاله کتور می تعهد ایلر ایسه ، بویله
 بر مقاوله ، قاعده عدالت و علم ثروت ایله تألیف اولنه ییلور .
 انجق بونده بیوک بر مخاطره ملحوظدر . چونکه جایه اصولی
 ذاتاً بو یولده ظهور ایتشدر . هر یرده کمرک رسملری ابتدا
 موقت و شمعیکی رسومه نسبتله معتدل اوله رق وضع اولمشدر .
 مثلا فرانسه ده جایه بولنده موضوع بر طاقم کمرک رسملری ،
 اقدمجه کرکی کبی ترقی ایتش اولان صنایعک اعاده شرفی و بر
 طاقیده مؤخرأ دشمنی اضرار قصدیله قونلش اولدیغی حالده
 بو تدابیر موقته شمعیکی به قدر امتداد ایتدکن بشقه ، تشدید
 بیله اولمشدر . اصول جایه طرفداراننک قول مجردلری ده
 او هر کرده در . لیکن فعلنده انکله اکتفا ایتزل . صنایع
 داخلیه نك تشویقی جایه طریقله حاصل اوله جغی اعتقادینه

مبنى ، صورت دائمه ده ورقابت اجنبیه بی منع ایده جك درجده
كرك رسومی وضعنی و بین الملل تجارت معاملاتنه انواع موانع
و تحدیدات ایقاعنی الزم عدایده كمشلردر .

ایمدی بعض صنایعك اولیه صورت موقته ده جایه سی
تصویب اولدیغنی حالدده حكومت اوصنعتیه ایكى یولده معاونت
ایده ییلور . یا دمیر یوللار و بعض تأسیسات سائره حقنده اجرا
اولدیغنی كبی ، اوصنعتیه اشتراك واربابنه ویركو واسطه سیله
براعانه تدارك ایده ییلور . یا خود انكله اشتراك ایتمكسزین ،
ملكته حصولی مطلوب اولان اشیایه مماثل اشیاى اجنبیه یه
كرك رسومی وضع ایلییه ییلور . بو صور تترك برنجیسنده ،
بالفرض اهانك ذاتاً ویردیكى اون غروش ویركو اوزرینه ،
اوصنعتیه اعانه اولوق اوزره ، فضله ایكى غروش دها النمش
وایكینجی صورته اهالی ، الآن اون غروشیه الدیغنی مالی جایه
اولنان صنعتك ترویجی ایچون اون ایكى غروشیه المغه مجبور
ایدلمش اولور . واقعا بو صور تترك ایکیسیده بر نتیجه یه منجر
اولور . لکن اعانه صورتی هر حالده مر جحدر . چونكه
بویله طوغریدن طوغرییه ایدیلان اعانه وفداكارلغك درجه سی
اولجه معلوم و بو جهتله كمیت ومدت دوامنی ده تعیین ایتمك
قولای اولور . مظهر اعانه اولان صنعت اصحابی دخی بونك
محضاً موقت برشی اولدیغنی ییلورده اكا كوره حرکت ایدر .
كركجه وضع اولنان رسومك ایسه اهالیجه ایجاب ایده جکی
فداكارلق و هله اولیده تقدیر اولنه ماز . بو كا ختام ویرمك
دخی پك مشكل اولدیغنی تجربه ایله مثبتدر . یوقاریده بیان

اولدیغی کبی ، موقت اولمق شرطیه احداث اولمان کمرک
 رسومی کتدیجه آرتمش و تعمیم ایدلمشدر . رقابت اجنبیه دن
 محفوظ اولان مستحصللر ایله جایه سایه سمنده تأسس ایدن
 صنایع اصحابی ، نائل اولدقلری امتیازه بر حال طبیعی نظریله
 باقهرق اصول سر بستیه عودت سوزینی ایشیدنجه کویا
 حقلرنده غدر اولنه یور کبی فریاد ایدرلر . بونک ایچون شهبه
 یوقدر که او مثللو صنایعک خود بخود و سر بستجه تشکل
 ودوام ایتسی دها خیر لیدر . اما دینله چکدر که بو حالده
 او صنعتک احداثی تأخر ایدر و بلکه قطعاً میسر اولماز
 و مملکت اندن محروم اولور . بوکا جواب ویرله ییلور که
 اکر او صنعت ، دائمی صورتده جایه یه محتاج اوله جق ، یعنی
 مستهلک لری دائمی برفدا کارلغه وزیانه مجبور ایده چک ایسه ،
 هیچ اولمامسی اولیدر . مملکتک بیهوده اکا مصروف اوله جق
 قوتی صحیحاً مثر اولمق اوزره سائر جهتلرده صرف اولنه .
 ییلور . هر صنعتک ، کمرک رسملرینه کونومیهرک و رقابت
 اجنبیه یی ده حساب ایدرک آغر آغر تأسس و توسع ایتسی البته دها
 فائده لیدر . زیرا بو تقدیرده صنایع دها صاعلم و جهله نیک منفعتنه
 دهاموافق بر اساس اوزرینه تقرر ایدر .

اصول سر بستیده ، ارباب صنایعک همت و اقدام لری
 جایه اصولندن زیاده مؤثر و مثر اولدیغنی وقوعات دخی
 اثبات ایتشددر . بوکا دلیل اولهرق یالکز انکلتیره نیک حریر
 فابریقه لرینی ذکر ایدلم . بو فابریقه لر ، ۱۲۴۱ تاریخنه قدر ،
 رقابت اجنبیه یه قارشو اجنبی حریر لرینک منع دخولیه جایه

اولن-ور وینه ترقی ایدہ منزل ایدی . انکلتزه نظارندن « هوسکیسون » او تاریخده ، ممنوعیت کلیدی یوزده بکرمی بش راده سنده بر کرک رسمده تحویل ایدی . بونت اوزرینه بتون ایپک فابریقه جیلری فریاد ایتکه و فرانسه حریرلی انکلیز معمولاتی بضال و کندیلرینی ده رخنه دار ایدہ جکئی سویلیکه باشلادیلر . قالدیکه از وقت مرورنده ، داخل مملکتده اولکندن ایکی قات زیاده ایپکلی قاش سورمکه موفق اولدیلر . زیرا ممنوعیتک رفعی بونلری فرانسه نك « لیون » فابریقه لیه مسابقته مجبور ایدی . بر از دها صکره ، جایه درجه سنده اولان شوکرک رسمی ، باش وکیل « سیر روبرت پیل » معرفتیه نصفنه تنزیل اولندی . فابریقه-جیلر تکرار تشکییه باشلادیلر . لیکن فرانسه نك رقابتی سابقه-سیاه معمولاتلرینی کوندن کونه اصلاح ایتدکلرندن ینه کندیلری متفیع اولدیلر ونهایتده ، فرانسه معمولاتی اوزرینه موضوع اولان رسومک یله تخفیفنی کندیلری طلبه قیام ایتدیلر .

جایه اصولنک یرلی عملنک کچمنسنه مدار و منافعه موافق اولدیغی ادعاسنه کلنجه ، اولاً ، مقدمه دخی تعریف اولدیغی اوزره ، صنایع محمیده ایشلیان عمله دیکرلندن زیاده اجرتنه نائل اولمازلر . (*) ثانیاً ، اصول جایه جاری اولسه

(*) مالک مجتعة امریقادہ حمایه اصولنک ابتدای تأسیسنده ، عمله اجرتی یومیه درت ، بش ویا التی دولار ایکن ، شیدی بر دولاره تنزل ایتشد .

او عماله ، قاعدهء سر بستینك ثمره سی اوله رق دها زیاده نشو
 و نما بولسی لازم کلان صنایع سائره ده ایشلر وطبیعیله تشکل
 ایدن صنعتلره سلوک ایتدیکی حالده ، او صنعتلر اصلاح او-
 لندقجه و ترقی ایتدکجه ، عماله نك ده اعمال مصروفه سی دها مثر
 و مکافاتی دها زیاده اولور . هر حالده جایه نك ایجاب ایتدیکی
 بهایلیقدن هر کسدن زیاده عماله گروهی متضرر اولور . عماله
 اجرتنك سبب ترقیسی ، اجرت بچشده ایضاح اولنه جنی اوزره ،
 اشیا بهاسنك بولکلسی دکلدر . بالعکس محصولات بهایه چقدقجه
 صرفیاتی ازالور . بو حالده هم اولکی قدر عماله استخدام اولماز ،
 همده عماله نك الدیغی اجرت ایله اولکی قدر مال اشتر اولنه مامسندن ،
 اجرتلر بو جهتله ده تناقص ایتمش دیمك اولور . اعمالك جایه
 تحتنده دها امنیتله جریان ایده چکنی و عماله اجرتلرینك دوام و
 استقراری میسر اوله جغنی ادعا ایتك دخی قابل اوله ماز . رقابت
 داخلیه ، جایه اصولنده وقت وقت پك زیاده اشتداد ایلدیکنندن
 و كرك ممنوعیتلری ممالك سائره طرفندن مقابلهء بالمثلی دعوت
 ایتدیکنندن داخل مملکتده اره صره بعض محصولات متراکم
 اوله رق صرف اولنه ماز و صنایع بر بحران عظیمه گرفتار
 اولور . بو مثللو بحرانلرده بالطبع عماله دخی خساره اوغرار .

برده صنایعجه کبرو قلمش اولان ممالك حقنده جایه اصول-
 لئك بر مشوق قوی و صحیح اولدیغی بیان اولمشدر . حالبوکه
 جایه نك بو جهتله دخی بر چارهء صحیح اولدیغی ، جایه اصولی
 جاری اولسیله برابر ، ممالك سائره دن زیاده ثروت طبیعییه

نائل اولان « اسپانيا » و « پورتوغال » كې مملكتلرده صنايعك
 ترقى اينامش اولمىندن استدلال اولنه بيلور . صنايعده كىرو
 قان مملكتلرك اصل محتاج اولديغى شى ، علم و سرمايه در .
 سرمايه نك كرك مملكتجه حصولى ، كرك خارجدن دخولى ايسه
 امنيتك و سربستى مبادلاتك تقرر ايتسند متوققدر . حتى اويله يرلرده
 افراد اهايلده كورينان بطائت و موجود سرمايه لى نك دخى
 معطل قالمسى اكثر يا بونلك امنيت تحتنده استعمال اولنه مامىندن
 نشأت ايدر . شوراسيده ملاحظه اولملىدر كه بر مملكت صنايع
 و ثروته نقدر كىرو قالمش اولور ايسه اولسون ، منفعت صحىحه سى ،
 احوال مخصوصه سى ايجابجه اك اھون صورته حاصل ايدہ .
 بيله چكى شيلرى استحصاله چالشمقدر . محتاج اولديغى اشيدان
 هانكيسى خارجدن جلب اولنديغى حالده دها اھون كليور
 ايسه ، انى سربستجه ادخال ايلدكده ، يرلى محصول ايله انك
 بيننده كى فرق فيئاتى قزانمش اولور . بوتمتع ايسه ذاتاً تزايدى
 مطلوب اولان سرمايه مملكته منضم اوله رق ثروت عموميه نك
 ترقيسنه مدار اولور . بوقسه صنايعده ايلريلميان اقوامك
 تجارت خارجيه لرى ده محدود اولمق و خارجه نقل اولنه .
 بيله چك نه قدر مال تدارك ايدہ بيلور لى ايسه ، ادخالان لرى ده
 او راده ده بولمق طبيعت مصلمتدندر . حيايه اصولنده ايسه ،
 ادخالات ايله برابر اخراجات دخى برقات دها تحديد و ذاتاً
 رخواوتله مألوف اولان صنايع داخليله اربابى رقابت ديتلان
 محر كدن ده محروم ايدلمش اولور .

جایه اصولنك ترویجی ایچون بعض اسباب سیاسییه دخی درمیان اولمشدر وهر مملکتك كندی استقلانی واسباب حیاتی محافظه ایده بیلمسی لزومندن بختله دیشمشدر که شو اسباب حیاتییه بی هر ملت كندی كندینه تدارك ایده بیلمیدر . مثلاً تعرض اعدایه قارشو كندیسنی محافظه ایچون محتاج اولدیغی دمیری ومایه تعیشی اولان خوبات وارزاقی كندی طوپراغندن چیقاره بیلمیدر . برطاق صنایعك اشد احتیاج ایله محتاج اولدیغی مواد اصلییه بی ده كندی مهال كنده حاصل ایده بیلمیدر وبو شیرك هیچ بریچون اجنبییه تابع اولماملیدر . اجنبییه تابع اولوق سوزینك بطلانی ذاتاً مثبتسدر . بر مملکتك محتاج اولدیغی اشیانك بر قسمنی ممالك اجنبیه دن ادخال ایتمی او مملکتلره تابعیت دیمك دكلسدر . مبادله ، تجارت خارجیه وموازنه تجارت بختلرنده كورلیدیكى اوزره ، بر بریله اخذ واعطا ایدن ایكى ملتدن بری دیگرینه تابع عد اولنه ماز . ایكى طرفیده اخذ واعطایه ترغیب ایدن سبب منفعت مخصوصه صه سی اولدیغندن هر ایکیسی مبادله طریقله الدیغی اشیانك طولابی دیگرینه درجه متساویه ده تابع ومحتاجدر . چونکه اکر ایکیسندن بری خارجدن اشیا جلب ایتمه جك اولور ایسه ، دیگریه ده اولکی کبی محصولات یتشدره رك اخراج ایلیه من اولور .

صنایعه قونلانیلان مواد اصلییه نك منع دخولی ایسه قطعاً جائز اوله ماز . زیرا مواد اصلییه نك بهالیدیغی ، اشیانك فیاتنی طوغریدن طوغری به ارتراقله مستهلكرك اضرارینی ،

استهلاكانك تدينسى وحاصلاتك دخی تناقصنى موجب اولور .
 واقعا هرملت ، زركين اولمغه باقزدن اول ، محافظه حیات
 واستقلالنه مقندر اولمیدر . بوسا بدن ناشی بعض اشیانك
 استحصالنده اجنبیه مراجعت ایتامسى لازم کلدیكى حالدہ
 علم ثروت قواعدینك بونتره تطبیقنه محل قلماز . مثلاً اسلحه
 ولوازم حربیه اعمالی واحتیاجات عسکریه ایچون حیوانات
 یتشدیرلمسى کبی ، اداره سیاسیه متعلق بعض خصوصات
 حقنده علم ثرونجه اساساً برده جک یوقدر . بومثلاً لوازم
 ذاتاً بر قاچ نوع شیدن عسارتدر وهر حالدہ ادخالی منع
 اولنماقده برابر ، داخل مملکتده دخی تدارك وادخار اولمق
 وطوغریدن طوغری به حکومته استحصال قلمق ، یاخود
 بستون خارجدن جلب ایدلک ممکندر . بوسورتلردن
 هانکیسی اهنیت وامنیت شرطلرینی جامع ایسه ، انک مرجح
 طوتلمسى طبیعیدر .

شو بر قاچ نوع اشیا مستثنا طوتلمسه بیله ، محصولات
 سائرہ قاعده کلبیه تابع اولمق لازمدر . ازجمله ذخیره جه
 قحط وغلا ظهورینك اوکی المنق ایچون کرک داخل مملکتده
 مداوله واخذ واعطاسنی ، کرک ادخال و اخراجنی سربست
 براققدن اولی بر طریق بولنه ماز . محاربه زماننده بیله ،
 حبوبانک بر مملکتده ادخالی فعلاً منع اولندیغنک امثالی یوقدر (*).
 بر ملتی آبلقدن تلف ایتک اوزره بالجمله ملل سائرهنک

(*) برنجی « ناپولون » ک بتون اورو بایی ابلوقه ایدرک انکاتره به ذخیره ادخالی منع
 ایتک تصورتیک اجراسنه موفق اولمدیغنی معلومدر .

اتفاق ایتمسنه امکان تصور اولنه ماز. برده حبوبات، هرملکده حاصل اولور و خارجدن ادخال اولنه جق مقداری ده دائمًا اشترا اولنه بیلور. حبوباتک برملکته دخولی اوقات عادیده سربست اولدقجه، ممالک سائره اکا کوره مزروعانلرینی تزییده و او مملکت ایچون فضله حبوبات یتشدیرمکه سعی ایده جکرندن هر وقت اورایه حبوبات ادخالی کمندی منفعتلری اقتصاسندن اولور (*) و او مملکت، محصولات سائره سنه بو صورتله صاغلام بر مشتریده تدارک ایش اولور. حبوبات اخراجنک دخی سربست اولسی هم زراعتک، همسده مستهلکک منفعتلرینه موافقدر. چونکه زراعتده ظهور ایده بیله جک زبان تهلیکه لرینه ومقتضی اولان سرمایه و زراع صنفتک مألوف اولدیغی اصول و عملیاتنی قولایجه ترک وتبدیل ایتماسنه باقیلور ایسه، زراعت اکثریا حد احتیاجدن زیاده دکل، بلکه اکسک محصول یتشدیرمکه مائلدن. خصوصاکه حاصلاتک نقصانی ترقی فیئاتی مستلزم اولسبیله محصولاتک قلتی مقابلنده بر مکافات دخی کوسترر. بنابرین - محصولاتک تزییدی مخرجی نسبتنده در - قاعده کلبه سی بالخاصه زراعت حقنده صحیحدر. محصولات ارضیه نك صرف و فروختنک داخل مملکته حصر ایلمسی ذاتاً زراعتده از سرمایه صرف اولمنسی منتهج اولور. بوکا برده رقابت اجنبیه نك منعی منضم

(*) کچن سنه محصولاتک اچینی، فرانسه ده التیش ملیون وانکاسترده یوز الی ملیون کلبه یی تجوز ایتدیکی وممالک سائره ده دخی حاصلاتجه کلبه یی نقصان ظهور ایش اولدیغی حالده یالکن امریقا ممالک مجتمعده سنک یوز سکان ملیون کلبه اخراج اولنه بیله جک بغدادی بولنسیله ممالک اور و پاده قطنق قورقورلی کاملاً مندفع اولشدن.

اولور ایسه ، چاره‌سز حاصلات برقات دها تدنی ایدر
 و بونکله اهالی مملکت کثرت محصولاندن محروم اولور .
 انکلتزه ده فن زراعتک ترقیات سر بیه سی ، سر بستی
 مبادلاتک تقدیر یله زراعته بیوک بر میدان اچلمسی اوزرینه
 واقع اولدی . حبوباتک سر بسججه ادخال و اخراجی ماده سی
 ممالک غریبه جه پک چوق مباحثی موجب اولمقده و اوروپانک
 هر طرفنده هنوز تدابیر تحدیدیه مراجعت اولمقده ایکن ،
 انکلتزه ده حبوباته دائر یاپلمش اولان قانونک علیهنه تشکل
 ایدن اتفاق - که « آنتی قورن لالیغ » نامیه مشهوردر -
 مسئله نک سر بستی تجارت اصولنه توفیقاً حلنه موفق اولدی
 و « سیر روبرت پیل » ک دلاتیه حبوبات ، مکک رسومندن
 قور تارادی . شوبله که ۱۲۳۰ تاریخنه قدر حبوبات ، انکلتزه نک
 بعض اراضیسنده پک بهالی چیقار و حاصلات ، احتیاجات اهالی به
 کوچ ایله کفایت ایدر ایدی . اصحاب اراضی ، برنجی « ناپولیون »
 محاربه لری اوزرینه ، حبوبات فیئانتک تدبیر سی منع ایتک
 ایستمر یله ۱۲۳۰ (۱۸۱۵) تاریخنده حبوباته دائر بر قانون
 مخصوصه دسترس اولدیلر که بغدادی وسائر حبوبات فیئاتی بو
 قانون ایله تعیین اولنان یو کسک فیئاندن اشاغی دوشیمه جکدی .
 لکن غلای فیئاندن متضرر اولان مستهلک کر حبوبات قانونی
 بر قاج دفعه تعدیل واجبی حبوباتندن النان رسومی تنزیل
 ایتدیره ییلدیلر . قاله بیکه بور سملر تنزل ایتدیکجه اصول حراثت
 دخی اصلاح اولندی . نهایت ۱۱۶۲ (۱۸۴۶) ده ، حبوبات ، مکک
 رسومندن کلیاً معاف اولدی . اندنبری اصحاب اراضی ، اقدمجه

ادما اولندیغی کبی مغدور و زراعت منقرض اولدقدن بشقه ، اکثر اراضی بنه اولکی بدلایله ودها زیاده به ایجار اولنه کلمش و کرك رسومنک لغوندن طولایی مستهلکری ایچون حاصل اولان تتمع ، سنوی درتیوز ملیون لیرا راده لینه بالغ اولدیغی حساب اولمشدر .

قدیمده هر دولت زراعتک منافعندن زیاده ، خلیقک ذخیره قلمندن وقایه سنی دوششمیه حبوباتک منع اخراجی ، فرانسه ده و ممالک سائرده ، یقین وقتله قدر قاعده اتخاذ اولمشیدی . بو حالده حبوباتک فیئاتی ، گاه محصولک قلمندن طولایی اودرجه فاحش اولور ایدی که اکا قحط فیئاتی تعبیر اولنور ایدی . گاه محصول پک زیاده اولق جهتله مخرجی اولدیغندن فیئات او قدر تنزل ایدر ایدی که اهل زراعت ، حققری اولان مکافاتنه نائل اوله مازدی . مؤخرأ بو محاذیرک کویا اوکی التیق اوزره « اشل موپیل » یعنی مقیاس فتحرك نامیله بر اصول ایجاد اولندی . شویله که ارباب زراعتنه معتدل بر تتمع تأمین ایده جک فیئات تعیین اولنوب کرك رسومی اکا کوره تزید و پانزویل قلمنور و برلی محصولک فیئاتی اجنبی محصولنک فیئاتی تجاوز ایتدیکی آنده ، ادخالات قپورلی اچیلور ایدی . بو صورت وهله اولیده موافق مصلحت کورینور ایسه ده هم فائده سزلیکی ، همده مخاطره سی تجر به ایله تبین ایتدی . اولاً ، حبوبات فیئاتی داخل مملکته تنزل ایتدیکی حالده ادخالاتی منع ایتک عبث ایدی . زیرا احتیاجاته بول بول کفایت ایده جک قدر حبوباتی اولان مملکته ، اجنبی تجاری حبوبات کوندر و بده دون فیئاته صاته رق ضرره اوغرامق ایستیه جکقری درکار ایدی . کذلک فیئات ترقی ایتدکده ،

اخراجاتی منع ایتمک فائده سز ایدی . زیرا بو حالده ارباب
 زراعت ، یانی باشلارنده تمتع ایله صاته بیله جکلرینی بیلدکلری
 بر مالی ، بر طاقم مصارف زائده و تهلیکه بی اختیار ایله اوزاق
 برله کوندر میه جکلرنده شبهه یوغیدی . بوندن صرف نظر ،
 اصول مجخوئه زراعت و تجارتک منتظم بر یولده و جریان
 طبیعیسی اوزره کیدشنه و ترقیسنه مانع ایدی . زیرا کرک
 زراع و تجاری ، کرک مستهلکلی اولجه مطمئن ایدوب بعده
 وقت وقت نا کهان قورقویه و تلاشه دوشرر ایدی . ادخال
 لات وقوعنک بالکنز شایعه سی فیئاتی تنزیه کافی اولمسیله اجنبی
 تجاری امید ابتدیکی تمتعی غائب ایتمکدن قورقهرق ، فیئانک
 ینه بو کلمسنه انتظار ایدر و مملکت ایسه او اراقی خارجدن
 بکلدیکی اعانه دن محروم قالور ایدی . حالبو که ادخالات
 و اخراجات رسملرینک بویله بردن بره تزايد و تناقص ایتمسندن
 اجنبی تجاری بر نوع طوزاغه دوشمکدن قورقسه ، مملکت
 او اعانه یه بهمه حال نائل اولور ایدی . اشته بو محاذیره مبنی
 اصول مجخوئه ترک اولندی .

حایه اصولی سیر سفاین حقننده دخی بعض ممالکده
 جاری اولمش و حالا اولمقده در . فقط بو اصولک عموماً صنایع
 حقننده بیان اولنمان محذورلی ، مملکتجه سفاین انشاسی
 صنعتنک و سیر سفاینک کویا ترویج و محافظه منافی ایچون
 اجرا اولنمان تدابیرده دخی عینیه واقعدر . بو تدبیرلر ایسه
 مملکت لیمانرینه ورود ایدن سفاین اجنبیه دن آغر رسملر

اخذی ، اجنبیہ انشا اولمش سفاینک یرلی اہالی طرفندن
 اشتراسیلہ یرلی بیراغی التمدہ سیر و سفر ایتمسک منعی و سفاین
 ملیہ تک ، یوک ، قہوہ و شکر کی محصولاتی - کہ ممالک بعیدہ -
 دن کلہرک « لیورپول » دہ ، « آنور » دہ و « آنزہ پو » ، یعنی
 جسیم انبار لوی اولان سائر اوروپا لیمانلرندہ کلیتہ ادخار
 اولنور - اورالردن الہج - ق یردہ ، اصل حص - و لہ کل - دیکی
 مملکتلردن نقل ایتمکہ مجبور ایلمسی و بونک ایچون اولیمانلردن
 کلان محصولاتدن ، فضلہ رسملر استیفاسی و ممالک وصولندہ سیر
 سفاین و نقل اشیا حقنک یرلی کیلرہ حصر ایلمسی کی تجارت
 بحریہ جہ و سیر سفاینہ متعلق صنایعجہ اخذ اولنان صور
 تجدیدیہ دن عبارتدر (*) .

جایہ اصل - و لنتک خزینہ دولتہ منفعتبخش اولہ جغی و قتیہ
 ظن اولنور ایلی . لکن بو کونسی کونندہ ثابتدر کہ مکک
 رسومی ، زیادہ حاصلات و یرمک ایچون ، معتدل اولمیدر .
 مکک وارداتنک ترقیسی ایچون اک مساعد و نظارت و تفتیشی
 دہ اک - ولای اولان اشیا ، مملکتجہ کلیتہ استہلاک اولنان
 و یرلی محصولاتدن مماثلی اولیمان امتعہ اجنبیہ در . اولہ
 معتدل اولہرق خصوصیلہ داخل مملکتدہ حاصل اولیمان
 امتعہ اوزرینہ وضع اولنان رسملر جایہ رسومی عد اولنہ -

(*) ممالک عثمانیہ سیر سفاین حقندہ بو یولدہ تقییدات جاری دکادرہ - حتی بالعکس
 افراد اہالیسک بی - و جک سفینہ لاشا ایلمسک منعی کی اسکیدن قالہ بعض تدابیر مانعہ
 هنوز مرعی الاجراد کہ بولرک او مثللو تشبثات حقندہ مضرکی تعریفدن مستغنیدر .

ميوپ استحصال وارداته مخصوص قالور . واردات كليته ، معتدل تعرفه لوله حاصل اوله جني تجربه ايله ده مثبت اولديغندن خزينه نك منفعتي هر حالده حيايه درجه سنده اولان رسومك لغويله سربستيء تجارت يولنه كتمكي نرجيح ايتمكدور .

حيايه اصولي ، قواعد علم ثروتك هنوز كركي كي منتشر اولمامسندن و بعضاً اغراض و مقاصد سياسيه نك قواعد علميه به تقدم ايتمسندن و خصوصيله مظهر حيايه اوله رق حال حاضر ك بقاسنده مادهء منفعتلري اولان صنايع اربانك اتفاق و مخا - لغتندن ناشي هنوز اكثر مال كده مرعي الاجرا اولديغي كي ، دفعهء لغوي دخي مجرد اوسايه ده بقارلي تأمين ايدلمش اولان صنايعك و حصوله كلش اولان منافعك كلياً اخلاقي موجب اوله جني بديهي اولمسيله سربستيء مبادلات يولنه كيدن دولت لرحه ده بو بابه احتياط كارانه حر كته مجبوريت حاصل اولمشدر . بونكله برابر حيايه اصولنك الغاسي يولنده ينه نتايج مهمه استحصال ميسر اولمشدر . شوراسي شايان دقتدر كه بو يولده ايديلان تجربه لك كافه سي قواعد علميه بي تماماً تصديق ايتمشدر . مكر كلرجه اصلاحاته ابتدا انكلتره ده تشبث اولندي . ۱۲۴۱ (۱۸۲۶) سنه سنده ، « هوسكيسون » ك و ۱۲۵۷ (۱۸۴۲) و خصوصيله ۱۲۶۲ (۱۸۴۶) تاريخ دنبري « سير روبرت پيل » ك و يوقا ريده ذكر اولنان « مانچستر » اتفاقي سر كرده لرندن اولان « قوبدن » كي سربستيء تجارت طرفدارلرينك و سائر اصحاب غيرتك ثمرهء همتلري اوله رق ، اول امرده حبوبات

و حیوانات ، ات ، بالق ، صاری یاغ وینیر کبی ما کولات ،
ادخال رسمندن کاملاً معاف اولدی . كذلك صنایعده مستعمل
اولان مواد اصلیه مکرك رسمندن قورتلدی . اشیای معموله ننگ
رسم مکركی ، قیمتی اعتباریله یوزده اون بش ، اون و بش
راده لینه تنزیل ایدلدی . ممنوعیتلر کلیاً رفع اولندی .
ومؤخرأ ۱۲۶۶ (۱۸۵۰) سنه سنده ، سیر سفاینه دائر بر طاقم
تقیداتی حاوی اولهرق انکلتیره ننگ مایه نجاتی عد اولنان اسکی
قانونلر دخی نسیخ ایدلدی . اندن صکره ده بو بولده اصلا-
حات سائره اجرا قلندی . قرق سنه دنبری انکلتیره ده مکرك
رسمندن متوالیاً اجرا اولنان تقیحات و الغاآت ، انجق یکون
حاصلاتک التیده بری راده سنده تدیسینی موجب اولدی .
لکن بوکا مقابل ، بوتداییرک اثری اولهرق ، اون سنه ظرفنده
انکلتیره ننگ اخراجات و ادخالاتی و انشا اولنان سفاینک عددی
ایکی مثلنه بالغ اولدی . فقر ازالدی و بودجه ننگ آچینی
قیادلدی . ایوم انکلتیره ده حایه رسملرینک کافه سی ملغادر (*) .
بالجمله مکرك وارداتی قهوه ، چای ، توتون و مسکرات
کبی ، برقاچ نوع امتعه دن آلمان رسملردن حاصل اولور . انکلتیره ننگ
کوستردیکی مثاله سائر مملکتلر دخی امتثال ایدرک فرانسه ده
سربستی تجارت اصولی اوچنجی « ناپولئون » دورنده
موسیو « روه ر » ک و « میشل شیوالیه » ننگ اثر همملری اولهرق
انکلتیره ایله ۱۲۷۶ (۱۸۶۰) ده یاپیلان عهدنامه اقتضاسنجیه

(*) « آدم اسمیت » بوندن یوز سنه مقدم ، اووتک افکارینه نظراً سربستی تجارت
اصولک انکلتیره ده تأسیسندن قطع امید ایدرک بونی هیچ بروقت حصولی مأمول اولیان
اوهام و خیالات قیلندن عد ایشیدی .

اساساً تقرر ايتىدى ونتائج حسنہسى كوريله رك اليوم ارباب
صنایعدن ييله اكثرى كندى منفعت صحیحہلى ينى اكلايوب
سربستى تجارت اصولى التزام ايتكده درلى .

مؤخرأ فرانسه ايله « بلجيقا » ، « ايتاليا » ، « اسويچره »
« فلنك » و « اشود » دولترى و « زولفرين » اتحادى
بينده او اساس اوزرينه عهدنامهلى عقد اولندى و هر طرفه
اصول جديده نك اثار خيريهسى مشاهده اولمغه باشلادى .
فقط فرانسه ايله المانيا بينده ظهور ايدن محاربه اوزرينه ،
فرانسه ده هنوز يرلشمش اولان اصول سربستى به بعض مرتبه
خلل كلدى ايسه ده فرانسه نك بومسلكده ثابت قدم اوله جفنه
وقوعات اخيره دلالت ايتكده در . ممالك مجتمعه امر يقاده
۱۲۷۶ دنبرى كرك تعرفه لى جايه يولنده زياده سويله ترفيع
اولندى و بوجهته له آخر بر بحران حالى ظهوره كلدى .
« پروسيا » ممالكى ايسه ، اوته دنبرى كرك تعرفه لى نجه انكلتريه دن
صكره اوروپانك ك سربست مملكتى اولديغى حالده بودفغه
« موسيو دو بسمارق » ك جايه اصولى علناً التزام ايتسويله
المانيا دولتى دخی او يوله سوق اولندى .

الحالة هذه كرك رجه مرعى اولان اصوله كلنجه ، مادامكه
ملل متمدنه نك ، دميريول ، واپور و تلغراف كى مخترعات
صنایعیه نك محسنات عظيمه سندن بالمقابله استفاده ايدنه ك
يرده ، بوفوائد كليده دن كمديلر ينى محروم ايتك يولنه كيدبور ،
هرملت ، كندى ثمره اعمالى ممالك سائرده ممنوعيت تحتنه

الندیغی حالده کندیسی ده سائر مملکتلرک محصولاتنی باد هوا
 و سر بستجه قبول ایتمامکده معذور طوتیه یور و مبادلات عموماً
 نائل سربستی اولنجیه قدر ، شمذیلک ایکی اصول توصیه واستعمال
 اولنه یور . بولرک بری « رسوم متقابله » و دیگرى « معامله
 بالمثل » اصولیدر . رسوم متقابله دن مراد ، برلی و اجنبی
 محصولاتک شرائط استحصالیه سنک و هجج اولماز ایسه ، ویرکودن
 نشأت ایدن فرق فیثاتنک کرک رسومی واسطه سیله تسویه .
 سیدر . فقط بو اصول نه معقول ، نه ده قابل اجرادر . اول
 امرده شرائط استحصالیه ، کرک رسومی واسطه سیله ،
 بر درجه یه کتورملک تصور اولندی . فقط بو شرائط ،
 بر مملکت ایچنده بیله ، ایالتدن ایالتنه و حتی کویدن کویه تغیر
 ایدر کن ممالک مختلفه وبعیده ده هر بر محصولک فیثات استحصالی
 تعیین ایتمک قدر مشکل اولدیغی اکلا شلمغله بو طریق ترک
 ایلدی . بعضیلر ده بالکیز ویرکوجه بر تسویه صورتنی درمیان
 ایتدیلر . مثلاً ممالک عثمانیه ده بر محصولک ویرکو و رسو -
 ماتدن طولانی فیثاتنه یوزده اون منضم اولدیغی حالده فرانسه ده
 بوجهتدن ضم اولمان شی یوزده بشدن عبارت اولدیغی
 حساب اولنور ایسه ، فرانسه نك او مالی اوزرینه یوزده
 بش رسم کرک وضعنی تکلیف ایلدیلر . حالبو که فرانسه
 او محصولی بزه یوزده بش ا کسکنه ویردیکی حالده رد ایتمک
 کار عاقل عد اولنه ماز . « معامله بالمثل » اصولی ایسه ، شمذیکی
 حاله نظراً ده ها ا هون و معقول کورینه یور و اجرایی ده
 ممکندر . فقط بوندن مقصد ، بوقاعده نك محصولات مماثله

حقنדה اجراسى ، يعنى بالفرض ممالك شاهانه بغدادينك ديكر
 بر مملكتده دخولى منع اولنديغى حالده بزده دخی او مملكت
 بغدادينك منع اولنسى دكلدر . چونكه هر مملكتك ارض
 وهواسى ، معدنلرينك كثرتى ، طوپراغلك قوه انباتيهسى مختلف
 درجهلرده اولسيله بويولده معامله دن بر فائده مأمول دكلدر .
 معامله بلمثل ، بربرينه مقابل طوتيله بيهجك اشيا حقنדה جارى
 اولوق لازم كلور . يعنى ايكي مملكتك معاملاتی بيننده بر موا-
 زنه مناسبه حاصل اوله بيلمك وبو موازنه سايه سمنده يرلى
 مستهلكر ممكن مرتبه آز اضرار ايدلك ايچون اجنبنينك هانكي
 محصولاتندن رسم آلنسى مناسب اوله جغى تحقيق اولنهرق
 كرك رسمنه يالكرز انلرك تابع ايدلسى اقتضا ايدر . اشته اليوم
 جارى اولان وسر بستی تجارتك فقدانى حالنده معتبر طوتيلان
 اصول بوندن عبارت اولوب كرك تعرفدلى تنظيمه مأمور
 اولنلرك موفقيتلرى بويولده اثبات رويت ومهارت ايتلرينه
 معلقدر .

اوچنچى باب

ثروتك انقسامى

او تونجى فصل

اجرت

وسائط استحصاليه دن نشأت ايدن وارداتك انواعى و صورت تركيبى . تمتع ، بووار . داتك قسم صافيسيدر . - عمله اجرتى . اجرت مقطوعه ، اعلايه مشاركت اصولنه مرجعدر . - اجرتلك كمپى ، عرض ايله طلبك ، يعنى نفوس اهالى ايله سرمايه نك نسبتنه تابعدر . - اجرت صحيفه و اجرت اعتباريه . - عمله اجرتى ارزاتك فيثاتى اوزرينه تقرر ايتز . - عمله اجرتك منع تدبيرنك اسبابى و خلاف قاعده ترفيع ايدلسنك محذورلى . - اعمال مختلفه ده اجورتاك اسباب تعينى .

ثروتك وسائط استحصاليه سى اولان سعيك ، سرمايه . نك و وسائط ارضيه و طبيعيه نك حصول ثروته نه صورتله مدار اولديغى مقدمجه تدقيق اولندى . بو اوچ نوع آلات عموميه ايله استحصال ثروت ايدنلرك كارى ، يا خود كلورى مختلف اعملرايله ياد اولتور . ارضك كلورينه بالخاصه ايراد ، چالشمه . نك كلورينه اجرت و سرمايه نك كلورينه ده ايجار و فائض دپنلور .

فقط شو و وسائط مختلفه ذاتاً بربريله آز چوق مخلوط اولوب مثلا ارضه ، انواع عمليات ، مغروسات و انشات شـكلنده و معلومات مخصوصه و مهارت مكنتسبه صورتنده

بر مقدار سرمايه داخل اولديغى كېي ، بونلرك هر بونلرك
وارداتيده يكدىكرندن تفريق ايديله مز .

شويله كه ارضه متصرف اولنلره عائد اولان كلورك
بر قسمنده ارضه صرف ايديلان سرمايه نك كلوريدر . كذلك
عمله و بويلان اجرتده ، آزچوق سرمايه نك مكافاتيده داخلدر .
زيرا عمله اولجه تحصيل ايتمش اولديغى هنر و معرفتك دخى
مكافاته نائل اولور . كذلك سرمايه صاحبي ، اكر سرمايه سنى
بالذات استعمال ايدر ايسه ، صرف سرمايه دار صفتيله مظهر
اوله جغى مكافاته علاوةً برده چالشمنه بدل اجرت الور .

بو تقديرجه ، قابل زراعت اولان اراضى ، معادن و سائر
وسائط طبيعيه صاحبلرى بونلردن ابتدا برايراد الورلر كه
بونك ماهيت مخصوصه سى براز صكره تعريف اولنه جقدر .
بونلر ماعدا ، ارضه صرف اولنلر و انكله مسترئج اولان
سرمايه نك فائض و رأس المالانى ده الورلر .

عمله ، استعداد و مهارت فطريه لینه مقابل ، بر مكافاته
نائل اولورلر كه ، ارضك قواى طبيعيه سى كېي ، براخصار طبيعى
حكمنده در . برده هم هنر و مهارت مكنتسبه لى چون صرف
ايتمش اولدقلى سرمايه نك نماسنى ، هم يوميه وقوع بولان امك
وزجتلرينك مكافاتى اخذ ايدرلر .

سرمايه اصحابيسده ، سرمايه نك فيئات جاريه سى اوزره
ايچار و يافائضى و تعميره و محافظه يه محتاج اولان سرمايه ايچون
ايديلان صرفياتك قارشولغنى الورلر . اشبو اجرت ، ايچار ،

فائض و مصارف چقد قدن صکره عملیات صنایعیه بی در عهده
ایدنلره قالان شیئه تمتع اطلاق اولنور .

اجرت تعبیری بین الناس ایفا اولنان خدمات شخصییه نك
مکافاتی معناسنی متضمندر . فقط تعبیر مخصوص اوله رق
عادی عمله و خدمه نك اجرتنه کونده لك ، هفته لقی ، آیلق
و مأمورین اجرتنه معاش دینلور . بونلردن علم ثروتجه باشلیجه
جالب دقت اولان ، عادی عمله نك اجرتیدر . زیرا بوصنف
عمله ، عموم عامللرک قسم اعظمیدر و برده بوصنفده رقابت زیاده
جاری اولسلیله اجرتنه متعلق اولان قواعد طبیعیه ده قولا یجه
استنباط اولنه ییلور .

عمله ، کونده لك و آیلق کبی ، مقطوعاً اجرت اعطاسنی
صورتی ، قدیمده جاری اولان مشارکت اصولی برینه قائم اولمش
برقاعده در . او اصول ایسه بعض برلرده بالتجلیق و طالیانجیلیق
کبی صنایعده حالا باقیدر . فقط اجرت مقطوعه اساسی ،
سرمایه ایله چالشمه نك مقدمجه تفصیلاً بیان اولنان اشتراک
طبیعیسنی ازاله ایتدکن بشقه ، اصلاحات و ترقیات جله -
سندندر . زیرا عمله ، اجرتله استخدام اولنسه ، هر ایشده
ظهور ایده جک فواید و مخاطرات ، سرمایه دارلر ایله
کندیلرینه مشترکاً عائد اولوردی . یعنی سرمایه صاحبی ،
وسائط مخصوصه سنی و ایشجی ، چالشمنی اورته یه قویوب ،
ایش بتدکن صکره هر ایکسی کندی حصه سنی اورته دن
المق لازم کلوردی . اجرت اصولنده ایسه ، عمله عائد

اولان حصه اوله تعیین اولنه یور . لکن بونکاه عمله هیچ
 بر وجهله ضرر دیده اولیور . چونکه ایکی طرفک اورتهدن
 الهجفی حصه ، مشارکت اصولنده دخی ، مساوی اوله ماز-
 مکرکه « قومونیزم » اصولی اوزره ثمره حاصله نك تقسیمنده
 مساوات مشروط اولسون . او حالده اکر مملکتده
 سرمایه آز و عمله چوق ایسه ، اصحاب سرمایه ، ایستر ایستز ،
 عمله نك حصه سنی تقلیل ایدرلر و سرمایه دار صقیله حقلری
 اولان مکافاتک بر مقدارینی فدا ایتسه لر یله ، سرمایه متعدد
 عمله ییننده تقسیم اولنه چغندن بونلرک هر برینه جزوی بر شی
 اصابت ایلر . بناء علیه جمعیت ، بو مشارکت اصولنده هیچ
 بر شی قزانمقدن بشقه ، تقسیم اعمال قاعده سنجه هر برایش
 اهلنه احاله اولنماسندن ، مملکتک قوای استحصالیه سی منقرض
 و بو جهته هر کس متضرر اولور . بوندن ا کلاشیلور که
 مشارکت اصولنده دخی طرفینه عائد اوله جق حصه نك بازار-
 لغه تابع و او جهته قابل تغیر اولسی ضروریدر .

شمعی عمله یه بشقه بر صورتله اجرت اعطاسی یولنه
 کیدلمسنگ سینی ایضاح ایدلم . بالفرض بر بنا یا پیله جق اولوب
 عرصه سی حاضر اولدیغی حالده سرمایه صاحبی آلات و مواد
 لازمه یی ، یا خود بونلرک اشتراسنه صرف اولنه جق نقودی
 کتورر و چالشمقدن بشقه سرمایه سی اولمیان عمله دخی کلوب
 چالشور . انجق سرمایه دار ایشک ختامنه قدر کچنه جک
 وفاملیاسنی کچندیره جک اولدیغندن یا پیله جق بنایه سرمایه سنک
 بالکز بر قسمی تخصیص ایدر و بنانک ختامنه منتظر اولور .

عمله ایسه ، مشارکت اصولنده اوله جغنی کبی ، کندی حصه .
 سنی المق ایچون ایشک ختامنه قدر نصل بکلیه بیلور . اکر
 بشقه جهتمدن بر کچنه جکی یوغیسه ، او مدت ظرفنده نصل
 تعیش ایده بیلور . بو حالده سرمایه صاحبنه دیر که «واقعا
 سنکله بالاشترک چالشقی ایستم . لیکن بنده بر مقدار سر-
 مایه مالک اولدقجه ، کندی حصه می المق ایچون ایشک ختا-
 منی بکلیه مم . سن شمیدین بکا بر حصه افرازايله . بنده سکا
 بالمقابله امکمی ویریرم . بالاخره فضله بر تمتع اولور ایسه ،
 سنک اولسون . فقط ضررده اولور ایسه ، ینه سکا طائد
 اولسون» . اشته بو صورتله عمله ، شبهه لی بر تمتع یرینسه ،
 معین وصاعلم بر اجرته نائل اولور . بونکله هم ایشک ختامنه
 قدر کچنور ، همده شاید موفقیت حاصل اولماز ایسه ، بیهوده
 چالشمش اولماز . سرمایه دار ایسه ، یا شو بازارلقدن استفاده ،
 یعنی موفقیت حالنده ، حاصل اولان تمتعک مجموعنی اخذ ایدر ،
 یا خود عدم موفقیت تقدیرنده ، هم پشین اوله رق وقوعبو-
 لان صرفیاتی ، همده عمليه ویردیکی اجرتک بر مقدارینی
 ویا مجموعنی غائب ایدر . بناء علیه ، اجرت اصولنده ، سعی
 ایله سرمایه نیک بیننده کی اشترک وارتباط ینه باقیدر . شو قدر که
 عمله نیک آتیبی تأمین ایدلمش و تقسیم اعمال محسناتندن دخی
 جمعیتجه استفاده اولمش اولور .

سعی و عمل ، اموال سائره یه مقیس بر نوع مال اولسیله
 بونکده فیئاتی عرض و طلب قاعده سنه توفیقاً تقرر ایدر .

«قوبدن» ك قولنجسه «ایکی ایشجی بر اوسته نك ارقه - سندن قوشار ایسه ، اجرت نزل ایدر . ایکی اوسته بر ایشجینك ارقه سندن قوشار ایسه ، اجرت ترقی ایلر . لکن اجرتلك بو ترقی و تدنسی هر جمعیتده اعمال مختلفه یه صرف اولنان سرمایه نك مقدارینه تابعدر . اکر نفوس اهالی تزايد ایتدیکی حالده بو سرمایه تکثر ایدر ایسه ، عاملردن هر پرینه دها یوک بر حصه اصابت ایدر . یعنی عمله اجرتی یو کسلور . بالعکس نفوس اهالی سرمایه دن زیاده چوغالور ایسه ، هر عاملک موجود سرمایه دن دها کوچک بر حصه سی اولور . یعنی اجرتلر تدنی ایدر .

بو تقدیرجه اجرتلر عرض ایله طلبك ، یا خود تعبیر آخرله ، نفوس اهالی ایله سرمایه نك نسبتنه تابعدر . شو قدر که بونده نفوس اهالیدن مقصد ، بر اجرت مقابلنده چالیشان اهالیدر . سرمایه دن دخی مراد ، بالکز متداول اولان سرمایه در و بو نكده هپسی دکل ، بالکز کونده لیکلره ، خدمتکار اجرتلرینه و عموماً معاشره صرف اولنان مقداریدر . بناء علیه بو صنوف عمله ایچون لازم اولان شی ، ثروتك کثرتی دکل ، حتی عمله یه توزیع اولنه جق سرمایه نك یکونی دخی دکل ، الا بو سرمایه ایله بونی بینلرنده تقسیم ایده جک اولان عمله عددی بیننده اولان نسبتدر . بو نسبت ، عمله فائده لی بر صورتده تغییر ایتدیجه عمله نك حالی اصلاح اولنه ماز و ترویج منفعتلری یولنده ایدیلان تصورات شو اساسه مبتنی اولیججه ، خطا دن سالم اوله ماز .

اشته اجرتنر حقنده لایتغیر اولهرق جاری اولان قاعدهء
طبیعیه بو مر کزده در . چالشمه ، عرض و طلب قاعده سنه
تابع اولدیغی کبی ، بونک اشیای سائره مثلوه بر نوع مصارف
استحصالیه سی ده واردر که انک فیئات جاریه سی دائما او اساس
اوزینه تقرر ایدر . اشبو مصارف استحصالیه ایسه ، عمله نك
تعلیمی و تربیه سی و صنعت مخصوصه سنك تحصیل ایچون صرف
ایتمش اولدیغی اقیچه ل ایله تعیشی ایچون وقوعه بولان مصارفه
معادلدر . اگر اعمالك فی جاریسی بو مصارفی قیامتاز ایسه ،
یعنی عمله جه طلبدن زیاده عرض واقع اولوبده اجرتنر تنزل
ایدر ایسه ، عمله متضرر اولور و بو ضررک بر حد معینی
اولیوب عمله ضرورته گرفتار اولهرق تلف اولق درجه سنه
قدر کیده بیلور . اگر اعمالك مصارف استحصالیه سی اجرت
ایله تمامی تمامنه قارشولشور ایسه ، عمله ساده جه کچینور .
اگر اجرتدن بر مقدار فضله قالور ایسه ، عمله نك حالی شو
فضله نسبتنده ایولشور . اگر کندیلرنجه الزم عد اولمان
مقدار اجرتك برازی ارتیریلورده صورت معقوله ده استعمال
اولنور ایسه ، عمله بر مقدار سرمایه صاحبی دخی اولور .
فقط اجرتنرک شو الزم عد اولنه جق درجه سی هر
مملکتده و هر قومده بر دکلدر . بعض محله عمله صوغان
اتمک ویمالی البسه ایله اکتفا ایدر . بو ایسه دیگر بر مملکت
عمله سنه کافی اولماز . بونلر او یولده یشاسه ل ، بلکه اکثریت
اوزره تلف اولورلر و احتیاجلری زیاده اولمسیله کندیلرنجه
اجرتك الزم اولان درجه سیده دیگرلرک اجرتنه قیاس اولنماز .

عمله اجرته شده شایان دقت اولان جهت ، اجرتك مقدار اعتباریسی دكل ، كیت صحیحه سیدر . اجرت اعتباریه دن مقصد ، عمله ویریلان اچه نك مقداریدر . اجرت صحیحه ایسه ، کوریلان ایشك قارشولغی اوله رق استحصال اولنه ییله جك اشیای لازمه و نافعنه نك مقداری دیمکدر . بروقنده و برمخلده النان اجرت اعتباریه ایله اجرت صحیحه نك تفریقنده اهمیت اوله نماز . چونکه عمله نك برصننی یکریمی غروش کونده لک الدیغی حالده دیکری اون غروش الور ایسه ، اولکیلرک الدیغی اجرتله تدارک اولنه ییله جك اشیای لازمه و نافعنه مقداری دیکرلرینه نك اجرتیه النه ییله جك مقدارک ایکی مثلندن عبارت اولمق طبیعیدر . بو حالده اولکی صنف ، دیکرلرینه نك ایکی قاتی اجرتله نائل اولور دینلسه ، خطا! ایدلش اولماز . لکن اگر محال و اوقات بعیده و مختلفه دن بحث اولنور ایسه ، اجرت حقنده ینه او یولده حکم ایتمک جائز اوله نماز . بوسینه مبنیدر که مختلف مملکت وزمانلرده اجرتلرک بربرله مقایسه سی پک مشکدر . هر حالده اجرت صحیحه ، بونکله استیفا اولنه . ییله جك حوائجک و ممکن اوله جق تصرفانک مقدارینی کوسترمسیله عمله اجرتنک کیمینی تقدیر ایچون طوغری مقیاس ، اجرت صحیحه در .

مقدم ظن اولنور ایدی که عمله اجرتی ارزاقک فیئانی اوزرینه تقرر ایدر . بو ذهاب یا کلاشدر . ارزاق اسعاری عمله اجرتندن زیاده تغیراته تابعدر . اگر اجرتلر بغدادیک و سائر ارزاقک

فیئانه قیاساً تعین ایتسه ایدی ، قحظ وقوعندن عمله متأثر اولماق لازم کلوردی . حالبوکه بونک عکسی اوله رق وقوعات ایله مثبتدرکه ذخایرک قلمتی زماننده عمله ، اجر تلتینی اک دون درجه لره ایندیره جک صورتده ، بربرینه رقابت ایتکه مجبور اولورلی .

عمله اجر تلتینک منع تدنسی ایچون (تکثر نفوس مسئله - سندن صرف نظر اولندیغی حالده) اک صاعلم بول ، احوال معنویه لرتینک اصلاحی و علم و مهارتلتینک تزیدیله صنعتلرنده ترقی ایتلریدر . زیرا بوتقدیرده قوه استحصالیه لری تفوق ایدرک حاصلاتکده تکثرینی موجب اولور و بوندن اهالینک قسم اعظمی اولان صنوف عمله - که فقر حاللریله برابر ، اهالی سائر دن چوق زیاده صرفیاتلری اولور - هپسندن زیاده استفاده ایدرلی . برده عمله نک معلومات و آداب و اخلاقجه ترقیلری اصلاح حاللرینه مانع اوله جق حرکاتندن انلری الیقو - مغله استراحتلرینی تأمین ایدر و کندیلرنجه الزم عد اولنان اسباب تعیشلرتینک دائره سی بوصولته توسع ایدرک اکا کوره اجرت طلبنه کسب استحقاق ایدرلی .

بوکا قارشو دینلشددرکه عمله کسب مهارت و معرفت ایدر ایتسه ، اعمال دخی بهالی اولور و عمله اجر تلتینک بهالیلغی ، صنایع ملیه نک ایلرلیسنه و محصولات داخلیه نک اجنبیه فروختنه مانع اوله بیلور . حالبوکه اجر تلتک یوکسکلکی ، عمله نک تزاید مهارتندن نشأت ایتدیکی حانده حاصلات اولکنندن چوق اولور و محصولاتک فیئاتی دهها اھون ، جنسیده دهها

اعلا اولور . بوايسه هم سرمايه دارلك، همده سائر مستهل كلر
كبي، عملك منفعتي موجبدر .

عمله اجر ترينك، خلاف قاعده اولهرق ترقيسى اچون
يك چوق تدبيرلره مراجعت اولمشدر . ليكن اجر تترك ساخته
اولهرق تزيبدينه قالمشلق بيوك برخطيا اولديغي مجربدر .
اكر سرمايه زايد ايتديكي حالده اجر تتر ترفيع ايديلور
ايسه، مصارف استحصاليه بالطبع آرتار . هر مالی دهها بهائی
صائمق اقتضا ايدر . صرفياتك مقصداری تنزل ايدرك
حاصلات دخي بوسيله مبنی اكسليكه باشلار . بو حالده دهها
آز عمله استخدام اولنور . بر فابريقه جي بالفرض ايكي يوز عمله
استخدام ايتديكي حالده حكومتجه صادر اولان بر امر اوزرينه
اجر تتر ايكي قاننه ابلاغ اولنور ايسه، يوز نفرينه اذن ويرمه
مجبور اولور . اولسه اولسه، ايشني ممكن مرتبه پكولتهرك
يوز اللى عمله صافليه بيلور . ديكر يوز ويا اللى عمله ايسه
اچيقده قالور . واقعا فرانسهده بر اراالق تشبث اولنديغي
كبي، حكومت، بوشده قالان عمله مخصوص فابريقه ل كساديله
ايش تدارك ايد بيلور . ليكن بو فابريقه لده سرمايه ايستر .
بو سرمايه ايسه، كرك و بر كو، كرك استقراض طريقيله تدارك
اولنسون، هر حالده مملكتنجه صنايعه مصروف اولان سرمايه
يه دن چيقمق و صنايع خصوصيه نك سرمايه سي بوضورتله
اكسليكده برياندنده عمله يه رخصت و بر ملك لازم كلور .
بومقوله تدابير، اخراجات حقنده دخي پك مضر اولمشدر .
زبرا ممالك اجنبيه يه مال كتمسي اكثر يا يوزده ايكي، اوچ ويا

در تدن عبارت اولان برفرق فیئانندن نشأت ایدر . اگر اجرتلر حکومت معرفتیله قاعدده طبعیه سی خارجنده ترفیع اولنور ایسه ، اخراجات تجارتکاهی اولان محللر اجنبی به قارشو حائز اولدقاری تفوقدن محروم ایدیلور واورالده ایشلیمان عمله کلیاً مغبور اولور .

کونده لیکلرک کیتی اکسلیکسزین عمله نك بومیله چالشه جفی مدت تقلیل اولنور ایسه فایزیه جی ، دهها از ایشه بدل اولکی قدر اجرت ویره جکندن بو صورتک دخی اجرتلری طوغریدن طوغری به تزید ایتکدن فرقی یوقدر .

قواعد مبسوطه هر صنیف عمله نك اجرتلری حقیقده جاریدر . فقط اجملاک اجرتی ، بعض صنایعده دیکر لینه نسبتله دهها یوکسک ، یاخود دهها دون اولور . بوکا دائر « ادام احمیت » بعض اسباب بیان ایتشدر که آئیده مختصراً ایراد اولنور . اولاً ، صنایع مختلفده اجرتک کیمت ودرجه سی ، اجرا اولنه جق ایشک قولای ، یاخود زحمتلی ، تمیز ، یاخود نفرتی موجب ، معتبر ، یاخود محقر اولسنه کوره تنوع ایدر . رعایت و اعتبار عمومی جالب اولان فنون و صنایع اکثریا جزوی مکافات مادیه به مظهر اولور . برصنعتک خلق عنانده محقر اولسی ایسه ، عکسی صورتده تأثیر ایدر . مثلاً قصابلق اکثریا ادنی صنایعک اک کارلیسیدر . اک محقر صنعت که جلالقدر ، ایشک کیمتنه نسبتله هر یرده صنایع سائرده دن زیاده اجرت کتورر .

ثانياً، اجرتلر، اجرا اولنان صنعتك چراقلغی زحمتسز
و تحصیل قولاى ومصرفسز، یاخود كوچ ومصرفلى
اولسنه كوره تبدل ايدر. «ادام اسمیت» ك قولنجده بهالی بر
ماكنه وضع اولندیغی وقت، اشتراسنه صرف اولنان اقیچه،
هیچ اولماز ایسه عادى فائضیه برابر، ماكنهك اسکیوب ابشه
یرامیه جق حاله کلنجیه قدر كوره جی ایشدن چیقار دیو
امید اولنور. مهارت فوق العاده به محتاج اولان بر صنعتی
ایدنك ایچون بر چوق امك ووقت صرف ایتش اولان آدم،
اوبله بر ماكنه به قیاس اولنه یلور. بویله بر آدمك ایفا ایده -
جکی خدمت، عادى چالشمهك مكافاتی استحصالی ایتدیردکن
ماعدا، تعلیمی و تربیه سی ایچون وقوعبولان مصارفی و بو
یولده صرف اولنان سرمایه نكده معتدل بر تمعنی چیقاره -
جق صورتده منفعت بخش اولق وحتی ماكنهك از چوق
معلوم اولان مدت دوامی حساب اولندیغی کبی، انسالدرجه
نامعلوم اولان بر مدت ایچنده او منفعتی حصوله کتورمك
اقتضا ايدر. فابریقه عمله سنك اجرتی، بونلرده مطلوب اولان
درجه ذکاوت و مهارته نسبتله زراعتده مستخدم عمله اجرتندن
زیاده اولور. دعوا وکالی، مصورلك و طبابت کبی، سربست
دینلان فنلرك موقوف علیهی اولان هنر و معلومات دها
زیاده وقت و همته محتاج اولدیغی ایچون، بو مثللو فنون
اربانبك اجرتی سائرلرندن چوق زیاده اولق طبیعیدر.
ثالثاً، اعمالك مكافاتی ایشك استقرار ودوامنه تابعدر.

مثلاً فابریقه ایشلرنده عمله بر دوزی یه مشغول اولور . دیوارچی ایسه پک فنا هوالرده چالیشه ماز و کندیسنه مر اجعتنه احتیاج اولسقبجه ایشلیه ییلور . بو جهته مشغول اولدیغی وقت ، اره صره بوش قاله جیغی زمانلرده کچنمسنی تأمین ایده جک صورتده مکافات المسی ایجاب ایدر . انک ایچون اکثریا دیوارچینک اجرتی فابریقه عمله سی اجرتدن زیاده در . هله شو قرار سزلغه برده زجت ، یورغونلق و کراحت منضم اولور ایسه ، انک قبا ایشک اجرتی بعضاً انک مشکل خدمتک اجرتی تجاوز ایدر .

رابعاً ، اجرتلر عمله جه ایجاب ایدن امنیتک درجه سنه کوره تزايد ایدر . قیومجیلر ودعوا و کیلاری کندیلرینه امانه تودیع اولنان ایشیانک قیمتی و منافعک کلیتی اقتضاسنجه زیاده اجرتنه مظهر اولورلر . بو سببه ، تحصیل علم و مهارت ایچون مصارف کلیه ده منضم اولور ایسه ، اجرت بر قاندها تزايد ایتک لازم کلور .

خامساً ، اجرتلر هر صنعتده ، موفقیت حصولنک مقرر و یا مشکوک اولسنه باقار . اکثر صنایعده موفقیت ، موجب تردد دکلدر . اولادینی قوندره جی یاننه قویان آدم ، قوندره یایمق او کره نه جکنی یقیناً ییلور . علم حقوق مکتبینه دوام ایدن طلبه دن ایسه ، یالکیز بر قاچی ایلریده دعوا و کالتی ، یاخود حا کملک ایله کچنه بیله جکندن امین اوله ییلور . بناءعلیه

بونلر دیگر طلبه نك او یوزدن ایدینه جککری مکافاتیده قرانمق لازم کلور . (*)

اشته سربستی* اعمال حاننده اجر نلر صنایع مختلفه بیننده شو اسباب کلیمه یه کوره توزیع اولنور . اگر اجرت هر ایشده مساوی اولیدی هر کس الك قولایینی انتخاب ایدر ایدی . اجور اتده عدم مساواتدر که اعمالک موازنه سنی حاصل ایدر . حظ اولنیمه جق ، یاخود زحمت و صعوبتله تحصیل اولنه جق صنعتلره ، اجرتک بو کسکلر کمندن ناشی مقیدار کافی طالب ظهور ایدر . اکثریت اهالی ایسه ، اوزون و کلقتلی مقدماته محتاج اولمیان صنایعی ، اجرتی دون ایسه ده سائر لینه ترجیح ایلر .

(*) دعوا وکیللر نك اجرتی بعضاً بک اغر کوریشور ایسه ده اکثریا بو حسابه توافق ایتز . مع هذا بویله ایشلری صنعت اتخاذ ایدنلر ، یا بو یوزدن احراز ایده بیله جککری نام و شرفه طمع ایدرک ، یاخود اقباللرینه کونوره ک بومسلکله خواهش ایله سلوک ایدرلر .

اوتوز برنجی فصل

سرمایه نك فائض و ایجاری

ایجار ایله فائض، سرمایه نك برر شكلده كلوری دیمكدر .- بوجهتله فائضه داثر اوتوه دنبری وقوعبولان اعتراضاتك حكمی یوقدر . فائضك مجابیتی عقل و حکمته مغایردر . فائض حقنده کی اعتراضاتك منشاء واسبابی .- فائضك اجزای مترکبه سی مقرضك سرمایه سندن محرومیتیه گرفتار اولدیغی ترکه بدیدر .- فائضك فیثاتی، یاخود کمیتی عرض وطلب قاعده سنه تابعدر .- مراحه حقنده یاپیلان نظاماتك محاذیری .- فائضك تدنی، فیثاتی مسئله سی . فائضك اهنولکی سرمایه نقدینك کثرتدن نشأت ایلدیکی صحیح دکلدور .

فائض و ایجار اساساً سرمایه نك، ایکی مختلف شکلده، ابرادی دیمكدر . ثابت اولان سرمایه نك کلورینه ایجار، یاخود کرا و مسکوکات شکلنده بولنان وانك یرینه قائم اولان متداول سرمایه نك کلورینه فائض، یاخود گذشته اطلاق اولنور . سرمایه نك بو ایکی نوع کلوری بیننده شو فرق واردر که بر مقدار متداول سرمایه یی اودونج و یرن ادم، اتی عیناً کیرویه الهماز . انك مثلی اوله رق سائر اشیا الور . ابنیه، ما کنه ل و حیوانات کی ثابت سرمایه یی اودونج و یرن ایسه، ادانه ای تدیکی شیئی عیناً استرداد ایلر . شو قدر که ازچوق ایپرانمش، اسکیمش و بوزلمش برحالده کیرویه آلور . بوجهتله مستأجر، ثابت سرمایه نك موقتاً تصرفدن استفا . ده سی، یاخود انك استعمالی صلاحیتی بدلندن بشقه، برده محافظه سی و تجدیدی ایچون اقتصا ایدن مصارفك بدلنی ایفا

ایدر . فائض ایسه ، یا لکن استعمال صلاحیتک بدلیدر . فقط سرمایه متداول ، ماهیتی اقتضایسجه دهها زیاده مخاطره به و ضایع اولمق تهلکه سنه تابعدر و اضاعه سی حالنده بونی اودونج ویرن شخص کلیاً متضرر اولور . استمدانه ایدن شخص ایسه اکثریا از بر ضرر ایله قور تیلور . اشته بوجهته ایجار فیئایله فائض فیئاتی بیننده ، اقتضای وقت و حاله کوره ، برفرق اولمق طبیعی ایسه ده بوفرق حد وسطی اوزره حساب اولنور ایسه ، پکده بیوک اوله ماز . چونکه هر کس تصرفاتی ایستدیکی شکله ، مثلاً اراضی ، خانه ، دکان ، ماکنه ، فابریقه ، یا خود ذخایر و مسکوکات شکلنه وضع ایده بیلور و بوتونک ایچندن هانکیسی کندیسجه دهها فائده لی ایسه ، انی ترجیح ایده جکندن سرمایه نك ایکی نوع کلوری بیننده احوال عادیده طبیعیله موازنه حاصل اولور .

بنابراین ایجار ایله فائض هر نقدر بر اساسدن منبعث شیلر ایسه ده فائض حقنده هر پرده اعتراض و اشتباه حاصل اولمشدر . برادمک خانه سنی و یا حیواناتنی کرایه و پردیکی حالده ، اختیار ایستدیکی محرومیت و عاریت و پردیکی شیئک بعض مرتبه اسکوب بوزلمسی احتمالنه بدل ، بر مکافات المسی حقه مقرون کورندیکی حالده ، اچهنک همه حال مجاناً اراضی لازمکلدیکی ظن اولمشدر . قالدیکه بوا یکی نوع معامله بیننده اساساً فرق بوقدر . هر ایکی سننده ، استحصال ثروته قوللائلق ، یا خود قوللائله بیلک اوزره بر مقدار سرمایه

اودونج ویریلیور وهر ایکسینده ، او مالک صاحبی اندن استحصالی ایده بیلجهکی فوائد و تلذذاتدن محروم اوله‌رق بونلره بر دیکری نائل اوله‌بور . بناء علیه کرک کرا ، کرک فائض نامیله انان مکافاتنه ، هم ثابت ، هم متداول سرمایه‌نگ صا . جملری ، عینی بر راده‌ده کسب استحقاق ایدیور . شو ایکی نوع اموال بیننده سائر جهتمله اولان فرقلرک حکمی یوقدر . لکن هر نصلسه ، تا « ارسطو » دن باشلیه‌رق شو صولک و قتلره کلنجیه قدر ، ملل مختلفه حکمسی فائضک و گذشته‌نگ عدم مشروعیتنه حکم ایشلردر . « ارسطو » نک افاده سنجه اچه حد ذاتنده عقیدر . بناء علیه بر کونه نماسی اوله‌ماز (*) . حالبو که اچه ، ثروتک بر واسطه استحصالیه سندن عبارتدر . بر ادم ، بر حیوان ویا بر عربی عیناً اودونج الیدیغی حالده بر مقدار کرا ویردیکی کبی ، بونلرک اشتراسنه واسطه اولان ، یعنی بونلری اشترایتمک قوتنی حائز بولنان اچه‌پی‌ده اودونج الدقده بر مقدار بدل اجبار ویرمسی طبیعیدر . یوقسه هر کس لزوم و احتیاجی اولان اشیایی اودونج اله‌جق برده ، بادهوا اچه استقراض ایدر وانکله او اشیایی الورایدی . بناء علیه اکر اچه ایچون بدل ویرمامک اصولی قبول اولنور ایسه ، حیوان ، عربی ، خانه و سائر هر درلو اشیادن دخی کراسز و مجاناً استفاده اولنمق ایجاب ایدر . بر مقدار اچه استقراض اولنور ایسه ، حقیقت حالده استقراض اولمان شی ، اواچه

(*) امریقا حکمای مشهوره سندن « فرانکلن » بالعکس دیمشدر که اچه اچه‌پی طوغور . بر عدد نقته مسکوکی تلف ایدن یوزلرجه تقودی اتلاف ایش اولور .

دكل ، انكله مبادلہ اولئہ بیلہ جك شیلردر ، كه یا ط-وغریدن
 طوغری به ودر حال بر تلذذ حصولی و بر احتیاجك دفعی ،
 یا خود او واسطه ایله بر منفعت استحصالی موجبدر . شوا یکی
 صورتده دخی اچمه صاحبی ، مالندن کندیسنی مجاناً محروم ایتمكه
 مجبور دكلدر . خلاصه کلام ، اقراضات باد هوا اولسون
 دیمك ، حق ملکیتی چورتمكدر . چونكه بر ادم متصرف
 اولدیغی شیئی دیله دیکی وجهله استعمال ، یعنی کندیسنك
 ایستدیکی و دیگر طرفك راضی اولدیغی شرائطله صرف
 ایده مز ایسه ، او شیئه حقیقهً مالک دكل دیمك اولور .

اما دینه جك كه مقرض ، اقراض ایتمدیکی سرمایه دن محروم
 اولیور . حتی محروم اولدیغی وا کا احتیاجی بولمادیغی
 ایچون انی اقراض ایدیور . فرانسه « قومونیسست » لرندن
 تألیفاتیه شهرت شعار اولان « پرودون » ك ، فائضك مجانیتی
 حقنده ایراد ایتمدیکی دلائل بو یولده در . لکن مقرض محروم
 اولیور دینه بيمك ایچون مالندن هیچ بر صورتله استفاده
 ایده مامسی لازمکلور . قالدیکه سرمایه صاحبی ، اقراض
 ایده جکی اچمه ایله اراضی ، خانه ل ، دكانلر و سائر شیلر اشترا
 ایدرك انلردن مستفید و هیچ اولمازسه ، نفسجه متلذذ اوله .
 یلور . برده اكر بودلیل ، اقراضات حقنده قبول اولنور
 ایسه ، فروخت معامله سنده دخی صحیح اولمق اقتضا ایدر .
 زیرا مالنی صاتانلر حقنده دخی دینه یلور كه اكر اوماله
 کلیته مالک اولوبده احتیاجلرندن فضله سی اولمیدی ، اومالی

فروخت ایتزل ایدی . هر حالده مستقرضك اودونج ایدیغی اقیچه دن استفاده ایتدیکی واکا محتاج اولدیغی انكار اولنه ماز . بو ایسه مقابلنده برشی ویرمکه مجبوریتی استلزامه سبب کافیدر .

اچیجه اقراض ایدنرك ، سائر نوع سرمایه بی اودونج ویرنلره نسبتله هرملت و مملکتده مذموم اولسنه بعض سببلر کوستریله بیلور . اچیجه محض ثروت عد اولندیغندن واکثر اهالی انی طالب بولندیغندن اچیجه اودونج المقده تصادف اولنان مشکلات ، سائر نوع سرمایه تدارکنده کی مشکلات دن زیاده کوزه چاریمش و اچیجه بالجمله اسباب معیشتك استحصا . لئه واسطه اولسیله اخذ و اعطا معاملات ، صدقه یواننده ایدیلان اعانه یه قیاس اولنه رق ، بو التباسدن طولانی اچیجه اقراضنده مشکلات کوسترمک عادت ، مقرضه اسباب اعاشه سنی دریغ ایتک کی کورنمشدر . برده اکثر معاملات ، مسکوکاتله ایفا اولندیغندن اغنیا و اصحاب سرمایه نگ فقرای اهالی حقنده برچوق جور و تعدیلری اچیجه وسیله سیله واقراض و استقراض معامله سنده ظهور ایتشدر . خصوصاً که فقیر و سرمایه سز مملکتلرده فائضک یو کسکلکی طبیعت مصلحتدن اولدیغندن اصحاب سرمایه یوبابده حائر اولدقتری برنوع امتیازی اعتساف یولنده سوء استعمالدن کیرو طور مامشدر . حمد اولسون زمانم زده اقراضات شرائطی کوندن کونه خفیفلشمکده ،

مقرضك حقنى شدتله استعمال ايتك صلاحيتى قانوناً تعديل اولمقده (*) وخلقك افكاریده طوغرلمقده در .

فأئضك اجزای مترکبه سندن بری، اولجه بیان اولندیغی اوزره، مقرضك، سرمایه سنی آخره اقراض ایتدیکی حالده اختیار ایلدیکی محرومیت وفدا کارلقدر. دیگرى، مالی غائب ایتك بولنده گرفتار اولدیغی تهلیکه در که بونك بدلی برنوع سیغورطه اجرتی دیمکدر. بو تهلیکه نك درجه سی، احوال متنوعه یه کوره تغیر ایدر. مدینتده ایلریش اولان مملکتلر ایله کیروده قالان مملکتلرده برمر تبه ده دکلدن. هر مملکتده محاربه ایله مصالحه، اسایش وراحت ایله قاریش قلق وقتنده بر راده ده اوله ماز. کذلک مستقرضك احوال مخصوصه سنه ودرجه استقامتنه کوره تنوع ایدر. اشتهه فأئضك شو ایکی اسباب اساسیه سنه کوره کمیتی، یعنی فیئاتی، تغیر ایتامک ممکن دکلدن. بر مقدار سرمایه نی آخره اودونج ویرمک، هر مملکتده وهر زمانده مقرضه بر درجه ده محرومیتی موجب اولماز. بر زمان و محلده تمتعات صنایعیه نك حد وسطیسی یو کسک اولور ایسه، اقراض معامله سی سرمایه دار حقنده دها زیاده محرومیتی مستلزم اولور. نته کیم سرمایه سندن

(*) وقتيله «روما» ده بورجنى ویره میان مستقرض، مقرضك مالی اولور ایدی. حتی ایقای دیشه مقتدر ایلیان مدیونك اشدن بر مقدار کسوب، حصه لریشه نسبتله فضاه بيله قطع ایتسول مشول اولماقی اوزره دایشله صلاحیت ویرن «روما» قانونی جمله نك معلوم یسدر. مؤخرأ مدیونه یشیل برکلاه کیدیر لر دی. که صکره لری مدیونلر یونی جیبیرلنده طاشیغه باشلادیلر. ایقای دیدن عاجز اولان مدیون حقتده حبس جزاسی بيله فرانسده وممالک ساثره نك بعضیسنده لغو اولمشدر.

جزئی بر ایراد ال‌دیغی وقت و محل‌درده . بو محرومیت کذلک سرمایه‌نک قلمتی اولان محال و اوقانده ، مبدول اولدیغی محل و وقتیه نسبتله دهها شدت کسب ایدر . بناءً علیه فائضک مقداری عرض و طلب قاعده کلمه سنه تابعدر . «قوبدن» ک اجرتلر حقنده کی سوزی فائض حقنده دخی ایراد اولنه یلمور . قاعده سرمایه‌نک ایجار و یا فائضی ، اقرضاته صرف اولنه حق سرمایه‌جه عرض و طلب نسبتته کوره ترقی و یا تنزل ایدر . شوبله که شو ایجار و یا فائض ، اقرض اولنق اوزره عرض اولنان سرمایه‌نک مقداريله معکوساً متناسبدر . یعنی سرمایه‌نک کثرتی نسبتنده تدنی و قلمتی نسبتنده ترقی ایدر و صنایعجه ایشلرک مقداريله مبسوطاً متناسبدر . یعنی بوایشلر چو خالده قجه آرتار ، ازالدقجه اکسلور .

حاصلی سرمایه چوق اولور ایسه ، اصحابی دهها اهون شرا . نطله اقرض ایدر . از اولور ایسه ، فائضک فیئاتی یوکسک اولور . دیگر طرفدن اعمال صنایعیه توسع ایدر ایسه ، سر - مایه صرفنه یکیدن قیولر اچیلوب فائضک فیئاتی ترقی ایدر . اکر صنایعه طور غونلق کلور ، یا خود اهالی ذاتاً رخاوتله مألوف اولور ایسه ، سرمایه صرفنه چوقلق محل اولدیغندن فائض تدنی ایدر . انجق بوایکی سببک تأثیری بر وقتیه جاری اولسایه صنایعک حالندن منبعث اولان سبب ، سرمایه‌نک مقدارندن نشأت ایدن سببک تأثیرینی تعدیل و ازاله ایده یلمور . مثلاً بعض وقتیه سرمایه مبدول اولسه یله ، ایشلرک فوق العاده تکثری جهتیه ایش صاحبلرینک شدت

احتیاجندن ناشی فائض یو کسلور . بعض وقت دخی سرمایه
 از بیله اولسه ، ایشلرک کسادندن ، صنایعک طور غولغندن
 و یا بر بحران قورقوسی و محاربه و قاریشقلق ظهـوری کبی
 اسبابدن طولایی فائض دون اولور . کذلک اقراضاتک
 تهلیکهسی زیاده اولدقجه ، یاخود مقرضه زیاده کورندکجه ،
 فائض یو کسلور . بالعکس بو تهلیکه آز اولدقجه ، یاخود آز
 کورندکجه ، تدنی به میل ایدر .

فائضک تابع اولدیغی شو قواعد کلیه به نظرآ تحدید
 و تعیین مقداری مخالف حکمتدر دینسه جائزدر . بو خصوص
 ایچون اکثر ممالکده یاپیش اولان نظامات ، اقیجه ، اقراض
 واستقراض بختلرنده تشوش افکاردن نشأت ایتش اولدیغنده
 اشتهباه اولنه ماز . زیرا بویله اولسه ، مادامکه ترلا ، خانه ،
 دکان وسائر هر نوع سرمایه کبی ، اقیجه دخی بر واسطه
 استحصالیه دیمکدر . ترلا ، خانه ، ودکان صاحبلری مستأجرله
 غدر ایدر قورقوسیه بونلرک ایجارینه بر حد تعیین اولمدیغی
 کبی ، اقیجه شکلمده اولان سرمایه ایچون ده اوبله بر حد
 تعیین اولماز ایدی . بو حدک تعیینی بر وقت معینده عرض
 اولمان ، یعنی ادانه اولنه بیله جک اولان سرمایه مقدارینک
 بیلیمسنه متوقغدر . بوده قابل دکلددر . مقرضک دوچار اوله .
 جغی تهلیکه نک درجه سنی حساب ایتک ده ممکن اوله ماز .
 « تورغو » نک وانکلتره حکما سندن « بننام » ک تألیفات
 مشهوره سی وانلردن صکره سائر ارباب علم ثروتک تدقیقاتی

صورت قطعیه‌ده اثبات ایتشدر که فائضک تحدیدینه متعلق نظاماتک، عرض و طلب قاعده کلمه و طبیعیه‌سنی اخلاص ایتدیکی حالدہ اکثریا فائضک تهوینی یولنده بو تأثیریده اولماز. حتی بونکله وقایه‌سی مراد اولنان مستقرضک حالی بر قاندها فناشور. تجربه و وقوعات دخی بو نتایجی تمامیه تصدیق ایتشدر. هر کسک معلومیدر که مقرض، فائض نظامیدن زیاده برشی اخذ ایتک ایستر ایسه، انی مستقرضدن نام آخرله، مثلا قومسیون نامیله الور. او مثللو نظاماتک احکا- مدن قور تلمق ایچون مراحه جیلرک قوللانیدیغی دسیسه لر دخی جله‌نگ بیلدیکی شیلردر. گاه سنده، حقیقه اقراض اولنان مبلغدن زیاده بر مبلغ درج اولتمق، گاه اسکی البسه و سائر شیلر، دکرندن اون قات زیاده فیئاتله اعطا اولنوب بدلی اقراض اولنان مبلغه ضم ایدلمک کبی بر طاقم حیلہ مشرو- عیه مراحه فائضک مقداری تزید اولنور. فائضک کمیتی نظاماً تعیین اولمش ایکن فرانسه‌ده بیله امثالی کورلیدیکی کبی، حکومت اندن یو کسک فائض ایله استقراضلر عقد ایتشدر. که بوده فائضک فیئات طبیعیه‌سی نظاماً تعیین اولنه میه جغنی اثبات ایدر. فقط ارباح واسترباحه دائر اولان نظاملرک اک بیوک محدودری شودر که اصحاب سرمایه بیننده کی رقابتی تحدید ایدر. فائضک فیئات طبیعیه‌سی حد نظامیسنی تجاوز ایتدیکی حالدہ، او مقوله حیل و دسیسه تنزل ایتیمان سرمایه‌داران اقراض معامله‌سنه کیریشه‌مز اولور. بو جهتله اقراض اولنه بیله‌جک سرمایه‌لرک مجموعی تناقص و فائض فیئاتی تزاید

ایدر . دیگر طرفدن نظامات موضوعه ، فائضك تهلاکه یه مقابل اولان جزوینی بالطبع تزیدد ایتمهکه ، اقراض معامله - سنده ، برده بوفضلهنك مستقرضه تحمیلی لازم کلوره حاصلی شو نظامات ، مستقرضاری ، یا هجج سرمایه بوله مامق ، یا خود فائضك سر بستگی حالنده تعیین ایده جک فیئانندن زیاده فائض ویرمهکه مجبور اولوق حالنه گرفتار ایدر .

خلاصه ، فاحش گذشته ایله معامله ، سرمایه نك قلمتی حالنده ممکن اوله جغندن بو حالده ولو یوکسك فائضه سرمایه بولوق ، اصحاب صنایع حقنده بعضاً عین نعمتدر وفائضك طبیعی یوکسك کی نظام ایله منع اولنه میوب فائضی ممکن اولدیغی قدر تهوین ایتك چاره سی ، سائر اخذ و اعطا کبی ، اقراض واستقراض معاملاتنی ده سر بست بر ابقدن عبارتدر . یالکز مستحق تأدیب اولان ارباب مر اجه ، بر طاقم عجزه و ایتامك بولندیغی احوالندن استفاده بولنده حیل و اغفالاتی ارتکاب و اقراض معامله سنی اجرای مظالمه سر - رشته اتخاذ ایدنلردر که بونلرک قانوناً مجازات اولنمی و ا - جبدر . هر حالده شوراسی محققدر که فائضك تحدیدی ایچون یاپیلان نظامات ، بو کبی سوء استعمالنك او کنی المدقندن بشقه ، بالعکس اشتدادینی موجب اولور و یالکز بعض حیل کار و غدارلرک ایشنه یارار .

انکلتره و فلانلکه و بعض ممالک سائرده فائض حقنده نظام یوقدر .

بعض احوال مخصوصه ده فائضک یو کسکلکی ، تشبثات
صناعیه‌نک فوق العاده تعدد ایتسیله سرمایه تدارکنده
اصحاب صنایعک بر برینه مسابقت ایلمسندن حاصل اولدیغندن
برحسن حاله دلالت ایدر . بعضاً دخی فائضک اهوئلکی مضر
اولور . بوده امنیتسزلکی موجب اسبابدن طولایی ، اصحاب
سرمایه‌نک سرمایه‌لرینی افراضده مشکلات چکدکلی زمانلرده
وقوعبولور . لکن قاعده فائضک دون اولسی خیرلیدر .
زیرا سرمایه‌نک کثرتنی و بناء علیه معاملاتک توسعنی ایما ایدر .
« تورغو » فائضک فیئاتی صولک تسویه سنه تشبیه ایتسدر .
« صولر ایندکجه ، طاغیر ، اووه‌لر ، دره‌لر انواع نباتات
و محصولات ابله دونانور . صولک بر قدم ایتسی و یا چقمسی
ابله اراضی واسعه زراعته صالح اولور ، یاخود زراعتدن
محروم قالور . سرمایه‌نک مبدولیتی هر نوع تشبثاتی
جانلاندروب ، فائضک دون اولسی ایسه کثرت سرمایه‌نک
ثمره و نشانه سیدر » دیمشدر .

بعضیار ظن ایدرلر که فائضک تدنسی سرمایه نقدینک
کثرتدن نشأت ایدر و بناء علیه احوال سائره نصل اولور ایسه
اولسون ، التون و کوشک بوللغندن مطلقاً ممنون اولورلر .
بوفکر طوغری دکلدر . علم ثروتجه مثبتدر که فائض ، سرمایه‌دن
معدود اولان هر نوع اشیانک عرض و طلب اولنان مقدارینه
کوره تعیین ایدر . شورا سنه دقت اولملیدر که مسکو کاتک
فقدانی فرض اولنسه بیله ، ینه فائض و ایجار جاری اولمق ،
یعنی اودونج ویریلان هر مال بدل ، او مالک عیناً و یا مثلاً

اعاده سندن ماعدا ، حق استعمالنه و تهلكه احتماله مقابل برشی ویرمك ضروریدر . اشته فائض دخی سرمایه نك كلوری دیمكدر و اندن بشقه برشی دكلدر . حتی فائضك دون اولسی عموماً تمتعات صنایعیه نك دون اولسنه دلالت ایدر و عموماً تمتعاتك حد متوسطی اوزرینه تقرر ایلر . زیرا فائضك مقداری تمتعاتك حد وسطیسنی تجاوز ایده جك اولور ایسه سرمایه دارلك جمله سی فائضجیلغه میل ایدرك سرمایه اقرضات جهتنه جریان ایدر تاكه تمتعات ، درجه درجه تنزل ایله حال طبیعیسنه عودت ایتسون . بالعكس فائضك مقداری تمتع مقدارندن دون ایسه ، سرمایه صاحبیری فائضجیلقدن ال چكوب سائر ایشلره سلوك ایتیریله ینه موازنه یرینی بولور . اما دینلور ایسه كه دكان و خانهلر ترزید ایدنجه البته ایجارلری تدنی ایدر . بناء علیه مسكوكات دخی تكثر ایلر ایسه ، فائض تدنی ایتك لازم كلور - بونك جوابی ویرمك ایچون مسكوكاتك اولجه تعریف اولنان ماهیتنی مطالعه ایلك كافیدر . شویله كه مسكوكاتك قیمتی بالفرض نصف نصفه تنزل ایده جك قدر ، مقداری تكثر ایلسه ، مقرضلك اولكندن دون فائضله اکتفا ایلیری ایجاب ایتز . بونلك دها آرفائضه قناعت ایتیری ، یا كندیلیرینك زنیكینلیمش اولسنه ، یا خود ینلرنده رقابتك ترزید ایتسنه متوقفدر . حالبو كه مسكوكاتك تكثری حالنده قیمتی ، اشخاص سائره كبی ، كندیلیریچون دخی تدنی ایتش اوله جغندن مقرضلر اولندن زیاده زنیكین اولمازلر . كذلك مسكوكاتك قیمتته عارض اولان تدنی ، مقرضلك جمله سی حقمنده درجه

متساویه‌ده واقع اولدیغی جهتله بونلردن بعضیسنی دیکرلردن
زیاده اقرضانه ترغیب ایتیه‌جکی بدیهیدر . حاصلی مسکوکاڭک
تزايد مقداريله ، كرك مقرضلر ايله مستقرضلرک بربرینه نسبتله
بولندقلری احوالجه ، كرك مقرضلرک کمندی حاللرنجه برکونه
تبدل واقع اولماز . بناء علیه بوسببک ، فائضک فیئات جاریه‌سی
حقیقده دواملی بر تأثیری اوله‌ماز .

مستقرض مسکوکاڭک تکثرینی فائضک تهویننه قطعاً سبب
عدایده‌مز . زیرا اقرض اولنان مسکوکاڭک قیمتده ظهور
ایدن تدنی ، فائض اوله‌رق و بریله‌جک اقیچه‌ده شاملدر . فرضاً
بوکون یوزغروش ویرلدیکی حالده مقدمه اللی غروشله النان
اشیادن زیاده‌سی اشترا اولنه‌میور ایسه ، او یوزغروشک فائضی
اولان اون ایکی غروشله‌ده ، مقدم الی غروش ايله اشترا اولنان
اشیادن زیاده‌سی انه‌ماز . پیاسه‌یه هر نقدر التون وکوش
یاغدیرلسه ، یوز ايله اون ایکی بیننده اولان نسبت
دکشمده‌جکه ، سرمایه ایرادینک تعدیل مقداری قابل اوله‌ماز .
برده امریقا معدنلرینک کشفدنبری ، فائض تدنی ایتیش
اولدیغندن بوتدنی بی مسکوکاڭک کثرتنه حل ایدنلر اولمشدر .
حالبوکه بونک اصل سببی ، بر طرفدن علوم و فنونک و ماکنه‌لرک
اثر ترقیاتی اوله‌رق ، مصارف استحصالیه‌نگ پک زیاده تنزلیله
مبادلاڭک تکثر ایتسندن ناشی عموم سرمایه‌لر یگوننک
تزايد ایتسی و بونکله برابر سرمایه‌نگ صورت استعمالجه
زیاده امنیت حاصل اولمشدر . اگر فائضک کمیتی التون وکو-

شك تزايد و تناقضنه تابع اولسيدي امر يقا معدنلرندن اخراج اولنان التون وكوشك كليتنه نظراً فأئض يوزده بش، اون نسبتنده دكل، چوق زياده تدني ايتك لازم كلور ایدی . بعض مملكتلرده يك آز التون وكوش بولنديغي حالده ، فأئضك دون اولديغي كوريليمور . بونك عكسي ده واقع اوله . يور . ازجمله انكلترده مبادلات ايچون قوللانيلان مسكوكات آز اولديغي حالده فأئضك فيئاتي معتدلدر . فرانسه ده ايسه مسكوكات دها مبذول ايكن فأئض على السويه دها يوكسكدر . بوندن برقاچ سنه مقدم ، التون وكوشك منشائي اولان اوسترايليا ده فأئضي ، يوزده اون بشدن يكرمي بش وقاليفورنيا ده دخي يوزده اوتوز التي راده سنده ایدی . اشته بوده فأئضك مسكوكاته نسبت اولنه هيه جغه بر دليل مسكندر . بوجله ايله برابر پياسه ده دفعه مقدار كلي مسكوكات ورود ايتسك هيج بر تاثيري اولماز . يعني موقتاً فأئضك فيئاتي بعض مرتبه تنزله مدار اولماز دينله مز . بويله بردن بره تراكم ايدن سرمايه نقدينهك تداولجه فضله اولان مقداري يا صنايعه استعمال ، ياخود مملكتدن اخراج اولنهرق مسكوكاتك قيمتي حد طبيعيسي بولنجيه قدر ، بر قسمي ، اچجه اقراضنه طالب اولانلرك عرض ايتدكلري مبالغه منضم اولهرق انلره رقابت ايله فأئضك تهوين فيئاتي مستلزم اولور . لکن بو حال دوام ايدمه ميوب از وقت ظرفنده فأئضك فيئاتي ، مملكتجه يكي دن تقرر ايدن عموم سرمايه نك مقدارينه واسباب مشروحه سائره هيه كوره تعين ايدر .

فائض فیثاتنك تنزیلی یولنده انخاذا اولنه بیله جك تداییر
 معقوله ، داخل مملکتده تصرفاتك تکشیری یا خود خارجدن
 سرمایه جلمبی ابله مجموع سرمایه‌نك تزییدی و تأسیسات
 اعتباریه‌نك احداث و توسیعی و برده فائضك اجزای مترکبه -
 سندن اولان مخاطره بدانی تنقیص ایچون محافظه امنیت عمومیه
 اسبابنك استکمالیدر .

اوتوز ایکنجی فصل

ارضك ایرادی (*)

ایراد ارضه دائر « ریقاردو » نك در میان ایتدیکی قاعده • ارضك ایرادی قوه انباتیه • سندن نشأت ایدر و اراضی منبتیه نك ، الك آز محصول ویرن اراضی حاصلاتنه نسبتله فضله؛ تماسی دیمکدره محصولات فیثاتنه دخی تأثیری یوفدر • فقط بو امتیاز طبیعی ارضه مخصوص اولیوب اوصاف ممتازه بی حائر اولان افراد بشرده دخی مشهوردر • « قومونیسست » لرك حق ملکیتیه دائر ایراددن منبعث اولان اعتراضاتنه جواب • ایراد ارض ، بدل اینبارك و اراضی به صرف اولنان سرمایه فائضنك غیریدر • اراضینك ، قوه انباتیه لری صره نتیجه حرارت اولندیغی قاعده سی مجروحدر • ارضك محدودیتی اساسی دخی بعض اعتراضات مهمه دن قورنله ماز •

ارضك ایرادی ، سرمایه نك کلورینه مقیس دکلدرد و ایجار دیدک اولیوب اندن بشقه در • یعنی آریجه تصور اولنق ممکندر • بو مسئله بی الك اول در میان ایدن « ریقاردو » شو وجهله تعریف و توضیح ایلشدر که اراضی ، قوه انباتیه لرنك درجه سنه کوره بربرینی متعاقباً پارچه پارچه زراعت اولنور • یعنی ابتدا الك منبت طور اقلر ایشلدیلور و نفوس اهالی تزیاند ایتدکجه انلردن آز محصولدار اولنلرک زرعه مجبوریت حاصل اولور • قوه انباتیه لری ، یاخود موقعلری اقتضاسنجه برنجی درجه ده اولان اراضی زراعت اولندیغی حالده محصولاتی احتیاجات اهالی به کفایت ایتیه جک اولور ایسه ، انلر کی یقینده بولنوب فقط او قدر محصولدار اولمیان ، یاخود انلر

(*) ایراد کله سی بوراده اصطلاحات علیه دن اوله رق انکلیزجه و فرانسزجه ده بالخاصه ارضك کلوری معناسنه اولان « رانت » کله سی مقابلنده استعمال اولنشدرد •

كېي محصولدار اولوبده اوزاقده بولنان طوپراقلر زراعت اولنور وياخود ذاتاً زراعت اولنان طوپراقلره اولكندن زياده سرمايه صرف ايديلور . شواحوالك صورت جريانته نظراً عمليات زراعيه تدریجاً زياده مصرفه محتاج اولور . بو تقدیرجه ، صائق ايچون بازاره كلان محصولات ارضيه . نك بعضیسی بالطبع ديكرلرندن زياده مصرفه حصوله كلیش اولور .

لكن بوندن ، كرك بغداديك ، كرك سائر محصولات ارضيه دن هر برينك ايكي فيئاتي اولق لازم كليوب برجنسدن اولان محصولاتك كافه سی بر فيئانله صائیلور . زیرا بر جنس اشیانك فيئاتي ، ولومصارف استحصالیه لری مختلف درجه لده بیله اولسه ، بر پرده صائیلدیغی حالده ، بر راده ده تقرر ایتك ضرور یدر . شمعی شو ایکی نوع بغدادین عجبا هانكيسنك فيئاتي غلبه ایدر دینلورسه - البته اك زياده مصرفه حاصل اولان بغداديك ، یعنی ادنی اراضی محصولك فيئاتي فی جاری اولور - ج-وابی ویریلور . چ-ونكه بو اراضی بی حراثت ایدن زراع ، پشین صرف ایتدکری سرماییه بی چیقاره میه - جق اولسه لری ، زراعت ایتزلر و بونلرک بر مدت ضرر ایدرک و یا بیلیه رك زراعت ایللری فرض اولنسه بیله ، بو حال مدت مدیده دوام ایده مز .

اراضی ، ایکی یرینه ، بر قاچ درجه ده فرض اولنسه ، مثلاً درت درجه یه تقسیم ایله ویردکری محصولك مصارف استحصالیه سی ، برنجی درجه دن باشلانیه رق ، ۱۰ ، ۱۲ ، ۱۴

و ۱۶ غروش راده سمنده اعتبار ایدلسه ، کافه محصولاتک فیئاتی علی السویه اون التي غروشده تقرر ایدر . بو حالده برنجی درجه اراضی اصحابنه التي ، ایکنجی درجهده اولنلر اصحابنه درت ، اوچنجی درجهده بولناللر اصحابنه ایکی و دردنجی درجهده بولناللر اصحابنهده صفر راده سمنده تمتع اصابت ایلر .

زراعته متعلق هر نوع محصولات و معادن ، دالیانلر ، مرعای ، اورمانلرک و سائرک حاصلانیده بوقاعدهیه تابعدر . صورت مشروحهیه نظراً زراعتک بعضیسی ، بغدادیلرینی فیئات جاریه اوزره صاندقلری حانده انجق مصارف واقعده . لرینی چیقاره بیلوب دیکرلری ایسه ، تمتعهده نائل اولیورلر . اشته اصولاً ارض صاحبنه عائد اولان ایراد شو فرق و تفاوتدن عبارتدر . یعنی ک از مصرفه محتاج اولان محصول لانتک مصارف استحصالیه سیله بازار فیئاتی بیننده کی فرقدر . یاخود تعبیر اخرله ، محصولدار اراضینک ، ک از محصول ویرن اراضییه نسبتله درجات متفاوتده ویردیکی فضله نماسیدر .

بناء علیه ارضک ایرادی شونستمدن نشأت ایدوب پیاسه . چه تقرر ایدن فیئاتک اثریدر . یوقسه اوفیئاتک علی دکلدر واکا تأثیری بوقدر . مادامکه محصولات ارضیه نک فیئاتی ک فنا طوپر اقلرک ایجاب ایدیکی مصارف استحصالیه اوزرینه تقرر ایدیور ، زراعت محصولاتک تزايد قیمتی استلزام ایدن سبب ، ک اشافی درجهده اولان اراضییه صرف اولنان فضله عملیاتدر . حاصلی

ارزاقك فيئاتي يوكسلدن اصحاب اراضى دكلدر . بالعكس محصولات ارضيه نك فيئاتي، اشياى سائره نك فيئاتي كبي، زياده طلب وقوعنه مبنى ترقى ايدرك ارض صاحبك ايراديني، اراضينك محصولدارلغنه كوره، درجات مختلفه ده تزويد ايدر. اصحاب اراضى ايرادلندن فراغت اينسه ز بيله، عرض و طلبك نسبتى تغير ايتدكجه، اندن يالكر اراضينك مستأجر لى استفاده ايدر. محصولاتك فيئاتي انكله تدنى ايتز و مستهلكر دخى اندن مستفيد اولمازلر. زيراهيئت اجتماعيه افرادينك ايفاي احتياج لى ضمننده مطلوب اولان مقدار بىغداى حصوله كله بيمك اچون صائش فيئاتي دكشمامك لازم كلور واك از قوه منبتسى اولان اراضينك محصولى اوفيهاته صائلجه اراضى سائره محصول لاتي ده اوفيهاته صائلماق ممكن دكلدر . « ريقاردو » نك وضع ايتديكى شواساسه كوره، بر جمعيتك ابتدائى تشكيلنده، اراضى منبتنه نك كوچك بر قسمى اهالينك تعيشنه كفايت ايتديكى حالده ارضك ايرادى يوقدر. زيرا برچوق ترلالر صاحبسز طورر ايكن، كيسه طوپراغى ايشملك اچون بر كونه بدل ويرمز و اراضى، هوا و صو و غير محدود اولان سائر قواى طبيعيه كبي باد هوا اولور . كذلك اكر ارضك قوه انباته سى هر پرده درجه متساويه ده اوليدى و وسعجه ده محدود اولميدى، زرعه مقابل ينه بر بدل و باجرت طلب اولنه ماز ايدى - مكر كه موقعى اقتضاسنجه بعض فوائد مخصوصه يى حائز اولسون . بناء عليه ارضك ايرادى مجرد محدود اولمىندن و جنسى ده هر پرده بر اولمامسندن نشأت ايدور . او حالده

نفوس اهالى تكثر ايتدجكه اك اعلا اراضيدن صكره ، دها
 لشاغى جنسلىرىنىك زرعنه درجه درجه تشبث اولنور .
 ارزاقك فيئتى ايسه براده ده تقرر ايده جكمندن ايكنجى
 درجه ده بولنان اراضينك حرائنه بدأ اولنديغى آنده برنجى
 درجه ده اولنلرك واوچنجى درجه اراضى به مراجعت
 اولندوقده ، ايكنجى درجه ده بولنلرك ايرادى حاصل اولور
 واهالى تكثر ايدر ك دها ادنى اراضينك زرعنه احتياج مس
 ايتدجكه انك فوقنده كى اراضينك ايرادى تزايد ايدر . فقط
 ايكنجى واوچنجى مرتبه ده اولان اراضى زراعت اولنه جق
 پرده ، ايلك درجه ده اولنلره دها زياده اعمال و سرمايه
 صرف اولنسه بيله ، مادامكه ارضك ايرادى ، بربرينه مساوى
 ايكى سرمايه نك صرفيله استحصال اولنان محصولات بيشنده كى
 فرق دن عبارتدر ، ارض صاحبنك ايرادى اولكى سرمايه ايله
 علاوهً صرف اولنان سرمايه حاصلاتك فرقى نسبتنده
 تزايد ايدر .

ايرادك كيمتى بختنده ، شوراسى ده شايان دقتدر كه ارضك
 ايرادى ، قوه طبيعیه سندن ماعدا ، بعض احوال عارضه نك
 حيلولتیه ده تزايد ايده بيلور كه اراضينك مر كز استهلاكات
 اولان يوك شهرله قريبتى ، دروننده بر معدن كشفى و جوا-
 رنده يول وقتلار كشادى كې فوائد مخصوصه حصولى ،
 يا خود وير كونك يوليله طرح اولنماسى ، كرك رسومك تزايد
 ايدلسى و صنايعك حايه سى يولنده جانب اداره دن سائر
 مداخلات وقوعى كې احوالدر .

قاعدهء مشروحه يي امر يقاده « قارأى » و فرانسدهده « باستيا » ردايشلر وارضك ايرادى، اكا صرف اولنان اعمالك اجرتيله سرمايه نك كلورندن عبارت اولديغنى ادما ايشلردر . لكن « ريقاردو » نك وضع ايتديكى اصول اساساً جرح ايديله مز . يعنى ارضك ايرادى ، اراضىء مختلفه نك بربرينه نسبتله قوهء نابتة سمنده اولان فرقدن نشأت ايتديكى انكار اولنه ماز . حتى بو حال اراضى يه مخصوص دكلدر . عموماً افراد بشر حقنده و زراعتك غيرى اولان صنايعده دخى واقعدر . هر كسك استعداد طبيعى و اعمال و صنايع مختلفه نك اجراسنه قابليتى بررادهده دكلدر . بر آدمك حائز اولديغى اوصاف ممتازه نه قدر نادر اولور ايسه ، خلقجهده او قدر تقدير اولنسه ، ندرتى نسبتنده مكافاتى استلزام ايدر . مثلاً بر صنعتده ايشليمان ايكي عمله دن برينك فرط مهارتى ، ديكرندن بر قاچقات زياده اجрте نائليتنى مؤدى اولور . كذلك زراعتده ، عينيله بربرينه مشابه اوصاف ايله موصوف اولان ايكي كشى ، ايكي ترلايه درجهء متساويهده سعى و سرمايه صرف ايتدكلىرى حالده ، برينك محصولاتى ديكرندن چوق ويا جنسى اعلا اولسى ، زرع ايتديكى اراضينك بر كتمه و موقعنه باقار . اشته بو ايكي ترلانك خصائص طبيعىه سندن ظهور ايدن فرق ، علم ثروجه ارضك ايرادى تعبير اولنور .

« ريقاردو » نك اصولى شو صورتده تفسير اولنور ايسه ، « قومونديست » لك اكا استناداً حق ملكيتى جرح ايتك ايچون درميان ايتدكلىرى دلائل دخى حكمنز قالور . چونكه بونلر

دیرلر که مادامکه حق ملکیت چاشمق و حق تصرفه رعایت ایتک قاعده لرینه دکل، ارضک بر خاصه طبیعیه سنه مستنددر، طوپراغی اویله زحمتسزجه تملک ایدنلر فاصب و سارق حکمنده درلر و نائل اولدقلری حق ملکیت اساساً مجروح اولدیغندن اراضی، هیئت اجتماعیه نك عمومته عائد اولمق لازم کلور. «قومونست» لک بو وادیده میدانه قویدقلری سفسطه لره بحق شویله جواب ویریله بیلور که اوصاف فطریه انسانیه نك تفاوت و اختلافندن تولد ایدن امتیازه غصب اطلاق اولنه میسه جنی کبی، اراضیه تصرف ایدنلرک دخی اراضینک خصائصندن استفاده ایتلری عدله مغایر دکلدر. خصوصاً که اراضی، انحصار صورتنده اوله رق بر قاچ شخصک یدنده قالمیوب متمادیاً دن اله انتقال ایدر. ارضک ایرادی اویله بیوک بر امتیاز دیمک اولسیدی، بالجمله سر. مایه لر اراضی اشتراسنه میل ایتک لازم کلور ایدی. حالبو که زراعتک شمیدیکی حالنده، اکثر ممالکده اصحاب سرمایه، صنایع سائرهبی زراعته ترجیح ایتکده و اراضی کوچ ایله صائلقده در. طوپراغه صرف اولنان سرمایه نك، بشقه یوللرده صرفنه نسبتله دهها از تمتع کتوردیکی مشهودمن اولان مواددندر.

بو تفصیلاتدن اکلاشیلور که نظریاتده ارضک ایرادی دینلان شی، بدل ایجاره مساوی اوله بیلور و بعضاً اندن زیاده اولور. که بو حالده، ایجاره ایله ایراد بیننده اولان فرقندن

مستأجر استفاده ايدر . بعضاً دخى ايراد طبيعى ، ايجار مقدا .
رندن دون اولور . كه بوده مستأجر لك ، گرفتار اولديغى
رقابت سبيله تمتعك بر جزوئى ايجاره داخل ايدرك فدا ايتكى
چاره سز اختيار ايلديكى تقديرده واقع اولور .

ايراد ، مجرد اراضى مختلفه نك جنسهنه كوره محصولات
فيئاتنك فرقندن نشأت ايتديكى جهته مصارف استحصاله دن
عد اولنه ماز وفيئاته تأثير ايتز . لکن مستأجر ، صاحب ارضه
تأديه ايتش اولديغى ايجار بدلنى محصولاتنك فيئاتندن چيقا .
ره جق اولمسيه بوبدل ، ايراد طبيعى بى تجاوز ايتديكى حالده انى
صااتش فيئاتندن چيقاره ماز ايسه ، ارتق او مقدار ايجارى
ويره مز اولور . و اعمال و سرمايه سنى آخر صورته صرف
ايتكه بافار . شو قدر وار كه اكثر مالك متمدنه يله ، بر جهته
صرف اولنان سرمايه بى بشقه جهته صرف ايتك ، صنايع
اعماله دن و خصوصيه تجارتدن ايسه ، زراعتده دهامشكلدر .
ايراد ، اراضينك قابل حراات اولسى ايچون صرف او .
لنان سرمايه و اعمالكده غيريدر . مرعى ، كول و اورمان كې
بر چوق محللر واردر كه هيچ چالشمغه و سرمايه صرفنه محتاج
اولديغى حالده ، ايراد كتورر . بعض اراضى ايسه ، انلره
مماثل اراضى سائره قدر اعمال و سرمايه صرفنه محتاج اولما .
مش ايكن چوق زياده ايراد ويرر . مثلا بعض باغلى ، سائر .
لرینه نسبتله آز زحمت و مصرفله اداره اولنديغى حالده محصولى ،
انلرك محصولندن بش ، اون قات زياده به صااتيلور . حاصلى بعض
ترلازك ايرادى ، اعمارينه صرف اولنان سرمايه فائضندن چوق

اكسك اوله ييلور . حتى اكثر اراضى بوقبيلدندر . نيجه اراضى
واردر كه وقتيله برچوق سرمايه لى بوش ايكن بو كونهكى ايرادى
اوسرمايه لره نسبتله هيچ حكمنده در . بوجهتله ايراد ، اراضينك
اشتراسنه صرف اولنان سرمايه نك فائضندن فرق وتيمير اولمليد .
يوزيك غروشه النان برترلاسنوى التى بيك غروش كمتور ايسه ،
بونك ايچون ايرادى يوزده التى راده سنده عد اولمليد .
زيرا ايجار مدتك انقضا سنده مستأجر لى بيننده رقابت منقرض
اولور ايسه ، كندى مصارف استحصاليله ليله محصولاتك صائش
فيئاتي بيننده كى فرقدن بر اچمه زياده ويرمك ايسته مز لى .
بوفرقت ايسه التى بيك غروشندن زياده ويا اكسك اولمق احتمالى
واردر . بالعكس فرض ايده لم كه اراضى اشتراسى حقمده خلقه
زياده سيله خواهش كلديكى بر زمانده ، سرمايه سنى يوزده التى
فائضله قوللانغى اختيار ايند بر آدم او اراضى لى يوزيك
غروشه صاتون السون . اكر اوراده بر معدن ظهورندن ،
ياخود او اراضى محصولاتك مماثلى اولان محصولات اجنبيه نك
منع دخولندن طولاي ايجار بدلى ترقى ايده جك اولور ايسه ، ترللك
صاحبى هر نقدر يوزده التى ايرادى اولديغنى ادعا ايسه ، حقيقتده
كلورى چوق زياده اولمش اولور . شو قدر كه كنديسى
سرمايه سنك فائضى اراضى سنك ايراد طبيعى سيله ذهننده
بر برينه قاريشديرمش ديمك اولور . بناء عليه اراضى اشتراسنه
صرف اولنان مبالغك فائضى ، ايراد و ايجاردن فعلاً تفريق
اولنماز ايسه ده اساساً وماهيه اندن بشقه برشيدر . اراضى
اشترا ايتك ، او اراضينك بدل ايجاردن تقريبي اوله رق معلوم

اولان ايرادىنى ساتون الموق ديمكدر . اراضى المديغى وقت ايرادىنىك كىتى ، ياخود ايجارنده ايلريده ظهور ايده بيله جك تدنى وترقى حقيقتى اوزره تقدير اولنه ماز ايسه ، حين اشتراده ايجار بدلى اساس طوتيله رق سرمايه نك حساب اولنان فائضى بالاخره او مقدار دن اشغالى دوشمك و سرمايه ده ا كسك فائضه استعمال ايدلمش اولموق دى و قوعبوله بيلور .

اراضىنىك ساتش قىمته ده مقدار وارداتيله متناسب اولموق طبيعىدر . فقط بوقىت بعضا ايراد ويا ايجارك ايجاب ايتدىكى درجه نى تجاوز ايده بيلور . بوده اراضى حقه ده طلبك زياده لشمسندن نشأت ايدر كه اصحاب سرمايه نك سائر تشبثات صنايعيه كرسمكه جسارت اتمى-وبده اراضيده ده صاعلم بر طريق استفاده ايرادقئرى زمانلرده ظهور ايدر .

شوراسى شايان دقتدر كه اراضى قىمتده كورينن اختلاف - كه هر برينك كتوردىكى ايرادك مختلف درجه لرده اولسندن نشأت ايدر - اراضىنىك قوه انباتيه سنك درجات مختلفه ده اولسندن تكون ايدن مساواتسزلىغى تعديلده مدار اولور . شويلاه كه برنجى درجه ده قوه منتهسى اولان بردونم اراضى ، ايكنجى درجه ده بولنان بردونم دن بهالى ساتلديغندن انك صاحبي ايكنجى درجه اراضى صاحبنسندن زياده منفع اولماز . كذلك اك اعلا اراضى ايكنجى درجه ده اولسندن ده زياده يه ايجار اولنديغندن مستأجرينه بونلردن زياده تمتع بر اقااز . اراضى شخصاً تصرف اولنديغنى والدن اله سر بسجبه

انتقال ایلدیکی حالدده قوه انباتیه سندن محدث ایدن مسما -
واتسزاق بوجهته مندفع اولور .

بنابرین اراضینک ایرادی ، درجات مختلفه ده اولان قوه انباتیه سنک اثری اولدیغی غیر منکر ایسه ده « ریقاردو » نك وضع ایتدیکی دیگر بر اساس - که اراضی بوقوتک درجه سنه کوره صره سه یله حرارت اولنور اساسیدر - صحیح عد اولنه ماز . مسئله نك بوجهتی ایسه پک مهمدر . زیرا « ریقار - دو » نك قولنه کوره نفوس اهالی تکثر وارزاقک فیئاتی ترقی ایتدیجه ایراد تزیاید ایتک لازم کلور . اشته بوراسی ، « قارای » ک مطالعه سنجه عقلا و تجربه تصدیق اولنه ماز . چونکه اراضی مختلفه نك محصولدارلغی درجه سی انجق زمان و تجربه ایله بیلنه بیلور . جماعات بشریه نك اوائل تشککنده بغدادی وسائر جموبات و محصولات ویرمه بر محل طوبراغنک دیگرندن زیاده صالح اولدیغی ، تجربه ایدلکسزین نصل معلوم اوله بیلور ایدی . دیمک اولورکه اجدادمز ، « ریقاردو » نك دیدیکی کبی ، اراضینک قوتنی دفعه و بلا تردد تمیز ایتش اوله میه جقنندن ابتدا قولایجه حرث اولنان کوشک و خفیف طوبراقلی محلاری زرع ایتش اولمق کر کدر . سرت وقوتلی طوبراقلرک زیاده اعمال و سرمایه به محتاج اولدیغنه باقیلور ایسه ، بوسورت اقرب احتمال کورینور . پچاللیق وقوریلقلرک ، چای کنارلرینک ، بطاقلق اولان محلارک و نباتات و حیواناتک انقاض متراکمه سندن تشکل ایتش

اولان طبقات ارضيه - كه قوه انباته لرى درجه فائقه ده در -
 بونلرك اعمارى چوق وقتلره محتاج اولمش اولديغى وقوعات
 ايله مثبتدر . اراضينك حال اصليسنده مشهود اولان چالى
 چرپى ، حيوانات مضره وصولك خروجى كې انواع موانع
 ومضراتك دفعى ، علوم وصنایعك و ثروت وسرمایه نك
 ترقيسيله اوكى المنمنه متمادياً اعتنا اولمقله ميسر اوله بيلمشدر .
 بودليلر « ريقاردو » نك وضع ايتديكى قاعده بي جرحه كافي
 اولوب بوندن استنتاج اولنه چق نتايجك اهميتى ده انكار
 اولنه ماز . شويله كه زراعت مطلقا ك منبت طوپراقلردن
 باشلايوب ، درجه درجه از محصول ورن طوپراقلره انتقال
 ايتك قاعده سى صحيح اولسه ، ارزاق فيئاتك متوالياً ومتمادياً
 ترقى ايلسى ضرورى عدا اولنق لازم كلور . بو حالحه بالجمله
 افراد بشرك اسباب تعيشى وصنایعه مستعمل اولان اشياى
 اصليه ، كتمدجك زياده زجت ومشقله استحصال اولنه بيلك
 اقتضا ايدر . كالم كه اراضى مختلفه نك زرعى اويله بر قاعده
 ثابته به تابع اولديغى ، حتى اكثر يا قضيه نك عكسى ظهوره
 كلديكى قبول وتصديق اولنور ايسه ، قواى عقليه انسانيه وفنون
 ومعارف ترقى ايتدجكه اعمال بشريه ده زياده مكافانه مظهر
 اولق وارزاق واشياى اصليه دخی كتمدجكه مبذول اولمغه بوز
 طومتق امور طبيعیه دن اولمش اولور . اراضيدن آزامك وزجت
 ايله اولكندن چوق محصول انه بيلديكى حالحه ، ولو فيئات
 اعتباريه بوكسك اولسه بيله ، بونده هيچ بر باس بو قدر .
 زراعت دخی ، صنایع ساثره كې ، استحصال ثروته صرف

اولنان قونلرك تأثیر ایله طریق ترقیده لاعلی النعمین ایئر یلیله بیلور .
وقوعات دخی بوصولتی تأیید ایتمشدر . قرون سابقده عمله
کونده لیکله ارزاق فیئاتی مقایسه اولنه یلدیکجه ، اجسورانك
مبادله قیمتی ، خصوصیه یقین وقتلرده ، ترقی ایتمش اولدیغی
تدین ایتمشدر . الی ، التمش سنه دنبری طوتیلان استاتستیق
جدوللرندن مستبان اولور که فرانسه وانگلتره ده اهالی ، عدد
و ثروتجه متماداً ترقی ایتدکری حالده ارزاقک قیمت حقیقیه سی
تزیاد ایتدکن بشقه ، تدنی ایلمشدر . انگلتره ده ، ۱۲۲۴ دن
۱۲۳۵ سنه سنه قدر ، محاربه لرك و اسباب سائره نك تأثیر یله
بغداك فیئات متوسطه سی اولدوق ، « هکتولیتره » سی اوتوز
سکز فرانقه ، یعنی کیله سی تقریباً الی یدی غروشه چیقمش
ایکن ، اندنبری اون سنه دن اون سنه یه حساب اولنان فیئات
متوسطه سی ابتدا اوتوزه بعده یکر می بشه و مؤخرأ یکر می
ایکیدن ایشاغی دو شمشدر که کیله سی اوتوز اوچ غروشیدن
اکسکه کلور . ملل تمدنه علم ثروتده ایئر یلدیکجه ، اسباب
معیشتملریده کسب وسعت ایتمش و اصلاح اولمشدر . الیوم
انگلتره ، فرانسه ، فلنک اسویچره و ممالک سائره ده عمله نك
بوندن بر قایچ یوز سنه اولنه ، یاخود ثروتجه انلرك مادوننده
بولنان ممالک اهلیننه باقرق ، صورت تناول و اسباب سائره
تعیشلری چوق زیاده مکملدر . حالبو که اکر زراعت توسع
ایتدیکجه نفوس اهالینک تکثر نناشی محصولاتک مطلقاً ده
چوق زحمتله استحصال اولنسی ودها بهالی صائلسی لازم
کلسه ایدی بو ترقیلر واقع اولماق اقتضا ایدر ایدی . واقعا

زراعت محصولانده فابريقه معمولاتى قدر تدنى فيئات واقع اولمامشدر . ليكن بونك باشلى سببى، زراعتيه مصروف اولان اعمال بشريه صنايع سائرهدن چوق زياده واستعمال اولنان ما كنه قوتى ايسه ، پك از اولمسيدر . بو جهتهده وقوعبولان ترقيات، درجه مطلوبهيه واصل اولمامشدر . اكثر ممالكده زراعت ما كنهسى استعمالنك امثالى نادراً مشاهده اولنور . عموماً اجرتلك ترقيسى ايسه زراعت ايشلرنده مستخدم اولان عمليهده شامل اولمسيه بو كيفيت زراعتجه بر قاندها مصارف استحصاله نك تزايدىنى موجب اولمقدهدر .

اراضينك محدوديتى بختنه كلنجه بونده دخى مبالغهدن اجتناب اولمليدر . روى زمينده هنوز زراعتدن خالى اولان اراضينك كثرت ووسعتنه وانسانك قوه استحصالهسى دهانه درجه لره دك توسع ايده بيله چكنى تعيين ايتنك امكانسز لغنه نظراً بونده اصل مسئله ، ارضك محدود ديتندن ايسه ، حاصلات ويرمكه فالينك تعيين درجهسى ماده سندهدر . انسان ، ساكن اولديغى رلرده ، روى زمينك بياغى شكلنى تبديل ، يعنى بطاقلقلىر بغيرهيه ، طاشى طوپراغه ، چوللرى اراضى منبتهيه تحويل ايلمشدر . فلنك ملتى ، وطنى دكرك آلتنده كى قوملر اوزرينه تاسيس ايتشدر وحالا محصولانك كثرت ونفاس ستميله مشهور اولان بعض محللر واردر كه اورلك زراعى ، حرانت ايتدىكى ترلك طوپراغنى صرتلرنده طاشيه رق نقل ايتشدر در ديتلسه بچادر .

دردنچی باب

ثروتک صورت استهلاکی

اوتوز اوچنچی فصل

استهلاکات خصوصیه و عمومیه

استهلاکات خصوصیه نك تعریفی . بوزلردن مجددأ ثروت حصصولنی موجب اولانلر ایله اولیانلر . - استهلاکات یالکز حاصلات ایله محدوددر . مستحصللر ایله مستهلکلك موازنه منافی . - استهلاکات خصوصیه حقدنه ارانه اولنه بیله جك قواعد . «ادام اسمیت» نك اهل تصرف ایله مسرف حقدنه کی سوزلری . - استهلاکات عمومیه نك اساساً استهلاکات شخصیه دن فرقی یوقدر ، بوبابده جاری اولان بعض افکار باطله .

استحصال ثروت ، فائده و قیمت پیدا ایتکدن عبارت اولدیغی کبی ، حاصل اولان ثروتک استهلاکی ، یعنی صرفی دخی استحصال اولنان فائده سنی و قیمتنی صرف واستعمال دیمکدر . چونکه انسان یکیدن برشی تکیون ایدمه مدیکی کبی ، هیچ بر شیئی ده حقیقهً ایحا ایدمهز .

کذلک کافه محصولات ، مجرد فائده سندن متنفع اولمق ، یعنی استهلاک اولمق ایچون استحصال اولنور . یوقسه بر صورت مفیده ده صرف اولنه میان شیمک استحصالنده معنا یوقدر . بناء علیه حاصلاتک وجوده کتورلمسندن مقصدک غایتی ، صرف واستهلا کدر . هر محصول استهلاک اولنور .

مستحصل ، حاصل ايتديكى اشيايى طوغريجه استهلاك ايتسه
 بيله ، بونلرك واسطه سيله ، يعنى مبادلله طريقيه تدارك ايتديكى
 محصولاتى استهلاك ايلر . شو قدر وار كه ما كولات ومشرو-
 بات كبي بعض شيلر دفعه ، ياخود ازوقت ايچنده وبعضيسى
 آغرجه ويا مدت مديده ده استهلاك اولنور - البسه ، مفرو -
 شات ، خانه لر ، مجوهرات وسائره كبي . مستهلكات ايكي قسم
 اولوب ، سرمايه بختنده بيان اولنديغى اوزره ، برى يكيدن
 ثروت حصولنى موجب اولان وديكرى اولميان مستهلكاندر .
 برنجى قسمدن اولان استهلاكات ، صنايعده وقوعبولان
 صرفياتدر كه مصروف اولان قيمتدن زياده وهيج اولماز
 ايسه ، اكا معادل بر قيمت استحصالى مقصدينه مبتيدر .
 ايكنجى قسمدن اولنلر انسانك ايفاي احتياجاته مخصوص
 اولان كافه استهلاكانى شاملدر . برنجى نوعى اساساً تزايدشروتنى
 وديكرى ثروتك اضاعه سنى مستلزمدر . مثلاً يوز غروشى
 اولان بر آدم ، بونى ما كولات وملبوساته صرف ايدر ايسه ،
 يوز غروشلق قيمت ضايع ايتش اولور . بالعكس بونكله
 اجراى صنعتته مدار اوله جق مواد اصليه صاتون الور ،
 ياخود بونى فائضه وبرر ايسه ، بو قيمت ضايع اولدقدن
 بشقه ، فضله بر قيمته حاصل ايدر . انجق صنايعده صرف
 اولنان قيمت ، استحصال اولنان اشياك بر سببه مبنى فروخت
 اولنه مامسندن ، ياخود پك دون فيئالته صاتيله بيلمسندن طولايى
 ضايع ايدلك دخى وقوعبوله ييلور . كذلك انسانه كوره
 تعيش ايتك ، كسب ثروت ايلمكن اقدم اولديغى شويله

طورسون ، بو مقوله استهلاکات ، قوای مادیه و معنویه سنک
اثری اولان اعمالی حصوله کتورمکه مدار اولدیغی حالده
ثمره سر عد اولنه ماز . شبهه بو قدر که برعاطلک کرک کچمنسنه ،
کرک معلومات و مهارت ایدنسنه عائد اولان استهلاکات ،
سائر استهلاکات ثمره کبی ، مولد ثروتدر .

کرک صنایعه ، کرک حوائج بشریه نک طوغریدن طو -
غری به ایفاسی خصوصنده اولسون ، استهلاکات ، « سیمونندی »
نک ما کنه لره اعتراض ایتدیکی صره ده فرض ایلدیکی
کبی ، محدود دکدر . احتیاجات بشریه نک ترقیه میلی
اقتضاسندن اوله رق ، محصولات چوغالدقجه و بناء علیه قیاتی
تذنی ایتدکجه اسباب ثروتدن بی بهره اولان صنوف اهالی - که
عموم اهالینک قسم اعظمیدر - مقدمه نائل اوله مدقبری
فوائدہ دسترس اولورلر . استهلاکاتک دائره سی بو صورتله
کتدکجه توسع ایدر . صنوف سائرہ دخی ، اشیای مختلفه نک
استحصالنده حاصل اولان سهولته کوره ، احتیاجات متنوعه -
لرینی ده مکمل صورتده ایفا ایدرلر . بو قاعده نک صحتی
استماتستیق دلالتیه فعلاً تبین ایتشدر . هر مملکتده ما کنه
استعمالیه اصلاحات سائرہ بر دوام اولدقجه ، تقسیم اعمال
قاعده سی مرعی طوتلدقجه ، سرمایه تراید و اعتبار مالی
تأسس ایتدکجه و محصولاته طرح اولمان ویرکو و رسملر تخفیف
اولدقجه ، استهلاکات دخی پیدر پی و بلا فاصله ترقی ایلشدر .
بالعکس حاصلاتک تدنیسی موجب اوله جق اسباب و تداییرک

جمله‌سی استهلاکاته دخی تأثیر ایش و اکثریت اهالینک ضرورت حاله گرفتار اولسنی استلزام ایده کلمشدر .

انکلتره ده ، ۱۲۳۵ دن ۱۲۳۹ تاریخنه قدر ، سنوی یدی سکز ملیون لیرالقی قهوه استهلاک اولنور ایدی . بوصرفیات ، کربک رسمنک نصفه تنزیلی اوزرینه ، ۱۲۴۲ ده ، اون یدی ملیونه چقدی ورسومک برقاندھا تخفیف اولنمسیله ، ۱۲۶۵ سنه سندن ۱۲۶۹ سنه سنه قدر ، اوتوز درت ملیونه بالغ اولدی . کذلک پوسته اجور اتجه تنزیلات اجرا اولنمزدن اول ، یعنی ۱۲۵۵ ده ، انکلتره ده بر مکتوبک حد وسطی اوله رق اجرتی یدی ، یدی بچق « پنی » یعنی اوچ بچق غروش راده لرنده اولدیغی حالده ، سنوی ۷۶ ملیون مکتوب نقل اولنور ایدی . مکتوبلرک اجرتی بر « پنی » ، یعنی یکر می پاره یه تنزیل اولنمسیله پوسته نقلیاتی ، ۱۲۹۳ ده ، بر ملیار ۱۹ ملیون عدده رسیده اولدی . هر زه ده یوللر اصلاح اولمش ایسه ، یوللرک عددی بره اون نسبتنده ترقی ایشدر . هله دمیر یوللرک و واپور سفینه لرینک اثری اولان ترقیاته بر حد تعینی قابل دکلدر .

حاصلات ایله استهلاکاتک نسبتی وقتیه ارباب علم بیننده برمسئله حکمنده ایدی . « سیسموندی » و « مالتوس » حاصلاتک متمادیاً ترقیسنده مخاطره کوردکلرندن حاصلات ایله استهلاکات بیننده بر موازنه ساله حصولی اسبابنی تحری ایدر لری ایدی . « ژان بانست سائی » ک مخرجلر حقننده وضع ایدیکی قاعده که مبادله بخشنده بیان اولندی ، بو قورقو-

لری دفع ایشدر . حقیقت حالده ، حاصلات ، استهلاکات ایله محدود اولدیغی کبی ، استهلاکاته حاصلاتدن بشقه تعیین حدود ایده جک برشی بو قدر .

مبادله فصلنده تصریح اولدیغی کبی ، مستحصل ، جزوی و کلی برشی حاصل ایتدیگی آنده ، مستهلك صفتی ده احراز ایدر . چونکه عرض ایتدیگی اشیایه مقابل ، اشیای سائره المنه حاضردر . واقعا صاتیلغه چیقاریلان اموالک بعضیسی لزوم و احتیاج درجه سنی تجاوز ایتک دخی ممکناندندر . لیکن او حالده فیئاتی تدنی ایدرک ینه طالی ظهور ایدر و هیچ ظهور ایتسه بیله ، رقابتک اثری اوله رق اونوع حاصلات تناقص ایله ، یا خود کلیاً ترک اولنور و حاصلات ایله استهلاکک موازنه سی تکرار یرینی بولور . بو بحثده شایان دقت اولان برنکته دخی ، مستحصلر ایله مستهلكرک مقایسه منافعیدر . مستحصلر منافع مخصوصه اصحابیدر . مستهلكر ، فقرای اهالی ایله برابر ، مستحصلری ، یعنی اهالینک جله سنی جامعدر . بونلرک منفعتی منفعت عمومیه دیمکدر . حتی مستحصل ایله مستهلكک منافع بیبنده طبیعی اختلاف و تضاد واردر . مستحصلک منفعتی ، کندی چالشمسنگ ثمره سی اولان محصولک ممکن مرتبه آز پیدا اولسی و چوق ارائلسیدر . مستهلكک منفعتی ایسه بالعکس محصولاتک ممکن مرتبه کترله حاصل اولسی و از طالی بولمسیدر . بناء علیه قوانین تنظیمنده ، بو ایکی نوع منفعتدن مستهلكرک منفعتی دیگرینه مرجع طو تلیق اقتضا ایده جکی بدیهیدر . یالکز مستحصلرک منافعنی کوزتمک ، عموم جمعیتک

منفعتی خلافتده حرکت ایتکدر . مستحصلرک منفعتی انجق
 مستهلکککک ، یعنی عموم اهلینک استفاده سنی موجب اوله جق
 درجه ده ترویج اولملیدر .

استهلاکات خصوصیه ، سرمایهنک صنایعهده استعمالنی
 واستحصال ثروت یولنده وقوعبولان صرفیات شخصیه بی
 متضمندر . سرمایهنک صورت استعمالندن مقدمه بحث
 اولندی . استهلاکات شخصیه به کلنجه بونده اول امرده
 ظهور ایدن مسئه ، مادامکه بومثلاو صرفیات بر مقدار ثروتک
 اضاعه سنی موجب اوله یور ، بوندن ک معقول واک زیاده
 شایان تحسین اولنر هانکیلری اولدیغنی تمیز ایتک ماده سیدر .
 « ژان باتیست سائی » بونوع استهلاکاتدن اولا ، احتیاجات
 حقیقیهنک استیفاسنه مدار اولنلرک ، ثانیاً ، از وقت دوام
 ایدنلردن ایسه ، مدت میدیه امتداد ایدنلرک ترجیحنی توصیه
 ایلر . واقعا انسان اول بول اسباب ضروریه تعیشنی تأمین
 ایتک لازمدر . استحصال ثروتدن اصل مقصد دخی بوندن
 عبارتدر . استهلاکات اوزون وقت سوردکجه انلردن زیاده
 استفاده اولنور . اومقوله اموال ، حین حاجتده صایلوب
 اثمانک بر قسمی اولسون ، اله کچه بیلور . سوء استعمالاتده
 ده از سببیت ویرر . قالدیکه احتیاجات حقیقیه ، حوائج
 ضروریه دن عبارت اولیوب حال مدنیت اقتضاسندن اولان
 احتیاجاتیده متضمندر . «فرانقلن» دیرکه « زائد شیئی اشترأ
 ایدن ، بالاخره لزوملوسنی ده صاتمعه مجبور اولور . » لکن
 احتیاجات صحیحه ندن عبارتدر ونزدهده نهایت بولور . فضله

دينلان صرفيات هانكي شيلردن باشلار . بوراليني تماميله تعين ايدوب قواعد مطلقه يه ربط ايتك ممكن دكلدر . شوقدر ديله بيلور كه انسان ، مقتضاي خلقتي اوزره برطرفدن ترقى و مدنيت قاعده سنه اتباعاً اصلاح حالنه و دائره احتياجات و تلذذاتني توسيعه مائلدر . ديكر طرفدن ، نصايح عقل و حكمته حواله سمع ايليه رك و محافظه نفس و جيهه سي ، عيال و اولادنيك محبتى ، تأمين استقبال اندیشه سي و مسئوليت حسى الجا آيله هوا و هوسنه و امال نامتناهيه سنه برحد وضع ايدر . عقل و حكمتك ارئه ايتديكي شوحد ايسه ، علم ثروجه اوچ جهته تعين اولنه بيلور . كه اولاً ، انسانك وجوديني اضرار و قواى عقليه سنى اخلاص ايدجك استهلا كلدن اجتناب ايله حفظ صحت قواعدينه رعايت اولمسي . ثانياً ، هر كسك مقياس صرفياتي اولمق و شدت احتياج واقع اولدقجه تجاوز ايدلامك لازم كلان و ارداتك درجه مساعده سنى كوزتمه سي . ثالثاً ، شخصك و عائله نك آتيسنى تأمين يولنده ، تمتعات ووا . ردانك مناسب برقسى حسن اداره ايله تصرف ايدلمسي قضيه ليدر . بو حدود داخلنده انسانك رفاهيت و سعادت حالنى مستلزم اوله جق مصارفات ، صرفيات معقوله دن عد اولنه بيلور . فقط بو صرفياتنه دخی ، هر كس ابنای جنسى حقمده محاسن عقليه و معنويه يى موجب و اصلاح نفس و تهذيب اخلاقه مدار اوله جق ، يا خود بر فائده صحیحه يى استلزام ايدجك شيلرى هدف اتخاذا ايتك و سائر لینه مرجح طوتمق لازمدر .

بواساس، عادی عمله حقنیده دخی جاری واهالینک الك اشغی صنفلرینه بیله شاملدر . انسانیتک ایجاباتندن قطع نظر، علم ثروتجه عمله ورنجبر کروهنک واکثریت اهلینک اسباب تناول و تعیشلری صحت بدن واستراحت حالرینه موافق صورتده بولمق ودرجه ثروتلرینه نسبتله کندیلری تلذذات عقلیه ومعنویه دن بهره دار اولمق هر حالده ارزو اولنه جق مواددندر . زیرا بوضورتده مساعی مصر و فله لری دهامثر وانلرک حضور وراحتلری هیئت اجتماعیه نک استراحتنی مستلزم اولور .

بوتقدیرجه اعتبار اوزرینه، یعنی ویره سی یه ایدیلان صرفیاتک مضرتی و تهله که سی بدیهیدر . ویره سی یه اوله رق وقوعبولان اشترآت، دهامهالی اولور ومشترینک بوینی باعه باغلی اولسندن طولایی سوء استعمال وقوعیله، مشتری اضرار اولمق احتمالی ککوستر . مشتری بی ده - ایستدیکمی بادهوا اله یله یورم - خلیاسنه دوشوره رک تسبیه، اسراف وسفا - هته میل ایتدیرر ونهاینده بتون بتون خرابیتنی انتاج ایده یلور .

اسراف ماده سی ایسه علم ثروتجه کایاً هر دوددر . مسرف، تلف ایتدیگی سرمایه نک هر بر جزوینه مقابل، او مقصدار سخی وعملک اضاعه سنه سبب اولور ویر الشجیحی بی ایشدن محروم ایلر . مسرف، صرف ایتدیگی اچه لراه درون مملکتده صنعت و تجارتده خدمت ایده یور که کورینه ور

ایسه ده حقیقت حال بونک عکسیدر . واقعا درت طرفه
 صیاحدیغی التونلر ضایع اولماز وارباب صنعتک انه کچن قسمیده
 استحصال ثروته صرف اولنور . لیکن المرله اشترا اولنمان
 شیر - که انواع ماکولات ومشروبادن ، آغر و ذیقیت
 ایسه دن ولایق سز صورتده بدل اولنمان احسانلردن عبارتدر -
 بونلر هپ هپ اولوب کیدر . « اهل تصرف ، » ادام
 ایتیک قوی اوزره ، « بر صنعتکاه عمومی مؤسسی کیدر .
 بر مقدار ایشکدار عمله نك مؤبداً اعاشه سیچون بر سرمایه
 دائمی احداث ایتش دیمکدر . مسرف ایسه ، اجدادینک
 امساک وتصرف ایله تدارک وصنایعه تخصیص ایتش اولدیغی
 سرمایه لری بوش کزنلره توزیع ایدوب ، حالبو که بوسر -
 مایه ل صنایعه ده متمادیاً تجدد ایده جک ایکن انلرک یدینه کچدکن
 صکره بردها برینه کلزلر . هر مسرف ملتک دشمنیدر .
 تصرفه رعایت ایدن ادم ایسه ، جمعیت بشریه نك منعمی عد
 اولنق لازمکلور . »

حتی خستلی ادم مسرفه ترجیح اولنسه کرکدر . زیرا
 مسرفک صرفیاتی بردها عسودت ایتز . لیکن طمعکارک
 ادخار ایتدیکی التونلر ، کونک برنده انلری استحصال ثروته
 صرف ایده جک بر ادمک انه کچه بیلور .

سفاهت مسئله سی ، یعنی افراد ناسک ، لزوم حقیقیدن
 فضله اوله رق وقوعبولان صرفیاتنک بر قاعده کلیه یه ربطی
 قضیه سی حقیقده ارباب علم ثروت و حکما میاننده مباحث
 عدیده جریان ایده کلشدر . یوقاریده بیان اولنمان قاعده لک

تطبیقندن شو نتیجه حاصل اولور که هر حالده افراد جمعیتک سفاهت بولنده اولان صرفیاتی مقدار وارداتیه و درجهٔ یسار و ثروتیه متناسب اولقله برابر، حسن اخلاق و ادابه توافق و هیئت اجتماعیه نک منافع و ترقیات معنویه سنی استلزام ایدنجه، جائز و عکسی تقدیرنده، غیر معقول و مضر عد اولنه بیلور.

مملکتجه، ملت و دولته، یا خود ناحیه و ولایتجه و وقوعبو- لان صرفیانه استهلاکات عمومیه اطلاق اولنور. لکن مستهلکک صفتی دکشمکه، یعنی شخص پینه بر جماعت و یا هیئت اجتماعیه قائم اولقله استهلاکات ماهیتی تبدیل ایتمز. حکومتجه ایدیلان صرفیات دخی، استهلاکات خصوصیه کبی، فائدهلی، یا خود فائدهسز و یا مضر اولق ممکندر. شوقدر وار که حکومتک صرفیات معقولهسی، ارباب صنایعک صرفیاتی کبی، طوغریدن طوغرییه استحصال ثروتی موجب دکلدرد. انجق امنیت و عدالتی، حسن اداره بی و ثروت مملکتک تمیه سیچون الزم اولان شرائط سائره بی تأمین ایتدیکی جهتله ثروت عمومیه طولایسیله تأثیرات اجرا ایدر.

بناءً علیه استهلاکات خصوصیه بحثنده تصرف و اسرافه دائر بیان اولنان مطالعات، مصارف عمومیه حقیقده دخی وارددر. وقتیه صرفیات عمومیه بهمه حال صنایعی تشویق ایدر و تجارته رواج و پرر ظن اولنور ایدی. و بو ذهاب، اذهان عمومیه ده اودرجه پرلشمش ایدی که « وولتر »

كې مدقق بر فيلسوف - « انكلتره قرانك سنوى صرف ايده جك بر مليون ليراسى وارد . اشته بوليرال استهلاك طريقه كاملاً اهالى به رجوع ايدر » ديمشدر . بوايسه بيوك بر خطادر . اموال دولت واقعا اهاليدن چيقار . اما اهالى به مجاناً عودت ايتز . زيرا مبادله طريقه ، يعنى بر طاقم خدمات ويا اموال مقابلنده صرف اولنور . انك ايچون صرفيات عموميه دن مملكتك استفاده ايتسى ، بونلك مجرد صورت مفيده و اموال و خدمات صحيفه به بدل وقوع بولسيه مشروطيدر . وير كوي و يرن اهالى ، انى انجبق چالشمقله تدارك ايده يله جكندن وير كويه منقلب اولان سرمايه ارتق صنايعه صرف اولنه ماز اولور . و او صنايع اندن محروم قالور . حاصلى حكومتجه ايديلان هر بر مصرف او مقدارده مصارف خصوصيه به مانع اولور . بناء عليه دولتجه وقوع بوله جق مصرفك مأمول اولان فوائدى ، انك تسويه سيچون خلقجه اختيار اولنه جق فدا كارلق و چكله جك محروميت ايله موازنه اولنه رق ، صرف اولنه جق اچمه لك ، سرمايه به محتاج اولان بونجه اصحاب صنايع ينده قلمسى دها خيرلى اولوب اولميه . جنى تدقيق و تحرى اولنق اقتضا ايدر .

ينه شو خطانك اثرى اوله رق مقدملرى ظن اولنور ايدى كه مأمورين دولته تخصيص اولنان معاشات ، جسامتى نسبتنده خلقك استفاده سنى موجب اولور . واقعا مأمو - رى ملكيه نك ، مأموريتك اهميته كوره توظيف ايدلسنك اداره جه محسناتى انكار اولنه ماز . فقط بونده دخی يالكر

او معاشری کنندگی محصولیله مبادله ایده-ج-ك اولان صنوف اهالی دوشنبه-ب-وب ، کنندیلرندن او مقدار ویرکو استحصال ایدیلان افراد مکلفهده خاطره کتسو- رملیدر. عموماً مأمورین تخصیصاتنک علم ثروتوجه مقبولیتی، انلرک ایضا ایتدکلی خدمتک فائده سیله مقیددر. افراد ملتک امنیتی و حقوق شخصیه و عمومیه نك محافظه سی وظیفه سیله مکلف اولانلرک ، خدمات واقعه لرینه وچکدکلی زحمتره بدل ، بو فواید عظیمه دن مستفید اولان اهالی طرفنده اطاشه ایدلمسی و مکافات لایقه به مظهر اولسی موافق حکمت و عدالت-در . بو جهته مأمورین تخصیصاتی خدمات واقعه لريله متناسب اولمق لازم کلدیکندن بو شرطه رعایت اولندقیچه اعتراضه محل اوله ماز .

اوتوزدردنجي فصل

تكاليف عموميه

ويركونك تعريفى . - ويركويه دائر ادم اسميتك وضع ايديكي قواعد . - طوغريدن
 طوغرييه وبالواسطه النان تكاليفك تعريفى . - ويركوى شخصى . اراضى اوزرينه
 موضوع اولان ويركولر . عشر اصولنك تدقيق . اينيه ومسقناتدن النان ويركو .
 پانتت ويركوسى . تمتعات ويركولرى . متروكات وانتقالاتدن النان خرجلر . فراغ
 وعموماً بيع وشرا معاملاتدن اخذ اولنان تكاليف . - تمغا رسى . - صرفيات داخلويه
 رسوى . كرك رسبرى . انحصار وامانت مسورتنده اداره اولنان رسوم . - تكاليف
 محليه .

هيئت اجتماعيه نك برطاقمنافع واحتياجات كلييه ومشتر كه
 سى واردر كه ارباب صنايعه وافراد جمعيتيه احاله اولنسه ،
 اداره سى يا هيج قابل اولماز ، يا خود اولسه بيله ، پك ناقص
 صورتده اجرا اولنه بيلور . بونلر امنيت عموميه نك ، داخلا
 وخارجاً صلح واسايشك ، حریت شخصيه وسائر حقوق عمو-
 ميه نك محافظه سى كبي مواددر كه بالخاصه حكومهت عائد اولان
 وظائف بونلردن تركب ايدر . بو وظائف مهمه ، مأمورين
 وخدمه دولت معرفتيه ايضا اولنور .

هيئت عموميه عائد امورك مصارف لازمه سندن بر قسمى
 ميريه عائد املاك ووارداتدن تسويه اولنور ايسه ده كليتى ،
 افراد جمعيتك ثروندن هر كسك حصه سمنه اصابت اين
 شيمك افرانيله تراكم اين مبالغدن ايضا اولنور . اشته بو

حصہ بہ ویر کو ، یا خود تکلیف دینلور . زیرا بتون افراد ملت بونکله مکلفدر واصولاً طرح اولندیغی حالده اعطا . سندن امتناع جائز دکلدرد .

ویر کو اکثریا مصارف استحصالیهنک و بناء علیه اشیا فیائنک اجزای مر کبه سندن معدود اولسیله کمیتی و صورت طرح و تحصیل ، یعنی آغر ، یا خود خفیف اولسی و افراد هیئت اجتماعیه به یولنده توزیع اولنوب اولنامسی ، صنایعه و ثروت عمومیہ به زیاده سیله تأثیر ایتک طبیعیدرد . اگر بولیله طرح اولنماز و مقداریده آغر اولور ایسه ، مملکتجه مضایقه به باعث اولور . صورت مفیده ده صرف اولنما سیده ثروت ملیه نک بر قسمنک و بر مقدار اعمال و مساعینک هبا اولسنی ایجاب ایدرد .

ایندی تکالیف عمومیہ ، لزومی منکر دکل ایسه ده خلق ثروتندن النان بر حصه دن عبارت اولسیله چاره سز ثروت خصوصیه نک تدینسی و صنایعه صرف اولند جق سرمایهنک اونسبتده تناقصنی موجبدر . بوجهتله وضع و طرحنده حکومتجه اول باول کوزه دیله جک جهتدر ، مقدارینک هیئت اجتماعیه نک احتیاجات صحیحه سی درجه سنی تجاوز ایتامسی وینه منافع و ثروت عمومیهنک محافظه و تئیه سی یولنده صرف اولنوب ، مقابلنده استحصال اولنان خدمات ایله متناسب اولسیدرد . تکالیف عمومیهنک مقدار مجموعی معتدل اولقی و صرفیات عمومیده تصرفه رعایت ایدلک قاعده لری

جمله نك مسليدر . فرانسه مالیه ناظر لندن « نكر » ديمشدر كه حسن انتظام و تصرفاتدن حاصل اوله بيله جك اسباب ثروتدن نهايت درجه سنه قدر استفاده اولمدقجه ، يكيدن ويركو وضعي جائز اوله ماز . «

« ژان بانيس سأي » دخي دير كه « اداره مالیه جه اك كوزل ترتيب ، آز مصرف اتمكدر . وير كونك اك اعلاسيده اك خفيفيدر . « قالدیکه تكاليفك طرح و تحصيلي قاعدهء عدا . لته موافق اولمقي لازم اولديغندن بو مقصدك حصولچون هانكي صنف اهاليدن وهائكي نوع اشيدان المنق اقتضاي تديك نك تدقيقي ايجاب ايدر . مادامكه كافه صنوف اهالی جانب حكومتدن حيايه اولنه بور و خدمات دولتن استفاده ايدبور . تكاليف عموميه بي ايفايه مقتدر اولان افراد ملتك كافه سي مكلف اولمليدر و قدرت و نفوذ صاحبلي نائل امتياز اوليه . جغني كبي ، ادني اهالی دخي ، ضرورت حاللري متحقق اولمدقجه استمنا ايدمامليدر .

تكاليف عموميه ، هر نوع اعمال و محصولات شمولى اولديغني حاده بونلردن هانكيسي تقديم اولمليدر وير درجه حاصلات ويرن ايكي تكليفدن شايان ترجيح اولاني نصل تفريق ايلمليدر . بو مسئله ره دائر ابتدا قواعد صحیحه وضع ايتك شرفي « ادام اسميت » ه عائددر . انك ارائه ايتديكي قاعده لر علم ثروت اربابي عنندنه حالا معتبر اولمسيله خلاصه بياننه ابتدار اولنور . اولاً ، ويركو ، ثروت ايله متناسب اولمليدر . يعنى افراد

مكلفه دن هر برينك وير كوده حصه سي ، واردات مخصوصه -
 سنك يکونی نسبتنده اولمی و هر کس ثروت عمومیه دن بهره سی
 نسبتنده مصارف عمومیه به تشریک ایدلمیدر . تکالیف
 عمومیه جه اگ مهم قاعده بودر . زیرا اکر بوکا رعایت اولماز
 ایسه ، افراد جمعیتدن بعضیسی ، دیگرلرینه نسبتله استفاده
 ایتدیرلمش و بونلرک نائل امتیاز اولسنه بدل ، دیگرلرینه غدر
 ایدلمش اولور . بومساواتسزلق ایسه ، افراد ملتک قوای
 استحصالیه لری بیننده کوزدلمک لازمکلان موازنه طبیعییه بی
 اخلاص ایدر . برطاقم اهالینک ، حائز اولدیغی قوای استحصال-
 لیه دن دیگرلری قدر استفاده ایده بیللرینه و بناء علیه ترقیات
 عمومیه به مانع اولور . هله بوصورتله مغدور اولنلر فقرای
 اهالی اولور ایسه ، بونلرک ترقیات معنویه لری احوال ماده -
 لریک اصلاحنه منوط اولدیغی حالده ، ویرکو التنده از یلوب
 قید ضرورتدن قورتللری ممکن اولماز .

ثانیاً ، هر کس دن طلب اولنان ویرکو حصه سی و بونک وقت
 و صورت تأدییه سی ، برکونه اشتباهه و منازعه به محل براقیه حق
 یولده جهلنک معلومی اولمیدر . یوقسه افراد مکلفه معامله
 کیفیه دن قورتللق قابل اولماز . بوقاعده به ایسوم ، ممالک
 متنده ده ، کرکی کبی اعتنا اولنمقده و اداره مالیه اصلاح
 اولندقیجه فعلیاتنک حصولیده میسر اولمقده در .

ثالثاً ، ویرکو ، افراد مکلفه بی ممکن مرتبه ازعاج ایتیه جنک
 زمان و صورتلرده استیفا اولمیدر . بوقاعده به مبنیدر که

فرانسه ده ویزده املاك ویركوسی تقاسیط متعدده یه ربطله
جسته جسته تحصیل اولنور .

رابعاً ، ویركو، اك از مصرفله تحصیل اولنه یله جك
صورتده ترتیب اولمیلیدر . بعض ویركولك تحصیللی ،
سائرلرینه نسبتله دهها چوق مصرفه و مأمور استخدامنه متوقف
اولسلیله بویولده وقوعبولان فضله صرفیات ینه خلقدن
حقیقاجغندن بوده بر ویركوی منضم دیمك اولور . بناء علیه
بر ویركونك وضعنده باشلیجه دقت اولنه جق نقطه ، مصارف
تحصیلیه نك كیمیدر . یعنی خلقك المدن حیقان مبالغك خزینه
دولته كیرن مبالغدن ممكن مرتبه آز فرقلی اولسی و ممكن
مرتبه آز وقت ایچنده خزینه یه کیرمسیدر . بوجهته ، اختیار
اولنه جق ویركونك جبايننده فضله مأمورین استخدامی
وسائر لزومسن مصارف و معاملات وقوعی تجویز اولنماق
الزمدر .

بودرت قاعده یه علاوه « ادام اسمیت » بر بشنجی قاعده
دها بیان ایتشدرد . یعنی ویركو ، افراد مكلفه یه ، ویره جكری
شیك ایفاسندن قورتلق امکائی کوسترماملیدر . بوقاعده نك ده
زیاده سیله اهمیتتی واردرد . زیرا افراد مكلفه ، ویركوی ایفا
ایتمکله چاره بوله بیلدكری حالده حیلله کارلق و یلانجیملق
یولنه صاپه بیلورلر . مأمورین دولت دخی شدت استعمالنه
قالقیشور . بو حال ایسه ، کمرکلردن مال قاچرمق کبی حیلله لری
اعتماد ایتش اولان اهالیده مشاهده اولندیغی اوزره ، اخلاق
عمومیه نك افسادینی مؤدی اولور .

بونلردن ماعدا ، تكالیف عمومیه نك ، پیاقو وامثالی شیلردن واردات استحصالی کبی ، حسن اخلاق وادابه مغایر ویاخود ، تمیز لکه مدار اولان اشیا اوزرینه قونیلان آغر رسملر کبی ، صحت عمومیه جه مضر اولماسی لزومی عموماً مصدقدر .

تكاليف عمومیه اكثر يا ايكي قسمه تقسيم اولنور كه طوغريدن طوغرى به النان وير كور ايله بالواسطه تحصيل اولنان تكاليفدر . طوغريدن طوغرى به النان تكاليف ، اصل وير كويي ويره جك اولنلردن شخصاً و بر كونه واسطه به مراجعت اولنمقسزين انك ثروت واقتمدارى اوزرندن طلب اولنان وير كوردر . بونلره ساده جه وير كو دخي دینلور . بالواسطه النان تكاليف ايسه ، اصل وير كو ايله مكلف اولوب نهايتنده انى ايفايده جك اولان شخص ارائليه رق استحصال اولنان ، يعنى وير كويي پشينجه و پروبده بعده سا . نرندن استرداد ايدده جك اولان اشخاصدن النان تكاليفدر (*). بو ايكنجى قسمده ، افراد مكلفه نك ثروت شخصيه سنه باقلميوب رسم هانكي ماله عائد ايسه او مالدن اخذ اولنور . مثلاً بر مالك كركه ورودنده مال صاحبنك كيم اولديغى وانى ادخال ايدن ادمك ، ياخود ديكر بر شخصك حسابنه كتو . رلديكى سؤال اولنماز . رسم مجرد او مالدن النور .

(* فرانسده ، افراد مكلفه نك اساميسنى حاوى اولمق هر سنه تقرر ايدن وير كو دفترلى موجبجه تحصيل اولنمان تكاليف ، بالواسطه النان رسومدن عد اولنور .

طوغريدن طوغرى به النان تكاليفدن معدود اولان وير -
 كولر، ويركوى شخصى، اراضى ويركوسى، اعشار واغنام
 ويركولى - كه تكاليف ارضيه دن در - ابنه ومسقفات
 ويركولى، حرف وصنایعدن، واردات وتمتعاندن النان
 تكاليف، انتقال وفراغ خرجلى ومعاملات اوزرينه اخذ
 اولنان ويركولدر .

اشخاصه طرح اولنان ويركو، يا خود تكاليف شخصى،
 اساساً مخدوردن سالم دكلدر . زيرا افراد مكلفه دن هريريك
 اقتدارى نه درجه ده اولور ايسه اولسون، اكا باقلمه رق
 شخص اعتباريله تحصيل اولنور . زنكين، فقير، هر كس
 بو ويركوى بر مقدارده ايفا ايدر . تنظيمات خيبريه دن اول
 ممالك شاهانده تحصيل اولنان جزيه بو ويركوى شخصى
 ايدى . كذلك قديماً جارى اولان انقاربه اصولنك يرينه ،
 فرانسه ده وبزده عمه مكلفه دن طلب اولنان بر قاچ كونك
 خدمت ويا انك بدلى ، تكاليف شخصيه دن در . بو مثللو وير -
 كولر بو قارنده بيان اولنان تناسب قاعده سنك خلافنده اولوب
 بونلك بر درجه به قدر تجويزى، يك معتدل اولمق ، يعنى افراد
 مكلفه دن اقتدارجه اك اشاغى درجه ده بولنانلك ويره بيله -
 جكي مقدارى تجاوز ايتماك قيديله مشروطدر . چونكه
 بو مقدارى كچديكى حالده عدالته مغايرتندن ومنافع عموميه جه
 مضرتندن بشقه ، تحصيليله متعسر و بلكه غير ممكن
 اولور .

اراضى اوزرينه وضع اولنان ويركولر، طوغريدن

طوغری بہ النان تکالیفک اک مهم قنمیدر وقاعدہ برکونہ
اعتراضی دعوت اتمز . بونوع ویرکو - مکرکہ وضعیتی
بسبتون یولسنز ویکیتی پک فاحش اولسون - مجرد ارضک
ایرادندن النور ویا لکز صاحب ارضه عائد اولور . بوصولده
اراضی ویرکوسنک ، ارض صاحبنک ایرادینی تنقیص ایتمکدن
بشقہ برمضرتی اولماز . ومجرد ارضک ایرادندن الندیغی
ایچون زراعتک مصارف استحصالیہ سنہ ومحصولات ارضیہ نک
فیئانته تأثیری اولہماز . زیرا ارضک ایرادی بچشده ایضاح
اولندیغی اوزره ، بونوع محصولانک فیئاتی ہرحالده اک ادنی
درجہده اولان اراضی محصولانک مصارف استحصالیہ سی
اوزرینہ تقرر ایدر . ارض صاحبی ویرکونی بشقہ کیسہ یہ
تحمیل ایدہ مدیکمندن ویرکو طوغریدن طوغری بہ دولتک
خزینہ سنہ کیرر . اما اگر ارضک ایرادندن زیادہ برشی طلب
اولنور ایسہ ، اوحالده ویرکونک ، ایرادی تجاوز ایدن
مقداری زراعتہ یوکلنور ومحصولاتک صائش فیئانته منضم
اولہ یلور . بوایسہ زراعتک انقراضنی موجب اولور .
اراضی ویرکوسی بودرجه لڑده فاحش اولسہ بیله ، ینہ آغر
اولسی محذوردن سالم دکلدر . واقعاً نفوس اہالی تکثر
ایدرک محصولات حقنہ طلب ارتدقجہ واصول حراثت اصلاح
اولندیقجہ ، ارضک ایرادی تزیاد ایلر و ویرکونک کیت
اصلیہ سی کتدیجہ خفیفلشمکہ میل ایدر . لکن مادامکہ بو
ویرکو مجرد اراضی صاحبلرینہ طاندر ، بدرجہدن زیادہ یہ
ابلاغ اولنور ایسہ ، ینہ زراعتجہ سوء تأثیراتی مستلزم اولور .

زیرا زراعتہ کثرت حاصلات برطاقم مصرفی اصلاحاتہ محتاجدر . بو اصلاحات ایسہ باشلیجہ ارض صاحبی طرفندن سرمایہ صرفیلہ وجودہ کلور . اصحاب اراضی اولہ آغر تکالیف ایلہ مکلف اولور ایسہ ، کندیلرنجہ تصرفات اجراسیلہ سرمایہ لینی ارترمق مشکل اولور . اراضیلری وارداتندن جزوی بر مقدار ی کندیلرینہ قالہ جغندن زراعت ایشارینہ سرمایہ صرفنہ رغبتلری اکسلور وبوجہتلہ اصحاب اراضی ضررہ اوغرامقلہ برابر ، عموم حاصلات و منافع زراعت سکتہ دار اولور .

اراضی وبرکوسی بر قاقچ صـورتلہ طرح اولنہ یلـور . یا اراضینک وسعتنہ نسبتلہ النور ، یا خود محصولات یکنونک بر قسمی عیناً استیفا اولنور . کہ بو عشر اصـولیدر . بو صورت حدذاتندہ ادارہ جہ مصارف و تلفاتی و خلقجہ تصعیبـا تی مستلزم اولدقن بشقہ ، ویرکو ، حاصلات غیر صافیہ دن التمیہ زراعتک ترقیسنہ مانع اولور . چونکہ ترقی زراعت بر باندن سرمایہ صرفنہ منوط اولدیغندن بر مملکتندہ زراعت ایلریلدیکجہ ، بو مصرفلردن طولایی ، حاصلات صافیہ ایلہ خام حاصلات بینندہ کی فرق ازالور . بناء علیہ اراضی مکملجہ حرثت اولندقجہ عشر آغراشور . اک عادی یولده زراعت اولنان اراضی اصحابندن حاصلات صافیہ لرنک ثلثی و بلسکہ نصفی استیفا اولنور واکر حاصلات ، مصارف استحصالیہ یی اودہ میہ جک اولور ایسہ ، زراع کلیاً رخنہ دار اولور .

بوسیله مینماید که زراعت ایلیریلندیکجه، عشر اصولنک محاذیری
زیاده حس اولنور. عشر اصولنک بر محذوریده شودر که
محصولات تناقص ایتدیگی حالده بهاسی ارته جغندن الکر کتسنز
سنه لده خزینه استفاده ایدوب زراع ایسه الکر زیاده ویر کوايله
مکلف اولور. مع مافیله اصول عشریه نکر تقریر ایتدیگی مملکتلرده
قولایلقه الغا ویا قالب آخره افراغ اولنمدیغی امور مجربهدندر.
اراضی ویر کوسی برده - بزده تحریر املاک اصولنک
اتخاذندن اول وبونک هنوز اجرا اولنمدیغی یرلرده جاری
اولدیغی اوزره - بر مبلغ مقطوعدن عبارت اولهرق افراد
مکلفیه توزیع اولنور. بونک دهها مکمل صورتی اولان تحریر
املاک اصولنده، اراضینک درجه درجه قیمتی ومقدار وای-
رداتی بشقه بشقه تقدیر اولنهرق هر برینه ویر کوطرح اولنور.
بو صورت ایسه توزیع صورتنه هر وجهله مرجمندر.
ابنیه ومسققات اوزرینه وضع اولنان ویر کولر بشقه جه
شایان تدقیقدر. بونکر، اصل اراضی ویر کوسی کبی، مطلقا
اراضی بی ایشلدنه عائد دکلدر. بونی نهایتنده تأدیه ایدن گاه
مالک صاحبیدر، گاه او ملکده اقامت ایدن شخصددر که
یا انک متصرفی، یاخود مستأجری اولوق ممکندر. چونکه
شهر وقصبه لرده اهالی تکثر ایتدیگجه یکیدن خانه وابنیه
سائر انشا اولنور. بو ابنیه بی یاپانلر ایسه، انلره صرف
ایتدکلی سرمایه دن ماعدا، ویر کوبیده کرادن چیقارمق
امیدیه انشا آته تشبث ایدرلر. برشهر وقصبه نکر بر محله سی،

موقعي اقتضا سنجه معتبر اولور، يا خود صكره دن اعتبار كسب ايدر ايسه، اوراده ابنیه حقنده وقوعبولان طلبك عرضه غالب كلسندن ابنیه وير كوسی ايجاره منضم اولور ومستأجرله انتقال ايدر. بونك عكسی اوله رق بر بلده ده نفوس اهالی چوغاله جق پرده ازالور، يا خود بر جهتنده، مرکز مصالحدن اوزاقلخی سبيله طلب واحتیاجدن زیاده خانه وابنیه سائره بولنور ویا بر محله سی، سائر هر نه سبيله اولور ايسه اولسون، اعتباردن دوشر ايسه، او حالده ملك صاحبي ابنیه وير كوسی كرادن چيقاره ماز اولور ووير كو كندی اوزرینه يوكلنور. فقط ثروت عمومیه نك چوق پرده رفته رفته ترقی اتمكده اولسنه نظراً ابنیه وير كوسنك اكثر احوالده مستأجره راجع اوله جغنده اشتباه اولنه ماز.

شوحاله كوره ابنیه وير كوسی بر جهته طوغریدن طوغری به النان وير كوردن عد اولنماق اقتضا ايدر.

بعض ممالكده واز جمله فرانسه ده، خانه لردن النان وير كو- دن بشقه، برده هر بر خانه نك قیو و پنجره لردن وير كو- النور. لکن بوتكلیف، فقرایی، وير كودن قورتلق ایچون، ضیا وهوادن محرومیتی اختیار ایدرك صحت وجودینی وير كو اغورنده فدا ایلمكده مجبور ايدر.

حرف وصنایع اجرا سندن النان وير كولر رخصتیه رسمیه «پاننت» و تمتع وير كولر ايدر. میكده وقازینو: كبی اچیق اولان محللری ایشلدنلر، يا خود بعض اشیانی فروخت ایدنلر، اجرای صنعت ایده بیلک ایچون، هر سنه حكومتدن

رخصت تذکره سی المغه و مقابلنده بر رسم و پرمکه مجبور طو-
 تیلور . « پانت » ویر کوسنک وضعیتی بشقه در . بو ویر کو
 هر نوع حرفت و صنعت اصحابندن النور و فرانسه ده ایکی
 قسمدر . یعنی مقطوعاً النان اصل ویر کودن بشقه ، برده
 هر بر صنعت صاحبنک اجرای صنعت ایتدیکی محلک مقدار
 ایجارینه کوره بر رسم نسبی النور . بوندن ده مقصد ، هر بر
 صنعتده ویر کونک کمیته افراد مکلفه نک مقدار وارداته توفیق
 ایتکدر . بوده شو فرض اوزرینه مبتنیدر که (حقیقت حال
 دخی اکثریا بویله در) ارباب صنایعدن زنکین اولنلر ، دیگر-
 زینه نظرأ دها جسم و دها مکلف ابنیه ده اجرای صنعت ایتک
 لازم کلور و بونلرک کراسی نسبتنده رسم التمسيله اسباب
 ثروت و تمتعلری درجه سنده مکلف اولورلر . دیگر طرفدن
 ویر کونک مقداری ، صنعتکارک بولندیخی شهر و قصبه نک
 عدد نفوسنه کوره تغیر ایدر . بر کویده ساکن اولان
 صایبجی ، قصبه لوده اجرای صنعت ایدن امثالندن از ویر کو
 ویرر . بونلر دخی بیوک شهر لوده بولنانلردن اکسک ویررلر .
 بو اصول اولدقجه مقرون عدالتدر . زیرا منخرجک جسماتی
 مصالح و معاملاتکده کثرت و اهمیتته دلالت ایدر . فقط
 « پانت » اصولیده ، واردادن النان تکالیفه و عموم تمتع
 ویر کولینه مخصوص اولان مشکلات و مساواتسزلقلردن
 وارسته دکدر .

بو ویر کو دخی یالکر ظاهرده طوغریدن طوغرییه النان
 تکالیفدنر . بونی نهایتنده تأدیه ایدن اکثریا مستهلکار

در . چونكه ويركو ، مصارف استحصاليه به داخل اولمسيه
فابريقه جي وصايجيلر اشيازيني دهابهالي صانهرق اني
مستهلكردن چيقارمغه باقارلر .

واردات وتمتعندن النان ويركولر اهاليء مكلفه نك اسباب
ثروت حقيقيه سيله متناسب اولمق اوزره وضع اولنمسيه اساساً
عدالته موافقدر . لکن بونلرك جباينده پك چوق مشكلاته
تصادف اولنور . چونكه هر كسك مقدار وارداتي تبين
ايديرمك ايچون افادهء مجردة سنه اعتماد اولنسه ، افراد مكلفه
كلورلرينك بر قسمي كتم ايتك احتمالي واردر . تحقيقات رسميه
اجراسي صورتنده ايسه ، اموال خزينه بي تحصيل ايدن مأمورلرك
سوء استعمالته ميدان ويريلور وخلق ، انواع ازاجاته گرفتار
ايديلسور . خلقك وارداتك بعض قرائن رسميه اوزرينه
تقديري ده دلائل صحيحه به مبتني اولديغي كبي ، شخص بشخص
اجراسي دخي قابل اولديغندن فرانسه نك « پاننت » ويركو -
سنده جاري اولديغي اوزره ، صنف اعتباريله بونلردن
هربرينك تخمين اولنان تمعانه نسبتله اجرا اولمق لازم كلور -
كه بو حالده افراد صنعتكاران حقنده بر چوق حقسزلقلر
ظهور ايتك ضروريدر . بزده تمتع ويركوسنك تعييني ايچون
اصناف كتخدالرينك ومعتبرانك اخباراتنه مراجعت اولنور .
لكن اصنافك منافعى مشترك اولمق جهتيه بو مثللو اخبارات
وتحقيقات دخي مکتومانك او كي المنسه چارهء صحيح عد اولنه ماز .
بوسبيلره وذاتاً هر يرده اهالي ، مدنيتك حال حاضرنده ،
درجهء قدرتلريني دولته بيلديرمكدن توحش واجتناب

ايدلكرينه مبنی، اكثر ممالكده واردات اوزرينه وير كو طرحی قابل اوله مامشدر . حتی انكلتره ده دخی ، هم آداب و اخلاق اهالی اولدقجه مساعد ، هم اداره جه اسباب تسهيلمه موجود ايكن « اينقوم تاقس » ناميله وارداتدن النان وير كو كوج حال ايله تأسس ايدله بيلمشدر .

خانه ايجای ، ويركويه اساس طوتلديغی حالده شو محاذير كركی كبی تعديل ايدلمش اولور . خانه ايجاری اكثریا مستأجر ك ثروتيله متناسب اولور . لکن بونده ده تعديله محتاج بعض مساواتسزلق ظهوری ملحوظدر . مثلاً بعضیلمری تصرفه اشوری رعایتلرندن ناشی خانه ايجارينه ، ثروتلرينك مساعده سنه نسبتله از پاره صرف ايدرلر و بوجهتهله ، قدرتنه كوره استهلاكاتی آز اولان اشخاص كبی ، اكسك ويركو ويرلر . سائرلی ايسه كثرت عيال و اولادلی سببيله زياده كرا ويرمكه مجبور اولورلر .

متروكات و انتقالاتدن اخذ اولنان ويركولر ، اصل طوغريدن طوغری به النان تكاليفدنلر . زير ابونلرك هيچ برجزوی بشقه سنه تحمیل ايديله مز . بو تكاليف ، بر شخصك فضله وارداتندن حكومه بر حصه افرازی ديمك اولمسيله علم ثروتجه بونلرده بر كونه محذور كوريله مز . يالكن بومثللو ويركولرجه ارزو اولنه جق شی ، افراد مكلفديه ، بونلری اموال موروثه نك حاصلاتندن تأديه ايدله بيلمری ايچون ، مناسب بر مهل ويرلمسيدر . كذلك اچقندن و يارهن واستغلال صورتيله موجود اولان ديونك ده ويركونك حين استيفاسنده حسابيه داخل اولسی موافق عدالت

اولور . زيرا اكر اوبولده انتقال ايدن اموالك يگون قيمتندن ديون اشاغي واريلماز ايسه ، انلردن اخذ اولنان ويركو ، دين ايله مقيد اولميان متروكات اصحابندن النان ويركويه نسبتله آغر دوشور . ليكن بو تنزيلاتك اجراسنده كوريلان صعوبت اكثر ممالكده شو اصوله رعایت اولمسنه مانع اولمشدر .

بدل نقدي ايله وقوعبولان انتقالندن ، يعنى فراغ معامله - سندن وعلى العموم اموال منقوله بيع وشراسي معاملاتندن النان ويركولر بشقه قاعدهيه تابعدر . بونلر دخي تماماً طوغريدن طوغرييه النان تكاليفندن دكلدر . اراضى واملاك مشترىسي ، حين اشتراده ، جانب دولتدن النهجق ويركويي داخل حساب ايدرك ويرهجكي بدلي اونستيمده تنزيل ايدر . بوحوالده ويركو بايعه راجع اولور . ياخود بايع ايله مشترى بيننده تقسيم اولنور . عموماً بيع وشراسي معاملاتندن النان ويركولر ، معاملاتى تصعيب ايتديكي جهتله خفيف اولمق لازم كلديكي كبي ، فراغ خرجلرينك دخي اهون اولمسي ملتزمدر . چونكه فراغ معامله سي اكثر احوالده املاكك ، اعمارندن عاجز اولنلرك يندن چيقوب اعمارينه مقتدر اولنلرك عهدسه سنه انتقالنى موجبدر . خرج فراغ نقدر آغر اولور وفارغك النه كچه جك ثمن نقدر تناقص ايدر ايسه ، شو نتيجه نك حصولده او قدر كوجلمشور . او حالده بايعلر ، دولته عائد اولان حصه نك زياده لكاندن طولاني ، ملكلرينك فروختندن درجه كفايه ده مستفيد اوله ماملريله شدت احتياج اولمقجه انلري صانه مازلر . كافه املاك واموالك قولايقله الدين اله

کچھ بیلسی ایسہ ، زراعتک و ثروت عمومیه نک تر قیسچون اک
 مهم اولان شرائطدندر . بو جهتله در کہ نقلیاتدن ویرکو
 النمسی قاعدہ تجویز اولنہ ماز . برده بیع و شرا معاملہ لری
 اوزرینہ آغر ویر کولر طرحی ، ہم منافع خزینہ بی ، ہم اخلاق
 عمومیه بی اخلاص ایدن بر طاقم حیل و دسایس و مکتوماتی انتاج
 ایدر .

تمغا ویر کوسی ، اوراق و معاملات تجارتک ثمره ، تکثری
 اوله رق یقین و قتلرده تحث ایتشددر . بونک اساسیده ، اجرا-
 سی حکومتک تحث تأمینده بولنان مقاولات و معاملات ایچون ،
 خیلی ایراد کتوره جک بر بها ایله ، جانب میریدن صاتیلان
 تمغالی اوراقی ، باخود پوللری استعماله هر کسک مجبور طو-
 تلمسندن عبارتدر . بو تمغالی اوراقک و پوللرک بهاسی یا مقضوع
 اولور ، یا اوراق رسمیه به بازیله جق معاملہ نک جسامتنه کوره ،
 درجات متفاوتده استیفا اولنور . هر نوع اموالک سر بستجه
 تداولی لزومنه دائر انفاً بیان اولنان مطالعه ، تمغا ویر کوسی
 حتمده دخی صحیحدر . تمغا ویر کوسی ده ممکن مرتبه معتدل
 اولمیدر کہ معاملاتک سهولت جریانته مانع اولسون . تمغا
 رسمی اکثر ممالکده اوراق حوادثه و اعلاناتده شاملدر .
 فقط بوکا ، معارفک و معاملات اخذ و اعطانک انتشارینه مانع
 اولدیغندن بحثله بحق اعتراض اولمشدر .

کلهلم بالواسطه النان تکالیفه کہ اسمندن ده معلوم اوله جعی
 اوزره اصل مکلف اولان اشخاص طرفندن ادا اولمیه سوب

اندرن بشقه سنه انتقال ایدر . بو تکالیف، محصولات ارضیه و معموله اوزرینه طرح اولنور و محصولاتک یا حین استحصال- لنده ، یا انشای تداولنده ، یا شهر و مملکتاره دخولنده، یا او صاتیجیلرک دکان و مغازه لرینه ورودنده ویا اوراده فروختنده استیفا قلمور . فقط هر نه قدر اشیانک مستحصلارندن ویا- یعلرندن طلب اولنور ایسه ده بونلرک ویردیکی رسم، پشین ویرلمش بر اچهدر که صکره اشیایی صانتدقلری وقت ، مستهلکله نأدیه ایتدیررلر . بو جهتله حقیقتمده مشستریله راجع دیمک اولور . «فرانقلن» دیر که «صاتیجی یه بر رسم ایفا ایتدیر یله بیلور ظن اولنسون . نه ایدر سه ایدر ، انی البته فانوره سنه کچورر» . چونکه اگر رسمی مشستری یه تحمیل ایتیه جک اولسه ، صاتیجی مصرفی چیقارمامش ، یعنی اشیایی ضررینه صاتممش اولور . واقعا بعض کره ، رسمک ایتدای وضعنده ، عرض وطلب نسبتی در حال تغیر ایتدیکندن تکلیف جدید کاملاً مستهلکله تحمیل اولنمق ممکن اولماز . لکن او حالده مستحصلار ضرره اوغرادقلرینی چوق کچمه دن حس ایدرک حاصلاتلرینی قصر ایتکه باشلارلر- تا که اشیایی معروضه ده تناقص واقع اولهرق مصارف استحصالیه ایله تمتعات پیننده یکیدن موازنه حاصل اولسون . هر حالده بالواسطه انان تکالیف ، هانکی ارزاق و امتعه دن الیه یور ایسه ، چاره سز انلرک فیئاتی یو کیلمته جکندن مبا- یعاتی تضییق و صنایعک ترقیات طبیعیه سنی تحدید ایدر . بالواسطه انان تکالیف باشلیجه ایکی قسمه تقسیم اولنه -

ییلور . بر قسمی محصولاتدن ، داخل مملکتده استهلاك اولنجیه قدر النان رسومدر که بونلره استهلاكات ، یاخود صرفیات داخلیه رسومی دینلور . دیگرى ، كرك درون ممالکه ادخال اولنان اشیا وامتعۀ اجنبیه دن ، كرك مملکتدن دیار اجنبیه یه نقل اولنان یرلی محصولاتندن حدودده النان كرك رسومیدر . مادامکه یوقاریده دینلیدیكى كبی ، بالواسطه النان رسومك كافه سی اشیانك ضاتش فیئاتی تزید ایدیلور ونهائیتنده مستهلكر بونی تأدییه ایلیلور ، رسوماتك بر صورت متساویه ومتناسبه ده توزیع اولنوب اولنماسی اشیانك نوعنه ، یعنی احتیاجات ضرورییه تعلقنك درجه سنه تابع اولمق لازم كلور . مثلاً طوز ، اون ، صابون ، شکر ، کاغد ، لوازم انشاییه و یا مسکرات و یاخود آت و عربه اوزرینه قونیلان رسملرك درجات مختلفه ده تأثیری اولور . بعض اعتمه وار در که کیسه انلردن صرف نظر ایده مز . بعضی ایلرینه ده هر کس اقدارینه کوره استهلاك ایتمکه مختاردر ، یاخود یالکر اغنیا انلری صرف ایده ییلور . مثلاً طوز اوزرینه وضع اولنان رسم ، ویرکوی شخصی کبی و بلکه اندن زیاده اویغونسز بر تکلیفدر ، طوز استعمالندن کیسه مستغنی دکلدن و هر کسك صرف ایتدیكى طوزك مقداری همان مساوی کبیدر . بو حالده اك فقیر ادم ، محتاج اولدیغنی طوزدن طولایی اك زنکین ادم قدر مکلف اولمش اولور . حتی فقرا ، اغنیادن زیاده طوز صرف ایدر و بونلرك ایچنده اك زیاده طوز استهلاك ایدنلر ، اك چوق اولاد صاحبی اولنلر

در . طوز رسمك باشلى بر محدودريده زراعتده حيوانانك محتاج اولديغي طوزك اهو نجه تدارك اولنه مامسيدر . بعض ممالكده اوندن اخذ اولنان طخنيه رسمى (*) دخى ، اغنيادن زياده فقرايه بار اولور . احتياجات ضروريه دن اولميان شيلري ايسه هر كس وسعت حالنه كوره صرف ايده جكندن كافه اشيانك احتياجات ضروريه نسيبتي ازالديجه ، بونلردن النان تكاليف قاعدهء تناسب و عدالته تقرب ايدر . قالدিকে بالواسطه النان تكاليفدن كليتلجه واردات و برنلر انجق احتياجات عموميه و ضروريه دن اولان ارزاق و امتعه در . انك ايجوندر كه اكثر ممالكده طوز و انواع ارزاق ، اشيميى سائره ترجيحاً منع واردات اتخاذا اولمشدر .

بعض اشيا دخى ، توتون كبي ، صحتيه مضر و مسكرات كبي ، اخلاق عموميه يي فخل اولمسيله اكثر ممالكده بونلره آغرجه رسملر وضع اولنور .

مرك رسومنه كلنجه بونلرك سربستى مبادلات قاعده سنه تعلق ايدن جهتي مقدمه تدقيق اولندي . شمدي مرك رسومنه يالكن خزينه جه بر منشاء واردات نظريه باقلدقده ابتدا بونلرك ده ، رسوم سائره كبي ، اشيانك فيئانه منضم اوله رق مستهلكلر طرفندن تاديه اولنديغي تبين ايدر . بوجهتمله داخلاً اخذ اولنان رسومات حقه نده سبقت ايدن مطالعات بونلره ده

(*) بورسم ايتالياده نك زياده شكايق موجب اولمسيله شمدي لغويك چاره سي ارا نلقده در .

تمامیہ شاملدر . یعنی مکړک رسومنک ده قاعده تناسبه موافق
 اولسی اشیانک احتیاجات ضروریہ نسبتی درجه سنده در .
 مکړک رسومنک میناء علیہی ، کافہ حدود مملکتک محاسب
 فظہ سی مادہ سی اولدیغندن هم مصارف کثیرہ بی موجبدر ،
 ہمدہ انواع تضییقات و ازاجاتی استلزام ایدر . زیرا مکړک
 رسمندن قورتلقی ایچون پک چوق قچامق یوللری واردر .
 بوجہتلہ چوق مأمور استخدا منہ محتاج اولوب اکثر ممالکدہ
 واردات حاصلہ نک یوزدہ یکرمیسی ، یکرمی بشی و دہا زیادہ سی
 مصرفہ کیدر .

مکړک رسمی النان اشیانک تعددی اشۃ بوسیلرہ مبنی
 مضردر . مکړک تعرفہ لرینک فاحش درجہ لرہ ابلاغی دخی عاداتا
 سیئاندن عد اولنسه ، جائزدر . زیرا او حالده ، برطاقم اشخاص
 ظہور ایدر کہ اختیار اولنہ حق تہلکہ لری و مصارفی حساب
 ایدرک بر مقدار اجرتہ بدل ، مکړکدن مال قاچرمنی کندیلرینہ
 ایش اتخاذا ایدرلر . بناء علیہ او اجرتی تجاوز ایدہ جسک
 درجہ دہ مکړک رسومی وضعی عین خطا در . ہم اخلاق
 عمومیہ نک افسادینی ، ہم خزینہ دولتک اضرارینی موجب
 اولور . بوفتالقلرک اوکی التیق ایچون مکړک تعرفہ لرینک ،
 مال قاچر مقندن استحصال اولنہ بیلہ جسک تمتعہ نسبتلہ تنزیلندن
 بشقہ چارہ یوقدر .

اخراجات رسومی برمدنبری ، اخراج اولنان اموالک
 فیئاتی ارتریلوب دہ دیار سائرہ دہ سورومنہ خلل کتورلمامک

اوزره دول مخلقه طرفندن بر برينه امتيالا ترك اولمقده در. لکن بر مملكته كيرن محصولندن رسم النوبده اخراجاتندن التماق بر قاعده صحیحه مستند دكلدر. اخراجات رسومك نتیجه سی، اخراج اولنان اشیانك اجنبیه دهها بهالی صائلسیدر. شبهه یوقدر که بونلرك بهاسی ار ترلدقجه صاتشی اكلور و بوجهتمله حاصلانیده تناقص ایدر. لکن بالواسطه النان برور کویوقدر که نتیجه سی بویله اولسون. مستهلكات داخلیه دن النان رسوم دخی اشیانك فیئانی تزیدایله صائش و حاصلاتی قصر و تنقیص ایدر. بو حوالده اخراجاتی رسم مکر کدن معاف طومق، یرلی مستهلكلردن دریغ اولنان بر فائده بی اجنبیلره بخش ایتمکدر. مکر که او اشیا داخل مملكتده دخی اویله بر رسمه تابع ایدلش اولسون. ادخالات رسومیده بو محذور دن وارسته دكلدر. محصولات، عاقبت بر بویله مبادله اولندیغندن محصولات اجنبیه نك داخل مملكتده صرفنی تنقیص ایدن ادخالات رسومی، چاره. سنز ملل اجنبیه نك ده یرلی محصولنی ا كسك طالب اوللرینی و بناء علیه حاصلات مملكتك تدیسنی نتیجه ویرر. حاصلی اك ضرر سنز ادخالات رسومی، داخل مملكتده حصوله کلیوب احتیاجات عمومیه دن اولماقوله برابر، کلیت اوزره استهلاك اولنان اشیا دن النانر اولدیغی کبی، اخراجات جهتمنده دخی انجق حصه و لجه مملكتك بر امتیاز طبیعی یه نائل اولدیغی محصولانندن رسم النسی جائز اوله یلور. فقط بو تقدیرده دخی استیفا اولنه جق رسم مکرک، رقابت اجنبیه بی او یاندر و ب او امتیازه خلل کلامك ایچون، معتدل اولق شرطدر.

خلاصهٔ کلام، اخراجاندن رسم التقدیه بر کونه بأس اولیو بیده ادخالات رسومک لغونده محسنتات مخصوصه اوله جغنی ظن اولناملیدر . بوایکی نوع رسم، واردات خزیننه به بر صورتده تأثیر ایدر وبالواسطه النان رسومک حاصلات مملکتجه اولان محذورلی هر ایکسینده واقعدر .

ممالک عثمانیه ده دول اجنیه ایله منعقد اولان تجارت عهد نامه لری احکامجه اخذ اولنان کمرک رسومی، نسبتله اهودر . فقط رسم کمرک تحصیلجه جاری اولان اصولک تشتمدن قورنارلسی و بو رسومدن برطایمک لغویله تنقیص انواعی، اصول مشروحه اقتضاسیجه، خزیننه به فائده لی اوله جغنده شبهه اولنه ماز .

رسومک بر نوعیده، حاصلات داخلیه دن بعضیسنک انحصار و «رزی» ، یعنی امانت صورتیله اداره سی ، یا خود بعض محصولات داخل مملکتده منع استحصال و اعمالی طریقیه النان رسومدر . مثلاً اسکلتزده توتون زرعی ممنوع اولوب خارجدن کلان توتونلردن آغزجه بر رسم کمرک النور و بو یوزدن کلیملی واردات حاصل اولور . فرانسه ده ایسه ، توتون زرعی بر قاچ ایالتله حصر ایدلمشدر . بتون محصولی حکومت اشترا ایدر و توتونی یالکز کندیسلی اعمال و فروخت ایلر . بزده ایوم جاری اولان اصول «باندروول» اصولیدر . بو اصولده ، هر محلك صرفیاته کوره ، بر مقدار معین توتون اعمالی تعهد ایدن فابریقه جیلره امتیاز و بریلور

و فابريقه لوده جانب حكومتدن اقامه اولنان مأمورين واسطه -
 سيله فابريقه دن چيتمان توتون پاكتملي اوزرينه صرفيات
 رسمك ايضا اولديغني مبن « باندرول » ديلان قوشاقلرك
 ياشدرلسته دقت ونظارت ايديلور . كذلك طوزك، باروتك
 اويون كاغديك و بعض اشياي سائره نك اعمال و فروختي
 ممالك مختلفه ده حكومه عائددر، يا خود حكومتك تحت نظا -
 رتنده و امتياز صورتنده اجرا اولنور . بونلرك اكثرى حقمده
 اعتراض وقوعبولمشدر . لكن توتون انحصاري خرينه جه واردات
 حصولچون اختيار اولنان صورتلرك اك اهوني عد اولنور .

تكاليف محليه به ، يعنى ايالات ونواحى به عائد ويركوله
 كلنجه بونلرده ايكي صورت جايددر . برى انكلمتره ده و ممالك
 مجتمعه امر بقاده مرعى الاجرا اولديغني كبي ، تكاليف محليه
 مر كز حكومتجه طرح و تحصيل اولنانلردن بسبتون فرقليددر .
 بونلر محلنجه طرح اولنور و مأمورين محليه واسطه سيله استيفا
 قننور . ديكرى ، فرانسه ده جارى اولديغني وجهله ، مصارفات
 محليه ، بر قايج باشلى ويركولر اوزرينه ، قانوناً تعين اولنان
 حدود داخلنده و مجالس محليه نك قراريله ، ضم ايديلان شيدن
 تسويه اولنور - كه بو ضمائمه « سااتم آديس-يونل » ديلنور .
 بو ايكي اصولدن برنجيسى ، مختاريت اداره قاعده سنه موافق
 و بوقاعده نك محسنات مخصوصه سنى حائزدر . ديكرى ، مر كزيت
 اصولى اوزره اداره اولنان ممالكده جارى اولوب بوده اداره -
 جه حسن انتظام و انضباط جهتيه شايدان ترجيح عد اولنور .

اوتوز بشنچی فصل

تکالیف عمومی به متعلق اصول مختلفه نك مقایسه سی

طوغریدن طوغری به النان تکالیف ایله بالواسطه النانلرک موازنه سی . رسوماتک اک بویک محذوری ، اکثریا قاعده تناسبه موافق اولماسیدر . سفاهته متعلق ویرکولرک آخر جهتهله محذوری . - توحید تکالیف مسئله سی . سرمایه اوزرینه ویرکوی واحد طرحنک اویفونسزلغی . یا لکنز تمعاندن ویرکو استیفاسی اساساً مرجعده تمتعات ویرکوسنک دخی ، سائر ویرکولرکی ، تکالیف واحد صورتده وضع و ترتیبی قابل اوله مدیغنک اسبابی . - تناسب علی الولاء اصولی اوزره ویرکو طرحنه اعتراضات .

تکالیف عمومی به نك انواعنده از چوق مشاهده اولنان محاذیره نظراً مختلف ویرکولرک بر برینه نسبتله محسماتنک ودها طوغریسی ، اهوینیتنک تمیزنی و ویرکو اصولیجه اسم اولان طریقک کشنی ، ارباب علمی یقین وقتلرده زیاده سیله اشغال ایلمشدر .

طوغریدن طوغری به النان تکالیفجه در میان اولنان فوائده و محسمات (ویرکوی شخصیدن ماعدا) افراد مکلفه نك ثروت شخصیه لری اوزرنندن النسیله قاعده تناسبه و عدل و حقه دهه موافق اولسی و حاصلاتنک ، ضرورت و بجران زمانلرنده ، رسومات قدر تناقص ایتماسی و خلق دولته نه ویردیکنی بیلسوب ویرکونک نه صورتده صرف اولنمدیغنده کسب وقوف و نظارت ایده بیلسیدر . لکن شو صوک جهتمک حقیقت حاله توافق ایتمدیکی وقوعات ایله ثابتدر . دیگر طرفدن بونوع

تکالیف، اوقات معینہ دہ طلب اولئسیلہ ویر کونک آغرانی بر قاندها حس اولنور و ذاتاً آغرجه اولور ایسه، تحصیل پک کوجلمشور . بو جهتله ملل متمدنه نك شمديکی بودجه لرینک جسمانتمه نظراً احتیاجاته کفایت ایده جک قدر حاصلات ویره مز .

بالواسطه النان تکالیفه ادارهٔ سیاسیه نقطهٔ نظرندن باقیله جق اولور ایسه ، شو فائده سی انکار اوانه ماز که جسیم بودجه لره بوندن بشقه وسائط ایله حاصلات تدارکی قابل دکلدن . زیرا خلق بو رسوماتی ، استهلاکاتی وقوعبو . لنجه حس ایتمه رک تأدیبه ایدر . برده رسوماتک « الاستقیتی » زیاده در . یعنی نفوس اهالی و ثروت ملیه تزیادیتدیکه ، رسمک کمیتی تزیید اولندیغی وحتی بالعکس تنقیص اولندیغی حالده ، حاصلات سنه بسنه کندیلکنندن قباروب فضله واردات دخی براغور . لیکن کمیتی حددن زیاده ارتیلور ایسه ، حاصلات تدنی ایتمکه باشلار . بو ایسه افراد مکلفه حقنده بر نوع تأمینات عد اولنه بیلور . بالواسطه النان تکالیفک اصل محذورلری جباتنده کی مشکلات و مصارف تحصیلیه سنک زیاده لکیله برابر ، اکثریا ثروت اهالی ایله متناسب اولماسی و صنایعجه تصعبات و ازاجاتی موجب و مواد اصلیه اوزرینه طرح اولندیغی حالده ترقیات صنایعیه مانع اولمسیدر . رسومات ، اشیای متعدده و متنوعه دن الندیغندن صور تحصیلیه سی ده ، او اشیای کبی ، تنوع ایتمک ضروریدر . گاه حدودده ، گاه « اوقترا »

رسمی کبی، شهر قبولنده المنق، گاه افراد مکلفه نك تا صنعتکا-
 هی دروننده اشیا نك اعمالنه نظارت اولنق و بعضاً دخی تأمین
 تحصیل ایچون، طوز و توتون حقنده اجرا اولندیغی کبی،
 حکومته انحصار شکلنه قولنق لازم کلور. صور تحصیله نك
 بوقدر تعددی و بونلرک هر برنده حمله وقوعنك لزوم منعی
 طبیعیه یك چوق مأمور استخدا فی و سربستی تجارتک
 اخلاقی مستلزم اولور. مواد اصلیه دن النان رسوم ایسه
 حاصلاتک ترقیسنه طوغریدن طوغری به مانع اولور. ملل
 اجنبیه نك رغبتنی موجب اولق ایچون تهوین فیاتی الزم اولان
 محصولات داخلیه نك فیاتی آرتر. بونک ده اوکی المنق
 اوزره، معمولاتک حین اخراجنده، اقدمجه النان رسومک
 اعاده سی کبی برطاقم معاملاته لزوم کوستررکه بوجهته له ده
 یك درلو حمله ره و تصعیباته قمو اچار. حاصلاتک ممکن
 اولدیغی قدر حین استحصالنده رسمک النمسی بو محاذیری بعض
 مرتبه تعدیل ایدر.

هله بعضیلرک قولجه، بالواسطه النان تکالیفک ثروت
 واقتدار ایله متناسب اولدیغی اصلا تسلیم اولنه ماز. بونلرک
 ادعاسنه کوره، هر کس استهلا کاتنده مخیر اولسیله زیاده
 استهلا کاتی اولنر، چوق رسم ویرر. استهلا کات کثیره یه
 قدرتی تعلق ایتمیلر، آز رسم ویرر. برده رسومات، اشیا نك
 حین اشتراسنده ایفا اولندیغندن هر کس، اقتداری اولدیغی
 وایشنه کلدیکی وقت انی تأدییه ایدر. بناء علیه بالواسطه
 النان تکالیف فقرای اهالی یه مساعددر. حالبوکه خلق

استهلاكانده ، انترك ديديكى كې ، مختار اولمىوب بعض استهلاكات ، لزوم و ضرورت درجه سنده اولديغندن بونلردن محروميت ، مطلقاً سفالت و مشقتى موجب اولور . احتياجات عموميه به نظراً الك زياده لزومى اولان امتعه ايسه اكثر يا رسمه تابعدر و بونلردن الك زياده صرف ايتكه مجبور اولنلرده ، اهاينك الك فقير ليدر .

بومحدور كللى دفع اولمق اوزره اشيمانك احتياجات بشريه به نسبتله لزومى اكسلدكجه واستعمال واستهلاكي اغنيايه مخصوص اولدقجه تكاليفك دخى تزويد كيتى اصولى درميان اولمشدر . واقعا ملل متمدنده بو اساسه بر درجه يه دك رعایت اولنور . مثلاً خانه لى ، عربه لى ، آنلر ، كلبلر و خدمتكار لردن ودها طوغرىسى ، بونلرک افنديلرندن ، وبركو النور . فقط بو كې تكاليف اساساً طوغرىدن طوغرى به النان ويركولى جله سندن اولدقندن بشقه ، بونلرک تعميمينه مانع اولان بعض اسباب واردر . بويله سفاهت و ذوقيات قبيلندن اولان شيليرى ، حقيله و معامله كيفيه دن عارى اوله رق تحقيق ايتك و مكتوماتك اوكنى المق مشكلدر . برده سفاهت قبيلندن اولان اشيا مبدول اولمديغندن بونلردن النهجق ويركولك حاصلاتيده ، زنكين مملكتلرده بيله ، جزؤى اولور . بو صورتله برطاقم صنايعده طولاييسندن ايراث اولنان مضرت ، شو منفعت جزؤيه يى برقاندها تقليل ايدر .

شوتفصيلاتدن مقصد ، بالواسطه النان رسومى مطلقاً رد دكلدر . عموماً ويركولر انجق لزوم جهتيه شايدان تصويبدر .

رسوماتك اصل محسنتى ايسه، صنوف اهاليدن ك افسه سنه و ثروتك هر درجه سنه قولايجه شمولى اوله بيلسى و ثروت مملكت ترقى ايتد كجه فضله حاصلات وير مسيدر . خصوصاً كه خزينه دولتك منفعت صحيحه سي، رسوماتده دخی، افراطدن اجتنابدر . رسومات تخفيف اولنديغى حالده حاصلاتك آرتمسي، تجربه ايله اك كوزل ثبوت بولش اولان وقوعاندندر . انكلتره ده التيوز اللى نوع اشيا كرك رسومندن كلياً عفو ايدلديكى حالده حاصلات سرعتله در تيوز اللى مليون غروش راده سنده تزايد ايتدى . ممالك سائرده دخی تعرفه لى تعديل و تنزيل اولنه لى، كرك وارداتى ترقى ايتشدرد .

وير كورجه كوريلان شو مشكلات واختلافات، وير كو اصولك اصلاحى بولنده برطاقم تصوراتى توليد ايتشدرد . بولردن باشليجه شايان دقت اولنلر، وير كورلك توحيدى و على الولاء متناسب اولمق اوزره بروير كوناسيسى ماده ليدرد . بالجمله تكاليفك توحيدى كرجه وهله اوليده پك زياده شايان تحسین كورينور . وير كو يالكز برنوعدن عبارت اولور ايسه، تحصيلى بر تحصيلدار هيئتته احاله اولنه رق آز مصرفه محتاج اولور . افراد مكلفه دخی، شمديكى كجى، فضله اوله رق كليتى مصارف تحصيليه اوده مك مجبور بندن قور - تيلور . ليكن حساب اولمشدر كه اليوم، بيوك كوچك، هيچ بر دولت بو قدر كه يالكز بر نوع وير كو ايله بالجمله مصارفى تسويه ايد بيلسون. «فير يوقرات» گروهى، تكليف واحد

اولمق اوزره، اراضی ویرکوسنی ارائه ایشلر ایدی . سائر -
 لیده مؤخرأً بالکز واردات، یاخود سرمایه اوزرینه ویرکو
 طرحنی توصیه ایشلردر .

« فیر یوقرات » لک تصور ی شو فکره مینی ایدی که
 ارضک حاصلات صافیه سندن بشقه منبع ثروت یوقسدر
 و بالجمله ویرکولر نهایتنده اراضی یه انتقال ایدر . لیکن بونک
 صحیح اولدیغی معلوم اولدی . بو حالدده بالکز اراضیدن
 ویرکولمق و تکالیف عمومیه بارینی منحصرأً اصحاب اراضی -
 یه یوکلمک اقتضا ایدوب بو ایسه مغایر حکمت و عدالت
 اولور .

هر نوع سرمایه شاعل اولمق اوزره بالکز بر ویرکو
 احداثه پک زیاده اعتراض اولمشدر . شویله که بو صورتده
 کرک عمله صنفی ، کرک دعوا و کیلاری ، ارباب فنون و مأمو -
 ریس کبی ، سائر صنوف اهالیدن تمتعات شخصیه لیه کچن
 افراد ملت ویرکودن معاف طوتلش اولور . بو تکلیفک
 سرمایه معنوی اصحابنه ، یعنی سرمایه لری معلومات مکتسبه
 وهتر و اعتبار مالیدن عبارت اولان بالجمله ارباب فنون و صنایه
 یعهده شمولی اوله ماز و بتون آغرلغی اراضی و املاک ایله اموال
 منقولیه و خصوصیه قرا املاک و اراضیسنه تحمیل اولنور
 و سرمایه نک تقدیری قولای اولمیوب بونده جزوی بر حطاً
 افراد مکلفه نک پک زیاده مغدوریتنی موجب اولور - دیشلدر .
 واردات اوزرینه تکلیف واحد طرحی بختنه کالجیه
 بونده او قدر محذور مطالعه اولنه ماز . چونکه واردات

ويركوسى ، آريجه بر صنف اهالى يه ويا بعض صنعته مخصوص اوليوب ، عموماً منابع حاصلاته شامل اولور وهر كسدن ، واردات عموميه ده اولان حصه سنه نسبتله بر شي النور . كچه بونده ده ايراد ويرميان اموال منقوله مستثنا طوبلق لازم كلور وموقت ومخاطره لى اولان وارداتن النان ويركو ، صاعلم ومعين وارداتن النانه نسبتله آغر دوشر ايسه ده افراد مكلفه ويركوي هر حالده واردات سنويه لاندن ايفا ايده بيمك قاعده اساسيه سنه رعايت اولمش اوله جنغندن واردات ويركوسى بيغرضانه وعادلانه بر ويركو عد اولنه . بيلور . لكن بونك توزيع وتحصيلنده شمدي به قدر تصادف اولنان مشكلات شويله طورسون ، خزينه ميريه يي يالكر بونكله ده طولدير مق جائز اوله ماز . هر تكليفك بر حدى واردر كه تجاوز ايدايكي حالده وقت وزمانيله تسويه يي افراد مكلفه جه متعسر اولور و دسايس ومكتومات وقوعه كلور . ديكر طرفدن اليوم استيفا اولنان تكاليفدن بعضيلرى ، مثلاً اراضى ويركوسى ، واردات ويركوسى قدر ثروت ايله متناسب وتحصيلي ده قولاي اولسيه بونلك العاسنه بر سبب معقول كوريله مز .

واردات ويركوسى ، ماهيته باقيلور ايسه ، رفته رفته ، جبايى بك مصرفلى ، ياخود قاعده تناسبه غير موافق وسائر جهته اوينغونسز اولان تكاليفك يرينه قائم اولغه مستعددر . تكاليف عموميه ده كچه ساده لك اراطلب لازم ايسه ده مقصد بوندن عبارت دكلدر . خصوصيله دول مختلفه نك شمديكي

مصارف طاقتمفرساری دوام ایندکجه توحید تکالیف اساسنه بر طرفدن یا قلمشمله برار، حصولی میسر اولمق مأمول دکلدن . بو حوالده تکالیفک بر درجه به دک تنوع ایتسنده شـوفائده واردر که هیچ بری فاحش اولماز و برینک استلزام ایتدیگی مساواتسنزلقلر و زیانلر دیکر زلیله تعدیل و تسویه اولمق قابل اولور .

متناسب علی الولاء دینلان ویر کویه کلنجه بوندن مقصد، افرادک وارداتی زیاده اولدقجه ویر کونک دخی اونسبتده متمادیاً تزاید ایتسیدر . بو اصول نظره اولیده موافق عدالت کورینور و طرفداری ده چوقدر . چونکه آز واردات صا - جبارندن از ویر کو طلب اولنه جق و واردات کثیره اصحابندن درجه ثروتلرینه کوره ، زیاده ویر کو ایستمنله جکدر . فقط بوکا اساساً و شدیداً اعتراض اولمش و دینلمشدر که ویر کوندن مقصد، هر کسک نائل اولدیغی فوائده کوره مصارف عمومیه دن بحق کندیسمنه اصابت ایدن حصه بی ایفا ایتسندن عبارت اولمق لازمکلور . افراد اهلینک جایه سی ضمننده دولجه وقوعبولان مصارف ایسه انلرک ثروت وارداتلری نسبتنده تزاید ایتمز . بالعکس اموال و املاک کثیره و جسمینه ک محافظه ووقایه سی دها از مصرفه توقف ایدر . دولتک بر طاقتم مصارف سائر سندن دخی اغنیا، فقرای اهلیدن زیاده استفاده ایلز . بو ویر کونک اساسنده بر محذور دها واردر که اهلایجه ترویجی غایتله متلزم اولان ایکی مقصدک حصولنه

مانع اولمیدر. انلر دخی افراد ناسک، اصلاح حاللری یولنده
 مصروف اولان مساعیرینک مکفائنه حقیقه نائل اوللری و برده
 تصرف قاعده سنک ممکن مرتبه تقویت بولمیدر. زیرا بوویر کو
 اصولنجه، بر ادم کسب ثروت ایتدیکجه مساعی واقعه سنک
 مکفاتی اکساهجک و سرمایه سی ارتدقجه نماسی و مکفاتی تناقص
 ایده جکدر. بو ایسه سرمایه نك مملکتدن چیقوب مستحق
 اولدیغی مکفاتی بوله بیله جکی بر آخر محله کتسنی موجب
 اولور. حتی حساب اولمشدر که بو نوع ویر کونک کمیتی
 بالکز وارداتک یوزده بری درجه سنی تجاوز ایتیبوده،
 واردات ایکی قات اولدقجه ویر کو اوچ قاتنه ابلاغ اولنق
 اوزره بر ترقی اصولی اتخاذ اولنسه، یعنی یوز غروش
 وارداتدن بر غروش الندیغی حالده ایکیوز غروشیدن اوچ
 ودرتیوز غروشیدن طقوز غروش ویر کو النهرق بویلهجه
 دوام اولنسه، اون اوچنجی درجه ده، یعنی ۴۰۹،۶۰۰ غروش
 وارداتدن ۵۳۱،۴۴۱ غروش ویر کو النحق اقتضا ایدر، یعنی
 ویر کو سرمایه بی تمامیه بلغ ایلر. بوکا چاره اولهرق، تناسب
 علی الولا اصولنک بر صورت معتدله یه ربطی تکلیف
 اولمشدر. لیکن شاید احتیاجات دولت بردن بره تزايد ایدر
 ایسه، حکومته قاعده اعتداله رعایت اولنه جغنه پکده اطمینان
 حاصل اوله میور. هر حالده، اصول مجبوثه اوزره وضع
 اولمان ویر کو، اهالینک صورت کیفیتده بر طاقم صنفره
 تقسیمی ایجاب ایدوب احوالده واقعا فقرا یه بار اولماز ایسه ده
 اورته و یوکسک صنفره تحمیل اولنه جغندن بر از اول بیان

اولئان محدود زدن بتون بتون قورتلهماز و واردات جسميه
 اصحابيده نادر اولديغندن زياده برشي حاصل ايدهمز دنيلور .
 ويركو ماده سنده برقاعدهء كلييه واردر كه انك خلافتنده
 حركت مطلقا عدالتسزلكي و مضرات متنوعه يني موجب
 اولور . اوده اولجه بيان اولئان تناسب قاعده سيدر . ويركو ،
 اشخاص اوزرينه دكل ، اموال اوزرينه طرح اولمليدر .
 افراد اهاليك ، واردات عموميه دن نائل اولدقلى حصه
 نسبتك خارجنده مكلف اولملى هر حالده مضرت و غدري
 موجبدر .

اوتوزالتنجی فصل

دیون عمومیہ

استقراضات حقنندہ مقدم جاری اولان بعض افسکارک جرحی ۰ - ویرکو وضعی
 واستقراض عقدی صورتلرینک بر بریلہ مقایسہ سی ۰ - دیون منتظمہ وغیر منتظمہ ۰
 - استقراضات عمومیہ نیک باشہ باش عقد اولتامسنگ اسباب و نتایجی ۰ - «آمورتیسبان»
 اصولی ۰ - تحویل دین اصولی ۰ - مالک عثمانیہدہ اسهام ومقاطعاتک انواع و شرائطی ۰

هر دولت، تسویہ مصارفاتیچون یا ویرکوبہ، یا استقراضہ
 مراجعت ایدر ۰ واقعا استقراضات عمومیہ نیک فائض و رأس
 المالنی ویرکو واسطہ سیمہ ادا اولنور ۰ بوجهتله مصارفات
 عمومیہ نیک منبع صحیح ومستقلی ویرکودر ۰ انجق مصارف دو-
 لتک شو ایکی صورت تسویہ سی بینندہ کی فرقارہ نظراً گاہ
 ویرکو اصولی، گاہ استقراض صورتی ترجیح اولنہ کلمشدر ۰
 علی الخصوص دولتترجه اعتبار مالینک قوه عجبیہ سی یکی
 ظاہرہ چقدیغی وقتلرده استقراض حقنندہ فوق العادہ بر
 خواهش حاصل اولمشدر ۰ اعتبار مالی حقیقتہ ملل متأخرہ بی
 متقدمیندن تمیز ایدن الک باشلی موادک بریدر ۰ لیکن بونک
 محسماتیلہ برابر، آغر محدودرلیدہ واردر ۰ بونلر اوللری کوزہ
 کورنمیرک، قرن سابق سیاسیونندن اکثریسنگ استقراض
 اصولنی علی العمیا التزام ایتلری برطاقم افکار سقیمہ تولید
 ایتمشدر ۰ شویله کہ استقراض، خصوصیلہ درون مملکتندہ عقد
 اولنور ایسہ، اچھبی صاغ لندن الوب صول النسہ ویرمک

دیگر دیانتر اولمشر . « وولتر » دیشدر که « یالکز کندی تبعه سنده بورجی اولان دولت فقیر اولماز . حتی بو بورج صنایع حقنده مدار تشویق اولور » . علم ثروت اربابی بو افکار مضره بی تصحیح ایتدیلر . دیدیلر که سرمایه نیک ، چالشان الدن چیقوب اسراف ایدن اله کچمسنده فائده حاصل اوله ماز . اویله اولسیدی ، غضب اولنان اچمه دخی بر الدن چیقوب دیگر اله کچدیکنه نظراً غضبدهده بر بآس اولماق لازم کلور ایدی . کرچه اچمه هیچ بر وقت تلف اولماز . لکن بونک ایچون ، غضب و سرقت ایو بر شیدر دینله مز . صنایعک تشویقی بختمه کلنجه ، استقراض اولنان مبالغک ، ایستر داخل مملکتده تدارک اولنسون ، ایستر خارجدن جلب ایدلسون ، آز چوق فائده سی اولق ایچون ، مملکتجه استحصال ثروتی موجب اوله جق صورتده صرف اولنسی اقتضایدر . حالبو که اکثریا استقراض اولنان اچمه ، اسرافات یولنده استعمال اولنسه ییله ، استحصال ثروته تخصیص اولماز . مثلاً ، حقلی حقسنز ، اچیلان بر محاربه نیک تسویه مصارفنه صرف اولنور . مبالغ مستقرضه ، طرق و معابر کبی اعمالات نافعیه صرف اولندیغی تقدیرده دخی ، شوراسی ملاحظه اون . لمیلدر که او اچمه لر خلقک بدنده قالسه ، اصحابی بونلری بنه اعمال نافعیه و صنایعک تشویقنه صرف ایدرلر .

بعضی ایلریده اجنبیدن اچمه استقراضی حالنده ، فائضی مملکتدن چیقوب دیار اجنبیهده صرف اولنه جغی جهتله بونده مضرت مشاهده ایتلردر . حالبو که بوده صحیح

دکدر . واقعا فائض مملکتدن چيقار ، اما بوکا مقابل ، مملکتہ خارجدن بيوک بر سرمايه جلب ايدلمش اولور . بو سرمايه بيهوده يره صرف اولمق ، يعنى تلف اولمق احتمالى وار ايسه ده بو محذور داخلاً استقراض اولنان مبالغه دخی شامل اوله ييلور . بويولده اتلاف اولنان اچيه ، استقراض داخليدن حاصل اولمش ايسه ، مملکتک وسائط استحصالیه سی تناقص ايتمش اولور . اجنبیدن جلب اولمش ايسه ، وسائط استحصالیه خلل کليوب يالکرتسويه فائضدن طولايي واردات سکتهدار اولور . شوخاله کوره ، خصوصيله آز سرمايه سی اولان مملکتلرجه اجنبیدن استقراض ايتک بليکه ده خيرايدر .

استقراضاتک لمنده ايراد اولنان دلائلک معقول کو . ريناني ، اوفاق سرمايه لره قولايجه ، مصرفسزجه وصاغلم بر طريق تيمه تدارک ايتسيدر . لکن بانقهر ايله صنايع خصوصيه ، خلقک مصرفدن ارتديغي اچهدن امنيت وسهوه لته استفاده ايتکه پول کوسترديجه ، دولته اچيه اقراضی معامله سنک فائده سی کرکی کي ازالور . ذاتاً سرمايه سنی دولته اقراض ايدرک سهام ميريه فائضيله کچمنک امکاني ، خلق ايراد جيلغه ترغيب ايله تذبذبه که سوق ايدر . هله استقراضات بر طاق ادمه حکومتک بقاسنی ارزوايتديرر واديسنده درميان اولنان دليله هيج اهميت ويريله مز . بر دولتک بقاسی بوج ايتکه استحصال اولنه ماز . حکومتک دوام واسه تقرارينک

اسباب تأمينيه سي ، بحران وقوعنده اني محافظه يه قيام ايتك شويله طورسون ، ديكر لوندن زياده خوف وتلاشه دوشه - جكاري محقق اولان بر قاچ بيك اله جقلينك ميل وتوجهندن ايسه ، تصرف وحسن اداره ده ارا نلقى كر كدر .

ارباب علم ثروتك ا كثرى استقراضات عموميه نك خلافنده در . اچه استقراضى وانك منشائى اولان اعتبار مالى ، حد ذاته ، نه افراد ناس ، نه هيئت اجتماعيه حقنده مضر عد اولنه بيلور ايسه ده بونده دولتجه محذور كورلمسى سوء استعمالنده دهاز ياده سهولت اولمسنه مينيدر . بناء عليه استقراض اصولنده اك بيوك فنالق ، دولت لرحه بورج ايتكه اويله بر طريق سهولت اچسيدر كه يك آزي كنديسى بوندن آليقويه بيلمدر . احتياج زمانلرنده ، اهالى يه بر قاچ مليون فائض تحميليله خزينه يه مبالغ جسميه . جلب و جمع ايديله بياور ايكن بوندن اجتماب ايتك واقعه ده مشكلدر .

استقراضات عليهنده ايراد اولنان بر دليل دخی ، استقراض تحويلاتك بورسده اويونلرينه وسيله اولميدر . قار نوعندن اولان بوكي اويونلر ايسه كرك علم اخلاق ، كرك علم ثروتجه بحق تقبيح اولنور شيلردندر .

علم ثروت اربابندن بعضيلرى استقراضات حقنده دهها آخر اعتراضلر ميدانه قويملردر . « جون استوارت ميل » ديمشدر كه « استقراض واسطه سييله طوپلانيلان سرمايه ، او وقتنه قدر استحصال ثروته صرف اولنان ، يا خود صرف اولنلق اوزره آماده اولان سرمايه لردن افزا اولنور . بونلرى ،

او مجراسنى تبديل ايله جهت استقراضه صرف ايتك، مبالغ مستقرضه بي صنوف عمله نك اجور اتندن چكوب المق كيدر . انكلتره ماليه ناظر لندن (اليوم باش و كيل) موسيو « غلا - دستون » دخي، قريم محاربه سندن طولايي استقراض عقدينه دائر پارلامنتده جريان ايدن مذاكرات اثاسنده « انيقوم ناقس » ه مراجعت صورتني استقراض عقدينه ترجيح ايتديكنك سببني شو وجهله بيان ايتشدر . « هر كسك مسليدر كه وير - كو واسطه سيله خلقدن استعانه اولنديغي وقت، مبالغ مقتضيه، افراد مكلفه نك فضله وارداتلري ديمك اولان تصرفاتلرندن النور . لكن استقراضه مراجعت اولنور ايسه، ثروت ملتك همان احتياجات صنعت و تجارته صرف اولنه . جق اولان قسمندن طلب اولنور . حتى بتون بتون تو كنجه قدر اخذ اولنور . برنجي شقده، باشليجه فضله دن النمش ، ايكنجيسنده ايسه، طوغر بجه سرمايه نك منبعنه قدر كيدلمش اولور . سرمايه ايسه، سعي و عملك منشائي و فيئات محصو - لاتك سبب اهو نيدير . »

استقراض اصولنك شو محدودلر ينه قارشو ايراد اولنه . جق الك حقلی سوز استقراضك شدت احتياج حالنده دولتره - جه حاصل اولان فوائد مهمه سيدر . انقلابات داخلويه و مجاربات خارجيه نك توليد ايتديكي احوال مشكله ومبرمده و افراد مكلفه نك تكاليف معتماده لر يني كوج ايله ايفا ايتدكلري بر زمانده ، فضله اوله رق ، برطاقم دها تكاليف طرحي قابل اوله ماز . تير دن اچه تدار كچون استقراضه

مر اجعتدن بشقه چاره بولنده ماز . انکلتره برنجی ناپولیسون
ایله محارباتی هنسکامنده اکر استقراضه مقتدر اولسه ایدی ،
احتمالکه خصم قویسنک لندن قورتلهمازدی . فرانسه دخی ،
تواریخ مختلفده و خصوصیه المانیا محاربه سنک کندیسجه
اچدیغی عظیم رخنه لوزرینه استقراض اصولندن زیاده سیله
استفاده اتمشدر .

بر عصره عائد وقوعاندن ناشی وضع اولنان تکالیفک
معاصرله تحمیلی لازم کلور ایکن استقراض اصولنه مراجعت
ایتمک اعصار آتیه به او بار کرانی یو کلمتک دیمک اوله جغنه دائر
درمیان اولنان اعتراض پکده موافق حقیقت کوریلهمز .
بولنده وهله اولاده اساساً یوک بر حقسزلق کورینور ایسه ده
بزمه برابر اولاد واحفادمزک دخی محافظه منافی بولنده
ایدیلان مصارفه ، انلرک هیچ حصه دار اولماسی مغایر حقا .
نیتدر . مصارف حالیه نیک چوغی آتینک سلامتیمچون اختیار
اولنه یور . بو کونکی کونده اجرا اولنان تجربه لک کافه سندن
مستقبلده استفاده اولنه جغنده شبهه یوقدر . انواع کشفیات
واختراعاندن طولایی تهلاکه به قونیلان سرمایه لردن ، نو ایجاد
ماکنه لک ظهوره کتوردیکی موقت بحرانلردن ودها بومثلاو
زمانمزه اختیار اولنان نیچه زحمتلردن اعصار آتیه نیک مجاناً
مستفید اوله جغنی بدیهیدر . بزدن کرچه صکره کله جک
اولنلری ده قایرمق لازمدر . لکن باشلی مخاطره لری کوزه
الدیرونده بوسایه ده حاصل اولان فوائدک بالکز بر جزوئینه
نائل اولان معاصرله بتون اغرلغی یو کلمتک ده لایق دکلددر .

استقراضات خارجيه و داخله دن حاصل اولان ديون ايكي قسم اعتبار اولنوب بري ديون منتظمه و ديكرى ديون غير منتظمه در . دو لجه عقد استقراض اولديغى وقت ، استقراض اسهامى دفتر كبير ديتلان سجل رسمي به قيد اولنور . بوضورتله اهالى دولتلك بورجه ، بر پاره سنه وارنجه به قدر ، واقف اولور . بر قانون مخصوص ايله يكيدين اسهام اخراجنه قرار و يرلدكجه دولتلك ديننى ارتمق احتمالى اولديغى بيلور . بو حاليه ديون عموميه جله نك معلوم و مصدق اولديغى كپي ، انك مقدار مجموعى ، شرائطى ، اسهام حاملرينه و بريله جك فائض و راس الماله محسوب اچجه نك كيتى ، دولتدن اله جقلى اولنرك تماميله معلومى اولور . اشته بوضورتله عقد اولنان ديونه « منتظم » تعبير اولنور .

بوديون منتظمه دن بشقه ، برده غير منتظم ديتلان ديون واردر كه يكونى كاه تزايد و كاه تدنى ايتديكى اچون بوكا فرانسز لسانده « دين موج » اطلاق اولنور . بونوع ديون باشليجه ايكي سببدن ايلرى كلور . بونلرك بري كچمش سنه لرك اچيغى ، يعنى بر سنه مالىه به عائد اولان مصارفك او سنه وارداتنه نسبتله فضله سى ظهور ايتسيدر . بوفضله مصارفى قياتمق اچون موقت استقراضلر عقد اولنمق ضروريدر . ايكنجى سبب دخى بودر كه امور مالىه سى يولنده اداره اولنان مملكه تدرده و ير كورلك سهولته و وقتيله تحصيل اولنمى لازم كلور ايسه ده اموال خزينه بعضاً سرعتله و يا تماميله تحصيل اولنمه ماز . ذاتاً و ير كورلك اكثريسى اقسام متساويه منقسم

اوله رق هر آي تحصيل اول نماز . بعضاً ده ، تكاليفك استيفاسي ،
 مصارفك ايضا اولنه جني وقته تصادف اتمز . شو احوالك
 كافه سنده ، اقتضا ايدن مبالغك تداركي ايچون منتظم صورتده
 بر استقراض عقد اولنه رق ديون عموميه دفتر كبيرينه يكي
 بر بوج قيد اولنه جق پرده ، مبالغ لازمه ، اصحاب سرمايه دن
 بر مدت قليله ايچون استمدانه اولنور و مقابلنده اكثر يا بر قاج
 آيده اودنك اوزره تحويلات چيقاريلور . ديون غير منتظمه
 بونلك وسائر بعض ديون متفرقه نك مجموعندن عبارتدر .
 بونوع بوجلك تكثيري ، احوال مالينه نك قاريشقلمغه دلالات
 ايدر و اداره ماليله ري صاعلم بر اساس اوزره جريان ايدن
 مملكتدرده پيدرپي تدني ايدر . يا مصارف دولت اكسلهرك ،
 يا واردات ارته رق ، موازنه مالينه نك اچينغي قياديلور ، يا خود
 اموال دولت بقايدن قورتيلوب وير كولر كترله خزينه به
 كيرمكه باشلار ايسه ، ديون غير منتظمه بر ياندن تآديه اولنور .
 عكسي تقديرنده ، استقراض جديد عقدينه و ديون عموميه
 دفترينك يكيدن كسادينه مأذونيتي حاوي مجدداً بر قانون يا پلمسنة
 مجبوريت حاصل اولور . بو حالده ، ديون غير منتظمه ديون
 منتظمه به منقلب اولور .

اوروپاده وقتيله استقراضات باشه باش عقد اولنور
 ايدى . يعنى استقراض تحويلاتني اشترآ ايدنلر خزينه به يوز
 غروش ويردكلى حالده ، خزينه بو كا مقابل يوزده التي ، يا
 بش ويا اوچ فائضلى يوز غروشلق بر تحويل ويرر ايدى .

بوصورتده ، دولت بورجنى اوده ديكي وقت ، مقرضلردن نه مقدار آنچه المش ايسه انى تأديه ايدر ايدى . مؤخرأ بو اصول حسنه نك رينه ديكر بر اصول احداث اولندى كه اليوم اكثر ممالكده عادت حكمنه كيرمشدر . شـوبله كه دولت نقداً استقراض ابتدايكي التمش ، تمش وياسكسان غروشه بدل ، بالفرض يوزده بش فائضى يوز غروشلق تحويلات اعطا ايدر . كه بو حالده فائضى ، حقيقتده يوزده بدى ، سكر وطقوز راده لرينه بالغ اولور واستقراضك حين تأديه سنده خزينه بهر يوزلك تحويله بدل ، نقداً وتماماً يوز غروش تأديه ايدر . بو اصول كاذبه ايكي سببه مبنى مرجح طوتلشدر . اولاً اكثر ممالكده فائضك برحد نظاميسى اولمسيله استقراضات عموميه نك فائضى اوحدى تجاوز ايدر ايسه ، نظامك خلافنده حركت ايدلش اولماق ايجوندر . ثانياً مقرضى ، ويرديكي اچه نك مقدارندن زياده اله جقلى طائيفله كويا اهون فائضى ايله پاره المى مطا . لعه سنه مبنيدر .

واقعا بو اصولده مقرض ، الدينى فائضدن بشقه ، برده استقراض رأس المالك حين تأديه سنده تحويلاتك فضله قيمتندن استفاده ايدر . رأس المالك تأديه سچون بر وعده تعين اولمسه بيله ، مقرضك استرداد ايده جكي سرمايه نك سرمايه حقيقيدن زياده اولمسي ، استقراض تحويلاتى فيئاتك تدرىجاً ترقيسنه احتمال كوسترر . بو حالده تحويلات حامللى ، استقراضك اخراج اولنديغى فيئات ايله فيئات جاربهسى

پيننده كې فرقي قزانه بيلورل . بوجهته استقراضك فيئات اعتباره ريه سندن اشاعې فيئاتله عقد اولنمسي ، مقرضك دهاهون فائضه قناعت ايتسه سبب اولور . شو اصول اقتضاسنجه دولت ، حال حاضرده بورجنك فائضني بر مقدار تخفيف ايدر ايسده بونك مقابلنده خزينه كيرن سرمايه دن چوق زياده اچه تاديه ايلكي تعهد ايتسيه مستقبليه بورجني زياده سياله اغراشدير مش اولور (*).

دولتلك اكلتيا رأس المالې پك اوزون مدتده تاديه اولنمق وياخود مقرض يالكز ادانه ايتديكي مبلغك فائضني الوب رأس المالك تاديه سني طلب ايدهمامك اوزره عقد استقراض ايدرل . فقط ديون عموميتهك رأس المالې تاديه اولنديغي حالده بو تاديهك صور مختلفه سندن اك مستعمل اولان صورت ، دولتلك پيناسده هر كون النوب صا تيلان اسهامني ، پاره سي اولدقچه كمنديسيده اشترا ايلسيدير . بو معامله بي تسهمل ايچون ، رأس الماله محسوب اچه تخصيصيله تدريجاً الحماي دين معناسنه اولهرق « أمور تيسمان » تعبيري اولنان اصول ايجاد اولنمشدر .

« أمور تيسمان » ديلان معامله ماليه ، حين احداتنده مفتونيت وبلكه مجنونيت درجه سنده بر خواهش وتهالك

(* حساب اولنشدركه انكتره اليوم ايكي ملييار ۶۷۷ مليون غروش فائض ويريديكي حالده اكر كافه استقراضاتي دها يوكسك فائض ايله باشه باش عقد ايداش اوليدي ، شمدي ۴۷۲ مليون غروش تصرف ايتش اولور ايدى .

عمومی بی مستلزم اولمشدر . بو معاملہ وقتیلہ فلنکده تجربہ ایدلش ایسده بر صورت مکملہده اولہرق ابتدا انکلترہده جاری اولدی . انکلترہده دولتک مقدماتک از بورجی وار ایکن قرن حاضر ابدالزنده دینی اوچیوز ملیار غروشه بالغ اولمشیدی . شو حال ذاتاً موجب اندیشہ اولدیغی حالده ، هر سنہ محاربه سبیلہ یکیدن یکیه استقراضلر عقبلہ مبالغ جسمیه تدار کنه احتیاج کورینور ایدی . او آوانده «دوقمور پرایس» نام ذات «آمورتیسمان» قاعدهسنی احداث ایدی . شویله که استقراض اولمان سرمایہنک - سنوی یوزده بش بچق فائضی اولدیغی حالده - یالکز یوزده بری دینک تأدیہسنہ تخصیص ایلہ بر صندیغہ وضع ایدلسہ وفائض مرکب اصولی جدأ ومنتظماً اجرا اولنسه ، دینک یکونی هر نیه بالغ اولور ایسه اولسون ، اوتوز بش سنہ ظرفنده تأدیہ اولنور دیدی (*) . بو حالہ کوره استقراض اولنه جق مبالغ ، و او ملیارلره بالغ اولسه ، انک فائضندن بشقه سنوی یوزده برینی تأدیہ ایتک ممکن ایسه ، اوتوز سنہده تسویه اولنه جغنده شهبه قالماز . لیکن بو مخصوصاتک اعطاسنه امکان بولنسه ، استقراضدن صرف نظر اولمق اقتضا ایدر اعتقادی حاصل اولمشیدی . اشته برازده بو اصول سایه سننده در که انکلترہ دینی اوتوز ملیاردن التمش یدی بچق وبعده سکسان

(*) «پرایس» حساب ایشیدی که بر باقر اقیجه نک قیمتتی ، مرکب فائض ایشلیدیرلدیکی حالده حضرت عیسیبنک ولادتندن ۱۷۹۱ سنہ میلادیسنہ قدر ، کره ارض جوامتنده اوتوز عدد التون کره قیمتنه بالغ اولور .

بش محقق ملياره چيقاردی و دائمه معتمدل فيئات ايله استقراض ايديه بيلدى . بونك ايچون ده معهود « آمورتيسمان » صنديغى تشكيل اولدى كه كويا انكلتره نك بتون بورجنى اوتوز بش سنه ده تأديه ايديه جكدى . بيانه حاجت يوقدر كه بورج حالا باقيدر . عجيبا « دوقتور پرايس » ك قاعدهسى يا كلشمى ايدى . - خير . علم حسابجه پك طوغرى ايسه ده كرك انكلتره ده ، كرك فرانسه ده تأديه ديونه مدار اوله ماسنه سبب ، بورجك انجق تصرفانه تأديهسى قابل اولمسيدير . دولتك ، مصارفات مقننه دن ماعدا ، دينك گذشته سنى ورأس المالك ده بر جزؤينى تأديه به كافي وارداتى اولمىجه « آمورتيسمان » معدوم حكمنده در . اكر رأس الماله محسوباً ايجاد تأديه سيچون بريادن استقراض ايتك لازم كله جك ايسه ، او حالده اسكى بورجك يوزده بر جزؤينى تأديه ايتك ايچون ، اون قات زياده بورج التنه كيرلمش و برطاقم فضله مصارف دنى اختيار ايدلمش اولور .

« آمورتيسمان » اصولى انكلتره ده « ريقاردو » و سائرلى طرفندن پك چوق تعريفياته اوغرايه رق ، افكار عامه جد اعتباردن ساقط اولدى و ۱۲۶۴ ده كاملاً ترك اولنه رق دينك ، فضله وارداتدن تأديهسى قاعده سنك صحتى تصديق اولدى . ممالك مجتمعه امر يقاده اصول مجوئه قطعاً جارى اولمىغى حالده شمدى به قدر يالكز اوراده دولت بورجندن قورتله بيلمش اولمىغى ميدانه قونلدى . بناء عليه ثروت عموميه ي زييددن اعلا تأديه دين اصولى اولمىغى اعتراف

ايداندی . ارباب علم ثروتك اكثرى دخی « آمورتيسمان » اصولنك ، دولتی اغفاله مدار اولمقدن عبارت ، اولديغندن الغاسنی الترام ايتشلردر . بعضلريده بونك قوه مؤثره سنه پكده اعتقاد ايتامكله برابر ، ديمشلردر كه اسهام ميريه نك فيئات متوسطه سنی پياسه جه محافظه يه مدار اولور و بحران زمانلرنده بيوك فونديو اويونجيلرينك اسهام فيئاتنی حد طبيعيسندن اشاغی دوشروبده خلقك تلاشندن استفاده ايتلرينه مانع اوله ييلور . برده « آمورتيسمان » اصولانی ، فضله وارداتك تسويه ديونه تخصیصی صورتندن زياده خلقجه امنيتبخش عد ايتشلردر . زيرا انك الغاسی يكيدين بر قانون تنظيم واعلاننه محتاجدر . لکن فضله واردات ظهور ايتسه بيله ، بشقه جهتلره صرف اولنیه جفته امنيت اولنه ماز .

هرنه حال ايسه « آمورتيسمان » طريقيله تأديه دين قابل اولمديغی بو کونکی کونده جمله نك معترفيدر . ديون عموميه بی كاملا تأديه دكل ايسه ده تخفيف ايتنك ديكر بريولی واردر كه سائر صورتلره مر جحدر . اوده تحویل دين اصوليدر . يعنی بالفرض يوزده التي ، يا خود بش فائضي اولان دين تحويلاتنی دهادون ، مثلا يوزده درت ، فاضلی تحويلاته تبديل ايلمكدر . بومعامله ايسه هر بورجلونك تأديه دين ايتك صلاحيته مستند اولوب بونك قواعد علم ثروت وعدل ومشروعيته موافق اولمسی بر شرط ايله مشروطدر . اوده اله جقليلرك ، يا اللرنده بولنان اسهامك باشه باش تأديه سی و يا فائضك تنزيلي

شقتلرندن بر يني قبولده محير اولمليدير . بو صورالردن
 برينك ترجيحي انلك رآينه بر افلاز ايسه، تحويل دين مادهسي
 عاداتا غصب ديمك اولور و دولجه اعلان افلاسه معادلدر .
 بو معاملهنك اجراسي بر وقت مساعده تصادف ايتديرك
 الزمدر . بو ايسه فائضك حقيقه اهون و مملكتمك وسعت
 وسعادت حاله نائل اولديغي زمانلردر كه بويله وقتلرده
 ثروت عموميه مجرا ارار و كنديليكندن خزينه دولته اقوب
 كلور .

استقراضات عموميه تحويلاتي نشر اولندقدن صكره
 پياسهده النوب صايلهرق ابادي ناسده تداول ايدر و فائضي
 حاملنه عائد اولور . دول سائره كي، دولت عليه ديونك
 دخي قسم اعظمي بوقبيلدندر . فقط بعض ممالكده امثالي
 اولديغي اوزره، قيد حيات ايله دين تحويلاتي چيقارمق دو-
 لت عليه جه وقتيله اصول اخذ قلنش اولسايله بومقوله
 ديون موجوده نك انواعي و شرائطي مختصرجه بيان او-
 نور . بونلك بر قسمي اسهام ناهيله معروف اولنلردر كه
 وقتيله سفر وقوعنده خزينه جه مضايقه كورلدكجه تهوين
 مصارفاته مدار اولمق اوزره كشاد اولنور واسمه مقيد اولهرق
 قيد حيات ايله چيقاريلور ايدى . فقط اخره فراغ اولنه -
 بيلوب حين فراغنده بر مقدار خرج آلنور ايدى . بوندن
 الشمس يمش سنه مقدم اخراج اولنان سهملر باللكز قيد حيات

ایلہ و اسہام عادیہ نامیلہ تنظیم اولنور ایکن، ۱۲۶۹ تاریخمندہ اولادیت نامیلہ، یعنی بر بطن ارکک و قز اولادہ انتقال ایتک و اصل صاحبک حال حیاتندہ صایتلور ایسہ، انلری آلان ادمک ینہ بر بطن اولادینہ قالبوب ایکنجی الدن صاتلدیغی حالده تسلسل ایتمامک شرطیہ بر نوع سهم دها اخراج او۔ لندی . ۱۲۸۳ سنہ سنندہ امتیازلی نامیلہ بر قسم اسہام دخی چیقارلدی کہ بونکده اصحابی وفات ایتدکده، نصفی خزینہ یہ عائد اولور نصف دیگرلی اولاد ذکور و انانہ سویا انتقال ایدر ایدی . ۱۲۸۸ سنہ سنندہ دخی ازمید دمیر یولی اعمالاتی قارشولغی اولورق اسہام جدیدہ نامیلہ دیگر بر نوع اسہام کشاد اولندی کہ متصرفک وفاتندہ متساویا اولادینہ و اولادی اولمدیغی حالده اولاد ذکور دن اولان احفادینہ و حفیدی دخی یوغیسہ ابویننہ سویا انتقال ایدر و ابوینی ده بولمدیغی تقدیرده زوج و یا زوجہ سنہ قالور و ورثہ دن وفیات وقوعبولدقچہ او منوال اوزرہ انتقال ایلر . مع هذا اسہام عادیہ یہ متصرف اولنلر، سہملرینک فائض سنویسنندن یوزده او توزینی و اولادیت و امتیازلی سہمہ متصرف اولنلر دخی بونلرک فائض سنویسنک یوزده یکر می بشتی تنزیل ایلدکلری حالده سہملرینی اسہام جدیدہ یہ تحویل ایدہ بیلک مساعده۔ سنہ مظہر اولدیلر۔ بواسہامک جملہ سی، نامہ مقید اولوب فراغ و قصر یدلری دخی جائزدر و اکثریا اون سنہ لکنہ چیقار۔ لمشدر کہ یوزده اون فائض دیمکدر۔ فقط ایادی ناسدہ

سر بسجده تداول ايتز . حتى حين فروخته شده ، اصحابك بهمه حال در سعادتده خزينه ماليهيه و طشوره لده اداره مجلسبرينه مراجعتله اثبات وجود و فراغ و قصر يدلرینی تقرير ايلسی لازم كلور . اسهامك فراغی زمانده خزينه جه فائضك بر بحق سنه لكينه مساوی خرج النور .

ديون داخلیه نك بر قسميده مقاطعات دينلاندر در . بونلرك اساس و سبب تسميه سی ايسه شو و جهله در كه مقدا محمولات ارضيه دن النان عشر ، بكر بكيلره و محصل و ويوده لره الزام صورتيه و يريلور وانلر دخي بهر مقاطعه یی هر سنه برينه الزام ايدر لرايكن شوالترام اصولنده كوريلان اويغونسز . لقرنك دفعی مقصديه مؤخرأ مقاطعات ، قالب آخره افراغ اولندی . یعنی اهالی به تخم و سائره ويريله رك حاصلات عشریه . نك تزايدن مستفيد اولق شرطيله مقاطعات بر مقدار معجله و مالكانه ، یعنی قيد حیات صورتيه طالببرينه فروخت اولندی . تنظيمات خيربه نك تأسيسنده دخي ، اصحابی حیاتده اولان مقاطعات ، بدله ربط اولنهرق هر مقاطعه نك فائض مقرری ، سنوی ايکی تقسيط ايله اصحابنه ويريله باشلادی . بونلرده دخي فراغ و قصر يد معامله سی جاريدر . انجق قيد حیات ايله تصرف اولنوب حل وقوعنده خزينه مانده اولور و بلمزايده طالبنه احاله قلنوب يالكز حين مزايده ده متوفانك اولادی ديكر طالبلره مرجح طوتيلور ایدی . فقط مؤخر بو حق رجحان دخي الغا اولندی ودها صكره محلو . لاتك صائلسندن بتون بتون صرف نظر ایدلدی . اليوم

مقاطعاتك قصریدی اثنا سنده دخی، سهیلر كچی،
 بر بچق سندهلك فائضنه قریب خرج النور . فائض
 سنویسنك یوزده اوتوزینی ترك ایدن مقاطعهه صاحبك،
 مقاطعهه سنی اسهام جدیدیه تحویل ایده بیلسنه دخی مساعده
 اولمشدر .

بشنجی باب

خامه

اوتوز یدنجی فصل

تکثر نفوس مسئله سی

نفوس اهلینک بکثرینه دائر « مالتوس » ک وضع ابتدیی قاعده نك تعریفی . -
 وقاعده حقنده بیان اولنان اعتراضات . مالتوسک قاعده سی ترقی مدنیتله و مسؤاوت
 فکرینک تقویت بولسیله اکثریا حکمسز قالور .

ثروتک صورت استحصالیله مبادله ومداوله سی و صورت
 توزیع و استهلاکی حقنده جاری اولان قواعد طبیعیه سبقت
 ایدن فصلارده تدقیق اولندی . بوتدقیقانتدن مستبان اولور که
 نفوس بشریه، هم منبع ثروت اولان صنایعک واسطه
 اجراسیدر، همده اعمال بشریه دن مقصود اولان محسنات
 ینه منحصرأ افراد بشره راجعیدر . بناء علیه عموم
 اهلینک رفاهیت حالارینه متعلق کافه مسائلک علم ثروتجه
 نه درجه اهمیت اولوق لازم کلدیکی بیاندن مستغنیدر . اشته
 بومسئله لک بریده، انکلتزه حکماسندن « مالتوس » ک موقع
 مباحثیه وضع ابتدیکی قضیه در که بر وجه آتی تعریف
 اولنور .

نفوس بشریه او درجه تکثره ماندر که اگر ماده و یا معنا بر کونه مانعه‌یه تصادف ایتمه جک اولسه، پک چاپق و پک زیاده تزیاد ایده جکمنده اشتباه اولنه ماز . بعض محال و ممالکده ، اهلینک یکر می بش ، یکر می وحی اون بش سنه‌ده ایکی قاتنه بالغ اولدیغی کورلمشدر (*) . شو حاله نظراً « مالتوس » ، نفوس اهلجه ترقیاتک حد وسطیسی اوله رق بر مملکت اها . لیسی هر یکر می بش سنه‌ده ایکی مثلنه بالغ اوله بیلور دیدی . قالدیکه بعض احوال استثنایه دن قطع نظر ، بویله قیصه مدتلر ایچنده اراضیه ایکی قات محصول ویردیرمک ناقابلدر . بو ایسه ارضک ماهیتندن ، یعنی محدود و سرمایه به محتاج اولسندن و مقدمه دخی بیان اولندیغی اوزره ، قوه انباتیه . سنک ، صرف اولنان اعمال و سرمایه نسبتنده علی التوالی تزیاد ایتماسندن نشأت ایدر . ایمدی نفوس اهالی ، محصولاتندن چاپق تکثر ایتمیکی حالده عمه بیننده شدتلی بر رقابت حاصل اوله رق اجرتلر تنزل ایدر ، یوقسلاق و فساد اخلاق ایله برابر درلو فنالقلر ظهوره کلور . اشته بو تهلمک لری « مالتوس » میدانه قویوب بونلرک انجق دور اندیشلک ،

(*) بو حال ، یقین و قتلرده هر بردن زیاده ممالک مجتمعه آمر بقاده مشاهده اولندی . شویله که بوممالکک اهالیسی ، ۱۱۹۶ (۱۷۸۲) تاریخنده ، ایکی ملیسون درتوز بیکدن عبارت ایکن ۱۲۰۴ ده ، الی ملیونه تقرب ایتدی . ۱۲۲۵ ده ، یدی ملیون ۲۴۰ بیکه ، ۱۲۴۵ ده اون ایکی ملیون ۸۶۶ بیکه ، ۱۲۶۶ ده ، یکر می ایکی ملیون ۸۰۰ بیکه و ۱۲۷۶ ده اوتوز سکز ملیون ۵۳۵ بیکه چیتدی . اوروپادن امر یقایه کلان مهاجرلرک عددی ایسه ، ۱۲۷۵ تاریخنده قدر ، پک جزئی اولوب اندن صکره تزیاد ایشدر .

حسن اداب و اطوار و سعی و غیرت ایله اوکی انه بیله جگنی
 فقرای اهالی به تفهیم ایتک و نفوس اهالیجه فضله ظهورینک
 نتایج و خیمه سی، نه دیار سائره به هجرت ایله، نه دولت و یا
 افراد طرفندن صدقه و اعانه اعطاسیله، نه اداره جه اتخاذ
 اولنان تدابیر و نه ده انقلابات سیاسیله ایله مندفع اوله جغنی
 ا کلامق ایسته مشدر .

دور اندیشلیکن مقصد ایسه، باشلیجه اولادینک اسباب تعیشنی
 تدار که کسب اقتدار ایتدیجه، تأهلدن امتناع اولنق کبی
 تقیداته رعایتدر . بوکا «مالتوس» ضبط نفس تعبیر ایتشدر -
 که مرادی شو خصوصاً پرهیزکارلق ایتک اوله جقدر .
 فی الواقع استاتستیک جدوللرندن مستبان اولور که ذریتلرینک
 تأمین معیشتنه ال از اقتداری اولان صنوف اهالیده ال چوق
 تولدات وقوعبولدیغی کبی، فقرای اهالیدن، ثروت و یساره
 نائل اولان صنوف سائره به نسبتله ایکی قانندن زیاده و فیات
 ظهور ایدبور .

مقدما نفوس اهالینک تکثر ایتسی مطلقاً خیره دلالت
 ایدر ظن اولنور ایدی . «مالتوس»، بونک عکسی اوله رق،
 اثبات ایتدی که تکثر نفوس، سرمایه مملکت و اسباب تعیش
 ایله برابر ترقی ایتک شرطیله خیرلی اولور . بوقسه ارزاق
 و اسباب تعیشه نسبتله زائد اولان اهالی قحط و غلا و مضایقه -
 به و انواع مصائب سائره به گرفتار اوله رق چاره سنز تلف
 اولور .

«مالتوس» ك وضع ابتدیكى شو اساس علیہنه او وقت اوروپادہ قیامت لہر قوپدی . لکن بونك صحت و اہمیتنی و «مالتوس» ك ہیئت بشریہ جہ حقیقہٴ مضر و مخاطرہ لی بر ذہابدن عالمی قورتارمش اولدیغنی انكار ایتك قابل دكلدر . بوجہ ایله برابر، ارباب علمدن بعضی لرینگ بو بابده ایراد ایتش اولدق لری اعتراضاتی ذكر ایتامك جائز اوله ماز . شو یله كه ہر مملكتہ قوانینك عدالت و مساوات اوزرینہ مؤسس اولسی صنوف فقرا نك اصلاح حال لرینی موجب اوله جغمندن «مالتوس» ك قورقدیغنی فناق لری تعدیلہ او كبی قوانین قویاً مدار اولور . مثلاً كثر تناسل ك زیادہ انكستردہ مشہود اولوب انكلیز لری «مالتوس» ك توصیہ ایلدیكى قا۔ عدہ احتیاطکاری یہ پكده رعایت ایتز و كنج تأهل ایدرك چوق اولاد لری اولور ایكن اورادہ اجورات تندی ایتد كدن بشقہ، خیلی ترقی ایتش و حاصلاتك تكثیرلہ احتیاجات ضرور۔ ریه دن اولان امتعہ نك تنزل فیئاتی سایہ سندنہ كویلی و عملہ كروهنك عدد نفوسی اولكنك همان ایکی قائتہ بالغ اولمشدر . نفوس اہالی اولہ سرعتلہ تزايد ایتدیكى حالده رفاهیت حال لرینگ دہاز یادہ ترقی ایتش اولسی، بدرجہ یہ قدر اصلاح قوانین ایله میسر اولدیغندہ شبہہ اولنہ ماز .

برده دینلور كه «مالتوس»، اہالینك فوق الحد تكثرندن ظہور ایدہ جك تہلكہ لری میدانہ قویوب بو كا مقابل، كثر اہالینك محسناتنی سكو تله كچمش و افراد بشر ك اكثرینی، توصیہ ایتدیكى فضائل احتیاطکاری یہ كآن غیر محمول

کبی کو ستر مشدر - که بوجهتله وضع ایتدیکی قاعده شدیده
 نوع آدمدن قطع امید ایتدییره جک درجه ده کوزینور .
 حقیقت حل ایسه بویله دکلدنر . کثرت اهالی، کرک حاصلاتجه،
 کرک تقسیم اعمال و مبادلاتجه تسهیلات کلیه بی مستلزمدر .
 انسانلرک علی العمیا تکثیر ذریته برچوق ابنای جنسلرینی فقر
 و سفالته گرفتار ایتکدن و بو بوزدن انلری تلف اولمق مخا -
 طره سنه القا ایتکدن اکثر ملل متمدنه ده احتراز اولندیگی کو -
 ر یله یور . بو افکار احتراز کارانه ایسه مدنیتله برابر بالطبع
 تقویت بولمقده و بعض ممالکده، بعض صنوف اهالیده
 افراط درجه سنه یله وارمقده در .

بونندن ده قطع نظر، افراد بشریه جه اصل شایان دقت اولان
 جهت، عدد و مقدار لری دکلدنر . انسان، قابل اصلاح اولان برآلت
 حکمنده اولدیغندن عدد و مقدار نندن زیاده خصائص ذاتیه سی نظر
 اعتنایه التمی لازمکلور . اشته بو کیفیت، تکثر نفوس مسئله سنک
 روحی مشابه سنده در . انسانلرک عددیله اسباب تعیشلرینک مقدری
 بیننده بر نسبت صحیحه تعیینی قابل دکلدنر . افراد اهالینک
 قوای مادیه و معنویه سی انقراضه یوز طوتمش اولان، یا خود
 فائده سز شیلره صرف و اتلاف اولنان ملتدرده « مالتوس » ک
 بیان ایلدیکی قاعده عین حکمتدر . لیکن بالعکس انسانک قوه
 وجودیه و ذهنیه سی کتدیجه کسب قوت و متانت ایدرک اکا
 کوره ده عمره بخش اولان برلرده، بو قاعده نک حکمی قلماز .
 زیرا انسانلر قوت و معرفت لری و هرنوع اسباب اقتدار لری

تزیید ایتدیجه ارضك قوه انباتیه سننه حد تعیین ایتك ممکن اوله‌ماز . نیچه مملکتلر واردر که قوه منبتیه سنندن هنوز استفاده اولنماشدر، یاخود حال حاضره نسبتله ده‌ها چوق زیاده استفاده ممکندر . ملل مختلفه، تکتر نفوسلری تقدیرنده هم کندی اسباب ثروتلرینک ترقیسنندن، همده صورت مخصوصهده زراعتله اشتغال ایدن ملتلرک فضله حاصلاتندن فائده مند اوله بیلورلر . انسان هیچ بروقت و هیچ بر مملکتده رزقی بالذات و طوغریدن طوغری به طوپراقدن چیقارمق مجبوریتنده بولنماشدر . بونک ایچون زراعتدن بشقه و سا . نطی‌ده واردر که صنایع، تجارت و مبادلاتدر . اعصار قدیمهده « صور » شهری، قرون وسطیمه « ونديک » و « جنویز » جمهورلری پک از اراضی به مالک اولدقلری حالده احتیاجاتلرینی تدارک خصوصنده مشکلات چکمامشدردر . بو کونکی کونده، دمیر بوللر و واپورلر سایه‌سننده اسباب اختلاطیه کرکی کبی تعدد ایتشدر . شبهه یوقدر که سر بستی تجارت قاعده‌سی علی العموم مرعی اولسه، هر ملتک خارجدن جلب ایده‌جکی اسباب معیشت، شم‌دیکنندن چوق زیاده مبدول اولور . چونکه اووقت حبوبات حاصل ایدن مملکتلر محصوللرینی کلیتله صانه-بیلدجکلرینی ایوجه بیلرک زراعتلرینی احتیاجات بشریه به یتشه‌جک قدر اصلاح و توسیع ایدرلر .

خلاصه کلام، « مالتوس » ک، نفوس اهالی‌نک زیاده سرعتله ترقیه استعدادندن طولانی ظهور ایده بیلدجک سیمتک اوکی المنق ایچون انسانک اراده جزویه‌سننه مراجعت ایلسنه

دیه جگ یوقدر . فقط بونک مقابله دینله ییلور که نفوس
اهالینک تکثری جهته ده کوریلن محاذیر، ترقی مدنیتله، یعنی
فضائل وقوای بشریه نك تزايد ایتسمله و « مالتوس » ك ارانه
ایلدیکی دور اندیشلک و مسؤولیت افکارینک، مدنیتله برابر
تقویت بولسمله تعدیل اولنور و او حالده نفوس اهلینک
ترقیسی، اکثر ممالک متمدنه ده حاصلاتک مقدار یله متناسب
اولور .

اوتوزسکزنجی فصل

«سوسیالیزم» و «قومونیزم» اصولی

«سوسیالیزم» و «قومونیزم» اصولنک ماهیتی . بونلر اساساً طبیعت بشریه نك خلافنده و امکان خارچینده در . - منفعت شخصییه ایله منفعت عمومییه نك صورت اتحادی . - حکومتک خلقیه ایش تدارک اینکله و اعانه بوللو آنچه اعطایا ایکنکه مجبور بولتسی اساسنک مضراتی .

فطرت بشریه اقتضاسندن و یا قوانین موضوعه ایجا .
 باتندن اوله رق انسانلر بیننده مشاهده اولنان مساواتسزلغه
 گویا برچاره اولمق اوزره بعض افکار مفرطه اصحابی ، افراد
 بشر میاننده مساوات کامله اسبابنک تأسیسنی وهیئت
 اجتماعیه نك بر طاقم ساخته صورتلرله تنظیم و تنسیقنی تصور
 ایتملردر و بو سببه مبنی انلره «سوسیالیست» تعبیر اولنور
 که معناسی ، جمعیت بشریه نك تنظیمی طرفکیرلری دیمک اوله .
 بقدر . بو یولده اختراع اولنان اصول متعدده دن اکثریسنک
 خلاصه نتیجه سی ، قوه عمومییه نك هر ایشده مساعی مفرده
 رینه قائم اولمیدر . بو ایسه سربستی اعمال ، ملکیت شخصییه ،
 حریت و مسئولیت قاعده لرینه تامامیله مناقضدر .

بو اساس ، ذاتاً جمعیات بشریه نك اوائل تشکلهنده ونیم
 وحشی اقوام میاننده جاری اولان بر حالدن عبارتندر که
 حالا بعض یرلرده امثال و اناری کوریله بیلور . انجق اورو -
 پاده ، خصوصیه بو قرنک ابتدالرنده ، اصول مرتبه شکلنه

قونیه رق اذهان عامه بی تخدیش ایتش و جبراً اجرای فعلیاتنه
دخی قیام اولمغله پک چوق مضراتی موجب اولمشدر .

بو مجتده ابتدا شوراسی شایان دقندر که هر جمعیت
مدینه ده کوریلن اطراد وانتظام طبیعی، اصلا حکومتک امر
ونهنیک اثری اوله رق ظهوره کلش بر شی اولمیوب محضا
طبیعت واحتیاجات بشریه نك اجا آتیه حاصل اولمشدر . یعنی
هر بر فرد، مدار تعیشی اولان اشیانك تدارکنه بر قوه
تنظیمیه نك سوق واجباریه دکل ، کندی رأی واختیاریه
تثبت ایتش و بو صورتله وقوعه کلان اعمال ومساعی ، ترقی
مدنیته له تنوع ایدرک افراد جمعیت بیننده طبیعیه منقسم
اولمشدر . محصولات وخدماتک بر بریه مبادله سی دخی لزوم
درجه سنه کله رک کندیله کندن تحدث ایتش بر کیفیتدر . افکار
مبحوثه اربابی ایه ، بوقاعده طبیعیه نك خلافتنده اوله رق ، فرض
ایتشلردر که جمعیت بشریه نك تشکلی قوه عمومیه نك ، یعنی
حکومتک اثر صنعیدر . انک ایچون اعمال بشریه نك شمیدیکی
صورت جریاننده کوریلن محاذیر ونقایصک دفعیده مجرد
مداخله حکومته متوققدر . اشته بو اساسه حریت وحیثیت
بشریه بی ومسئولیت شخصیه بی کلیاً فدا ایتشلردر .

بنابراین « سوسیالیست » لک میدانده قومش اولدقلمری
تخیلات ومخترعاتک قواعد علم ثروتدن اصل فرقی شو نکته دن
نشأت ایدیور که علم ثروت اقتضاسنجه « سوسیالیست » افکار .
رینک بسبتون مغایری اوله رق ، هیئت اجتماعیه نك حسن حال
وانتظامی ، برطاقم اصول مصنعه احدائیه دکل ، الا بنی آدمک

خصائص مجبوله سندن و اشیاى موجوده بیننده اولان مناسباندن تولد ایدن قوانین طبیعیه نك تحقیق و ترویج احکامیه و بونلرک سربستیء جریاننه مانع اولان اسبابک دفعیله حاصل اولور . انسانک حیثیت شخصیه سیله صفت حریتنک و بونلرک اثری اوله رق حصوله کتوردیکی اموالک خللدن محافظه سی ترقیات بشریه نك موقوف علیهی عد اولنور .

« قومونیزم » ، یعنی مشارکت عمومیه مسلکندن دخی اصل مقصد ، کافه افراد بشرک بالجمله اموال و املا کدن مشترکا و متساویا حصه مند اولسی و بناء علیه ملکیت شخصیه ، حریت و حتی عائله و وراثت اساسنرینک فسخ اولنمیدر .

« سوسیالیزم » و « قومونیزم » بولنده متصور اولان صور مختلفه نك تعریفنه بونألیف مجملک تحملی اولدیغی جهتله بوندن صرف نظرله شو تصوراتک اساساً امکان خارجنده اولدیغی کوسترملک ایچون ، « باستیا » نك بر مطالعه سنی ایراد ایله اکتفا اولنور . « باستیا » دیرکه « انسان ، مقتضای خلقتی اوزره استیفای حظوظه مائل و زجت واضطر ایدن مجتنبدر . واقعا جنک و جدال ، استیرلک ، غصب اموال و انحصار و امتیازلر کبی ، ابنای بشرک مبتلا اولدیغی کافه سیماتک بوندن ایلری کلدیکنده شبهه یوقدر . اما هر درلو محسنانک دخی اندن تولد ایتدیگی انکار اولنه ماز . مادام که انسانی چالشمنغه سوق ایدن سبب ، ایفای احتیاج و دفع مضرت املیدر ، اصل مسئله شو قوهء سائقه نك حد ذاتنده بر مبداء ترقی اولوب اولدیغی بیلمکدر . بوایسه جای تردد

دکدر . هر حالده اصول جدیده ار بانك ایجاد ایلدکری
 صور مختلفه تنظیمده دخی منفعت شخصیه قاعده طبیعیه .
 سنک حکمی جاری اوله جنی اشکاردر . انلر ایسه بوراسنی
 هیچ در خاطر ایتورلر .

غریبدر که شو ار باب اختراع، هیئت اجتماعیه نی، انسانک
 مستعد و متحمل اولدیغی قالبیره دوککه قالقشوب بر یاندن
 حریت شخصیه وترقی اساسی انکار و دیگر طرفدن طبیعت
 بشریهده مرکوز اولان منفعت شخصیه حسندن مستغنی او .
 لهجق درجهده انسانلری کماله صالح عد ایدورلر . حاصلی
 بو اصوللر مساوات سررشته سیمله حریت بشریه پی محو ایدر .
 افراد بشر بیننده مساوات تامه حصولی ممکن دکدر . ولو که
 « قومونیزم » اصولی اوزره، بالجمله املاک و اموال عموم
 اهالی به متساویاً تقسیم اولنسه، قوای منفردنک اختلاف
 طبیعیسی ایجابجه، وضع اولنان مساواتک، برمدت مرورنده
 ینه بوزیله جنی محتاج تعریف دکدر (*). انسانلرجه مساواتک
 اساسی ومدار قویسی حریتدر . انسانلر یالکز حریتله، یعنی
 هر شخصک حائز اولدیغی استعداددن درجه کماله استفاده
 ایلکده مختاریتیه، حقیقه نائل مساوات اوله ییلورلر . بناء
 علیه افرادک محافظه و تأمین حریتی مساوات صحیحه دیمکدر .

(* اسکی اسپارطه نك واضع قوانینی اولان لیقورغوس زماننده اراضی افراد
 اهالیدن طقوز بیک کشی بیننده متساویاً تقسیم اولنش ایدی که هر برینک حصه سی ییش
 سکان دونم تخمین اولنور . حالبوکه در تیوز سنه قدر مدت ظرفنده افراد اهالی بیننده
 نروت ملکیهجه اختلاف کلی حصوله کلهرک بعضیسی املاک جسمیه به متصرف اولدی .
 دیگر لرینک عهده سنده ایسه هیچ برشی قالدی .

بواساسك خارجنده تصور اولنان شیر اوهام وخیالات
قبیلندندر .

علم و تجربه متحداً اثبات ایدر که هر فرد کندیسنه فائده لی
اولان شیئی سائر لوندن زیاده تمیزه مقتدر اولمسیله چالشتمق
و کسب ثروت ایتک ایچون هر کسک کندی منفعت مخصوصه
صه سندن دها مؤثر بر قوه مشوقه یوقدر . بو منفعت شخصیه یی
خود پرستک حکمنده طوته رق تقیح ایتک خطا اولور .
زیرا منفعت شخصیه ، دائره مشروعه سنی تجاوز ایتدکجه
منفعت عمومیه یه مخالف اولماز . منفعت عمومیه ، بر برینی ، قاعده
عدالتیه اتباعاً تحدید ایدن منافع خصوصیه نک اجتماعیه یله
حاصل اولور . هر عامل ، عموم اها لیتک اکیال احتیاجاتی یولنده
چالشتمغه مجبوردر . زیرا مقصودی اولان مکفاتی بشقه بر
طریق ایله ایدنک قابل دکلدر . بر صنعتکار سائر لوندن زیاده
تمتع ایتک ایچون کندی محصولات و معمولاتی ، حسن و متانتی ،
اهونیتی و خصائص سائره سی جهتیله خلقه بکندیرمک
لازمکلور . عموم ناسک و هیئت اجتماعیه نکده منفعتی ، محصولات
و معمولاتک نفاست ، مبدولیت و اهونیتیله حاصل اولور .
اشته بوجهتله در که منفعت شخصیه ، هیئت بشریه نک استفاده
ایده کلدیکی نیچه محاسن و ترقیاتک منشائی اولمشدر . بناء علیه
هر کسک کندی خلقت و مزاج واستعدادینه توافق ایدن
ایشلری سر بسجده اجرا ایلمسی ، هیئت اجتماعیه نکده منافع
کلیه سنه موافق اولق طبیعیدر . منفعت شخصیه ایله منفعت عمومیه

بیننده بالطبع حصوله کلان شو حسن اتحاد، مجرد سرستی اعمال قاعده سنک جریانی تقدیرنده واقع اولور. امتیاز و انحصار اصولی ایسه، منفعت عامه بی بعض منافع خصوصیه از حقوق فدا ایده جکندن او اتحادی چاره سز اخلال ایدر.

«سوسیالیست» لک باشلی بر خطاسی، بوقاعده مهمه نك خلافتده اوله رق، کافه امور و اعمالی حکومتیه تودیع ایله انت هر ایشه مداخله ایلسنه لزوم کورملری و حتی هر کسک حکو-
مدن ایش و اعانه طلبنه حتی اولدیغنی ادعا ایملر ایدر.

محتاجین و بیوایکانه معاونت، انسانیت شانندن ایسه ده کیمسه نك آخرندن ایش و اعانه طلبنه صلاحیتی تصور اولنه ماز. دیگر طرفدن بو مثللو فضائل بشریه ابرازی هیئت حکو-
مدن ایسه اشخاصه یاقیشور. واقعا بعض احوال استثنائیه - ده و لزوم حقیقی اوزرینه، حکومتجه خلقه اعانه اولنق جائز اوله بیلور. لکن بونک محاذیر کلیه سی، اوله احوالده بیه غایت احتراز ایله معامله بیه لزوم کوسترر. حکومت، خلقه ایش بولق مجبوریتنی درعهده ایدر ایسه، افراد اهلایده کچنمک اندیشه سی بالطبع زائل اولور و بو جهته قیدسزلق و وظیفه سز لک بر کره خلقه مستولی اولنجه، اهالی بی بو بولده کچندیرمنک ارقه سنی المق پک کوچ اولور. فرانسه ده، ۱۲۶۴ (۱۸۴۸) انقلابی اثناسنده، «سوسیالیزم» افکاری حکومتجه ترویج اولنه رق، افراد ملتیه کار و کسب تدارکی رسماً تعهد اولندی. بوشده قلان عمله بیه ایش بولق ایچون، ملت تامنه فابریقه لکشاد ایدلدی. شویله که سر بسنجه چالشق صلاحیتی

دولت‌مدن ایش ایستک حقیقه مبدل اولدی . بو اصول نتایجندن اولق اوزره عمله‌نک استعداد و مهارت شخصیه‌رینه باقلیه‌رق عموم اجوارت بر راده‌ده طوئلق ایستلمدی و عمله بیننده بو صورتله ساخته بر مساوات احداثه قیام اولندی . لکن بو تدابیرک هیچ بری ایلری کوتوریه‌مدی واختلالات داخلیه‌دی نتیجه و بررک بردها تجربه اولنماق اوزره ترک اولندی .

فقراى اهالى‌یه طوغریدن طوغری‌یه اعانه توزیعی صو - رته کلنجه ، بونک‌ده محاذیر ماده و معنویه‌سی تجربه ایله مثبت اولوب رسمی و مجبوری بر صورتله افرانجی جائز اوله‌ماز . انکله‌رده فقرايه اعانه ایتمک اوزره جاری اولان نظاماتک ، ۱۲۵۱ده ، تعدیل و اصلاحندن اول وقوعه - ولان تجربه‌دن و ممالک سائره‌ده دخی کوریلن امثالندن مستبان اولمشدر که فقرايه رسماً اعانه اجراسی مملکتجه فقر حالی تزید و توسیع ایلر . فقرا ، آتیسنی دوشتمک قییدنن قورنارلدیغی حالده عظالت و مدلته گرفتار ایدیلور . انلره ترجا و یریلان اتمک پارچه سنه بدل ، قدر و حیثیتلری و آتیده اصلاح حاله قابلیتلری فدا اولنور . اعانه رسمیه ، صنوف فقرا بیننده فساد اخلاقی‌ده موجب اولور و انلری بر یانندن تکثیر ذریته سوق ایله دیگر طرفدن تلف اولمیرینی انتاج ایلر . مظهر اعانه اولان اشخاصک کار و کسبیدن دور اولسندن ناشی حاصلات تناقص ایلر و دولتک توزیع ایتدیکی اعانه ، عموم ملت بر مقدار سرمایه‌دن محروم ایلرک بو سرمایه‌نک دخی اتلافی مستلزم

اولور . بناء عليه حكومتجه خلقه اعانه اجراسى، احوال
 مجبره به حصر ايديلوب اوقات عاديه ده فقرايه اعانه ماده سى،
 افراده وسر بسججه تشككل ايدن جمعيتلره ترك اولمق لازم
 كلور. حتى انترك بيله اعانه لى صحیحاً فائده بخش اولمق ايچون
 صور معقولده اجرا اولمق شرطدر . يوقسه اعانه رسميه
 حتمده بيان اولنان محاذيردن اوده سالم اوله ماز .

اوتوز طقوزنجی فصل

وظائف حکومت بچی

حکومتہ ترتب ایدن و وظائفک تعیینی مسئلہ سی۔ افرادک مقتدر اولدیغی امورہ حکومتجہ مداخلہ نک محدود لرئ ۔ بوبابده ارانہ اولنان بعض قواعد ۔ سکہ ضربی ۔ پوستہ لڑک اداره می ۔ معارف عمومیہ جہ حکومتہ تعلق ایدن وظائف ۔ امور اہالیہ مداخلہ خصوصاً ۔ سندہ حکومتجہ المعقول اولان صورتلر ۔ علم ثروتک نتیجہ احکامنہ دائر بعض مطالعات ۔

انفاً بیان اولندی کہ حکومتک ہر ایشہ مداخلہ سی اصولی اوتہ دینبری « سوسیالیست » لڑک ملتر می اولوب بو اراق خصوصیلہ المانیادہ بونک ترویجمنہ سعی اولمقده در ۔ کافہ اعمالک سربست اولسی و صنایعہ ہیج بر طرفدن مداخلہ اولنمامسی لزومی تدقیقات مسبوکہ جملہ سندن کرکی کبی تحقق ابتدی ۔ بوبابده بالجملہ علم ثروت اربابی متفقد لر ۔ فقط حکومتک صنایع عادیہ خارجندہ وظائف صحیحہ سنک تعیین دائرہ سی مسئلہ سندنہ بعض مرتبہ مبادنت افکار ظہور ایتشدر ۔ بعضیلرینک رأینہ کورہ حکومت انجق امنیت عمومیہ نک محافظہ سنہ حصر وظیفہ ایتک، یعنی اہالینک وقایہ امن و اسایشی و ہر کسک حقوق سربستینسی اخلال ایدن و سربستجہ چالشمسنہ مانع اولان اسبابی وعموماً سوء استعمالاتی، قوہ عدلیہ و اجرائیہ واسطہ سیلہ دفع ایدوب بو قدرلہ اکتفا ایلک و بوندن بشقہ ہیج بر شئیہ مداخلہ ایتماک اقتضا ایدر ۔ لکن ارباب علمک

اکثری بونک بدرجه دها ایلریسنه کیدرک دیرلر که هیئت حکومت، عموم افراد ملتک اشترک ایما ایدر. بوجهته له حکومت، افراد ملتی حایه ایتمکله برابر، اشترک عمومینک ده اسباب ترقیسنی دوشمنلیدر. برطاقم منافع و ترقیات ماده و معنویه واردر که بونلرک استحصالی، افراد ملتک اقتداری خارجنده بولندیغندن و بلکه خلقک خاطرینه بیله کله میه. جکندن مجرد اشترک عمومینک منفعتی ایچون بونلره حکومتجه تشبث اولمقی سایه سنده میسر اولشدر. بوندن ماعدا حکومتک بعض امور ی التزام ایلمسی، صنوف اهالیدن بعضی لری حقنده عین نعمتدر. زیرا اکر او کبی ایشلر دولتجه اجرا اولنسه، برچوق اهالی ثروت عمومیه دن هیچ استفاده ایده مز اولور. مثلاً دولت، بالجمله افراد ملتک بدرجه به قدر تحصیل معارف ایتمسه صرف همت ایلدیکی حالد بوندن باشلیجه ثروت و اقتداری اولمایانلر مستفید اولورلر. کذلک سوقاقلرک جانب حکومتدن تنظیم و توسیعی، ایستدکاری حالد صیفیه تدارکنه مقمدر اولان اغنیان اینه طار و متعفن سوقاقلرده یاز، قیش اقامته مجبور اولان فقرانک ایشنه یارار.

بوجهله ایله برابر، افراد اهالینک دائره اقتداری داخلنده اولان امورک حکومتجه اجرا سنده عموماً ارباب علم ثروتک ارائه ایتدکاری محاذیر، نظر مطالعه یه المنغه شایاندر. زیرا حکومتک وظائف معقوله سی دائره سنی تجاوز ایلمسی، اخلاق

اهالی به او قدر تأثیر ایده بیلور و افرادك خصائل و اخلاقه
 وقوه استحصالیه لرینه او درجه ضعف کتوره بیلور که طبعاً
 اک زیاده استعداد و ذکاوتله متصف اولان اقوامک بیله ترقیا-
 تنه مانع اولمق احتمالی واردر .

افراد ملتک اداره ایده بیله جکی امورک جانب حکومتدن
 در عهده اولمسی هیئت عمومیه نک اقتدارینی توسیع ایده جکندن
 اک منتظم دولتلرده بیله ، معاملات کیفیه به استعداد پیدا ایدر
 وبر طاقم تفرعات ایله اشتغاله مجبوریت ، اولیای امورک منافع
 عظیمه مملکته و اصلاحات کلیه به حصر افکار ایتملرینه حائل
 اولور . کذلک مأمورین دولت ، اهلیت و درایتلری درجه
 مطلوبه ده اولسه بیله ، صنایع عادیه ده واقع اولدیغی کبی ،
 برچوق امور اداره ده دخی او ایشلرک حسن تمشیتده طوغریدن
 طوغری به منفعتی اولان اشخاصه مرجح طوتیله ماز . هیئت
 اداره ، معلومات و مهارتجه افراد اهالیدن هر برینه آیری
 آیری تفوق ایتمک ممکندر . لکن عمومیه فائق اوله ماز . شویله
 که دولت انجق افراد ملت ایچندن بعضیلرینی انتخاب
 واستخدام وانلرک هنر و معرفتندن استفاده ایلر . قصور
 او یولده استعدادی اولملرک کافه سی خارجه قالدور . قالدیکه
 بر مملکتده قاعده سربستی جاری ایسه ، او خدمتلر اکثریا
 انلری اک مکمل واک اهون صورتده ایفایه مقتدر اولملره
 انتقال ایتمک طبیعیدر . بو تقدیرجه ، حکومت ، یاده ااعلا
 بر آلت برینه دها ادناسنی قوللانور ، یاخود بویله اولسه بیله ،

مأمورین دولت قدر قابلیت‌تری اولان اشخاص متعدده نك یرینه
 کنديسی قائم اوله رق ، انلرک استحصال مقصد ضمننده تشبث
 ایده جکری صور متنوعه نك حصونه مانع اولور . صور
 اجرائیه نك شو تنوعی ، یعنی رقابتک سربستی جریانی ایسه
 اصلاحات و ترقیات عمومیه جه البته نسق واحد اوزره جاری
 اولان بر اصولدن خیرلیدر . هر نه ایسه ، بو محدودلر اولسه
 بیله ، ینه یوک بر فنالق باقی اولور . چونکه تربیه ملیه نك
 بر جهت مهمه سیده طالم تعیشده تجربه و فعلیات کورمکدر .
 مکتبلرده علم تحصیل و کتاب مطالعه سی بوکا کافی دکلدن .
 منافع مشترکه نك حسن اداره سننه صرف افکار ایتمک و امر
 معیشتلرنجه ظهور ایدن انواع مشکلاتله اوغراشقی مجبو-
 ریتیدر که انسانیلری بر قاندها چالشمنه میل ایتدیرر ، قوه
 ابتداییه و تمییزیه لینه تقویت ویرر و اداره نفسه انلری اقدار
 ایلر . بر ملتده اکر منافع مشترکه یه متعلق اقدامات و تشبثات
 اختیاریه مفقود اولور و خلق بو مقوله ایشلرک کافه سننده
 حکومتک امر و نهینه و یا سوق و تشویقنه منتظر اولغی اعتبار
 ایدر ایسه ، اشخاصک قوه طبیعیله لری لایقیله نشو و نما بولق
 و اندن کرکی کبی استفاده اولنق قابل اولماز . هر کس منافعی
 حکومته احاله ایدر و هر ایشده قوه ابتداییه حقیقتده حکومته
 تائد اولوب اهالی ، دولتک تحت وصایتنده یشامغه قائل
 اولور . هر کس دولتک یوزندن کچنمک ایستر . مأموریت
 و نفوذ املی دخی حددن آشوری اشتداد ایدرک اهالینک قوای

ذهنیہ و فعالیتہ لری خدمات رسمیه استحصالی یولندہ بربرینہ۔
نوعاً رقابته منحصر اولور۔

اشته شو اسباب قویہ بہ مبنی، امور محلیہ و بلدیہ نك
دخی ادارہ سی قاعدہٴ افرادہ و افراددن مرکب جمعیتلرہ ترك
اولنوب لزوم حقیقیسی تبین ایتدیجکجه جانب حکومتدن مداخله
وقوعه کتورلمامک خیرلی اولور (*) . بومسئلہٴ نازکہده
باشلیجه ایکی ماده واردرکه خط حرکت اتخاذا اولنق اوزره
ارائه اولمشدر . بری افرادناسک برایشی اجرایه مادهٴ اقتداری
اولماسی و اولسه بیلہ، انک اجراسندن درجهٴ کفایهده مکافات
کوره میه جکسندن اکا تشبث ایتامسی و دیگری افراد اهالی او
ایشی کوره بیلسه بیلہ، انک حکومتجه رؤیتنده اهنیت و سائر
جهتله دها زیادہ منفعت ملحوظ اولسیدر . بواساسه نظراً
پک چوق ایشلرک قاعدہٴ کلیمه دن مستثنا طوتیلر ق حکومته
حواله اولنسی لازم کلور . مثلاً بول، لیمان ورختم انشاسی
وسائر اعمالات نافعہ نك وجوده کتورلمسی، جسم کتبخانه لر،
موزه خانه لر و رصدخانه لر تأسیسی، احوال مملکتہ متعلق
تحقیقات مکملہ اجراسیلہ استاتستیق جدوللری تنظیم و نشری،
انار عتیقه نك محافظه سی و بیوک سرکیئر ککشادی کبی
برطاقم امور، اکثر ممالکده حکومته راجع عد اولنمقده در .
زیرا بو ایشلری حکومت درعهده ایتیه جک اولسه، سائر

(*) انکلترده - که بروجیه الکیزاده ترقی ایدن و وسائط نقلیه سی دخی ال مکمل
اولان مملکتدر، کانهٴ امور محلیه حکومت مرکزیه دن مستقل صورتده اداره اولندقدن
بشقه، اعمالات نافعہ جبه اداره نك مدخلی یوق کبیدر . حتی امور نافعہ ایچون برنظارت
دخی تشکیل اولنماشدر .

اجرا ایدہ جک کیمسہ بولنیمہ جغنی و بونلرک محسنانندن خلقک
محروم اولہ جغنی اعتقاد اولنور .

منفعت عمومیہ جھتیلہ حکومتک التزام ایلمدیکی امور
۱۸۴۴ء دن بری، سکہ ضربی مادہ سیدر . واسطہ مبادلات او -
لان مسکوکانک ملکک هر طرفندہ برعیار و پروزن و قطعہ دہ
اولہرق نسق واحد اوزرہ تداول ایتمسی و امنیت عمومیہ یی
جلب ایدہ جک اسبابی بر صورت متساویہ دہ حائز اولسی الزم
اولدیغندن و بو شرائط ایسہ، مسکوکات اعمالک رقابته تر -
کیلہ حاصل اولہ میہ جغندن بالجملہ ممالک متمدنہ دہ بو امرک
حکومتہ تفویضندہ اتفاق حاصل اولمشدر .

پوستہ اداره لری دخی حکومتہ محول امور دندر . واقعا
برمدتدنبری، خصوصیلہ امریقا وانگلترہ دہ التزام اولنان
اصولہ نظراً پوستہ اداره سندن مقصد خزینہ دولتک استفادہ -
سندن ایسہ تسهیل مخابرات مادہ سی اولسیلہ پوستہ اجر نلرینک
مصارف واقعہ درجہ سنہ تنزیلی قاعدہ اتخاذ اولمش
و بوتقدیرجہ، وسائط نقلیہ سی کرکی کبی اکیال اولنان و منا -
سبات تجارتی توسع ایتش اولان مملکتلر دہ، پوستہ خدمتک
افرادہ و قومپانیالہ حوالہ سندنہ تصرف و محسنان اولہ جغنی
بعض ارباب فن طرفندن درمیان اولنمشدر . لیکن پوستہ
خدمتک حکومتہ عائد اولسی لزومنہ دلالت ایتمک اوزرہ
دینلشدر کہ بو خدمتی قومپانیالہ اجرا ایدہ جک اولسہ، انلر
بالکز کندی منفعتلرینی کوزدہ رک مراسلاتک نادراً وقوع
بولدیغنی محللر دہ پوستہ اداره سی مصارفی اختیار ایتمزل و بو

جهتله بر طاقم اهالی شو خدمت مهمه دن استفاده ایدمهز
اولور .

ممالك تمدنهك ا كثرنده حكومه توديع اولنان امورك
بریده اهالینك تعلیم و تربیه لری ماده سیدر . علمك صنایعه
و بناء علیه ثروت عمومیه نه درجه تأثیری اولدیغی مقدمه
بیان اولندی . معارف عمومیهك و وظائف حكومه طوقمان
جهت لرندن باشلیجه باعث مذاکره اولان قضیه، نوع بشرك
حیثیتی اقتضاسندن اولان معلومات ابتدائیهك تحصیلنه اطفالی
اجبار ایتمكه هیئت عمومیهك صلاحیتی اولسوب اولماسی
مسئله سیدر . بونده دخی طوغریدن طوغری به علاقه دار
اولان اطفال، کندی منفعت لرنی تقدیر و تمیزه مقتدر اولدق لری
کبی، پدر و و لیلرینك ده شخصاً منفعت لری اولدیغندن قید سن
طور انملری مختلدر . بناء علیه اکثر ارباب علم ثروت، معلومات
ابتدائیه تحصیلك مجبوری اولسی رأینده در لری . معارفك
محسناتی تقدیره مقتدر اولمان، یا خود بر مسلك جدیده سلوك
ایدن اقوامده حكومتك مكاتب عمومیه تأسیسی کبی احدائاتی،
صورت مطلوبه ده اداره اولنور ایسه، استفاده عمومیه بی
موجب اولور . كذلك مبادی علومه دائر کتب نافعنهك
تألیفچون مکافات تعیینی و علوم عالییه متعلق اوله رق پك از
مشترسی ظهور ایدهك تألیفاتك نشری ایچون معاونت
نقدیه اجرایی کبی بعض تدابیر معقولهك دخی منفعت بخش
اوله جخی انکار اولسه ماز . لکن بومثالو امورده دخی بعض
تقدیاته رعایت اولنق، یعنی معارفه متعلق تأسیسات رشیه،

نمونه امتثال حکمنده طوتیلوب اهلینک تشبثات اختیاریه -
 زینه مانع اولماق اقتضا ایدر . زیرا تجربه ایله مثبت-دیر که
 انحصار اساسی، معارف خصوصنده دخی، ترقیه مانعدر
 و اصول تدریسیه رسمیه اکثریا احتیاجات ناس و زمانه توا-
 فق ایتمه جک صورتلرده جاری اولور . اطفالک تربیه سنه
 حکومتک مداخله سنی ایجاب ایدیرن اسباب، عموماً ایتم حقیقده
 دخی وارددر فابریقه لرده چالش-دیریلان چ-وجقلرک کو-
 زجه باقلمسی یولنده ممالک اوروپاده موضوع اولان نظامات
 دخی او اساسه مبنی موافق مصلحت عد اولنور .

نمونه حکمنده اوله رق کوزجه اداره اولنان تأسیسات
 رسمیه، معلومات نافعنه نشری و مسابقت طریقیه مکافات
 تعیین وتوزیعی صورتلری، زراعت و منافع غومییه متعلق
 مواد سائره ده دخی حکومته شایان امتثال وترجیح اولان
 معاملاتنددر . زیرا بوسورتلرده هم اهالی، هنوز کسب الوقت
 ایتمدیکی ایشلره میل و رغبت ایدرک خلقه بیوک بر خدمت
 ایدلمش، همده رقابت منع اولنماقوله برابر اشخاصک قوه
 ابتداییه زینه خلل کتورلماک قاعده مهمه سی محافظه اولنش
 اولور .

برده حکومت طوغریدن طوغرییه مداخلیه لزوم کور-
 دیکی ایشلرده ایکی صورتله معامله ایلمک ممکندر . یا برطاقم
 معاملاتی قبل الوقوع منع ایده ییلور، یا خود هر کسی معاملا-
 تنده سربست براقوب، اداب و اخلاق عمومییه وقوانین
 مرعییه قارشو حرکت ایدنلری و آخرک حقوقنه تجاوز

ایلیانلری قوه عدلیه واسطه سیمه قانوناً مجازات ایلیه ییلور .
 شو ایکی اصولک برنجیسی یوقاریده ایراد اولنان محاذیردن
 وسوء استعمالدن سالم اوله ماق طبیعیدر . ایکنجی سنده
 ایسه، سر بستی رقابت قاعده سنه، قوانین موضوعه دائره سنده،
 رعایت ایدلمش اولور .

تفصیلات مسبوقة دن وبتون علم ثروت ملل مطالعه سنندن
 شو نتیجه کلیه حاصل اولور که هر ملت، ثروت وسعادت حاده
 ترقی ایلمک ایچون دولتک، استحصال عدالت وامنیت ماده سنندن
 عبارت اولان وظائف اصلیه سی دائره سنی لزومی وفائده
 حقیقیه سی کورلمدکجه تجاوز ایتماسی و افراد اهلینک دخی،
 شو فوائد عظیمه همت حکومتله تقرر ایتدکن صکره ارتق
 اصلاح حاللری واسباب یسارزینک اکیلی ایچون دولتن بشقه
 برشی بکله میوب کندی مساعی شخصیه زینه کوه نهرک
 چالشمغی اختیار ایلملری ومنقرداً اجراسنه موفق اوله میه جقلری
 ایشلرده اشتراک قوتنه مراجعت ایلملری از مدر . بوقاعده
 سایه سنده افرادک قوای ذاتیه لری نشوونما بولدقجه حکومتک ده
 قوتی اونستنده تزیاید ایدر . زیرا هیئت اجتماعیه نک وکالتنی
 حائز اولان دولتک قدر و حیثیتی مطلقاً اعضای جمعیتک قدر
 و حیثیتنه مقیس وانکله قائمدر . افراددن هر برینک، قوای
 طبیعیه سنندن ک زیاده استفاده اولنه بیلک ایسه، اعمال واقدا .
 مات واقعه سنده نائل سر بستی اولسنه وابسته در . بویله اولماز
 ایسه، افرادک استعداد طبیعیلری توسع ایتدکن بشقه، هنوز
 اعمار اولنیمان اراضیده مستور معدنلر وانواع اسباب ثروت

کبی، ثمره سز و کان لم یکن حکمنده قالور . هیئت اجتماعیه
دخی او مرتبه ضعف و قدرت سز لک طاری اولور .
علم ثروت ملاک قاعده اساسیه سی اولان سربستی اعمال
اقتضا سنجه هر عامل درجه قابلیتسه و ایفا ایتدیگی خدماتک
اهیتنه نسبتله مکافاته کسب استحقاق ایدر . تصرفه رعایت
ایدن ادم، کندیسنگ و اولادینک اسباب تعیش و یسارینی تهیه
ایلر . سرمایه صاحبی ده انک نمانسه بحق نائل اولور و تز-
بید ثروت مقصدیله وقوع بمولان صرفیاتی عموم جمعیتک
استفاده سنی نتیجه ویرر . واقعا انسانلر بیننده مقتضای طبیعت
اوزره احوال مادیه و معنویه زنجه پک بیوک فرقلر واردر که
بونک حکمتی انسانلرجه قابل استکناه اولدیغی کبی، تعدیلی ده
وسع بشرک خارجنده در . مثلا انسانلردن کیمی زنکین،
کیمیسی فقیر اوله رق دنیایه کلیور . کیمی فرط ذکا و حسن
و جمال ایله متصف، کیمیسی عقلسز، چیرکین و یا سقط طو-
غیور . مع هذا احوال عالمه عطف نظر ایلدکده کور یورز
که طبیعتدن نشأت ایدن شومساواتسز لقلر، مساعی و اعمالک
تنوعنی و بناء علیه ترقیات بشریه بی ایجاب ایتدیریور .
علی الخصوص سعی و اقدام چوق کره درجات متفاوتده او-
لان استعدادلری تعدیل و تسویه مدار اوله یور و قابلیت و مها-
رت فوق العاده دن دخی عموم هیئت انسانیه استفاده ایلیور .
برده هر شخصک کندی خطاسندن ناشی مبتلا اولدیغی فنا-
لقلر و خصوصیه جمعیات بشریه ده ثروتک صورت استحصال
و توزیعنجه حالا مرعی اولان امتیاز و انحصارلردن و انواع

موانع و استثنائات نظامیه دن خلاف عدالت تولد ایدن مسا-
 واتسز لقلر حساب اولنور ایسه، افراد بشرک مساعی معقو-
 له لزی اکثریا مظهر مکافات اولدیغنی وانسان، زیاده چالشدقجه
 اومکافاتک ده تزیاید ایتدیکنی انکار ایتک قابل اوله ماز . ملل
 متمدنه نك ثروت واقتمدار خصوصنده مشاهده اولنان ترقیات
 متوالیه لری بونی اثباته کافیدر . ذاتاً علم ثروت ملدن مقصد،
 شو مساواتسز لقلرک دفعیله هر کسک جناب حقندن کندیسینه
 احسان یورلمش اولان قابلیت مخصوصه سنه نسبتله نائل مکا-
 فات اولسی و ثروتک قاعده سربستی وعدالته توفیقاً اداره .
 سیله اسباب رفاهیت وسعادتك رفته رفته منتشر اوله رق،
 خلقت انسانیه نك مساعده سی دائره سنده، بالجمله ابنای بشره
 شامل اولمیدر .

انتها

فهرست

صمیمه

۳

مقدمه

برنجی باب

ثروت صورت استحصالی

۱۴	ثروت	• برنجی فصل
۲۰	صنعتک ماهیتی	• ایکنجی فصل
۲۵	صنایعک اقسامی	• اوچنجی فصل
۳۳	سعی و عمل	• در دنجی فصل
۳۹	سربستیء اعمال قاعده سی	• بشنجی فصل
۴۷	سربستیء اعماله عارض اولان موانع	• التنجی فصل
۵۷	تقسیم اعمال قاعده سی	• یدنجی فصل
۶۷	سرمایه ایله تصرف قاعده سی	• سکنجی فصل
۷۵	سرمایه یه دائر بعض تفصیلات	• طقوزنجی فصل
۸۴	ما کنه لر	• اوننجی فصل
۹۵	و سائط نقلیه	• اون برنجی فصل
۱۰۳	ارض ایله زراعته متعلق مسائل	• اون ایکنجی فصل

- ۱۱۴ اون اوچنجی فصل . اراضینک صورت اداره سی
- ۱۲۵ اون دردنچی فصل . حق ملکیت
- اون بشنجی فصل . امنیت عمومیہ و ثروتک سائر اسباب
- ۱۳۳ کایہ استحصالیہ سی

ایکنجی باب

ثروتک تداولی

- ۱۴۳ اون النجی فصل . مبادلہ
- ۱۵۴ اون یدنجی فصل . قیمت
- ۱۶۱ اون سکزنجی فصل . فیئات
- ۱۷۳ اون طقوزنجی فصل . مسکوکات
- یکرمنجی فصل . سکہ ایله انک اعمال اولندیغی التون
- ۱۸۹ و کوش
- ۱۹۵ یکرمی برنجی فصل . مقیاس قیم مسئلہ سی
- یکرمی ایکنجی فصل . مسکوکات مقامندہ مستعمل اولان
- ۲۰۵ وسائط مبادلہ
- یکرمی اوچنجی فصل . مسکوکات معدنیہ ایله اوراق
- ۲۱۰ نقدیہ نک تداولی
- ۲۲۲ یکرمی دردنچی فصل . اعتبار مالی
- ۲۴۰ یکرمی بشنجی فصل . بانقہ ل

يکرمی التنجی فصل . فرانسه و انگلتره بانقہ لری وسائر

- ۲۵۲ تأسیسات اعتباریہ
۲۶۸ یکرمی یدنجی فصل . سرہستی* مبادلات
۲۷۹ یکرمی سکرنجی فصل . موازنہ تجارت اصولی
۲۸۶ یکرمی طقوزنجی فصل . صنایع داخلہ نك جایہ سی

اوچنجی باب

ثروتک انقسامی

- ۳۱۱ اوتوزنجی فصل . اجرت
۳۲۵ اوتوز برنجی فصل . سرمایہ نك فائض وایجاری
۳۴۰ اوتوز ایکنجی فصل . ارضک ایرادی

دردنجی باب

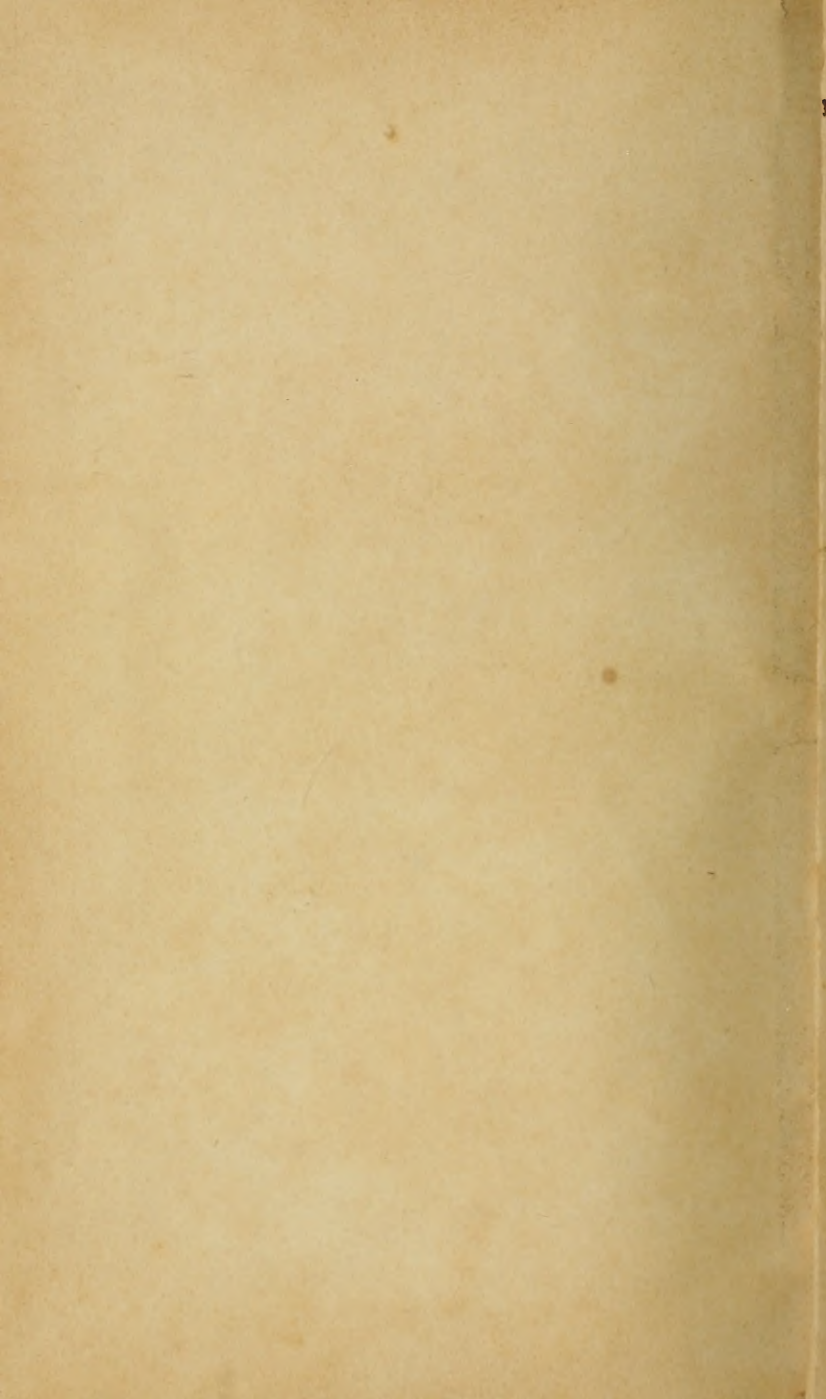
ثروتک استہلاکی

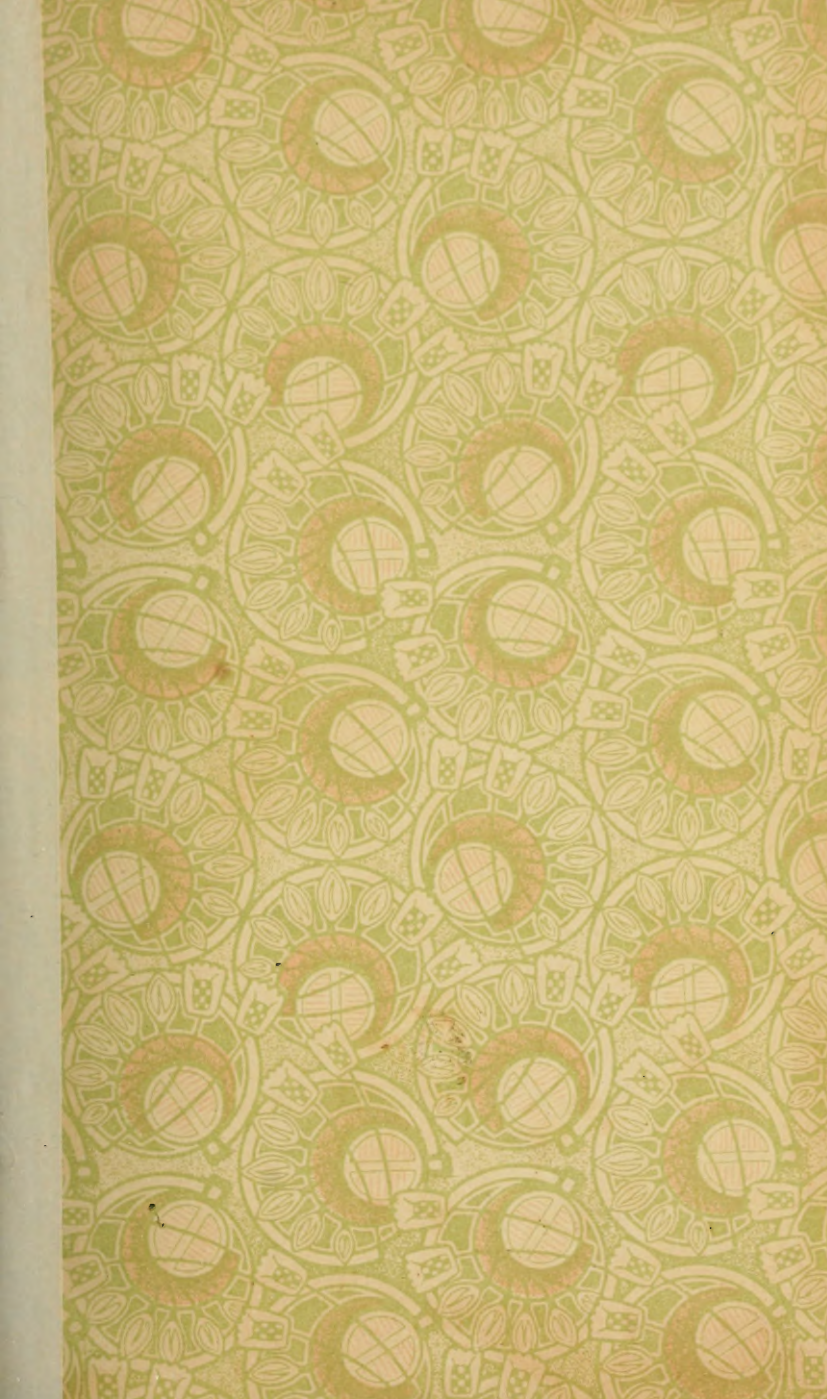
- ۳۵۴ اوتوز اوچنجی فصل . استہلاکات خصوصیہ و عمومیہ
۳۶۶ اوتوز دردنجی فصل . تکالیف عمومیہ
اوتوز بشنجی فصل . تکالیف عمومیہ متعلق اصول
۳۸۹ مختلفہ نك مقایسہ سی
۳۹۹ اوتوز التنجی فصل . دیون عمومیہ

بشنجی باب

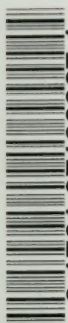
خاتمہ

- ۴۱۶ اوتوزیدنجی فصل . تکثر نفوس مسئلہ سی
- اوتوزسکزنجی فصل . « سوسیالیزم » و « قومونیزم »
- ۴۲۳ اصولی
- ۴۳۱ اوتوزطقوزنجی فصل . وظائف حکومت بجی

3 1761 07132267 1